

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI

DEPARTAMENT DE PEDAGOGIA

**AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE LA
FORMACIÓ PROFESSIONAL AGRÀRIA
AL CAMP DE TARRAGONA**

Tesi Doctoral presentada per Màrius Domingo i Urbaneja
sota la direcció del Dr. Bonifacio Jiménez Jiménez
i la Dra. Charo Barrios Arós

per optar al grau de doctor en pedagogia

Tarragona, març de 2004

Los justos

Un hombre que cultiva su jardín, como quería Voltaire.
El que agradece que en la tierra haya música.
El que descubre con placer una etimología.
Dos empleados que en un café del Sur juegan un silencioso ajedrez.
El ceramista que premedita un color y una forma.
El tipógrafo que compone bien esta página, que tal vez no le agrada.
Una mujer y un hombre que leen los tercetos finales de cierto canto.
El que acaricia a un animal dormido.
El que justifica o quiere justificar un mal que le han hecho.
El que agradece que en la tierra haya Stevenson.
El que prefiere que los otros tengan razón.
Esas personas, que se ignoran, están salvando el mundo.

Jorge Luis Borges (1990), *La Cifra*.

Scholem (1995) explica, en *La Kábala y su simbolismo* que els cabalistes consideraven que déu estava sempre a punt de destruir el món, espantat pels extrems de la maldat humana. Si no ho feia, si no ho ha fet encara, és perquè en cada generació hi ha exactament 36 homes i dones justos que el salven en secret, sense que ningú no ho sàpiga, ni tan sols ells mateixos, que no es coneixen entre ells ni porten una vida especialment rellevant. L'heroisme dels justos és tant subtil que gairebé ningú no se n'adona, però la seva eficàcia és tan gran que la cadència dels seus actes pot establir una frontera entre la humanitat i l'abisme. Entre aquestes persones, que Borges descriu en el seu poema, podem reconèixer al Dr. Bonifacio Jiménez, el Boni, sense el qual el món és un lloc més dur i difícil. Un lloc més trist.

Índex

Memòria

	pàgina
Presentació	vi
Agraïments	viii
Llista de taules	ix
Llista de figures	xiii
Abreviatures	xix
1. Introducció	1
1.1. La formació professional	1
1.1.1. Concepte de formació professional	2
1.1.2. Referents històrics i legislatius	4
1.1.3. Com s'organitza la formació professional	11
1.1.3.1. El model de la LGE (1970)	13
1.1.3.2. El model de la LOGSE (1990)	15
1.1.3.3. Propostes i tendències de futur: LOCE (2002)	18
1.1.4. Relacions amb el món laboral	21
1.2. Justificació i objectius	24
1.2.1. Motivació prèvia	24
1.2.2. Plantejament inicial de la recerca	26
1.2.3. Finalitats generals	27
1.2.4. Estructura	28
1.3. Recerca educativa	32
1.3.1. Recerca i avaluació en educació	32
1.3.2. Avaluació de programes educatius	33
2. Contextualització i anàlisi de l'FP agrària al Camp de Tarragona	37
2.1. La formació professional al Camp de Tarragona	38
2.1.1. Antecedents (1846-1980)	38
2.1.2. Evolució en el període 1980-2002	39
2.2. La formació professional agrària	42
2.2.1. Antecedents (1898-1980)	42
2.2.2. Evolució en el període 1980-2002	45
2.2.3. Trets específics	46
2.2.3.1. FP agrària i LGE	47
2.2.3.2. FP agrària i LOGSE	48
2.2.4. Centres que imparteixen formació professional agrària	49

2.3. El sector agrari al Camp de Tarragona	54
2.3.1. El Camp de Tarragona	54
2.3.2. El model agrari del Camp de Tarragona i les seves transformacions	57
2.3.2.1. Característiques principals	57
2.3.2.2. Tendències	68
2.3.2.3. Mesures detectades per millorar la competitivitat	72
2.3.2.4. Innovacions tecnològiques i la seva difusió en agricultura	73
2.3.3. La formació dels professionals del sector agrari	74
2.3.3.1. Característiques principals i tendències	74
2.3.3.2. Mesures detectades per millorar la formació	79
2.4. Treballs i avaluacions prèvies	81
2.4.1. Avaluació general de la formació professional	81
2.4.2. Avaluació de la formació professional agrària	81
2.4.3. Altres avaluacions i treballs d'investigació previs	82
3. Disseny de l'avaluació	83
3.1. El referent i la planificació	84
3.2. Finalitat	85
3.3. Objecte	86
3.3.1. Definició	86
3.3.2. Intencions de recerca	88
3.3.3. Categories i subcategories d'anàlisi	88
3.3.4. Indicadors i ítems	89
3.3.5. Població objecte de l'estudi	90
3.4. Metodologia	91
3.4.1. Concreció metodològica	91
3.4.2. Tècniques de recollida de dades	93
3.4.3. Anàlisi de dades	94
3.4.4. Rigor científic	95
3.5. Instruments	97
3.5.1. La recollida de dades: el moment i lloc d'aplicació	97
3.5.2. Disseny de les mostres	98
3.5.3. Procés d'elaboració i validació dels qüestionaris	100
3.5.3.1. Categories i subcategories d'anàlisi	103
3.5.3.2. Criteris de redacció i confecció dels qüestionaris	103
3.5.3.3. Filtre per criteri de jutges	105
3.5.3.4. Prova pilot i alfa de Cronbach	106
3.5.3.5. Filtre per criteri d'experts	106
3.5.3.6. Descripció dels qüestionaris	107
a) Exalumnes d'FP agrària (QEA)	107
a) Alumnes que cursen FP al Camp de Tarragona (QAL)	109
a) Professorat que imparteix cicles formatius (QPF)	111
a) Professionals del sector agrari del Camp de Tarragona (QPA)	113
a) Professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país (QPAb)	114
3.5.4. Procés d'elaboració i validació dels protocols d'entrevista	115
3.5.4.1. Categories i subcategories d'anàlisi	119
3.5.4.2. Criteris de redacció i confecció del protocol d'entrevista	119
3.5.4.3. Filtre per criteri d'experts i prova pilot	120

3.5.4.4. Descripció dels protocols d'entrevista	121
a) Entrevista a exalumnes de formació professional agrària	121
b) Entrevista a alumnes de formació professional agrària	122
c) Entrevista a professionals del sector agrari	123
d) Entrevista a professionals de la formació agrària	124
3.5.5. Procés d'elaboració i validació dels qüestionaris Delphi	125
3.5.5.1. Categories i subcategories d'anàlisi	128
3.5.5.2. Criteris de redacció i confecció del qüestionari Delphi	128
3.5.5.3. Filtre per criteri de jutges, filtre per criteri d'experts	129
3.5.5.4. Descripció dels qüestionaris Delphi	130
a) Qüestionari Delphi a experts del sector agrari (DEX)	130
b) Qüestionari Delphi a experts en formació agrària (DFP)	131
3.6. Les persones implicades i les fonts d'informació	132
3.7. Destinataris de la informació	133
3.8. Esquema del disseny d'avaluació	134
4. Aplicació d'instruments	137
4.1. Esquema d'aplicació dels instruments	137
4.2. Aplicació dels qüestionaris	139
4.2.1. Qüestionari a exalumnes d'FP agrària (QEA)	140
4.2.2. Qüestionari a alumnes d'FP (QAL)	143
4.2.3. Qüestionari al professorat d'FP (QPR)	148
4.2.4. Qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona (QPA)	152
4.2.5. Qüestionari a professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país (QPAb)	157
4.3. Aplicació de les entrevistes semiestructurades	159
4.3.1. Entrevista a exalumnes d'FP agrària (EEA)	161
4.3.2. Entrevista a alumnes d'FP agrària (EAL)	161
4.3.3. Entrevista a professionals del sector agrari (ESA)	161
4.3.4. Entrevista a professionals de la formació agrària (EFP)	162
4.4. Aplicació dels qüestionaris Delphi	162
4.4.1. Qüestionari Delphi a experts del sector agrari (DEX)	164
4.4.2. Qüestionari Delphi a experts en formació agrària (DFP)	165
5. Resultats	167
5.1. Introducció	167
5.2. Resultats dels qüestionaris	168
5.2.1. Qüestionari a exalumnes d'FP agrària (QEA)	168
5.2.2. Qüestionari a alumnes d'FP (QAL)	183
5.2.3. Qüestionari al professorat d'FP (QPR)	204
5.2.4. Qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona (QPA)	217
5.2.5. Qüestionari a professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país (QPAb)	231
5.3. Resultats de les entrevistes semiestructurades	234

5.3.1. Entrevista semiestructurada a exalumnes d'FP agrària (EEA)	234
5.3.2. Entrevista semiestructurada a alumnes d'FP agrària (EAL)	242
5.3.3. Entrevista semiestructurada a professionals del sector agrari (ESA)	249
5.3.4. Entrevista semiestructurada a professionals de la formació agrària (EFP)	260
5.4. Resultats dels qüestionaris Delphi	272
5.4.1. Qüestionari Delphi a experts del sector agrari (DEX)	272
5.4.2. Qüestionari Delphi a experts en formació agrària (DFP)	278
6. Discussió dels resultats	287
6.1. Introducció	287
6.2. Valoració de la formació professional agrària	289
6.2.1. Valoració global	289
6.2.2. Valoració de les instal·lacions	292
6.2.3. Valoració dels professors	293
6.2.4. Valoració laboral	295
6.2.5. Valoració social	296
6.2.6. Acompliment d'expectatives i expectatives futures	297
6.3. Valoració d'àrees de coneixement	298
6.3.1. Àrees de coneixement teòriques	298
6.3.2. Àrees de coneixement pràctiques	302
6.4. Formació i motivació prèvies, relació amb el sector	305
6.4.1. Procedència dels alumnes	305
6.4.2. Formació inicial dels alumnes	307
6.4.3. Coneixements previs del sector	307
6.4.4. Motivació	308
6.5. Formació permanent	309
6.6. Inserció laboral	312
6.6.1. Àmbit de treball	312
6.6.2. Expectatives laborals	314
7. Conclusions i propostes	317
7.1. Introducció	317
7.2. Conclusions finals	318
7.2.1. Impacte de l'FP agrària al Camp de Tarragona	318
7.2.2. Perspectives i propostes d'actuació	324
7.3. Limitacions de l'avaluació realitzada	328
7.3.1. Limitacions metodològiques	327
7.3.2. Generalització de l'estudi	328
7.4. Línies futures d'investigació	328
7.4.1. Dona i formació agrària al Camp de Tarragona	328
7.4.2. Altres modalitats de formació	329
Referències	331

Annexos

	pàgina
Annex A. Programes i centres d'FP agrària	1
Annex B. Validació dels instruments	15
Annex C. Mostres	159
Annex D. Resultats (anàlisi de contingut)	173
Annex E. Resultats (anàlisi estadística)	198
Annex F. Transcripcions	234

Apèndix

Instrument	pàgina
Qüestionari a exalumnes d'FPA (<i>versió 4</i>)	5
Qüestionari a alumnes d'FP (<i>versió 3</i>)	11
Qüestionari al professorat d'FP (<i>versió 3</i>)	15
Qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona (<i>versió 3</i>)	18
Qüestionari a professionals del sector agrari a nivell nacional (<i>versió 2</i>)	21
Protocol d'entrevista a exalumnes d'FPA	23
Protocol d'entrevista a alumnes d'FPA	27
Protocol d'entrevista a professionals del sector agrari	31
Protocol d'entrevista a professionals de la formació agrària	35
Qüestionari Delphi a experts del sector agrari (<i>versió 3</i>)	40
Qüestionari Delphi a experts en formació (<i>versió 2</i>)	44

Presentació

El present treball fa una anàlisi de l'impacte de la formació professional agrària al Camp de Tarragona, intentant esbrinar si serveix per als objectius marcats en la legislació educativa i què finalitats aconsegueix. En aquest estudi hem seguit una metodologia basada en l'avaluació de programes, emprant tècniques quantitatives, qualitatives i mixtes.

El treball ha estat organitzat en 7 apartats o grans blocs de contingut.

En l'Apartat 1 s'introdueix la recerca realitzada, ubicant la formació professional en la LGE (1970) i la LOGSE (1990), així com les tendències futures marcades per la LOCE (2002), explicitant la justificació i les intencions de la mateixa. També en aquest capítol es descriu de manera breu el tipus de recerca en el qual s'emmarca el present estudi: l'avaluació de programes dins la investigació educativa.

En l'Apartat 2 situem la formació professional agrària dins dels dos contextos que defineixen la nostra recerca: la formació professional del nostre país i el sector agrari al Camp de Tarragona. Es sintetitzen els antecedents previs, l'estructura d'aquesta modalitat de formació, els seus objectius i la seva situació actual.

La planificació i disseny de l'avaluació realitzada es descriu en l'Apartat 3, en el qual s'especifica la finalitat de la mateixa i els aspectes de la formació professional agrària considerats objectes d'avaluació: efectes esperats (eficàcia interna) i no esperats (eficàcia externa). Es determinen, en una primera part, les categories d'anàlisi significatives per a cada objecte d'avaluació i que són susceptibles de ser mesurades o estimades. La segona part del capítol es destina a descriure els models d'avaluació emprats, les tècniques escollides i els instruments construïts per a la recollida de les dades --qüestionaris i entrevistes--, i els criteris de credibilitat i validesa considerats al llarg de tot l'estudi.

L'aplicació de l'avaluació dissenyada es detalla en l'Apartat 4, en el qual es descriu la mostra, la recollida de dades i el tractament donat a les mateixes, per a cadascun dels onze instruments emprats. Aquests instruments són: cinc qüestionaris (adreçats als exalumnes, alumnes, professorat, professionals del sector agrari del Camp de Tarragona i professionals del sector i la indústria complementària de tot el país), quatre entrevistes semiestructurades (adreçades a exalumnes, alumnes, professionals del sector agrari i professionals de la formació agrària) i dos qüestionaris Delphi (adreçats a experts del sector agrari i a experts en formació agrària).

Els resultats de l'avaluació es descriuen detalladament, per a cada instrument utilitzat, en l'Apartat 5, i per cadascuna de les categories d'anàlisi determinades, en l'Apartat 6. La discussió global dels resultats es recull en l'Apartat 7.

En l'Apartat 7 s'inclouen les limitacions detectades en l'avaluació realitzada i alguns suggeriments a tenir en compte en posteriors estudis de recerca sobre la formació professional agrària al Camp de Tarragona.

S'adjunten com Annexos: els principals programes de formació professional agrària utilitzats en la recerca i dades referents als centres que imparteixen aquest estudis al Camp de Tarragona (Annex A), totes les versions dels instruments utilitzats per a l'avaluació del programa i el seu procés de validació (Annex B), una descripció detallada de les mostres a les quals s'han aplicat els diferents instruments (Annex C), l'anàlisi de contingut (Annex D) i estadística (Annex E) dels resultats, així com la transcripció de les entrevistes realitzades indicant les unitats de significat emprades en l'anàlisi de contingut (Annex F).

Per facilitar la seva consulta s'ha disposat, en un apèndix, la darrera versió de cadascú dels instruments emprats en la recerca.

Agraïments

Desitjo manifestar el meu sincer agraïment a totes les persones i entitats que m'han fet costat en la realització del meu treball de recerca, desenvolupat al Departament de Pedagogia de la Universitat Rovira i Virgili, sense el qual no hauria estat possible la confecció d'aquesta tesi.

Al Dr. Bonifacio Jiménez Jiménez (*in memoriam*) i a la Dra. Charo Barrios Arós per haver acceptat la direcció d'aquest treball i haver-me guiat, donat suport i aconsellat de manera acurada i constant.

Al Departament de Pedagogia de la Universitat Rovira i Virgili per haver-me acceptat com a estudiant de tercer cicle en el seu programa de doctorat, i haver acollit el meu projecte de recerca en el camp del desenvolupament rural.

Aquest treball no hauria estat possible sense la participació, absolutament desinteressada, d'un grup de persones que en tot moment han col·laborat amb mi en l'obtenció i discussió d'instruments i dades, a les quals haig d'agrair la paciència i disponibilitat demostrada. En concret a la Maricruz Fernández i l'Hortènsia Grau de l'IES Francesc Vidal i Barraquer (Tarragona), al Diego López de l'IES Pere Martell (Tarragona), al Ricard Redondo de l'IES Cal·lípolis (Tarragona), al Joan Baldrich del Centre Educatiu Joan XXIII (Tarragona), a la Belen Riola de l'IES Jaume Huguet (Valls), al Josep Lluís Lavilla i la Pilar Pandol de la CECA Mas Bové (Constantí), a la Montserrat Vilà de l'IES Baix Camp (Reus), al Bautista Mauri de l'IES Domènech i Montaner (Reus), al Joan Segur, el Raimon Martí, el Jordi Riba i el Francesc Pinyol de l'IES d'Horticultura i Jardineria (Reus), i al Joan Adseries de la consultora Agro-3. A l'Oriol Olivé de la Canonja, a l'Isidre Pasqual de la Selva del Camp, al Juan Carretero i la Dolors Montregull de la Nou de Gaià, a la Natàlia Garcia de Riudoms, la Raquel Monné de Castellvell, a la Montse Marsal i el Joan Foguet de Montblanc.

Al Dr. Joaquim Comas i al Joan Madurell (companys d'excursions i batalles), que van discutir amb mi molts dels dubtes lingüístics que se'm van presentar i molt especialment al Jordi Mèlich, que va tenir la paciència de revisar alguns aspectes ortogràfics i sintàctics d'aquest treball.

Al Josep Ramon Tarragó, a l'Andreu Aguilar, a l'Anna Santos i al Manuel Rivera pel seu suport professional.

Al Jordi Fortuny per la seva generosa amistat, els seus consells i el seu estímulo intel·lectual constant en tots els camps.

Als meus pares i germans pel seu suport diari i incondicional al llarg de tots els meus anys de formació.

A Cristina, el Krilin i el Plori que tinc sempre al meu costat.

Llista de taules

	Pàg.	
Taula 1.1.1.1.	Classificació de la formació professional atenent al moment en què es produeix.	4
Taula 1.1.2.1.	Alumnes d'FP1 i d'FP2 matriculats i graduats, branca administrativa, sector públic (dades anteriors a la implantació de la LOGSE).	8
Taula 1.1.2.2.	Alumnes d'FP1 i d'FP2 matriculats i graduats, a totes les branques, sector públic (dades anteriors a la implantació de la LOGSE).	8
Taula 1.1.2.3.	Alumnes matriculats en les branques d'FP administrativa, delimitació i total de branques, sector públic.	9
Taula 1.1.3.	Calendari d'aplicació de la LOGSE.	12
Taula 1.1.3.1.	Referències generals a l'FP en la LGE.	13
Taula 1.1.3.2.	Finalitats bàsiques de l'FP recollides a la LGE.	14
Taula 1.1.3.3.	Referències generals a l'FP en la LOGSE.	15
Taula 1.1.3.4.	Finalitats bàsiques de l'FP específica recollides a la LOGSE.	16
Taula 1.1.3.5.	Accés als cicles formatius.	17
Taula 1.2.4.	Estructuració de treball seguida en la present recerca.	28
Taula 1.2.4.1.	Graella prèvia per exemplificar la relació entre categories d'anàlisi i instruments emprats en la recerca.	29
Taula 1.2.4.2.	Discussió de resultats en l'Apartat 5.	29
Taula 1.2.4.3.	Discussió de resultats en l'Apartat 6.	30
Taula 1.2.4.4.	Discussió de resultats en l'Apartat 7.	30
Taula 1.2.4.5.	Relació entre instruments i annexos.	31
Taula 1.3.2.	Paradigmes avaluatius (Castillo i Gento, 1995).	35
Taula 2.1.1.	Professors que imparteixen classe en centres d'FP al Camp de Tarragona.	41
Taula 2.2.1.	Centres i alumnes d'FP agrària matriculats a Espanya en el període 1971-1980.	44
Taula 2.2.3.1.	Competències generals dels tècnics agropecuaris (LGE).	48
Taula 2.2.3.2.	Competències generals de la família professional agrària (LOGSE).	49
Taula 2.2.4.1.	Escoles i centres del DARP a la demarcació de Tarragona.	51
Taula 2.2.4.2.	Centres del Departament d'Ensenyament que imparteixen estudis d'FPA.	52

Taula 2.2.4.3.	Escoles Familiars Agràries de Catalunya.	53
Taula 2.3.1.	Evolució dels camps de conreu llaurat en l'espai litoral comprés entre la desembocadura del Francolí i el Cap de Salou.	56
Taula 2.3.2.1.	Població ocupada per sectors a Catalunya en milers i tant per cent (1996).	58
Taula 2.3.2.2.	Població ocupada en el sector agrari en milers de persones (1996 i 2002).	59
Taula 2.3.2.3.	Distribució de la superfície agrària (1996) en tant per cent.	61
Taula 2.3.2.4.	Unitats ramaderes (UR) per espècies i províncies (1999).	62
Taula 2.3.2.5.	Resultats econòmics de les empreses agràries prioritàries del Camp de Tarragona (1998).	62
Taula 2.3.2.6.	Creixement del total del PIB per sectors (2000).	64
Taula 2.3.2.7.	Pes de cada sector en el total del PIB comarcal (2000).	64
Taula 2.3.2.8.	Accidents laborals amb baixa (mitjana anual període 1990-2000).	66
Taula 2.3.2.9.	Variació relativa dels accidents laborals amb baixa en el període 1998-2000 (1990=100).	67
Taula 2.3.2.10.	Agricultors de les comarques de Tarragona que cotitzen en el REASS.	71
Taula 2.3.2.11.	Nous jaciments d'ocupació.	71
Taula 2.3.3.2.	Mesures per millorar la formació de capital humà en el sector agrari.	80
Taula 3.3.1.	Objectius de la formació professional.	86
Taula 3.3.3.1.	Subqüestions de recerca i categories d'anàlisi.	89
Taula 3.3.3.2.	Categories i subcategories d'anàlisi.	89
Taula 3.3.5.	Població objecte de la recerca.	90
Taula 3.4.1.	Models de recerca utilitzats i limitacions detectades <i>a priori</i> .	92
Taula 3.4.2.	Models de recerca utilitzats i criteris per superar les limitacions detectades.	93
Taula 3.5.2.	Esquema del disseny d'avaluació per l'FP agrària al Camp de Tarragona.	100
Taula 3.5.3.1.	Assignació de subcategories als diferents qüestionaris.	103
Taula 3.5.3.6.1.	Indicadors seleccionats per confeccionar el qüestionari dirigit als exalumnes.	108
Taula 3.5.3.6.2.	Disseny de la mostra a la qual es va passar el qüestionari dirigit als exalumnes d'FP.	109
Taula 3.5.3.6.3.	Indicadors seleccionats per confeccionar el qüestionar dirigit als alumnes d'FP.	110

Taula 3.5.3.6.4.	Disseny de la mostra a la qual es va passar el qüestionari dirigit als alumnes d'FP.	110
Taula 3.5.3.6.5.	Indicadors seleccionats per confeccionar el qüestionar dirigit al professorat d'FP.	112
Taula 3.5.3.6.6.	Disseny de la mostra a la qual es va passar el qüestionari dirigit al professorat d'FP.	111
Taula 3.5.3.6.7.	Indicadors seleccionats per confeccionar el qüestionar dirigit als professionals del sector agrari del Camp de Tarragona.	113
Taula 3.5.3.6.8.	Disseny de la mostra a la qual es va passar el qüestionari dirigit als professionals del sector agrari del Camp de Tarragona.	114
Taula 3.5.3.6.9.	Indicadors seleccionats per confeccionar el qüestionar dirigit als professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país.	115
Taula 3.5.4.1.	Assignació de subcategories als diferents protocols d'entrevista.	119
Taula 3.5.4.4.1.	Indicadors seleccionats per confeccionar els protocols d'entrevistes a exalumnes d'FP agrària.	122
Taula 3.5.4.4.2.	Indicadors seleccionats per confeccionar els protocols d'entrevistes als alumnes d'FP agrària.	123
Taula 3.5.4.4.3.	Indicadors seleccionats per confeccionar els protocols d'entrevistes a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona.	124
Taula 3.5.4.4.4.	Indicadors seleccionats per confeccionar els protocols d'entrevistes a professionals de la formació agrària.	125
Taula 3.5.5.1.	Assignació de subcategories als diferents qüestionaris Delphi.	128
Taula 3.5.5.2.	Tipus de preguntes en el mètode Delphi (Landeta, 1999).	129
Taula 3.5.5.4.1.	Indicadors seleccionats per confeccionar el qüestionari Delphi dirigit als experts del sector agrari.	130
Taula 3.5.5.4.2.	Indicadors seleccionats per confeccionar el qüestionari Delphi dirigit als experts en formació agrària.	131
Taula 3.8.	Categories i subcategories d'anàlisi contemplades en l'avaluació de l'FP agrària al Camp de Tarragona.	135
Taula 4.1.	Esquema d'aplicació dels instruments utilitzats en l'avaluació de l'FP agrària al Camp de Tarragona.	138
Taula 4.2.	Característiques de l'aplicació dels qüestionaris.	139
Taula 4.2.2.	Composició de la mostra d'alumnes d'FP.	144
Taula 4.2.3.	Composició de la mostra del professorat d'FP.	149
Taula 4.2.4.	Composició de la mostra de professionals del sector agrari del Camp de Tarragona.	153
Taula 4.3.	Característiques de l'aplicació de les entrevistes.	159

Taula 4.3.1.	Aplicació entrevista semiestructurada a exalumnes d'FP agrària.	161
Taula 4.3.2.	Aplicació entrevista semiestructurada a alumnes d'FP agrària.	161
Taula 4.3.3.	Aplicació entrevista semiestructurada a professionals del sector agrari.	162
Taula 4.3.4.	Aplicació entrevista semiestructurada a professionals formació agrària.	162
Taula 4.4.1.	Perfil professional dels experts del sector agrari consultats.	164
Taula 4.4.2.	Perfil professional dels experts en formació professional agrària consultats.	165
Taula 5.2.2.1.	Mitges de les puntuacions atorgades en l'ítem 3.1: Satisfacció general amb els estudis d'FP.	189
Taula 5.2.3.1.	Resposta oberta a l'ítem 3.1. del qüestionari al professorat (professorat de la família professional d'activitats agràries): valoració d'àrees de coneixement .	210

Llista de figures

	Pàg.	
Figura 1.1.5.	Evolució matrícula secundària postobligatòria (total Catalunya).	10
Figura 1.1.6.	Evolució anual dels alumnes d'ensenyaments secundaris (total Catalunya), a partir del curs 90-91, de forma experimental, i del curs 96-97 de forma general, s'allarga la secundària 2 anys.	10
Figura 2.1.2.	Evolució dels alumnes d'ensenyaments secundaris (Camp de Tarragona).	39
Figura 2.1.3.	Evolució del número d'alumnes d'FP (Camp de Tarragona).	40
Figura 2.1.4.	Evolució de la ratio alumnes / professor (secundària, total Catalunya).	41
Figura 2.2.2.	Evolució de la matrícula d'alumnes de formació professional agrària.	46
Figura 2.3.2.1.	Evolució de la població ocupada en el sector agrari (Espanya).	59
Figura 2.3.2.2.	Evolució de la població ocupada en el sector agrari (Catalunya).	60
Figura 2.3.2.3.	Evolució del PIB del Camp de Tarragona.	63
Figura 2.3.2.4.	Accidents en jornada de treball amb baixa laboral al sector agrari al Camp de Tarragona, període 1990-2000.	65
Figura 2.3.2.5.	Accidents en jornada de treball amb baixa laboral al sector agrari a Catalunya, període 1990-2000.	65
Figura 2.3.3.1.	Població ocupada per nivell d'estudis: analfabets i sense estudis.	75
Figura 2.3.3.2.	Població ocupada per nivell d'estudis: estudis primaris.	75
Figura 2.3.3.3.	Població ocupada per nivell d'estudis: estudis secundaris.	76
Figura 2.3.3.4.	Població ocupada per nivell d'estudis: estudis tecnico-professionals.	79
Figura 2.3.3.5.	Població ocupada per nivell d'estudis: estudis universitaris.	79
Figura 2.3.3.6.	Població ocupada per nivell d'estudis i branca d'activitat.	79
Figura 3.5.3.	Seqüència per a la construcció dels qüestionaris.	102
Figura 3.5.4.	Seqüència per a la construcció dels protocols d'entrevista.	118
Figura 3.5.5.	Seqüència per a la construcció del qüestionari Delphi.	127
Figura 4.2.1.1.	Distribució d'edats en la mostra d'exalumnes.	141
Figura 4.2.1.2.	Distribució de la mostra d'exalumnes segons la comarca de residència.	141
Figura 4.2.1.3.	Distribució de la mostra d'exalumnes segons els estudis d'FP agrària superats.	142
Figura 4.2.1.4.	Distribució de la mostra d'exalumnes segons l'especialitat d'FP agrària cursada.	142

Figura 4.2.1.5.	Distribució de la mostra d'exalumnes segons l'any en què van finalitzar els estudis d'FPA.	143
Figura 4.2.2.1.	Distribució d'edats en la mostra d'alumnes.	145
Figura 4.2.2.2.	Distribució de sexes en la mostra d'alumnes.	145
Figura 4.2.2.3.	Distribució de la mostra d'alumnes segons la comarca de residència.	146
Figura 4.2.2.4.	Distribució de la mostra d'alumnes segons si viu o no en capital de comarca.	146
Figura 4.2.2.5.	Distribució de la mostra d'alumnes segons el grau cursat.	147
Figura 4.2.2.6.	Distribució de la mostra d'alumnes segons la família professional.	147
Figura 4.2.2.7.	Distribució de la mostra d'alumnes segons la via d'accés al CF.	148
Figura 4.2.3.1.	Distribució d'edats en la mostra corresponent al professorat.	149
Figura 4.2.3.2.	Distribució de sexes en la mostra corresponent al professorat.	150
Figura 4.2.3.3.	Distribució de titulacions entre el professorat que compona la mostra.	150
Figura 4.2.3.4.	Distribució de la mostra del professorat segons la comarca de residència.	151
Figura 4.2.3.5.	Distribució del professorat que forma la mostra segons la família professional en la qual treballen.	151
Figura 4.2.3.6.	Distribució de la mostra del professorat segons els anys treballats en l'FP.	152
Figura 4.2.4.1.	Distribució d'edats en la mostra de professionals del Camp de Tarragona.	154
Figura 4.2.4.2.	Distribució de la mostra de professionals del Camp de Tarragona segons lloc de residència.	154
Figura 4.2.4.3.	Distribució de la mostra de professionals del Camp de Tarragona segons els estudis superats.	155
Figura 4.2.4.4.	Distribució de la mostra de professionals del Camp de Tarragona segons el temps dedicat a l'explotació agrària.	155
Figura 4.2.4.5.	Distribució de la mostra de professionals del Camp de Tarragona segons l'activitat agrícola que desenvolupa.	156
Figura 4.2.4.6.	Distribució de la mostra de professionals del Camp de Tarragona segons el règim de tinença de la l'explotació.	156
Figura 4.2.5.1.	Distribució d'edats en la mostra de professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país.	158
Figura 4.2.5.2.	Distribució d'estudis superats en la mostra de professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país.	158
Figura 4.2.5.3.	Activitat agrícola desenvolupada per les persones que componen la mostra de professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país.	159

Figura 5.2.1.1.	Principals raons dels exalumnes per cursar FPA	169
Figura 5.2.1.2.	Situació laboral dels exalumnes enquestats respecte el sector agrari.	170
Figura 5.2.1.3.	Temps que fa que treballen els exalumnes enquestats.	170
Figura 5.2.1.4.	Mitjà emprat pels exalumnes d'FPA per trobar feina.	171
Figura 5.2.1.5.	Acompliment d'expectatives laborals en relació al que esperava obtenir abans de començar l'FP.	172
Figura 5.2.1.6.	Valoració per part dels exalumnes de l'ajust entre formació rebuda i situació laboral.	172
Figura 5.2.1.7.	Sector productiu en què treballen els exalumnes.	173
Figura 5.2.1.8.	Satisfacció dels exalumnes amb el lloc de treball que ocupen actualment.	174
Figura 5.2.1.9.	Plans futurs dels exalumnes respecte el lloc de treball.	174
Figura 5.2.1.10.	Satisfacció general amb els estudis d'FPA cursats.	175
Figura 5.2.1.11.	Relació entre expectatives i formació real rebuda en el centre d'FPA.	175
Figura 5.2.1.12.	Valoració de la FCT.	176
Figura 5.2.1.13.	Aspectes que més van agradar els exalumnes, respecte la seva estada al centre on van cursar els estudis d'FPA.	177
Figura 5.2.1.14.	Aspectes que menys van agradar els exalumnes, respecte la seva estada al centre on van cursar els estudis d'FPA.	178
Figura 5.2.1.15.	Aspectes que els exalumnes van trobar a faltar en relació a l'FP agrària.	179
Figura 5.3.1.16.	Temes que els exalumnes van trobar a faltar a l'hora de treballar.	180
Figura 5.3.1.17.	Temes que els exalumnes han trobat més útils a l'hora de treballar.	181
Figura 5.2.1.18.	Entitats / empreses organitzadores de les activitats de formació permanent en què han participat els exalumnes el darrer any.	182
Figura 5.2.1.19.	Àrees de coneixement en què els exalumnes estarien interessats com assistents a activitats de formació permanent.	183
Figura 5.2.2.1.	Distribució de sexes entre els alumnes d'FP i FPA.	184
Figura 5.2.2.2.	Ítem 1.3. del qüestionari alumnes: Viu en capital de comarca?	185
Figura 5.2.2.3.	Ítem 1.3. del qüestionari alumnes: Distància entre el lloc de residència i el lloc on estudia.	185
Figura 5.2.2.4.	Ítem 2.2. del qüestionari alumnes: Motiu per cursar el CF.	187
Figura 5.2.2.5.	Ítem 2.3. del qüestionari alumnes: Lloc on et van informar per cursar el CF.	188
Figura 5.2.2.6.	Ítem 3.1. del qüestionari alumnes: Satisfacció global amb els estudis d'FP.	190

Figura 5.2.2.7.	Ítem 3.1. del qüestionari alumnes: Satisfacció amb l'organització del centre.	190
Figura 5.2.2.8.	Ítem 3.1. del qüestionari alumnes: Satisfacció amb el professorat.	191
Figura 5.2.2.9.	Ítem 3.1. del qüestionari alumnes: Satisfacció equipaments didàctics i tecnològics.	191
Figura 5.2.2.10.	Ítem 3.1. del qüestionari alumnes: Satisfacció adequació d'aules, tallers i laboratoris.	192
Figura 5.2.2.11.	Ítem 3.1. del qüestionari alumnes: Satisfacció global amb la qualitat dels coneixements rebuts.	193
Figura 5.2.2.12.	Ítem 3.2. del qüestionari alumnes: Relació existent entre les expectatives (abans de matricular-te) i la formació real rebuda actualment en el centre.	193
Figura 5.2.2.13.	Ítem 3.3. del qüestionari alumnes: Les pràctiques en l'àmbit de l'empresa et serviran per completar la formació rebuda en el centre docent.	194
Figura 5.2.2.14.	Ítem 3.3. del qüestionari alumnes: Les pràctiques en l'àmbit de l'empresa et serviran per adquirir nous coneixements i habilitats.	195
Figura 5.2.2.15.	Ítem 3.3. del qüestionari alumnes: Les pràctiques en l'àmbit de l'empresa et serviran per trobar la primera feina.	195
Figura 5.2.2.16.	Ítem 4.1. del qüestionari alumnes: Què penses fer quan acabis el CF que curses actualment?	196
Figura 5.2.2.17.	Ítem 4.2. del qüestionari alumnes: Quan temps tardaràs a trobar feina?	197
Figura 5.2.2.18.	Ítem 4.2. del qüestionari alumnes: Quin sou creus que et pagaran?	197
Figura 5.2.2.19.	Ítem 4.2. del qüestionari alumnes: Creus que la feina que trobaràs estarà relacionada amb els teus estudis actuals?	198
Figura 5.2.2.20.	Ítem 4.2. del qüestionari alumnes: On creus que treballaràs? (Ubicació geogràfica).	198
Figura 5.2.2.21.	Ítem 4.3. del qüestionari alumnes: En què t'agradaria treballar quan finalitzis els teus estudis?	199
Figura 5.2.2.22.	Part 5 del qüestionari alumnes: Comentaris sobre la formació professional.	203
Figura 5.2.3.1.	Ítem 2.1. del qüestionari al professorat: valoració del centre.	205
Figura 5.2.3.2.	Ítem 2.2. del qüestionari al professorat: valoració de la preparació prèvia dels alumnes que s'incorporen a l'FP.	206
Figura 5.2.3.3.	Ítem 2.3. del qüestionari al professorat: valoració de l'acceptació dels titulats d'FP LOGSE respecte l'anterior sistema, consideració social.	207
Figura 5.2.3.4.	Ítem 2.3. del qüestionari al professorat: valoració de l'acceptació dels titulats d'FP LOGSE respecte l'anterior sistema, valoració empresarial.	207

Figura 5.2.3.5.	Ítem 2.3. del qüestionari al professorat: valoració de l'acceptació dels titulats d'FP LOGSE respecte l'anterior sistema, valoració famílies.	208
Figura 5.2.3.6.	Ítem 2.4. del qüestionari al professorat: valoració de la inserció laboral dels titulats d'FP.	208
Figura 5.2.3.7.	Ítem 2.5. del qüestionari al professorat: valoració de la relació entre el món empresarial i els CF.	209
Figura 5.2.3.8.	Ítem 3.1. del qüestionari al professorat: valoració d'àrees de coneixement.	210
Figura 5.2.3.9.	Ítem 3.2. del qüestionari al professorat. Valoració de la FCT: serveix per completar la formació rebuda.	211
Figura 5.2.3.10.	Ítem 3.2. del qüestionari al professorat. Valoració de la FCT: serveix per adquirir nous coneixements i habilitats.	211
Figura 5.2.3.11.	Ítem 3.2. del qüestionari al professorat. Valoració de la FCT: serveix per trobar la primera feina.	212
Figura 5.2.3.12.	Ítem 4.1. del qüestionari al professorat: formació del professorat.	212
Figura 5.2.3.13.	Part 5 del qüestionari al professorat: comentaris sobre la formació professional.	216
Figura 5.2.4.1.	Ítem 2.1. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: especialitats amb més futur.	218
Figura 5.2.4.2.	Ítem 2.1. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: especialitats que seran necessàries en un futur proper.	219
Figura 5.2.4.3.	Ítem 2.2. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: valoració dels titulats d'FP agrària.	220
Figura 5.2.4.4.	Ítem 2.3. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: recomanacions a un jove que tingués pensat treballar en el sector agrari.	221
Figura 5.2.4.5.	Ítem 2.4. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: quants titulats en FP agrària coneix.	221
Figura 5.2.4.6.	Ítem 2.4. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: on treballen els titulats en FP agrària que coneix.	222
Figura 5.2.4.7.	Part 3 del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: valoració d'àrees de coneixement.	223
Figura 5.2.4.8.	Ítem 4.2. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: darrer curs al qual ha assistit.	224
Figura 5.2.4.9.	Ítem 4.2. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: entitat/empresa organitzadora dels cursos a què ha assistit el darrer any.	225
Figura 5.2.4.10.	Ítem 4.3. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: com haurien de ser els cursos de formació.	225
Figura 5.2.4.11.	Ítem 4.4. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: cursos en els quals estaria interessat.	226

Figura 5.2.4.12.	Ítem 4.4. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: altres àrees de coneixement en les quals estaria interessat.	227
Figura 5.2.4.13.	Ítem 4.5. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: qui hauria d'organitzar els cursos?	227
Figura 5.2.4.14.	Part 5 del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: comentaris sobre la formació dels professionals del sector.	230
Figura 5.2.5.1.	Ítem 2.1. del qüestionari als professionals del sector agrari i la indústria complementària de tot el país: valoració de la formació professional agrària.	232
Figura 5.2.5.2.	Part 3 del qüestionari als professionals del sector agrari i la indústria complementària de tot el país: valoració d'àrees de coneixement.	233
Figura 5.3.1.1.	Part 1 de l'entrevista semiestructurada a exalumnes d'FP agrària.	236
Figura 5.3.1.2.	Part 2 de l'entrevista semiestructurada a exalumnes d'FP agrària.	238
Figura 5.3.1.3.	Part 4 de l'entrevista semiestructurada a exalumnes d'FP agrària.	239
Figura 5.3.1.4.	Part 5 de l'entrevista semiestructurada a exalumnes d'FP agrària.	241
Figura 5.3.2.1.	Part 1 de l'entrevista a alumnes d'FP agrària.	244
Figura 5.3.2.2.	Part 2 de l'entrevista a alumnes d'FP agrària.	245
Figura 5.3.2.3.	Part 3 de l'entrevista a alumnes d'FP agrària.	247
Figura 5.3.2.4.	Part 5 de l'entrevista a alumnes d'FP agrària.	248
Figura 5.3.3.1.	Part 1 de l'entrevista semiestructurada a professionals del sector agrari	252
Figura 5.3.3.2.	Part 2 de l'entrevista semiestructurada a professionals del sector agrari	255
Figura 5.3.3.3.	Part 4 de l'entrevista semiestructurada a professionals del sector agrari	257
Figura 5.3.3.4.	Part 5 de l'entrevista semiestructurada a professionals del sector agrari	259
Figura 5.3.4.1.	Part 1 de l'entrevista semiestructurada a professionals de la formació agrària	263
Figura 5.3.4.2.	Part 2 de l'entrevista semiestructurada a professionals de la formació agrària	265
Figura 5.3.4.3.	Part 3 de l'entrevista semiestructurada a professionals de la formació agrària	268
Figura 5.3.4.4.	Part 4 de l'entrevista semiestructurada a professionals de la formació agrària	270
Figura 5.3.4.5.	Part 5 de l'entrevista semiestructurada a professionals de la formació agrària	271
Figura 5.4.1.	Part 6 del qüestionari Delphi a experts del sector agrari	277
Figura 5.4.2.	Part 4 del qüestionari Delphi a experts en formació agrària	286

Abreviatures

ADV	Associació de Defensa Vegetal
AIEC	Associació d'Inspectors de Catalunya
CEDEFOP	Centre Europeu de Formació Professional
CF	Cicle formatiu
CFGM	Cicle formatiu de grau mitjà
CFGS	Cicle formatiu de grau superior
DARP	Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya
EAP	Empresa agrària prioritària
ECA	Escola de Capacitació Agrària
EFA	Escola Familiar Agrària
EGB	Educació general bàsica
EPA	Enquesta de població d'activa
ESO	Educació secundària obligatòria
FCT	Formació en centres de treball
FP	Formació professional
FPA	Formació professional agrària
FPB	Formació professional de base
INCANOP	Institut Català de Noves Professions
ICEA	Institució Catalana d'Estudis Agraris
IDESCAT	Institut d'Estadística de Catalunya
IES	Institut d'Ensenyament Secundari
INE	<i>Instituto Nacional de Estadística</i>
IRTA	Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentària
JARC	Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya (Sindicat agrari)
LGE	Llei General d'Educació de 1970
LOCE	Llei Orgànica de Qualitat de l'Ensenyament (Llei Orgànica 10/2002)
LOGSE	Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu (Llei Orgànica 1/1990)
OPA	Organització de Productors Agraris
PAC	Política agrària comuna
PGS	Programa de garantia social
QAL	Qüestionari alumnes d'FP
QEA	Qüestionari exalumnes d'FP agrària
QPA	Qüestionari professorat d'FP
QPR	Qüestionari professionals sector agrari
REASS	Règim especial agrari de la Seguretat Social
SAU	Superfície agrària útil
SSTT	Serveis Territorials
UP	Unió de Pagesos (Sindicat agrari)
UPA	<i>Unión de Pequeños Agricultores y Ganaderos</i> (Sindicat agrari)
UR	Unitat Ramadera

1. Introducció

1.1. La formació professional

- 1.1.1. Concepte de formació professional
- 1.1.2. Referents històrics i legislatius
- 1.1.3. Com s'organitza la formació professional
 - 1.1.3.1. El model de la LGE (1970)
 - 1.1.3.2. El model de la LOGSE (1990)
 - 1.1.3.3. Propostes i tendències de futur: LOCE (2002)
- 1.1.4. Relacions amb el món laboral

1.2. Justificació i objectius

- 1.2.1. Motivació prèvia
- 1.2.2. Plantejament inicial de la recerca
- 1.2.3. Finalitats generals
- 1.2.4. Estructura

1.3. Recerca educativa

- 1.3.1. Recerca i avaluació en educació
- 1.3.2. Avaluació de programes educatius

1.1. La formació professional

En el present apartat acotarem el concepte de formació professional que utilitzem en la present recerca. Posteriorment es presenta un repàs dels referents històrics i legislatius més importants, examinant més a fons els models plantejats per la Llei General d'Educació (LGE) de 1970 i la Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE) de 1990. Finalment veurem quines relacions s'estableixen entre la formació professional i el món laboral.

1.1.1. Concepte de formació professional

El sistema educatiu ha de complir una doble funció (Jiménez, 1996: 13):

“a) És un instrument de la política activa en relació amb el mercat de treball que serveix per adequar la qualificació professional a les necessitats d'aquest mercat, en conseqüència, és un element clau per donar resposta a l'actual demanda imperativa de flexibilitat; el sistema de formació (professional) té una funció important en la lluita contra l'atur facilitant la inserció dels joves i en la reinserció dels aturats de llarga durada.

b) La millora que suposa una major educació i formació en el ciutadà repercuteix en l'increment de la competitivitat i en particular per facilitar l'assimilació i la comprensió de la nova tecnologia”.

D'altra banda “la formació professional és un procés formatiu global de capacitació per l'activitat laboral, que tendeix a facilitar l'adquisició de les qualificacions teòriques i pràctiques per al seu exercici, extensible per sota cap als primers anys d'escolaritat i prorrogable, per dalt, durant tota la vida activa d'una persona” (Echevarría, 1993: 225), en qualsevol cas, i com recull l'OCDE (1991: 28), “la celeritat i la ubiqüitat de la innovació tecnològica postula una demanda de treballadors capaços d'adaptar-se flexiblement a les noves exigències mitjançant el domini d'uns coneixements i unes destreses específics”.

És a dir, la formació professional té com a finalitat: la preparació i formació polivalent dels alumnes per a l'activitat en el camp professional (Domingo, 1998). Un camp professional, afegiríem ara, que té un nucli estable però fronteres difuses definides per: noves formes de treballar (en funció dels nous processos productius) i la incorporació de nous treballadors amb procedències diferents (que el fan créixer).

El Centre Europeu de Formació Professional (CEDEFOP, 1987: 67) defineix la formació professional com “tota mena de formació sistemàtica i organitzada independentment de l'edat o del nivell personal, impartida als candidats per a

l'exercici futur d'una activitat professional, permetent-los adquirir les qualificacions pràctiques i teòriques necessàries per a l'exercici de l'esmentada activitat". Aquesta definició reconeix la importància del concepte de *qualificació*, que incorpora la idea de classificació de l'oferta de treball, de forma que cada lloc de treball inclòs en una determinada classificació exigeix que els treballadors que l'ocupen disposin d'uns coneixements específics, que capaciten per desenvolupar una sèrie de tasques concretes per cada professió.

Determinar les qualificacions, és a dir, els coneixements que requereix cada professió, i per tant regular l'accés a les mateixes així com les accions formatives, ha estat una de les preocupacions dels països membres de la Unió Europea, des de la proclamació dels *Principis generals per a l'elaboració d'una Política Comuna sobre Formació Professional*, que els estats de la Comunitat Europea signaven l'any 1963 i que es va portar a terme bàsicament en la dècada dels setanta i vuitanta (Echeverría, 1993). La conseqüència directa ha estat la creació, al llarg dels anys vuitanta i noranta, en diferents països de la Unió Europea, d'institucions nacionals encarregades de regular la formació professional i les corresponents qualificacions professionals. A Espanya es va crear l'any 1986 el *Consejo General de Formación Profesional* (Llei 1/1986, de 7 de gener de 1986) i depenent del mateix, l'any 1999, es constituïa l'*Instituto Nacional de las Cualificaciones* (Real Decret 375/99, de 5 de març, BOE de 16 de març de 1999).

A Catalunya l'Institut Català de Noves Professions (INCANOP), té encomanat des de l'any 1986, l'elaboració de plans de qualificació professional per les noves professions que es produeixen en el món del treball (Llei 7/1986, de 23 de maig). Finalment cal esmentar que al llarg de l'any 2002 es van promulgar la Llei orgànica 5/2002, de les Qualificacions i de la Formació Professional, i la Llei 17/2002, d'Ordenació del sistema d'ocupació i de creació del Servei d'Ocupació de Catalunya.

El concepte inicial de formació professional (FP) s'ha anat enriquint i ampliant al llarg dels darrers vint-i-cinc anys, segons el nostre criteri podem classificar l'FP,

atenent al moment en què es produeix, en tres gran blocs: inicial, continuada i ocupacional (Taula 1.1.1).

<p>1. Formació Professional Inicial: S'obté abans d'ingressar en un lloc de treball</p> <p>Podem diferenciar tres modalitats:</p> <ul style="list-style-type: none">• Formació Professional de Base: Inclusa en el sistema educatiu obligatori, és formal• Formació Professional Específica: Capacita per l'exercici d'una professió, és formal• Programes de Garantia Social: Inserció laboral per menors de 21 anys no titulats, és no formal
<p>2. Formació Professional Continuada: Es produeix dins del món laboral per al reciclatge i/o actualització dels professionals, és no formal</p>
<p>3. Formació Professional Ocupacional: Té com referent un lloc de treball, adreçada a aturats, és no formal</p>

Taula 1.1.1. Classificació de la formació professional atenent al moment en què es produeix.

En el context del present treball farem servir l'expressió *formació professional (FP)* per referir-nos a la formació professional específica. Entendrem que és formal quan està sancionada per organismes educatius competents, o per aquelles institucions en què deleguin.

1.1.2. Referents històrics i legislatius

Segons Alberdi (1999) la història de l'escola professional reflecteix la trajectòria històrica del nostre país, ja que l'escola és fruit i agent de la vida de la societat, de la seva evolució política, econòmica i cultural. En aquest punt fem un breu resum històric, per entendre, dins la complexitat que apunta Alberdi, la importància que els darrers vint anys suposen per a la formació professional.

Les bases de la formació professional es posen al nostre país a començaments del segle XX, quan des de la Diputació de Barcelona (en el període 1907-1920) i des de la Mancomunitat de Catalunya (en el període 1914-1925), així com des dels Municipis catalans, s'inicien diferents accions que donen lloc al moviment

d'Orientació i Formació Professional, que intenten posar ordre en els ensenyaments professionals i tècnics (Navarro, 1979; Echevarría, 1993).

Però els primers antecedents de regulació real d'aquests ensenyaments, a Espanya, es poden situar en l'any 1928, quan l'*Estatuto de la Formación Profesional* crea les *Escuelas Elementales y Superiores del Trabajo* i les *Escuelas Profesionales para Oficiales y Maestros Industriales*, conegudes popularment com Escoles del Treball. Molt marcades pel caràcter artesà propi d'un país escassament desenvolupat, regides per patronats locals, adaptaven els seus horaris als treballadors en actiu, el seu principal públic, oferint la possibilitat d'obtenir el certificat d'oficial d'obrer i de mestre obrer (Mas, 1999).

L'any 1949 la Llei de Bases d'Ensenyament Mitjà i Professional creava els Instituts Laborals, i l'any 1955 la Llei de Formació Professional Industrial crearia les *Escuelas de Preaprendizaje, Aprendizaje y Maestría Industrial*, sota la dependència del Ministeri d'Educació i Ciència. Al mateix temps, es van anar desenvolupant un conjunt d'ensenyaments equivalents dependents d'altres organismes públics com el Ministeri de Treball, el Ministeri d'Agricultura (que crearia les Escoles de Capacitació Agrària), la Subsecretaria de Marina Mercant, l'Oficina Sindical (l'antic sindicat vertical) i els diferents ministeris militars, cadascú d'ells dedicat a oferir els ensenyaments professionals adequats als seus propis objectius. Una lectura atenta de la Llei de 1955 posa de manifest, d'una banda, l'intent d'acostament a les empreses i a la realitat productiva, que per a Martínez (1999) no es va mantenir a partir del 1970, i per l'altra, l'impuls que significava, a nivell legislatiu, per a què el nostre país disposés d'una mà d'obra veritablement qualificada.

La Llei General d'Educació (LGE) de 1970, també coneguda com a Llei Villar (José Luis Villar Palasí va ser el ministre que la promulgà), va suposar un canvi substancial en el plantejament de la formació professional al nostre país, regulant globalment uns ensenyaments que fins el moment s'anaven produint de forma dispersa, depenent sovint de diputacions provincials i ajuntaments, i difícilment homologable entre els diferents centres.

Les principals mancances de la LGE es podrien situar en l'allunyament de la realitat productiva (Torroba, 1995) i institucional del país (García, 1980), en

configurar-se com una via acadèmica alternativa al batxillerat (Marchesi i Martín, 1998) o una via de segona classe (Enguita, 1990; Santamaría i Rojo, 1991). Com aspectes positius podem destacar l'impuls modernitzador que suposa, des de postures conservadores, de la política educativa espanyola (Puelles, 1996), així com el debat i les expectatives suscitées, especialment en la primera etapa (Martínez, 1999b), un cop publicat el *Libro Blanco* (MEC, 1969) que analitzava la situació de l'educació al país, la influència del qual es pot trobar, segons Tiana (1999), en algunes propostes de la LOGSE.

Gómez (1992: 350) opina que el desplegament posterior de la LGE, especialment el que estipulava el Decret 995, de 14 de març de 1974, qualificat de *contrarreforma* per Tiana (1999), i de *destrossa* per Arévalo (2003), va desvirtuar l'esperit de la llei, "encaixonant l'FP en àrees, assignatures i qüestionaris que la privaven de la necessària flexibilitat i adaptació a l'evolució de les innovacions tecnològiques, del mercat de treball i les perspectives laborals".

Amb la promulgació de la Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE) de 1990, s'intentaven superar les mancances de la LGE, els sindicats i associacions de professors van criticar la lentitud en la implantació de la nova FP, la deficient adscripció dels professors de l'antic al nou sistema (Roig, 2000), l'escassa participació dels professors en l'elaboració de la mateixa (Teixidó i Manzano, 2000) i en general la manca d'un pressupost adequat per fer front als reptes que suposava la LOGSE (USTEC-STEs, 1997; Martínez, 2000; Bas, 2001).

Com a resum, podem dir que l'FP, fins la dècada dels vuitanta, ha passat amb més pena que glòria, i fins 1949, any de l'aprovació de la Llei de Bases, pràcticament no existia. L'any 1944, segons les dades del *Instituto Nacional de Estadística* (INE, 1945), la xifra d'alumnes matriculats a FP era d'uns quinze mil, mentre que la universitat duplicava aquest número i el batxillerat el quintuplicava.

Rodríguez (1981: 55) considera que l'FP regulada per la LGE del setanta “sorgeix amb la necessitat d'especialització de la indústria en els seixanta, restant localitzada geogràficament a les zones més desenvolupades i industrialitzades del país i al seu servei”. Això va significar, en la seva opinió, una limitació important per l'FP, doncs aquestes necessitats industrials van delimitar i configurar una oferta genèrica de titulacions professionals, que només tenia sentit en regions més industrialitzades, en detriment de les zones agràries i del sector agrari en general. Aquestes tesis contrasten amb les de Cabrera (1997), que considera que se sobrevalora el paper de l'FP en el desenvolupament econòmic i regional, i se minimitza la pressió de la demanda educativa exercida per l'alumnat i la seva influència en la configuració de l'oferta educativa.

Des de el nostre punt de vista l'FP en els anys 80 i bona part dels noranta es caracteritza per:

- Oferta d'ensenyaments excessivament teòrics. Un repàs als plans d'estudis (Ordre Ministerial de 13 de juliol de 1974, BOE de 29 de juliol, 5 i 26 d'agost de 1974, i 15 de març de 1976, entre d'altres) demostren que les hores pràctiques oscil·laven entre 6, en el primer curs del primer grau, i 9, en el segon grau, en un horari de 30 hores setmanals. Els alumnes de primer curs, molts dels quals no havien superat l'EGB (en curs 1995-1996, només el 57,8 % dels alumnes de nou ingrés a l'FP1 de Catalunya, disposaven del graduat escolar, segons les estadístiques del Departament d'Ensenyament), tenien moltes dificultats per seguir les classes amb un component teòric tant elevat.

- En aquest període les aules es van omplir d'alumnes, en principi per una major consciència social de les necessitats de formació de la joventut, però de forma més prosaica per dues causes fàcilment quantificables:
 - a) L'augment de la natalitat en la dècada dels seixanta i setanta.
 - b) L'augment de l'atur, especialment a partir de l'any 1984.

Segons l'enquesta de població activa (EPA) la taxa d'atur estimat era, aquell any, del 21,7 %, mantenint-se per sobre del 20 % pràcticament fins l'any 1998 (deu anys abans, l'any 1974, la mateixa taxa d'atur era del 3,2 %). Amb un

agreujant: en el segment 16 – 24 anys la taxa d'atur era l'any 1985 del 49,25 % (Pérez, 1991; FUNCAS, 1998).

- Com a conseqüència directa dels dos punts anteriors, es va produir un fracàs escolar elevat, que va portar a què el nombre d'alumnes que es graduaven cada any fos molt escàs. A les Taules 1.1.2.1. i 1.1.2.2. hem resumit el nombre d'alumnes matriculats i graduats, en diferents cursos, per la branca administrativa, que era la que més alumnes matriculats tenia, i per la totalitat de branques. Les dades corresponen al període anterior a la implantació de la LOGSE, que es va produir de forma general en el curs 1998-1999 i de forma anticipada en molts centres a partir del curs 1997-1998. Per al primer grau, que constava de dos cursos, pràcticament fracassaven, el curs 1990-1991, 15 de cada 25 alumnes.

Branca administrativa	Curs		
	1986-1987	1990-1991	1996-1997
Alumnes matriculats FP1	12 054	17 475	7 045
Alumnes graduats FP1	2 562	3 799	2 478
Alumnes matriculats FP2	9 531	14 243	16 331
Alumnes graduats FP2	1 473	2 090	3 773

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Ensenyament. Gabinet Tècnic. Estadística de l'ensenyament.

Taula 1.1.2.1. Alumnes d'FP1 i d'FP2 matriculats i graduats, branca administrativa, sector públic (dades anteriors a la implantació de la LOGSE).

Total branques	Curs	
	1990-1991	1996-1997
Alumnes matriculats FP1	50 744	23 013
Alumnes graduats FP1	10 895	6 827
Alumnes matriculats FP2	35 764	41 798
Alumnes graduats FP2	5 429	8 821

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Ensenyament. Gabinet Tècnic. Estadística de l'ensenyament.

Taula 1.1.2.2. Alumnes d'FP1 i d'FP2 matriculats i graduats, a totes les branques, sector públic (dades anteriors a la implantació de la LOGSE).

- Destaquem la potenciació, per part de l'administració educativa, de dues branques professionals: l'administrativa i la de delineació, que presenta un cost en material i tallers molt menor que la resta d'especialitats. En el període de 10 anys comprés entre 1985-1995 l'augment d'alumnes d'FP, en el sector públic,

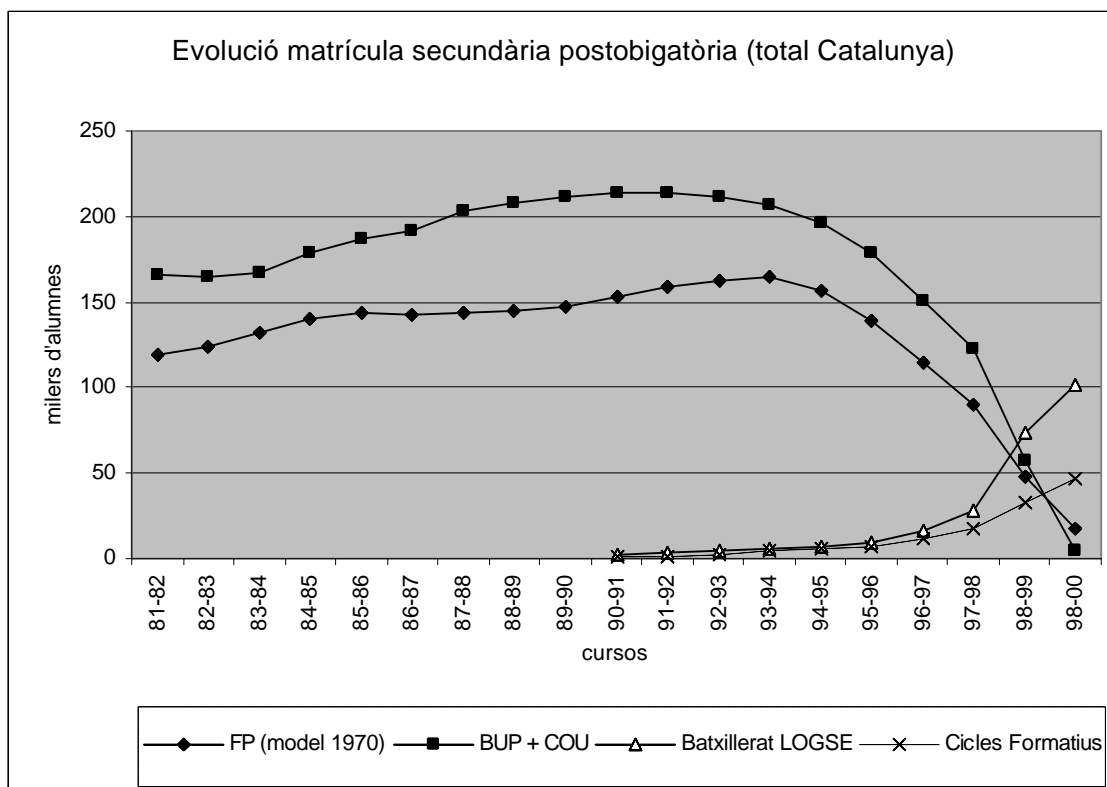
va ser de 13 523, dels quals 11 835 corresponent a les dues branques abans citades (Taula 1.1.2.3). Això respon en part “al vell esquema d'elecció de branca professional, que confirma una fugida d'aquells més pròxims als treballs de *granota blava*, mentre se sobresaturen els de *coll blanc*, aquesta dada continua confirmant que bona part del desprestigi de l'FP actua de forma paral·lela a la idea sobre el treball en la societat espanyola” (Guardiola, 2001: 21).

Branca professional	Curs		
	1985-1986	1995-1996	increment
Administració	20 055 (29,5 %)	30 472 (37,5 %)	10 417 (34,2 %)
Delineació	4 558 (6,7 %)	5 976 (7,3 %)	1 418 (23,7%)
Total branques FP	67 800 (100 %)	81 323 (100 %)	13 523 (16,6%)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Ensenyament. Gabinet Tècnic. Estadística de l'ensenyament.

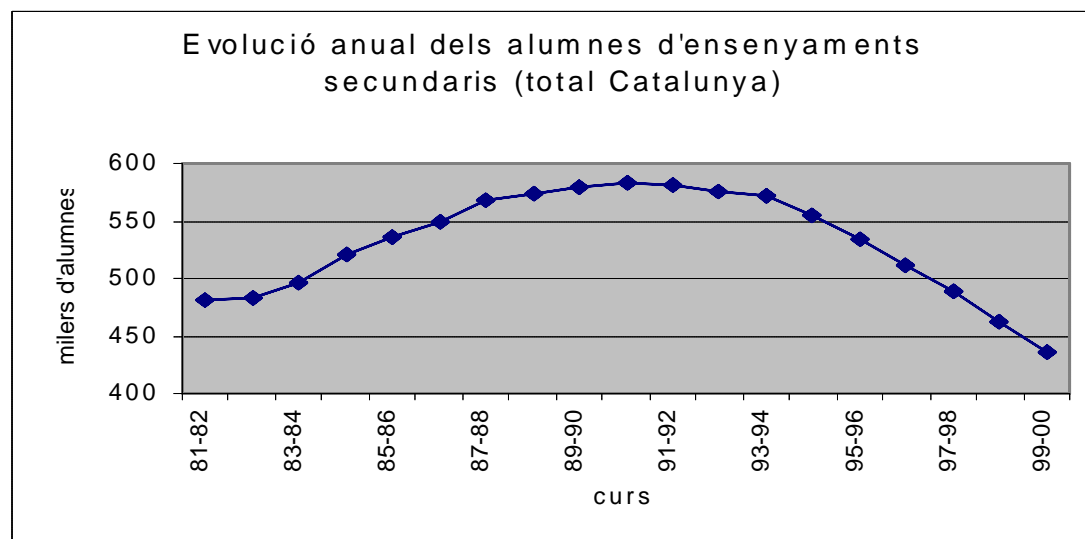
Taula 1.1.2.3. Alumnes matriculats en les branques d'FP administrativa, delineació i total de branques, sector públic.

- L'evolució anual dels alumnes de secundària postobligatòria (Figura 1.1.5) va lligada a l'evolució global dels alumnes d'ensenyaments secundaris (Figura 1.1.6), el nombre dels quals va augmentar sense interrupció al llarg dels vuitanta. A partir del curs 1990-91, la davallada de la natalitat es reflecteix en la reducció del número d'alumnes matriculats, compensada per l'increment en l'edat de l'escolaritat obligatòria. Es constata una major demanda d'estudis secundaris que porten a la universitat, molt per sobre dels estudiants que decideixen cursar FP. Tradicionalment en el nostre país el 60% dels alumnes cursaven estudis postobligatoris (BUP i COU) amb la finalitat d'ingressar en la universitat, i el 40% ho feien en ensenyaments professionals, amb la implantació de la LOGSE no sembla que aquesta tendència es trenqui. En tot cas augmenta cada any el nombre d'alumnes que accedeixen a la universitat procedents d'FP (Playà, 2002). A la Unió Europea el percentatge d'alumnes que cursa estudis de formació professional arriba al 58 % (OECD, 2003).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Ensenyament. Subdirecció General d'Estudis i Organització. Gabinet Tècnic. Juliol 2000.

Figura 1.1.5. Evolució matrícula secundària postobligatòria (total Catalunya).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Ensenyament. Subdirecció General d'Estudis i Organització. Gabinet Tècnic. Juliol 2000.

Figura 1.1.6. Evolució anual dels alumnes d'ensenyaments secundaris (total Catalunya), a partir del curs 90-91, de forma experimental, i del curs 96-97 de forma general, s'allarga la secundària 2 anys.

- L'especialització del professorat que exigeix una FP amb continguts molt tècnics no s'ha acabat de resoldre, en aquest sentit "la mobilitat dels equips docents i la manca d'adequació entre els perfils demandats i el professorat que arriba als centres (alguns casos reals són esperpèntics: biòlegs sense formació prèvia per fer classes de depilació o horticultura), demana una revisió dels criteris d'adjudicació i també de la formació permanent, encara que aquesta podem dir que funciona força bé, però després es desaprofita l'esforç quan no es mantenen els equips docents" (Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya, 2001: 11).

- Finalment constatem amb preocupació que (Frutos, Guardiola i Solano, 2001: 25) "l'anàlisi dels perfils de l'alumnat actual de la nova FP, correspon als subjectes més desfavorits econòmicament i culturalment, mentre que les diferències de gènere, se concreten en el fet que les alumnes repeteixen els vells rols construïts socialment per a les dones", cosa que s'accentua en els cicles formatius de grau mig. Segurament l'origen d'aquest problema l'hauríem de buscar en les deficiències amb què, des de l'administració educativa s'han tractat el fracàs escolar a l'ESO, les experiències d'atenció a la diversitat elaborades des dels centres (Domingo, Gràcia i Montaner, 2001) i el caràcter merament burocràtic que ha tingut l'elaboració dels projectes curriculars, buidats del seu potencial (Domingo, 2001).

1.1.3. Com s'organitza la formació professional

A l'hora de parlar de l'organització de la formació professional hem de considerar el model actualment existent, regulat pel capítol quart de la Llei Orgànica d'Ordenació del Sistema Educatiu (LOGSE, Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre) que s'ha anat aplicant al llarg dels anys noranta, i l'antic sistema basat en la Llei General d'Educació de 1970 (LGE, Llei 14/1970, de 4 d'agost i les modificacions establertes a la Llei 30/1976, de 2 d'agost).

Les dificultats de la implantació de la LOGSE es posen de manifest pel fet que el Departament d'Ensenyament va aprovar tres calendaris diferents, el primer l'any 1992 (Decret 154/1992, de 20 de juliol), el segon l'any 1993 (Decret

180/1992, de 27 de juliol) i el darrer, que finalment es va portar a la pràctica, l'any 1994 (Decret 209/1994, de 26 de juliol).

La implantació dels nous ensenyaments, segons el calendari aprovat per la Generalitat de Catalunya l'any 1994, es va iniciar progressivament el curs 1994-1995, amb el cinquè curs de l'educació primària i l'extinció del cinquè curs d'educació general bàsica (EGB). El tercer curs de l'ensenyament secundari obligatori (ESO) es va implantar, amb caràcter general el curs 1998-1999, deixant extingit el primer curs d'FP de primer grau i el primer curs del batxillerat unificat polivalent (BUP).

Amb caràcter general es van implantar el curs 1999-2000 els ensenyaments d'FP de grau mitjà. El curs següent (2000-2001) es van implantar els ensenyaments d'FP de grau superior. Tot i això, el curs 1997-1998, molts centres de secundària obligatòria (tots els de nova creació i els situats en municipis petits) i/o de formació professional (pràcticament tots els situats fora de Tarragona ciutat i Reus) van avançar la implantació de la LOGSE, alguns d'ells seguien plans experimentals des del curs 1991-1992.

Calendari d'aplicació de la LOGSE							
	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99	99-00	00-01
Implantació d'ensenyaments							
5è curs de l'educació primària	x						
1r ESO			x				
3r ESO					x		
4t ESO						x	
1r Batxillerat					x		
FP Grau mitjà						x	
FP Grau superior							x
Extinció d'ensenyaments							
8è d'EGB			x				
Primer de BUP					x		
Primer de FP de primer grau					x		
Primer de FP de segon grau					x		
COU						x	

Taula 1.1.3. Calendari d'aplicació de la LOGSE.

Per 2n d'ESO i 2n de Batxillerat no es va preveure un calendari, implantant-se de forma natural en els cursos 1995-1996 i 1999-2000, respectivament.

1.1.3.1. El model de la LGE (1970)

La LGE consagra el Capítol III del *Títol Primer* a l'FP. A la *Introducció* i en el *Títol Preliminar*, es fan algunes referències que cal tenir en compte, així com a l'article 89 (Capítol II del *Títol Segon*, on es regula l'organització dels centres docents), la Taula 1.1.3.1. recull les principals referències:

Introducció
El sistema educatiu nacional " <i>ha de atender a la preparació especializada del gran número y diversidad de profesionales que requiere la sociedad moderna</i> ".
Títol Preliminar
Finalitats de l'educació: " <i>La capacitación para el ejercicio de actividades profesionales</i> ".
Títol Primer
S'estableix que l'orientació educativa i professional deurà constituir un servei continuat al llarg de tot el sistema educatiu.
Títol Segon (art. 89.7.)
Les empreses exigiran als seus treballadors, al admetre'ls, la possessió d'algun dels graus de formació professional en les condicions reglamentàries que es determinin, i permetran al seu personal acudir a cursos de perfeccionament, habilitació i actualització que organitzin els centres docents.

Taula 1.1.3.1. Referències generals a l'FP en la LGE.

La LGE situava a l'FP com una branca paral·lela al batxillerat, un cop cursat el tronc comú de l'EGB, constituint part integrant de l'ensenyament secundari.

Es va estructurar en un primer grau de dos anys, un segon de tres i, de forma nominal, en un tercer d'uns altres tres anys, conduint als títols de "tècnic auxiliar", "tècnic especialista" i "tècnic superior diplomata", respectivament.

A l'FP de primer grau podien accedir tots els alumnes amb més de catorze anys, independentment del resultat obtingut a l'EGB. Al segon grau podien accedir els alumnes titulats de primer grau i els que havien superat el batxillerat. Aquest grau s'impartia en dos règims: general, de dos anys de durada, i d'ensenyaments especialitzats, de tres anys. Al règim general, podien accedir els alumnes procedents del batxillerat de forma directa, mentre que els

que provenien de l'FP de primer grau havien de seguir un curs d'ensenyaments complementaris, curs format per mitja dotzena de matèries acadèmiques similars a les centrals del batxillerat. Al règim d'ensenyaments especialitzats podien accedir tots de forma directa, però els alumnes que procedien del batxillerat es beneficiaven d'un seguit de convalidacions que els permetien cursar aquest grau en dos anys, en lloc de en tres.

Les finalitats bàsiques de l'FP es recullen en el *Capítol III*, concretament en els articles 40.1 i 41.1. A aquestes finalitats caldrà afegir l'article 89.7, anteriorment comentat, que fa referència a la formació permanent dels treballadors:

Finalitats bàsiques de la formació professional (art. 40.1, art. 41.1 i art. 89.7)
<ul style="list-style-type: none">• Capacitar i preparar els alumnes per a l'exercici de la professió triada.• Deurà guardar, en la seva organització i rendiment, estreta relació amb l'estructura i previsions d'ocupació.• Les empreses permetran al personal al seu servei, acudir als cursos de perfeccionament, habilitació i actualització que organitzin els centres docents.

Taula 1.1.3.2. Finalitats bàsiques de l'FP recollides a la LGE.

Podem resumir les novetats que suposa la LGE en els següents punts:

- Escolaritat obligatòria i gratuïta fins els catorze anys. Els alumnes que no seguien estudis en nivells superiors, rebien, de forma també gratuïta i obligatòria, una formació professional de primer grau.
- Substitueix l'ensenyament primari i el batxillerat elemental per l'EGB, que estructurada en vuit cursos, acull els alumnes dels sis als catorze anys.
- Introdueix el concepte d'avaluació contínua i promoció natural.
- Regula l'educació especial.

1.1.3.2. El model de la LOGSE (1990)

Els aspectes relacionats amb l'FP estan desenvolupats en el *Capítol IV* de la Llei. En el *Preàmbul*, en el *Títol Preliminar* (article 1) i quan es parla de l'educació secundària (article 18) es fan referències molt significatives.

Preàmbul
La societat aspira a obtenir una educació de més qualitat i major abast en funció del "creixement de les exigències formatives de l'entorn social i productiu". "La progressiva integració de la nostra societat en el marc comunitari ens situa davant d'un horitzó de competitivitat, mobilitat i lliure circulació, en una dimensió formativa", que demana referències compartides i homologables. "el canvi accelerat dels coneixements i dels processos culturals i productius requereix una formació bàsica més llarga, més versàtil".
Títol Preliminar (finalitats del sistema educatiu espanyol)
c) "L'adquisició d'hàbits intel·lectuals i tècniques de treball, així com de coneixements científics, tècnics, humanístics, històrics i estètics". d) "La capacitació per a l'exercici d'activitats professionals".
Article 18 (Capítol III: De l'educació secundària)
"L'educació secundària obligatòria tindrà com a finalitat transmetre a tots els alumnes elements bàsics de la cultura, formar-los per assumir els seus deures i exercir els seus drets i preparar-los per a la incorporació a la vida activa o per accedir a la formació professional específica de grau mitjà o al batxillerat".

Taula 1.1.3.3. Referències generals a l'FP en la LOGSE.

El *Capítol IV* es consagra a l'FP, que es defineix en l'àmbit del sistema educatiu: "té com finalitat la preparació dels alumnes per a l'activitat en un camp professional, proporcionant-los una formació polivalent que els permeti adaptar-se a les modificacions laborals que es puguin produir al llarg de la seva vida, inclourà tant la formació professional de base com la formació professional específica" (article 30, punt 2). Més endavant es concreta la necessitat de la formació de base: "En l'educació secundària i en el batxillerat, tots els alumnes rebran una formació bàsica de caràcter professional" (article 30, punt 3). En el punt 5 del mateix article s'estableixen les finalitats bàsiques de la formació professional específica.

Finalitats bàsiques de la formació professional específica (art. 30.5)
--

• Facilitar la incorporació dels joves a la vida activa• Contribuir a la formació permanent dels ciutadans• Atendre les demandes de qualificació del sistema productiu

Taula 1.1.3.4. Finalitats bàsiques de l'FP específica recollides a la LOGSE.

L'FP específica s'ordena en cicles formatius de grau mitjà (CFGM) i de grau superior (CFGS) que condueixen en cada cas a l'obtenció dels títols professionals de "tècnic" i "tècnic superior".

La durada dels cicles formatius és variable, es computa per hores en funció de cada cicle formatiu. El còmput total d'hores inclou les hores lectives destinades a la formació en un centre educatiu i les hores destinades a la formació en centres de treball.

El cicles formatius s'organitzen en mòduls professionals, estructurats en crèdits de caràcter teòrico-pràctic de durada variable i determinada per cadascun d'ells. Calendari i horari son flexibles en funció de les múltiples variables que es poden donar en el seu desplegament: cicle productiu de l'activitat empresarial, realització de la formació pràctica a les empreses, etc.

Accés als cicles formatius:

Cicles formatius de grau mitjà:

• Accés mitjançant titulació a) Graduats en educació obligatòria o equivalent
Es consideren equivalents a efectes d'accés: la superació del primer cicle d'ensenyament secundari experimental, disposar del títol de tècnic auxiliar (FP1) o equivalent, la superació d'un mòdul professional 2 experimental, la superació integral dels dos primers cursos del BUP o equivalent.b) Alumnes que hagin superat un CFGM.• Accés mitjançant prova
Alumnes amb més de divuit anys o que els facin l'any d'inici del cicle i, a més acreditin sis mesos d'experiència laboral en qualsevol activitat, o bé experiències que es considerin assimilades (per exemple cursar amb aprofitament un PGS). |
|---|

Cicles formatius de grau superior:

• Accés mitjançant titulació a) Títol de batxillerat o equivalent Es consideren equivalents a efectes d'accés: la superació del batxillerat experimental, la superació del COU, la superació d'un mòdul professional 3 experimental.   b) Títol de tècnic especialista (FP2). c) Títol de tècnic superior (CFGS).   • Matèries prèvies del batxillerat Els CFGS inclouen, normalment, l'obligació d'haver cursat determinades matèries en el batxillerat.   • Accés mitjançant prova Alumnes de més de vint anys o que els facin l'any d'inici del cicle i, a més, acreditin un mínim d'un any d'experiència laboral en qualsevol activitat.

Taula 1.1.3.5. Accés als cicles formatius.

La LOGSE introdueix un seguit de novetats en el sistema educatiu, que en relació a l'FP es poden resumir en:

- L'escolaritat obligatòria s'allarga fins els 16 anys, que coincideix amb l'edat laboral dels alumnes.
- Als 16 anys, i un cop superada l'ESO, els alumnes poden cursar un CFGM o el batxillerat. Per cursar un CFGS cal superar el batxillerat, no és possible l'accés superant un CFGM.
- Es crea un tronc comú (l'ESO) adaptat a les necessitats de tots els alumnes, eliminant-se la doble via de promoció educativa.
- S'introdueix la formació professional de base (FPB) per a tots els alumnes en l'etapa comú 12-16, que es refereix al sentit pràctic i aplicat que s'introdueix en totes les àrees curriculars, creant-se l'àrea de tecnologia com a una de les 10 àrees obligatòries de l'ESO.
- En el batxillerat s'inclou una formació professional de base que es té en consideració a l'hora de dissenyar els CFGS.
- Es possibilita l'accés als CFGM i als CFGS, des de fora del sistema.
- S'estableixen mecanismes de formació professionalitzadora per als alumnes que no superin l'ESO, mitjançant els anomenats Programes de Garantia Social (PGS).

- S'estableix, en l'organització interna dels cicles formatius, una model de formació en alternança amb els centres productius: la formació pràctica en centres de treball (FCT).
- Tot el procés d'aprenentatge s'encamina a assolir un nivell de competència professionalitzador.

1.1.3.3. Propostes i tendències de futur: LOCE (2002)

Una comissió d'experts, convocats per l'administració catalana i reunits sota la direcció de Triadú (1998) va concretar, amb propostes marcadament institucionals, els problemes que presenta l'FP actual, els principis en què s'hauria de basar a Catalunya i les directrius d'actuació futura. Aquestes propostes es podem resumir en:

- Problemes actuals de l'FP:
 - Escàs desenvolupament dels programes de garantia social.
 - Deficient orientació vocacional. No hi ha encara suficient informació al voltant de les oportunitats vinculades a la formació professional reglada.
 - Infravaloració de l'FP.
 - Excessiva atomització de les titulacions de l'FP reglada, que no reconeix que avui es posa èmfasi en la polivalència, amb tendència a confondre les fronteres entre formació professional (més global) i formació ocupacional (més concreta).
 - Reduïda vinculació dels centres amb les organitzacions econòmiques i empresarials.
- Principis generals:
 - Insistir en les habilitats i competències transversals.
 - Afavorir la polivalència.
 - Organitzar-se amb la més gran flexibilitat.
 - Incorporar un fort component internacionalitzador.
 - Promoure l'alternança entre formació i treball.
 - Estar interrelacionada amb altres tipus i nivells de d'ensenyament.
 - Fomentar en els joves l'autoocupació.
 - Estar basada en el principi de la corresponsabilitat entre les institucions educatives i el teixit empresarial.
 - Reconèixer, en la seva organització, l'existència de diferents nivells de qualificació, d'acord amb la normativa europea.
- Propostes d'actuació:
 - Convertir la formació professional superior en el vaixell insígnia de la formació professional al país.
 - Flexibilitzar els sistemes d'acreditacions i titulacions actuals per facilitar l'entrada i la sortida del sistema d'ensenyament reglat i les seves connexions amb el no reglat i amb les acreditacions professionals.

- Experimentar noves fórmules, com ara:
Crear o convertir alguns centres existents en centres de referència, impulsar la creació de centres de formació configurats com a empreses que produeixen béns o serveis, augmentar la concertació amb diferents sectors empresarials.
- Revisar la legislació per tal de transformar l'estudiant d'FP en aprenent-estudiant.
- Introduir programes d'orientació als joves.
- Reduir significativament el nombre de titulacions i especialitzacions d'FP.
- Desenvolupar amb urgència un pla de desplegament dels programes de garantia social.

Cal recordar, finalment, que l'aprovació de la Llei de Qualitat de l'Ensenyament (Llei 10/2002) coneguda com LOCE i de la Llei de les Qualificacions i de la Formació Professional (Llei 5/2002) al llarg de l'any 2002 ha suposat un canvi en la filosofia de la legislació que regulava l'ensenyament secundari obligatori i postobligatori. La concreció pràctica d'aquestes dues lleis, i el seu impacte, estarà supeditat al seu posterior desplegament. A Catalunya, la LOCE ha suscitat crítiques diverses des de la presentació del seu esborrany, tant per part dels sindicats de professors (CSI-CSIF, 2001; Cucurella, 2002; FETE-UGT, 2003a i 2003b; CCOO, 2003; Muñoz, T., 2003), com per part de l'associació d'inspectors d'ensenyament que ha elaborat un document mostrant la seva postura crítica (Batet, 2002).

Des de les associacions de pares i mares d'alumnes s'ha criticat la manca de finançament de la Llei de les Qualificacions i de la Formació Professional, així com les indefinicions que presentava ja des de l'avantprojecte (Santamaria, 2001; FAPAES, 2002): manca d'una orientació vocacional i professional dels estudiants que acaben els diferents nivells educatius, escassa discussió sobre el nombre d'especialistes de cada branca que necessita el nostre país i cada zona concreta, poc incentiu a les empreses per promoure la formació en centres de treball, entre d'altres. El sindicat de professors USTEC-STES, majoritari a Catalunya, rebutja frontalment aquesta llei doncs "no és el projecte que es necessita per a revitalitzar i dignificar l'FP, no es pot admetre que cap títol pugui ser expedit fora de l'àmbit educatiu, ha estat redactat a esquenes de l'opinió del professorat, i calen Observatoris Locals d'Ocupació per detectar l'evolució de les professions" (USTEC-STEC, 2002: 5).

El Departament d'Ensenyament afirma que el model que proposa la nova legislació ha estat rebutjat pel Consell Escolar de Catalunya i la Conferència Nacional d'Educació, òrgans consultius del Departament (Nicolás, 2002). La llavors consellera d'Ensenyament, Carme-Laura Gil, ens va manifestar al mes de març de 2003, personalment, que pensava portar al Tribunal Constitucional la llei i tota la normativa que gradualment vagi elaborant el Ministeri, al·legant que envaeix les competències transferides a Catalunya. En aquesta mateixa línia es va manifestar el nou conseller d'Ensenyament, Josep Bargalló, (substituint al mes de febrer per Marta Cid), en la que sembla que serà la línia a seguir pel Departament en els propers anys, amb dos eixos molt clars (De Moya i Mahamud, 2004):

- L'estatut d'autonomia de Catalunya és una norma superior a la LOCE, amb el consegüent desenvolupament de decrets curriculars sota aquest punt de vista.
- Manteniment del calendari establert per la implantació de la LOCE:

Des d'altres comunitats autònomes s'ha trobat a faltar un major consens a l'hora de promulgar les esmentades lleis, atès que, en paraules del viceconseller de Formació Professional i Aprenentatge Permanent de la Conselleria d'Educació del Govern Basc, "es podran aconseguir uns resultats raonablement bons, en relació directa a la implicació i cooperació que les comunitats autònomes i els agents socials mantinguin amb el govern de l'estat, per a la qual cosa és absolutament necessari el diàleg, el consens i els acords entre tots" (Arévalo, 2003).

A desgrat de la LOCE i de la Llei de les Qualificacions i de la Formació Professional, el Departament d'Ensenyament va presentar al llarg de l'any 2002 el *Pla General de Formació Professional a Catalunya 2003-2006* (Consell Català de Formació Professional, 2002) i les conclusions i propostes de la *Conferència Nacional d'Educació 2000-2002* (Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, 2002b), documents que han de marcar la política educativa de la Generalitat de Catalunya en els propers anys. Un cop feta una atenta lectura d'aquests documents, i després d'haver assistit a alguns dels debats previs que es van organitzar arreu de Catalunya, subratllem el consens que s'ha aconseguit en la descripció d'aquest nou Pla de l'FP, amb participació

d'organitzacions empresarials i sindicals, i altres ens públics amb responsabilitats sobre la formació professional, a banda del Departament d'Ensenyament. Les informacions que ens arriben d'organitzacions empresarials, sindicats i associacions de pares i mares (FAPAES, 2003) confirmen aquesta primera impressió. Des del món sindical es desconfia dels bons propòsits de l'administració, quan sovint no s'han portat a la pràctica, per problemes pressupostaris, plans de millora en l'àmbit de l'ensenyament obligatori (Ros, 2003).

1.1.4. Relacions amb el món laboral

La vinculació entre centres educatius que preparen els estudiants per afrontar amb èxit la seva vida professional i les empreses, és un tema rellevant en els debats actuals sobre educació i treball. L'FP no pot estar desvinculada del món laboral, com diu Kämäräinen (1996: 23): "hi ha la qüestió de la correlació o coordinació entre la formació que proporcionen els centres d'ensenyament i la que dona el context laboral", en el món rural l'educació juga un paper cabdal a l'hora d'incrementar la creació de llocs de treball (Horbulyk, 2001). Però les dificultats són òbvies:

- El món educatiu i el món empresarial tenen lògiques d'actuació diferents, sovint contradictòries,
- posar en comú voluntats diferents: associacions empresarials, associacions professionals, sindicats, ministeris d'educació i treball, i d'agricultura en el sector agrari,
- coordinar accions locals i autonòmiques (amb interessos i punts de vista diferents amb enfoc microeconòmics), sovint finançades amb fons estatals o europeus (que primen sectors, segments de població i àrees geogràfiques diferents en funció d'interessos macroeconòmics),
- el canvi i la innovació presenten resistències lògiques en un sistema educatiu caracteritzat per la continuïtat,
- dificultat de legislar en temes curriculars i d'acreditació en moments de canvi continu.

Malgrat aquestes dificultats, la vinculació entre educació i treball s'ha de caracteritzar per (Corti, 2000: 133):

1. “La importància cada vegada més gran de l'educació basada en l'entrenament i el desenvolupament d'habilitats per al món del treball.
2. La dificultat de separar els temes d'educació general dels d'educació per al treball, constituint-se un continuum que engloba tota la vida laboral, i no únicament les etapes prèvies.
3. La necessitat d'aconseguir un sistema de formació professional que possibiliti reforçar capacitats bàsiques (lectura i comprensió de textos i resolució de problemes matemàtics); brindar coneixements tècnics específics i generals; treballar en la millora de les competències de caràcter comportamental (com ara capacitat de treball en equip, de comunicació, d'adaptació a condicions canviants)”.

En qualsevol cas aquesta correlació o coordinació, entre el món educatiu i el món empresarial, té una importància cabdal en el desenvolupament econòmic del nostre país, importància que es pot explicar per tres raons (Alcaide, Gonzalez i Flórez, 1996):

- Raons macroeconòmiques:

Es deriven dels objectius de convergència real i nominal de l'economia espanyola amb la dels països de la Unió Europea, que exigeixen un creixement econòmic superior a la mitja de la Unió i reducció d'alguns desequilibris macroeconòmics.

- Raons microeconòmiques:

Es deriven de la progressiva desaparició de les barreres a la lliure circulació de persones, serveis, mercaderies i capitals, que posa en el primer pla de l'actualitat espanyola el problema de la competitivitat empresarial.

- Raons socials:

Es deriven del paper que tenen tant la formació professional com la formació continuada, en la promoció social i professional dels treballadors, evitant l'estancament en la qualificació professional del sector productiu i promovent la disminució de l'atur.

El president de PIMEC-SEFES, Petita i Mitjana Empresa de Catalunya, J. González (2001) opina que el nivell educatiu de la població activa espanyola no es correspon amb les necessitats laborals, trobant un dèficit pel que fa a qualificacions intermèdies. Considera que els empresaris tenen, en molts casos, dificultats per trobar personal amb determinats perfils tècnics de formació professional, i que justament, són els llocs de treball que moltes empreses estan oferint.

L'opinió del president de PIMEC-SEFES concorda amb les dades presentades per l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT, 2001), segons les quals la taxa d'atur passava l'any 1996 del 14,1 % per al segment de població amb estudis secundaris al 17,9 % per als que només disposen d'estudis primaris i es dispara fins el 21,2 % per a les persones sense estudis, diferències que s'han incrementat lentament els darrers anys, amb la fractura social que això suposa agreujada pel fet que “els problemes de desigualtat d'accés a l'ensenyament superior suposen una continuïtat respecte les desigualtats originades en els nivells educatius previs” (Brunet i Pastor, 2001: 22).

Podem apuntar, citant al *Consejo Superior de las Cámaras Oficiales de Comercio, Industria y Navegación de España* (1992), les conseqüències de l'escassetat de mà d'obra, amb una qualificació ajustada a les necessitats del sistema productiu:

- Fre per al desenvolupament de nous projectes empresarials.
- Dificultats per atraure inversions empresarials d'altres països, que aposten per una força laboral ben formada, davant l'impossibilitat de competir en matèria de costos laborals.
- Augment de tensions salarials, traslladables als preus al consum.
- Augment de l'atur, que comporta un increment de les despeses en protecció i el consegüent augment del dèficit públic.

Com a resum podem dir que el mercat laboral català ha experimentat una marcada evolució en el període 1991-2001, que es caracteritza per (Consell Català de Formació Professional, 2002: 15):

- “Un acostament als indicadors laborals europeus, especialment pel que fa a les taxes d’activitat, d’ocupació i atur,
- un desequilibri entre l’ocupació de les dones i la dels homes, així com entre les seves taxes d’activitat i atur, amb pitjors indicadors per les dones, amb un augment malgrat que insuficient, de l’ocupació de les dones,
- una disminució del desequilibri entre l’ocupació de les persones de 16 a 24 anys, respecte a les de 25 anys o més, havent superat l’any 2001 el seu creixement respecte el tram de 25 a 44 anys,
- una disminució de l’ocupació de persones amb nivell d’estudis primaris i un augment en les que tenen estudis secundaris, professionals o universitaris,
- un augment de la població ocupada assalariada en contractació indefinida i una disminució de temporalitat, però encara allunyada de la mitjana europea,
- una disminució de la població ocupada en el sector de l’agricultura, ramaderia i pesca i un augment en la resta de sectors”.

1.2. Justificació i objectius

1.2.1. Motivació prèvia

El món agrari i l’ensenyament sempre han estat centres del meu interès, i de forma natural m’han portat a dur a terme aquesta recerca. El meu coneixement del món agrari, d’una forma sistemàtica, es deu al meu bagatge en enginyeria agrònoma i a les col·laboracions en diferents projectes de desenvolupament rural portats a terme, inicialment en el Segrià i les Garrigues, i posteriorment en la Terra Alta i la Conca de Barberà. Des de sempre he tingut la necessitat personal i professional d’anar més enllà d’aquesta realitat i intentar trobar vies per millorar-la. El coneixement de la situació actual de la pagesia catalana m’ha portat al convenciment de què, molt especialment, la formació d’aquest sector de la població pot incidir en l’augment del seu benestar, essent una de les peces clau del desenvolupament rural (Melo, 2000; Díaz, 2000, Rodríguez, 2002), en la línia del Reglament 1257/1999 del Consell de la UE, de 17 de maig de 1999, que considera que la formació és un dels elements per millorar les condicions de vida i de treball i d’igualtat d’oportunitats en el món rural.

Des de l'any 1991 estic vinculat professionalment al camp de l'ensenyament secundari, on he estat professor de batxillerat, formació professional i ensenyament secundari obligatori. Des de l'any 1993 he tingut responsabilitats, bàsicament com a coordinador pedagògic, en la direcció d'instituts d'ensenyament secundari. Des de l'any 1994 he participat en la formació permanent del professorat no universitari, així com en l'assessorament de centres educatius del Baix Camp, del Priorat, de la Conca de Barberà, del Tarragonès i de la Zona d'Escolarització Rural (ZER) de la Terra Alta, accions centrades en l'elaboració de projectes curriculars, l'avaluació i l'atenció a la diversitat. En aquesta mateixa línia he coordinat diferents grups de treball i seminaris, elaborant materials didàctics i reflexionant sobre la pràctica docent. Tot això m'ha portat a tenir un coneixement exhaustiu del sistema educatiu actual en l'etapa 12-16 (ensenyament obligatori) i 16-18 (ensenyament postobligatori), així com de la realitat que envolta al professorat i l'alumnat.

La realitat del món agrari del Camp de Tarragona és complexa i la capacitat del sistema educatiu per millorar aquesta realitat, ha estat insuficientment estudiada. Considero que la recerca, sota el meu punt de vista, ha de posar de manifest qüestions o problemes útils a la societat, delimitant-los i apuntar possibles solucions. Tanmateix crec que cal aprofundir en les relacions existents entre la formació que un sector productiu rep i els resultats obtinguts pel mateix. Per aquesta raó vaig seguir el programa de doctorat, proposat per la Universitat Rovira i Virgili, *Investigació i desenvolupament curricular* en el bienni 1995-1997.

Una de les característiques que defineixen el sector agrari és la seva atomització en petites explotacions de caràcter familiar, on sovint els ingressos econòmics que proporciona l'agricultura són complementats amb els produïts en altres activitats i sectors productius, en funció de la comarca i la estacionalitat de la producció, en aquestes condicions els plans de formació depenen en gran mesura de les administracions públiques, per aquesta raó hem volgut estudiar la formació professional formal, que depèn bàsicament del Departament d'Ensenyament i del Departament d'Agricultura Ramaderia i

Pesca, per la incidència que pot tenir sobre els futurs productors i sobre els treballadors que ja estan en el sector.

1.2.2. Plantejament inicial de la recerca

Les principals qüestions que vol respondre, a priori, la present recerca són les següents:

1. Serveix la formació professional agrària per als seus objectius, en el Camp de Tarragona?
2. Què aconseguix?

Aquestes preguntes tan generals calia acotar-les formulant subqüestions més concretes i que delimitessin de forma adequada la resposta. Es van formular les següents, referides totes elles al Camp de Tarragona:

1. Quina és la realitat de la formació professional agrària?
2. Quin és el model agrari i quines tendències presenta?
3. Que formació tenen els professionals del sector?

Les qüestions anteriors, de caràcter descriptiu, són àmpliament desenvolupades a l'Apartat 2. Un cop contestades sorgeixen noves qüestions de caràcter més explicatiu:

1. La formació professional agrària, té peculiaritats pel que fa a la procedència i destí dels seus alumnes?
2. Quins coneixements necessiten els professionals del sector agrari?
3. S'adequa la formació professional agrària a les necessitats formatives del sector?

Aquestes darreres qüestions serviran per determinar i estructurar l'avaluació pel que fa a metodologia, instruments, i obtenció i anàlisi de les dades, que intentaran donar resposta a les qüestions de recerca enunciades inicialment, i que es concretaran posteriorment.

1.2.3. Finalitats generals

La finalitat última de la present recerca és col·laborar en la satisfacció de dues necessitats socials bàsiques:

- Per als sectors empresarials: disposar de professionals qualificats que permetin donar resposta als futurs reptes empresarials amb més garanties d'èxit; és a dir, que l'oferta de professionals (titulacions de la família professional d'activitats agràries) afavoreixi el desenvolupament econòmic i social equilibrat del sector agrari del Camp de Tarragona.
- Per als estudiants i el sistema educatiu: orientar els continguts formatius de l'oferta educativa reglada actual, de tal manera que s'asseguri raonablement la qualificació adient als diferents llocs de treball del sector agrari als alumnes titulats en cadascuna de les especialitats de la formació professional agrària, de forma que puguin afrontar el seu futur professional amb més garanties d'èxit.

En termes de mandat jurídic, la present recerca aspira a analitzar en quina mesura s'acompleixen els Articles 30.2 i 30.5 de la LOGSE en els quals s'estableix que:

"2. La formació professional, a l'àmbit del sistema educatiu, té com finalitat la preparació dels alumnes per a l'activitat en un camp professional, proporcionant-los una formació polivalent que els permeti adaptar-se a les modificacions laborals que puguin produir-se al llarg de la seva vida."

"5. La formació professional específica facilitarà la incorporació dels joves a la vida activa, contribuirà a la formació permanent dels ciutadans i atindrà les demandes de qualificació del sistema productiu."

L'anàlisi es pretén fer d'acord amb allò que preveu l'article 34.1 de la mateixa llei, que indica que:

"1. En el disseny i la planificació de la formació específica es fonamentarà la participació dels agents socials. La seva programació tindrà en compte l'entorn

sòcio-econòmic dels centres docents en què s'hagin d'impartir, com també les seves necessitats i les possibilitats de desenvolupament."

1.2.4. Estructura

Hem estructurat el procés de treball seguit per tal d'aconseguir les finalitats establerts per a la recerca, i poder així donar resposta a les diferents qüestions i subqüestions inicialment plantejades, en els 7 apartats que es detallen a la Taula 1.2.4.

Estructuració de la recerca	Avaluació de l'impacte dels centres de formació professional agrària del Camp de Tarragona (1990-2000)
Apartat 1	Antecedents i justificació de la recerca
Apartat 2	Contextualització i anàlisi de la formació professional agrària
Apartat 3	Disseny de l'avaluació
Apartat 4	Aplicació d'instruments
Apartat 5	Resultats
Apartat 6	Discussió dels resultats
Apartat 7	Conclusions i propostes

Taula 1.2.4. Estructuració de treball seguida en la present recerca.

En l'Apartat 2 *Contextualització i anàlisi de la formació professional agrària*, analitzarem de forma àmplia l'evolució i la situació actual de la formació professional agrària al Camp de Tarragona, i l'estat del sector al qual es dirigeix.

En l'Apartat 3 *Disseny de l'avaluació* concretarem, a partir de l'Apartat 2, en forma de categories d'anàlisi, les qüestions i subqüestions anteriorment exposades. Tanmateix dissenyarem en l'Apartat 3, i seguint les diferents categories d'anàlisi delimitades, els instruments que aplicarem en la recerca, de forma que una mateixa categoria s'avaluï amb diferents instruments, tal i com s'exemplifica en la Taula 1.2.4.1.

		Instrument				
		Instrument 1	Instrument 2	Instrument 3	Instrument n
Categoria d'anàlisi	Categoria 1	x		x	x
	Categoria 2		x	x	
	Categoria 3	x	x	x	
	x	x	x	x
	Categoria n		x	x	x

Taula 1.2.4.1 Graella prèvia per exemplificar la relació entre categories d'anàlisi i instruments emprats en la recerca.

En l'Apartat 4 *Aplicació dels instruments* especificarem la població a la qual s'ha aplicat cada instrument, en quin moment i lloc, i de quina manera seran tractades les dades recollides.

En l'Apartat 5 *Resultats* discutirem les dades obtingudes amb cada instrument.

		Instruments				
		Instrument 1	Instrument 2	Instrument 3	Instrument n
Categoria d'anàlisi	Categoria 1	↓	↓	↓	↓	↓
	Categoria 2	↓	↓	↓	↓	↓
	Categoria 3	↓	↓	↓	↓	↓
	↓	↓	↓	↓	↓
	Categoria n	↓	↓	↓	↓	↓

Taula 1.2.4.2. Discussió de resultats en l'Apartat 5.

En l'Apartat 6 *Discussió dels resultats*, a partir de les dades obtingudes prèviament en l'apartat anterior, discutirem els resultats obtinguts per cada categoria.

		Instruments				
		Instrument 1	Instrument 2	Instrument 3	Instrument n
Categoria d'anàlisi	Categoria 1	→				
	Categoria 2	→				
	Categoria 3	→				
	→				
	Categoria n	→				

Taula 1.2.4.3. Discussió de resultats en l'Apartat 6.

En l'Apartat 7 farem una discussió transversal que ens permeti obtenir conclusions i propostes finals, així com concretar, si s'escau, les limitacions observades en la recerca.

		Instruments				
		Instrument 1	Instrument 2	Instrument 3	Instrument n
Categoria d'anàlisi	Categoria 1	↘				
	Categoria 2					
	Categoria 3					
					
	Categoria n					

Taula 1.2.4.4. Discussió de resultats en l'Apartat 7.

Aquesta memòria, estructurada en 7 apartats, es complementa amb una seguit d'annexos on s'inclou informació referent a:

Annex A: Programes d'FP agrària i dades de matriculació d'alumnat facilitades pels centres, pel Departament d'Ensenyament i pel Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca (informació complementària a l'Apartat 2: *Contextualització i anàlisi de la formació professional agrària*).

Annex B: Procés seguit per a validar els instruments (informació complementària a l'Apart 3: *Disseny de l'avaluació*).

Annex C: Mostres a les quals aplicarem els instruments (informació complementària a l'Apartat 4: *Aplicació dels instruments*).

Annex D: Anàlisi de contingut dels resultats (informació complementària als Apartats 5, 6 i 7).

Annex E: Anàlisi estadística dels resultats (informació complementària als Apartats 5, 6 i 7).

Annex F: Transcripció d'entrevistes orals (informació complementària als Apartats 5, 6 i 7).

Cadascú dels annexos porta un número que fa referència a un instrument en concret, tal i com es recull en la Taula 1.2.4.5., de forma que sigui consultable de forma senzilla.

		INSTRUMENTS				
		Instrument 1	Instrument 2	Instrument 3	...	Instrument n
ANNEXOS	ANNEX B (validació)	ANNEX B1	ANNEX B2	ANNEX B3	...	ANNEX Bn
	ANNEX C (mostres)	ANNEX C1	ANNEX C2	ANNEX C3	...	ANNEX Cn
	ANNEX D (anàlisi contingut)	ANNEX D1	ANNEX D2	ANNEX D3	...	ANNEX Dn
	ANNEX E (anàlisi estadístic)	ANNEX E1	ANNEX E2	ANNEX E3	...	ANNEX En
	ANNEX F (transcripcions)	ANNEX F1	ANNEX F2	ANNEX F3	...	ANNEX Fn

Taula 1.2.4.5. Relació entre instruments i annexos.

Els annexos s'han disposat en un arxiu que s'inclou en el CD que acompanya aquest treball. Per facilitar la seva consulta hem afegit un apèndix documental (extret de l'Annex B) que recull la darrera versió de cadascú dels instruments emprats en la recerca: qüestionaris, protocols d'entrevista i qüestionaris Delphi.

1.3. Recerca educativa

1.3.1. Recerca i avaluació en educació

Els treballs de recerca educativa susceptibles d'influir positivament en el paradigma comú han de ser, opinió que compartim amb De la Orden i Mafokozi (1999: 9):

- “Metodològicament rigorosos
- Conceptualment complets
- Aportar dades acumulades que corresponguin al context d'investigació de la seva època”.

En qualsevol cas, per què una recerca sigui científica, haurà de reunir quatre requisits bàsics (Eco, 2001):

- Tractar sobre un objecte que es pugui reconèixer i definit de tal forma que també es pugui reconèixer pels demés.
- Dir alguna cosa sobre l'objecte que encara no s'ha dit, o bé revisar amb una òptica diferent coses que ja han estat dites.
- Ésser útil als demés.
- Proporcionar elements concrets per a la verificació i refutació de les hipòtesis presentades.

Si apliquem aquests requisits a la recerca educativa ens caldrà:

- Definir un context educatiu determinat.
- Comprovar hipòtesis noves i/o justificar la seva formulació, estudiar qüestions o resoldre problemes, mitjançant la recollida, classificació i anàlisi de dades primàries, amb la intenció de descriure, explicar, generalitzar o predir.
- Obtenir resultats útils (en si mateixos o que preparin noves investigacions).
- Utilitzar una metodologia que ens permeti comprovar les hipòtesis, qüestions o problemes plantejats.

En les ciències socials el mètode científic presenta limitacions que posen de manifest Ary, Chester i Razavieh (1972: 18) en la ja clàssica *Introduction to Research in Education*:

- Complexitat de l'objecte problema
- Dificultats en l'observació
- Dificultats de repetició
- Interaccions entre l'observador i els subjectes
- Dificultats de control
- Mesura dels factors involucrats

La definició del problema i l'objectiu de la recerca determinaran la metodologia o enfoc a aplicar, que bàsicament es diferencien entre elles en la manera de recollir i processar les dades necessàries per a la recerca.

Finalment destaquem que els sistemes i institucions incorporen l'avaluació com un dels components fonamentals del seu funcionament, amb això pretenen controlar la qualitat dels seus processos i productes, i atendre el repte inexcusable d'una permanent millora (Pérez i Martínez, 1992; Miguel, 1994; Gento, 1996), per tant haurem de determinar si s'han produït avaluacions prèvies (o si s'estan produint) respecte una part o la totalitat de les qüestions i subqüestions que hem proposat per efectuar la present investigació, o àmbits que puguin estar relacionats, la qual cosa ens permetrà modificar els nostres objectius en una o altra direcció, o si més no ens pot facilitar una part de la recerca.

1.3.2. Avaluació de programes educatius

El nostre concepte d'avaluació de programes és el que expressa Pérez (1995b: 85) quan defineix la seva postura en la filosofia de l'avaluació:

“L'avaluació de programes és un procés sistemàtic, dissenyat intencional i tècnicament, de recollida d'informació rigorosa --valuosa, vàlida i fiable--, orientat a valorar la qualitat i els èxits d'un programa, com a base per a la posterior presa de

decisions de millora tant del programa com del personal implicat, i, de forma indirecta, del cos social en el qual es troba immers”.

En l'avaluació de programes “poden establir-se bàsicament tres etapes: avaluació de la formulació del programa; avaluació de l'aplicació del programa i avaluació dels resultats del programa. Aquestes diferents etapes de l'avaluació poden representar-se com a diferents tipus d'avaluació” (Tejedor, García-Valcárcel i Rodríguez, 1994: 111). En el context de la present investigació ens decantem netament per la tercera modalitat d'avaluació: avaluació dels resultats del programa. Tot i això, per interpretar els resultats de la formació professional agrària al Camp de Tarragona, tindrem també en compte la seva formulació i la seva aplicació.

En la present recerca, en la qual l'objecte principal d'estudi és un programa educatiu i l'avaluació del seu impacte, s'ha optat per adoptar una metodologia de recerca basada principalment en l'avaluació de programes (Municio, 1992; Villar, 1994; Pérez, 2000; Tejedor, 2000).

Es considera que els diferents models d'avaluació de programes educatius es poden incloure dins d'un dels següents paradigmes avaluatius, formant com a base la metodologia aplicada en el plantejament, fundamentació teòrica i característiques de les dades recollides:

- Paradigma positivista, racional
- Paradigma interpretatiu, etnogràfic
- Paradigma mixt o integrador

En aquest context entenen el terme paradigma tal i com ho fan Castillo i Gento (1995: 27) segons els quals aquest serà “el marc referencial ideològic o context conceptual que utilitzem per interpretar la realitat”, és a dir, el prisma o enfoc determinat amb el qual interpretem la realitat. La Taula 1.3.2. presenta un resum dels paradigmes racional i interpretatiu segons aquests autors:

PARADIGMES AVALUATIUS		
	QUANTITATIU	QUALITATIU
Principis	<ul style="list-style-type: none"> • Objectivitat • Sistematització • Inflexibilitat • Avaluador distant • Garanties científiques 	<ul style="list-style-type: none"> • Personalització • Flexibilitat • Avaluador pròxim • Garanties d'objectivitat
Tècniques	<ul style="list-style-type: none"> • Interrogatives • Estadístiques 	<ul style="list-style-type: none"> • Observació: <ul style="list-style-type: none"> - Participant / No participant - Etnogràfica - Instal·lacions, materials i resultats
Fases	<ol style="list-style-type: none"> 1. Codificació 2. Selecció de tècniques i instruments 3. Recollida i tractament de dades 4. Anàlisi de resultats 5. Elaboració de l'informe 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Observació generalitzada 2. Recopilació d'impressions 3. Intercanvi d'impressions 4. Elaboració de l'informe
Garanties de rigor científic	<ul style="list-style-type: none"> • Representativitat de la mostra • Validesa • Fiabilitat • Generalització • Objectivitat 	<ul style="list-style-type: none"> • Contrast • Credibilitat • Confirmació • Validesa externa • Autenticitat

Taula 1.3.2. Paradigmes avaluatius (Castillo i Gento, 1995).

L'enfoc mixt integra i posa juntes aportacions de dades de tipus quantitatiu (basat en les ciències experimentals) i qualitatiu (basat en les ciències socials o del comportament). Aquesta barreja d'enfocs procedents de disciplines tan diverses, concretades en el paradigma mixt qualitatiu-quantitatiu, representa la millor opció per a l'anàlisi de programes (Castillo i Gento, 1995).

Per Pérez (1995) tots dos enfocaments paradigmàtics s'han de considerar complementaris en el marc educatiu general i en l'avaluació de programes en particular, de forma que les tècniques de recollida d'informació que se'n deriven de cadascuna de les metodologies emprades ens permetrà obtenir informació complementària acord amb la complexitat de la realitat que es pretén avaluar.

2. Contextualització i anàlisi de la formació professional agrària al Camp de Tarragona

2.1. La formació professional al Camp de Tarragona

- 2.1.1. Antecedents (1846-1980)
- 2.1.2. Evolució en el període 1980-2002

2.2. La formació professional agrària

- 2.2.1. Antecedents (1898-1980)
- 2.2.2. Evolució en el període 1980-2002
- 2.2.3. Trets específics
 - 2.2.3.1. FP agrària i LGE
 - 2.2.3.2. FP agrària i LOGSE
- 2.2.4. Centres que imparteixen formació professional agrària

2.3. El sector agrari al Camp de Tarragona

- 2.3.1. El Camp de Tarragona
- 2.3.2. El model agrari del Camp de Tarragona i les seves transformacions
 - 2.3.2.1. Característiques principals
 - 2.3.2.2. Tendències
 - 2.3.2.3. Mesures detectades per millorar la competitivitat
 - 2.3.2.4. Innovacions tecnològiques i la seva difusió en agricultura
- 2.3.3. La formació dels professionals del sector agrari
 - 2.3.3.1. Característiques principals i tendències
 - 2.3.3.2. Mesures detectades per millorar la formació

2.4. Treballs i avaluacions prèvies

- 2.4.1. Avaluació general de la formació professional
- 2.4.2. Avaluació de la formació professional agrària
- 2.4.3. Altres avaluacions i treballs d'investigació previs

2.1. La formació professional al Camp de Tarragona

2.1.1. Antecedents (1846-1980)

Fins el segle XIX no es creen al Camp de Tarragona institucions que preparen els estudiants per exercir oficis o professions. L'any 1864 comença a funcionar l'Ateneu Tarragoní de la Classe Obrera, el qual inicialment s'encarregava de la lluita contra l'analfabetisme i de dinamitzar la vida cultural (Abelló, 1989).

D'aquesta època daten institucions molt significatives per la cultura i la instrucció públiques, com ara l'Escola Normal de Mestres, que s'inaugura a Tarragona l'any 1843, l'Institut d'Ensenyament Secundari Antoni Martí i Franquès (fundat a Tarragona l'any 1845), o el reusenc Centre de Lectura (1859).

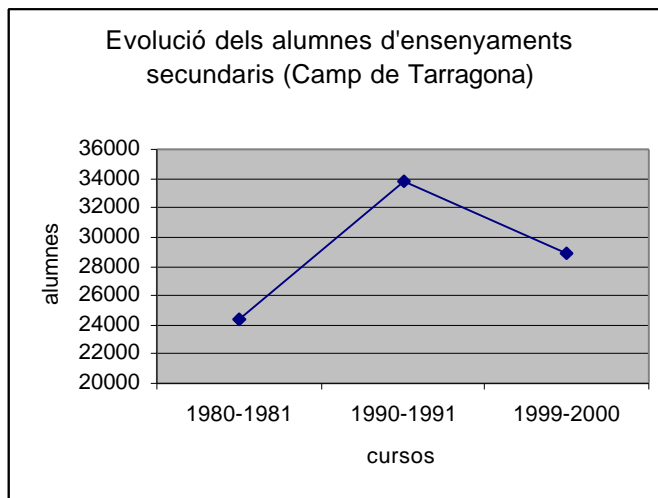
Cal dir que l'any 1860 el 65 % dels tarragonins no saben llegir (Prats, 1989) situació que perduraria fins ben entrat el segle XX, quan es creen l'any 1928 les Escoles del Treball, a partir de les Escoles Professionals fundades durant la dècada dels vint (l'any 1924 a Valls i Reus, l'any 1927 a Tarragona) i es comença a imposar tímidament l'ensenyament primari i els percentatges d'analfabetisme disminueixen fins situar-se a Catalunya, cap a 1930, en el 24,8 per als homes i en el 39,4 per les dones (Navarro, 1979). Les Escoles del Treball prenen molta força a partir de l'any 1931 amb l'adveniment de la república i l'interès que prendran els seus dirigents locals en afavorir les seves instal·lacions (Duch, 1989).

Podem dividir el llarg període que va de l'any 1939 a 1970 en dos etapes clarament diferenciades, amb un punt d'inflexió en l'any 1956 en què es crea la Universitat Laboral de Tarragona. En la primera etapa la influència de les Escoles de Treball és cabdal (Jiménez i Romero, 1999), condicionant, segons recull Mas (1999) el desenvolupament posterior, marcadament industrial, de tota la demarcació. La inauguració del complex de la Universitat Laboral, a finals de la dècada del cinquanta, marca una fita molt important en el panorama educatiu del Camp de Tarragona, tant des del punt de vista ideològic, "pel que va suposar per les tendències locals més progressistes" (Olivé, 1989: 274), com per la innovació pedagògica que implicava el seu model educatiu (Valls,

1999). En qualsevol cas, Llop (2002) no considera que la creació de la Universitat Laboral jugués un paper decisiu en la industrialització de Tarragona, per aquest autor van ser els empresaris reusencs els impulsors, especialment en la dècada dels seixanta i setanta, del desenvolupament industrial del Camp de Tarragona (Llop, 2003).

2.1.2. Evolució en el període 1980-2002

En els darrers anys els alumnes matriculats en ensenyaments secundaris al Camp de Tarragona han experimentat una evolució similar a la resta de Catalunya, amb un augment al llarg dels vuitanta, i una disminució a partir del curs 1990-1991 (Figura 2.1.2.), a causa de la caiguda de la natalitat, que s'ha compensat en part amb l'allargament de l'escolarització obligatòria.

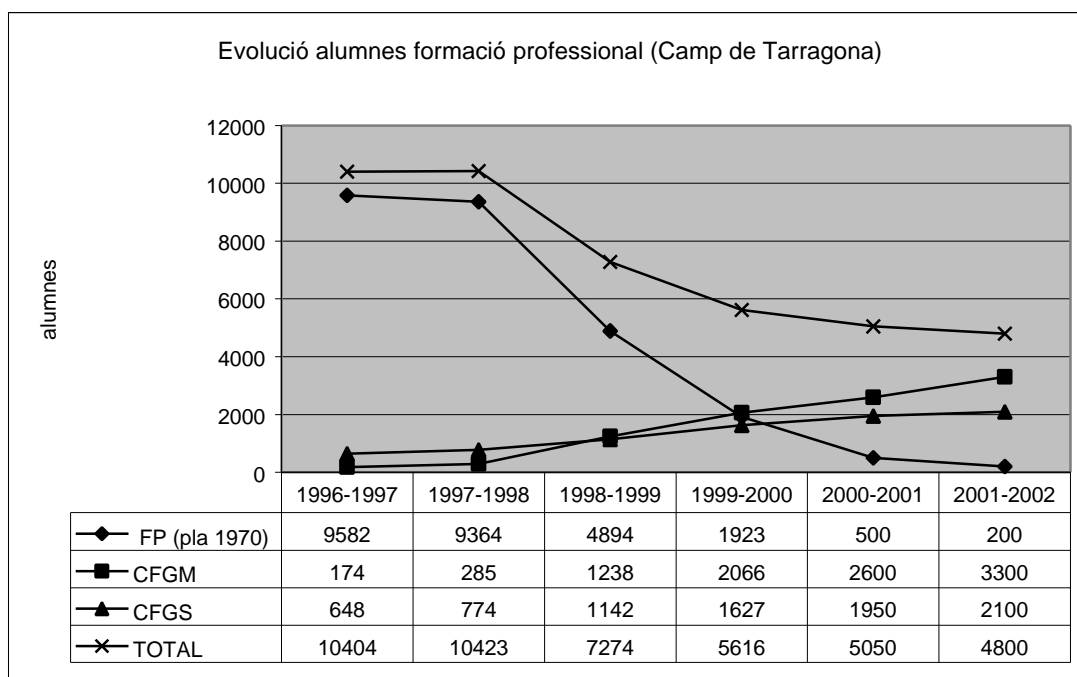

Font: Elaboració pròpia amb dades del Departament d'Ensenyament

Figura 2.1.2. Evolució dels alumnes d'ensenyaments secundaris (Camp de Tarragona).

Per als nois de catorze i més anys d'edat, l'allargament de l'escolarització obligatòria que ha suposat la implantació de la LOGSE s'ha traduït en un augment considerable de la taxa d'escolarització als quinze anys, que ha passat del 83,6 el curs 1986-87 al 99,8 del curs 1999-2000. En els nois de setze i disset anys s'ha produït una reducció de la taxa que s'explica per la

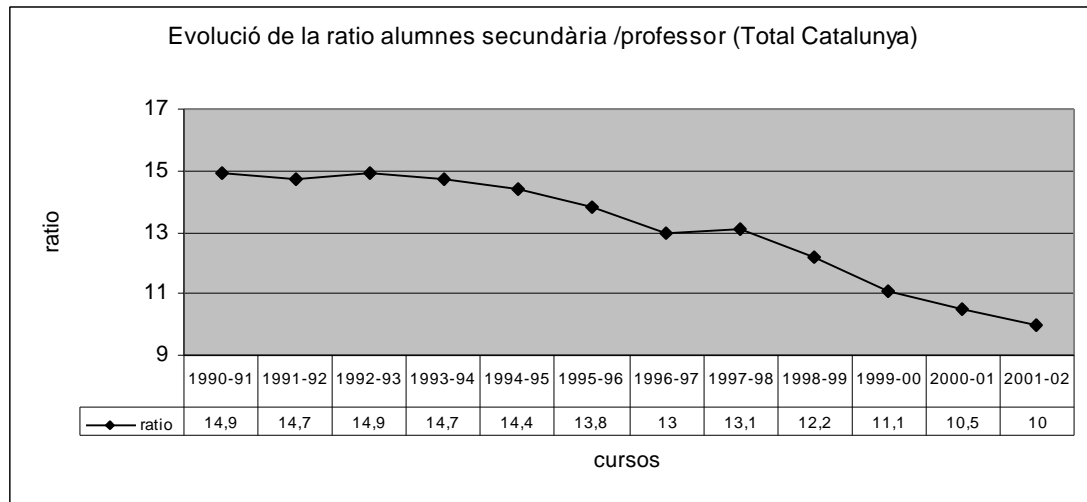
substitució de la formació professional de segon grau, que durava tres cursos, pels cicles formatius de grau mitjà, amb un o dos cursos de durada (Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, 2001). La Figura 2.1.3. recull l'evolució del número total d'alumnes que cursen estudis de formació professional al Camp de Tarragona.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament (sèrie 1996-2000) i estimació pròpia (cursos 2000-2001 i 2001-2002), a partir de dades facilitades per tres centres de FP de la demarcació.

Figura 2.1.3. Evolució del número d'alumnes d'FP (Camp de Tarragona).

Per determinar el nombre de professors que imparteixen classes als alumnes d'FP, al Camp de Tarragona, partim de la ratio mitja alumne/professor per secundària. Per als cursos 2000-2001 i 2001-2002, hem fet una estimació a partir de les dades facilitades per tres centres de la demarcació de Tarragona (Figura 2.1.4).

Font: Elaboració pròpia amb dades del Departament d'Ensenyament (sèrie 1996-2000) i estimació pròpia (cursos 2000-2001 i 2001-2002), a partir de dades facilitades per tres centres de FP de la demarcació.

Figura 2.1.4. Evulció de la ratio alumnes/professor (secundària, total Catalunya).

La Taula 2.1.1. recull l'evolució del nombre de professors que imparteixen classes en centres d'FP al Camp de Tarragona. La implantació progressiva del model LOGSE, especialment a partir del curs 97-98, ha implicat que molts professors d'àrees comuns s'hagin incorporat a l'ESO, així com professors del cos de professors de formació professional, que han passat a fer l'àrea de tecnologia en secundària.

Curs	96-97	97-98	98-99	99-00	00-01	01-02
Professors	1352	1365	887	623	530	480

Font: Elaboració pròpia amb dades del Departament d'Ensenyament (sèrie 1996-2000) i estimació pròpia (cursos 2000-2001 i 2001-2002), a partir de dades facilitades per tres centres de FP de la demarcació.

Taula 2.1.1. Professors que imparteixen classes en centres d'FP al Camp de Tarragona.

Finalment destaquem que en els darrers anys ha crescut al Camp de Tarragona l'oferta privada de cicles d'FP i s'ha reduït l'oferta pública (Tortajada, 2002).

2.2. La formació professional agrària

Fem, en aquest punt, una breu revisió a l'FP agrària. D'una banda comentem els trets històrics més rellevants, el caràcter específic que la LGE conferia als ensenyaments agraris i la nova ordenació que suposa la LOGSE. Comentem també les característiques principals dels centres d'FP agrària del Camp de Tarragona.

2.2.1 Antecedents (1898-1980)

La formació professional agrària a Catalunya ha estat estudiada profundament, en el període anterior a 1939, per Casanovas (1999). Galí (1982) analitza la situació dels ensenyaments i serveis agrícoles a Catalunya en el període 1900-1936. Navarro (1979) fa aportacions molt interessants per als anys 1931-1939, en el període 1939-1982 destaquem els treballs de Rodríguez (1997) referits a la formació professional en Espanya, en els quals presta una atenció especial al sector agrari, per al mateix període i sector remarcuem els treballs de Cortada (1975) i Lacruz (1997, 2000). Grande (1997, 1998) centra les seves aportacions en el període 1970-1990.

Altres treballs fan aportacions puntuals, des de diferents òptiques, a la formació en el món rural, en aquest sentit destaquem les obres de Simpson (1997), M. González (2001), Millet (2001), i Gómez i González (2002).

Seguint aquests autors hem elaborat una cronologia que, centrada en l'àmbit català, recull les dades més significatives per a l'FP agrària fins l'any 1980.

- 1898: Es crea l'Escola Provincial d'Agricultura, a Barcelona. A Vilafranca del Penedès l'Estació de Viticultura i Enologia (1902), a Reus l'Estació Enològica (1910). Aquests centres oferien cursos de formació professional de curta durada i formats diferents.
- 1904: Es crea a Barcelona, com a centre general d'ensenyament tècnic per a obrers, l'Escola Industrial, dependent d'un patronat local.
- 1912: La Diputació de Barcelona, sota la presidència de Prat de la Riba, crea l'Escola Superior d'Agricultura, amb un caràcter molt professionalitzat, oferia educació, recerca i assistència tècnica a agricultors i ramaders.
- 1917: Com una extensió de l'Escola Superior d'Agricultura, es creen els Serveis Tècnics d'Agricultura, que tenien la missió de d'oferir assistència tècnica als agricultors i

serveis de formació professional. El servei de formació professional consistia, bàsicament, en organitzar conferències informatives i campanyes per difondre diferents pràctiques agrícoles (sembra mecànica, esporga, mitjans per combatre plagues). Van organitzar una xarxa de 34 camps experimentals pràctics. També són remarcables els concursos i mostres de bestiar, maquinària i varietats agrícoles, així com la publicació de nombrosos fulletons i llibres.

- 1923: La Dictadura de Primo de Rivera canvia el sistema d'ensenyament agrari a Catalunya, de forma que l'Escola Superior d'Agricultura donés accés a la funció pública (com havia passat abans a la resta d'Espanya) i l'FP, separada d'aquesta, tingués un caràcter d'educació social.

- 1932 La Generalitat de Catalunya (després de la proclamació de la Segona República l'any 1931), restitueix a l'Escola Superior d'Agricultura el seu personal i funcions. Es posa en marxa l'anomenat Pla d'Organització Agrària, que preveu la creació d'escoles mitjanes i pràctiques repartides per tot Catalunya. Degut a les limitacions pressupostàries i la inestabilitat política, només es va desenvolupar una, a Caldes de Montbui. Es regula per primera vegada la formació o capacitació professional agrària, que passa a ser formal, deixant aquests centres de ser institucions d'educació social.

- 1939: El desenllaç de la Guerra Civil suposa la fi del model iniciat amb l'Escola Superior d'Agricultura. De forma voluntària alguns membres del Servei Tècnic d'Agricultura segueixen exercint les seves funcions de divulgació i formació.

- 1941: El Ministeri d'Agricultura comença a organitzar cursets per tal d'especialitzar i perfeccionar obrers agrícoles, en funció de les necessitats dels grans propietaris rurals. Atesa la escassetat de matèries primeres, maquinària, etc. aquests cursets tenien poca volada tècnica.

- 1949: La promulgació de la Llei de Bases crea el *bachillerato laboral agrícola-ganadero*.

- 1951: Es creen les *Escuelas de Capataces Agrícolas*, que oferien cursos anuals, i estaven adscrites al Ministeri d'Agricultura. Van ser l'únic sistema de qualificació en matèries agràries fins l'entrada en vigor de la LGE, perdurant fins els anys 90 com a centres d'ensenyaments especials, un model qualificador diferent i paral·lel als centres de FP agrària regulats per la LGE i dependents del Ministeri d'Educació.

- 1953: Es crea la *Formación Profesional Agraria*. Depenent del Ministeri d'Agricultura, oferia cursets intensius, amb una funció més d'alfabetització industrial que agrícola.

- 1967: Es creen les Escoles Familiars Agràries (EFA), recolzades per les caixes d'estalvi i en la mateixa època els Col·legis Familiars Rurals (CFR), promoguts per l'Acció Catòlica. Suposaven una alternativa al desajust que suposa l'aplicació dels plans d'FP, que responen a models industrials i urbans. Moltes van desaparèixer amb l'entrada en vigor de la LGE, a la qual no van poder adaptar-se.

- 1971: Una Ordre Ministerial (O.M. 23-IV-71) regula el funcionament de les *Escuelas de Capataces Agrícolas*, creades vint anys abans.
- 1972: Decret del MEC (Decret 379/1972 de 24 de febrer acollint-se a l'article 89.6 de la LGE) que faculta al Ministeri d'Agricultura perquè se'n fes càrrec, de forma quasi exclusiva, de l'FP agrària.

La Taula 2.2.1 recull el total espanyol de centres i alumnes de formació professional agrària, en el període 1971-1980. En cap cas el nombre d'alumnes va superar els 7.500, una xifra baixa, que posa de manifest l'escàs atractiu d'aquest tipus d'ensenyaments, atribuïble segons Rodríguez (1997) a:

- que el procés de reconversió del sector ha fet disminuir els seus inicials destinataris,
- la necessitat de ser “empresari agrícola” per mantenir-se en el sector, quan la l'FP reglada de 1970 desenvolupa uns perfils professionals vàlids per ser portats a terme en empreses agràries en règim d'assalariat,
- el sector es caracteritza per la carència de formació i aprenentatge escolar, els alumnes arriben molt poc preparats, en general sense terminar l'EGB, amb abandonaments al voltant del 65-70% dels matriculats,
- és un sector (especialment en els anys 70) del qual es vol fugir, per l'escassa promoció social que implica,
- és una branca viable per als fills d'agricultors per l'habitual projecció hereditària de les explotacions, en menor mesura per a fills d'obriers agrícoles i de no agricultors, per la seva carència de terres.

Centres i alumnes de formació professional agrària		
Curs	Centres	Alumnes
71-72	54	1 507
72-73	109	3 536
73-74	159	5 015
74-75	190	6 668
75-76	202	7 210
76-77	197	7 442
77-78	180	6 032
78-79	155	4 969
79-80	130	4 522

Font: Rodríguez (1997)

Taula 2.2.1. Centres i alumnes d'FP agrària matriculats a Espanya en el període 1971-1980.

El treball de Regidor, Carmena i García (1983) per al període 1970-1982, posa de manifest l'escassa importància de les Escoles de Capacitació Agrària i la mancança de mitjans tècnics, econòmics i humans amb els quals s'ha de formar a alumnes amb falta d'expectatives i poca preparació bàsica. Com a resum Carmena (1986, Carmena i González, 1984) i González (1986), afirmen per aquest període, que:

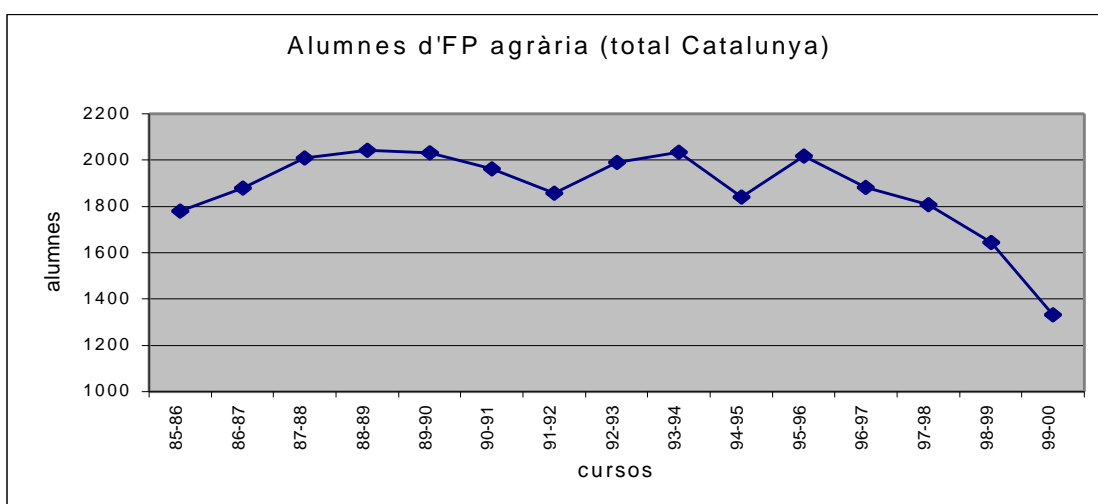
- L'FP no representa, per a la immensa majoria de joves procedents del medi rural, una alternativa vàlida, atès el gran nombre de joves d'aquestes edats que romanen en els pobles sense escolaritzar. El massiu abandonament d'alumnes s'inicia en el primer curs d'FP1, la impossibilitat de molts altres joves d'accedir al segon grau, i la no correspondència entre expectatives i la realitat de l'oferta d'FP, incrementen la consciència dels alumnes del medi rural de cursar uns estudis de segona categoria i la discriminació entre l'FP i altres nivells educatius, en medis i qualitat de l'ensenyament.
- Les condicions en què treballa el professor d'FP del medi rural tenen un denominador comú: la consciència d'estar impartint un nivell educatiu desatès i la discriminació de la qual són objecte.
- Les províncies més industrialitzades i urbanitzades, amb major demanda d'FP, han acaparat l'escassa oferta existent.

2.2.2. Evolució en el període 1980-2002

Segons Sánchez (1998), la tendència de l'alumne d'FP a triar especialitats en les quals l'absència de tallers li fa creure que cursa una secundària alternativa al batxiller, reflexa l'escassa valoració social que té, al nostre país, el treball manual. En aquesta línia, l'evolució que ha experimentat la matrícula de la branca agrària d'FP en els darrers dos decennis (Figura 2.2.2), comparada amb l'evolució de la matrícula de la resta d'especialitats, ens posa de manifest l'escàs reconeixement que aquesta branca professional té, i que des de la sociologia rural s'explica (Gómez, 2003: 9) "per un costat, per l'escassa atenció que des de les administracions públiques --i entre les quals hi ha el Ministeri d'Educació-- han prestat a l'FP en general i a l'FP agrària en particular, convertint-les en vies de segona classe dels programes educatius. Per altre, a la baixa valoració social que té l'activitat agrària en el nostre país. Un no es

forma en un centre acadèmic per a una activitat no molt ben vista. El que cal aprendre s'aprèn en família”.

A Catalunya la matrícula de la família professional agrària ha experimentat un descens al llarg dels anys noranta, semblant a la davallada que ha experimentat la matrícula de la resta d'ensenyaments secundaris postobligatoris.

Font: Elaboració pròpia amb dades del Gabinet tècnic del Departament d'Ensenyament

Figura 2.2.2. Evolució de la matrícula d'alumnes de formació professional agrària.

2.2.3. Trets específics

El model de formació del medi rural es caracteritza actualment (Morales, 2002: 32) “per un entorn amb baixa densitat de població, aïllament i dispersió de les empreses, generalment petites, amb una estructura empresarial molt bàsica, de forma que els actuals sistemes de formació, pels seus propis mecanismes de finançament no arriben, doncs no hi ha mercat”.

D'altra banda, com posa de manifest Oliva (1995), les transformacions que han tingut lloc en el món rural en les darreres dècades, han incrementat l'interès pels mercats de treball rurals, amb el lògic augment de les demandes de qualificació professional donades les exigències dels canvis laborals amb la

incorporació de noves tecnologies en els processos productius, socials i culturals a les nostres societats desenvolupades, amb les implicacions que això té en la permeabilitat d'usos i costums entre el món rural i el món urbà. Tanmateix resulta evident que entre els col·lectius amb major formació existeixen menys desocupats i millors feines (Brunet i Pastor, 2001).

Des del nostre punt de vista, les característiques actuals del medi rural, fan dependre la formació del sector, en gran mesura, de les administracions educatives. No discutirem la importància que la formació té per al futur del sector, citarem l'opinió de Sierra (2002: 7), que compartim plenament:

“Moltes vegades s’ha dit que a Espanya s’està produint una Tercera Revolució Hortícola. La primera fou la de la renovació i modernització de les infraestructures de producció, la segona la modernització logística de distribució i transport, i ara hi ha una tercera revolució, la del coneixement.”

Finalment transcrivim les paraules de Riera, coordinador nacional de la Unió de Pagesos de Catalunya (sindicat majoritari al Camp de Tarragona amb un 70 % dels vots en les darreres eleccions a cambres agràries celebrades el desembre de 2002 [García, 2002]), quan va ser preguntat sobre si l'actual oferta formativa assegurava la viabilitat del món rural (Contreras i Guàrdia, 1999: 14):

“Oferta ja n’hi ha entre pública i privada, el que passa és que s’hauria d’encaixar molt més el model. Si el model no es vol definir, estem formant pagesos per fer què? Pagesos productivistes? Tenim terreny per aquest tipus d’agricultura? Estem preparant pagesos per seguir el model californià o per tenir cura també del territori? No voler definir el model fa que la formació no pugui estar orientada cap a la diversificació, l’elaboració de productes artesans que sempre et permeten cobrir la manca de productivitat, etc. Fa la impressió que estem formant un pagès per a un territori que no tenim”

2.2.3.1. FP agrària i LGE

Els estudis d’FP agrària estaven constituïts, segons recollia la LGE, per dos cicles, coneguts com primer grau i segon grau.

El primer grau, que es regia per les directrius de l’Ordre Ministerial de 13 de juliol de 1974 (BOE de 29 de juliol, 5 i 26 d’agost de 1974 i 15 de març de

1976), tenien una duració de dos anys. El segon grau, que es regia per les directrius de l'Ordre Ministerial de 13 de setembre de 1975 (BOE de 27 d'octubre, 10, 17 i 24 de novembre de 1975), constava de tres cursos.

La Taula 2.2.3.1. recull les competències generals dels Tècnics Agropecuaris i les diferents especialitats. A l'Annex A1 s'inclou el pla d'estudis i les assignatures impartides.

Competències generals dels Tècnics Agropecuaris (LGE)	
⇒ Executar el pla d'explotació agrària en el cycle anual, en finques i ramats, tant en explotacions extensives com explotacions limitades o intensives. Organitzar globalment el personal al seu càrrec. ⇒ Interpretar les diferents tasques: preparació de la terra, adobats, tasques específiques del diferents conreus, sistemes de recol·lecció... ⇒ Ordenar i controlar pressupostària i comptablement les explotacions. Comercialitzar els productes.	
Especialitats Primer Grau: Explotacions agropecuàries Explotacions agrícoles intensives Explotacions agrícoles extensives Explotacions ramaderes Forestal Mecànica agrícola Economia familiar rural	Especialitats Segon Grau: Mecanització agrària Explotació hortifrutícola Explotació agropecuària Explotació forestal Viticultura i enotècnia

Font: Fundación Universidad-Empresa (1985)

Taula 2.2.3.1. Competències generals dels tècnics agropecuaris (LGE).

2.2.3.2. FP agrària i LOGSE

La Taula 2.2.3.2. recull les competències generals de cadascuna de les especialitats de la família professional.

A l'Annex A2 s'inclou la distribució de crèdits i hores de cadascun dels mòduls professionals.

Competències generals de la família professional agrària (LOGSE)		
Cicle formatiu	Competència general	Normativa
GM Explotacions agràries intensives	⇒Realitzar operacions de producció de cultius agrícoles intensius. ⇒Manejar i mantenir en ús les instal·lacions, màquines, equips i ormeigs. ⇒Gestionar una explotació agrícola intensiva.	DOGC núm. 2671, de 3 de juliol de 1998

GM d'explotacions agràries extensives	⇒Realitzar operacions de producció de cultius agrícoles extensius i de productes ramaders. ⇒Manejar i mantenir les instal·lacions, màquines, ormeigs i equips. ⇒Gestionar una explotació familiar agrària.	DOGC núm. 2622, de 20 d'abril de 1998
GM Explotacions ramaderes	⇒Realitzar operacions d'alimentació, maneig, reproducció i higiene dels animals de producció o de companyia i experimentació. ⇒Manejar i mantenir les instal·lacions i equips. ⇒Gestionar una explotació ramadera.	DOGC núm. 2886, d'11 de maig de 1999
GM Treballs forestals i de conservació del medi natural	⇒Realitzar treballs forestals i de vigilància, manteniment i protecció del medi natural. Manejar i mantenir la maquinària i equips necessaris. ⇒Gestionar una explotació forestal familiar.	DOGC núm. 2670, de 30 de juny de 1998
GM Jardineria	⇒Realitzar operacions d'implantació i conservació de jardins i la comercialització de material vegetal i de jardineria, ⇒Manejar i mantenir la maquinària i estris. ⇒Gestionar una petita empresa de jardineria.	DOGC núm. 2625, de 23 d'abril de 1998
GS Gestió i organització d'empreses agropecuàries	⇒Gestionar una empresa agropecuària, organitzant els recursos disponibles, i els treballs necessaris per assolir els objectius d'una producció rendible, i de qualitat i de protecció del medi natural.	DOGC núm. 2624, de 22 d'abril de 1998
GS Gestió i organització dels recursos naturals i paisatgístics	⇒Gestionar els recursos naturals i paisatgístics, organitzant els recursos humans i materials, i els treballs necessaris per assolir els objectius de producció i de protecció del medi natural.	DOGC núm. 2621, de 17 d'abril de 1998

Taula 2.2.3.2. Competències generals de la família professional agrària (LOGSE).

2.2.4. Centres que imparteixen formació professional agrària

A Catalunya es pot estudiar FP agrària en 23 centres diferents (Annex 3.1). El Camp de Tarragona compta amb dos centres que imparteixen estudis de la família professional agrària,

- a Constantí (Tarragonès) hi ha l'Escola de Capacitació Agrària (ECA) Mas Bové, que depèn del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (DARP), i,

- a Reus (Baix Camp) està ubicat l'Institut d'Ensenyament Secundari (IES) d'Horticultura i Jardineria, que depèn del Departament d'Ensenyament.

En la nostra recerca també hem considerat, per la seva proximitat al Camp de Tarragona, l'Escola Familiar Agrària (EFA) Camp Joliu del Penedès, situat a l'Arboç (Baix Penedès).

Hem agrupat els centres que imparteixen estudis de formació professional agrària segons la seva dependència funcional: centres que depenen del DARP, centres que depenen del Departament d'Ensenyament i centres que depenen de fundacions o institucions privades. En cada cas comentem les seves característiques, la implantació a Catalunya i les especialitats que imparteixen. Finalitzem cada apartat descrivint les característiques dels centres del Camp de Tarragona.

- Escoles i centres del Servei de Formació Agrària del Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca

Les escoles de capacitació agrària (ECAs) depenen funcional i administrativament del Servei de Formació Agrària de la Direcció General d'Estructures Agràries del DARP. En l'actualitat el DARP disposa de 10 escoles en les quals s'imparteixen estudis de grau mitjà i superior, i de 3 centres de capacitació agrària (CECAs), en els quals únicament s'imparteixen estudis de grau mitjà. Es tracta d'establiments de petites dimensions, oscil·lant el nombre de professors entre 4 i 15, professors que sovint assumeixen diverses funcions organitzatives.

En les escoles trobem el càrrec de director, el cap d'estudis, que coordina els responsables dels departaments o mòduls, els responsables de pràctiques en les empreses, a l'orientador, els tutors, i el coordinador de cursos no reglats, el secretari-administrador; l'encarregat de la residència i l'encarregat de l'explotació.

Cada centre té assignat un coordinador del Servei de Formació Agrària, amb seu a Barcelona, que assumeix les funcions de coordinació, supervisió i inspecció de les escoles que té assignades. Puntualment estan vinculats al Departament d'Ensenyament, de qui depenen els seus estudis reglats i per tant la inspecció, es tracta, en tot cas, d'una relació particular.

La demarcació de Tarragona compta amb 3 escoles i centres, que depenen del Servei de Formació Agrària (Taula 2.2.4.1).

Centre	Estudis d'FPA impartits	Professors
ECA d'Amposta (Amposta)	CFGM Explotacions agràries extensives CFGS Gestió i org. emp. agropecuària CFGM Jardineria CFGS Gestió i org. dels recursos naturals i paisatgístics	14
CECA de Gandesa (Gandesa)	CFGM Explotacions agràries extensives	4
ECA Mas Bové (Constantí)	CFGM Explotacions agràries extensives CFGS Gestió i org. emp. agropecuària CFGM Treballs i forestals i conservació del medi natural	13

Taula 2.2.4.1. Escoles i Centres del DARP a la demarcació de Tarragona.

A banda de l'oferta reglada, centrada en cicles formatius, les escoles de capacitació agrària també desenvolupen activitats no reglades, dirigides a la formació permanent del sector, organitzades sovint pels mateixos centres, són impartides pels seus professors, o per experts externs. També s'ofereixen cursos de garantia social.

Respecte els alumnes, Jariot (2001: 372), en un estudi realitzat en centres i escoles de capacitació agrària a finals dels anys noranta, posa de manifest que:

“la majoria dels alumnes que cursen estudis en les escoles de capacitació agrària estan vinculats a l'àmbit rural, bé perquè els seus pares posseeixen una explotació pròpia o perquè treballen en ocupacions relacionades amb el sector agrari. La majoria dels professors constata en els seus alumnes un rendiment acadèmic molt discret, essent en nombrosos casos insatisfactori. Un dels motius pels quals els professors atorguen aquest baix nivell a l'alumnat és que la majoria accedeixen al centre amb el 5è curs d'EGB aprovat, aspecte que dificulta el seguiment satisfactori en classe”.

L'ECA Mas Bové es va fundar a la finca Mas Bové de Constantí l'any 1977, la seva matrícula ha oscil·lat entre els 80 i 100 alumnes en el període 1984-1998. En l'actualitat la matrícula sembla que s'estabilitza al voltant dels 60-65 alumnes. El nombre d'alumnes graduats s'havia mantingut, generalment, al voltant dels 60, a partir del l'any 1999 aquest nombre ha caigut fins els 15 alumnes (Annex 3.2).

- Instituts d'educació secundària (IES) del Departament d'Ensenyament

El Departament d'Ensenyament disposa arreu de Catalunya de 6 IES que imparteixen estudis de la família professional agrària (Taula 2.2.4.2). Generalment en aquests centres és possible cursar altres estudis, bàsicament de formació professional, però també batxillerat i ensenyament secundari obligatori (Annex 3.1).

Centre	Estudis d'FPA impartits
IES Rubió i Tudurí (Barcelona)	CFGM Jardineria
IES Agrària l'Urgell (Mollerussa)	CFGM Jardineria CFGM Explotacions agrícoles intensives CFGS Gestió i org. d'emp. agropecuàries
IES La Garrotxa (Olot)	CFGM Explotacions agràries extensives
IES Pont de Suert (Pont de Suert)	CFGM Explotacions agràries extensives CFGS Gestió i org. d'emp. agropecuàries CFGS Gestió i org. recursos nat. i paisat.
IES Gabriela Mistral (S. Vicenç dels Horts)	CFGM Jardineria
IES Vilatzara (Vilassar de Mar)	CFGM Jardineria
IES d'Horticultura i Jardineria (Reus)	CFGM Explotacions agrícoles intensives CFGM Jardineria CFGS Gestió i org. recursos nat. i paisat.

Taula 2.2.4.2. Centres del Departament d'Ensenyament que imparteixen estudis d'FPA.

El full de disposicions i actes administratius del Departament d'Ensenyament, publica anualment les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres docents públics d'educació secundària de Catalunya, que concreten normes de rang superior, com a ara el Reglament Orgànic de centres docents públics d'educació secundària i formació professional (Decret 199/1996, de 12 de juny), on es recullen els càrrecs de direcció i coordinació dels IES. Així, aquest centres disposen de director/a, cap d'estudis, coordinador/a pedagògic i secretari/a, que formen l'equip directiu. Disposen també de departaments de formació professional i departaments didàctics, coordinador/a de formació professional, coordinador/a d'informàtica, coordinador/a d'activitats i serveis escolars, responsable de manteniment, i coordinador/a de prevenció de riscos laborals.

L'IES d'Horticultura i Jardineria es va fundar a Reus l'any 1981 a les instal·lacions de Mas Sedó, a la carretera de Riudoms. L'any 1990 es va traslladar a un edifici de nova planta situat a l'autovia de Bellisens, en el terme municipal de Reus. La seva matrícula ha anat augmentant progressivament, fins situar-se actualment en 248 alumnes (dels quals 171 cursen estudis d'FPA i la resta batxillerat), el nombre de professors també ha crescut gradualment fins situar-se en el curs 2002-2003 en 29. El nombre total de graduats amb titulacions de FPA ha sofert oscil·lacions al llarg dels anys, situant-se els darrers tres cursos en la trentena (Annex 3.3.).

- Escoles Familiars Agràries, dependents de fundacions privades.

A Catalunya hi ha 3 EFAs on s'imparteixen estudis de la família professional d'activitats agràries (Taula 2.2.4.3.), que depenen de diferents fundacions privades, vinculades a l'obra social de caixes d'estalvi d'àmbit generalment comarcal, Caixa de Manlleu per a les EFAs Quintanes i La Suïssa, i Caixa del Penedès en el cas de Camp Joliu i lligades directament a l'església catòlica.

Centre	Estudis FPA impartits
EFA Quintanes (Les Masies de Voltregà)	CFGM Explotacions agràries extensives CFGM Jardineria CFGM Treballs forestals de conservació del medi natural CFGS G. i org. d'empreses agropecuàries CFGS G. i org. recursos nat. i paisatgístics
EFA La Suïssa (Tona)	CFGM Jardineria
EFA Camp Joliu (L'Arboç del Penedès)	CFGM Jardineria CFGM Explotacions agràries intensives

Taula 2.2.4.3. Escoles Familiars Agràries de Catalunya.

L'ensenyament està basat en l'alternança entre el centre educatiu i l'empresa, de forma que l'alumne passa successivament dues setmanes al centre i a continuació dues a l'empresa. En paraules de la Cap d'Estudis de l'EFA Camp Joliu (Andreu, 2003: 16):

“Tenim clar que per a continuar oferint una formació realment professionalitzadora hem de seguir treballant de la mà de les empreses de l'entorn on, no hem d'oblidar, que els

nostres alumnes hi desenvolupen el cinquanta per cent del seu aprenentatge. Les avantatges que ofereix aquesta metodologia són clares: desenvolupament de l'alumne en un entorn de treball real, majors possibilitats d'inserir-se en el mercat laboral, contacte amb treballadors en actiu, realització de feines no simulades, adquisició d'hàbits tan importants com la responsabilitat..."

L'EFA Camp Joliu es va fundar a l'Arboç del Penedès l'any 1982, com a part de l'obra social de Caixa Penedès, es tracta d'una fundació privada (Fundació Escola Familiar Rural del Penedès). Desenvolupa la seva activitat en una finca propietat de Caixa del Penedès. El 85% dels seus alumnes provenen de l'Alt i Baix Penedès, el 10% del Tarragonès, Alt Camp i Garraf, i el 5% restant de comarques geogràficament més allunyades. Inicialment l'oferta d'estudis es limitava a la formació professional agrària, actualment aquesta oferta s'ha anat diversificant, de forma que avui dia la formació agrària és minoritària, amb dos grups d'uns 20 alumnes cadascú. La formació professional s'organitza amb una cap d'estudis d'FP, un coordinador dels cicles formatius de grau mitjà i un altre dels de grau superior. L'equip docent del centre està format per 35 professors, vint d'ells dedicats als cicles formatius, dels quals 6 ho fan exclusivament en l'especialitat agrària. El centre, vinculat a l'Opus Dei, disposa de tres sacerdots catòlics.

2.3. El sector agrari al Camp de Tarragona

En el present punt abordem la situació del sector agrari al Camp de Tarragona, intentant determinar quines són les seves tendències. A l'hora de parlar de sector agrari el considerarem format pels següents subsectors: agricultura, ramaderia, producció agrícola i ramadera, serveis agraris, caça, i forestal.

2.3.1. El Camp de Tarragona

Les comarques de l'Alt Camp, Baix Camp i Tarragonès constitueixen el conjunt del Camp de Tarragona, amb les comarques del Priorat, Conca de Barberà i Baix Penedès formen la Regió de Tarragona. Les tres comarques que formen el Camp de Tarragona són formades per un nombre més o menys similar de municipis, entre vint i trenta cadascuna.

Segarra i Oliva (1996: 28) consideren que el Camp de Tarragona constitueix una regió econòmica “que gaudeix d’un mercat de treball integrat, d’una dotació d’infraestructures econòmiques, sanitàries i educatives, en el marc de la qual la proximitat geogràfica entre els agents econòmics facilita la circulació de la informació i la cooperació interempresarial”. La regió de Tarragona concentra el nombre més important de grans empreses de tots els sectors, després de la regió de Barcelona. Les empreses, però, s’agrupen en molts pocs municipis, Tarragona i Reus, seguits de Valls, Vila-seca de Solcina i Salou (Carreras i Martínez, 1999). El Camp de Tarragona malauradament “presenta importants mancances pel que fa a l’oferta de determinats serveis a les empreses, atès que molts establiments contracten els serveis professionals fora de la zona; l’existència d’una provisió important d’aquests serveis --auditoria, formació de personal, publicitat, direcció i planificació estratègica, etc.-- al Camp de Tarragona constitueix un factor imprescindible per a la millora de la gestió empresarial” (Segarra, 2001: 62).

Per Albentosa (1990: 79) les principals transformacions que el Camp de Tarragona ha experimentat en els anys 60 i 70, i que defineixen l’ús actual del sòl, es caracteritzen per:

- “Modificació de tècniques i mètodes d’explotació agrícola del camp.
- Desenvolupament d’una zona turística que en l’actualitat forma un continu en l’arc litoral tarraconense.
- Procés d’industrialització en relació principalment amb la indústria petroquímica.
- Important concentració demogràfica en les àrees urbanes, formant una autèntica aglomeració, que en l’actualitat és la segona de Catalunya després de Barcelona”

En aquests moments el Camp de Tarragona presenta una zona litoral, amb un desenvolupament urbà heterogeni, format per municipis, la població dels quals es troba entre els 10.000 i els 15.000 habitants, la conurbació Tarragona-Reus que engloba 250.000 habitants, i un zona interior menys poblada. “Els municipis costaners del Camp han perdut la composició rural originària i s’enfronten amb un avenir des d’una perspectiva marcada per la conversió en ciutat” (González, 2002: 13), amb una terciarització de l’estructura econòmica,

basada en el turisme, i el manteniment del sector industrial, recolzat en la importància del port de Tarragona.

En la franja litoral l'ús rural del sòl és cada cop més residual, com ho posen de manifest estudis com ara el de Blay (2002), que constata la regressió de la agricultura en l'espai litoral comprès entre la desembocadura del Francolí i el Cap de Salou (Taula 2.3.1). Aquesta situació també s'ha donat en comarques catalanes amb una clara tradició agrícola, com ara el Baix Llobregat, on segons estudis recents del Centre de Recerca en Ecologia i Aplicacions Forestals (CREAF) el sòl agrícola ha disminuït un 22 % en el període 1993-2000 (Segarra, 2003).

Any	1956	1983	1999
Camps de conreu llaurats (ha)	613,5	155,0	52,9
% sobre el total	78,2	19,6	6,1

Font: Elaboració pròpia amb dades de Blay (2002)

Taula 2.3.1. Evolució dels camps de conreu llaurat en l'espai litoral comprès entre la desembocadura del Francolí i el Cap de Salou.

El Tarragonès, i Reus i rodalies, han estat catalogades per Roda (2002a, 2002b) com *zones d'agricultura periurbana*. A aquestes zones hauríem d'afegir l'àmplia àrea compresa entre l'autopista A7 i el mar, espai que reuneix els requisits de zona d'agricultura periurbana definits per la FAO (1999), i que s'ajusta a la definició donada pel DARP en l'Ordre de 23 de gener de 1984 sobre actuacions de millora rural en zones periurbanes i que defineix l'agricultura periurbana com "aquella àrea de l'àmbit rural situada entorn d'un àmbit densament poblat que ha estat sotmesa a una forta expansió industrial, urbanística i de serveis i on, a conseqüència d'aquesta, hi ha un greu deteriorament de les xarxes de camins rurals i drenatge, una alteració de la qualitat de les aigües per rec, un augment del valor del sòl, així com un augment de l'índex de robatoris i dels danys per irrupció de persones alienes a l'agricultura".

La zona interior, on les viles depenen menys del turisme, l'agricultura està supeditada al desenvolupament de diferents infraestructures (viàries, elèctriques,

distribució de gas natural, abastament d'aigua i sanejament, gestió de residus industrials i urbans, fibra òptica...) i al creixement dels polígons industrials que proliferen als afores dels municipis, ocupant les millors zones agrícoles. En aquest sentit el traçat del tren d'alta velocitat (TAV) constitueix un clar paradigma, que en el límit amb la Conca de Barberà presenta un impacte socioambiental qualificat com a sever (Saladié i Garcia, 2002), en aquest sentit Suñé (2001), Responsable Nacional de Política Territorial i Medi Rural d'Unió de Pagesos de Catalunya, opina que:

“Al Tarragonès avui hi ha zones que estan hipotecades pel que fa a la continuïtat agrícola, ja no pel desenvolupament, ja no podem anar més enllà, però sí per la continuïtat. Hi ha coses molt clares, el TAV, jo crec que per l'afectació que ens toca, tant a nosaltres com al territori, s'hauria d'hagut de comptar amb nosaltres, s'hauria hagut de parlar, encara que la societat tingui una visió de nosaltres que a vegades som uns ploramiques, uns emprenyadors, parlant clar, moltes vegades som gent que passem moltes més hores dialogant i negociant que no pas molestant a la societat (...) nosaltres tenim uns condicionants per a la nostra productivitat, no podem improvisar una manera de produir, d'avui a demà, fins i tot en secà, es parlaria de molts anys”.

2.3.2. El model agrari del Camp de Tarragona i les seves transformacions

En el present apartat fem una descripció de la situació actual del sector a Catalunya i al Camp de Tarragona, concretant les diferents tendències que es detecten. Aquesta revisió de la situació actual ens ha de permetre veure si s'estableix, en el sentit que postulen Eckert i Veneau (2000), una relació entre els ensenyaments tècnics que proporcionen els centres d'FP i les necessitats del sector productiu.

2.3.2.1. Característiques principals

Per estudiar la importància del sector agrari al Camp de Tarragona, i com ha evolucionat en els darrers anys, hem seleccionat cinc indicadors, que ens poden ajudar a dibuixar la seva incidència en comparació amb el conjunt de Catalunya:

- població ocupada en el sector,
- superfície agrícola,
- dimensió, número d'explotacions i resultats econòmics,
- pes del PIB del sector sobre el total de la producció,

- sinistralitat laboral.

Finalment hem inclòs un punt en el qual es resumeixen les característiques estructurals del sector.

- Població ocupada al sector agrari

La població ocupada al sector agrari (agricultura i pesca) a la demarcació de Tarragona, representa un 8,5 %, mentre que a Catalunya tan sols suposa un 3,2 %. El Camp de Tarragona, amb un 4,3 % de població ocupada en el sector, presenta marcades diferències comarcals, que van del 8,6 % de l'Alt Camp al 2,3 % del Tarragonès (Taula 2.3.2.1).

	Agricultura i pesca*	Indústria i construcció*	Serveis*	Total
Alt Camp	1 053 8,6 %	6 041 48,8 %	5 276 42,6 %	12 370 100 %
Baix Camp	2 919 5,8 %	17 663 35,3 %	29 455 58,9 %	50 037 100 %
Tarragonès	1 397 2,3 %	20 074 32,4 %	40 419 65,3 %	61 890 100 %
Camp de Tarragona	5 369 4,3 %	43 778 35,2 %	75 150 60,5 %	124 297 100 %
Tarragona	17 277 8,5 %	73 791 36,3 %	112 253 55,2 %	203 321 100 %
Catalunya	70 891 3,2 %	860 938 39,1 %	1 272 823 57,7 %	2 204 652 100 %

Font: Institut d'Estadística de Catalunya. Estadística de població 1996. (IDESCAT, 2001)

(*) Equivalència amb els Codis de la Classificació Catalana d'Activitats Econòmiques (CCAE-93): Agricultura i pesca = A i B; Indústria = C + E (extractives, energia i aigua), D (indústries manufactureres) i F (Construcció); Serveis = G (comerç i reparacions), H (hoteleria), I (Transport i comunicacions), J (mediació financera), K (activitats immobiliàries i serveis empresarials), L (administració pública), M (Educació), N (activitats sanitàries i serveis socials) i O +P + Q (serveis personals i altres).

Taula 2.3.2.1 Població ocupada per sectors a Catalunya en milers i tant per cent (1996).

La Taula anterior ens permet comparar l'ocupació en els tres sectors productius agrupats de forma tradicional (sector primari, secundari i terciari), però introdueix alguna distorsió a l'hora d'avaluar de forma exclusiva el sector agrari ja que presenta agregades les dades d'agricultura i pesca. A la Taula 2.3.2.2. hem considerat únicament el sector agrari, sense incloure el subsector pesquer, establint en aquest cas una comparació de les dades de l'any 1996

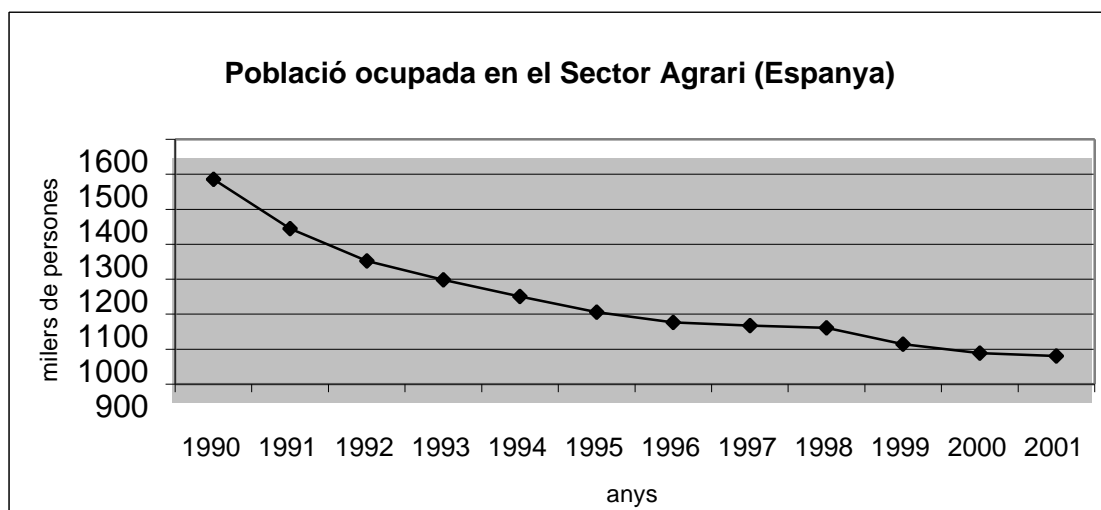
amb les de l'any 2002, que posa de manifest el continu retrocés patit pel sector els darrers vint anys (Figures 2.3.2.1. i 2.3.2.2), tot i ser més irregular a Catalunya que a la resta de l'estat espanyol, la davallada s'ha incrementat des de l'any 1999. En qualsevol cas l'evolució de la població ocupada al sector agrari al Camp de Tarragona ha evolucionat d'una forma semblant a com ho ha fet en la majoria de països de l'OCDE, on la disminució d'ocupació en l'agricultura ha anat acompanyada d'un augment d'ocupació en els serveis i en la indústria manufacturera (Bryden i Bollman, 2000).

	Ocupació agrària (milers de persones)	
	1996	2002*
Alt Camp	1 049	981
Baix Camp	2705	2 528
Tarragonès	928	867
Camp de Tarragona	4 682	4 378
Catalunya	65 768	61 506

Font: Institut d'Estadística de Catalunya. Estadística de població 1996.

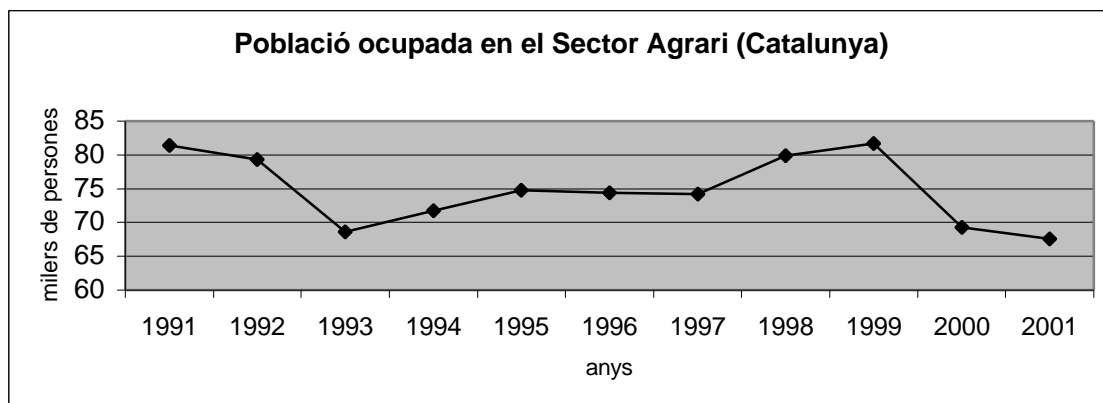
(*) Estimació pròpia a partir de les dades agregades (agricultura + pesca) del total català, que suposen un disminució del 6,48 % d'ocupació en el sector. Institut d'Estadística de Catalunya, dades de l'enquesta de població activa 3r, trimestre de 2002.

Taula 2.3.2.2. Població ocupada en el sector agrari en milers de persones (1996 i 2002).

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'*Instituto Nacional de Estadística* (INE, 2003)

Figura 2.3.2.1. Evolució de la població ocupada en el sector agrari (Espanya).

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT, 2001)

Figura 2.3.2.2. Evolució de la població ocupada en el sector agrari (Catalunya).

La disminució de la població ocupada ha significat, per contra, que es produeixi un augment en la renda per persona ocupada en el sector. Aquest fenomen és tan important, “que es pot estimar que la disminució de l’ocupació de treball a l’activitat agrària explica fins a un 40 % de l’augment de la renda per persona ocupada en el sector” (Checchi, 1998: 64)

Finalment, si comparem les dades del cens agrari dels anys 1989 (IDESCAT, 1990) i 1999 (IDESCAT, 2002) referents al Camp de Tarragona, en l’apartat *titulars caps d’explotació* constatem el següent:

- El nombre total ha passat de 11 106 a 9 004.
- El nombre de dones ha passat de 1 686 a 1 730.
- El nombre total de caps d’explotació majors de 65 anys ha passat de 2 993 a 3 100, en canvi els menors de 34 anys han passat de 596 a 404. En la franja d’edat que va dels 35 a 64 anys es produeix una disminució de 1 910 efectius.

- Superfície agrícola

A la demarcació de Tarragona la superfície agrícola arriba quasi a la meitat del total del territori, mentre que a Catalunya representa només un terç (Taula 2.3.2.3).

Distribució general de la superfície del Camp de Tarragona, Tarragona i Catalunya (1996) en %				
	Forestal	Agrícola	Urbanitzada	Rius i llacs
Alt Camp	44,9	50,1	4,6	0,4
Baix Camp	47,4	42,2	9,8	0,6
Tarragonès	32,9	44,4	22,3	0,5
Camp de Tarragona	43,6	45,4	10,5	0,5
Tarragona	46,0	46,9	5,9	1,2
Catalunya	61,1	32,7	5,4	0,8

Font: DARP, Estadístiques Agràries i Pesqueres 1996

Taula 2.3.2.3. Distribució de la superfície agrària (1996) en tant per cent.

El Pla parcial de les comarques del Camp de Tarragona, que elabora la Generalitat i que establirà els límits del creixement de l'activitat turística i la industrial, servirà per acotar l'àmbit d'influència del sector agrari, que probablement actuarà com un espai neutre de transició entre l'un i l'altre. D'altra banda, el creixement dels polígons industrials i de serveis logístics, que tots els municipis del Camp estan potenciant els darrers anys, es veu com una clara amenaça a les activitats agrícoles tradicionals (Muñoz, F., 2003).

- Dimensió, número d'explotacions i resultats econòmics.

Segons dades del l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT, 2002), a Catalunya, en el període 1989-1995, el nombre d'explotacions agràries va disminuir un 20 %. Això va anar acompanyat de l'augment de la superfície agrícola utilitzada (SAU, que inclou les terres llaurades i les pastures permanents) per explotació que va passar de 12,7 ha a 15,8 ha, i de l'increment d'explotacions amb ramaderia, que en el darrer cens (1999) se situaven en el 32 % del total d'explotacions. En algunes espècies, com cabrú, conills o aviram, la demarcació de Tarragona disposa del 25 % del total d'unitats ramaderes de Catalunya (Taula 2.3.2.4).

Unitats ramaderes (UR)* per espècies i províncies (1999).							
	Bovins	Ovins	Cabrú	Porcins	Equins	Conills	Aviram
Barcelona	121 038	23 029	2 153	438 153	3 710	3 007	51 022
Girona	110 962	19 162	1 110	233 378	3 807	1 109	65 835
Lleida	147 168	36 063	1 966	779 130	3 454	1 794	403 715
Tarragona	8 957	8 828	2 009	143 625	835	2 058	171 399
(% del total)	(2,3 %)	(10,1 %)	(27,7 %)	(9,0 %)	(7,1 %)	(25,8 %)	(24,8 %)
TOTAL	388 125	87 082	7 238	1 594 286	11 806	7 968	691 971

Font: Elaboració pròpia a partir de dades dels cens agrari 1999 (IDESCAT, 2002)

UR: Unitat de mesura del sector ramader que s'obté aplicant un coeficient a cadascuna de les espècies i tipus, per poder així presentar en una mateixa unitat d'equivalència les diferents espècies.

Taula 2.3.2.4. Unitats ramaderes (UR) per espècies i províncies (1999).

De l'anàlisi d'aquestes dades es desprèn el següent: hi ha un disminució d'explotacions petites, les explotacions viables econòmicament depenent cada vegada més de la ramaderia.

Entre les empreses més dinàmiques trobem les anomenades Empreses Agràries Prioritàries (EAP), segons la qualificació atorgada pel DARP, que tenen accés als avantatges i als beneficis fiscals que preveu la Llei 19/1995 de Modernització de les explotacions Agràries. Generalment aquestes explotacions tenen un titular que acostuma a ser un agricultor amb la capacitat professional i tècnica adient per gestionar, amb criteris empresarials, la seva empresa agrària.

En la taula 2.3.2.5. es presenten els resultats econòmics de les EAPs del Camp de Tarragona.

Resultats econòmics de les Empreses Agràries Prioritàries (catalogades l'any 1998)				
	Nombre explotacions	Mà d'obra UTA per explotació	Renda/UTA en pessetes	Renda/Explotació en pessetes
Alt Camp	56	1,68	1.890.164	3.175.476
Baix Camp	92	1,57	2.057.834	3.230.799
Tarragonès	15	1,76	1.818.701	3.200.914
Camp de Tarragona	163	1,67	1.922.233	3.202.396
TOTAL Tarragona	571	1,59	2.042.989	3.291.047
TOTAL Catalunya	4.324	1,58	2.024.975	3.199.461

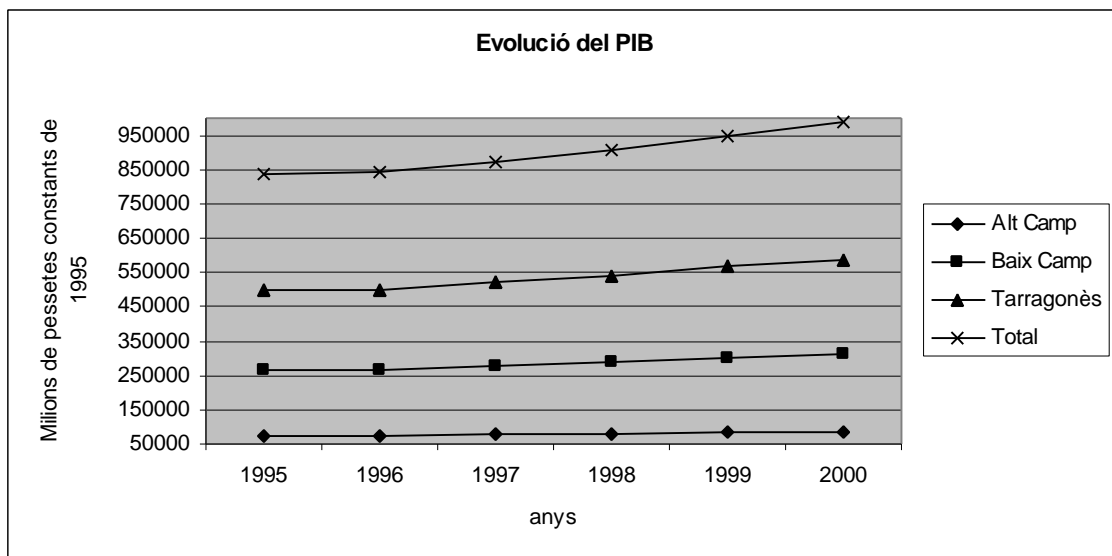
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Catalunya Rural i Agrària, núm. 41 i 52

Taula 2.3.2.5. Resultats econòmics de les empreses agràries prioritàries del Camp de Tarragona (1998).

També volem destacar la gran diferència que s'estableix entre les explotacions petites i mitjanes i les gran explotacions, en aquest sentit estem d'acord amb la definició d'explotació familiar donada per la *Unión de Pequeños Agricultores y Ganaderos* (2002: 63): "és aquella que dóna treball al titular o titulars de l'explotació, podent tenir o no treballadors contractats, i que està implicada en el territori on està ubicada l'explotació, i per tant ho gestiona, inverteix en ell i treballa per ell".

- Pes del PIB del sector sobre el total de la producció

Les comarques del Camp de Tarragona han experimentat un avenç continuat del seu PIB en el període 1995 a 2000 (que va passar de 834.512 a 988.275 milions de pessetes).

Font: Elaboració pròpia amb dades de Caixa Catalunya (2001)

Figura 2.3.2.3. Evolució pel PIB del Camp de Tarragona.

L'evolució econòmica el 2000 va ser excepcionalment positiva, l'Alt Camp i el Baix Camp van tenir un avenç del PIB del 5,53 % i 5,02 % (molt per sobre del 3,89 % de Catalunya), el Tarragonès pràcticament va igualar el creixement català, amb un 3,76 %. El creixement del sector primari va ser molt important,

superant en totes les comarques el creixement de la resta de sectors (Taula 2.3.2.6).

Creixement del total del PIB comarcal per sectors (any 2000)					
Comarca	Primari	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
Alt Camp	7,49	6,70	3,06	4,07	5,53
Baix Camp	8,44	7,19	3,25	3,84	5,02
Tarragonès	6,05	4,14	3,50	3,49	3,76
Catalunya	6,25	4,76	3,41	3,41	3,89

Font: Elaboració pròpia amb dades de Caixa Catalunya (2001)

Taula 2.3.2.6. Creixement del total del PIB per sectors (2000).

El pes del PIB del sector primari sobre el total de la producció és, al Camp de Tarragona, del 3,0 %, per Catalunya aquesta xifra és de l'1,8 % (Taula 2.3.2.7).

Pes de cada sector en el total del PIB comarcal (any 2000)				
Comarca	Primari	Indústria	Construcció	Serveis
Alt Camp	5,8	51,9	7,9	34,4
Baix Camp	2,2	34,6	8,3	54,9
Tarragonès	1,1	37,1	6,9	54,9
Camp de Tarragona	3,0	41,3	7,7	48,0
Catalunya	1,8	32,0	7,3	58,9

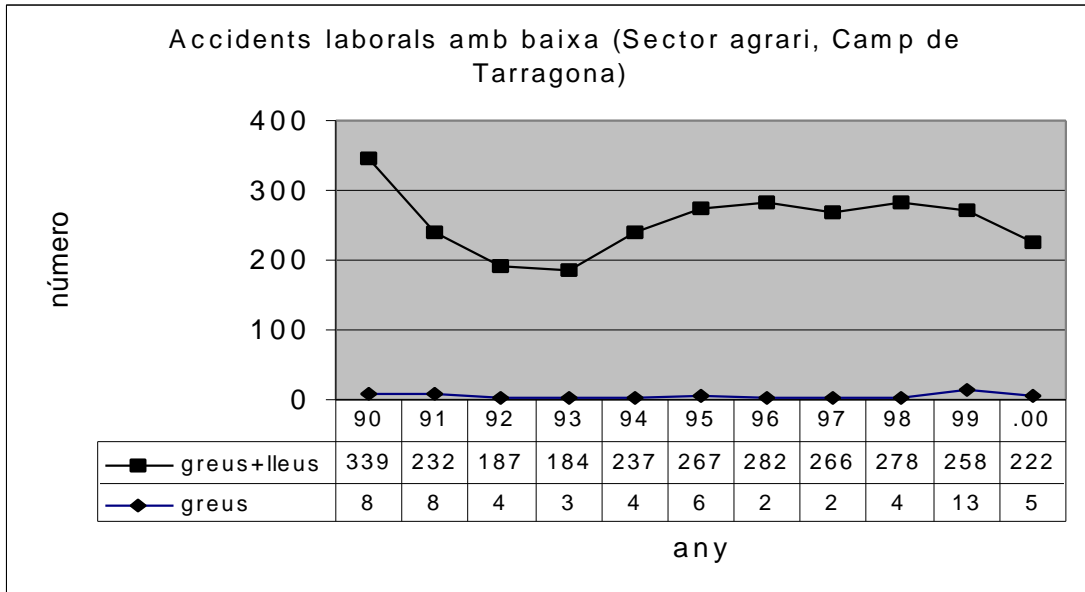
Font: Elaboració pròpia amb dades de Caixa Catalunya (2001)

Taula 2.3.2.7. Pes de cada sector en el total del PIB comarcal (2000).

- Sinistralitat laboral

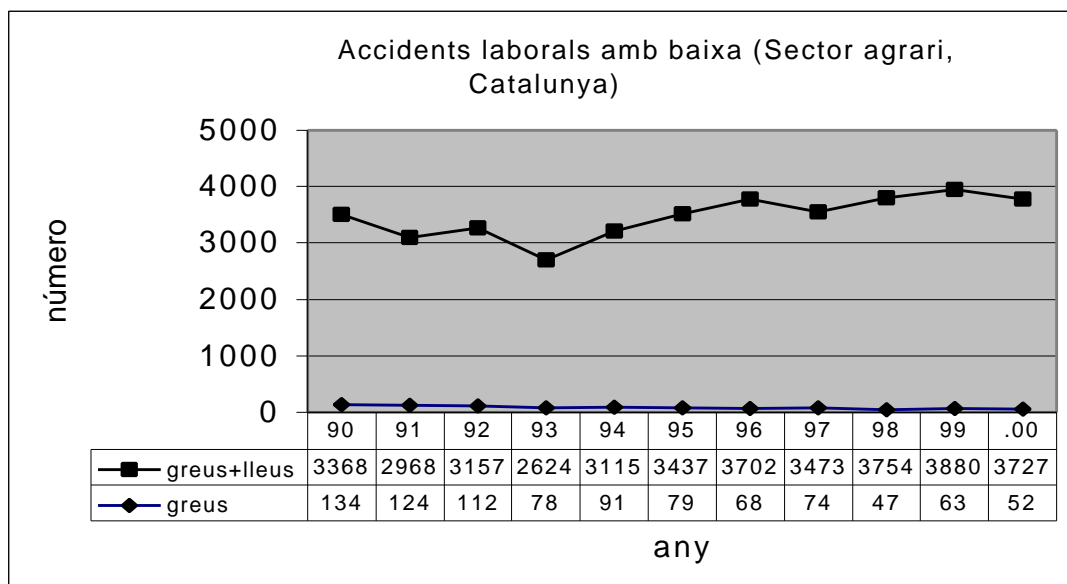
Al llarg del període 1990-2000, el sector agrari del Camp de Tarragona ha registrat una mitjana anual de 251 accidents de treball amb baixa: el 2,0 % del quals són de caràcter greu; el 0,4 % mortals i el 97,6 % lleus (Taula 2.3.2.8).

El total d'accidents laborals amb baixa mostra, al Camp de Tarragona, una evolució oscil·lant. Disminueixen els anys 1991, 1992 i 1993, 1997; augmenten la resta d'anys (Figura 2.3.2.4).

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Anuari Estadístic de Catalunya (1990-2000). Institut d'Estadística de Catalunya.

Figura 2.3.2.4. Accidents en jornada de treball amb baixa laboral al sector agrari al Camp de Tarragona, període 1990-2000.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Anuari Estadístic de Catalunya (1990-2000). Institut d'Estadística de Catalunya.

Figura 2.3.2.5. Accidents en jornada de treball amb baixa laboral al sector agrari a Catalunya, període 1990-2000.

Per al conjunt de Catalunya l'evolució del nombre d'accidents laborals amb baixa al sector és similar (Figura 2.3.2.5), essent el percentatge mig d'accidents greus i mortals en el període estudiat del 2,5 % del total, xifra similar a

l'enregistrada al Camp de Tarragona, on se situa al voltant del 2,4 % (Taula 2.3.2.8).

Accidents laborals amb baixa (mitja anual període 1990-2000)			
	Camp de Tarragona (agricultura)	Catalunya (agricultura)	Catalunya (tots els sectors)
LLEUS	245 (97,60%)	3.282 (97,50%)	142.243 (98,77%)
GREUS	5 (2,00 %)	76 (2,26%)	1.610 (1,12%)
MORTALS	1 (0,40%)	8 (0,24%)	169 (0,11%)
TOTAL	251 (100,00%)	3.366 (100,00%)	144.022 (100,00%)

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Anuari Estadístic de Catalunya (anys 1990 a 2000). Institut d'Estadística de Catalunya.

Taula 2.3.2.8. Accidents laborals amb baixa (mitjana anual període 1990-2000).

Aquest percentatge al llarg del període 1999-2000, és pràcticament el doble del total de l'economia catalana, on la suma dels accidents greus i mortals arriba al 1,23 %, fet que es pot atribuir, segons el Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya (1996), a les peculiaritats que presenta el treball agrari:

- la població activa agrària té una mitjana d'edat molt alta, cosa que comporta problemes d'adaptació a les reformes,
- la manca de continuïtat a l'explotació familiar és decisiva davant el factor seguretat,
- l'elevada quantitat de petites explotacions, amb escassos rendiments econòmics, que no permeten efectuar canvis en les instal·lacions i la maquinària,
- la utilització de maquinària obsoleta, que comporta un risc més elevat d'accidents.

Tanmateix s'aprecia en el sector agrari català, una significativa davallada del nombre d'accidents greus i mortals, que l'any 1990 van arribar a 124 i els darrers anys de la dècada estudiada s'han reduït a menys de la meitat. Al Camp de Tarragona, en canvi, la davallada d'accidents greus ha estat menor que la produïda al conjunt de Catalunya, mentre darrerament s'ha incrementat notablement el nombre d'accidents mortals (Taula 2.3.2.9).

Variació relativa dels accidents laborals amb baixa, període 1998-2000 (1990 = 100)			
	Camp de Tarragona (agricultura)	Catalunya (agricultura)	Catalunya (tots els sectors)
LLEUS	74,3	115,4	104,4
GREUS	91,6	39,8	75,8
MORTALS	166,6	44,4	80,6

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Anuari Estadístic de Catalunya (2000). Institut d'Estadística de Catalunya.

Taula 2.3.2.9. Variació relativa dels accidents laborals amb baixa en el període 1998-2000 (1990=100).

● Característiques estructurals

A partir de les dades estadístiques referents al sector (IDESCAT, 1990, 2001, 2002) i les anàlisis fetes per Garcia (2001) podem dir que les explotacions agràries del Camp de Tarragona es caracteritzen per:

- Mà d'obra envellida, amb dificultats per garantir la continuïtat en el conreu de la terra, aquesta situació es pot agreujar en els propers 10-20 anys, quan part de la població ocupada arribi a l'edat de la jubilació, sense que hi hagi una incorporació de població jove,
- predomini dels conreus llenyosos, amb un elevat pes de les explotacions de secà, que presenten rendiments inferiors a les de regadiu d'altres zones de Catalunya (el volum de producció que s'obté en una hectàrea de regadiu és el doble que se n'obté en una de secà),
- poca presència de la ramaderia, cosa que limita les rendes,
- predomini de l'agricultura a temps parcial,
- terrenys explotats majoritàriament pels propietaris, amb una elevada atomització de les explotacions, que presenten petites dimensions.

A partir de les dades fins ara presentades constatem que un dels principals reptes amb els quals s'enfronta el sector és el del relleu generacional, com a contrapunt transcrivim les declaracions de F. Pasqual (Gamundi, 2002: 7) president del sindicat agrari Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya (JARC), referents al problema del relleu generacional al camp:

“Actualment s'està produint un relleu generacional molt positiu. Fa uns anys, el món rural estava desencisat. Tot i les crisis de preus a les quals ens veiem sotmesos massa sovint, podem dir que la renda del pagès s'ha incrementat. I que en molts sectors hi ha opcions de futur. Hi ha gent que s'ha prejubilat o jubilat. D'altres, en un moment puntual de la seva vida han pogut reorganitzar la seva explotació, diversificant-la i introduint-hi noves tecnologies. Els plans de millora, els ajuts a la incorporació de joves i la baixada d'interessos per aconseguir un préstec han ajudat

molt. La producció s'ha millorat i, pel que fa a la comercialització, moltes cooperatives han fet importants avenços, tot buscant el valor afegit dels productes. Un altre factor positiu ha estat la reconversió de l'empresa agrària tradicional en societats, o bé en agrupacions de treball en comú. Això fa uns anys era impensable. Avui s'ha deslligat una mica la relació que hi havia entre la propietat de la terra i l'activitat agrària. Gràcies a aquest fet s'ha incorporat jovent al camp, i s'ha augmentat la base territorial de l'explotació. El jovent ja no fuig de la terra. S'ho pensa, i si veu la possibilitat de futur, s'hi queda, especialment en aquells sectors més punters. I volen viure de la seva producció, cada vegada de més qualitat i amb una clara traçabilitat. Si hi ha ajuts com ara, benvinguts siguin. Només cal recordar com els nord-americans subvencionen a la seva agricultura “.

2.3.2.2. Tendències

En els darrers quinze anys s'ha estudiat, abastament, el canvi en el paper que tradicionalment s'assignava a l'agricultura i la ramaderia, i les tendències que presenta. Els punts de vista utilitzats van des de l'economista al sociològic, passant per l'empresarial o el polític (Hervieu, 1996; Massot, 1997, 1998; Caballer, 1998; Checchi, 1998; Viladomiu, 1998; Montasell, 1999; Sanchez, 2000; Pasqual, 2001; Pujol, González de Molina i Fernández, 2001; García, 2002; Gómez i González, 2002). Aquestes tendències, a vegades contradictòries, es poden concretar en un seguit de demandes i reptes sobre el món rural i les empreses agràries:

- Demandes sobre el món rural;
 - recreatives i d'oci; estades turístiques, esbarjo, segones residències, cases de colònies, etc.,
 - residencials; ubicació dels habitatges principals en un radi cada vegada més ampli gràcies a les infraestructures de transport i a les noves tecnologies de la comunicació,
 - patrimonials i culturals; conservació dels valors patrimonials, festes, tradicions, menjars autòctons,
 - paisatgístiques,
 - evitar els riscos d'incendis que comporta la desertització i l'abandonament del medi,
 - subministrar productes segurs, naturals i de qualitat,
 - desenvolupament sostenible i manteniment de la biodiversitat,

- Reptes que hauran d'assolir les empreses agràries;
 - implementar un cooperativisme de comercialització, transformació i distribució, plenament integrat en els escalons més pròxims al consumidor, que vertebrí el

- sistema agroalimentari i generi una dinàmica que proporcioni les condicions de productivitat i els ingressos adequats als agricultors,
- adaptar-se a les noves vies de comercialització de productes agraris, diferents a les grans i mitjanes superfícies comercials: *home delivery* (el productor distribueix els seus productes directament en el domicili del client de forma periòdica, en el Camp de Tarragona ho fan alguns productors en restaurants i hotels de la costa distribuint fruita, verdura fresca, pollastres, conills i ous), *home shopping* (venda directa per telèfon o internet de productes de IV gamma, com ara bosses amb amanides combinades llestes per servir o verdures trossejades i rentades a punt per bullir) i *office shopping* (venda directa des de l'empresa productora, tradicionalment es feia en els mercats municipals, actualment algunes cooperatives de productors ofereixen els seus productes directament, a Catalunya la cooperativa Guissona disposa dels seus propis establiments, al Camp de Tarragona la cooperativa de Cambrils ofereix en grans superfícies els seus productes de IV gamma, altres cooperatives, com ara les de Vila-seca o La Selva del Camp, disposen de les anomenades "agrobotigues", on és possible adquirir productes d'horta directament des del productor, d'altra banda la majoria de cooperatives que produeixen vi, oli i/o fruits secs, ofereixen aquest servei),
 - assumir una profunda reestructuració sectorial, inclosa la prejubilació, i la incorporació dels joves a les empreses,
 - implantar progressivament sistemes de control de la qualitat (ISO 14001 de gestió medioambiental i ISO 9002 adoptat en la producció, instal·lació i servei postvenda) que comporta avantatges com la reducció de costos i fomenta una millor qualificació del personal,
 - introduir mecanismes d'etiquetatge que permetin identificar, per part del consumidor, el recorregut efectuat pel producte (traçabilitat): nom del producte (espècie i varietat), lloc de producció i data de recollida, manipulacions efectuades (escorxador si són animals, lloc i data d'envasat, conservació, elements afegits...), etc.

Els principals reptes que el sector educatiu, centrats en el món rural, haurà d'assumir en el futur, es poden concretar en (Campa, 2002: 122):

- "Fragmentació i heterogeneïtzació de les activitats econòmiques i productives,
- fragmentació de l'estructura de la població. La incorporació de persones de distinta procedència geogràfica, ètnica, social, etc., implica un trencament de la unitat que tradicionalment s'havia vist en l'estructura de la població,
- fragmentació cultural,
- gran pluralitat de valors, de normes, de pautes de comportament i de codis d'organització social, de sistemes de jerarquització... propis d'una societat molt allunyada de la simplicitat de la societat rural antiga".

El *Llibre Blanc del Sector Agrari* (DARP, 2001: 170), recull les següents recomanacions, que es poden resumir, en els aspectes relacionats amb el factor humà, en:

- "promoure la consolidació de la figura d'empresari agrari,
- fomentar l'empresa familiar agrària,
- afavorir la incorporació dels joves a l'agricultura,
- promoure la incorporació de la dona en les activitats econòmiques,

- fomentar les actuacions per a la formació permanent,
- millorar la seguretat en el treball i la prevenció de riscos laborals,
- valorar la formació de la mà d'obra assalariada,
- modernitzar el règim de la Seguretat Social Agrària”.

Volem comentar, dels aspectes anteriors, el referent a la modernització del Règim Especial Agrari de la Seguretat Social (REASS), ja que és motiu de controvèrsia entre els sindicats agraris i les diferents administracions públiques, tant nacionals com autonòmiques. La complexitat del REASS i les prestacions que porta associades, com ara el subsidi agrari, amb una notable incidència a Andalusia i Extremadura, són objecte d'estudis i manuals especialitzats, per exemple l'obra de Blasco, López i Momparler (2002), en el nostre cas ens limitarem a citar les paraules de Sanz (2002), que sintetitzen la situació actual.

“El treballador agrari, amb independència del volum de dies treballats i del salari percebut, cotitza una quota fixa equivalent entre el 10% i l'11% del salari mitjà, molt superior, per tant, al 4,7% de la resta de treballadors del Règim General. Però, no obstant, tot i aquesta cotització més elevada per al treballador, el REASS té les prestacions mínimes. La pensió de jubilació (no hi ha dret a la jubilació anticipada) és el 49% de la mitjana del Règim General, i amb una evolució molt divergent. Així, en 1980, aquesta pensió representava el 66% de la mitjana del Règim General. És a dir, s'ha perdut un 17% en aquest darrer període. Així s'explica que els pensionistes de l'agricultura necessitin el complement a mínims en més del 50% dels casos”.

En els darrers mesos el Govern de l'estat ha aprovat un decret que reforma el REASS, al qual s'han oposat frontalment les organitzacions agràries, aquesta reforma, corregida posteriorment, queda supeditada a futures negociacions amb els agents implicats, després d'assumir el Govern el compromís d'elaborar un projecte de llei en el Parlament (Maté 2003a, 2003b).

En la Taula 2.3.2.10. hem resumit l'evolució del nombre d'agricultors que cotitzen en el REASS a les comarques de Tarragona :

Agricultors de les comarques de Tarragona que cotitzen en el REASS			
Comarca / any	1994	1998	2001
Alt Camp	1.105	922	763
Baix Camp	2.275	1.756	1.268
Tarragonès	834	701	506
Camp de Tarragona	4.214	3.379	2.537
Conca de Barberà	996	674	513
Priorat	957	704	619
Baix Penedès	601	430	310
Terra Alta	1.798	1.378	1.112
Baix Ebre	1.551	1.408	1.084
Montsià	2.263	1.802	1.452
Ribera d'Ebre	1.545	1.065	862
Total provincial	13.225	10.840	8.428

Font: Elaboració pròpia amb dades d'Unió de Pagesos.

Taula 2.3.2.10. Agricultors de les comarques de Tarragona que cotitzen en el REASS.

Les tendències fins ara descrites tenen una clara traducció sobre l'ocupació, específicament en els anomenats *nous jaciments d'ocupació*. La Taula 2.3.2.11. recull els disset àmbits en què s'hi concreten, agrupats en quatre blocs, descrits per la Comissió Europea en 1995 (Barreiro, Jimenez i Sanchez, 1998) i l'*Instituto Nacional de Empleo* (INEM, 2000), set, que hem marcat en negreta, estan directa o indirectament relacionats amb el medi rural.

A.- Els serveis de la vida diària 1.- Els serveis a domicili. 2.- Atenció als infants. 3.- Les noves tecnologies de la informació i de la comunicació. 4.- L'ajuda als joves en dificultat i la inserció.
B.- Els serveis de millora del marc de la vida 5.- Les millores en l'habitatge. 6.- La seguretat. 7.- Els transports col·lectius locals. 8.- La revaloració dels espais públics urbans. 9.- Els comerços de proximitat.
C.- Els serveis culturals i d'oci 10.- El turisme. 11.- El sector audiovisual. 12.- La valoració del patrimoni cultural. 13.- El desenvolupament cultural local.
D.- Els serveis del medi ambient 14.- La gestió de residus. 15.- La gestió de l'aigua. 16.- La protecció i manteniment de zones naturals. 17.- La normativa, control de la contaminació i instal·lacions corresponents.

Font: Elaboració pròpia amb dades del *Instituto Nacional de Empleo* (INEM, 2000)

Taula 2.3.2.11. Nous Jaciments d'ocupació.

Així, els cicles formatius amb més sortides laborals són precisament els que millors s'adeqüen a les demandes d'aquest *nous jaciments d'ocupació*, relacionats amb el sector agrari, tot i que tangencialment, Antem (2002) cita els següents:

- Turisme rural.
- Tècnics en salut ambiental.

Dins del grup del turisme rural Esgleas (2002) considera que els alumnes amb el títol de Tècnic d'Esport de Muntanya i Escalada, i Tècnic d'Esport d'Hivern seran molt sol·licitats pel mercat laboral. Tanmateix, el Banc Central Europeu considera que a Espanya hi falten agricultors, pescadors, artesans i comerciants (European Central Bank, 2002).

2.3.2.3. Mesures detectades per millorar la competitivitat

Margalef i Segarra (2000) en el seu estudi sobre l'agroindústria de les comarques de Tarragona, i Montasell (1999) i García (2001) en les seves anàlisis de la dinàmica del sector agrari català, apunten un seguit de mesures que han de portar a la millora de la competitivitat del sector agrari. Aquestes mesures, que nosaltres hem agrupat en quatre blocs, es poden concretar en:

Bloc 1: Mesures que afecten al factor humà

- Promoure activitats formatives que implementin plantejaments empresarials.
- Ajudar a la incorporació de nous agricultors.
- Millora de les condicions de vida rural.

Bloc 2: Mesures que afecten a la gestió i la producció de l'empresa agrària

- Millores en l'assessorament tècnic a l'explotació i l'empresa.
- Fomentar programes específics de R+D en el sector agroindustrial.
- Fomentar l'assegurança com a sistema per superar diferents imprevistos en les explotacions.
- Ajuts a les inversions en les explotacions agràries.
- Adequar la xarxa de cooperatives a la realitat socioeconòmica actual.
- Millora i control de qualitat dels productes.

Bloc 3: Mesures que afecten als mercats i a l'agroindústria

- Lligar la producció agrària amb l'agroindústria.
- Orientar la producció cap al consumidor final.
- Promoure alternatives comercials al sector.

Bloc 4: Mesures que afecten a les infraestructures

- Actuacions encaminades a l'adequació del mercat del sòl a la dinàmica de les explotacions agràries.
- Afavorir inversions innovadores.

2.3.2.4. Innovacions tecnològiques i la seva difusió en agricultura

Coincidim amb Fernández (2001) en la importància que té, com a *input* específic del sistema de productivitat agrícola, l'entramat institucional de la innovació, dirigit a l'experimentació i difusió de les innovacions tecnològiques.

Al Camp de Tarragona, l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA) amb seu a Mas Bové (Constantí), especialitzat en arboricultura mediterrània i alimentació animal, és la institució pública encarregada de la investigació científica i la transferència tecnològica en l'àmbit de l'agricultura i la indústria agroalimentàries. Fou creat per la Llei 23/1985, de 28 de novembre del Parlament de Catalunya, com una empresa pública. L'activitat científica de l'IRTA està inspirada per una visió d'aplicabilitat i valoració dels avenços i actua segons els mecanismes de transferència més indicats en cada cas. La seva missió és "contribuir a la modernització, la competitivitat i el desenvolupament sostenible dels sectors agrari i aquícola, al proveïment d'aliments sans i de qualitat per als consumidors i, en general, a la millora del benestar de la població" (IRTA, 2002: 1).

Per afavorir les tasques de transferència tecnològica l'IRTA disposa de diferents estacions experimentals, a la demarcació de Tarragona comptem amb l'Estació Experimental de l'Ebre a Amposta, les seves característiques, segons consta en la seva Memòria d'Activitats de l'any 1999 (IRTA, 2000: 3) són:

- "Àmbit d'influència limitat (grup de comarques).
- Enfocament sectorial.
- Participació del sector en els òrgans de direcció i orientació del treball.
- Paper molt actiu de demostració-divulgació.
- Funció de detecció i vehiculació de temes i problemes locals.
- Base per a atreure i facilitar el treball dels centres d'R+D i universitats".

Finalment, a Reus, es va crear l'any 1987 el Centre de Formació i Estudis Agrorurals, depenent del DARP, on es forma el personal que actua en les oficines comarcals i en el servei d'extensió agrària, amb l'objectiu (Bes, 2003: 3) "d'aconseguir que els funcionaris del Departament [d'Agricultura, Ramaderia i Pesca] estiguin permanentment i perfectament preparats per exercir les seves funcions a tots els nivells, i molt especialment en la relació directa amb els agricultors i les famílies agrorurals".

A nivell universitari, la URV ofereix a Tarragona estudis d'enginyer tècnic agrícola (especialitat d'indústries agràries i alimentàries), mentre la UIC ho fa a Amposta (especialitat d'indústries agràries i alimentàries, explotacions agropecuàries i hotofurcultura i jardineria).

Tots aquests agents s'han d'enfrontar als problemes que presenta la difusió de la innovació i la transferència tecnològica en el món rural, que podem sintetitzar en (Fernández, Rodríguez, Parejo i García, 1983; Seitz, Nelson i Halcrow, 1994; Dimara i Skuras, 2003):

- Hi ha una gran diversitat de produccions, una gran diversitat de sòls i una gran diversitat de climes.
- Es tracta d'un sector molt dispers territorialment, atomitzat, amb poca penetració dels mitjans clàssics de difusió d'idees (revistes, diaris...) i, des del nostre punt de vista, de les noves tecnologies de la informació.
- L'adopció de noves tecnologies al sector agrari requereix d'un procés previ de realització d'accions pilot a petita escala i de demostració de resultats favorables.

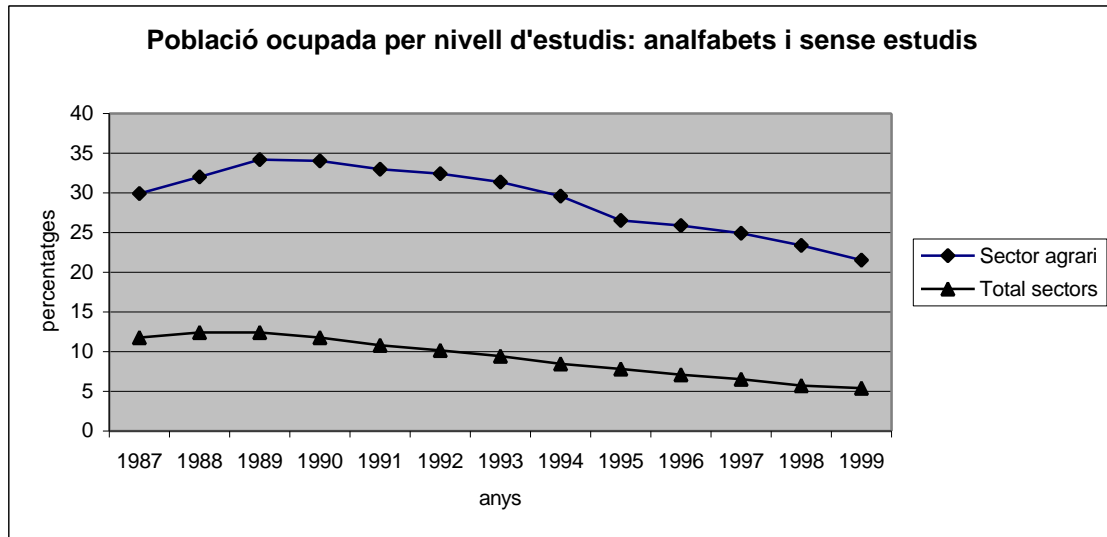
Per Wilson, Hadley i Asby, (2001, 329) "els agricultors els quals cerquen informació, tenen més anys d'experiència, tenen explotacions grans i estan associats a nivells alts d'eficiència tècnica".

2.3.3. La formació dels professionals del sector agrari

2.3.3.1. Característiques principals i tendències

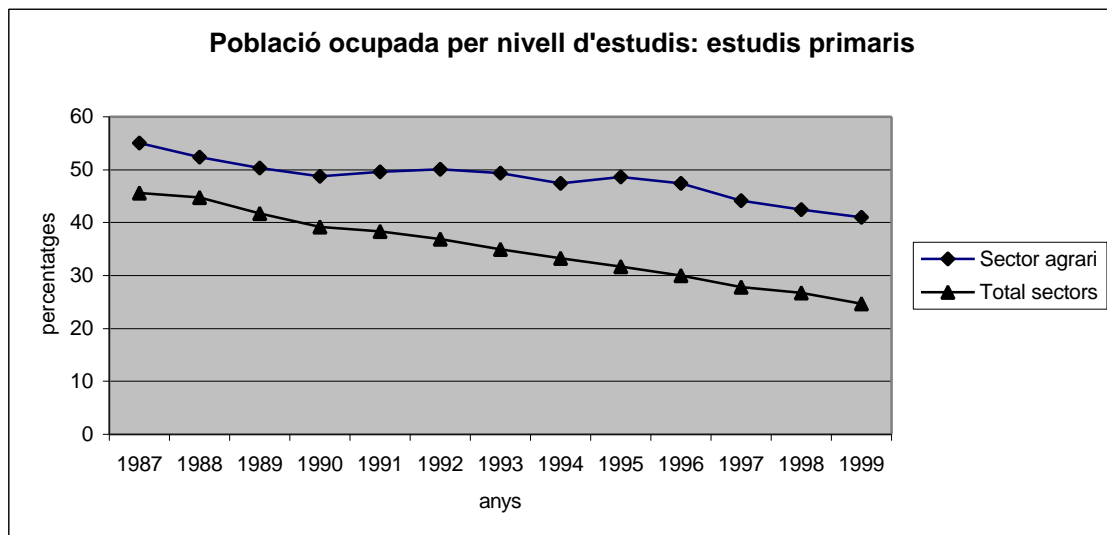
En primer lloc constatem un augment significatiu en el nivell d'estudis dels treballadors de tots els sectors de l'estat espanyol. Malgrat aquest augment, els que tenen nivells iguals o inferiors als estudis primaris (analfabets i sense

estudis + estudis primaris) encara representen pràcticament un 30 %, l'any 1987 aquest segment de la població ocupada representava un 56 % del total. En el sector agrari els ocupats que disposen d'estudis iguals o inferiors als estudis primaris suposen (per l'any 1999) un 62 %, l'any 1987 eren un 85 % (Figures 2.3.3.1. i 2.3.3.2).

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'INE (EPA sèrie 1987-1999)

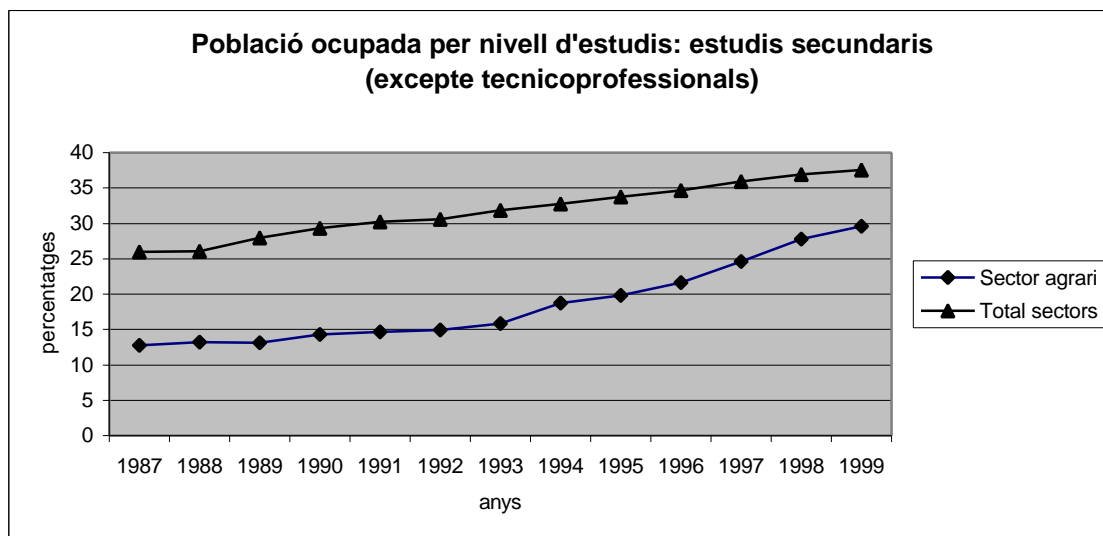
Figura 2.3.3.1. Població ocupada per nivell d'estudis: analfabets i sense estudis.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'INE (EPA sèrie 1987-1999)

Figura 2.3.3.2. Població ocupada per nivell d'estudis: estudis primaris.

L'increment del segment de població ocupada amb estudis secundaris ha estat més important en el sector agrari, que en el conjunt de sectors. Aquest increment s'accentua (del 15 % al 30 %) a partir de l'any 1993 (Figura 2.3.3.3).

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'INE (EPA sèrie 1987-1999)

Figura 2.3.3.3. Població ocupada per nivell d'estudis: estudis secundaris.

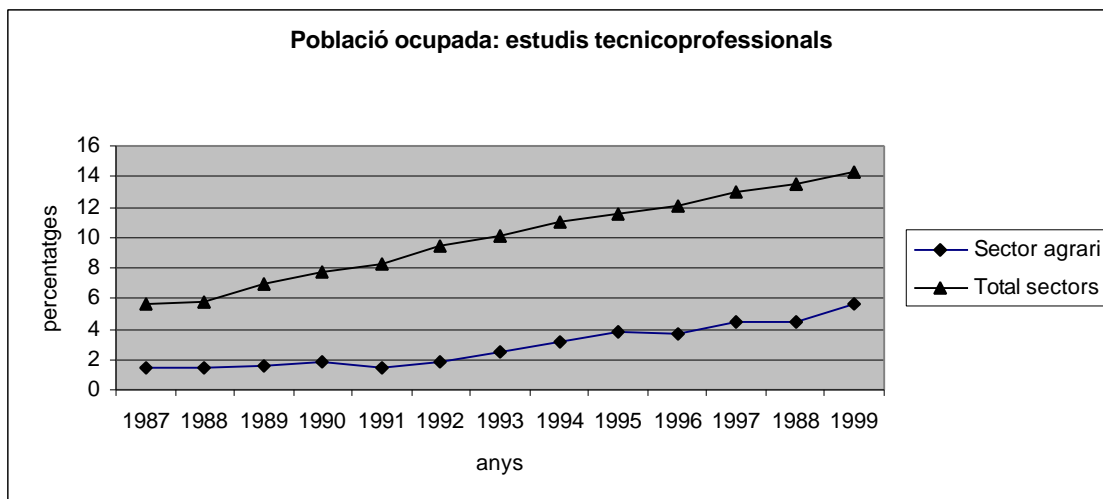
Pel que fa als estudis tecnicprofessionals (Figura 2.3.3.4.) podem dir que s'ha produït un augment de la població total ocupada amb aquests estudis. En el sector agrari aquest augment ha estat pràcticament nul fins l'any 1993, a partir d'aquesta data es produeix un augment molt lent del sector de població amb aquesta formació.

Grande (1998) afirma, en un estudi centrat en Castella i Lleó, que hi ha un manifest desajustament entre les necessitats de les comarques rurals i l'oferta d'estudis de formació professional, cosa que influeix negativament en el desenvolupament dels espais rurals, donats els escassos nivells de qualificació dels seus pobladors. Feu i Soler (2002) consideren que, per superar aquestes limitacions, en primer lloc s'ha d'anar més enllà de l'escola rural tradicional, enfocant l'educació d'una forma integral, proposant que cada municipi tingui una escola. En aquesta línia el Secretariat d'Escola Rural (1991: 9) opina que els alumnes poden estar integrats en les escoles fins els 14 anys ja que "les matèries optatives que van dels 12 als 14 anys representen molt poc del total

horari i es poden cobrir a través dels mestres itinerants dintre del projecte curricular conjunt 12-16 anys”. D'altra banda, és molt important, com posen de manifest diferents estudis (Almau, 1999), la influència dels centres d'ensenyament secundari en el desenvolupament rural de les àrees on estan implantats.

Boix (2002: 119) afirma que “la relació entre l'escola i el territori és l'element clau per avançar en la cohesió social dins del territori i per evitar la injusta exclusió que, durant molt de temps, han patit els seus habitants i que ha influït en aspectes bàsics de la seva vida: ocupació, integració, promoció, etc.” Així Acevedo (1998) reivindica, pels centres rurals, l'establiment d'algun tipus de fórmula que quantifiqui l'esforç dels professors d'aquests centres, la dotació de professorat suplementari i la dignificació dels espais, mentre Canosa (2002: 7) creu que cal millorar “la necessària estabilitat de les plantilles, sobre tot per als que es veuen obligats a canviar de destinació cada any, o bé la imprescindible formació per als que aterren, per primera vegada, a una zona rural i arriben amb un desconeixement absolut d'aquesta realitat social i pedagògica”.

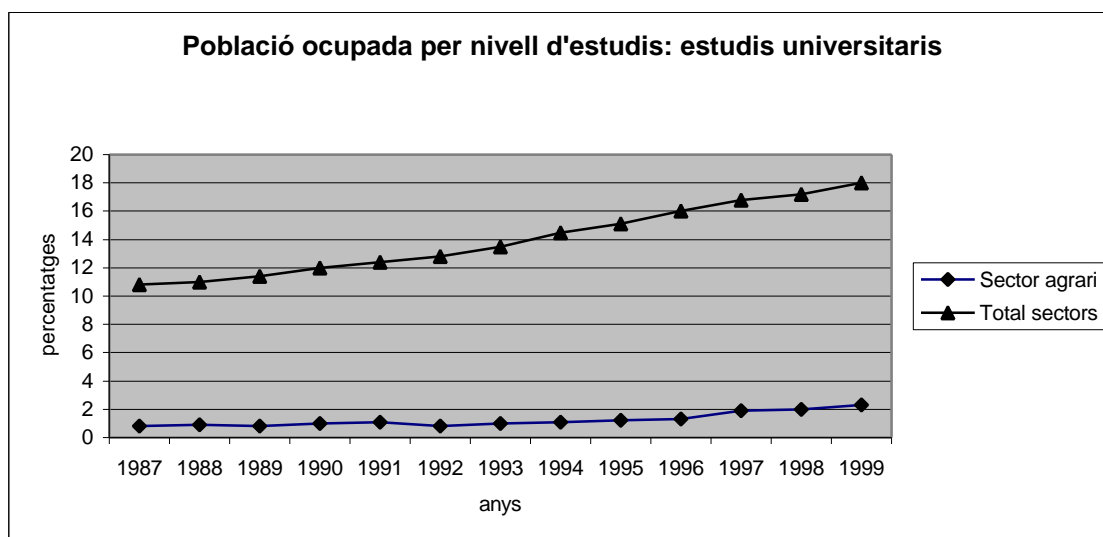
Moreno (1980), en un estudi centrat en l'FP en el medi rural del País Valencià, considera que els alumnes no trien les branques tècnico-professionals que coincideixen amb els sectors econòmics de la zona, com ara l'agrícola, en part perquè els mateixos centres no imparteixen especialitats relacionades amb aquests sectors productius, i en tot cas, segons aquest autor, la infraestructura i metodologia didàctica no són les més adequades en aquests centres, caldria, doncs, “un augment de l'oferta de mòduls de grau mitjà en els instituts de les zones rurals” (Fraile, Iriarte i Olalla, 2000: 163). Per Ortega (1995) una part del problema radica en el fet que les aules en el medi rural sobrevaloren el sistema de vida urbà, com a part d'una motivació d'ascens social, cosa que repercuteix en la tendència dels alumnes a desenvolupar un projecte vital fora de la seva localitat d'origen, idea que en paraules de Grande i Hervás (1992: 122) es pot concretar en “els professors com portadors d'esquemes urbans”.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'INE (EPA sèrie 1987-1999)

Figura 2.3.3.4. Població ocupada per nivell d'estudis: estudis tecnico-professionals.

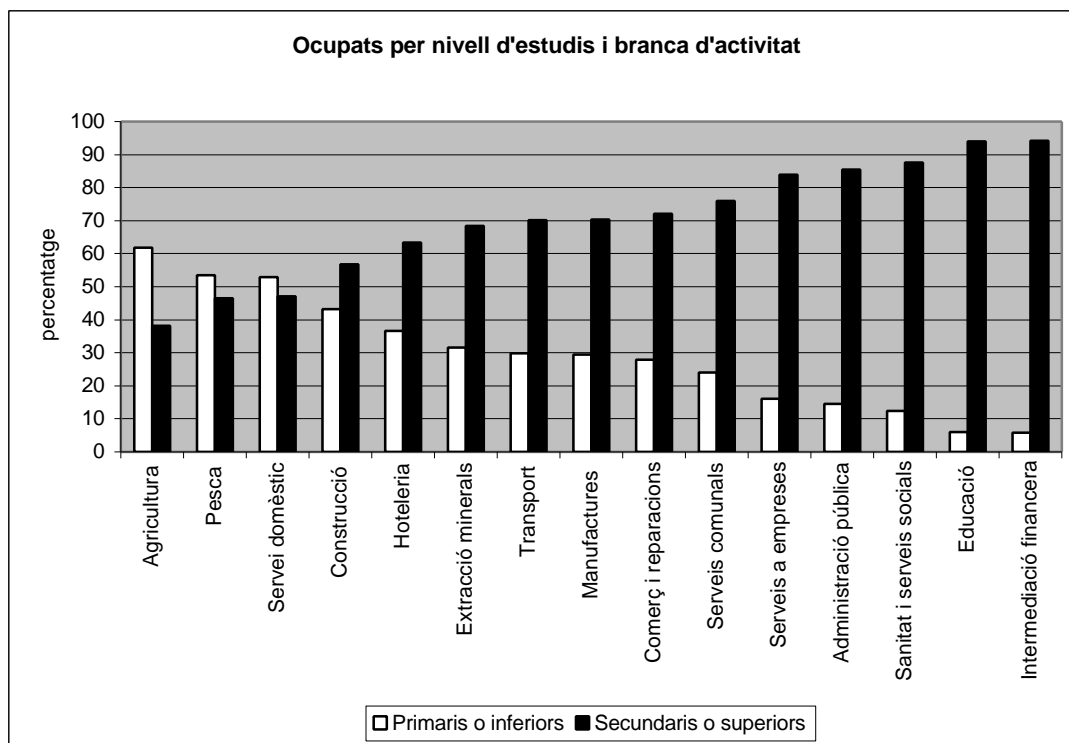
L'increment de població total ocupada amb estudis universitaris (Figura 2.3.3.5.) ha estat gradual al llarg dels darrers anys. En el sector agrari, en canvi, pràcticament no superava el 2 % l'any 1999. J. I. Pérez (2001) constata, en el període 1994-1999, un transvasament de treballadors qualificats a no qualificats en l'agricultura.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'INE (EPA sèrie 1987-1999)

Figura 2.3.3.5. Població ocupada per nivell d'estudis: estudis universitaris.

Finalment, un estudi comparatiu de les diferents branques d'activitat (Figura 2.3.3.6.), ens posa de manifest l'escassa qualificació dels professionals del sector agrari, en comparació amb la resta de sectors.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'INE (EPA 1999)

Figura 2.3.3.6. Població ocupada per nivell d'estudis i branca d'activitat.

2.3.3.2. Mesures detectades per millorar la formació

A continuació presentem, en la Taula 2.3.3.2, un seguit de mesures que segons diferents autors cal prendre per tal de millorar la formació del capital humà en el sector agrari.

Mesures per millorar la formació del capital humà en el sector agrari	
AUTOR	PROPOSTA
Observatori Europeu LEADER (1997)	<ul style="list-style-type: none"> - Organitzar cursos de formació "a la carta" - Revaloritzar i modernitzar els sabers tradicionals - Promoció del plantejament "learning by doing" (aprendre fent) - Organització de períodes de formació mitjançant intercanvis - Organització de cursos a distància - Creació de serveis de suport a la formació continuada - Suport a la investigació aplicada als productes típics - Integració de la formació, l'experimentació i els serveis als agricultors

	<ul style="list-style-type: none"> - Formació dels productors en accions col·lectives de comercialització - Organització de cursos de formació encaminats a professionalitzar la pluriactivitat.
Caballer (1998)	<ul style="list-style-type: none"> - Incidir prioritàriament en la formació continuada - Incorporar els diferents camps del saber a la formació agrària - Fomentar la formació a distància
Serin (1999)	<p>La formació ha de seguir tres orientacions, basades en el canvi d'ocupació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a temps i cost compartits (un grup de productors contracten a un grup de treballadors especialistes que passen per les diferents empreses) - en el sector de l'oci a l'aire lliure (animació esportiva, patrimonial...) - en els nous serveis a les petites empreses (productes per empreses d'artesanía, productes naturals...)
Margalef (2000)	<ul style="list-style-type: none"> - Impulsar activitats formatives que assenyalin plantejaments professionals
García (2000)	<ul style="list-style-type: none"> - Incidir en la importància de la formació continuada - Situar els centres de FPA en l'àmbit geogràfic agrari - Afavorir la formació continuada - Incorporar a les accions formatives a la dona - Afavorir el contacte entre els estudiants de FPA i els pagesos de la zona, per recollir la rica tradició rural en perill de desaparèixer - Subratllar la importància social del procés d'aprenentatge
Unión de Pequeños Agricultores (Revista Herramientas, 2001)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cal seguir les tasques formatives en temes com: <ul style="list-style-type: none"> - Conseqüències de la introducció de l'euro - Utilització de productes fitosanitaris - Protecció i conservació del medi ambient - Prevenció de riscos laborals - Diversificació de l'activitat agrària. 2. Obstacles a superar: <ul style="list-style-type: none"> - Falta de temps - Distància als centres de formació - Els nivells formatius 3. Els mètodes de formació a distància tenen escassa acceptació. 4. Com a recurs formatiu es prefereixen els mitjans audiovisuals (Conclusions inicials del projecte "Detecció de necessitats formatives dels agricultors i ramaders mes desafavorits")
DARP (2001)	<ul style="list-style-type: none"> - Fomentar les actuacions per a la formació permanent
Morales (2002)	<p>Establir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - un sistema de qualificacions - un sistema de prospecció del mercat de treball - una planificació de l'oferta formativa - un sistema d'informació i orientació - una xarxa de centres integrats de formació - un mapa de recursos de formació professional - una xarxa d'empreses col·laboradores
Martin (2003)	<p>Formació més integral, més enllà d'aspectes sectorials o temàtics, cultivant actituds i aptituds que contribueixin a la formació com ciutadans:</p> <p>Aptitud per la negociació i l'acord, per raonar en diferents escales simultàniament, per analitzar i gestionar riscos.</p> <p>Actitud favorable a participar en debats i ser tolerants, a favor dels valors ciutadans i ètics, oberta davant els avenços científics no consolidats.</p>
Muñoz (2003)	<p>La formació constitueix un valor estratègic prioritari que ha de permetre als agricultors anticipar-se a les possibles conseqüències derivades dels processos accelerats i complexos de canvi tecnològic, econòmic, social i de política en què està immersa l'agricultura i la societat rural</p>

Taula 2.3.3.2. Mesures per millorar la formació de capital humà en el sector agrari.

2.4. Treballs i avaluacions prèvies

En el present punt fem constar els treballs previs que per tractar directament la nostra matèria de recerca (avaluació de programes de formació professional agrària), ens han servit en alguns casos com a base de partida i en altres com a complement molt valuós a la nostra investigació.

2.4.1. Avaluació general de la formació professional

Els informes titulats *Percepció de la qualitat de la Formació Professional Específica des de l'òptica dels alumnes que han seguit Cicles Formatius durant el curs 1999-2000 i han finalitzat aquests estudis* (Departament d'Ensenyament, 2001b) i el que es va realitzar amb el mateix títol per al curs 2000-2001 (Departament d'Ensenyament, 2002c), elaborats per l'empresa EME-V Consulting, ens ha servit per situar en el context català la nostra recerca.

2.4.2. Avaluació de la formació professional agrària

Dos treballs ens han estat de gran utilitat en l'avaluació de la formació professional agrària, en concret:

- un elaborat per l'Àrea d'Ordenació Educativa de la Direcció General de Formació Professional del Departament d'Ensenyament, titulat *Informe de l'avaluació del currículum CFGM d'Explotacions Agràries Extensives*, del qual n'és autor Domènech (2002),
- el segon, encarregat per la Direcció General de Producció Agrària i Innovació Rural, del Departament de Ramaderia Pesca i Alimentació, titulat *Estudi del nivell de satisfacció i profit dels alumnes que han cursat estudis a les 14 escoles de capacitació agrària del DARP en el període 1990-2000* (DARP, 2001).

2.4.3. Altres avaluacions i treballs d'investigació previs

En aquest punt citarem tres tesis doctorals, tangencialment relacionades amb la nostra recerca, la consulta de les quals ens va mostrar part de la complexitat de la formació professional, i de la formació professional agrària:

El treball de Cortada (1975) *Planteamiento pedagógico de la Formación Profesional agraria: su aplicación en España* inclou un annex molt minuciós en el qual es recull bona part de la normativa aplicable als centres de capacitació agrària, que es va generar amb la Llei General d'Educació, part d'aquesta normativa, formada sovint per "instruccions" del ministeri, es difícil trobar-la reunida en un únic volum. També és interessant la revisió històrica del període franquista en relació a la formació dels agricultors espanyols.

Sánchez (1998) en *Aspectos económicos de la educación tecnico-profesional. La formación profesional reglada de la Generalitat de Catalunya* posa de manifest la relació directa que s'estableix entre indicadors econòmics i formació professional.

En el treball titulat *La evaluación de la intervención mediante programas de orientación. El proceso de evaluación del desarrollo de una intervención desde un modelo de consulta*, Jariot (2001) va aplicar un programa d'orientació als diferents centres de capacitació agrària dependents del DARP. La seva lectura ens ha resultat molt útil per conèixer amb major profunditat la singularitat d'aquest centres a la vegada que ens ha permès disposar d'un acurat exemple d'avaluació de programes educatius en el context de la formació agrària.

3. Disseny de l'avaluació

3.1. El referent i la planificació

3.2. Finalitat

3.3. Objecte

- 3.3.1. Definició
- 3.3.2. Intencions de recerca
- 3.3.3. Categories i subcategories d'anàlisi
- 3.3.4. Indicadors i ítems
- 3.3.5. Població objecte de l'estudi

3.4. Metodologia

- 3.4.1. Concreció metodològica
- 3.4.2. Tècniques de recollida de dades
- 3.4.3. Anàlisi de dades
- 3.4.4. Rigor científic

3.5. Instruments

- 3.5.1. La recollida de dades: el moment i lloc d'aplicació
- 3.5.2. Disseny de les mostres
- 3.5.3. Procés d'elaboració i validació dels qüestionaris
 - 3.5.3.1. Categories i subcategories d'anàlisi
 - 3.5.3.2. Criteris de redacció i confecció dels qüestionaris
 - 3.5.3.3. Filtre per criteri de jutges
 - 3.5.3.4. Prova pilot i alfa de Cronbach
 - 3.5.3.5. Filtre per criteri d'experts
 - 3.5.3.6. Descripció dels qüestionaris
 - a) Exalumnes d'FP agrària (QEA)
 - b) Alumnes que cursen FP al Camp de Tarragona (QAL)
 - c) Professorat que imparteix cicles formatius (QPR)
 - d) Professionals del sector agrari del Camp de Tarragona (QPA)
 - e) Professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país (QPAb)
- 3.5.4. Procés d'elaboració i validació dels protocols d'entrevista
 - 3.5.4.1. Categories i subcategories d'anàlisi

3.5.4.2. Criteris de redacció i confecció del protocol d'entrevista

3.5.4.3. Filtre per criteri d'experts i prova pilot

3.5.4.4. Descripció dels protocols d'entrevista

a) Entrevista a exalumnes de formació professional agrària

b) Entrevista a alumnes de formació professional agrària

c) Entrevista a professionals del sector agrari

d) Entrevista a professionals de la formació agrària

3.5.5. Procés d'elaboració i validació dels qüestionaris Delphi

3.5.5.1. Categories i subcategories d'anàlisi

3.5.5.2. Criteris de redacció i confecció des qüestionaris Delphi

3.5.5.3. Filtre per criteri de jutges, filtre per criteri d'experts

3.5.5.4. Descripció dels qüestionaris Delphi

a) Qüestionari Delphi a experts del sector agrari (DEX)

b) Qüestionari Delphi a experts en formació agrària (DFP)

3.6. Les persones implicades i les fonts d'informació

3.7. Destinataris de la informació

3.8. Esquema del disseny d'avaluació

3.1. El referent i la planificació

En el disseny de l'avaluació que ens proposem realitzar, per tal de conèixer l'impacte de l'FP agrària en el Camp de Tarragona, seguirem els següents passos:

- Definir i acotar el sistema d'estudi, dins del marc de l'avaluació de programes educatius.
- Construir instruments d'avaluació adequats al sistema d'estudi.
- Establir la metodologia d'aplicació dels instruments d'avaluació.

Segons Pérez (1995 i 1995b) i Jiménez (1997 i 1999), en tota avaluació cal respondre un seguit de qüestions, la resposta a les quals ens serà imprescindible per determinar la planificació de la mateixa, sempre dins del marc de referència adoptat:

- Per a què? (FINALITAT)
- Què? (OBJECTE)
- Com? (METODOLOGIA)
- Amb què? (INSTRUMENTS)
- Quan ? (MOMENT)
- On? (LLOC)
- Qui? (PERSONES IMPLICADES)
- A qui s'informa? (DESTINATARIS DE LA INFORMACIÓ)

En el present Apartat respondrem a les qüestions més conceptuals: finalitat, objecte, metodologia, disseny d'instruments, persones implicades i destinataris de la informació. En l'Apartat 4. *Aplicació dels instruments* aprofundirem les qüestions de caràcter més procedimental: moment i lloc d'aplicació dels instruments.

3.2. Finalitat

La finalitat de la present recerca avaluativa, tal i com vam exposar en punt 1.2. *Justificació i objectius* de l'Apartat 1, és conèixer i comprendre quin ha estat l'impacte de l'FP agrària en el Camp de Tarragona.

Es tracta, en definitiva, de conèixer i comprendre els resultats aconseguits pel programa en el període 1990-2002, tant a nivell de resultats esperats (eficàcia interna) i no esperats, com de la seva incidència o transferència més enllà de la situació formativa (eficàcia externa i impacte)

L'avaluació de la formació professional al Camp de Tarragona ha de poder contribuir a la presa de decisions:

- relatives a la certificació o millora de l'èxit assolit (qualitat del programa), i
- relacionades amb les possibles modificacions a introduir en el seu desenvolupament (millores aplicables).

Tal i com afirma Tejedor (2000: 320), “la recerca avaluativa en educació és una forma d'investigar que implica un procés rigorós, controlat i sistemàtic de recollida i anàlisi d'informació fiable i vàlida per prendre decisions sobre un programa educatiu”. Alguns autors, tanmateix, consideren que el problema de la transferència i l'ús dels resultats de la investigació planteja dubtes de difícil solució (De la Orden i Mafokozi, 1999). En el punt 3.7. *Destinatari de la informació* del present apartat, determinem la nostra postura respecte aquest aspecte de la present investigació.

3.3. Objecte

3.3.1. Definició

Una vegada definida la finalitat de la recerca avaluativa, queda perfectament establert l'objecte de l'avaluació: els efectes de l'FP agrària al Camp de Tarragona. Aquest objecte inclou l'avaluació dels productes del programa i pretén identificar i valorar la qualitat dels efectes directes i indirectes del mateix.

Efectes esperats de l'FP agrària (eficàcia interna)

Els efectes esperats de la formació professional agrària s'han definit a partir dels objectius globals de la formació professional, i dels específics de la família professional agrària. Atès que parlem d'un programa formal extraurem aquests objectius de les legislacions corresponents (en l'àmbit de la LGE i la LOGSE), que es descriuen àmpliament en el punt 1.1.3. *Com s'organitza la formació professional* de l'Apartat 1. *Introducció*, i el punt 2.2.3. *Trets específics de la formació professional agrària* inclòs en l'Apartat 2. *Contextualització i anàlisi de l'FP agrària al Camp de Tarragona*. La Taula 3.3.1. presenta una síntesi dels objectius de l'FP.

Objectius de la formació professional
<ul style="list-style-type: none">• Facilitar la incorporació dels joves al món laboral / vida activa (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)• Contribuir a la formació permanent dels ciutadans (art. 89.7 LGE; art 30.5 LOGSE)• Atendre demandes de qualificació del sistema productiu (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Taula 3.3.1. Objectius de la formació professional.

Altres efectes de la formació professional agrària (eficàcia externa)

En aquest punt parlarem dels efectes derivats d'implementar la formació en el medi rural (Messina i Weinberg, 1997; Díaz, 2000; Melo, 2000; Regidor, 2000), i dels efectes que se'n deriven de la formació tècnica sobre els treballadors d'un sector productiu determinat (Jiménez, 1996; Green, Leney i Wolf, 2001):

- Contribuir al desenvolupament rural.
- Contribuir a la millora tecnològica del sector.
- Augment de la consideració social dels treballadors del sector.

A l'hora de conèixer la realitat de la formació professional agrària Morales (2002) proposa analitzar, de forma combinada, tres tipus de variables:

- Zona d'intervenció (rural, urbana, metropolitana...), tipus de col·lectiu (aturats, empresaris...) al qual s'adreça l'acció i del sector associat al mateix (directament agrari, industrial, lligat als serveis...).
- Situació de les persones que formen el col·lectiu de treballadors del sector (edat, formació, situació laboral...).
- Sistemes d'informació, orientació, formació inicial, assistència tècnica, dinamització, etc. adreçats al col·lectiu que s'estudia.

Finalment citarem la proposta que fa Gairin (1996: 99) a l'hora d'establir els apartats que s'han d'incloure en un procés d'avaluació de necessitats de formació:

1. "Delimitació conceptual, derivada de la diversitat de plantejaments.
2. Delimitació de l'objecte i el subjecte de l'avaluació, és a dir, per què es fa i en relació a què es fa.
3. Establir el model de detecció, que suposa:
 - Definir el model general en què s'emmarca l'avaluació de necessitat.
 - Delimitar el model específic que s'utilitzarà.
4. Aplicar el model, que implica:
 - Construir instruments.
 - Aplicar instruments.
5. Realitzar l'informe, que comporta:
 - Sintetitzar informació.
 - Contrastar informació.
 - Seleccionar prioritats.
 - Elaborar conclusions.
 - Definir propostes.
6. Configurar noves realitats i actuar, com a mecanisme per produir informació".

3.3.2. Intencions de recerca

La intencionalitat de la recerca, derivada dels efectes produïts pel programa que hem analitzat en el punt anterior, pot concretar-se en l'aportació d'evidència sobre els següents enunciats:

Determinar si:

- els alumnes que cursen FP agrària procedeixen del medi rural, i un cop finalitzat el programa s'incorporen al sector productiu agrari,
- les àrees de coneixement impartides en l'FP agrària s'adeqüen a la realitat productiva del sector,
- els estudis d'FP agrària són valorats en el món laboral i professional agrari, i si faciliten la incorporació dels joves al món del treball i la formació permanent dels treballadors,
- contribueixen a la millora tecnològica del sector.

3.3.3. Categories i subcategories d'anàlisi

Després de determinar la finalitat i l'objecte de l'avaluació i definides les intencions de la recerca, cal concretar les variables susceptibles de ser avaluades, i que són significatives per a l'estudi que portem a terme, és a dir les categories d'anàlisi. Categories que s'han d'escollir en funció de la seva mesurabilitat i estimabilitat, i la seva rellevància en cadascun dels aspectes considerats per a l'avaluació del programa.

En el punt 1.2.2. *Plantejament inicial de la recerca* de l'Apartat 1, establíem les subqüestions que han de determinar i estructurar l'avaluació pel que fa a metodologia, instruments, i obtenció i anàlisi de les dades, que han de servir per intentar donar resposta a les qüestions de recerca enunciades inicialment.

Hem desglossat les tres subqüestions inicials, en cinc categories, que agrupen diferents subcategories.

Subqüestions de recerca	Categoria d'anàlisi
S'adequa l'FP agrària a les necessitats formatives del sector?	Valoració de l'FP Formació permanent
Quins coneixements necessiten els professionals del sector agrari?	Valoració àrees de coneixement
L'FP agrària, té peculiaritats en quant a la procedència i destí dels alumnes?	Formació i motivació prèvia, inserció laboral

Taula 3.3.3.1. Subqüestions de recerca i categories d'anàlisi

Les subcategories ens permeten generar els indicadors amb els quals redactarem els ítems adequats als diferents instruments.

Categoria d'anàlisi	Subcategoria
Valoració de l'FP	Valoració global
	Centres (instal·lacions)
	Centres (professorat)
	Acceptació laboral
	Acceptació social
Valoració àrees de coneixement	Expectatives
	Teòriques
Formació i motivació prèvia (alumnes i/o professorat FP)	Pràctiques
	Procedència dels alumnes
	Formació inicial dels alumnes i el professorat
	Coneixements inicials del sector pels alumnes i professorat
Formació permanent	Motivació dels alumnes
	Formació permanent
Inserció laboral	Àmbit de treball
	Expectatives

Taula 3.3.3.2. Categories i subcategories d'anàlisi

3.3.4. Indicadors i ítems

Per a les subcategories abans establertes, es van determinar un seguit d'indicadors per tal de mesurar-ne cadascuna de les variables i obtenir a partir d'ells els ítems o qüestions amb els quals confegir els qüestionaris. En aquest sentit, "els indicadors actuen com a descriptors d'índicis o claus externes de quelcom observable, fent operativa, conceptual i específicament, una realitat "

(Villar, 1994: 13). Els indicadors es van seleccionar a partir dels proposats per l'OCDE (1991) i per Miguel, Madrid, Noriega i Rodríguez (1994) a l'hora d'avaluar la qualitat de centres educatius no universitaris.

En els punts 3.5.3. *Procés d'elaboració i validació dels qüestionaris*, 3.5.4. *Procés d'elaboració i validació del protocol d'entrevista* i 3.5.5. *Procés d'elaboració i validació dels qüestionaris Delphi*, es detallen els indicadors seleccionats per a la confecció dels diferents instruments utilitzats a la present recerca.

3.3.5. Població objecte de l'estudi

El col·lectiu al qual s'adreça l'acció formativa que volem avaluar està compost, inicialment, pels professionals del sector agrari i les persones que es vulguin incorporar al mateix, el col·lectiu que Tejada (1996) en el seu estudi dels grups d'incidència en l'FP anomena "grup destinatari". Però per poder avaluar correctament els efectes reals del programa necessitem determinar grups de població, en funció de la seva relació amb el mateix, ja sigui directa (grup destinatari), com indirecta (serveis educatius, empreses auxiliars...). La Taula següent recull la població objecte que estudiem en la present recerca.

Població Objecte	Característiques
Exalumnes FPA	Exalumnes d'FP agrària.
Alumnes FP	Alumnes que cursen FP agrària i no agrària, per tal de poder determinar, si existeixen, diferències i similituds entre uns i altres.
Professorat FP	Professorat d'FP agrària i no agrària, per tal de determinar, si existeixen, diferències i similituds entre uns i altres.
Professionals sector agrari (Camp de Tarragona)	Són l'objectiu primordial de l'estudi, aquest grup està format bàsicament pels treballadors del sector agrari del Camp de Tarragona.
Professionals sector agrari (tot Espanya)	Grup format per productors agraris i professionals d'empreses auxiliars de tot el país. Col·lectiu altament qualificat, al qual demanem l'opinió sobre l'FPA.
Experts sector agrari	Selecció d'experts del sector agrari, bons coneixedors de la realitat productiva i laboral del Camp de Tarragona.
Professionals formació agrària	Professionals implicats directament en programes de formació agrària.
Experts formació agrària	Selecció d'experts en formació agrària, tant del Camp de Tarragona, com d'altres zones de la demarcació, coneixedors de diferents subsistemes de formació adreçada als professionals del sector.

Taula 3.3.5. Població objecte de la recerca

3.4. Metodologia

Per determinar una metodologia en la recerca avaluativa de programes educatius, haurem de definir (Tejedor, 2000: 319):

- “Una terminologia pròpia,
- el conjunt d'eines conceptuals i analítiques que utilitzarem,
- els processos i fases que seguirem”.

La terminologia pròpia s'ha concretat tant en el punt 3.3. *Objecte* com en l'Apartat 1. *Introducció* i en l'Apartat 2. *Contextualització i anàlisi de l'FP agrària al Camp de Tarragona*. En els punts 3.4. i 3.5. definim el conjunt d'eines conceptuals i analítiques que utilitzarem, a continuació detallem en els punts 3.6 i 3.7 les persones implicades i els destinataris de la informació. Finalment, els processos i fases que seguirem, es resumeixen en el punt 3.8.

3.4.1. Concreció metodològica

Les posicions actuals més representatives es decanten per la complementarietat metodològica (Tejedor, García-Valcarcel i Rodríguez, 1994; Buendía, 1998; Dendaluze, 1998; Pérez, 2000), és a dir, un enfoc basat en el paradigma mixt, que integra i combina aspectes quantitius i qualitatius. En aquest sentit, estem totalment d'acord amb l'opinió d'Hernández (1998), per a la qual l'elecció metodològica s'ha de produir després d'entendre el problema i decidir quines preguntes en volem formular.

Partint d'aquests postulats hem desenvolupat un disseny de l'avaluació en base a diferents models de recerca, en funció dels objectes d'avaluació, aprofitant i combinant els avantatges tant de l'enfoc quantitatiu com del qualitatiu, utilitzats en la recerca avaluativa. Els models de recerca emprats com a referència en la recollida de dades quantitatives i qualitatives, han estat el descriptiu, l'experimental i l'etnogràfic (Wittrock, 1989a; Cohen i Manion, 1990; Colás i Buendía, 1994; Sierra, 1994; Rodríguez, Gil i García, 1996; Ruiz, 1996; Santos, 1990, 1993, 1997; Sáez, 1998; Jiménez, 1999; Salkind, 1999; Tejada, 1999).

La Taula 3.4.1 recull els models de recerca emprats en l'estudi de l'impacte de l'FP agrària al Camp de Tarragona, detallant-ne l'ús concret i les limitacions que presentaven *a priori*.

MODEL	UTILITZACIÓ	LIMITACIONS DETECTADES A PRIORI
Descriptiu	<ul style="list-style-type: none"> • Determinar l'estat actual de la qüestió. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dificultat en l'elecció d'indicadors precisos i pertinents. • Problemes amb la fiabilitat dels instruments. • Necessitat d'experiència en la recollida de dades.
Experimental	<ul style="list-style-type: none"> • Estudiar els efectes del programa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dificultats per determinar les diferents causes, efectes i relacions entre ells. • Accés a la mostra. • Problemes de validació.
Etnogràfic	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendre i donar significat a la situació provocada pel programa 	<ul style="list-style-type: none"> • Forta implicació personal. • Determinar la rellevància de les dades obtingudes. • Assegurar la consistència o credibilitat de les dades obtingudes.

Taula 3.4.1. Models de recerca utilitzats i limitacions detectades *a priori*

Per superar les limitacions detectades a priori s'ha tingut molta cura a l'hora d'assegurar la validesa dels instruments emprats en la recerca seguint el model experimental, i la credibilitat dels resultats obtinguts a partir del model etnogràfic, s'han aplicat tanmateix els criteris aconsellats en la bibliografia sobre aquesta qüestió (Ballesteros, García i González, 2001; Barbier, 1993; De Ketele i Roegiers, 1995; Escudero, González i Del Cerro, 1998; Mestres, 1998; Ruiz, 1996; Santos, 1993), que es resumeixen a la taula següent:

MODEL	Limitacions detectades <i>a priori</i>	Criteris per superar les limitacions
Descriptiu	<ul style="list-style-type: none"> • Dificultat en l'elecció d'indicadors precisos i pertinents. • Problemes amb la fiabilitat dels instruments. • Necessitat d'experiència en la recollida de dades. 	<p>[Considerar el marc teòric i contextual.</p> <p>[Procurar-se l'assessorament de persones expertes i competents en el tema.</p> <p>[Familiaritzar-se amb la temàtica, la situació i les persones que hi prenen part.</p>
Experimental	<ul style="list-style-type: none"> • Dificultats per determinar les diferents causes, efectes i relacions entre ells. • Accés a la mostra. • Problemes de validació. 	<p>[Contrast de les dades obtingudes de diferents fonts, per diferents mitjans (triangulació).</p> <p>[Assegurar-se la cooperació de les persones integrades en el procés</p> <p>[Procés sistemàtic de disseny, prova i ajust dels diferents instruments emprats.</p>

Etnogràfic	<ul style="list-style-type: none"> • Forta implicació personal. • Determinar la rellevància de les dades obtingudes. • Assegurar la consistència o credibilitat de les dades obtingudes. 	<p>[Contrast amb jutges i persones expertes no vinculades ni personal ni professionalment a la present investigació.</p> <p>[Contrast de les dades obtingudes de diferents fonts, per diferents mitjans (triangulació).</p> <p>[Concordança entre les codificacions successives d'una mateixa informació, i entre diferents situacions.</p>
-------------------	---	---

Taula 3.4.2. Models de recerca utilitzats i criteris per superar les limitacions detectades

3.4.2. Tècniques de recollida de dades

En l'avaluació de programes educatius les tècniques més utilitzades per a la recollida de dades són l'enquesta (qüestionari i entrevista) i l'observació. S'utilitzen per conèixer diferents aspectes, amb diferents grau de profunditat i dirigides a diferents fonts d'informació (Ary, Cheser i Razavieh, 1972; Sierra, 1994; Casanova, 1995; De Ketele i Roegiers, 1995; Ruiz, 1996; Blanco, Gómez i Salvador, 1997). Així, es sol utilitzar el qüestionari, amb una mostra gran, per a l'obtenció fonamentalment de dades estadísticament representatives, és a dir de caire merament descriptiu, que poden enriquir-se amb preguntes obertes (de caire qualitatiu), i l'entrevista, amb una mostra reduïda, quan es vol aconseguir una informació significativa en quant a la comprensió i explicació de la situació educativa. L'altra tècnica que sovint acompanya a les dues ara esmentades és l'observació directa dels elements que s'estan estudiant.

En l'avaluació de l'FP agrària al Camp de Tarragona s'han utilitzat dues de les tècniques descrites, qüestionaris i entrevistes, per dos motius fonamentals:

1. per obtenir dades que siguin tant educativament significatives com estadísticament representatives, i
2. per confirmar la consistència de les dades, recollint informació sobre una mateixa categoria d'anàlisi a partir de diferents fonts (triangulació) i amb diferents instruments, procés que fonamenta la credibilitat de la investigació.

En el nostre cas hem utilitzat:

- Tècniques quantitatives:

CODI	Població Objecte	Tècnica
QEA	Exalumnes d'FPA	Qüestionari
QAL	Alumnes d'FP	Qüestionari
QPR	Professorat d'FP	Qüestionari
QPA	Professionals sector agrari (Camp de Tarragona)	Qüestionari
QPAb	Professionals sector agrari i de la indústria complementària (tot Espanya)	Qüestionari

- Tècniques qualitatives:

CODI	Població Objecte	Tècnica
EEA	Exalumnes d'FPA	Entrevista semiestructurada
EAL	Alumnes d'FPA	Entrevista semiestructurada
ESA	Professionals del sector agrari	Entrevista semiestructurada
EFP	Professionals de la formació agrària	Entrevista semiestructurada

- Tècniques mixtes:

CODI	Població Objecte	Tècnica
DEX	Experts del sector agrari	Qüestionari Delphi
DFP	Experts en formació agrària	Qüestionari Delphi

Hem assignat un codi a cada tècnica, que farem servir per identificar poblacions i instruments. Així, cadascú dels 11 instruments dissenyats anirà identificat amb el codi corresponent, i si per un mateix instrument fem diferents versions, inherents al procés de validació, ho indicarem afegint al codi les sigles: V1, V2, V3,... per a cadascuna de les versions successives. D'aquesta manera la indicació QEA V1 en un instrument, voldrà dir *qüestionari exalumnes versió primera*.

3.4.3. Anàlisi de dades

L'anàlisi de dades en l'avaluació de programes té unes característiques específiques, que podem concretar en (Lizasoain i Joaristi, 2000: 358) "proporcionar evidència suficient o resposta a les hipòtesis i preguntes

plantejades mitjançant tècniques analítiques, transformant les dades en resultats”.

Les dades quantitatives recollides s'han analitzat estadísticament i amb l'ajut del paquet estadístic SPSS 10.0, àmpliament emprat en aquest tipus d'estudis (Buendía, 1994b; Pérez, C., 2001; Rial, Varela i Rojas, 2001). A les dades qualitatives recollides se'ls ha aplicat una anàlisi de contingut, extraient unitats de significat (Rodríguez, Gil i García, 1996; Ruiz, 1999), estructurant-se posteriorment amb mapes conceptuals (Ontoria i al., 1995).

3.4.4. Rigor científic

Validesa

La validesa en un procés d'avaluació de programes és (Jornet, Suárez i Pérez, 2000) el grau amb el qual s'atén de forma adequada els components metodològics implicats, amb el fi de:

- representar de forma realista les característiques de l'objecte que avalua,
- facilitar la consecució dels fins establerts en el pla d'avaluació,
- respectar els interessos de tots els implicats o afectats per l'avaluació,
- representar el context en el desenvolupament del pla d'avaluació, en la modulació de la interpretació de resultats i en l'adequació de les conseqüències de l'avaluació, i
- coadjuvar a la millora o innovació d'allò avaluat.

Es tracta d'aconseguir que “la prova o l'instrument dissenyat, realment mesuri el que hem decidit” (Salkind, 1999: 125). La validesa externa d'un instrument “fa referència a la possibilitat de què les dades obtingudes amb el mateix puguin aplicar-se igualment a altres grups semblants, però que no són analitzats” (Castillo i Gento, 1995: 31).

Per garantir la validesa de l'avaluació de l'FP agrària al Camp de Tarragona, hem seguit els següents criteris:

- delimitar clarament l'objecte i finalitats de la recerca, així com el seu context,

- seguir un procés sistemàtic de disseny, prova i ajust dels instruments d'avaluació, comptant amb l'assessorament de persones expertes i competents en la matèria,
- establir uns principis bàsics referents a les persones implicades o afectades per l'avaluació, assegurant que representen de forma adequada la totalitat de la població objecte de l'avaluació (validesa externa).

Aquests aspectes queden plenament garantits gràcies a:

- la concreció de l'objecte de recerca, tal i com s'exposa en el punt 3.3 del present apartat, en el qual abordàvem l'anàlisi teòrica i contextual de la formació professional agrària i el medi agrari del Camp de Tarragona, realitzada, i exposada en els apartats 1 i 2 d'aquest treball,
- l'establiment de criteris respecte a les persones implicades, i les fonts i destinataris de la informació, tal i com es recullen en els punts 3.6 i 3.7 del present apartat,
- el procés seguit en l'elaboració i validació dels instruments d'avaluació, descrits en els punts 3.5.3, 3.5.4, i 3.5.5. d'aquesta memòria.

Credibilitat

La credibilitat d'un procés d'avaluació de programes radica en la seva construcció i posterior desenvolupament metodològic, així com en la seva utilitat (Tejedor, 2000). Per assegurar la credibilitat de les dades recollides amb les tècniques explicitades en el punt anterior, cal utilitzar criteris de veracitat, consistència, aplicabilitat i neutralitat, tant en el procés de disseny dels instruments, com durant la seva construcció, i després en la seva utilització (De Ketele i Roegiers, 1995). Els criteris de credibilitat, característics de tota investigació, s'anomenen i es defineixen de manera diferent en funció del model d'investigació aplicat, el racionalista o l'etnogràfic. Així doncs, i seguint la nomenclatura de Guba (1983), parlarem de validesa interna i fiabilitat en el primer cas, i de credibilitat, transferibilitat i dependència en el segon.

Els criteris seguits per assegurar la credibilitat de l'avaluació de l'FP agrària al Camp de Tarragona, han estat els següents:

- tenir present en tot moment el marc teòric i contextual de l'avaluació,
- estar familiaritzat amb la temàtica, la situació i amb les persones que hi prenen part en el procés,
- assegurar-se la col·laboració efectiva i real de les persones participants en el procés, i

- procurar-se l'assessorament de persones expertes i competents en el tema.

Aquests quatre aspectes se suposen àmpliament garantits a partir de:

- l'anàlisi teòrica i contextual de la formació professional agrària i el medi agrari del Camp de Tarragona realitzada, i exposada en els apartats 1 i 2 del present document,
- el bagatge professional de la persona responsable de la recerca, concretament en el món rural i en la formació professional,
- la utilització de criteris de jutges: supervisió immediata de la recerca per persones competents en els camps de l'avaluació de programes, de la formació professional i del món rural.

3.5. Instruments

3.5.1. La recollida de dades: el moment i lloc d'aplicació

El procés de recollida de dades planteja dues qüestions fonamentals: el moment i lloc en què es recullen (quan i on es recullen).

A l'hora de recollir les dades hem optat per moments i llocs diferents, en funció de les característiques de cadascuna de les poblacions objecte d'estudi:

a) La informació referent a exalumnes d'FP agrària s'ha recollit mitjançant qüestionaris enviats per correu, amb entrevistes telefòniques, i amb lliuraments personals efectuats pels nostres col·laboradors.

b) La informació referent a professorat i alumnes que imparteixen/cursen FP s'ha recollit a final de curs, durant el mes de maig en els propis centres. Les raons d'aquesta opció han estat les següents:

- Preteníem avaluar el funcionament referit a un curs acadèmic i les seves incidències, i necessitàvem que tant el professorat com els alumnes, haguessin passat un període mínim de 9 mesos al centre. Amb això minimitzàvem el possible desconeixement de les instal·lacions, dinàmica del centre, etc. que se'n deriva de la mobilitat del professorat i les incorporacions d'alumnes nous.
- Les expectatives laborals dels alumnes es concreten a final de curs, quan estan a punt d'incorporar-se al món del treball.

c) La informació referent als professionals del sector agrari del Camp de Tarragona s'ha fet amb qüestionaris passats durant assemblees a les cooperatives agrícoles i amb lliuraments personals efectuats per responsables de les diferents cooperatives agrícoles, en alguns casos també han participat en els lliuraments persones vinculades a les diferents sucursals de la Caixa Rural, tot plegat amb l'ajut de diferents col·laboradors.

d) La informació referent a professionals del sector agrari i de la indústria agrària complementària de tot Espanya, s'ha fet amb qüestionaris distribuïts per correu electrònic, a partir de la base de dades disponible en el *Directorio General de Horticultura* (Villa, 2000).

e) Les entrevistes semiestructurades a professionals del sector agrari i a professionals de la formació agrària, s'han fet un cop analitzades les enquestes referents a professorat, alumnes i professionals del sector, ja que es tractava en part de conèixer la seva opinió sobre els resultats obtinguts. Les entrevistes semiestructurades a exalumnes i alumnes s'han realitzat a mesura que avançava la investigació. En cada cas s'han fet en funció de la disponibilitat dels entrevistats.

f) Els qüestionaris Delphi, a experts del sector agrari i a experts en formació agrària s'han realitzat en funció de la disponibilitat dels enquestats.

3.5.2. Disseny de les mostres

En el disseny de les mostres es consideren dos aspectes (Kish, 1982: 24): “un procés de selecció, que consisteix en les regles i operacions mitjançant les quals s'inclouen en la mostra alguns membres de la població, i un procés d'estimació (o estimador) per calcular les estadístiques de la mostra, que són estimacions mostrals de valors de la població”.

En el procés de selecció dels membres de les diferents mostres (n) es va considerar, en un primer moment, fer un *mostreig aleatori simple* des d'una població (N) de grandària finita, però després vam determinar que els individus

que conformaven la mostra no eren seleccionats d'una forma aleatòria pura, sinó que els havíem de seleccionar pel procediment d'accessibilitat, atès que la participació en la investigació és voluntària. Així doncs, la mostra serà del tipus *no probabilística casual*.

L'estimador utilitzat per determinar la grandària de les mostres ha estat la *variància* (V) estimada en la població a partir d'una prova pilot, és a dir el valor intra-classe. L'error mostral (E) màxim que estem disposat a acceptar és $E = 0,10$ amb una probabilitat d'error $p = 0,05$. En tots els casos suposem una distribució mostral normal.

Si en algun cas no podem estimar la variància de la població optarem per la màxima variància possible en una distribució de proporcions, és a dir $V = 0,25$. En aquestes condicions "encertarem en l'estimació de la variància i els càlculs realitzats seran correctes, en la resta de casos haurem sobreestimat la variància poblacional i podrem estar més segurs dels resultats de l'estudi" (Manzano, Pérez i Fazeli, 1999: 223). Per la mateixa raó optarem per la variància més desfavorable quan un qüestionari presenti apartats amb variàncies diferents.

Tant mateix hem tingut en compte les consideracions que fa Gaviria (2000) per al mostreig en l'avaluació de programes institucionals: si es fixa un nivell de confiança i un error mostral màxim, la grandària de la població afecta poc a la grandària de la mostra.

Per al càlcul de la grandària de les mostres a partir de la grandària de la població, fixats la resta de paràmetres (V , E i p) hem utilitzat el programa de lliure distribució MAS (Manzano, 2000).

La Taula 3.5.2. mostra les diferents tècniques i instruments a utilitzar per a la recollida de les dades de l'avaluació, especificant per a cadascun d'ells: el model d'avaluació sota el qual s'utilitza i la població objecte a la qual va dirigit. El moment i lloc en què és vol aplicar, presentats en aquesta taula, es detallen en l'apartat 4. *Aplicació dels instruments*.

INSTRUMENT	MODEL	POBLACIÓ OBJECTE	MOMENT I LLOC
QEA QÜESTIONARI	QUANTITATIU	Exalumnes d'FP agrària	☛ Un cop cursada l'FPA ☛ Lloc indeterminat
QAL QÜESTIONARI		Alumnes d'FP del Camp de Tarragona	☛ A finals de curs ☛ Centres educatius
QPR QÜESTIONARI		Professorat d'FP del Camp de Tarragona	☛ A finals de curs ☛ Centres educatius
QPA QÜESTIONARI		Professionals del sector agrari del Camp de Tarragona	☛ Moment indeterminat ☛ Lloc indeterminat
QPAb QÜESTIONARI		Professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot Espanya	☛ Moment indeterminat ☛ Lloc indeterminat
EEA ENTREVISTA	QUALITATIU	Exalumnes d'FP agrària	☛ Un cop cursada l'FPA ☛ Lloc indeterminat
EAL ENTREVISTA		Alumnes d'FP agrària del Camp de Tarragona	☛ Mentre cursen FP (a finals de curs) ☛ En els centres d'FP
ESA ENTREVISTA		Professionals del sector agrari	☛ Moment indeterminat ☛ Lloc indeterminat
EFP ENTREVISTA		Professionals de la formació agrària	☛ Moment indeterminat ☛ Centres d'FPA
DEX QÜESTIONARI DELPHI	MIXTE	Experts del sector agrari	☛ Moment indeterminat ☛ Lloc indeterminat
DFP QÜESTIONARI DELPHI		Experts en formació agrària	☛ Moment indeterminat ☛ Lloc indeterminat

Taula 3.5.2. Esquema del disseny d'avaluació per l'FP agrària al Camp de Tarragona.

3.5.3. Procés d'elaboració i validació dels qüestionaris

Els qüestionaris dissenyats per a l'avaluació de l'impacte de la formació professional agrària al Camp de Tarragona se centren en quatre grups de població:

CODI	Població Objecte	Tècnica
QEA	Exalumnes FPA	Qüestionari
QAL	Alumnes d'FP	Qüestionari
QPR	Professorat d'FP	Qüestionari
QPA	Professionals Sector Agrari: Camp de Tarragona	Qüestionari
QPAb	Tot Espanya	Qüestionari

QEA: Qüestionari per determinar la situació laboral actual, valoració de la formació rebuda, anàlisi d'àrees de coneixement i perspectives de formació permanent, destinat als exalumnes d'FP agrària.

QAL: Qüestionari de valoració de la formació rebuda, les expectatives formatives i laborals futures, dels alumnes que cursen en l'actualitat FP al Camp de Tarragona.

QPR: Qüestionari de valoració de la formació impartida, de la formació prèvia rebuda i de valoració de l'acceptació dels titulats, del professorat que imparteix cicles formatius.

QPA: Qüestionari de valoració de les tendències de canvi, àrees de coneixement i formació permanent, dels professionals del sector agrari del Camp de Tarragona.

QPAb: Qüestionari, semblant a l'anterior, però adreçat a professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país.

Per tal de construir els quatre qüestionaris s'ha seguit un mateix procés, el qual es basa en les seqüències suggerides per diferents autors (Cohen i Manion, 1990; Colás i Buendía, 1994; Latorre, Del Rincón i Arnal, 1996; Buendía, 1998b), un cop adaptades es recullen a la Figura 3.5.3.

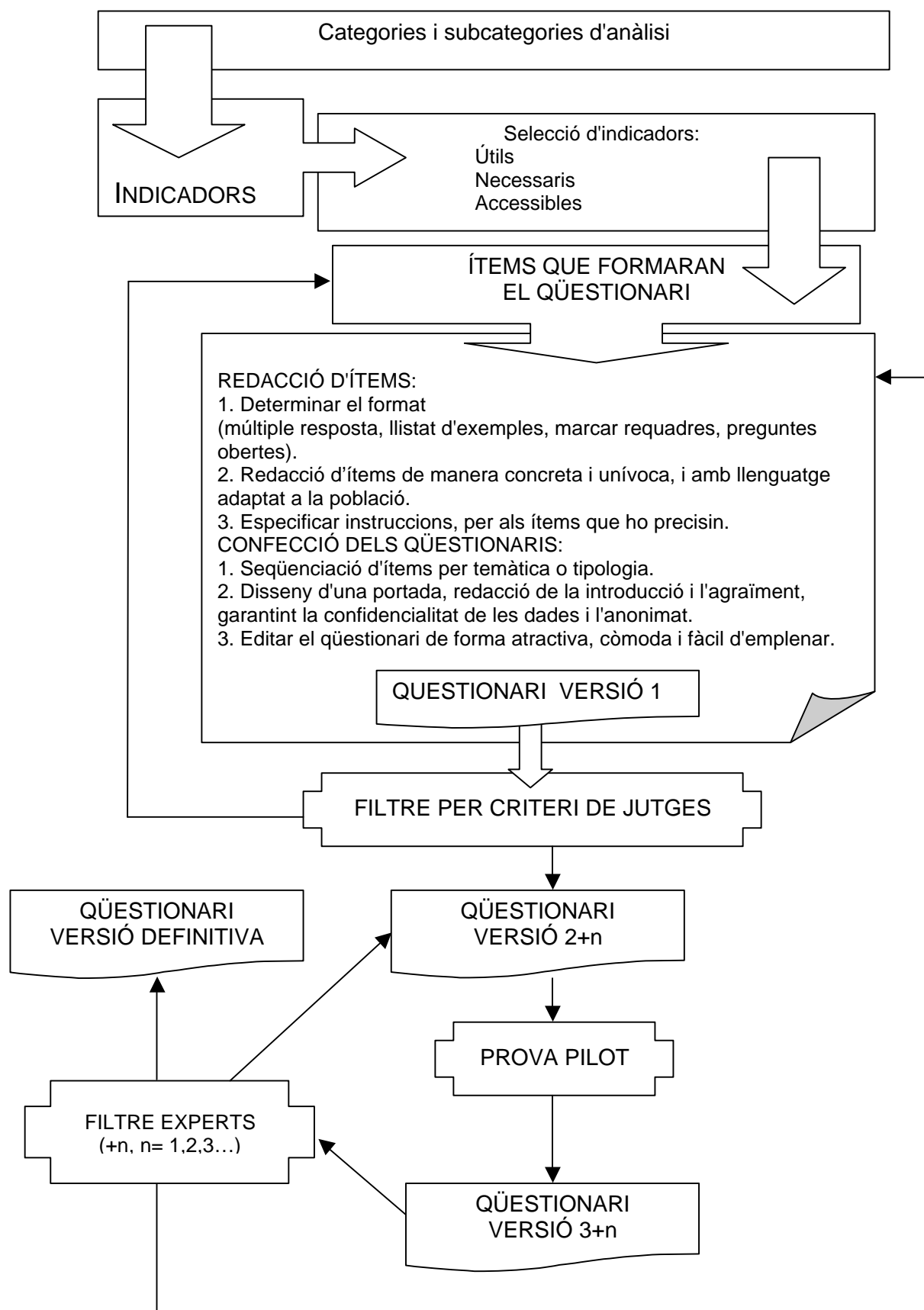

Figura 3.5.3. Seqüència per a la construcció dels qüestionaris

3.5.3.1. Categories i subcategories d'anàlisi

La Taula 3.5.3.1. recull l'assignació de subcategories, és a dir, les variables susceptibles de ser avaluades, als diferents qüestionaris. L'idea predominant era que, sempre que fos possible, una mateixa categoria s'assignés a dos o més qüestionaris, per garantir la credibilitat del procés.

Categoria d'anàlisi	Subcategoria	QÜESTIONARI				
		QEA	QAL	QPR	QPA	QPAb
Valoració de l'FP	Valoració global	x	x	x	x	x
	Centres (instal·lacions)	x	x	x		
	Centres (professorat)	x	x			
	Acceptació laboral			x	x	x
	Acceptació social			x	x	x
	Expectatives	x	x			
Valoració àrees de coneixement	Teòriques	x	x	x	x	x
	Pràctiques	x	x	x	x	x
Formació i motivació prèvia (alumnes i/o professorat FP)	Procedència alumnes		x			
	Formació inicial		x	x		
	Coneixements sector		x	x		
	Motivació alumnes		x	x		
Formació permanent	Formació permanent	x		x	x	
Inserció laboral	Àmbit de treball	x			x	x
	Expectatives	x	x			

QEA: qüestionari a exalumnes d'FP agrària

QAL: qüestionari a alumnes d'FP

QPR: qüestionari a professorat d'FP

QPA: qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona

QPAb: qüestionari a professionals del sector agrari i de la indústria complementària a nivell nacional

Taula 3.5.3.1. Assignació de subcategories als diferents qüestionaris

3.5.3.2. Criteris de redacció i confecció dels qüestionaris

A partir d'aquest paràmetres es van elaborar els cinc qüestionaris, amb una estructura i unes característiques comuns, que es poden concretar en:

- A l'hora de dissenyar les escales d'actitud, hem optat, sempre que ha estat possible, per escales tipus Likert, "escales que presenten models d'opinió, en

front de les quals el subjecte ha de manifestar el seu grau d'acord o desacord" (Sánchez, 1991: 216).

- Per afavorir que el màxim de persones expressessin la seva opinió, i donat el context de l'avaluació, calia que els qüestionaris fossin fàcils de contestar, curts i simples. Per aquest motiu l'extensió màxima dels mateixos es limita a quatre fulls DIN-4, aquesta limitació obliga a concretar les preguntes. Els quatre fulls es presentaran impresos en un únic full DIN-3 per les dues cares, doblegat per la meitat.

- Per facilitar la lectura de les preguntes s'ha procurat que la mida de la lletra sigui, sempre que fos possible, de 12 o superior.

- El format dels qüestionaris, comú a tots ells, consta d'una línia de presentació on s'indica l'objectiu del treball i el grup a qui va adreçat el qüestionari, en cada és:

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP / QUESTIONARI EXALUMNES
--

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP / QUESTIONARI ALUMNES
--

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP / QUESTIONARI PROFESSORAT
--

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP / QUESTIONARI PROFESSIONALS DEL SECTOR AGRARI
--

- A continuació hi ha un breu text, adequat en cada cas a la població a la qual s'adreçava el qüestionari, de presentació del treball:

<p>PRESENTACIÓ</p> <p>Per a la realització del present estudi es necessita la participació dels professionals que han cursat estudis de formació professional agrària. Sense la col·laboració d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar l'FP agrària.</p> <p>MOLTES GRÀCIES PER LA VOSTRA COL·LABORACIÓ</p>

- Seguidament s'insereixen les instruccions per completar el qüestionari. En les quals s'han marcat en negreta tres coses que volien deixar especialment clares: primer que cal llegir detingudament cadascuna de les preguntes,

després que s'ha de posar una creu a l'hora de respondre els ítems, i finalment que es garanteix l'anonimat envers les respostes.

INSTRUCCIONS PER COMPLETAR EL QÜESTIONARI

Aquest qüestionari conté una bateria de preguntes amb els seus corresponents ítems. Es demana que per donar la resposta es **llegeixi detingudament** cadascuna de les preguntes i els seus ítems, i posteriorment es **posi una creu** en la resposta que hom cregui més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè pugueu opinar amb més comoditat.

Per tal d'aconseguir els objectius d'aquesta investigació es demana la màxima sinceritat i, al mateix temps, es garanteix un **absolut anonimat** envers les respostes obtingudes.

- Els qüestionaris s'han dividit en cinc parts, la primera i la cinquena són comunes a tots ells. En la primera es demanen les dades de la persona enquestada (edat, sexe, nivell d'estudis, població de residència), en la cinquena es dona la possibilitat d'expressar lliurement la seva opinió, respecte la formació professional.

3.5.3.3. Filtre per criteri de jutges

La primera versió de cada qüestionari, confegit amb els paràmetres anteriorment exposats, es va sotmetre al criteri de jutges, agrupats en tres blocs:

1. Persones competents en avaluació.
2. Especialistes en llengua oral i escrita.
3. Un grup de sis o set persones, amb unes característiques equivalents a les que tindria la població que es vol analitzar (estudiants amb un nivell semblant, professorat, exalumnes o professionals, en cada cas), a les quals es fa contestar el qüestionari, se'ls explica la funció del qüestionari, i se'ls demana que facin una valoració dels diferents ítems. Un responsable de la recerca està present en cadascuna de les sessions anotant el temps que es tarda en respondre, les incidències que van sorgint i els diferents suggeriments que es proposen.

Amb la informació proporcionada pels jutges es refan els qüestionaris (obtenint-se la versió 2). Les modificacions introduïdes poden afectar als ítems que el conformen, suprimint-ne o incorporant-ne de nous, a la seva redacció o a la confecció global del qüestionari.

3.5.3.4. Prova pilot i alfa de Cronbach

La prova pilot consisteix a passar el qüestionari a una mostra prou característica de la població objecte, en les mateixes condicions en què s'aplicarà sobre aquesta població.

La finalitat de la prova pilot és:

- Detectar problemes en l'aplicació pràctica (adequació del vocabulari utilitzat, temps necessari, sentit únic de les preguntes, incomprensió o confusió en els enunciats, etc.),
- detectar problemes en les dades recollides (qüestions en blanc o contestades al marge, etc.),
- garantir la fiabilitat del qüestionari a partir de la consistència interna dels ítems en les escales tipus Likert, determinant l'alfa de Cronbach (α_c),
- determinar la variància de la població,
- introduir en el qüestionari les correccions que es creguin necessàries, un cop provat en les mateixes condicions en les que es portarà a terme.

L'alfa de Cronbach mínima que acceptarem serà $\alpha_c > 0,80$, valor que assegura la fiabilitat per a un test amb un nombre moderat d'ítems (Hernández, Fernández i Baptista, 1998).

3.5.3.5. Filtre per criteri d'experts

Les correccions introduïdes en donen lloc a una nova versió del qüestionari, que es sotmesa al criteri d'experts, que avaluen la seva validesa. Aquest grup d'experts poden prendre tres decisions:

- Considerar que cal fer variacions en la redacció d'ítems i confecció del qüestionari,
- sotmetre la nova versió del qüestionari a una prova pilot,
- donar per vàlid el qüestionari.

3.5.3.6. Descripció dels qüestionaris

A continuació detallem, per a cada qüestionari: les finalitats, els indicadors seleccionats i el disseny previ de la mostra. A l'Annex B s'han inclòs els diferents ítems emprats i s'ha detallat el procés seguit en la confecció de cadascú dels instruments.

a) Exalumnes d'FP agrària (QEA)

El procés d'elaboració i validació del qüestionari dirigit als exalumnes d'FP agrària es detalla en l'Annex B1. La darrera versió del qüestionari s'ha inclòs en l'apèndix que acompanya aquesta memòria.

- Finalitat

La finalitat concreta d'aquest qüestionari és:

- determinar la situació laboral dels exalumnes,
- captar l'opinió en quant a la formació rebuda en els centres d'FP,
- valorar la necessitat, present i futura, de diferents àrees de coneixement en relació als estudis cursats, i
- obtenir una valoració de la formació permanent adreçada al sector.

- Indicators

La taula següent recull els indicadors seleccionats per confeccionar els qüestionaris dirigits als exalumnes:

Categoria	Subcategoria	Indicadors seleccionats
Valoració de l'FP	Valoració global	⇒ Valoració general FP ⇒ Valoració organització
	Centres (instal·lacions)	⇒ Valoració equipaments
	Centres (professorat)	⇒ Valoració
	Expectatives	⇒ Acompliment d'expectatives
Valoració àrees de coneixement	Teòriques	⇒ Acompliment d'expectatives ⇒ Valoració àrees de coneixement
	Pràctiques	⇒ Utilitat
Formació permanent	Formació permanent	⇒ Cursos realitzats els darrers 6 mesos ⇒ Àrees d'interès
Inserció laboral	Àmbit de treball	⇒ Sector productiu en què treballen ⇒ Mitjà per obtenir la feina ⇒ Relació amb els estudis cursats d'FP ⇒ Valoració general lloc de treball ⇒ Valoració organització empresa en que treballa ⇒ Valoració tracte personal ⇒ Valoració ambient laboral ⇒ Valoració equipaments i eines de treball
	Expectatives	⇒ Possibilitats de promoció ⇒ Expectatives futures

Taula 3.5.3.6.1 Indicators seleccionats per confeccionar el qüestionari dirigit als exalumnes.

- Disseny previ de la mostra

Els exalumnes d'FP agrària que són objecte del nostre estudi provenen dels dos centres que hi ha al Camp de Tarragona: els que van cursar aquests estudis en l'ECA Mas Bové (Tarragonès) i els que ho van fer a l'IES d'Horticultura i Jardineria (Baix Camp). Les dades referents als exalumnes del primer grup s'han obtingut a partir de *l'Estudi del nivell de satisfacció i profit dels alumnes que han cursat estudis a les 14 escoles de capacitació agrària del DARP en el període 1990-2000* (DARP, 2001). El qüestionari està dirigit als exalumnes del segon centre.

Així, la població total la formen els alumnes graduats, amb alguna titulació d'FP agrària, en l'IES d'Horticultura i Jardineria de Reus entre els cursos 1992-1993 i 2001-2002 (Annex A3.3), és a dir 268 alumnes.

DISSENY PREVI DE LA MOSTRA	
Població total (N)	N = 268
Variància obtinguda en la prova pilot (V)	V = 0,25
Distància estandarditzada (Z)	Z = 1,96
Error mostral (E)	E = 0,10
Probabilitat d'error (p)	p = 0,05
Grandària de la mostra $n = N/(E^2*[N-1]/Z^2/V+1)$	n = 71

Taula 3.5.3.6.2. Disseny de la mostra a la qual es va passar el qüestionari dirigit als exalumnes d'FP.

b) Alumnes que cursen FP al Camp de Tarragona (QAL)

Hem inclòs, en l'Annex B2, la descripció detallada del procés d'elaboració i validació del qüestionari dirigit als alumnes que cursen estudis d'FP (tant agrària com no agrària) del Camp de Tarragona. La darrera versió d'aquest qüestionari s'inclou en l'apèndix que acompanya aquesta memòria.

- Finalitat

La finalitat concreta d'aquest qüestionari és:

- determinar la procedència dels alumnes d'FP,
- captar els motius dels alumnes per matricular-se en el cicle formatiu, i com van obtenir la informació prèvia,
- valorar la formació que estan rebent en l'actualitat, i
- determinar quines són les seves expectatives futures respecte a formació i treball.

Es tracta de determinar, en primer lloc, quatre coses:

- Quines raons porten a estudiar FP i a estudiar una branca determinada.
- Relacions prèvies entre l'estudiant i la branca professional triada.
- Com es valora la formació rebuda.
- Quines expectatives tenen els alumnes.

Amb una anàlisi posterior de les dades es vol determinar si hi ha alguna diferència, entre les procedències, les motivacions i valoracions dels alumnes que cursen la família professional agrària, i la resta de famílies.

• Indicators

La taula següent recull els indicadors seleccionats per confeccionar el qüestionari:

Categoria	Subcategoria	Indicadors seleccionats
Valoració de l'FP	Valoració global	⇒ Valoració general FP ⇒ Valoració organització
	Centres (instal·lacions)	⇒ Valoració equipaments
	Centres (professorat)	⇒ Valoració
	Expectatives	⇒ Valoració ⇒ Futur professional
Valoració àrees de coneixement	Teòriques	⇒ Valoració global ⇒ Utilitat
	Pràctiques	⇒ Valoració global
Formació i motivació prèvia	Procedència alumnes	⇒ Població de residència
	Formació inicial alumnes i professorat FP	⇒ Via d'accés dels alumnes
	Coneixements sector alumnes i professorat FP	⇒ Vinculació dels alumnes amb el sector ⇒ Via d'obtenció d'informació sobre el centre
	Motivació alumnes	⇒ Motius accés
Inserció laboral	Expectatives	⇒ Temps en trobar 1era feina ⇒ Localització 1era feina ⇒ 1r sou rebut ⇒ Relació amb els estudis cursats ⇒ Preferències laborals

Taula 3.5.3.6.3. Indicators seleccionats per confeccionar el qüestionari dirigit als alumnes d'FP.

• Disseny previ de la mostra:

A partir d'una població formada per 4800 alumnes de formació professional al Camp de Tarragona, vam establir la grandària de la mostra a obtenir.

DISSENY PREVI DE LA MOSTRA	
Població total (N)	N = 4800
Variància obtinguda en la prova pilot (V)	V = 0,24
Distància estandarditzada (Z)	Z = 1,96
Error mostral (E)	E = 0,10
Probabilitat d'error (p)	p = 0,05
Grandària de la mostra $n = N / (E^2 * [N - 1] / Z^2 / V + 1)$	n = 91

Taula 3.5.3.6.4. Disseny de la mostra a la qual es va passar el qüestionari dirigit als alumnes d'FP.

c) Professorat que imparteix cicles formatius (QPR)

El procés d'elaboració i validació del qüestionari dirigit al professorat que imparteix cicles formatius en centres d'FP del Camp de Tarragona, s'ha detallat àmpliament en l'Annex B3, en el qual s'inclou cadascuna de les versions que s'hi van realitzar, la darrera versió s'ha inclòs en l'apèndix que acompanya aquesta memòria.

- Finalitat

La finalitat concreta d'aquest qüestionari és:

- obtenir una valoració de diferents aspectes de l' FP,
- valorar diferents àrees de coneixement impartides,
- determinar i valorar la formació permanent rebuda.

Amb una anàlisi posterior de les dades es vol determinar si es posa de manifest alguna diferència, entre el professorat que imparteix la família professional agrària, i el de la resta de famílies.

- Indicadors

La taula següent recull els indicadors seleccionats per confeccionar els qüestionaris:

Categoria	Subcategoria	Indicadors seleccionats
Valoració de l'FP	Valoració global	⇒ Valoració general FP ⇒ Valoració organització ⇒ Valoració de la ratio alumnes/professor
	Centres (instal·lacions)	⇒ Valoració equipaments
	Acceptació laboral dels alumnes	⇒ Valoració titulats FP ⇒ Facilitat per trobar feina ⇒ Facilitat per trobar feina al Camp de T. ⇒ Adequació entre estudis fets i feina trobada ⇒ Adequació entre estudis i realitat sector
	Acceptació social dels alumnes	⇒ Valoració social dels titulats d'FP ⇒ Valoració famílies alumnes d'FP
Valoració àrees de coneixement	Teòriques	⇒ Valoració ⇒ Relació amb el món empresarial ⇒ Valoració: Llengua estrangera, informàtica, economia, comerç, vendes, màrqueting.
	Pràctiques	⇒ Valoració ⇒ Relació amb el món empresarial ⇒ Coneixements empresarials ⇒ Valoració habilitats socials i laborals: comunicació idees, treball en grup, creativitat, autonomia, iniciativa. ⇒ Utilitat de les pràctiques.
	Formació inicial alumnes i professorat FP	⇒ Coneixements previs dels alumnes en tecnologia ⇒ Coneixements previs dels alumnes en àrees instrumentals ⇒ Formació inicial professorat ⇒ Formació didàctica del professorat
	Coneixements sector alumnes i professorat FP	⇒ Coneixement del sector pels alumnes ⇒ Coneixement del sector pel professorat ⇒ Experiència del professorat en el sector
	Motivació alumnes	⇒ Motivació alumnes
Formació permanent	Formació permanent dels professorat	⇒ Participació en activitats de f. Permanent ⇒ Valoració de la formació permanent

Taula 3.5.3.6.5 Indicadors seleccionats per confeccionar el qüestionari dirigit al professorat d'FP.

- Disseny previ de la mostra

Al Camp de Tarragona comptem amb 480 professors/es de formació professional, que constitueixen la població objecte d'estudi amb aquest instrument.

DISSENY PREVI DE LA MOSTRA	
Població total (N)	N = 480
Variància obtinguda en la prova pilot (V)	V = 0,25
Distància estandarditzada (Z)	Z = 1,96
Error mostral (E)	E = 0,10
Probabilitat d'error (p)	p = 0,05
Grandària de la mostra $n = N / (E^2 * [N - 1] / Z^2 / V + 1)$	n = 81

Taula 3.5.3.6.6. Disseny de la mostra a la qual es va passar el qüestionari dirigit al professorat d'FP.

d) Professionals del sector agrari del Camp de Tarragona (QPA)

En l'Annex B4 hem detallat el procés d'elaboració i validació dels qüestionaris dirigits als professionals del sector agrari del Camp de Tarragona, la darrera versió s'inclou en l'apèndix que acompanya aquesta memòria.

- Finalitat

La finalitat concreta d'aquest qüestionari és:

- obtenir una valoració respecte les tendències de canvi esperades en les diferents especialitats agràries,
- obtenir una valoració de l'FP agrària,
- obtenir una valoració de diferents àrees de coneixement, i
- determinar i valorar i la formació permanent rebuda.

- Indicadors

Els indicadors seleccionats per a la confecció del qüestionari són els següents:

Categoria	Subcategoria	Indicadors seleccionats
Valoració de l'FP	Valoració global	⇒ Valoració de les diferents especialitats ⇒ Influència en la millora tecnològica del sector ⇒ Influència en el desenvolupament rural ⇒ Adequació a les necessitats del sector
	Acceptació laboral	⇒ Valoració ⇒ Facilitat per trobar feina
	Acceptació social	⇒ Valoració
Valoració àrees de coneixement	Teòriques	⇒ Valoració preparació titulats ⇒ Valoració importància diferents àrees
	Pràctiques	⇒ Valoració titulats ⇒ Valoració importància diferents àrees
Formació permanent	Formació permanent	⇒ Participació en activitats de formació permanent ⇒ Preferències (teoria o pràctica) ⇒ Detecció de necessitats
Inserció laboral	Àmbit de treball	⇒ Coneixement de titulats en FP agrària ⇒ On treballen els titulats en FP agrària

Taula 3.5.3.6.7 Indicadors seleccionats per confeccionar el qüestionari dirigit als professionals del sector agrari del Camp de Tarragona.

- Disseny previ de la mostra

Al Camp de Tarragona hi ha una població que hem considerat formada per 4378 professionals dedicats al sector agrari.

DISSENY PREVI DE LA MOSTRA	
Població total (N)	N = 4378
Variància obtinguda en la prova pilot (V)	V = 0,23
Distància estandarditzada (Z)	Z = 1,96
Error mostral (E)	E = 0,10
Probabilitat d'error (p)	p = 0,05
Grandària de la mostra $n = N/(E^2*[N-1]/Z^2/V+1)$	n = 87

Taula 3.5.3.6.8. Disseny de la mostra a la qual es va passar el qüestionari dirigit als professionals del sector agrari del Camp de Tarragona.

e) Professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país (QPAb)

• Finalitat

Les finalitats d'aquest qüestionari s'han obtingut a partir de les previstes per al qüestionari dirigit als professionals del sector agrari del Camp de Tarragona. En aquest cas està dirigit a una població major, composta per professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot Espanya. Així, les finalitats concretes són:

- obtenir una valoració de la influència de l'FP agrària en el sector,
- obtenir una valoració global de l'FP agrària, i
- obtenir una valoració de diferents àrees de coneixement.

A l'hora de elaborar i validar el qüestionari (procés detallat en l'Annex B5), es van prendre les següents decisions:

- prendre com a base per elaborar-lo la darrera versió del qüestionari QPA,
- atès que es pretenia enviar per correu electrònic, hauria de ser molt més reduït i s'haurien d'eliminar totes les respostes obertes,
- redactar-ho en llengua castellana.

• Indicadors

Per l'elaboració del qüestionari es van seleccionar els següents indicadors:

Categoria	Subcategoria	Indicadors seleccionats
Valoració de l'FP	Valoració global	⇒Influència en la millora tecnològica del sector ⇒Influència en el desenvolupament rural ⇒Adequació a les necessitats del sector
	Acceptació laboral	⇒Valoració ⇒Facilitat per trobar feina
	Acceptació social	⇒Valoració
Valoració àrees de coneixement	Teòriques	⇒Valoració preparació titulats ⇒Valoració importància diferents àrees
	Pràctiques	⇒Valoració titulats ⇒Valoració importància diferents àrees

Taula 3.5.3.6.9 Indicadors seleccionats per confeccionar el qüestionari dirigit als professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país.

- Disseny previ de la mostra

Es van enviar 3300 correus electrònics amb el qüestionari QPAb, a partir de les dades obtingudes en el *Directorio General de Horticultura* (Villa, 2000).

3.5.4. Procés d'elaboració i validació dels protocols d'entrevista

Hem utilitzat les entrevistes per aprofundir en els efectes de la formació professional agrària. La seva finalitat és recollir dades qualitatives, que ajudin a contrastar i comprendre les dades quantitatives recollides pels qüestionaris. El que interessa en aquest cas no és recollir gran quantitat d'informació, sinó informació de qualitat, crítica i reflexiva.

L'entrevista semiestructurada “és més flexible i oberta que l'entrevista estructurada, i a diferència de l'entrevista no estructurada, inclou un guió de partida que es pot variar i permet indagar les respostes” (Blanco, Gómez i Salvador, 1997: 37). Les característiques principals de l'entrevista semiestructurada són (Buendía, 1998b):

- L'entrevistador té llibertat per alterar l'ordre, la forma i el nombre de preguntes a realitzar.
- Es disposa d'un guió base que es pot modificar, en funció dels interessos de l'entrevista, mantenint els objectius i punts clau sobre els quals es vol obtenir informació.

Donades les característiques pròpies de l'instrument i la finalitat perseguida, la mostra escollida ha estat reduïda, centrant-se en quatre col·lectius diferents:

CODI	Població Objecte	Tècnica
EEA	Exalumnes d'FPA	Entrevista semiestructurada
EAL	Alumnes d'FPA	Entrevista semiestructurada
ESA	Professionals del sector agrari	Entrevista semiestructurada
EFP	Professionals de la formació agrària	Entrevista semiestructurada

EEA: Entrevistes a exalumnes d'FPA, per determinar com estan aplicant els coneixements adquirits en l'FP. En aquest sentit hem decidit entrevistar exalumnes que hagin continuant estudiant després de cursar l'FP, fent estudis universitaris, i alumnes que s'hagi incorporat al món laboral.

Hem decidit entrevistar a 6 exalumnes, procedents dels dos centres que imparteixen estudis d'FP agrària al Camp de Tarragona, que representessin en cada cas als següents col·lectius:

- 2 exalumnes (un de cada centre) que va continuar (o encara continua) estudis superiors agraris,
- 2 exalumnes (un de cada centre) que treballi per compte propi,
- 2 exalumnes (un de cada centre) que treballi per compte d'altre.

EAL: Entrevistes a alumnes d'FPA, per valorar la marxa dels estudis d'FP agrària (instal·lacions del centre, professorat, àrees de coneixement...) L'entrevista es fa, entre d'altres, a alumnes que siguin delegats de classe o representants en el consell escolar del centre.

La idea és que els alumnes (entre 4 i 6) vinguin, com en les entrevistes anteriors, dels dos centres del Camp de Tarragona que ofereixen aquests estudis. La intenció és seleccionar alumnes del CFGM i del CFGS, amb edats diferents.

ESA: Entrevista a professionals del sector agrari. Membres de sindicats agraris, cooperatives i representants del Departament d'Agricultura.

En aquest bloc d'entrevistes la intenció és comptar amb persones de les tres comarques que formen el Camp de Tarragona.

EFP: Entrevistes a professionals de la formació agrària. Entrevista a persones implicades en formació agrària, tan formal com no formal.

En aquest cas es va optar per:

- un/a inspector/a de centres d'FP agrària del Departament d'Ensenyament,
- un/a responsable de centres d'FP agrària del DARP,
- un/a responsable de centres d'FP del Departament d'Ensenyament,
- un/a formador/a de professorat d'FP,
- un/a responsable de formació d'un sindicat agrari,
- els caps d'estudis dels centres d'FP agrària del Camp de Tarragona.

En alguns casos ens hem proposat realitzar entrevistes grupals, en les quals els entrevistats tenen la possibilitat de comentar les seves experiències de forma oberta i lliurement fluent (Taylor i Bogdan, 1986).

Per tal de construir el protocol d'entrevista, específic per cada cas, s'ha seguit un mateix procés, el qual es basa en les seqüències proposades per diferents autors (Cohen i Manion, 1990; Blanco, Gómez i Salvador, 1997; Buendía, 1998b.), un cop adaptades es recullen en la Figura 3.5.4.

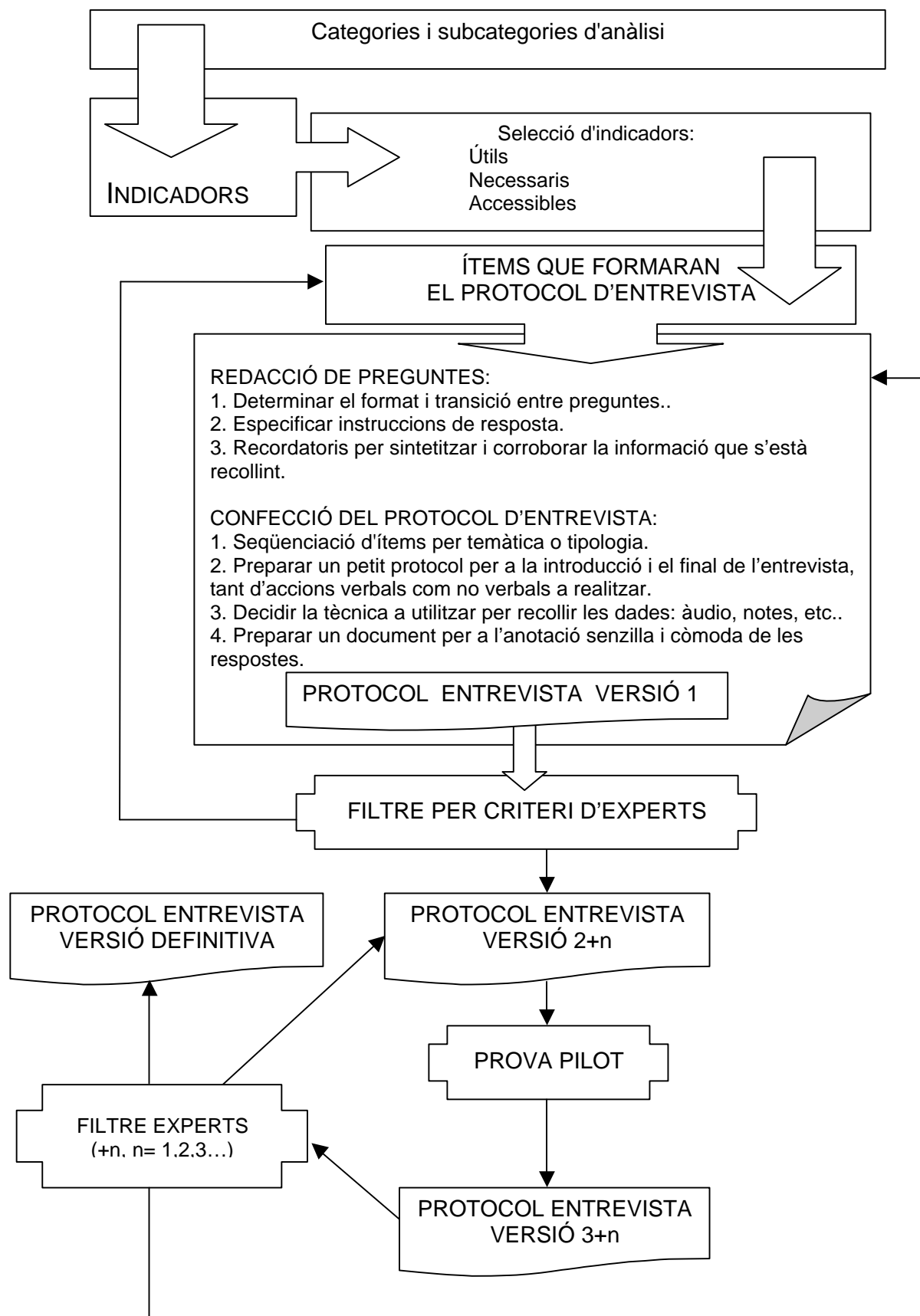

Figura 3.5.4. Seqüència per a la construcció dels protocols d'entrevista

3.5.4.1. Categories i subcategories d'anàlisi

La Taula 3.5.4.1 recull les subcategories que hem considerat pertinents d'avaluar a través de l'entrevista, encara que no d'una forma totalment estructurada, sinó més aviat exploratòria. En algunes de les entrevistes és possible que alguna de les subcategories no s'avaluï.

Categoria d'anàlisi	Subcategoria	ENTREVISTA			
		EEA	EAL	ESA	EFP
Valoració de l'FP	Global	x	x	x	x
	Centres (instal·lacions)	x	x		x
	Centres (professorat)	x	x		
	Acceptació laboral	x		x	x
	Acceptació social	x	x	x	x
	Expectatives	x			x
Valoració àrees de coneixement	Teòriques	x	x	x	x
	Pràctiques	x	x	x	x
Formació i motivació prèvia	Procedència alumnes		x		x
	Formació inicial				x
	Coneixements Sector		x		
	Motivació		x		x
Formació permanent	Formació permanent	x		x	x
Inserció laboral	Àmbit de treball	x		x	
	Expectatives	x	x		x

EEA: entrevista exalumnes FPA

EAL: entrevista alumnes FPA

EFP: entrevista professionals formació agrària

EPA: entrevista professionals sector agrari

Taula 3.5.4.1. Assignació de subcategories als diferents protocols d'entrevista

3.5.4.2. Criteris de redacció i confecció del protocol d'entrevista

En el protocol d'entrevista s'han utilitzat preguntes bipolars i de resposta oberta. S'han diferenciat clarament cinc blocs, corresponents a cadascuna de les categories d'anàlisi proposades.

A banda dels cinc blocs de qüestions, tots els protocols d'entrevista consten dels següents apartats:

- *Introducció i presa de contacte*, que inclou de tres parts diferents:

a) què dir o fer abans de començar, presentació, raons per les quals es fa l'entrevista, informar sobre la confidencialitat i ús de les dades, comentar la durada de l'estudi i com accedir als resultats quan es facin públics, durada màxima de l'entrevista (40-45 minuts), comentar els punts que es tractaran, aclarir qualsevol dubte o recel,

b) dades personals, per categoritzar la persona entrevistada, nom, data, lloc, hora, sexe, edat, formació, activitat principal / àmbit de treball, altres informacions rellevants que aportin dades de la relació de la persona entrevistada amb el sector agrari o l'FP,

c) presa de contacte, ítems sobre el grup de població a què pertany l'entrevistat, que permetin crear un bon clima de diàleg i confiança per a l'entrevista.

- *Comiat*, què dir o fer per donar per acabada l'entrevista:

fer un resum del que s'ha dit, confirmant dades i contribucions particulars, donar les gràcies, repetir quan es faran públics els resultats i com accedir-ne: demanar adreça de correu electrònic (o una adreça postal) a la qual s'enviaran els resultats de la investigació i una còpia de la transcripció de la entrevista. Comentar que quan rebí la transcripció de l'entrevista pot fer les modificacions que cregui adients, retornant-la a la adreça del remitent.

També hem intentat ajustar-nos al límit de temps aconsellat a la bibliografia mencionada, d'uns 40 a 45 minuts com a màxim per a cada entrevista.

3.5.4.3. Filtre per criteri d'experts i prova pilot

El protocol d'entrevista s'ha sotmès en cada cas a experts en la matèria, i s'ha realitzat una prova pilot, per tal de guanyar experiència en la manera d'executar-la i ajustar-la al temps màxim previst. Després de realitzar la prova pilot es van comentar els resultats amb persones competents en la matèria tractada en cada cas (experts en orientació professional, experts en el sector agrari i experts en formació professional), per tal d'ajustar-ne, si calia, el protocol.

3.5.4.4. Descripció dels protocols d'entrevista

Un cop realitzada la prova pilot s'edità el protocol definitiu recollint les observacions i suggeriments dels experts. Es va decidir no gravar les entrevistes. Per no perdre informació significativa l'entrevistador disposa d'espai al document que constitueixi el protocol d'entrevista, on consignar les dades que consideri importants. La persona entrevistada rebrà una transcripció de l'entrevista, i si vol, podrà fer les modificacions que consideri necessàries.

Als Annexos B10 (entrevista professionals sector agrari) i B11 (entrevista professionals formació agrària) s'han inclòs els diferents ítems emprats i s'ha detallat el procés seguit en la validació de les entrevistes, l'apèndix que acompanya aquesta memòria inclou una còpia de la darrera versió dels diferents protocols d'entrevista utilitzats en la recerca.

Als Annexos C10 i C11 s'ha inclòs un recull de les dades més significatives de les persones que componen la mostra seleccionada en cada cas.

a) Entrevista a exalumnes de formació professional agrària

- Finalitat

La finalitat de les entrevistes realitzades a exalumnes de formació professional agrària és contrastar i comprendre millor la informació obtinguda amb els qüestionaris realitzats a aquest col·lectiu, ens interessa especialment determinar com els exalumnes estan aplicant els coneixements obtinguts al cursar la branca agrària de l'FP, així com detectar possibles mancances en aquests estudis.

- Indicadors

Categoria	Subcategoria	Indicadors seleccionats
Valoració de l'FP	Valoració global	⇒ Valoració general FP ⇒ Valoració organització
	Centres (instal·lacions)	⇒ Valoració equipaments
	Centres (professorat)	⇒ Valoració
	Acceptació laboral	⇒ Acompliment d'expectatives
	Acceptació social	⇒ Prestigi
Valoració àrees de coneixement	Expectatives	⇒ Acompliment d'expectatives
	Teòriques	⇒ Acompliment d'expectatives ⇒ Valoració àrees de coneixement
Formació permanent	Pràctiques	⇒ Utilitat
	Formació permanent	⇒ Cursos realitzats els darrers 6 mesos ⇒ Àrees d'interès
Inserció laboral	Àmbit de treball	⇒ Sector productiu en què treballen ⇒ Mitjà per obtenir la feina ⇒ Relació amb els estudis cursats d'FP ⇒ Valoració general del lloc de treball ⇒ Valoració organització empresa en què treballa
	Expectatives	⇒ Possibilitats de promoció ⇒ Expectatives futures

Taula 3.5.4.4.1 Indicadors seleccionats per confeccionar els protocols d'entrevistes a exalumnes d'FP agrària.

b) Entrevista a alumnes de formació professional agrària

- Finalitat

La finalitat d'aquest instrument és contrastar i comprendre millor les dades obtingudes amb els qüestionaris, i de forma concreta obtenir una valoració en profunditat de la marxa dels estudis que cursen les persones entrevistades.

- Indicators

Categoria	Subcategoria	Indicadors seleccionats
Valoració de l'FP	Valoració global	⇒ Valoració general FP ⇒ Valoració organització
	Centres (instal·lacions)	⇒ Valoració equipaments
	Centres (professorat)	⇒ Valoració
	Expectatives	⇒ Valoració ⇒ Futur professional
Valoració àrees de coneixement	Teòriques	⇒ Valoració global ⇒ Utilitat
	Pràctiques	⇒ Valoració global
Formació i motivació prèvia	Procedència alumnes	⇒ Població de residència
	Coneixements sector alumnes i professorat FP	⇒ Vinculació dels alumnes amb el sector ⇒ Via d'obtenció d'informació sobre el centre
	Motivació alumnes	⇒ Motius accés
Inserció laboral	Expectatives	⇒ Temps en trobar 1era feina ⇒ Localització 1era feina ⇒ 1r sou rebut ⇒ Relació amb els estudis cursats ⇒ Preferències laborals

Taula 3.5.4.4.2. Indicators seleccionats per confeccionar els protocols d'entrevistes als alumnes d'FP.

c) Entrevista a professionals del sector agrari

- Finalitat

La finalitat de les entrevistes a professionals del sector agrari és contrastar i comprendre amb més profunditat les dades procedents dels qüestionaris i les obtingudes amb el mètode Delphi.

- Indicators

Categoria	Subcategoria	Indicadors seleccionats
Valoració de l'FP	Valoració global	⇒ Valoració de les diferents especialitats ⇒ Influència en la millora tecnològica del sector ⇒ Influència en el desenvolupament rural ⇒ Adequació a les necessitats del sector
	Acceptació laboral	⇒ Valoració ⇒ Facilitat per trobar feina
	Acceptació social	⇒ Valoració
Valoració àrees de coneixement	Teòriques	⇒ Valoració preparació titulats ⇒ Valoració importància diferents àrees
	Pràctiques	⇒ Valoració titulats ⇒ Valoració importància diferents àrees
Formació permanent	Formació permanent	⇒ Participació en activitats de formació permanent ⇒ Preferències (teoria o pràctica) ⇒ Detecció de necessitats
Inserció laboral	Àmbit de treball	⇒ Coneixement de titulats en FP agrària ⇒ On treballen els titulats en FP agrària

Taula 3.5.4.4.3 Indicadors seleccionats per confeccionar el protocol d'entrevista a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona.

d) Entrevista a professionals de la formació agrària

- Finalitat

La finalitat de les entrevistes a professionals de la formació agrària és obtenir informació que ens permeti contrastar i interpretar millor les dades obtingudes amb els qüestionaris i amb el mètode Delphi.

- Indicadors

Categoria	Subcategoria	Indicadors seleccionats
Valoració de l'FP	Valoració global	⇒ Valoració general FP ⇒ Valoració organització ⇒ Valoració de la ratio alumnes/professor
	Centres (instal·lacions)	⇒ Valoració equipaments
	Acceptació laboral dels alumnes	⇒ Valoració titulats FP ⇒ Facilitat per trobar feina ⇒ Facilitat per trobar feina al C. de Tarragona ⇒ Adequació entre estudis fets i feina trobada ⇒ Adequació entre estudis i realitat sector
	Acceptació social dels alumnes	⇒ Valoració social dels titulats d'FP ⇒ Valoració famílies alumnes d'FP
	Expectatives	⇒ Valoració ⇒ Futur professional
Valoració àrees de coneixement	Teòriques	⇒ Valoració ⇒ Relació amb el món empresarial ⇒ Valoració: Llengua estrangera, informàtica, economia, comerç, vendes, màrqueting.
	Pràctiques	⇒ Valoració ⇒ Relació amb el món empresarial ⇒ Coneixements empresarials ⇒ Valoració habilitats socials i laborals: comunicació idees, treball en grup, creativitat, autonomia, iniciativa. ⇒ Utilitat de les pràctiques.
Formació i motivació prèvies, relació amb el sector	Procedència	⇒ Procedència urbana o rural
	Formació inicial alumnes i professorat FP	⇒ Coneixements previs dels alumnes en tecnologia ⇒ Coneixements previs dels alumnes en àrees instrumentals ⇒ Formació inicial del professorat ⇒ Formació didàctica del professorat
	Coneixements sector alumnes i professorat FP	⇒ Coneixement del sector pels alumnes ⇒ Coneixement del sector pel professorat ⇒ Experiència del professorat en el sector
	Motivació alumnes	⇒ Motivació dels alumnes
Formació permanent	Formació permanent dels professorat	⇒ Participació en activitats de f. Permanent ⇒ Valoració de la formació permanent
Inserció laboral	Expectatives	⇒ Valoració ⇒ Futur professional

Taula 3.5.4.4.4 Indicadors seleccionats per confeccionar el protocol d'entrevista a professionals de la formació agrària.

3.5.5. Procés d'elaboració i validació dels qüestionaris Delphi

El mètode Delphi és, segons la definició de Landeta (1999: 42), “un procés sistemàtic i iteratiu encaminat a l'obtenció de les opinions, i si és possible el consens, d'un grup d'experts”. Per aquest autor l'anonimat dels participants

evita la influència negativa dels membres dominants del grup, el *feedback* controlat i generalment sumariat pel conductor del mètode, permet la transmissió d'informació lliure de "sorolls" entre els experts al llarg de les iteracions que es donen en el procés i, per últim, la resposta estadística del grup garanteix que totes les opinions individuals són considerades en el resultat final.

El mètode Delphi ha demostrat la seva utilitat en l'avaluació de programes (Gimeno, 1998; Pérez, 2000) i activitats educatives (Limón, 2001; Tarragó, 2002), s'ha utilitzat amb èxit en estudis d'adequació de l'oferta d'FP (Ajuntament de Barcelona, 1994; Sánchez i Corró, 2002), així com en prospeccions en desenvolupament agrari (Garcia, 2000).

La Figura 3.5.5. recull el procés seguit en l'elaboració del qüestionari Delphi, basat en la seqüències suggerides per Ruiz (1996), Gimeno (1998) i Landeta (1999).

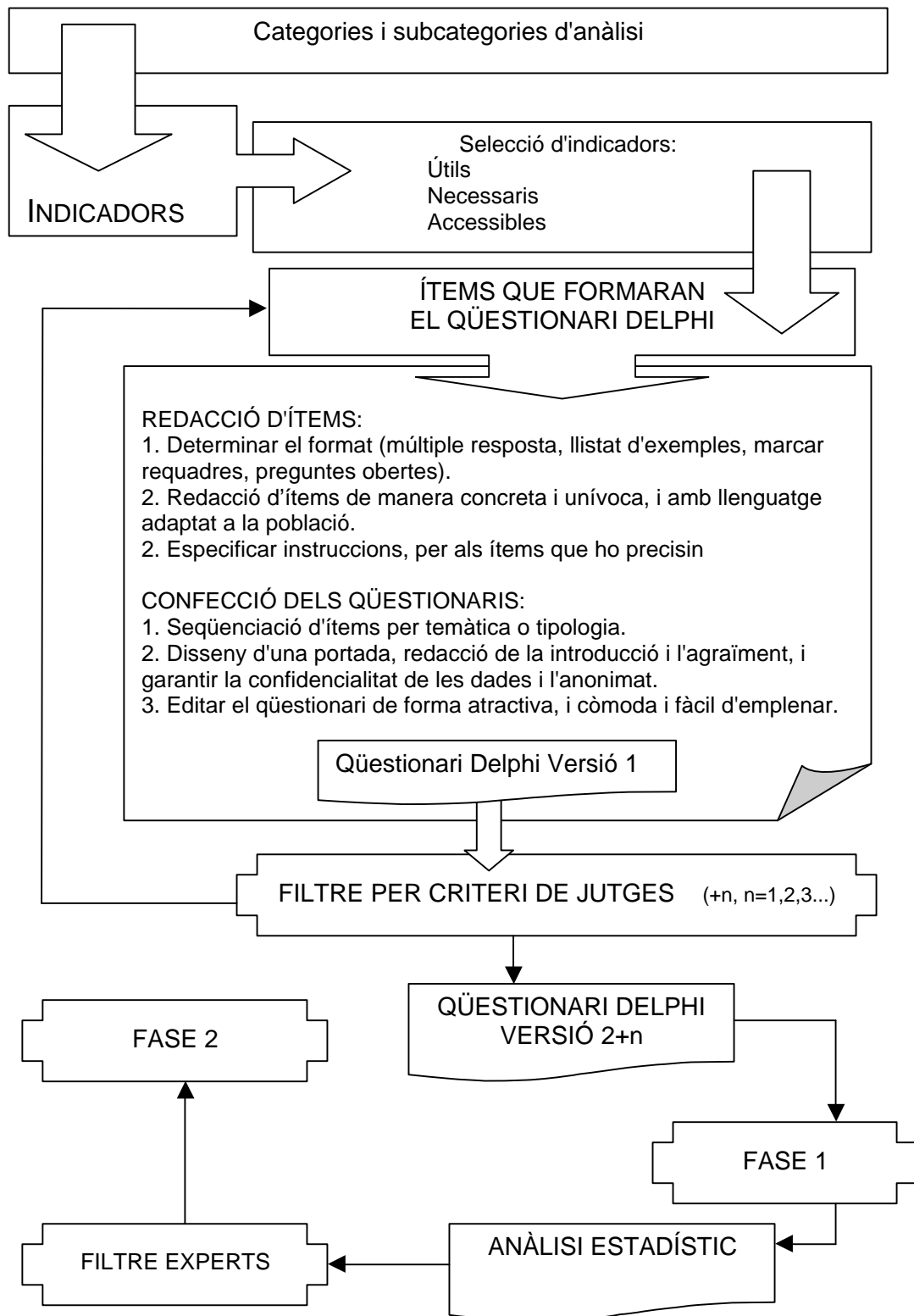

Figura 3.5.5. Seqüència per a la construcció del qüestionari Delphi.

3.5.5.1. Categories i subcategories d'anàlisi

La Taula 3.5.5.1 recull les subcategories assignades a cadascú dels dos qüestionaris.

Categoria d'anàlisi	Subcategoria	Qüestionari Delphi	
		DEX	DFP
Valoració de l'FP	Valoració global	x	x
	Centres (instal·lacions)	x	x
	Centres (professorat)	x	x
	Acceptació laboral	x	x
	Acceptació social	x	x
	Expectatives	x	x
Valoració àrees de coneixement	Teòriques	x	x
	Pràctiques	x	x
Formació i motivació prèvia	Procedència alumnes		
	Formació inicial		x
	Coneixements sector		x
	Motivació		x
Formació permanent	Formació permanent	x	
Inserció laboral	Àmbit de treball		
	Expectatives		

DEX: Qüestionari Delphi a experts del sector agrari

DFP: Qüestionari Delphi a experts en FPA

Taula 3.5.5.1. Assignació de subcategories als diferents qüestionaris Delphi.

3.5.5.2. Criteris de redacció i confecció dels qüestionaris Delphi

En la redacció i confecció dels qüestionaris Delphi s'han seguit els criteris utilitzats en la confecció de qüestionaris detallats en el punt 3.5.3. d'aquesta memòria, assumint, tanmateix, els criteris específics que formula Landeta (1999) per a la redacció i confecció de qüestionaris Delphi:

- Començar l'estudi, sempre que sigui possible, amb preguntes obertes, que s'utilitzaran per elaborar qüestions i ítems que disminuiran la influència dels investigadors.
- Les preguntes, tot i ser inicialment obertes, s'han de formular de forma que facilitin la interpretació i processament de les respostes, evitant que provoquin la narració d'opinions, sentiments, etc. difícils de convertir en ítems processables per avaluació, jerarquització o comparació.

- Les preguntes pròpies del procés Delphi (Taula 3.5.5.2.) no poden ser obertes, perquè no seria possible fer un tractament estadístic posterior.

Tipus de preguntes	
a.1) Ordenació. Assignant a cada ítem posicions segons la seva proximitat al criteri de referència.	b.1) Estimacions puntuals. Indicant una valoració numèrica única sobre l'objecte preguntat. b.1.1) Estimació puntual absoluta.
a.2) Valoració. Valorant els ítems en funció d'una escala definida.	Estimació d'una propietat quantitativa, normalment futura (un preu, data...) b.1.2) Estimació puntual relativa. Estimació d'una probabilitat prefixada.
a.3) Comparació. Comparant ítems dos a dos.	b.2) Estimacions no puntuals. Estimació d'un interval de confiança.

Taula 3.5.5.2. Tipus de preguntes en el mètode Delphi (Landeta, 1999).

3.5.5.3. Filtre per criteri de jutges, filtre per criteri d'experts

Per garantir la credibilitat de les respostes i validesa del qüestionari Delphi, l'hem sotmès al criteri de dos grups de persones competents, que hem anomenat criteri de jutges i criteri d'experts, respectivament.

Criteri de jutges:

Persones competents en avaluació, bones coneixedores de la metodologia Delphi. Aquest primer filtre ens permet determinar si els ítems triats s'ajusten a les categories i subcategories d'anàlisi proposades per a la present investigació, i si el disseny de l'instrument s'adequa a la metodologia Delphi. El qüestionari també es va fer llegir per persones competents en llengua oral i escrita.

Criteri d'experts:

Persones expertes en formació professional i/o bones coneixedores del sector agrari. La finalitat d'aquest filtre és determinar quins ítems oberts, dels proposats per les persones que van omplir el qüestionari en la primera ronda, s'incorporen al mateix en la segona ronda.

3.5.5.4. Descripció dels qüestionaris Delphi

a) Qüestionari Delphi a experts del sector agrari (DEX)

Hem inclòs, en l'Annex B6, la descripció detallada del procés d'elaboració i validació del qüestionari Delphi, amb cadascuna de les 3 versions obtingudes i les modificacions incorporades en cada cas a partir de les indicacions de jutges i experts. La darrera versió s'inclou en l'apèndix que acompanya la present memòria.

• Finalitat

La finalitat d'aquest qüestionari és obtenir una opinió consensuada sobre:

- tendències de canvi en les especialitats d'FP agrària,
- valoració de la importància de diferents àrees de coneixement,
- valoració de l'FP agrària,
- formació dels treballadors del sector agrari,
- capacitats/habilitats desitjables en els nous treballadors que s'incorporen al sector.

• Indicadors

La taula següent recull els indicadors seleccionats per confeccionar el qüestionari Delphi:

Categoria	Subcategoria	Indicadors seleccionats
Valoració de l'FP	Valoració global	⇒ Valoració de les diferents especialitats ⇒ Valoració influència en el sector
	Centres (instal·lacions)	⇒ Importància atorgada
	Centres (professorat)	⇒ Importància atorgada
	Acceptació laboral dels alumnes	⇒ Importància atorgada ⇒ Valoració
	Acceptació social dels alumnes	⇒ Importància atorgada ⇒ Valoració
Valoració àrees de coneixement	Teòriques	⇒ Importància atorgada a diferents àrees ⇒ Importància atorgada a diferents capacitats/habilitats dels nous treballadors
	Pràctiques	⇒ Importància atorgada a diferents àrees ⇒ Importància atorgada a diferents capacitats/habilitats dels nous treballadors
Formació permanent	Formació permanent	⇒ Valoració de la contribució a la formació permanent ⇒ Valoració de la formació dels professionals del sector en diferents àrees

Taula 3.5.5.4.1. Indicadors seleccionats per confeccionar el qüestionari Delphi dirigit als experts del sector agrari.

b) Qüestionari Delphi a experts en formació agrària (DFP)

Les dues versions que es van elaborar del qüestionari Delphi dirigit a experts en formació agrària, amb el procés de validació seguit, s'hi inclouen a l'Annex B7. La darrera versió es pot consultar en l'apèndix que acompanya aquesta memòria.

• Finalitat

La finalitat del qüestionari Delphi, dirigit a experts en formació agrària, és obtenir una opinió consensuada sobre:

- valoració de la importància de diferents àrees de coneixement,
- importància de diferents indicadors dels centres d'FP,
- valoració de l'FP agrària i valoració de la relació amb el sector productiu,
- preparació prèvia dels alumnes,
- valoració àrees de coneixement teòriques i pràctiques,
- valoració de la formació del professorat d'FP agrària.

• Indicadors

La taula següent recull els indicadors seleccionats per confeccionar el qüestionari Delphi dirigit als experts en formació agrària:

Categoria	Subcategoria	Indicadors seleccionats
Valoració de l'FP	Valoració global	⇒Valoració influència ⇒Expectatives futures de matrícula
	Centres (instal·lacions)	⇒Importància atorgada
	Centres (professorat)	⇒Importància atorgada
	Acceptació laboral dels alumnes	⇒Importància atorgada ⇒Valoració empresarial
	Acceptació social dels alumnes	⇒Importància atorgada ⇒Valoració
Valoració àrees de coneixement	Teòriques	⇒Importància atorgada a diferents àrees
	Pràctiques	⇒Importància atorgada a diferents àrees ⇒Valoració utilitat
	Formació inicial d'alumnes i professorat FP	⇒Coneixements previs dels alumnes en tecnologia ⇒Coneixements previs dels alumnes en àrees instrumentals ⇒Formació inicial professorat ⇒Formació didàctica del professorat
	Coneixements del sector per alumnes i professorat d'FP	⇒Coneixement del sector pels alumnes ⇒Coneixement del sector pel professorat ⇒Experiència del professorat en el sector
	Motivació alumnes	⇒Motivació alumnes
	Expectatives	⇒Expectatives dels alumnes

Taula 3.5.5.4.2 Indicadors seleccionats per confeccionar el qüestionari Delphi dirigit als experts en formació agrària.

3.6. Les persones implicades i les fonts d'informació

A l'hora de fer una avaluació cal definir els subjectes que en resulten implicats, ja sigui com a responsables de dur-la a terme, o com a fonts d'informació.

La persona responsable

La present recerca es pot classificar com una avaluació externa des del moment que la persona responsable de dur-la a terme no té vinculacions directes amb l'objecte a avaluar (Santana, 2002).

Les fonts d'informació

S'han utilitzat dues fonts d'informació a l'hora d'avaluar tant l'impacte com l'efectivitat dels programes de formació professional agrària:

- Persones implicades en la formació agrària professional:
 - a) Persones implicades de forma activa: alumnes, exalumnes, professorat, experts lligats a la formació agrària.
 - b) Persones implicades de forma passiva: professionals del sector agrari i de la indústria complementària, experts del sector agrari.
- Fonts documentals:

De forma general les fonts documents provenen, bàsicament, de *l'Instituto Nacional de Empleo* (INEM), l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT), el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (DARP), el *Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación* (MAPA), i el Departament d'Ensenyament. També s'ha consultat bibliografia especialitzada en: investigació educativa, formació professional, agricultura, i estudis sectorials del Camp de Tarragona.

En concret, han estat de gran utilitat per a la present recerca, a banda dels citats en el punt 2.4. *Treballs i avaluacions prèvies*, les revistes publicades en diferents centres d'FP agrària de Catalunya. Es tracta de publicacions anuals, que en alguns casos inclouen entrevistes a professorat, exalumnes, professionals del sector, etc.

Hem optat per traduir al català totes les cites textuais utilitzades, per tal d'assegurar-ne la correcció hem comptat amb l'assessorament d'un equip d'experts en llengua catalana als quals, en cas de dubte, hem fet arribar les fonts originals.

En la transcripció de les entrevistes i preguntes obertes dels qüestionaris s'ha mantingut l'idioma original, corregint únicament l'ortografia i la puntuació. A l'hora de fer-ne cites de frases concretes (indicades entre cometes) hem situat entre claudàtors, si era necessari, paraules o expressions aclaridores del context en què es van produir.

3.7. Destinataris de la informació

Una bona part de la credibilitat de la recerca en educació està íntimament lligada a la utilitat de la mateixa, i a la difusió i comunicació que se'n faci dels resultats, que en el context de l'avaluació de programes s'orienta a la seva eficàcia. “Els resultats de la recerca han de permetre un coneixement de la realitat que permeti millorar-la” (González, 1999: 210), en aquest sentit disposarem, per una banda d'un cúmulo de dades, i per l'altra, d'una sèrie de persones o instàncies que necessiten o volen conèixer aquestes dades. La relació que s'estableix entre l'avaluador i els destinataris de la mateixa no sempre es fàcil (De la Orden i Mafokozi, 1999), segons Mestres (1998: 78) “és necessari aconseguir un equilibri i una conciliació entre els diferents interessos que hi intervenen: directius, docents, dels alumnes, de les famílies i la comunitat, de l'administració educativa”. En qualsevol cas nosaltres assumim plenament les exigències respecte la dimensió ético-social de la investigació qualitativa, que proclama Habermas (citada per Barrios, Ferreres, Jiménez i Vives, 1995: 339): “El que anem a declarar és veritat. El que anem a declarar deu ser intel·ligible. El que anem a exposar és sincer. El que anem a declarar està en la nostra raó.”

Zabala (1996) afirma que els informes d'avaluació han de respondre a quatre qüestions bàsiques:

- Sobre què cal informar?
 - ⇒ Sobre resultats, processos, necessitats i limitacions.
- A qui hem d'informar?
 - ⇒ Als subjectes d'avaluació
 - ⇒ A l'administració
 - ⇒ Als membres de la comunitat científica
- Per a què ha de servir aquesta informació?
 - ⇒ Per ajudar, sancionar, seleccionar, promoure.

- Tots els informes han d'ésser iguals?
 - ⇒ Cada destinatari ha de rebre un informe diferent, en funció de l'ús que en faci d'ell.

Lizasoain i Joaristi (2000) fan una anàlisi molt interessant dels termes comunicació i difusió en el context dels resultats de l'avaluació de programes:

Comunicació

Presentació dels resultats de l'avaluació, i de qualsevol altra informació que es consideri rellevant, als clients, interessats, implicats, etc. Aquesta presentació s'acostuma a fer oralment, en una o varies sessions, elaborant-se, tanmateix, un informe escrit.

Difusió

Presentació del procés, les dades i resultats de l'avaluació a la resta de col·legues, de membres de la comunitat científica.

La present memòria s'inclou dins de l'àmbit de la *difusió* dels resultats obtinguts, procedint-se posteriorment a la *comunicació* de les conclusions i tota la informació rellevant obtinguda, entre les persones implicades en la recerca.

3.8. Esquema del disseny d'avaluació

L'Avaluació de l'FP agrària al Camp de Tarragona, després de planificar, construir i validar els instruments per a la recollida de dades, es pot resumir de forma esquemàtica a la Taula 3.8, en la qual s'especifiquen les categories d'anàlisi considerades dins de l'objecte d'avaluació establert per a la present recerca: efectes de la FP agrària al Camp de Tarragona, i les tècniques i instruments que es pretén utilitzar per portar a la pràctica la seva avaluació.

Categoria d'anàlisi	Sub-categoria d'anàlisi	Codi dels instruments										
		qüestionaris					entrevista semi-estructurada				qüestionari Delphi	
		QEA	QAL	QPR	QPA	QPAb	EEA	EAL	ESA	EFP	DEX	DFP
Valoració de l'FP	Global	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	instal·lacions	x	x	x			x	x		x	x	x
	professorat	x	x				x	x			x	x
	laboral			x	x	x	x		x	x	x	x
	social			x	x	x	x	x	x	x	x	x
	expectatives	x	x				x			x	x	x
Valoració àrees de coneixement	Teòriques	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Pràctiques	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Formació i motivació prèvies, relació amb el sector	Procedència		x					x		x		
	Form. inicial		x	x						x		x
	Coneixement		x	x				x				x
	Motivació		x	x				x		x		x
F. permanent	F. permanent	x		x	x		x		x	x	x	
Inserció laboral	Àmbit treball	x			x		x		x			
	Expectatives	x	x				x	x		x		

QEA: qüestionari a exalumnes d'FP agrària

QAL: qüestionari a alumnes d'FP

QPR: qüestionari al professorat d'FP

QPA: qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona

QPAb: qüestionari a professionals del sector agrari i de la indústria complementària a nivell nacional

EEA: entrevista semiestructurada a exalumnes d'FPA

EAL: entrevista semiestructurada a alumnes d'FPA

EFP: entrevista semiestructurada a professionals de la formació agrària

ESA: entrevista semiestructurada a professionals del sector agrari

DEX: qüestionari Delphi a experts del sector agrari

DFP: qüestionari Delphi a experts en formació agrària

Taula 3.8. Categories i subcategories d'anàlisi contemplades en l'avaluació de l'FP agrària al Camp de Tarragona.

4. Aplicació dels instruments

4.1. Esquema d'aplicació dels instruments

4.2. Aplicació dels qüestionaris

- 4.2.1. Qüestionari a exalumnes d'FP agrària (QEA)
- 4.2.2. Qüestionari a alumnes d'FP (QAL)
- 4.2.3. Qüestionari al professorat d'FP (QPR)
- 4.2.4. Qüestionari a professionals sector agrari del Camp de Tarragona (QPA)
- 4.2.5. Qüestionari a professionals del sector i de la indústria complementària de tot el país (QPAb)

4.3. Aplicació de les entrevistes semiestructurades

- 4.3.1. Entrevista a exalumnes d'FP agrària (EEA)
- 4.3.2. Entrevista a alumnes d'FP agrària (EAL)
- 4.3.3. Entrevista a professionals del sector agrari (ESA)
- 4.3.4. Entrevista a professionals de la formació agrària (EFP)

4.4. Aplicació dels qüestionaris Delphi

- 4.4.1. Qüestionari Delphi a experts del sector agrari (DEX)
 - 4.4.2. Qüestionari Delphi a experts en formació agrària (DFP)
-

4.1. Esquema d'aplicació dels instruments

En el present apartat descrivim, per a cadascun dels instruments utilitzats en la recollida de dades, tres aspectes:

- _ la mostra (mostra realment obtinguda),
- _ el moment i lloc de recollida de la informació, i
- _ el tractament de les dades.

La Taula 4.1. sintetitza les característiques de l'aplicació dels 11 instruments utilitzats per a l'avaluació de l'FP agrària al Camp de Tarragona.

Instrument /codi	Població (N) i Mostra (n)	Recollida	Tractament
Qüestionari (QEA)	Exalumnes d'FP agrària N = 268 n = 71 n realment obtinguda = 49	●Moment: juliol - desembre 2003 ●Lloc: indeterminat	Anàlisi estadística Anàlisi de contingut
Qüestionari (QAL)	Alumnes d'FP N = 4800 n = 91 n realment obtinguda = 259	●Moment: maig - juny 2002 ●Lloc: Centres FP	Anàlisi estadística Anàlisi de contingut
Qüestionari (QPR)	Professorat d'FP N = 480 n = 81 n realment obtinguda = 92	●Moment: maig - juny 2002 ●Lloc: Centres FP	Anàlisi estadística Anàlisi de contingut
Qüestionari (QPA)	Professionals sector agrari (Camp de Tarragona) N = 4378 n = 87 n realment obtinguda = 112	●Moment: agost - novembre 2002 ●Lloc: cooperatives, caixes rurals i sindicats agraris	Anàlisi estadística Anàlisi de contingut
Qüestionari (QPAb)	Professionals sector agrari i indústria complementària (tot Espanya) N = 3300 n realment obtinguda = 53	●Moment: juny 2003 ●Lloc: empreses agràries	Anàlisi estadística
Entrevista semiestructurada (EEA)	Exalumnes d'FP agrària n = 6	●Moment: octubre 2002 - juliol 2003 ●Lloc: Indeterminat	Anàlisi de contingut
Entrevista semiestructurada (EAL)	Alumnes d'FP agrària n = 5	●Moment: maig 2003 ●Lloc: centres FP agrària	Anàlisi de contingut
Entrevista semiestructurada (ESA)	Professionals del sector agrari n = 5	●Moment: octubre 2002 - gener 2003 ●Lloc: indeterminat	Anàlisi de contingut
Entrevista semiestructurada (EFP)	Professionals de la formació agrària n = 7	●Moment: octubre 2002 - agost 2003 ●Lloc: centres de formació	Anàlisi de contingut
Qüestionari Delphi professionals sector agrari (DEX)	Empresaris del sector agrari n = 10	●Moment: octubre 2002-març 2003 ●Lloc: indeterminat	Anàlisi estadística Anàlisi de contingut
Qüestionari Delphi experts formació agrària (DFP)	Experts en FP agrària n = 9	●Moment: juliol - setembre 2003 ●Lloc: centres de formació	Anàlisi estadística Anàlisi de contingut

Taula 4.1. Esquema d'aplicació dels instruments utilitzats en l'avaluació de l'FP agrària al Camp de Tarragona.

4.2. Aplicació dels qüestionaris

Els qüestionaris s'han aplicat en quatre àmbits diferents, cadascú dels quals presentava peculiaritats específiques, en funció de les característiques de les persones que formaven la població a la qual s'hi adreçava.

Codi	Població objectiu	Àmbit d'aplicació	Característiques de l'aplicació
QEA	Exalumnes d'FP agrària	Indeterminat	A l'hora d'aplicar els qüestionaris als exalumnes d'FP agrària s'han seguit diferents vies: _ enviar els qüestionaris per correu, _ contactar amb els exalumnes de forma personal, i lliurant'ls-hi a continuació el qüestionari, _ contactar amb els alumnes i omplir els qüestionaris per via telefònica.
QAL QPR	Alumnes i professorat d'FP	Centres d'FP	Els qüestionaris es passaven en els centres d'FP, això ha requerit comptar amb una persona que coordinés, en cada centre, la distribució i recollida dels qüestionaris. Aquesta persona, que treballava en el centre com professor/a, era també l'encarregat/da d'explicar al professorat la finalitat de la recerca, i els encoratjava a omplir els qüestionaris.
QPA	Professionals del sector agrari del Camp de Tarragona	Cooperatives, caixes rurals i sindicats agraris	Per aplicar els qüestionaris dirigits als professionals del sector agrari s'han seguit dues vies: _ distribuir-los entre els socis de diferents cooperatives agràries, després de contactar amb els responsables de les mateixes, _ deixar qüestionaris en caixes rurals i oficines de sindicats agraris, comptant amb la col·laboració d'un/a responsable de la mateixa institució.
QPAb	Professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot Espanya	Empreses agràries	Els qüestionaris es van enviar per correu electrònic.

Taula 4.2. Característiques de l'aplicació dels qüestionaris.

Les dades recollides s'han analitzat estadísticament i amb l'ajut del paquet estadístic SPSS 10.0, molt útil en l'avaluació de programes educatius a l'hora d'analitzar ítems de resposta tancada (Buendía, 1994b; Pérez, C., 2001; Rial, Varela i Rojas, 2001). I extraient unitats de significat (Gil, 1994; Marcelo, 1994; Rodríguez, Gil i García, 1996; Ruiz, 1999), per als ítems de resposta oberta.

4.2.1. Qüestionari a exalumnes d'FP agrària (QEA)

- Mostra obtinguda (n):

Vam obtenir 49 qüestionaris correctament contestats, un nombre allunyat dels 71 qüestionaris vàlids que esperàvem obtenir com a mínim per obtenir un error $E = 0,10$.

Amb $n = 49$ l'error mostral ha estat:

$$E = Z \cdot (V \cdot [N-n]/n/[N-1])^{(1/2)} = 0,12$$

Aquest error mostral, superior al que ens havíem fixat, està lligat a la variància (V) de la població. En un principi hem considerat, com a variància de la població, el valor més desfavorable $V = 0,25$, en la mostra obtinguda la variància ha estat $V = 0,21$. Amb aquest valor l'error mostral es redueix a $E = 0,11$.

La informació obtinguda a partir de l'anàlisi estadística efectuada als 49 qüestionaris obtinguts està així subjecta a les precaucions derivades de l'error mostral, que ha estat superior a l'establert per al nostre estudi, de forma que la mostra no s'ajusta amb el marge d'error que estàvem disposats a tolerar, a la població. Tot i això considerem que la informació proporcionada és suficientment valuosa com per a no ser descartada, proporcionant dades que, interpretades amb les degudes precaucions i posades al costat de dades obtingudes amb altres fonts i instruments, ens poden servir per interpretar d'una forma més completa les diferents categories i subcategories d'anàlisi establertes en la nostra investigació.

- Període i lloc de recollida de dades:

- entre l'1 de juliol de 2003 i el 30 de desembre de 2003, amb qüestionaris contestats per telèfon, o bé contactant amb els exalumnes de forma personal, i lliurant'ls-hi a continuació el qüestionari.

Les característiques de la mostra obtinguda són les següents (Annex E1):

- El 71,4 % dels exalumnes consultats es troba entre els 22 i els 30 anys, si considerem els menors de 30 anys, el percentatge arriba al 85,7 % (Figura 4.2.1.1). Pel que fa a la distribució per sexes, el 59,2 % són homes i el 40,8 % dones.

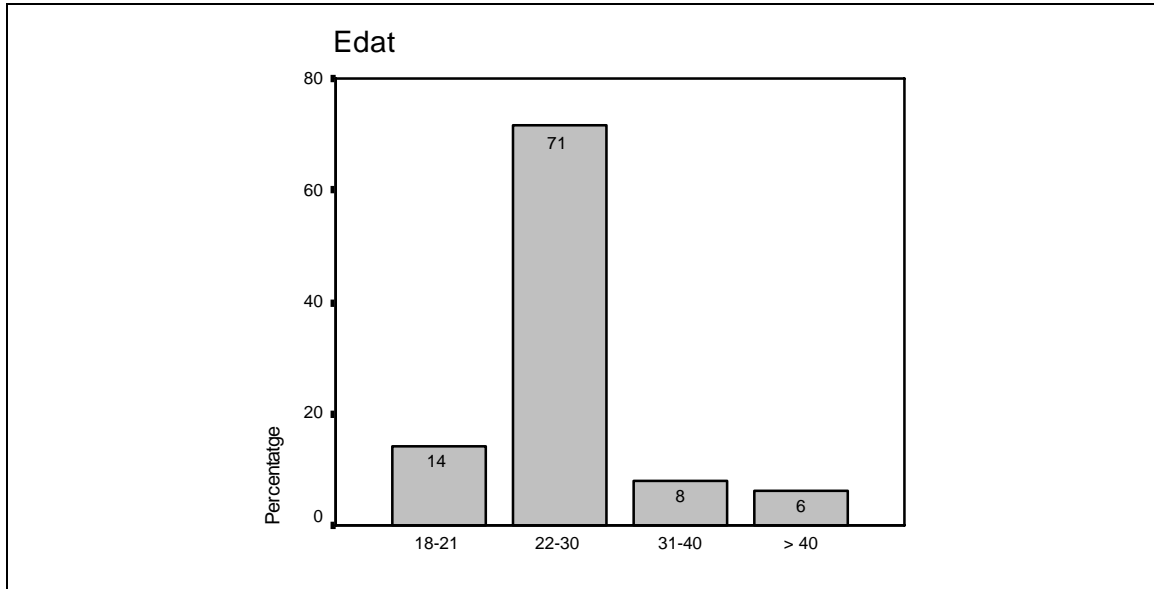

Figura 4.2.1.1. Distribució d'edats en la mostra d'exalumnes.

- La majoria d'exalumnes hi viu al Baix Camp (51 %) i el Tarragonès (18,4 %), els exalumnes que hi viuen a l'Alt Camp són només un 2 % (Figura 4.2.1.2).

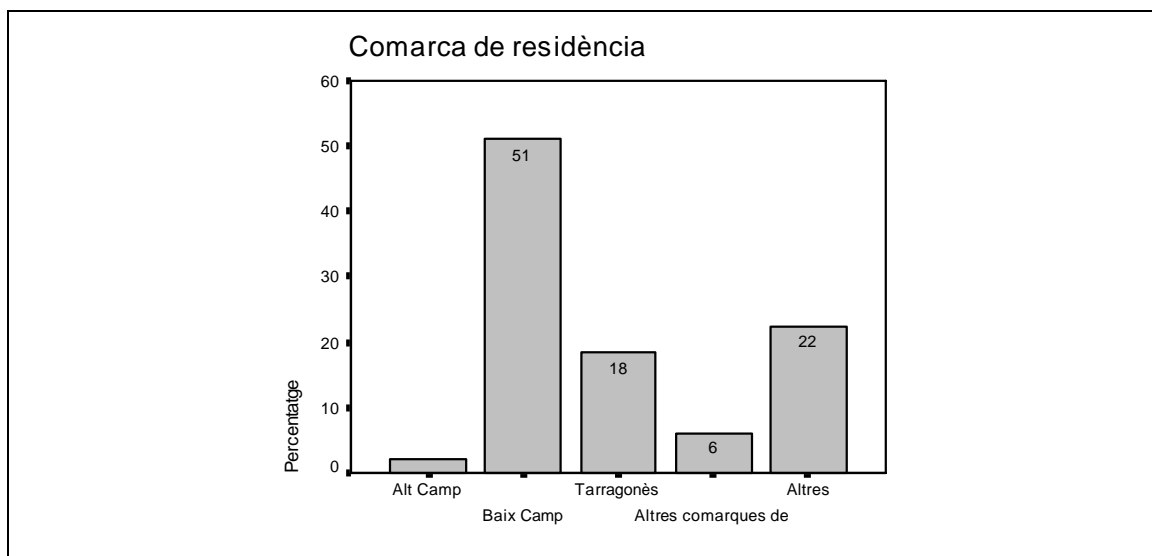

Figura 4.2.1.2. Distribució de la mostra d'exalumnes segons la comarca de residència.

- Un 59,2 % dels exalumnes que componen la mostra va cursar un CFGS i un 18,4 % va cursar un CFGM, el 20,4 % ho va fer en l'antiga formació professional (Figura 4.2.1.3).

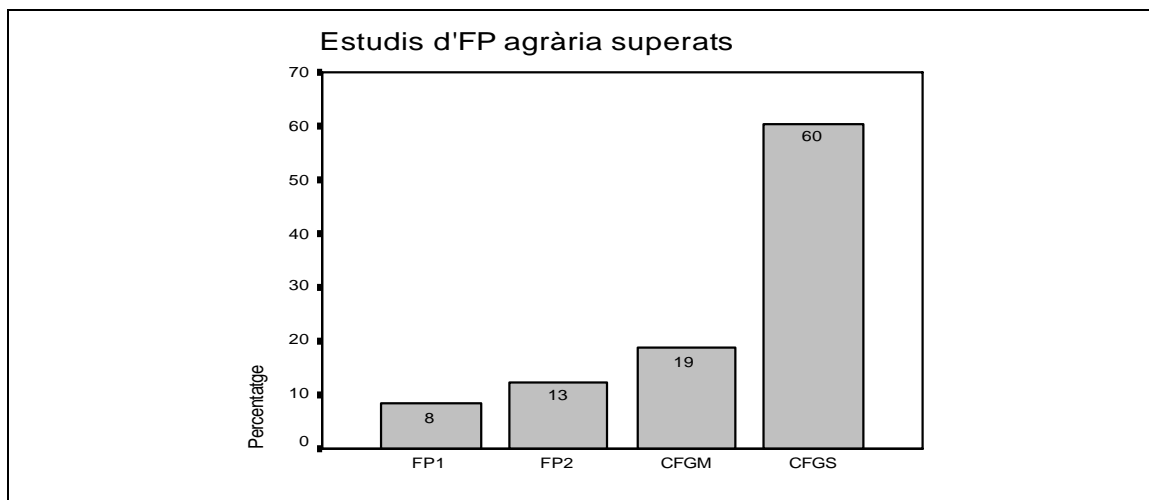

Figura 4.2.1.3. Distribució de la mostra d'exalumnes segons els estudis d'FP agrària superats.

- El 54,5 % va cursar l'especialitat forestal, el 31,8 % jardineria i el 13,6 % cultius intensius (Figura 4.3.1.4). La Figura 4.3.1.5. recull la distribució de la mostra segons l'any en què els exalumnes van finalitzar els seus estudis d'FP agrària.

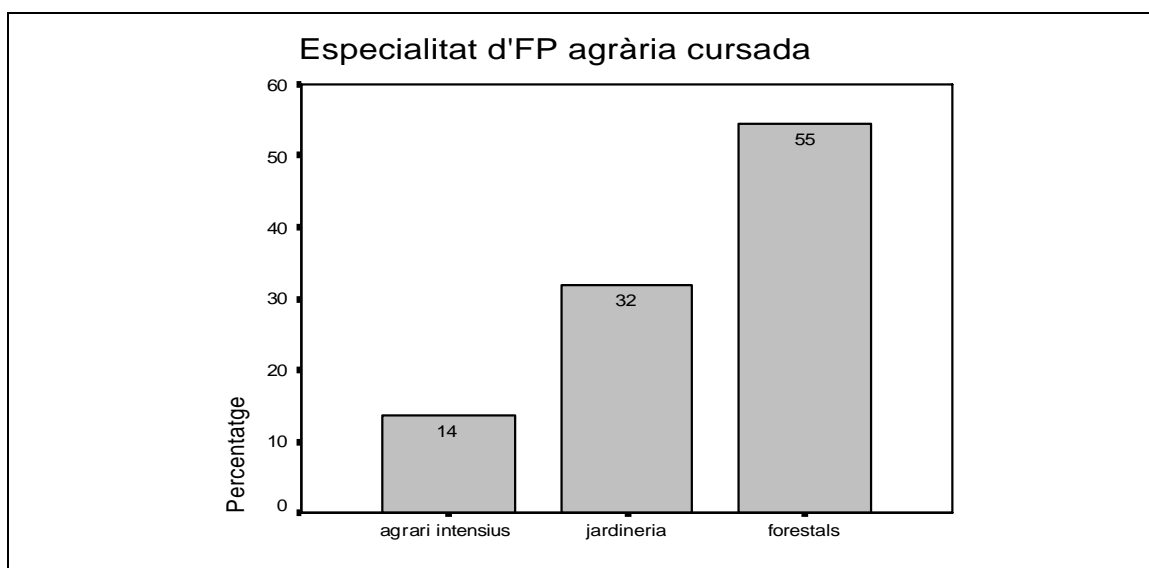

Figura 4.2.1.4. Distribució de la mostra d'exalumnes segons l'especialitat d'FP agrària cursada.

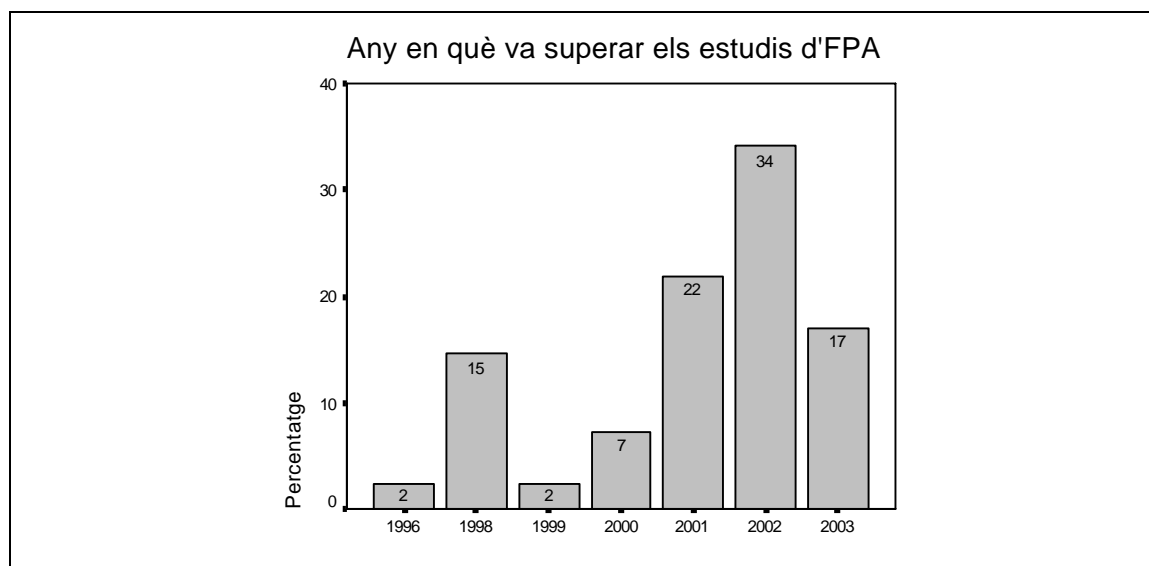

Figura 4.2.1.5. Distribució de la mostra d'exalumnes segons l'any en què van finalitzar els estudis d'FPA.

4.2.2. Qüestionari a alumnes d'FP (QAL)

- Mostra obtinguda (n):

Es van distribuir 350 qüestionaris entre els 10 majors centres de formació professional, tant públics com privats, del Camp de Tarragona. Es pretenia obtenir en cada centre 35 qüestionaris vàlids. La composició de la mostra finalment obtinguda, formada per 259 qüestionaris vàlids, va ser superior al nombre que havíem estimat en el punt 3.5.3.6, on consideràvem que calia obtenir-ne un mínim de $n = 91$. En la Taula 4.2.2. s'hi recull la composició de la mostra realment obtinguda.

Comarca	Municipi	Centre (públic/concertat)	Cicle formatiu	n
Alt Camp	Valls	IES Jaume Huguet (públic)	CFGM	
			Equips i instal·lacions electròniques	6
			Gestió administrativa	13
			Comerç	5
			CFGS	
		Manteniment d'equips industrials	9	
Baix Camp	Reus	IES Baix Camp (públic)	CFGS	
			Integració social	9

		IES d'Horticultura i Jardineria (públic)	CFGM Jardineria CFGS Gestió i organització de recursos nat. i pai.	8 2	
		IES Lluís Domènech i Montaner (públic)	CFGM Electricitat i electrònica CFGS Electricitat i electrònica	20 15	
	Salou	IES Jaume I (públic)	CFGM Comerç i màrqueting CFGS Gestió i organització de recursos nat. i pai.	10 11	
	Tarragona	IES Cal·lípolis (públic)	CFGM Cures auxiliars d'infermeria CFGS Dietètica i nutrició	17 16	
		IES Compte de Rius (públic)	CFGM Equips electrònics de consum CFGS Sistemes de regulació i control automàtics	20 15	
		IES Francesc Vidal i Barraquer (públic)	CFGM Comerç	9	
		IES Pere Martell (públic)	CFGM Equips electrònics de consum CFGS Sistemes de telecomunicacions i informàtic.	12 8	
		Joan XXIII (concertat)	CFGM Instal·lació i manteniment electromecànic Gestió administrativa Comerç CFGS Administració i finances Gestió comercial i màrqueting Instal·lacions electrotècniques	11 8 11 6 6 12	
	TOTAL MOSTRA				259

Taula 4.2.2. Composició de la mostra d'alumnes d'FP.

L'error mostral amb $n = 259$ ha estat:

$$E = Z \cdot (V \cdot [N-n]/n/[N-1])^{1/2} = 0,058$$

Les característiques de la mostra obtinguda són les següents (Annex E2):

- El 36,7% dels alumnes es troba entre els 19 i el 21 anys, si agafem els alumnes que estan entre els 18 i els 21 anys, el nombre arriba al 56,4% (Figura 4.2.2.1).

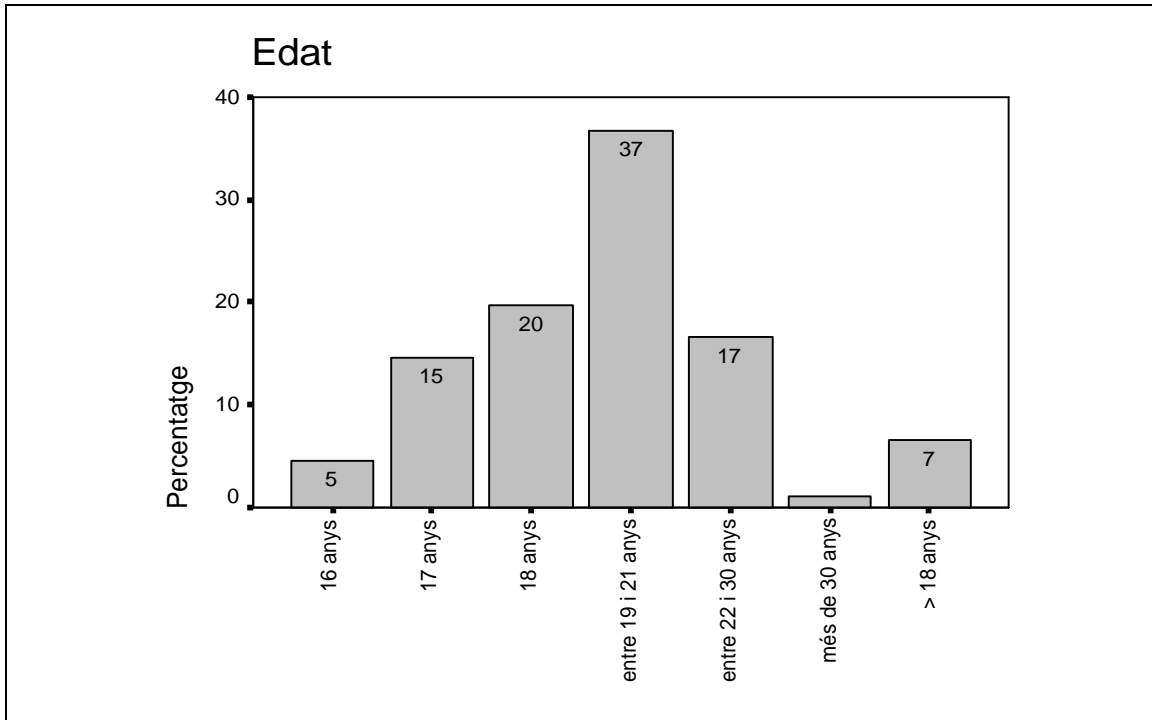

Figura 4.2.2.1. Distribució d'edats en la mostra d'alumnes.

- En quan al sexe, el 60% són homes i el 40% dones (Figura 4.2.2.2).

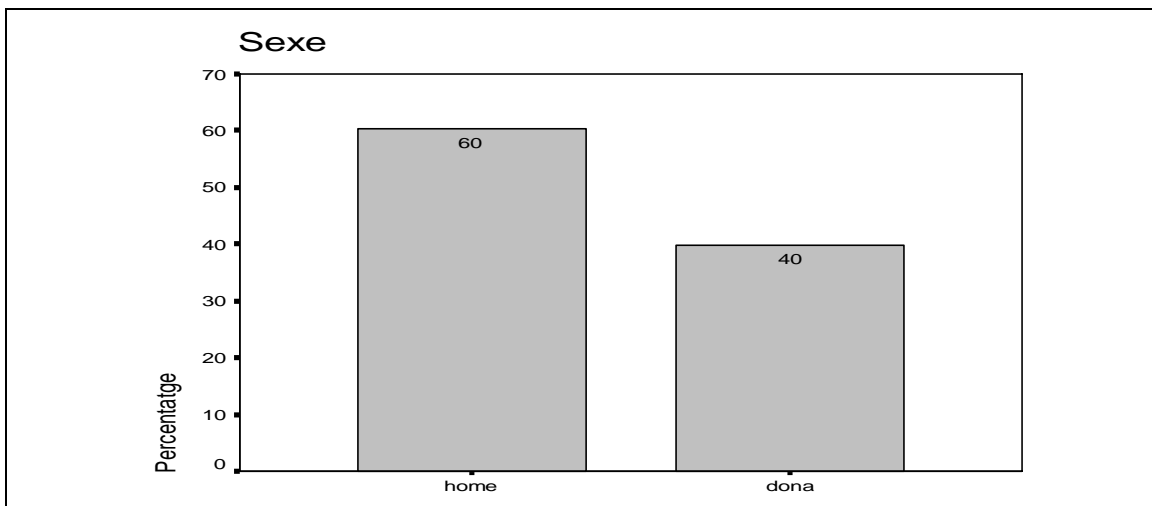

Figura 4.2.2.2. Distribució de sexes en la mostra d'alumnes.

- El 76% dels alumnes estudia a la mateixa comarca on resideix (Figura 4.2.2.3), i el 64%hi viu en una capital de comarca (Figura 4.2.2.4).

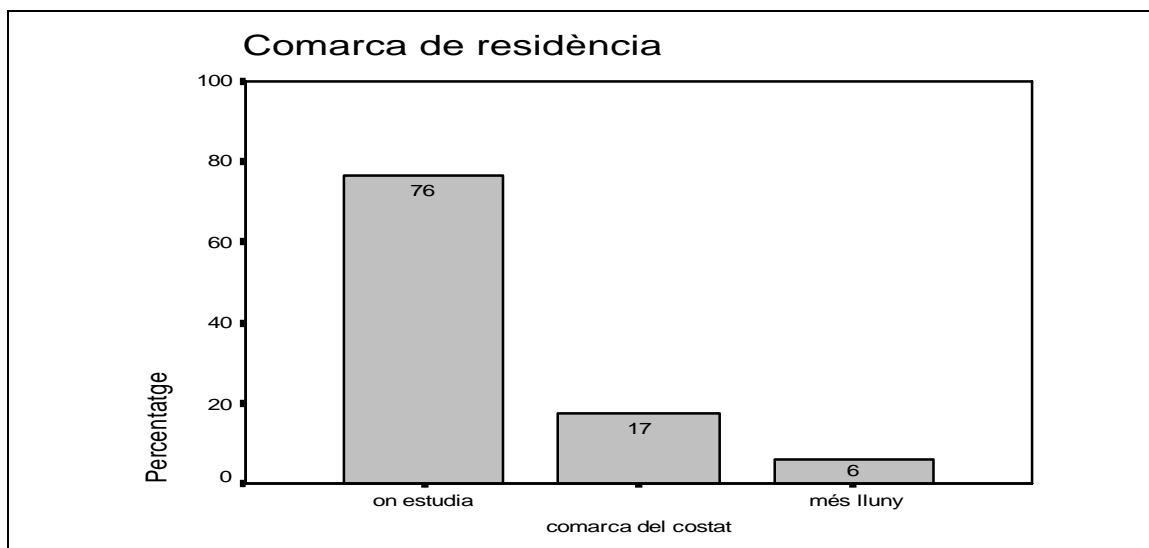

Figura 4.2.2.3. Distribució de la mostra d'alumnes segons la comarca de residència.

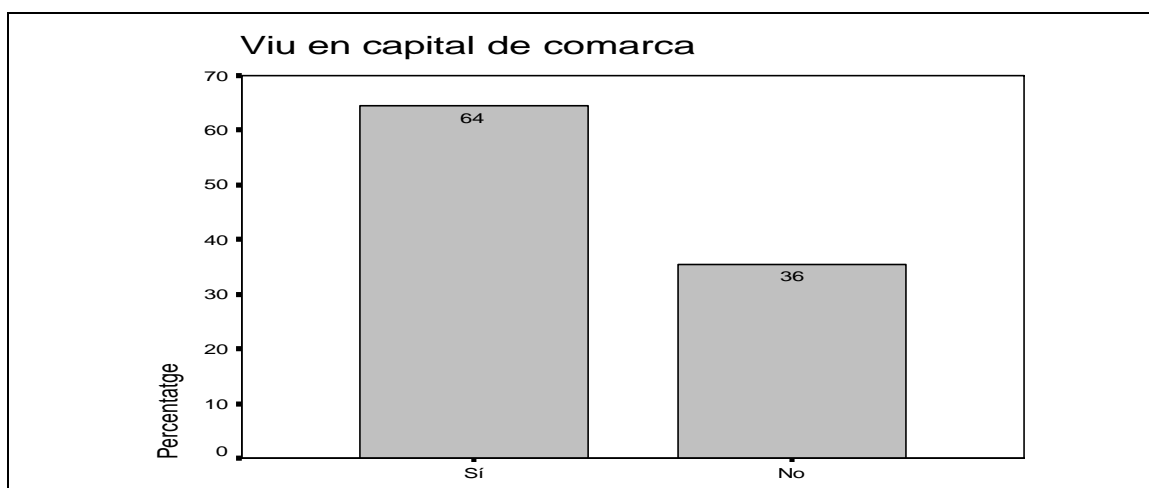

Figura 4.2.2.4. Distribució de la mostra d'alumnes segons si viu o no en capital de comarca.

- El 58% de la mostra està formada per alumnes que cursen un CFGM (Figura 4.2.2.5). La Figura 4.2.2.6. mostra la distribució dels alumnes per famílies professionals.

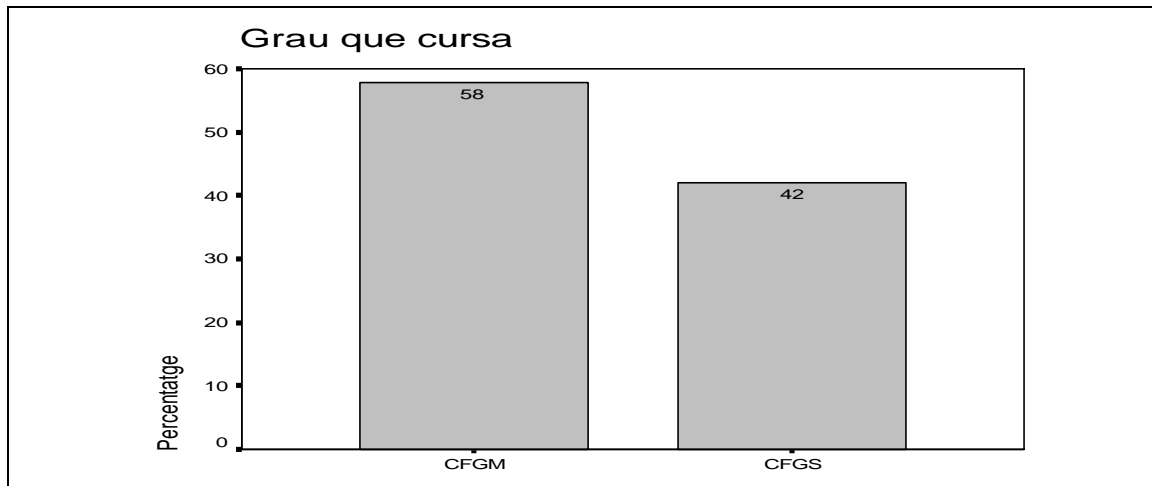

Figura 4.2.2.5. Distribució de la mostra d'alumnes segons el grau cursat.

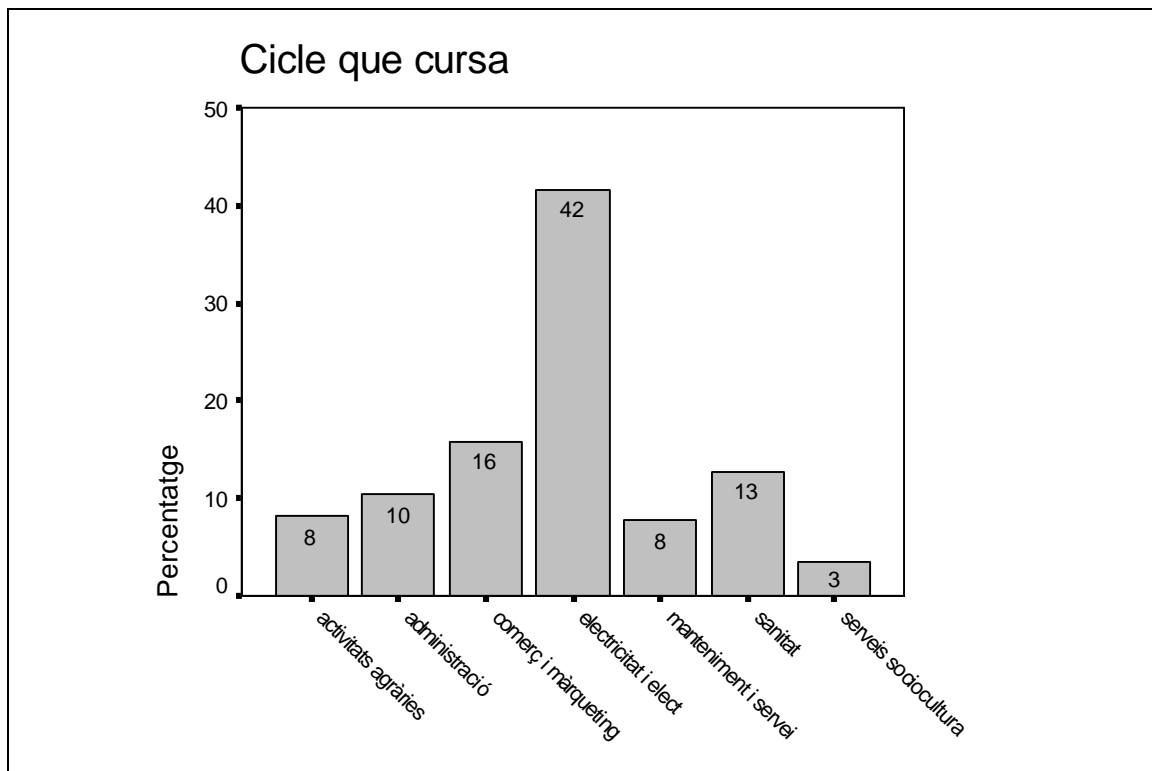

Figura 4.2.2.6. Distribució de la mostra d'alumnes segons la família professional.

- Els alumnes de la mostra han accedit majoritàriament al CF a partir de l'ESO (Figura 4.2.2.7).

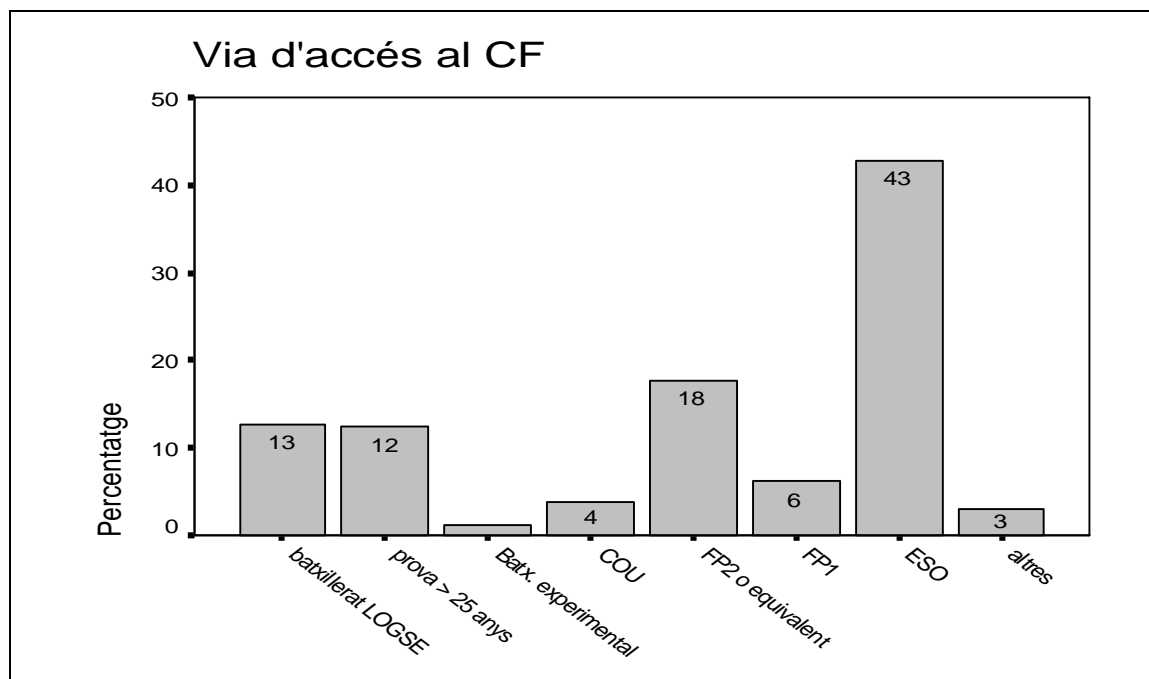

Figura 4.2.2.7. Distribució de la mostra d'alumnes segons la via d'accés al CF.

- Període i lloc de recollida de la informació:
 - entre el 10 de maig de 2002 i el 21 de juny de 2002,
 - en els respectius centres d'FP.

4.2.3. Qüestionari al professorat d'FP (QPR)

- Mostra obtinguda (n):

Van distribuir 200 qüestionaris entre els 10 majors centres de formació professional, tant públics com privats, del Camp de Tarragona. Volíem obtenir en cada centre 20 qüestionaris vàlids. Finalment s'hi van obtenir 92, un nombre superior al que havíem estimat en el punt 3.5.3.6, on consideràvem que ens calia un mínim de $n = 81$ qüestionaris vàlids. La Taula 4.2.3. recull la composició de la mostra realment obtinguda.

Comarca	Municipi	Centre	Qüestionaris
Alt Camp	Valls	IES Jaume Huguet	7
Baix Camp	Cambrils	IES Ramon Berenguer IV	4
		IES Baix Camp	12
	Reus	IES d'Horticultura i Jardineria	8
		IES Lluís Domènech i Montaner	4
		IES Jaume I	4
	Salou	IES Jaume I	4
	Tarragona	IES Cal·lípolis	7
		IES Compte de Rius	4
		IES Francesc Vidal i Barraquer	18
		IES Pere Martell	5
		Joan XXIII	10
Torredembarra	IES Ramon de la Torre	9	
TOTAL MOSTRA			92

Taula 4.2.3. Composició de la mostra del professorat d'FP.

L'error mostral amb n = 92 ha estat:

$$E = Z \cdot (V \cdot [N-n] / n \cdot [N-1])^{1/2} = 0,092$$

La mostra obtinguda es caracteritza per (Annex E3):

- El 40,2 % del professorat que formava part de la mostra es troba entre els 31 i els 40 anys, el següent grup d'edat (41-50 anys) representa el 38 % (Figura 4.2.3.1).

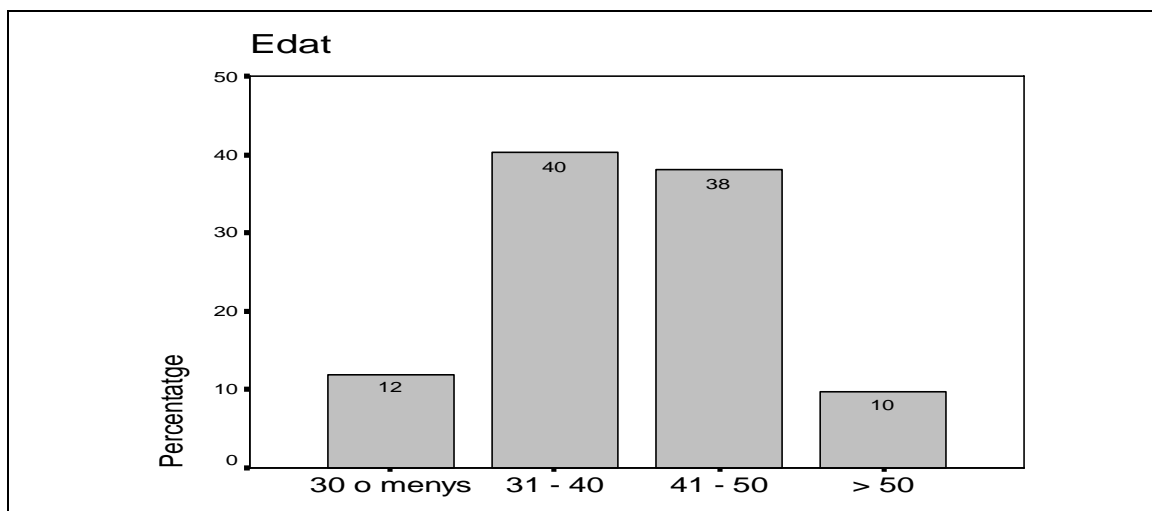

Figura 4.2.3.1. Distribució d'edats en la mostra corresponent al professorat.

- La distribució per sexes ha estat la següent: 55,4 % d'homes i 44,6 % de dones (Figura 4.2.3.2).

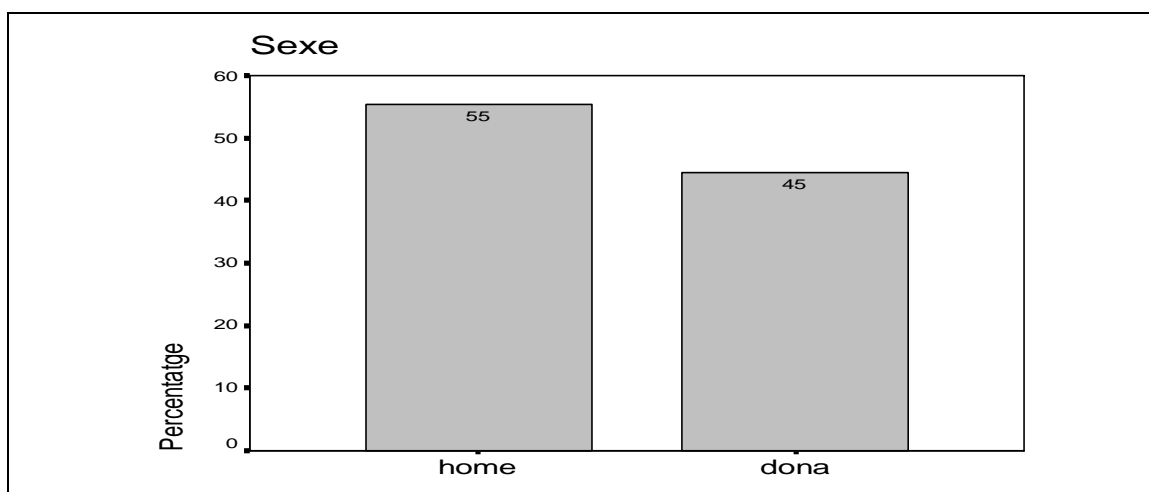

Figura 4.2.3.2. Distribució de sexes en la mostra corresponent al professorat.

- En quant a la titulació, el 40,2 % tenen el títol de llicenciat o equivalent, el 34,8 % disposen de carreres de cicle curt (diplomats, enginyers tècnics, aparelladors...), i un 20,7 % són tècnics especialistes o titulacions equivalents expedides un cop superats estudis de formació professional de segon grau o un cicle formatiu de grau superior. Només el 4,3 % disposa del títol de doctor (Figura 4.2.3.3).

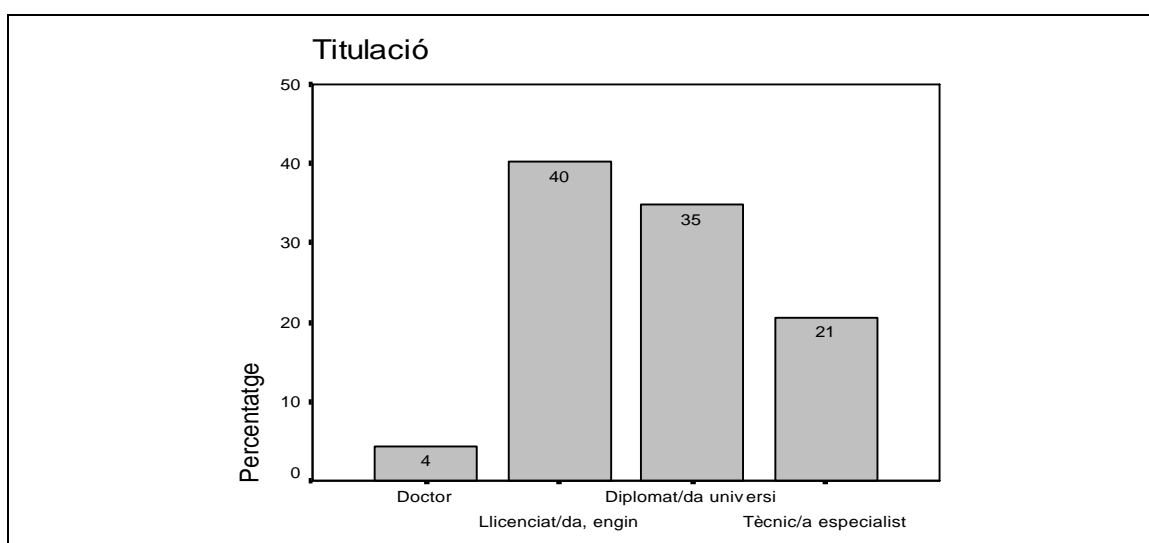

Figura 4.2.3.3. Distribució de titulacions entre el professorat que compona la mostra.

- Els professors/es que formen la mostra resideixen majoritàriament en la comarca en la qual treballen, mentre el 21,7 ho fa en la comarca del costat. Només el 5,4 hi viu més lluny (Figura 4.2.3.4).

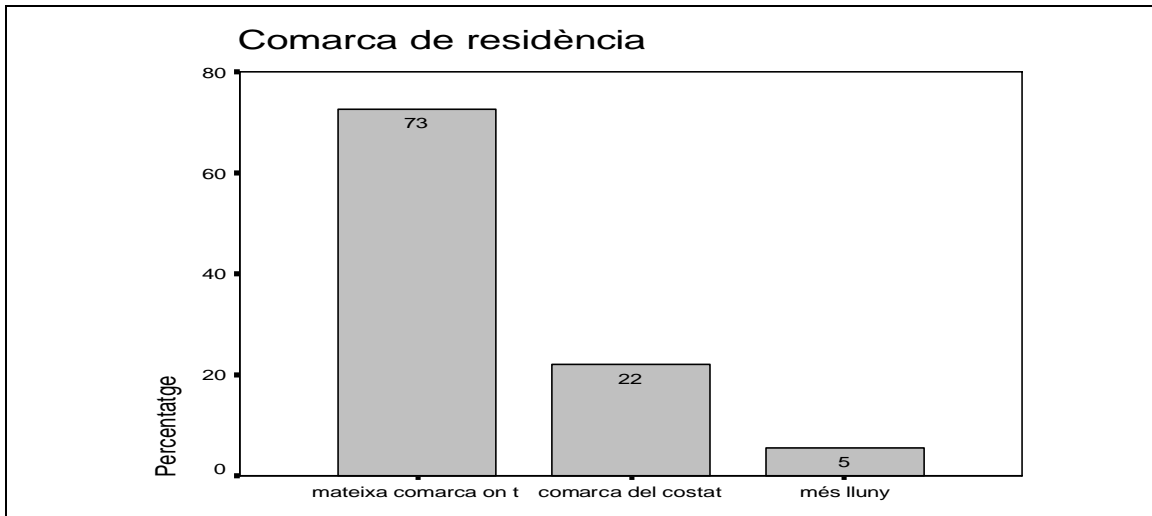

Figura 4.2.3.4. Distribució de la mostra del professorat segons la comarca de residència.

- Les famílies professionals, on majoritàriament treballa el professorat que compona la mostra són administració (33,7 %), comerç i màrqueting (15,2 %) i electricitat (17,4 %), tal i com es recull a la Figura 4.2.3.5.

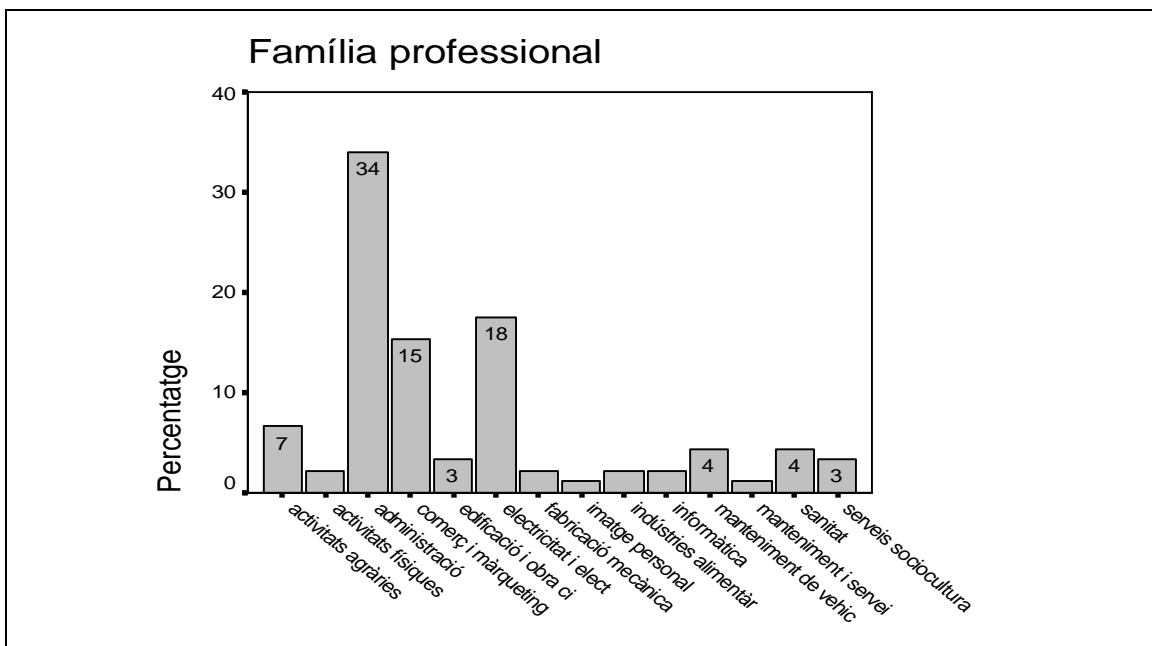

Figura 4.2.3.5. Distribució del professorat que forma la mostra segons la família professional en la qual treballen.

- El 41,3 % dels professors/es que formen part de la mostra porten entre 10 i 20 anys treballant a l'FP, el 16,3 % hi ha treballat més de 20 anys. El 27,2 % hi ha treballat 5 o menys anys (Figura 4.2.3.6).

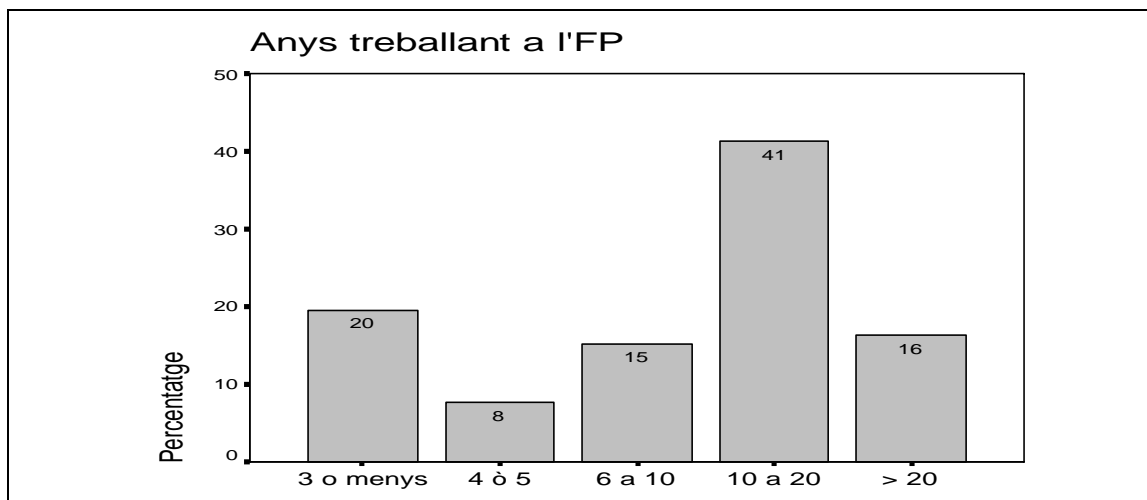

Figura 4.2.3.6. Distribució de la mostra del professorat segons els anys treballats en l'FP.

- Període i lloc de recollida de dades:
 - entre el 10 de maig de 2002 i el 21 de juny de 2002,
 - en els respectius centres d'FP.

4.2.4. Qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona (QPA)

- Mostra obtinguda (n):

Es van seleccionar, amb l'ajut d'un grup experts del sector agrari del Camp de Tarragona, 10 municipis que fossin bons representants de la realitat del sector a casa nostra. En cadascú d'aquest municipis es va contactar amb un col·laborador, generalment membre de la cooperativa agrícola i en algun cas d'un sindicat agrari, als quals se'ls hi va explicar l'objectiu de la recerca i la forma de contestar els qüestionaris, lliurant-ne a cada col·laborador 20 qüestionaris. Finalment es van obtenir 112 qüestionaris vàlids. La Taula 4.2.4. recull la composició de la mostra realment obtinguda.

Comarca	Municipi	Recollida de dades	Qüestionaris
Alt Camp	Valls	Cooperativa Agrícola i Secció de Crèdit	15
Baix Camp	Cambrils	Cooperativa Agrícola i Caixa Rural	12
	Castellvell	Col·laborador particular	4
	Maspujols	Col·laborador particular	4
	Reus	Sindicat agrari	16
	Riudoms	Cooperativa Agrícola i Caixa Rural	17
	La Selva del Camp	Cooperativa Agrícola i Secció de Crèdit	13
Tarragonès	La Canonja	Cooperativa Agrícola i Caixa Rural	4
	Salomó	Cooperativa Agrícola i Caixa Agrària	9
	Vila-seca	Cooperativa Agrícola	4
	La Nou de Gaià	Cooperativa Agrícola	4
Altres			10
TOTAL MOSTRA			112

Taula 4.2.4. Composició de la mostra de professionals del sector agrari del Camp de Tarragona.

La mostra realment obtinguda estava formada, doncs, per 112 individus, la descripció de la seva composició es detalla a l'annex C4.

Amb $n = 112$, l'error mostral ha estat:

$$E = Z \cdot (V \cdot [N-n]/n/[N-1])^{(1/2)} = 0,089$$

Les característiques de la mostra obtinguda són les següents (Annex E4):

- Pràcticament la meitat dels professionals que van respondre el qüestionari (el 48,2%) estan entre els 31 i els 50 anys (Figura 4.2.4.1), amb un total de 93,8 % d'homes i un 6,3 % de dones.

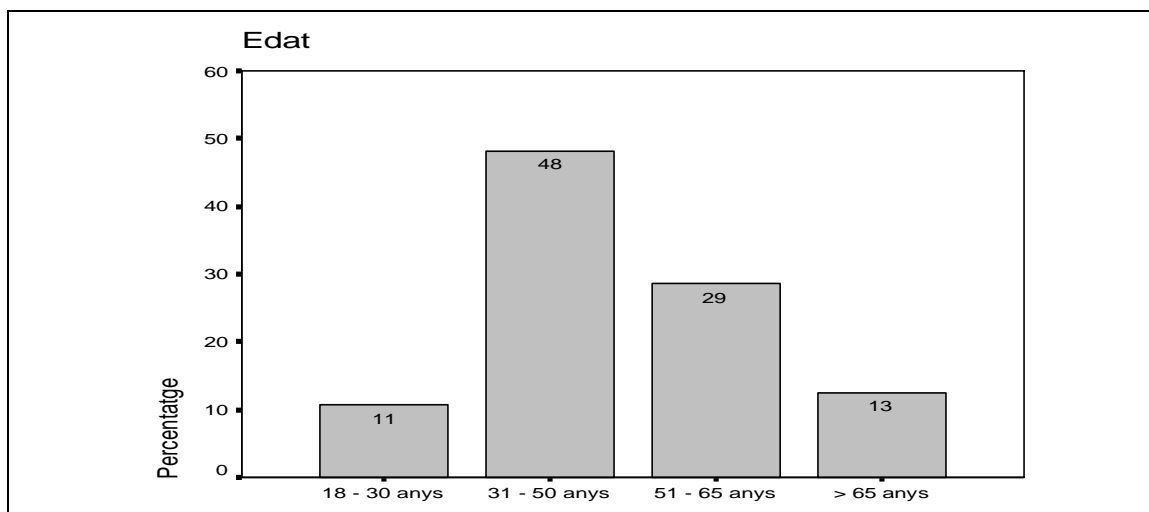

Figura 4.2.4.1. Distribució d'edats en la mostra de professionals del Camp de Tarragona.

- Per lloc de residència tenim que el 45,5 % hi viuen al Baix Camp, el 21,4 % al Tarragonès, el 16,1 % a l'Alt Camp, el 16,1 % en altres comarques de Tarragona, i el 0,9 % en altres comarques de Catalunya (Figura 4.2.4.2).

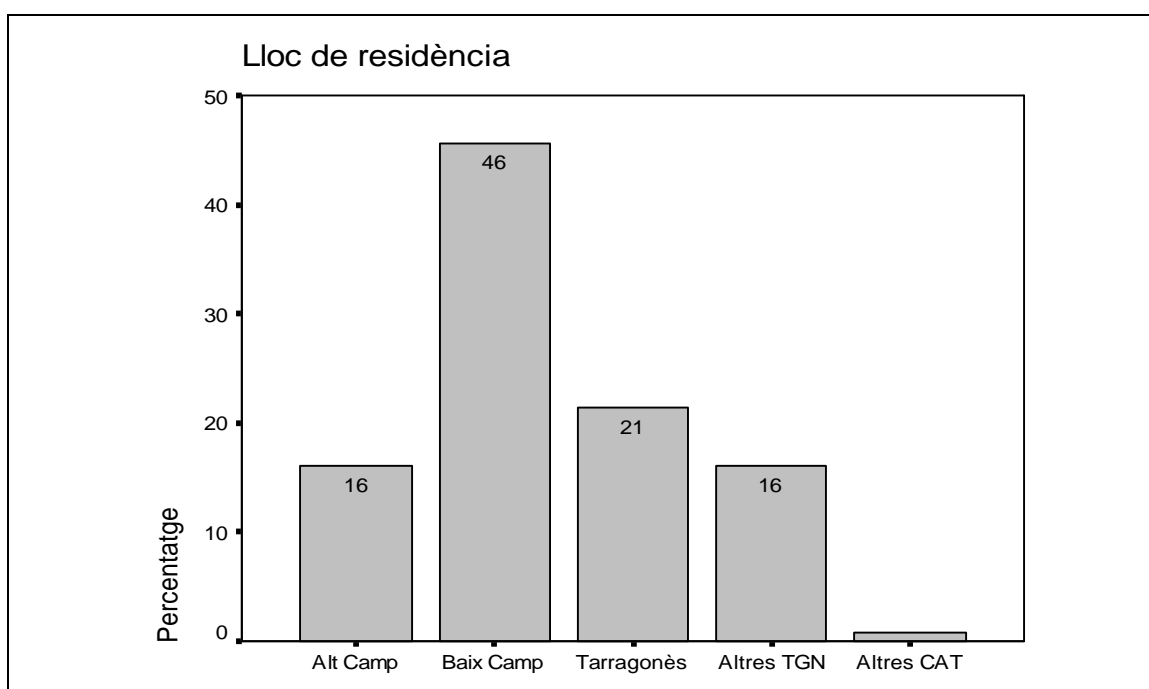

Figura 4.2.4.2. Distribució de la mostra de professionals del Camp de Tarragona segons lloc de residència.

- La majoria de les persones enquestades tenen estudis primaris (56,3 %), un 8,0 % disposa d'estudis d'FP de la família professional agrària (Figura 4.2.4.3).

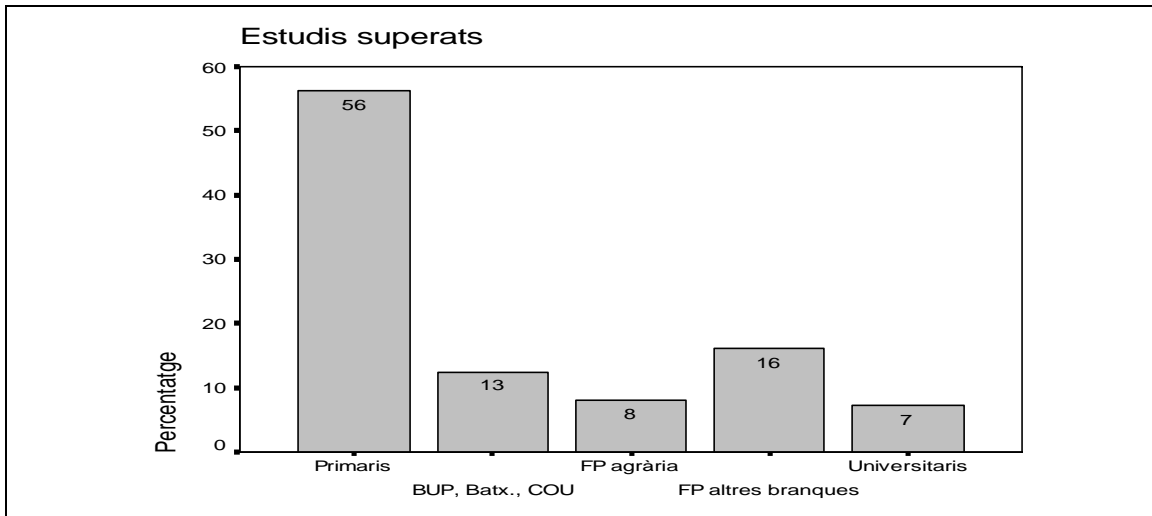

Figura 4.2.4.3. Distribució de la mostra de professionals del Camp de Tarragona segons estudis superats.

- En quan al temps dedicat a l'explotació agrària, 56,3 % ho fa exclusivament, com a feina principal. El 10,7 % hi dedica la major part del dia, però té, a més a més, altra feina per complementar ingressos. En canvi, el 15,2 % dels enquestats, dedica a l'explotació una part petita del dia, doncs disposen d'altra feina principal (Figura 4.2.4.4).

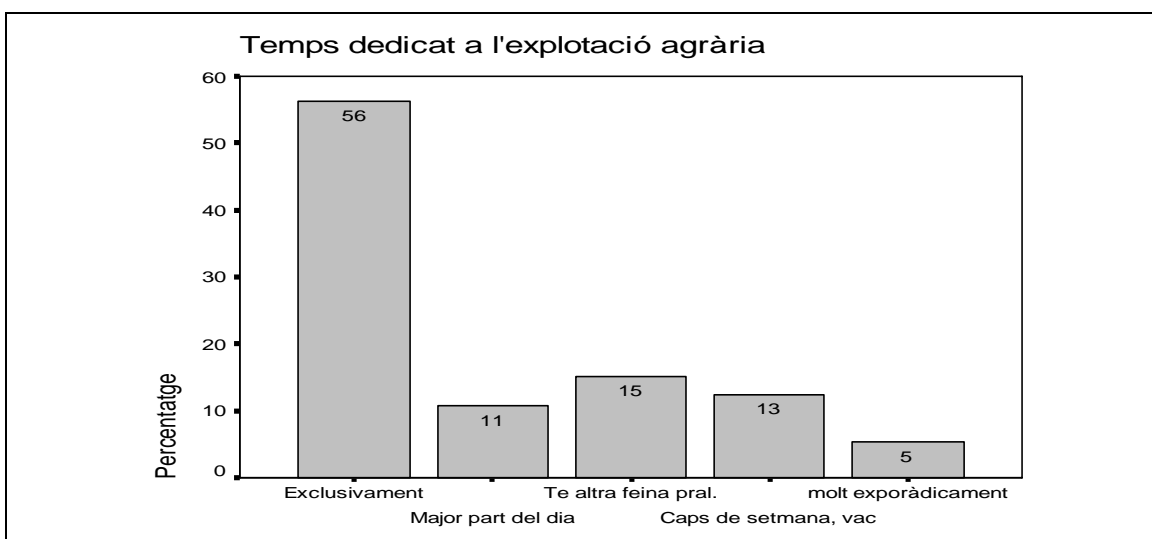

Figura 4.2.4.4. Distribució de la mostra de professionals del Camp de Tarragona segons el temps dedicat a l'explotació agrària.

- Les activitats agrícoles predominants entre els components de la mostra són els fruits secs (48,4 %), l'horta (16,5 %) i la vinya (18,3 %). L'olivera arriba al 6,5 % i els cereals al 2,5 % (Figura 4.2.4.5).

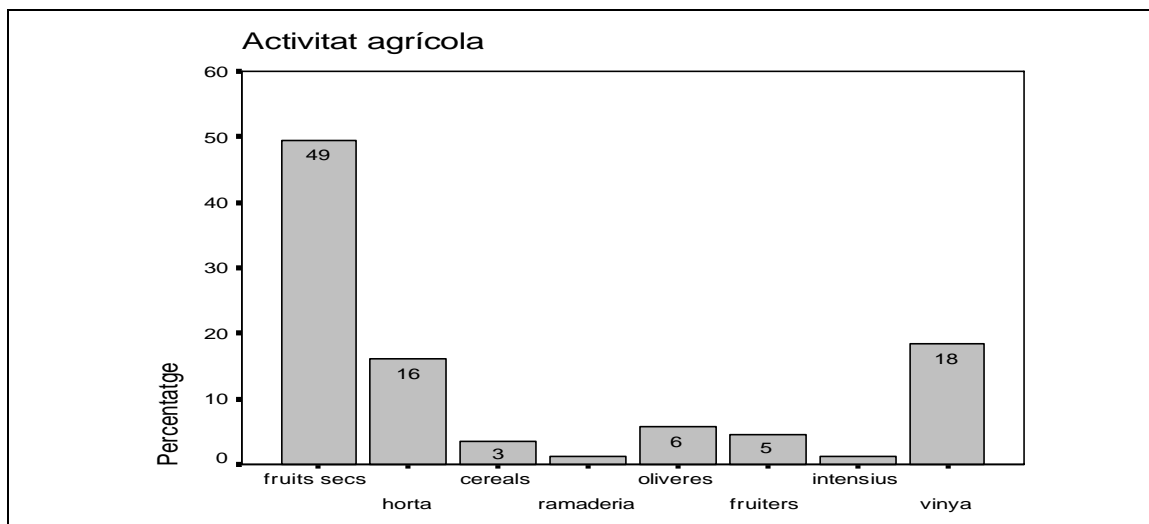

Figura 4.2.4.5. Distribució de la mostra de professionals del Camp de Tarragona segons l'activitat agrícola que desenvolupa.

- El règim de tinença de la terra predominant entre els productors enquestats és el de propietari (79,8 %). El 8,0 % són assalariats, el 3,6 % arrendataris i el 2,7 % parciers (Figura 4.2.4.6).

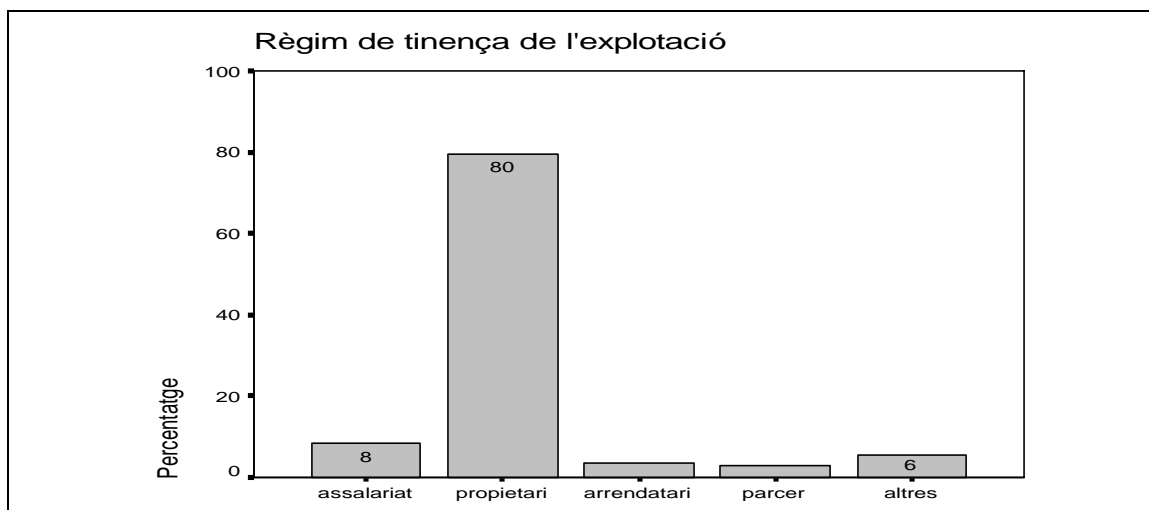

Figura 4.2.4.6. Distribució de la mostra de professionals del Camp de Tarragona segons el règim de tinença de l'explotació.

- Període i lloc de recollida de dades:

Les dades es van recollir entre agost i novembre de 2002 en cooperatives, caixes rurals i sindicats agraris.

4.2.5. Qüestionari a professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país (QPAb)

- Mostra obtinguda

Es van enviar 3300 correus electrònics amb el qüestionari QPAb, dels quals 970 van ser retornats com defectuosos pel servidor de correu, estimem doncs que uns 2330 van arribar al seu destinatari. D'aquests 2330 vam rebre 53 qüestionaris correctament complimentats, que vam considerar com a vàlids. El 73,5 % dels quals provenia de fora de Catalunya. El nombre tan baix de respostes obtingudes, al voltant del 2 per cent dels qüestionaris enviats, ens va fer considerar la possibilitat d'obviar-ne els resultats obtinguts amb aquest instrument. Tot i això vam decidir mantenir-los, i utilitzar-los en la present recerca, com a dades auxiliars, a l'hora de la discussió de les dades obtingudes amb altres instruments.

Així, les característiques de la mostra obtinguda són (Annex E5):

- El 63,5 % de les persones que van respondre el qüestionari tenia entre 31 i 50 anys (Figura 4.2.5.1), amb un predomini dels homes (75,5 %) sobre les dones (24,5 %).

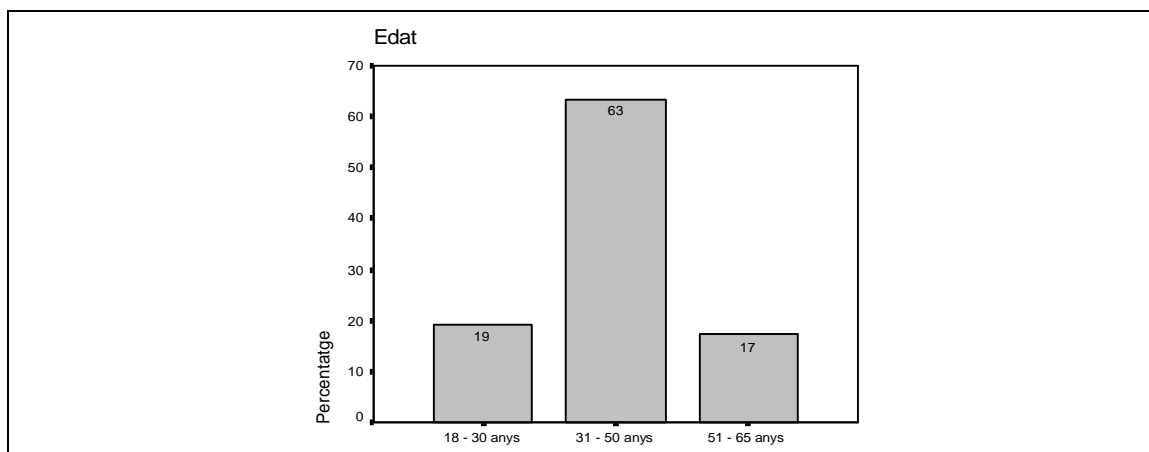

Figura 4.2.5.1. Distribució d'edats en la mostra de professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país.

- La majoria de les persones enquestades disposava d'estudis superiors (81,1 %), o estudis secundaris (15,1 %) (Figura 4.2.5.2).

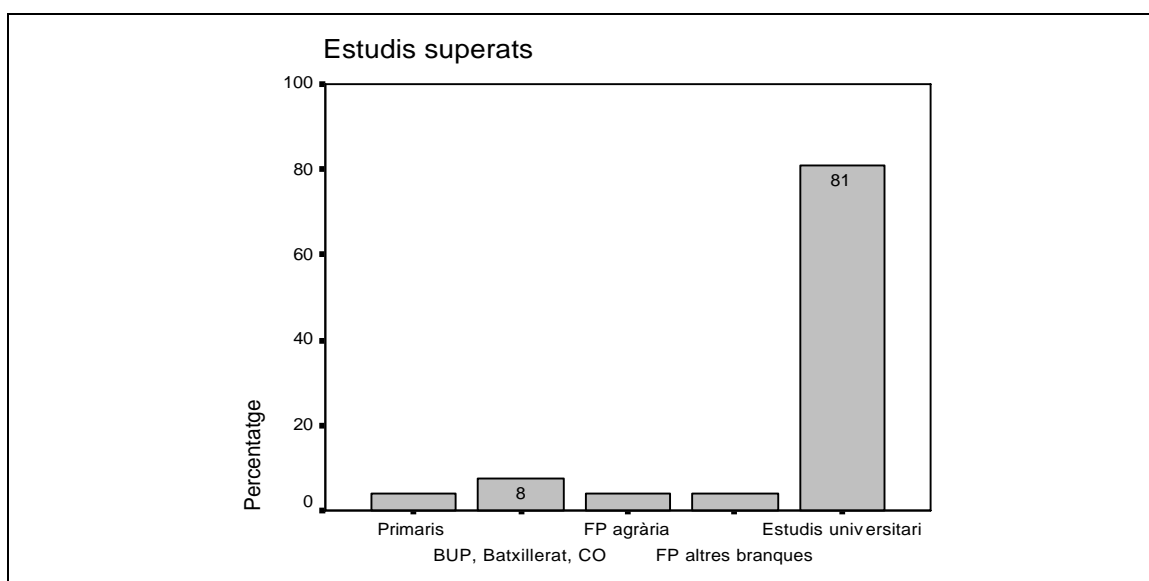

Figura 4.2.5.2. Distribució d'estudis superats en la mostra de professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país.

- Entre les activitats desenvolupades per les empreses en les quals treballen les persones que van contestar el qüestionari predominen (Figura 4.2.5.3) la tecnologia hortícola (11,3 %), la construcció del paisatge (11,3 %) i els serveis (18,9 %).

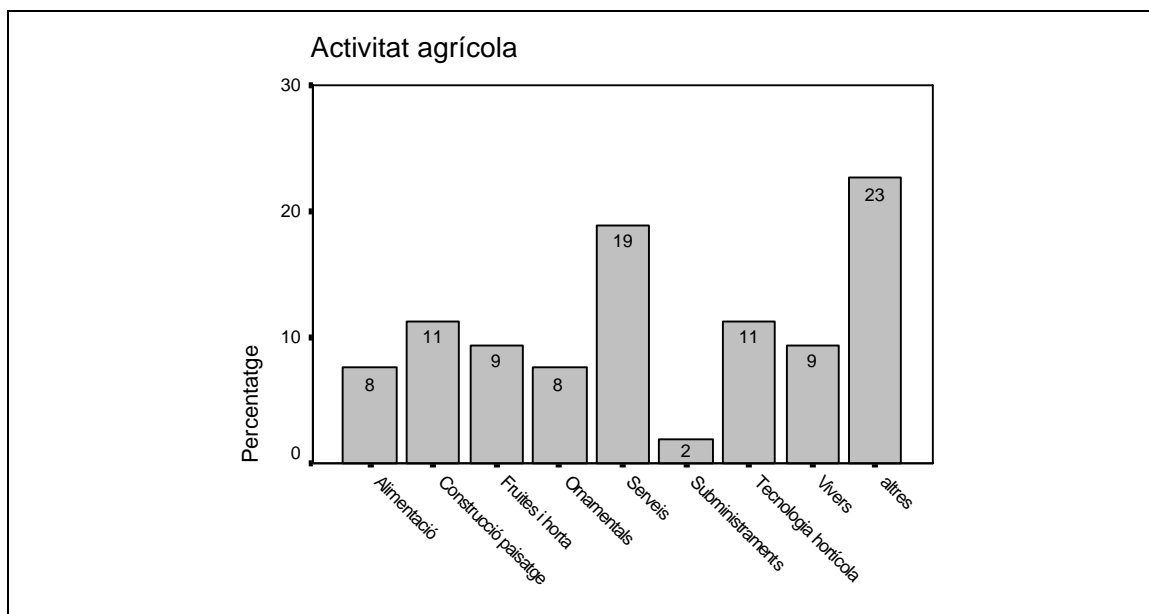

Figura 4.2.5.3. Activitat agrícola desenvolupada per les persones que componen la mostra de professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país.

- Període i lloc de recollida de les dades:
 - els qüestionaris es van enviar la segona setmana de juny de l'any 2003,
 - es van recollir en una adreça de correu electrònic.

4.3. Aplicació de les entrevistes semiestructurades

Les entrevistes semiestructurades s'han realitzat a quatre grups de persones, que podien proporcionar informació complementària per a la recerca. La informació obtinguda s'ha analitzat extraient unitats de significat (Rodríguez, Gil i García, 1996; Ruiz, 1996).

Codi	Població objectiu	Àmbit d'aplicació	Característiques de l'aplicació
EEA	Exalumnes d'FP agrària	Indeterminat	Les entrevistes es van realitzar en els llocs proposats pels exalumnes.
EAL	Alumnes d'FP agrària	Centres d'FP	Les entrevistes es van realitzar en els centres d'FP, sovint en petits grups.
ESA	Professionals del sector agrari	Indeterminat	Les entrevistes es van fer en el lloc de treball dels professionals entrevistats, en algun cas es va fer per e-mail.
EFP	Professionals de la formació agrària	Centres de formació	Les entrevistes es van realitzar en els llocs proposats per les persones entrevistades, sovint en el centres de formació.

Taula 4.3. Característiques de l'aplicació de les entrevistes.

Mostra:

El mostreig utilitzat en el cas de les entrevistes ha estat del tipus intencional o estratègic, s'ha optat per abordar persones que coneixin bé l'FP agrària, però des de 4 nivells diferents, tal i com es recull en la Taula 4.3:

- persones que hagin cursat aquest estudis i ara els estiguin aplicant en la seva feina diària o bé com a base per als estudis que han continuat (estudis superiors d'agricultura),
- persones que cursen en l'actualitat aquests estudis, triant-se individus d'edats i procedències diferents,
- professionals del sector agrari, que per la seva feina tinguin relació amb els titulats de centres d'FP agrària, i
- professionals directament vinculats amb la formació agrària.

Recollida de dades:

Per a la recollida de les dades s'ha procedit sempre de la següent manera:

- a) contactar per telèfon amb la persona que volíem entrevistar i explicar-li el motiu de l'avaluació i les característiques del qüestionari, acordar una data i un lloc per celebrar l'entrevista,
- b) a continuació hem realitzat l'entrevista, en el lloc més còmode per a la persona entrevistada, habitualment en el seu propi domicili o en el seu lloc de treball,
- c) uns dies després de realitzada l'entrevista hem enviat una còpia de la mateixa a la persona entrevistada, en alguns casos la persona entrevistada s'ha posat en contacte amb nosaltres per tal de puntualitzar alguna dada o afegir informació complementària.

L'idioma utilitzat ha estat el més còmode per a la persona entrevistada, ja sigui el català o el castellà.

Les entrevistes s'han realitzat entre el mes d'octubre de 2002 i el mes d'agost de 2003.

Tractament de les dades

L'anàlisi de les dades recollides s'ha realitzat utilitzant les estratègies característiques per a l'anàlisi de dades qualitatives en investigació educativa

(Marcelo, 1994; Gil, 1994; Rodríguez, Gil i García, 1996; Ruiz, 1999). Dita anàlisi s'ha organitzat al voltant de les categories i subcategories assignades a cada població objectiu.

4.3.1. Entrevista a exalumnes d'FP agrària (EEA)

La Taula 4.3.1. resumeix l'aplicació de les entrevistes realitzades als exalumnes d'FP agrària:

Persona entrevistada		Data
1	Exalumne que cursa estudis universitaris	25-VII-2003
2	Exalumne que ha finalitzat estudis universitaris de 1r i 2n cicle	25- X- 2002
3	Exalumne que treballa per compte d'altre	14- V- 2003
4	Exalumne que treballa per compte propi (empresa familiar agrària)	14- V- 2003
5	Exalumne que treballa per compte propi (empresa jardineria)	12- I- 2003
6	Exalumne que treballa per compte propi (empresa agrària)	6- III- 2003

Taula 4.3.1. Aplicació entrevista semiestructurada a exalumnes d'FP agrària.

4.3.2. Entrevista a alumnes d'FP agrària (EAL)

La Taula 4.3.2. resumeix l'aplicació de les entrevistes realitzades als alumnes d'FPA.

Persona entrevistada		Data
7	Alumne membre del consell escolar	14- V- 2003
8	Alumne CFGM via d'accés ESO	21-V-2003
9	Alumne CFGS	21-V-2003
10	Alumne CFGS	21-V-2003
11	Alumne major de 30 anys, aturat que prové del sector	9- V- 2003

Taula 4.3.2. Aplicació entrevista semiestructurada a alumnes d'FP agrària.

4.3.3. Entrevista a professionals del sector agrari (ESA)

La Taula 4.3.3. resumeix l'aplicació de les entrevistes realitzades als professionals del sector agrari

Persona entrevistada		Data
12	Enginyer Tècnic Agrícola, DARP (Oficina Comarcal del Baix Camp)	10- X- 2002
13	Enginyera agrònoma, Delegació del DARP a Tarragona	17- X- 2002
14	Gerent empresa agrària	20- X- 2002
15	Empresari agrari	12- XI- 2002
16	Gerent cooperativa agrària	3- I- 2003

Taula 4.3.3. Aplicació entrevista semiestructurada a professionals del sector agrari.

4.3.4. Entrevista a professionals de la formació agrària (EFP)

La Taula 4.3.4. resumeix l'aplicació de les entrevistes realitzades als professionals vinculats a la formació agrària.

Persona entrevistada		Data
17	Responsable Direcció General d'FP del Departament d'Ensenyament	28-III-2003
18	Responsable Servei de Formació Agrària, Subdirecció General d'Innovació Rural del DARP (Barcelona)	10- II- 2003
19	Inspector del Departament d'Ensenyament	15- I- 2003
20	Formadora professorat d'FP	9- X- 2002
21	Responsable de formació de la Comissió Permanent de Dones de la Unió de Pagesos	29- XI- 2002
22	Cap d'estudis centre d'FP agrària (Centre A)	5-VII-2003
23	Cap d'estudis centre d'FP agrària (Centre B)	25-VIII-2003

Taula 4.3.4. Aplicació entrevista semiestructurada a professionals formació agrària.

4.4. Aplicació dels qüestionaris Delphi

Mostra:

El mostratge utilitzat en el cas dels qüestionaris Delphi ha estat semblant al que hem fet servir en les entrevistes: del tipus intencional o estratègic, s'ha optat per abordar persones que coneixin bé l'FP agrària, però des de 2 nivells diferents:

- professionals del sector agrari, que tinguin relació amb els titulats de centres d'FP agrària des del punt de vista laboral, és a dir, gent que contracta o treballa amb titulats d'aquesta família professional, calia que fossin empreses o entitats molt significatives per la seva vinculació al món agrari del Camp de Tarragona,

- professionals directament vinculats a la formació professional agrària, en aquest cas vam optar per persones vinculades a la gestió i direcció de centres de formació professional agrària, o professors/es amb una llarga trajectòria en centres d'FP agrària en l'àmbit provincial.

Recollida de dades:

Per a la recollida de les dades s'ha procedit sempre de la següent manera:

FASE 1:

- a) contactar per telèfon amb l'expert i explicar-li el motiu de l'avaluació i les característiques del qüestionari Delphi, el qual se'ls hi faria arribar en pocs dies, acordant una data per recollir-lo,
- b) uns dies abans de la data acordada per recollir el qüestionari fèiem una trucada per confirmar la cita i comentar les possibles dificultats o problemes que la persona enquestada hagués pogut trobar a l'hora d'omplir el qüestionari,
- c) a continuació es recollia el qüestionari, recordant que, d'acord amb la filosofia del mètode Delphi, faríem una segona trobada per comentar els resultats obtinguts pel grup d'experts,
- d) finalment es van analitzar les dades proporcionades pels qüestionaris.

FASE 2:

un cop analitzats tots els qüestionaris es va procedir a efectuar la segona ronda d'enquestes, seguint el següent procediment:

- a) contactar per telèfon amb l'expert, recordant-li la seva participació en la recerca, acordant una cita per comentar els resultats obtinguts,
- b) es realitzava la trobada amb l'expert, comentant les opinions recollides i analitzant ítem a ítem les respostes donades, anotant les possibles variacions.

Les enquestes s'han realitzat entre el mes d'octubre de 2002 i el mes de març de 2003 per al primer grup d'experts (experts sector agrari) i entre el mes de juny i setembre de 2003 per al segon grup d'experts (experts formació agrària)

Tractament de les dades

Per a l'anàlisi de les dades hem utilitzat el paquet estadístic SPSS 10.0, per als ítems de resposta tancada. Per als ítems de resposta oberta hem extret unitats

de significat (Gil, 1994; Marcelo, 1994; Rodríguez, Gil i García, 1996; Ruiz, 1999).

4.4.1. Qüestionari Delphi a experts del sector agrari (DEX)

Primera fase d'aplicació de l'instrument:

La Taula 4.4.1. resumeix els perfils professionals dels experts consultats en la primera ronda d'aplicació del qüestionari Delphi a experts del sector agrari del Camp de Tarragona:

Perfil professional de l'expert consultat	
1	Gerent empresa viverista
2	Cap secció DARP
3	Cap de jardineria parc atraccions
4	President cooperativa agrària (Tarragonès)
5	Enginyer agrònom (gabinet tècnic de projectes i desenvolupament rural)
6	President cooperativa agrària i Secció de crèdit agrari (Alt Camp)
7	Responsable jardineria ajuntament Camp de Tarragona (>15.000 habitants)
8	Gerent cooperativa agrària (Baix Camp)
9	President cooperativa agrària (Baix Camp)
10	Responsable empresa serveis mediambientals

Taula 4.4.1. Perfil professional dels experts del sector agrari consultats.

Segona fase d'aplicació de l'instrument:

Una de les finalitats del mètode Delphi és arribar a una opinió consensuada, que es tradueix en l'acostament de les respostes donades individualment a la mitja del grup, a mesura que fem noves rondes de consultes. Aquest fet es tradueix, en la pràctica, en una disminució de les desviacions típiques, tal i com es constata en la Taula AE6.3, de l'Annex E6, on veiem que en la segona ronda de 52 respostes donades, només 12 tenen desviacions típiques pitjors. D'aquestes 12 respostes en les quals les desviacions típiques són pitjors, 5 les podem atribuir al fet d'haver introduït un aspecte nou en les valoracions de la segona ronda a partir dels suggeriments fets pels experts en la primera ronda.

4.4.2. Qüestionari Delphi a experts en formació agrària (DFP)

Primera fase d'aplicació de l'instrument:

La Taula 4.4.2. resumeix els perfils professionals dels experts consultats en la primera ronda d'aplicació del qüestionari Delphi a experts en formació agrària:

Perfil professional de l'expert consultat	
1	Director/a centre FP agrària (Centre A)
2	Director/a centre FP agrària (Centre B)
3	Responsable centre FP agrària (Centre C)
4	Director/a centre FP agrària (Centre D)
5	Director/a centre FP agrària (Centre E)
6	Tutor/a pràctiques centre FP agrària
7	Professor/a centre FPA
8	Responsable DARP formació agrària
9	Director/a escola de treball

Taula 4.4.2. Perfil professional dels experts en formació professional agrària consultats.

Segona fase d'aplicació de l'instrument:

A la Taula AE7.3 de l'Annex 7 es comparen les desviacions típiques obtingudes en la primera i en la segona ronda d'aplicació de l'instrument, en la segona ronda s'hi aprecia una disminució generalitzada de les desviacions típiques.

5. Resultats

5.1. Introducció

5.2. Resultats dels qüestionaris

- 5.2.1. Qüestionari a exalumnes d'FP agrària (QEA)
- 5.2.2. Qüestionari a alumnes d'FP (QAL)
- 5.2.3. Qüestionari al professorat d'FP (QPR)
- 5.2.4. Qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona (QPA)
- 5.2.5. Qüestionari a professionals del sector i de la indústria complementària de tot el país (QPAb)

5.3. Resultats de les entrevistes semiestructurades

- 5.3.1. Entrevista semiestructurada a exalumnes d'FP agrària (EEA)
- 5.3.2. Entrevista semiestructurada a alumnes d'FP agrària (EAL)
- 5.3.3. Entrevista semiestructurada a professionals del sector agrari (ESA)
- 5.3.4. Entrevista a semiestructurada a professionals de la formació agrària (EFP)

5.4. Resultats dels qüestionaris Delphi

- 5.4.1. Qüestionari a Delphi a experts del sector agrari (DEX)
 - 5.4.2. Qüestionari a Delphi a experts en formació agrària (DFP)
-

5.1. Introducció

En el present apartat presentem els resultats obtinguts amb els instruments utilitzats per a la recollida de dades, per a l'avaluació de l'impacte de la formació professional agrària al Camp de Tarragona. Tal i com es va comentar en el punt 1.2.4. *Estructura de l'Apartat 1 Introducció*, exemplificat a la Taula 1.2.4.2, es tracta de fer una lectura vertical "instrument a instrument", per tal d'extreure informació referent a cada categoria d'anàlisi.

		Instruments				
		Instrument 1	Instrument 2	Instrument 3	...	Instrument n
Categoria d'anàlisi	Categoria 1	↓	↓	↓	↓	↓
	Categoria 2					
	Categoria 3					
	...					
	Categoria n					

Taula 1.2.4.2. Discussió de resultats en l'Apartat 5. *Resultats*.

5.2. Resultats dels qüestionaris

5.2.1. Qüestionari a exalumnes d'FP agrària (QEA)

Detallem a continuació els resultats aconseguits a partir de la mostra estudiada, per als diferents blocs de preguntes que formaven el qüestionari (Annex B1). Hem considerat nul·les totes les respostes no existents o confuses, analitzant-se les respostes vàlides amb el programa estadístics SPSS 10.0, els resultats del qual s'inclouen a l'Annex E1.

- Part 1: Dades de l'exalumne/a

En el punt 4.2.1. *Qüestionari a exalumnes d'FP agrària* de l'Apartat 4. *Aplicació dels instruments* s'exposen els resultats obtinguts en la categorització de la mostra a partir d'aquest bloc de preguntes.

Com a resum podem dir que es tracta d'un grup format per persones majoritàriament menors de 30 anys (el 85,7 %), on els homes són el 60 %. El 71,4 % hi viu al Camp de Tarragona (el 51 % al Baix Camp), havent cursat el 59,2 % un CFGS, el 18,4 % un CFGM i el 20,4 % l'antiga FP. Els alumnes que van finalitzar els seus estudis en el període 2001-2003 formen el 73 % de la mostra. Les especialitats cursades són: forestals (55 %), jardineria (32 %) i intensius (14 %).

En aquest bloc demanàvem la situació laboral de la persona enquestada, i la seva valoració refent al lloc de treball ocupat, així com els motius que el van impulsar a seguir estudis d'FPA (Figura 5.2.1.1).

Pel que fa als motius per cursar FPA, els alumnes donen els següents:

- Perquè m'agrada i m'interessa el tema (28,6 %).
- Perquè m'interessa molt el medi ambient (11,2 %).
- Perquè m'interessa el sector agrari (11,2 %).
- Per ampliar / adquirir nous coneixements (8,2 %).
- Perquè m'interessa el tema forestal (6,1 %).
- Perquè treballava en aquest sector productiu (5,1 %).
- Per negoci familiar (5,1 %).

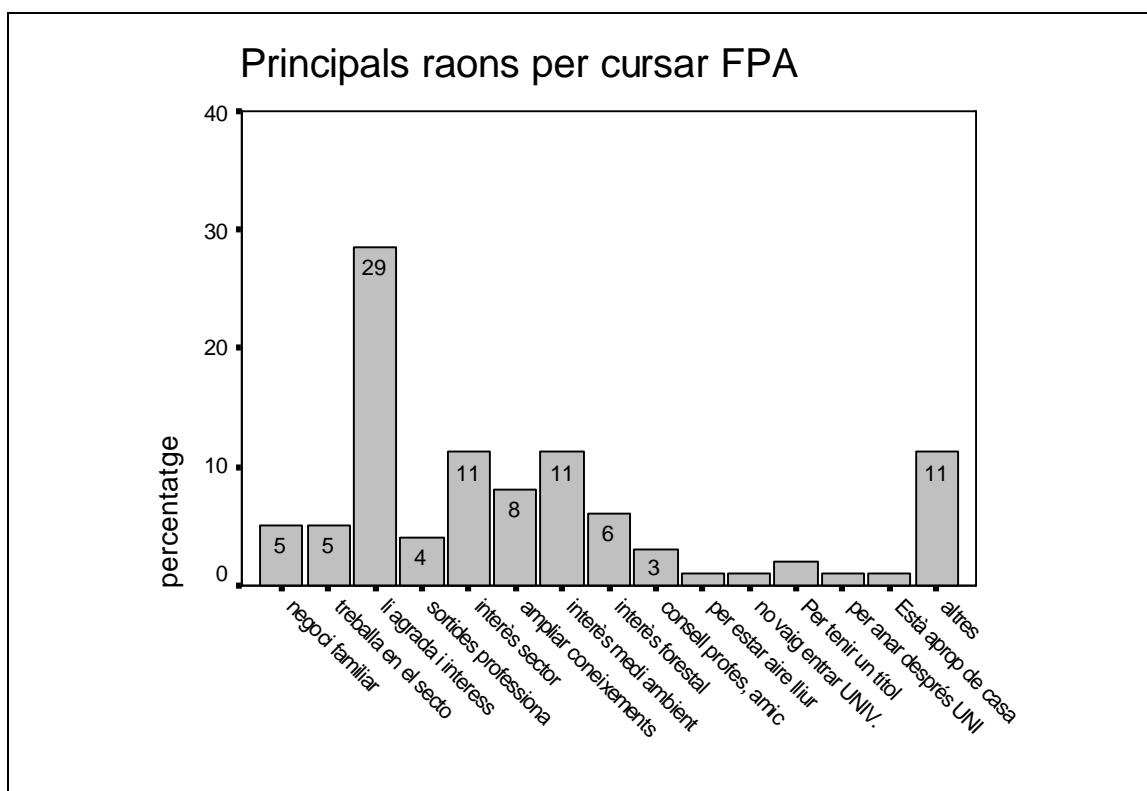

Figura 5.2.1.1. Principals raons dels exalumnes per cursar FPA.

En el moment de fer l'enquesta el 75 % dels exalumnes està treballant, tot i que només el 49,0 % ho fa en el sector agrari (Figura 5.2.1.2.), el 44 % està treballant des de fa menys d'un any, aquest percentatge augmenta fins el 82 %

si considerem els darrers cinc anys (Figura 5.2.1.3), recordem que la major part dels exalumnes enquestats ha terminat els seus estudis en els darrers 3 anys.

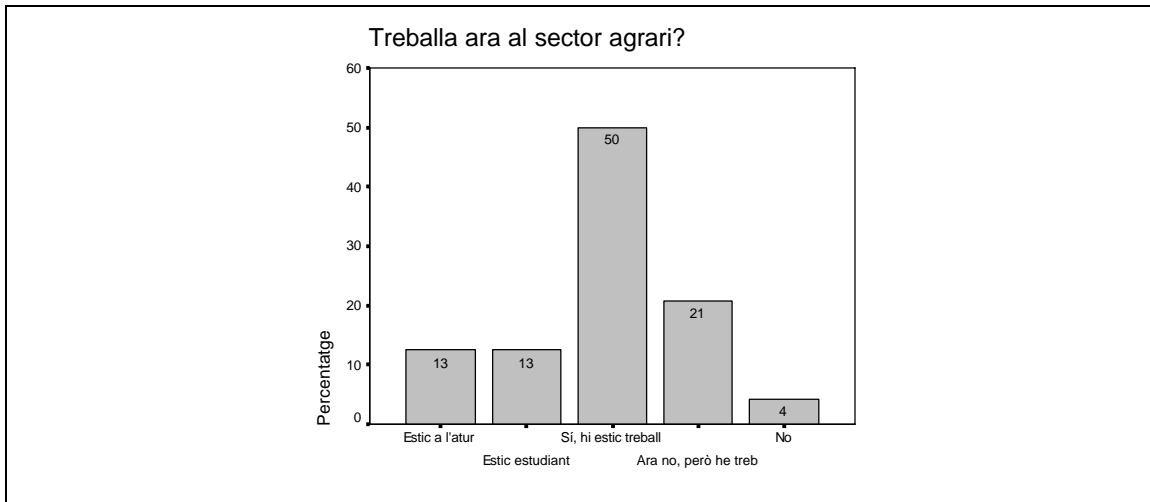

Figura 5.2.1.2. Situació laboral dels exalumnes enquestats respecte el sector agrari.

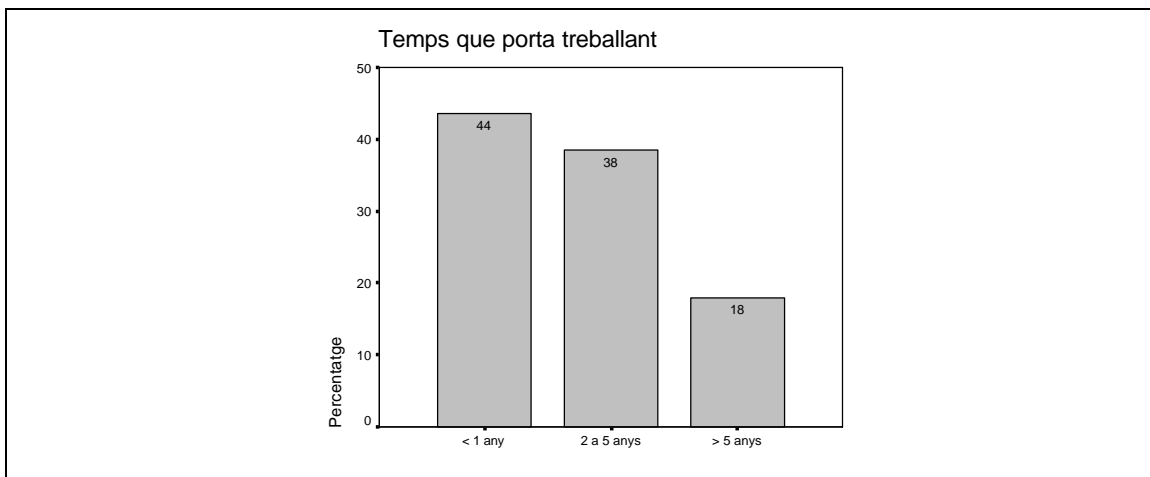

Figura 5.2.1.3. Temps que fa que treballen els exalumnes enquestats.

Els mitjans més emprats per obtenir o cercar feina són (Taula 5.2.1.4):

- Contactes personals (22,2 %).
- Enviar CV (15,6 %).
- Oposicions (13,3 %).
- Bossa de treball de l'institut (11,1 %).
- Empresa on va fer les pràctiques (8,9 %).
- Empresa familiar (8,9 %).
- Premsa (4,4 %).
- Autònom (2,2 %).
- INEM (2,2 %).
- Altres (11,1 %).

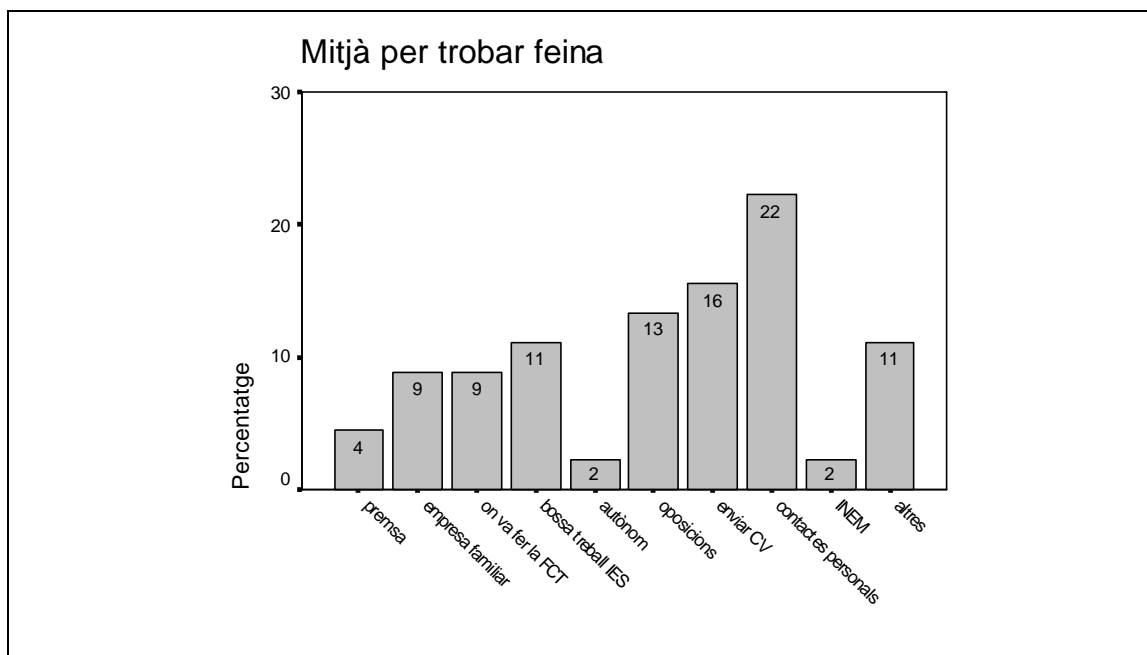

Figura 5.2.1.4. Mitjà emprat pels exalumnes d'FPA per trobar feina.

Respecte a l'acompliment d'expectatives laborals en relació al que esperaven obtenir abans de començar els estudis d'FP, el 36 % opina que és "just el que esperava", mentre un 30 % creu que les expectatives han estat "pitjors o molt pitjors", i aproximadament el mateix percentatge (34 %) creu que han estat "millors o molt millors". (Figura 5.2.1.5). El 64 % opina que la seva feina actual "s'ajusta total o parcialment" a la formació que van rebre al centre d'FP, la resta creu que el desajustament es deu a que (Figura 5.2.1.6):

- Fa falta més pràctica (7,7 %).
- La realitat és diferent (2,6 %).
- Surts mal preparat (2,6 %).
- És necessari més aprofundiment (2,6 %).
- Fa falta formació per aprendre a treballar (2,6 %).

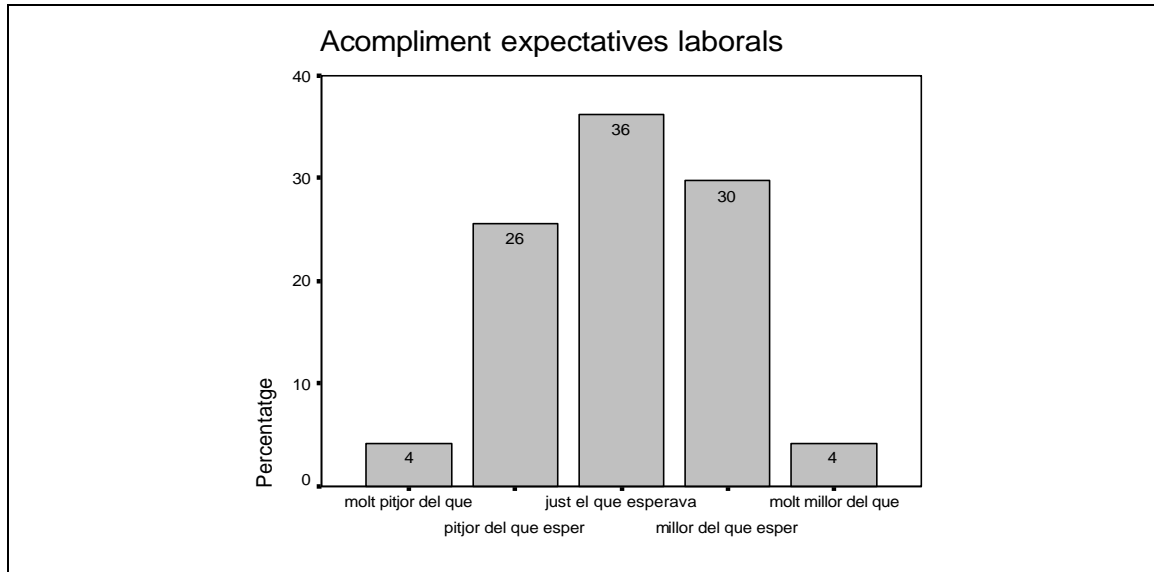

Figura 5.2.1.5. Acompliment d'expectatives laborals en relació al que espera obtenir abans de començar l'FP.

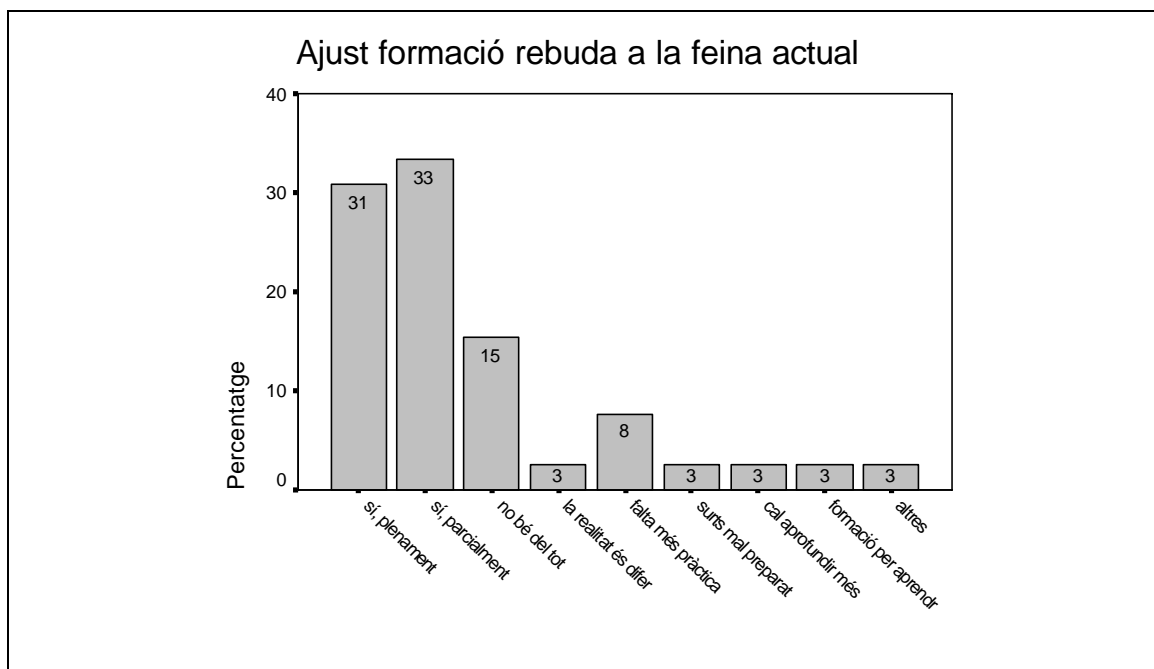

Figura 5.2.1.6. Valoració per part dels exalumnes de l'ajust entre formació rebuda i situació laboral.

Els sectors productius en què treballen els exalumnes són (Figura 5.2.1.7):

- Jardineria (20,5 %).
- Administració pública (ADV, DARP, Ajuntaments...) (17,9 %).

- Serveis agraris diversos (tractorista, esporgador...) (17,9 %).
- Medi natural (guies de natura, parcs naturals...) (7,7 %).
- Venda de productes agraris (5,1 %).
- Elaboració de projectes i estudis (5,1 %).
- Hoteleria, restauració... (5,1 %).
- Indústria química (5,1 %).
- Venda de productes no agraris (2,6 %).
- Producció planta ornamental (2,6 %).
- Construcció (2,6 %).
- Altres (5,1 %).

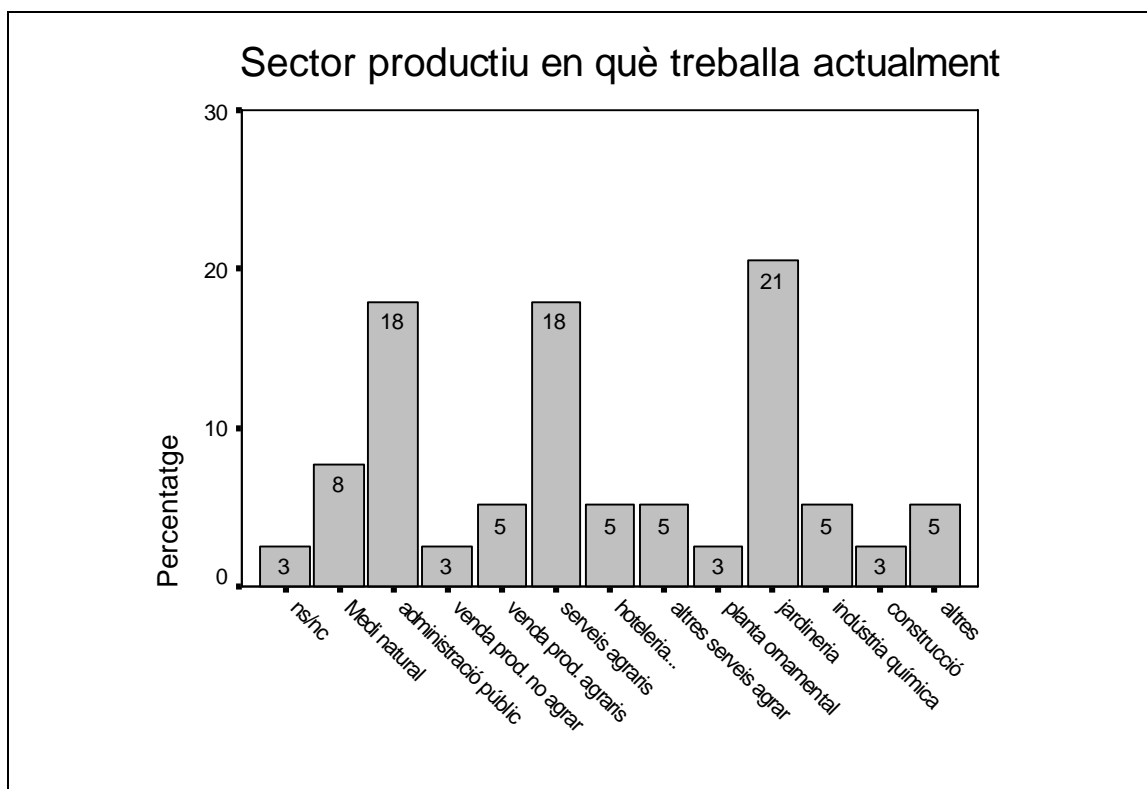

Figura 5.2.1.7. Sector productiu en què treballen els exalumnes.

Respecte el seu lloc de treball actual, els exalumnes valoren amb un 8 l'ambient laboral (10 = molt satisfet), mentre la pitjor puntuació la rep "possibilitat de promoció" amb un 5,8 (Figura 5.2.1.8). En aquest sentit els exalumnes voldrien promocionar-se a l'empresa (30,8 %) o canviar d'empresa (23,1 %). Un 15,4 % manifesta que vol tornar a estudiar (Figura 5.2.1.9).

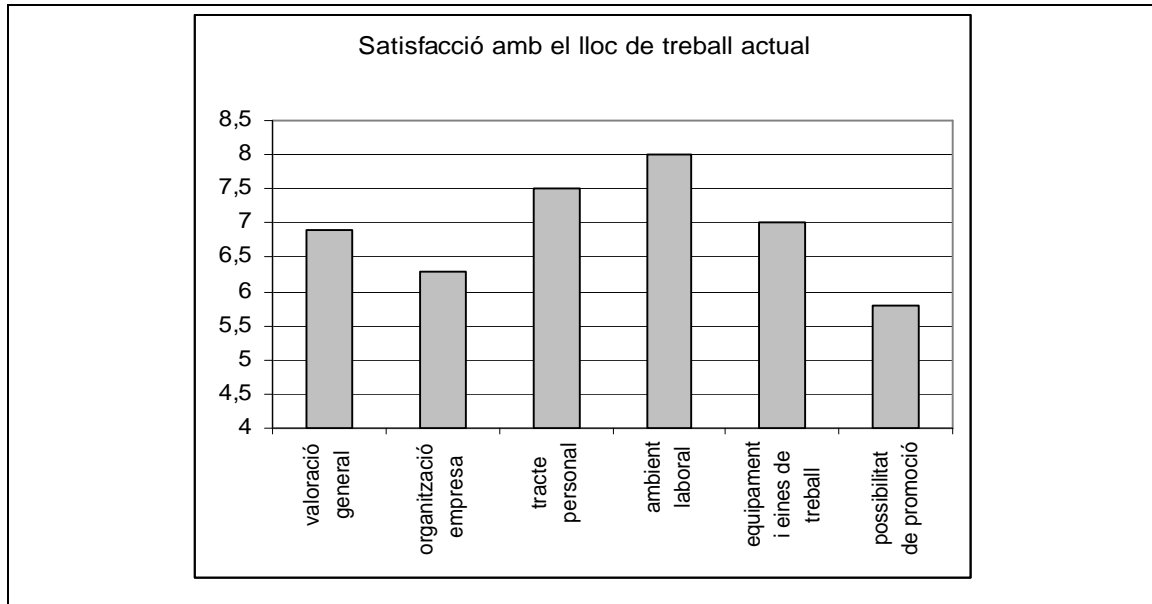

Figura 5.2.1.8. Satisfacció dels exalumnes amb el lloc de treball que ocupen actualment.

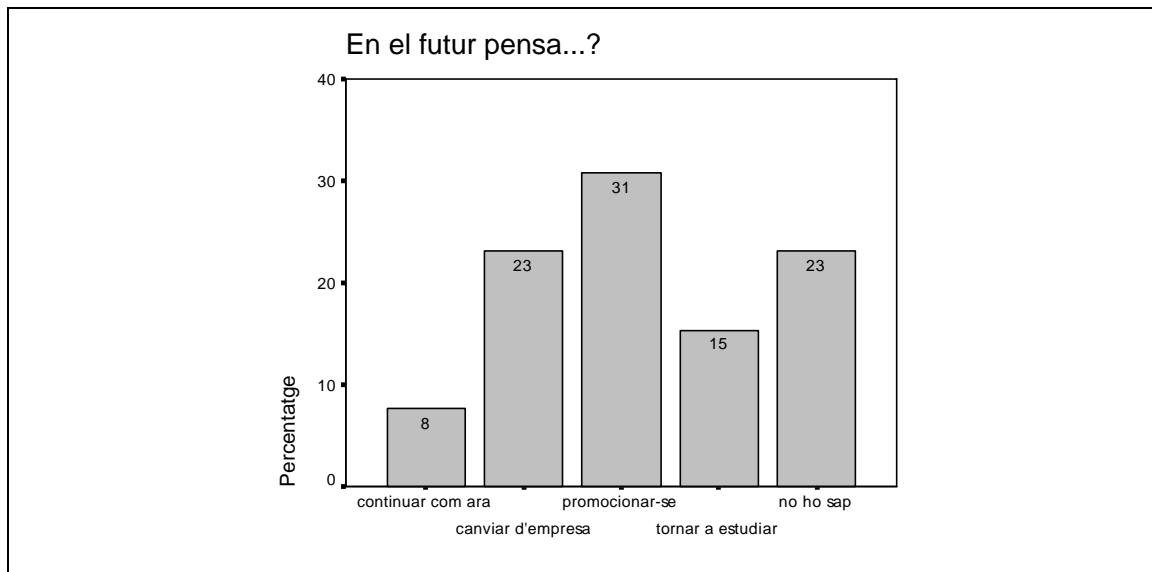

Figura 5.2.1.9. Plans futurs dels exalumnes respecte el lloc de treball.

● Part 2: Valoració de la formació rebuda

Els exalumnes puntuen al voltant de 7 (1 = molt insatisfet; 10 = molt satisfet) diferents aspectes relacionats amb els estudis d'FP agrària cursats: valoració general, organització del centre, professorat, equipaments didàctics i tecnològics, adequació d'aules, tallers i laboratoris (Figura 5.2.1.10). El 49,0 %

opina que la relació entre expectatives i formació real rebuda en el centre s'ajusta al que esperava. Un 22,2 % creu que en relació a les seves expectatives, la realitat va ser "pitjor o molt pitjor", mentre el 28,6 % opina que va ser "millor o molt millor". (Figura 5.2.1.11).

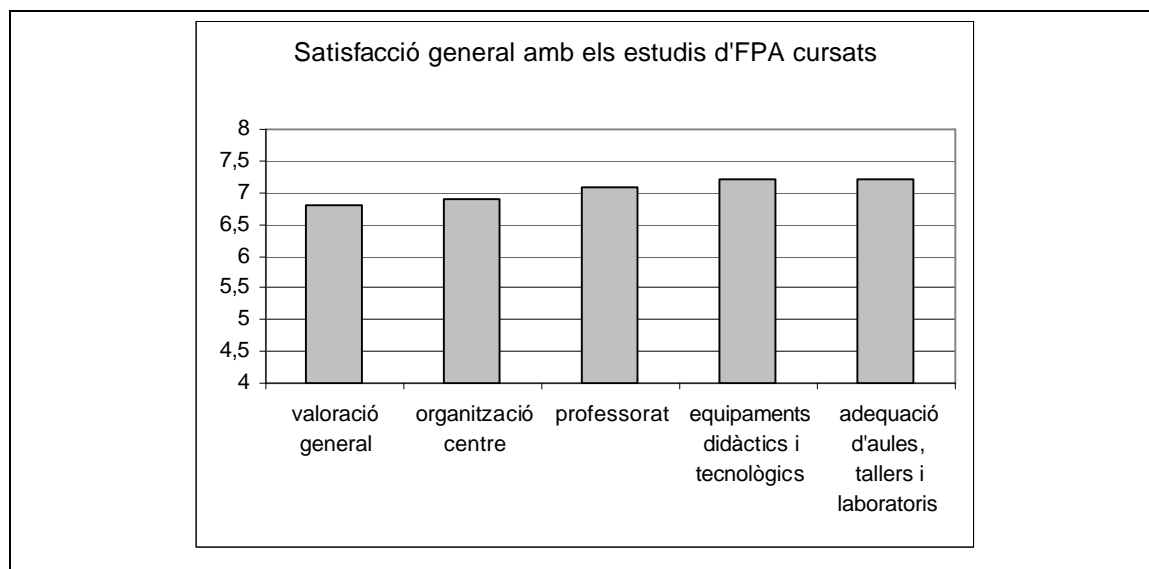

Figura 5.2.1.10. Satisfacció general amb els estudis d'FPA cursats.

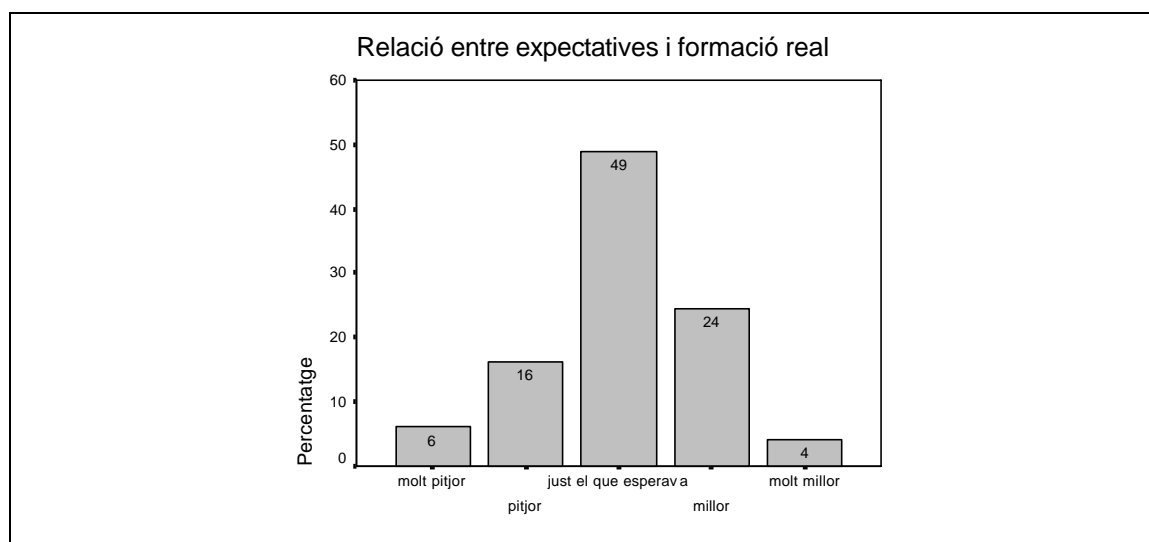

Figura 5.2.1.11. Relació entre expectatives i formació real rebuda en el centre d'FPA.

L'aspecte millor valorat de la FCT és "serveix per adquirir nous coneixements i habilitats": el 59,1 % hi està total o bastant d'acord. El 49,0 % opina que la FCT "serveix totalment o bastant per completar la formació rebuda en el centre", en

canvi el 46,9 % creu que “serveix poc o gens per trobar la primera feina” (Figura 5.2.1.12).

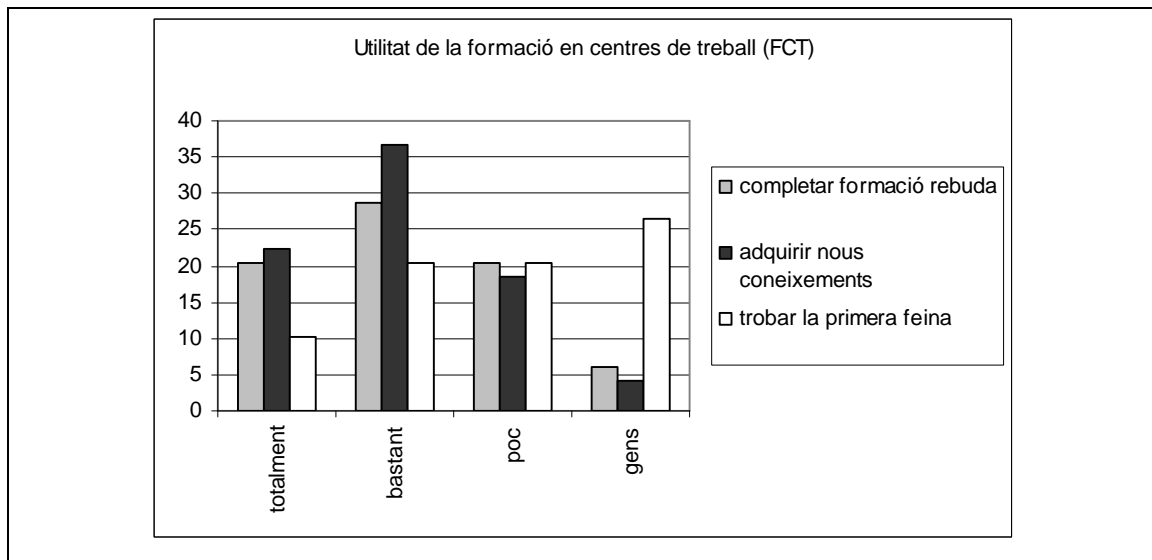

Figura 5.2.1.12. Valoració de la FCT.

El que més els hi va agradar, de l'estada al centre d'FP, va ser (Figura 5.2.1.13):

- Assignatures pràctiques (17,3 %).
- Ambient (17,3 %).
- La Botànica (9,2 %).
- Assignatures tècniques (8,2 %).
- El professorat (6,1 %).
- Que hi hagués poca gent a classe (5,1 %).
- Els hi va agradar tot (5,1 %)
- Adquirir coneixements generals (4,1 %)
- Les excursions i viatges (4,1 %).
- Pràctiques en empreses (4,1 %).
- Relació teoria / pràctica (3,1 %).
- Instal·lacions (3,1 %).
- Temes de plagues (2 %).
- Altres (2 %).

El que menys els hi va agradar va ser (Figura 5.2.1.14):

- Algunes assignatures (12,2 %).
- Poques assignatures pràctiques (9,2 %).
- Temes de mecànica (5,1 %).
- Assignatures teòriques (5,1 %).
- Bossa de treball (5,1 %).
- Poca relació temari / món laboral (4,1 %).

- Organització del curs (4,1 %).
- IES lluny de casa (4,1 %).
- Excursions i viatges (4,1 %).
- Instal·lacions (3,1 %).
- Formació informàtica (3,1 %).
- Qualitat de l'ensenyament (3,1 %).
- Baix nivell (3,1 %).

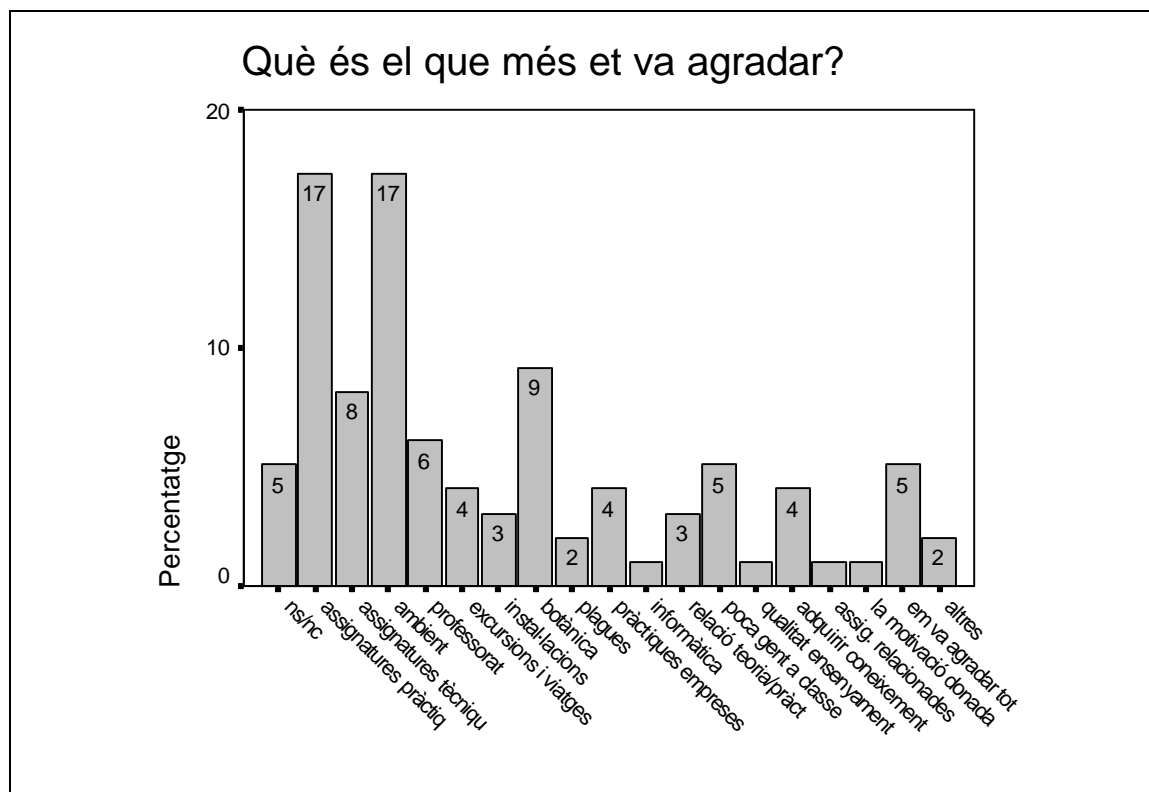

Figura 5.2.1.13. Ítem 2.4. del qüestionari a exalumnes: Què és el que més li va agradar, de la seva estada en el centre d'FP?

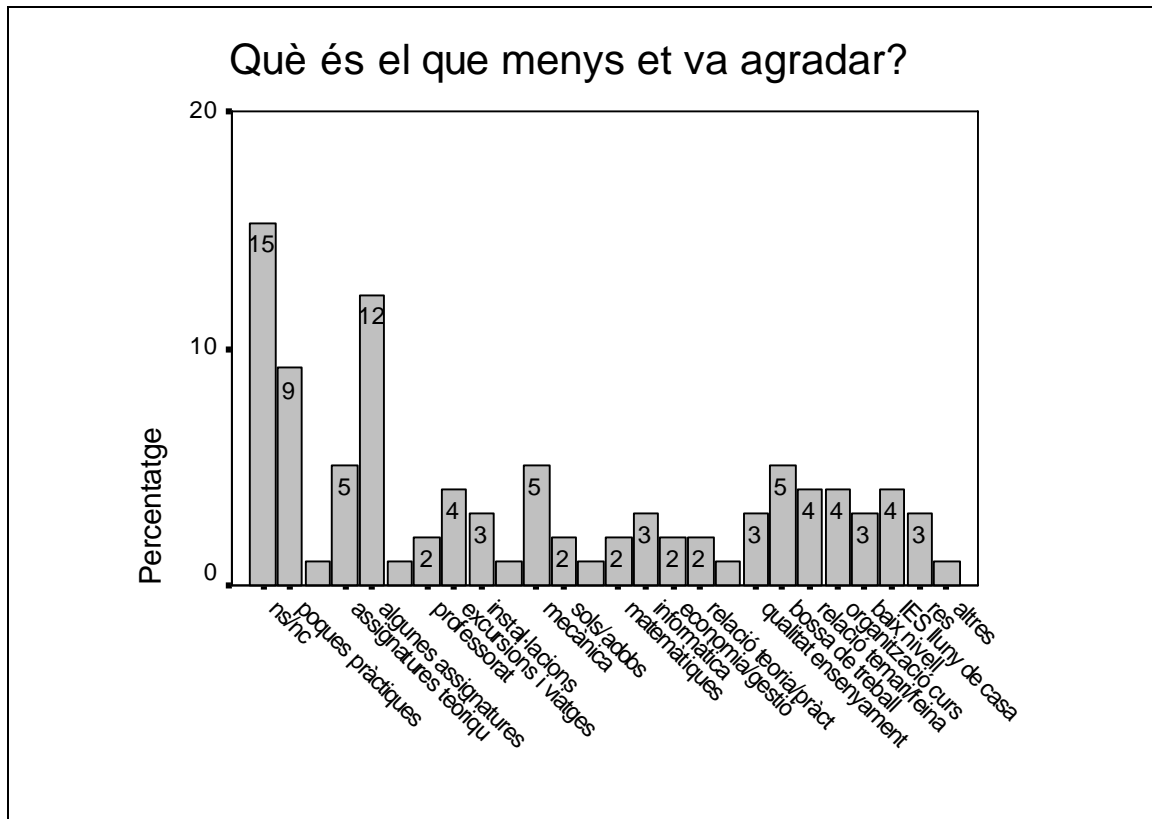

Figura 5.2.1.14. Ítem 2.5. del qüestionari a exalumnes: Què és el que menys li va agradar, de la seva estada en el centre d'FP?

Els exalumnes van trobar a faltar, en la seva estada al centre d'FP agrària, el següent (Figura 5.2.1.15):

- Manca d'hores pràctiques (18,4 %).
- Més nivell / aprofundir més (10,2 %).
- Més excursions, visites, viatges (6,1 %).
- Informàtica (5,1 %).
- Adequació a la demanda laboral (5,1 %).
- Millor organització i coordinació del centre (5,1 %).
- Més mitjans (4,1 %).
- Mes qualitat del professorat (4,1 %).
- Bossa de treball (4,1 %).
- Més assignatures / més temes (3,1 %).
- Assignatures tècniques (3,1 %).

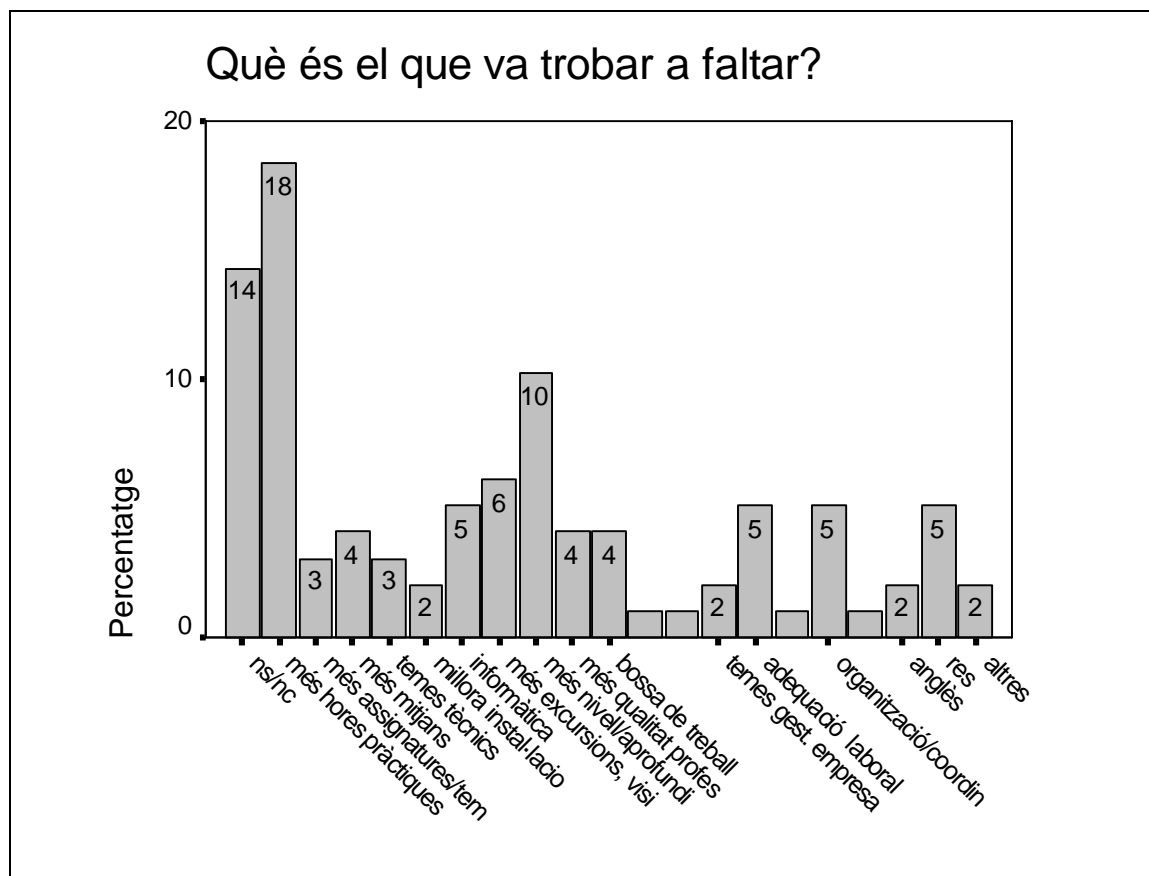

Figura 5.2.1.15. Temes que els exalumnes van trobar a faltar en relació a l'FP agrària.

● Part 3: Anàlisi d'àrees de coneixement

El que els exalumnes han trobat a faltar a l'hora de treballar és (Figura 5.2.1.16):

- Aprofundir més en els temes (10,3 %).
- Més pràctiques (8,2 %).
- Educació ambiental (5,2 %).
- Temes de maquinària / instal·lacions (4,1 %).
- Noves tècniques (4,1 %).
- Llunyania de la realitat (4,1 %).
- Temes poda (4,1 %).
- Coneixements tècnics (3,1 %).
- Reconeixement / tractament de plagues (3,1 %).
- Fitosanitaris (3,1 %).

En canvi, el que han trobat més útil, del que van estudiar al centre, a l'hora de treballar, és (Figura 5.2.1.17):

- Les pràctiques (13,4 %).

- Coneixement del sector (9,3 %).
- Assignatures tècniques (8,2 %).
- Botànica (5,2 %).
- Pràctiques en empreses (4,1 %).
- Jardineria (4,1 %).
- Temes forestals / silvicultura (3,1 %).
- Temes agraris (2,1 %).
- Productes fitosanitaris (2,1 %).
- Plagues / Plaguicides (2,1 %).
- Planters (2,1 %).

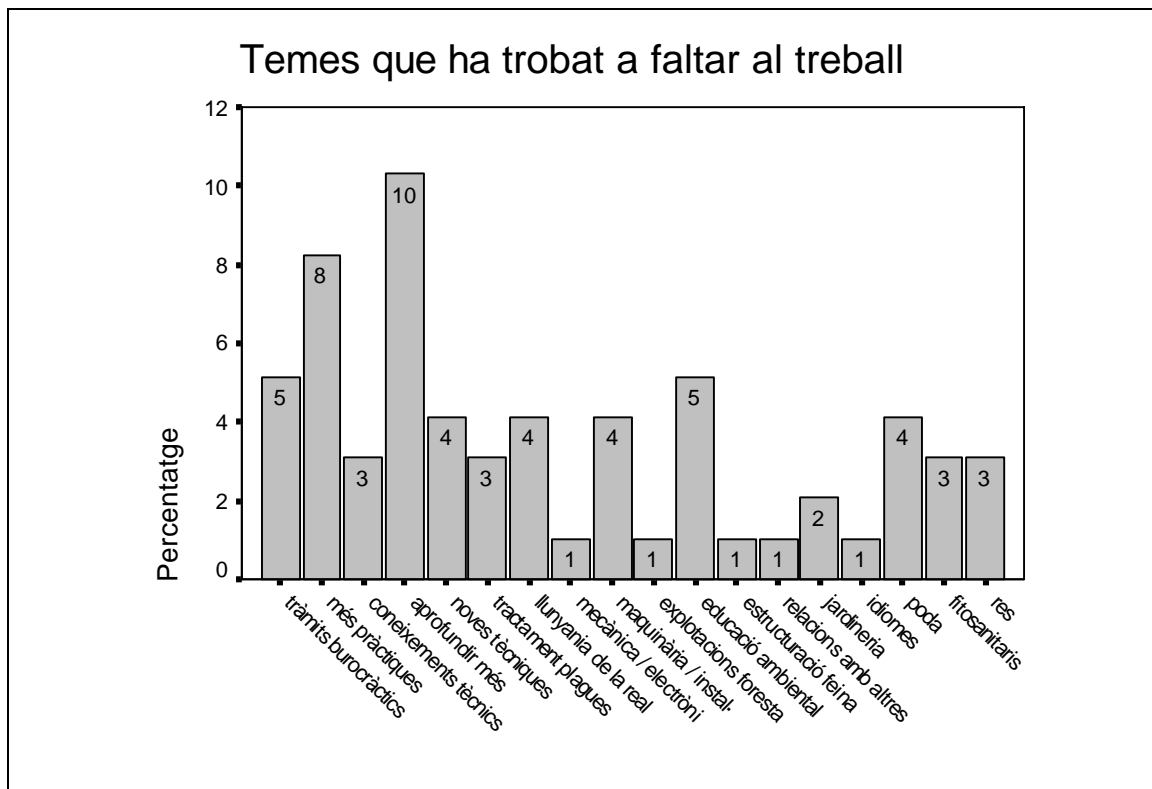

Figura 5.2.1.16. Temes que els exalumnes van trobar a faltar a l'hora de treballar.

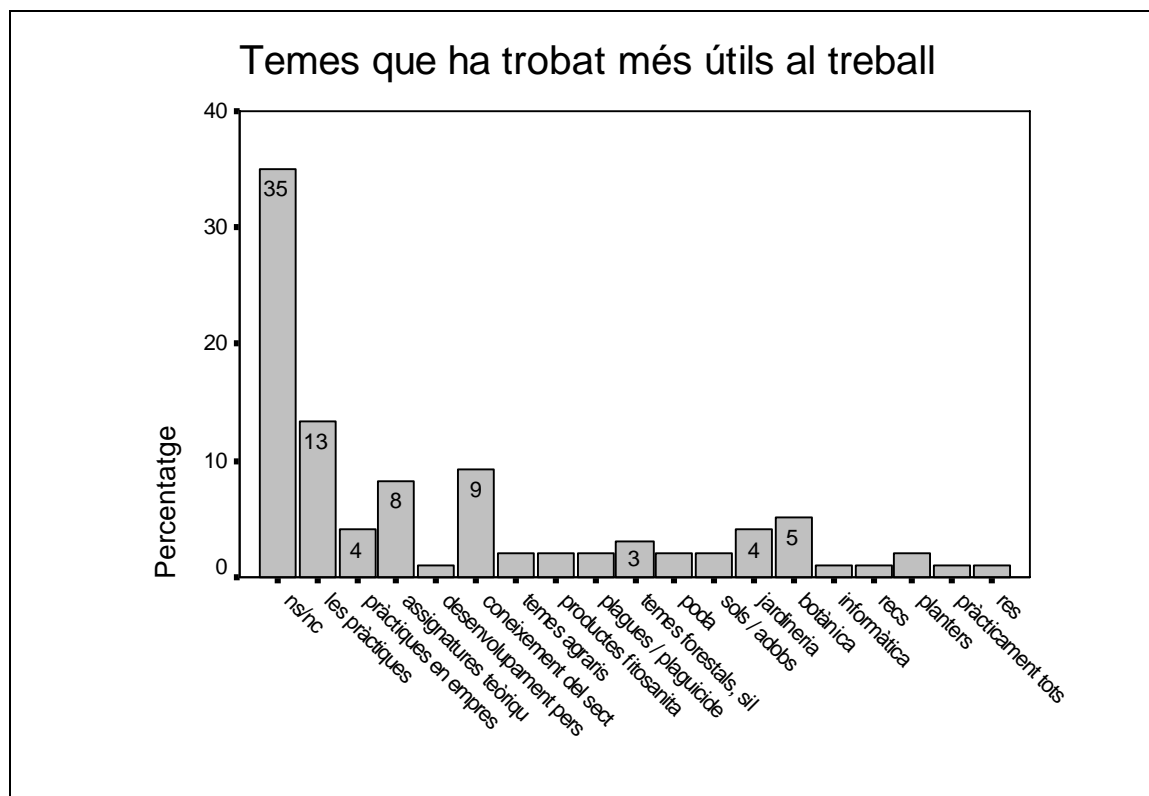

Figura 5.2.1.17. Temes que els exalumnes han trobat més útils a l'hora de treballar.

● Part 4: Formació permanent dels professionals del sector agrari

Com a mitja, els exalumnes han assistit durant el darrer any a 1,13 activitats de formació permanent, amb una durada mitja de 65 hores. Tot i això, examinant les dades detingudament, constatem que el 47,8 % no ha realitzat cap activitat de formació permanent.

Les activitats esmentades les ha organitzat (Figura 5.2.1.18):

- El DARP (26,9 %).
- Els ajuntaments (11,5 %).
- El Departament d'Ensenyament (11,5 %).
- La universitat (11,5 %).
- l'INEM (7,7 %).
- Les cooperatives agrícoles (3,8 %).
- Altres (23,1 %).

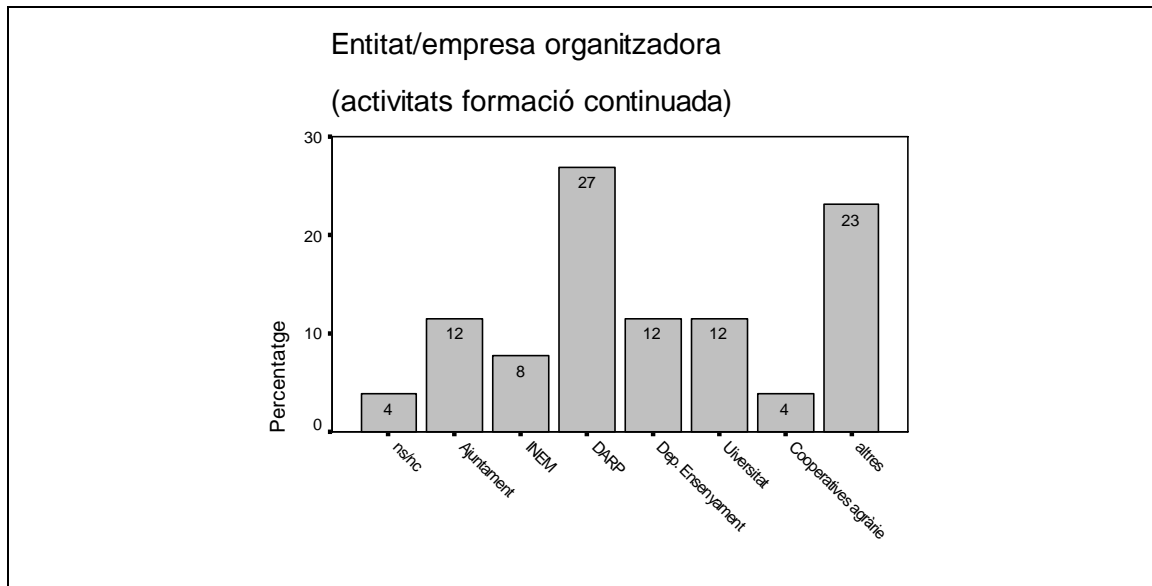

Figura 5.2.1.18. Entitats / empreses organitzadores de les activitats de formació permanent en què han participat els exalumnes el darrer any.

D'altra banda, els exalumnes estarien interessats en participar en activitats de formació permanent que tractessin els següents temes (Figura 5.2.1.19):

- Informàtica i NNTT (27,3 %)
- Aplicació de mesures agroambientals (25,0 %).
- Seguretat en el treball (11,4 %).
- Sanitat vegetal / animal (11,4 %).
- Producció vegetal / animal (11,4 %).
- Organització i gestió de la producció (9,1 %).
- Organització i gestió de l'empresa (2,3 %).

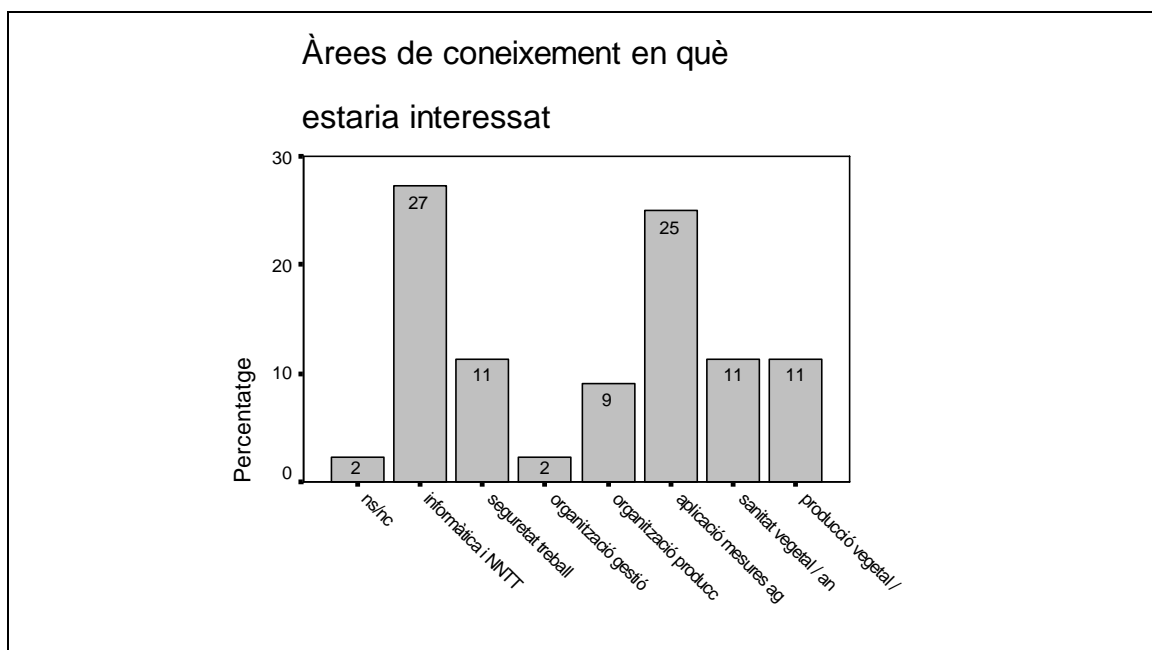

Figura 5.2.1.19. Àrees de coneixement en què els exalumnes estarien interessats com assistents a activitats de formació permanent.

5.2.2. Qüestionari a alumnes d'FP (QAL)

A continuació es detallen els resultats aconseguits a partir de la mostra consultada (Annex C2), per a cadascú dels 5 blocs de preguntes que formaven el qüestionari (Annex B2). Les dades dels blocs 1, 2, 3, i 4, s'han analitzat mitjançant una anàlisi estadística descriptiva simple amb l'ajut del programa estadístic SPSS 10.0 (Annex E2), el bloc 5 del qüestionari s'ha estudiat amb l'anàlisi d'unitats de significats (Annex D2) i s'han estructurat amb mapes conceptuals (Ontoria i al., 1995). S'han considerat nul·les totes aquelles respostes no existents o confuses.

- Part 1: Dades de l'alumne/a

La distribució d'edats entre els alumnes que cursen FP (tot el grup) i els que cursen FPA és similar.

Del grup d'alumnes que componen la mostra estudiada segons el sexe, hi ha un 60 % d'homes i un 40 % de dones. Si ens fixem només en els alumnes que cursen FPA, la proporció d'homes arriba al 81 % i el dones al 19 % (Figura 5.2.2.1). Fent un estudi de freqüències i desviacions podem concloure que la proporció d'homes que cursen FPA és superior, de forma significativa, al d'homes que cursen FP ($\chi^2 < 0,05$). Aquest fet posa de manifest que en la branca agrària es manté la masculinització que tradicionalment arrosseguen determinades especialitats com ara fabricació mecànica o electricitat i electrònica, mentre que d'altres, per exemple, imatge personal, administració o sanitat, es caracteritzen per una presència majoritària de dones.

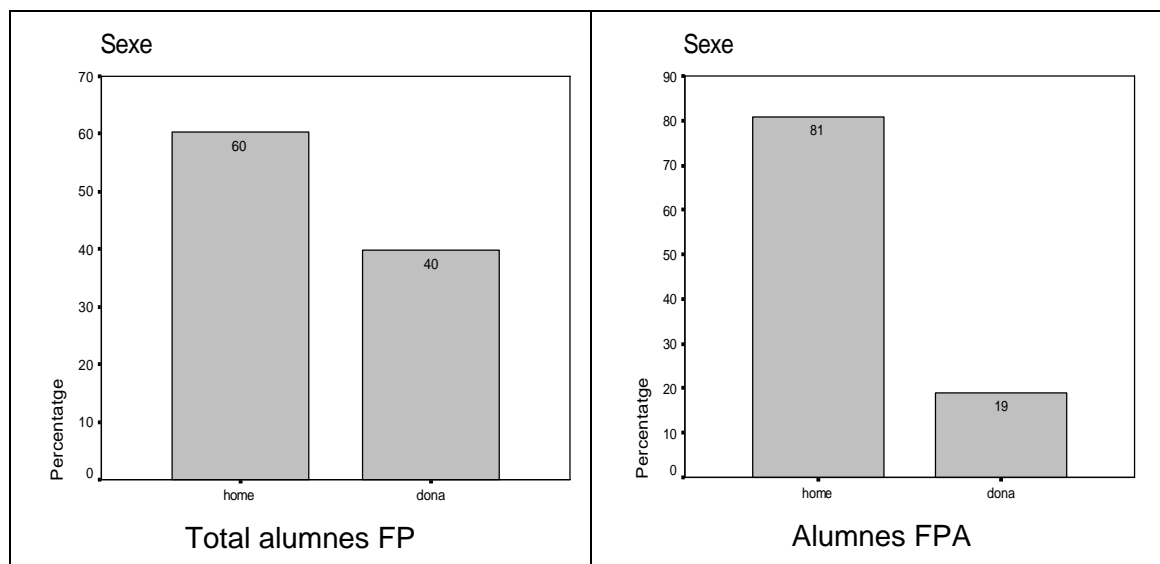

Figura 5.2.2.1. Distribució de sexes entre els alumnes d'FP i FPA.

En quant al lloc de residència, si comparem la proporció del grup format per tots els alumnes que cursen FP (entre els quals el 35,5 % no hi viu en capital de comarca), amb els que cursen FPA (on la proporció arriba al 61,9 %), veiem que hi ha una diferència significativa entre ells (Chi-quadrat < 0,05).

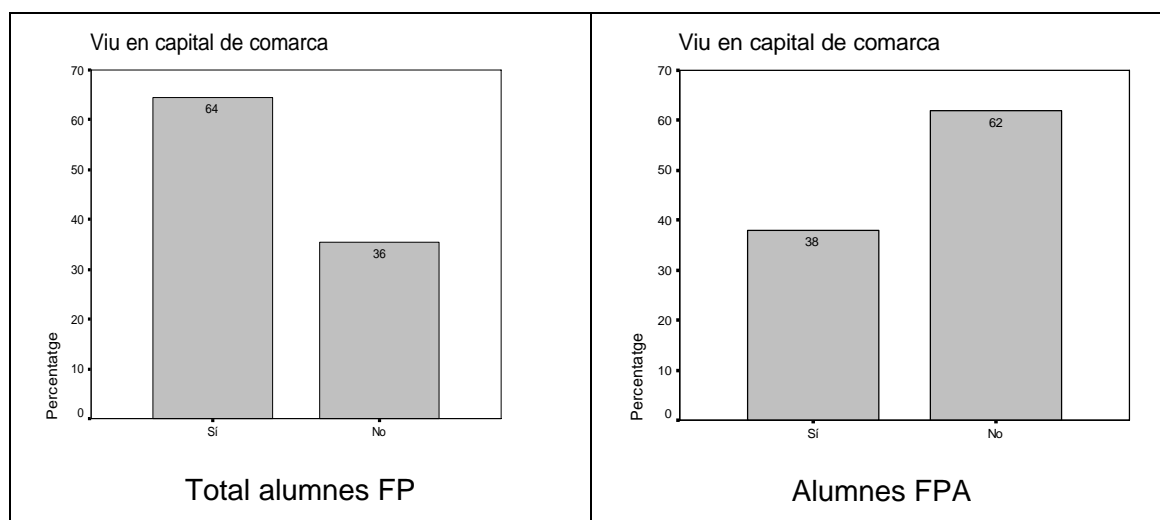

Figura 5.2.2.2. Ítem 1.3 del qüestionari alumnes: Viu en capital de comarca?

La diferència també és significativa quan analitzem la variable *distància entre el lloc de residència i el lloc on estudia*, de forma que els alumnes d'FPA es desplacen de comarca en un 52 % dels casos (Figura 5.2.2.3). Aquest fet pot

estar relacionat amb la poca presència de centres que ofereixen estudis agraris al Camp de Tarragona, i amb el fet que una comarca eminentment agrícola com l'Alt Camp, no compta amb cap centre que imparteixi aquest estudis.

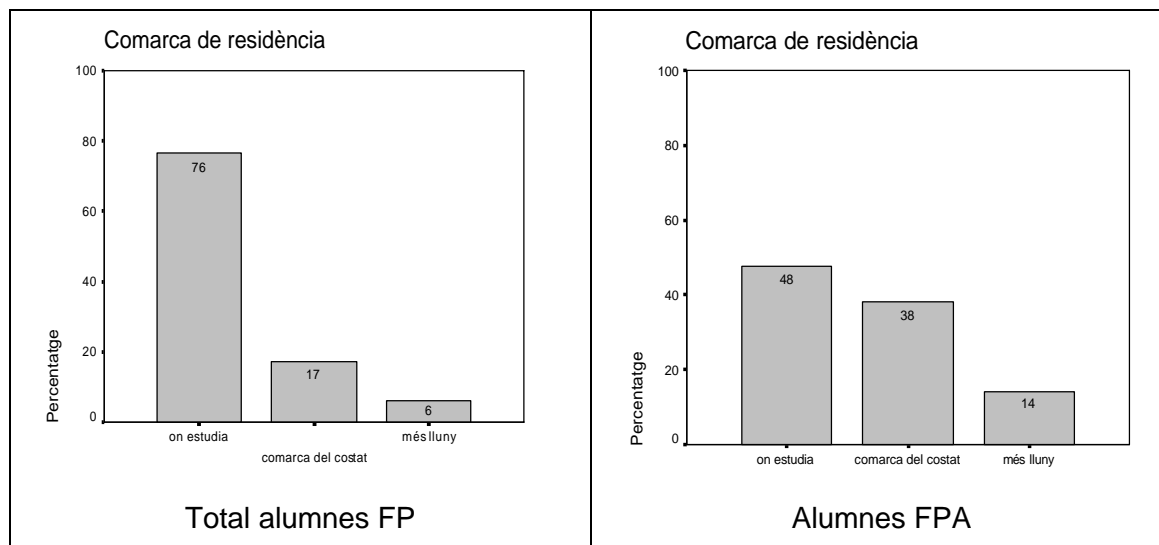

Figura 5.2.2.3. Ítem 1.3 del qüestionari alumnes: Distància entre el lloc de residència i el lloc on estudia.

● Part 2: Accés al cicle formatiu

Les freqüències globals (en %) de respostes a l'ítem *motiu per cursar el CF*, s'observen en la Figura 5.2.2.4. Dita figura mostra com la resposta majoritàriament donada ha estat "perquè m'agrada aquesta activitat professional", sembla natural que sigui així. Donat que això era previsible, proposàvem en el qüestionari que marquessin dues opcions. Cal dir que en cap cas hi ha una diferència estadísticament apreciable entre les respostes donades pel grup format pel conjunt d'alumnes d'FP i les donades pel grup estudiat (alumnes d'FPA):

- Les respostes "treballo en aquest sector" i "vinculació familiar" superen en l'FPA al grup format per tots els alumnes d'FP. En el cas de "vinculació familiar" el valor de Chi-quadrat per contrastar la hipòtesi és 0.06, pròxim al valor que ens havíem fixat per rebutjar les hipòtesis (0.05).

- Els alumnes d’FPA no consideren que tingui molt futur el sector al qual està vinculat el CF (19,0 %), en canvi el grup que formen tots els alumnes d’FP sí ho creu (31,7 %).
- El consell dels professors té més importància en el grup de tots els alumnes d’FP que entre els estudiants d’FPA.
- Les respostes “consell familiar”, “consell d’un amic”, “conec algú que ho feia”, i “no vaig voler fer la selectivitat”, pràcticament estan, en les dues poblacions, sempre per sota del 10%.
- Les respostes “està a prop de casa” i “no vaig aprovar la selectivitat”, estan per sota del 5% i del 2%, respectivament.

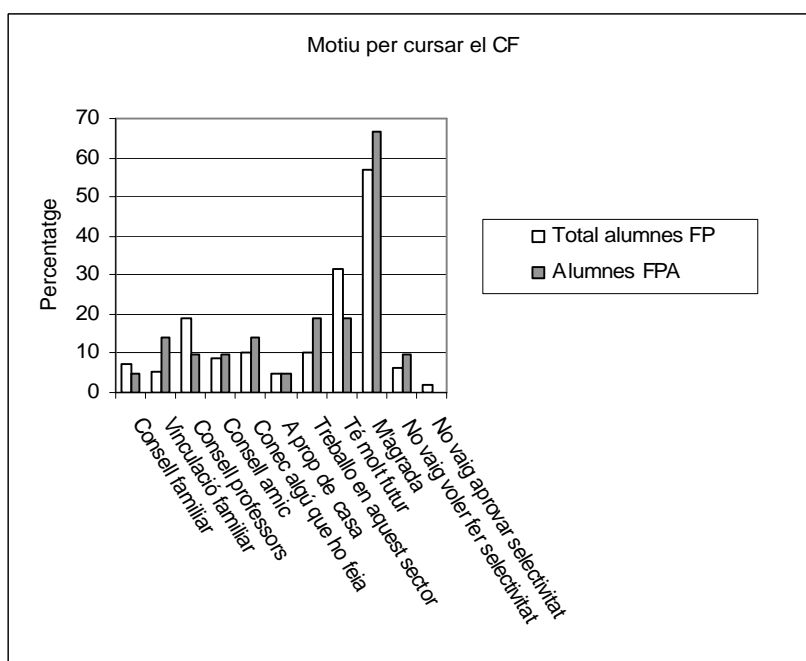

Figura 5.2.2.4. Ítem 2.2 del qüestionari alumnes: Motiu per cursar el CF.

Amb l’ítem 2.3 del qüestionari preguntàvem d’on havien obtingut la informació els alumnes abans de matricular-se en el CF (Figura 5.2.2.5), en aquest cas també demanàvem dues respostes. Les respostes obtingudes a partir del grup total d’alumnes d’FP i del grup d’alumnes d’FPA són molt semblants:

- Els centres formatius són els principals llocs on els alumnes obtenen la informació sobre els CF, els alumnes d’FPA obtenen la informació en el centres on ara cursen el CF en un 38,1%, mentre que en el grup format per tots els

alumnes d'FP ho fan en un 49,8 %. Això pot estar relacionat amb la procedència dels alumnes, que en el grup general d'alumnes d'FP provenen de la mateixa comarca i, per tant, tenen més facilitats per obtenir la informació en el mateix centre on estudiaran el CF.

- Entre un 5 i un 10 % dels alumnes obtenen la informació per cursar el CF en internet.

- La incidència de les altres fonts d'informació és molt baixa, menor del 5 % en el grup format per tots els alumnes que cursen FP, per a "l'empresa on treballava", "en revistes i/o diaris", "per televisió o ràdio", i "en una organització sindical". Cap dels alumnes d'FP agrària va consultar revistes o diaris, va obtenir informació en ràdio i/o televisió, o es va informar en una organització professional. Aquest darrer punt és interessant perquè posa de manifest que el paper dels sindicats agraris com a orientadors professionals és molt limitat.

- Un 23,8 % dels alumnes d'FPA van obtenir la informació per cursar el CF en una fira educativa, mentre només el 4,2 % dels alumnes del grup total d'FP ho va fer. Aquesta diferència és estadísticament significativa ($\text{Chi-quadrat} < 0,05$), pot indicar que un grup d'alumnes d'FPA va acudir junt a una fira educativa. Aquest aspecte es podrà clarificar amb les entrevistes individuals als alumnes d'FPA.

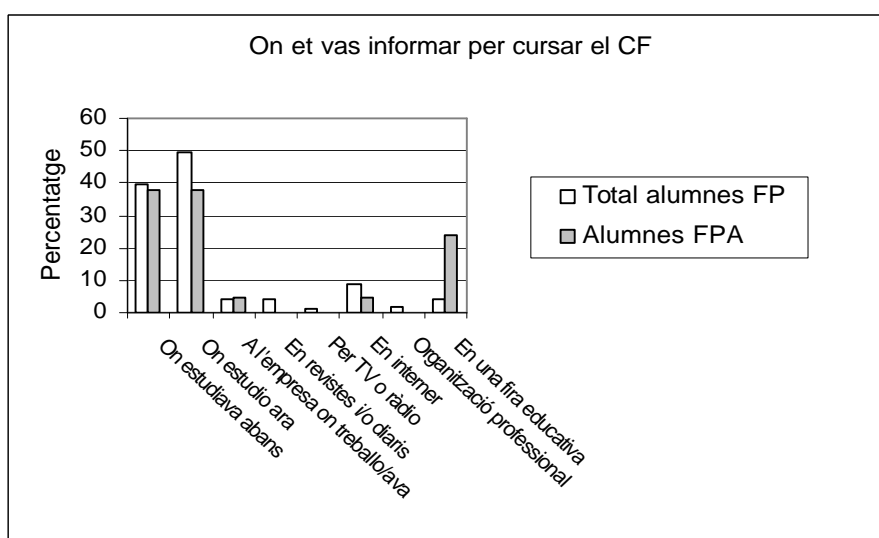

Figura 5.2.2.5. Ítem 2.3 del qüestionari alumnes: Lloc on et van informar per cursar el CF.

- Part 3: Valoració de la formació que reps en l'actualitat

La part 3 del qüestionari estava dedicada a valorar tres aspectes de la formació que els alumnes estaven rebent: el *grau de satisfacció* de diferents conceptes relacionats amb el centre, *l'acompliment d'expectatives prèvies* i les *pràctiques en l'àmbit de l'empresa*.

Les puntuacions mitges per a cadascun dels conceptes relacionats amb el centre, pel grup format per tots els alumnes d'FP i pels alumnes d'FPA, es troben a la Taula 5.2.2.1. (1= molt insatisfet; 10= molt satisfet).

L'anàlisi de la variància realitzada (T d'Student-Fisher) posa de manifest que existeixen diferències significatives entre els dos grups en quant a "valoració del centre", "professorat" i "qualitat dels coneixements". L'aspecte "valoració general" té un grau de significació ($p = 0.003$) pròxim al que marcàvem per rebutjar la hipòtesi ($p \leq 0,001$).

Aspecte	mitja	
	Total alumnes FP	Alumnes FPA
Valoració general	6,8	5,7
Organització centre	6,7	4,0
Professorat	6,7	5,2
Equipaments didàctics i tecnològics	6,6	6,4
Adequació d'aules, tallers i laboratoris	6,6	6,2
Qualitat dels coneixements rebuts	7,1	5,1

Taula 5.2.2.1. Mitges de les puntuacions atorgades en l'ítem 3.1: Satisfacció general amb els estudis d'FP.

En primer lloc constatem que totes les puntuacions del grup FPA estan, pràcticament, entre 1 i 3 punts per sota de les puntuacions obtingudes en el grup general d'alumnes d'FP.

La Figura 5.2.2.6. ens permet veure com els alumnes del grup general d'alumnes d'FP es situen al voltant del 7 en "satisfacció global", mentre entre els alumnes d'FPA hi ha dos grups, un majoritari al voltant del 6, i un minoritari al voltant del 3.

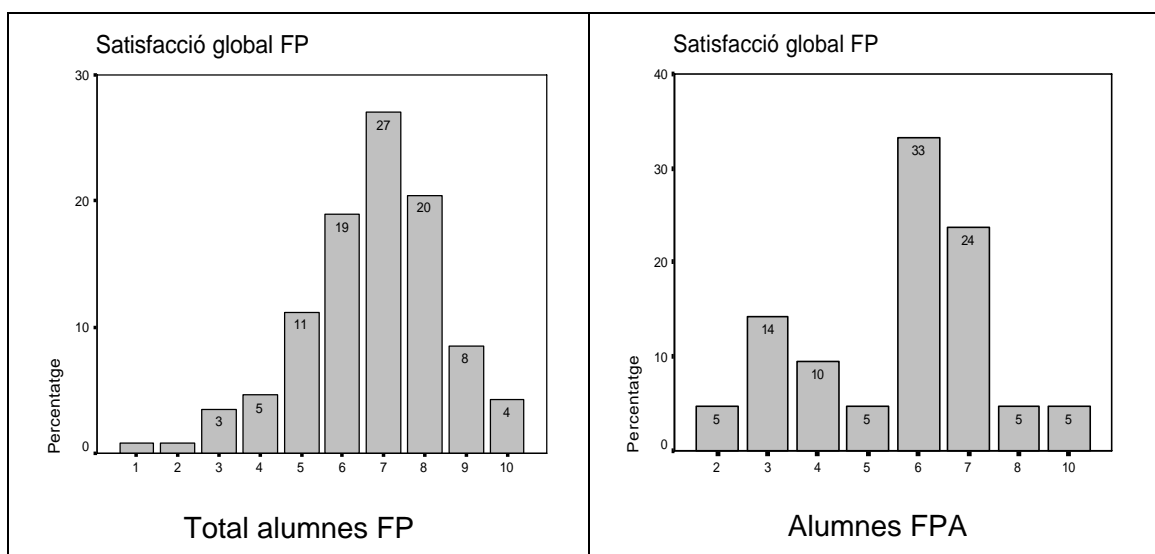

Figura 5.2.2.6. Ítem 3.1 del qüestionari alumnes: Satisfacció global amb els estudis d'FP.

Pel que fa a la “satisfacció amb l'organització del centre”, les diferències, en aquest cas estadísticament significatives entre els dos grups, són les majors per aquest apartat, arribant a 2.7 punts. Cap dels alumnes d'FPA puntua amb més d'un 6 aquest aspecte.

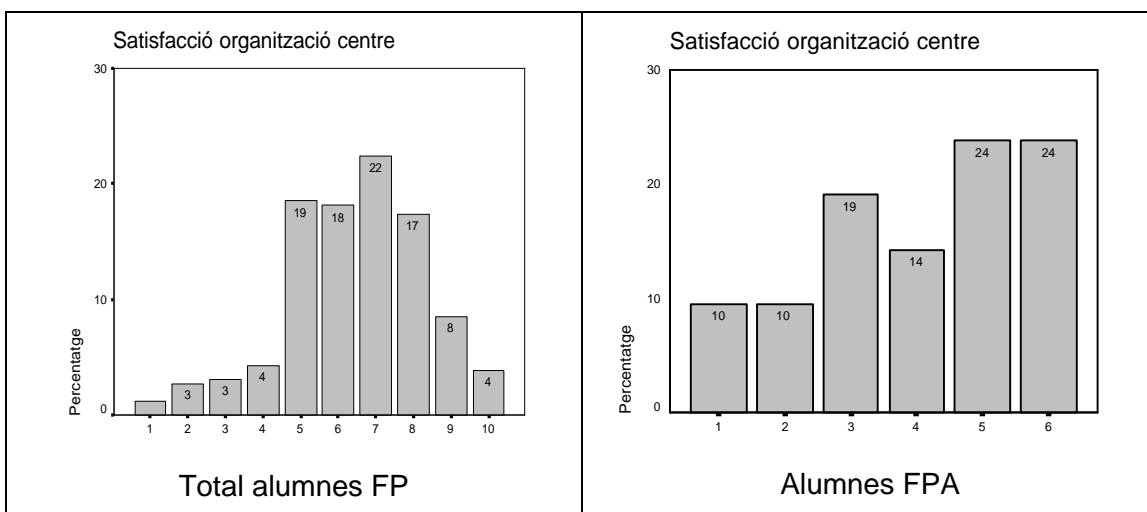

Figura 5.2.2.7. Ítem 3.1 del qüestionari alumnes: Satisfacció amb l'organització del centre.

La valoració de la “satisfacció amb el professorat” presenta també diferències estadísticament significatives. En el grup format per tots els alumnes d'FP les puntuacions s'agrupen al voltant del 6 (mitja 6,7), i en el grup estudiat les puntuacions estan al voltant del 5 (mitja 5,2)

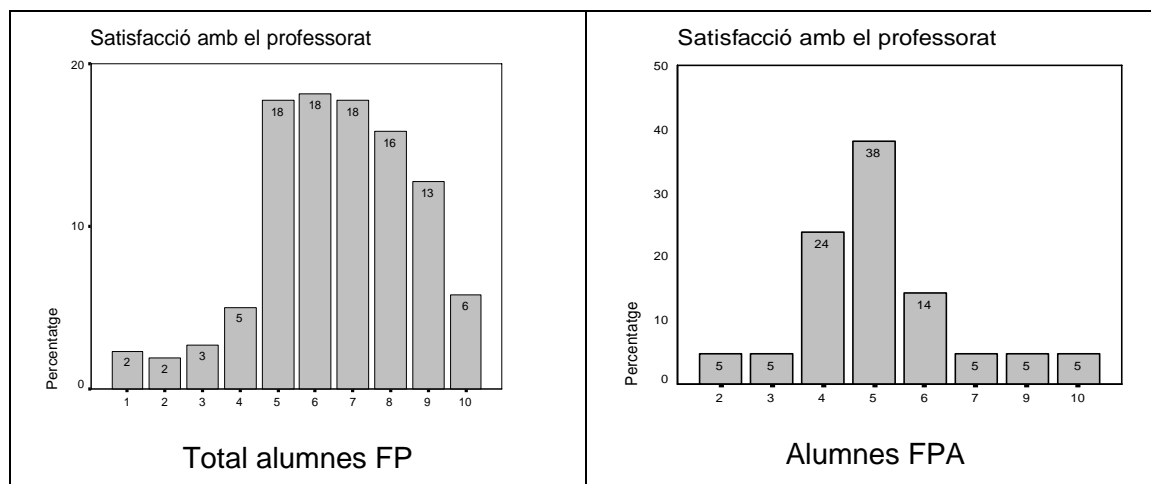

Figura 5.2.2.8. Ítem 3.1 del qüestionari alumnes: Satisfacció amb el professorat.

De l'anàlisi de la variància, realitzat per a observar diferències significatives en l'aspecte “satisfacció amb els equipament didàctics i tecnològics” s'ha constatat que no presenta significació estadística. A la Figura 5.2.2.9. veïem que els alumnes molt satisfets (els que puntuen amb un 8 o més aquest aspecte) representen un 53 % en el grup d'alumnes d'FP i un 48 % entre els d'FPA.

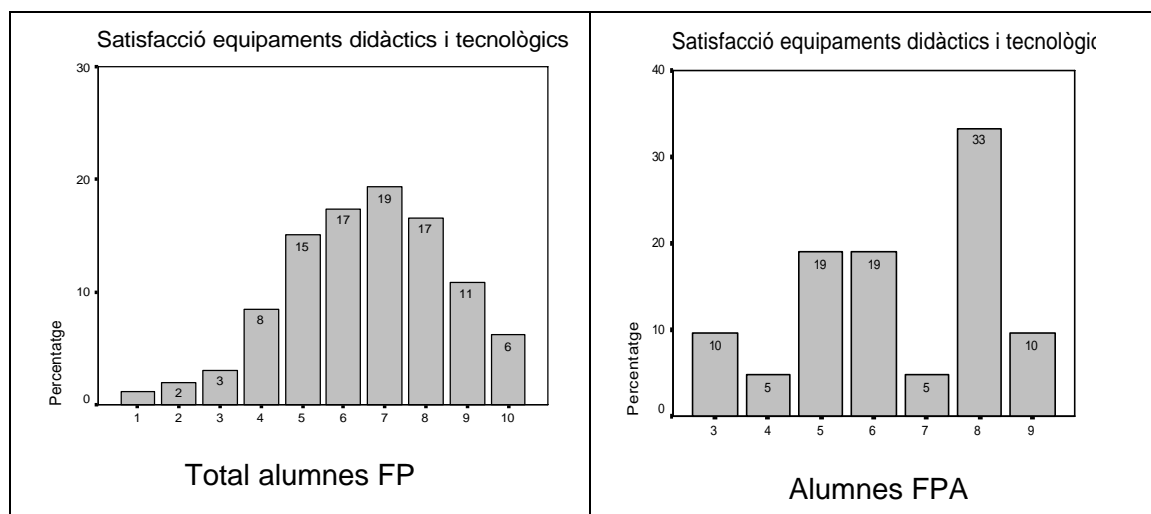

Figura 5.2.2.9. Ítem 3.1 del qüestionari alumnes: Satisfacció equipaments didàctics i tecnològics.

No es detecten diferències significatives per a l'aspecte "satisfacció amb l'adequació dels espais" (Figura 5.2.2.10)

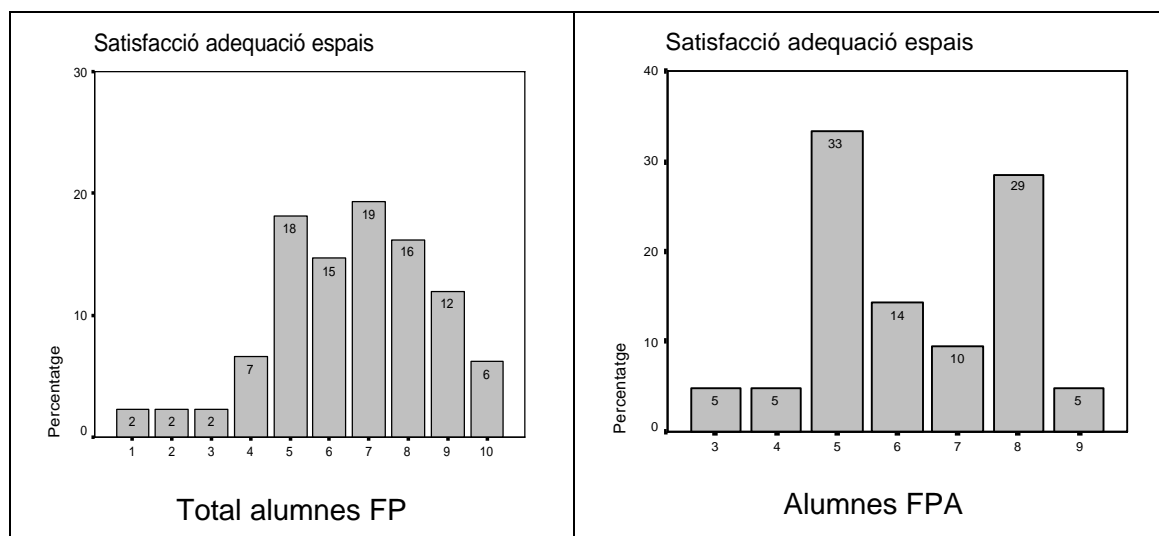

Figura 5.2.2.10. Ítem 3.1 del qüestionari alumnes: Satisfacció adequació d'aules, tallers i laboratoris.

El grau de satisfacció dels alumnes que cursen FPA és considerablement menor, comparant amb el grup que inclou als alumnes d'FP estudiats. Els primers donaven una nota mitja de 7,1 a aquest aspecte, i els segons un 5,1. Un 34 % dels alumnes d'FPA consideren que els coneixements que reben no arriben al 5 (1= molt insatisfet, 10= molt satisfet), en canvi en el grup general d'FP, només un 10 % considera que els coneixement que reben no arriben al 5 (Figura 5.2.2.11).

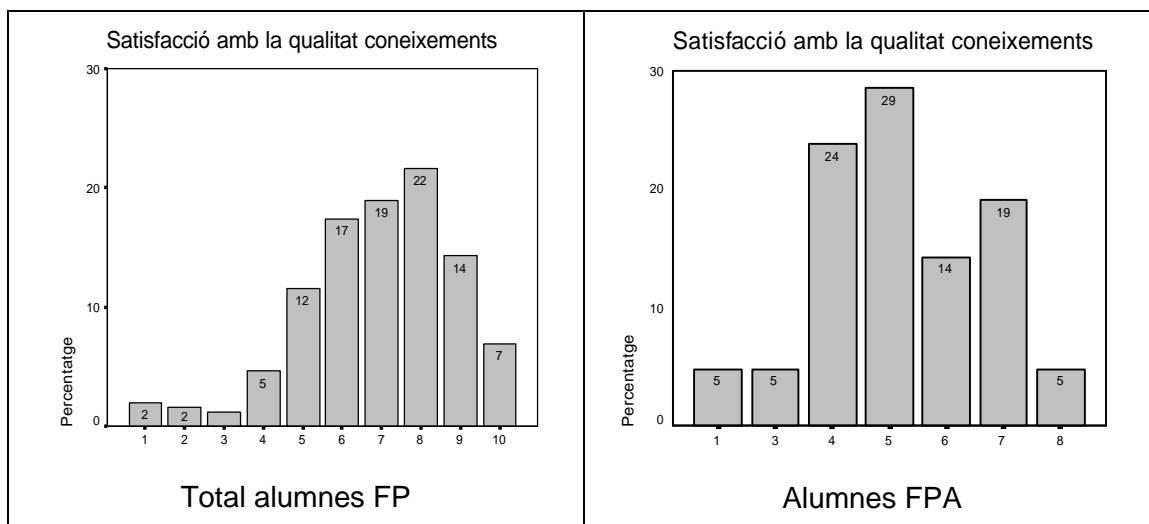

Figura 5.2.2.11. Ítem 3.1 del qüestionari alumnes: Satisfacció global amb la qualitat dels coneixements rebuts.

L'ítem 3.2 *relació entre expectatives i formació real* mostra significació estadística a partir de l'anàlisi de la variància de les dues poblacions. Observant la Figura 5.2.2.12 comprovem que una gran majoria dels estudiants d'FPA manifesten que les seves expectatives són pitjors del que esperaven (76 %) o molt pitjors (5%), en canvi en el grup format per tots els alumnes d'FP, només un 24% dels alumnes enquestats creu que les seves expectatives són pitjors o molt pitjors.

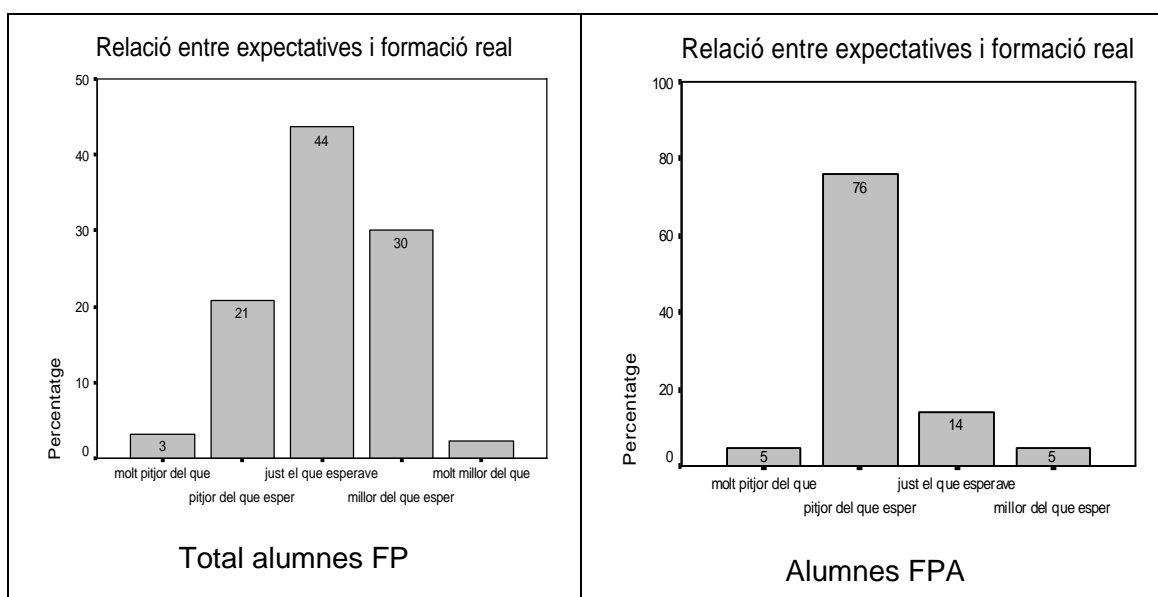

Figura 5.2.2.12. Ítem 3. 2 del qüestionari alumnes: Relació existent entre les expectatives (abans de matricular-te) i la formació real rebuda actualment en el centre.

De l'anàlisi detallat de l'ítem 3.3 *valora les pràctiques en l'àmbit de l'empresa*, podem concloure que:

- No s'observen diferències estadísticament significatives entre els dos grups comparats.
- El 44% dels alumnes d'FPA considera que la FCT li servirà totalment "per completar la formació rebuda en el centre", dada que concorda amb el gran nombre d'alumnes que es mostra descontent amb els coneixements rebuts. Només el 20 % dels alumnes del grup general d'alumnes d'FP escollia aquesta opció (Figura 5.2.2.13).

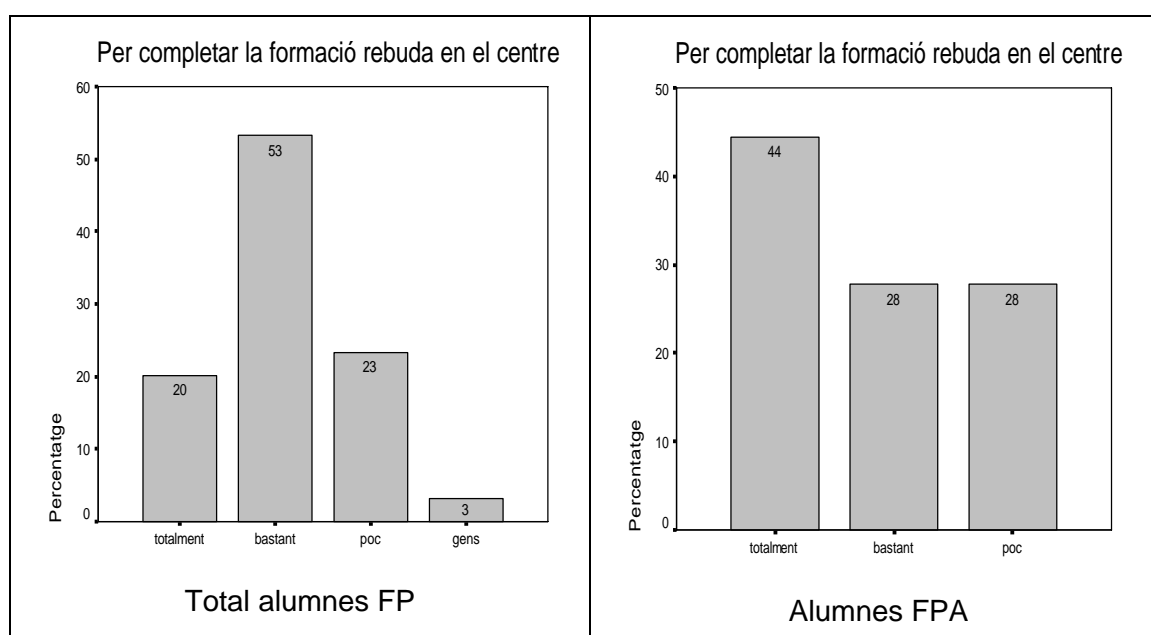

Figura 5.2.2.13. Ítem 3.3 del qüestionari alumnes: Les pràctiques en l'àmbit de l'empresa et serviran per completar la formació rebuda en el centre docent.

- Els alumnes dels dos grups opinen de forma similar pel que fa a la finalitat de la FCT en els aspectes "et servirà per adquirir nous coneixements i habilitats" (Figura 5.2.2.14).

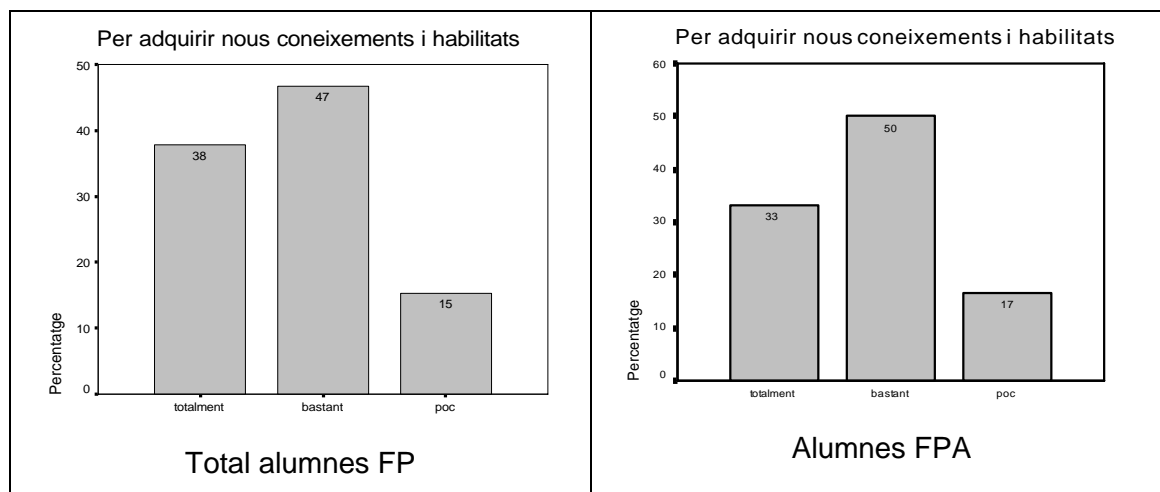

Figura 5.2.2.14. Ítem 3.3 del qüestionari alumnes: Les pràctiques en l'àmbit de l'empresa et serviran per adquirir nous coneixements i habilitats.

- El 55 % dels alumnes d'FPA considera que la FCT li servirà per trobar la primera feina, mentre que en el grup format per tots els alumnes d'FP enquestats aquesta xifra arriba al 70 % (Figura 5.2.2.15).

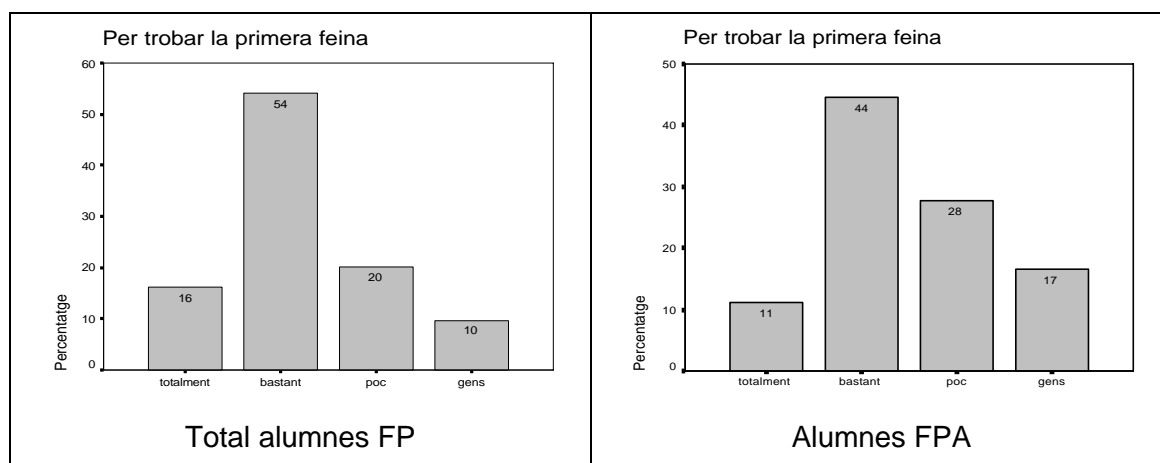

Figura 5.2.2.15. Ítem 3.3 del qüestionari alumnes: Les pràctiques en l'àmbit de l'empresa et serviran per trobar la primera feina.

● Part 4: Expectatives futures

La comparació de mitges realitzat per a observar diferències significatives entre el grup general d'alumnes d'FP i el format per estudiants d'FP agrària, en el

primer ítem de la part 4, (*Quan acabis el CF que curses actualment: Què penses fer?*), indica que la significació estadística està pròxima (Chi-quadrat = 0,06) al llindar que ens havíem fixat per rebutjar la hipòtesis (Chi-quadrat < 0,05). Malgrat no existir un valor que sigui estadísticament significatiu, creiem que la Figura 5.2.2.16, on es representen les freqüències, aporta dades interessants:

- El 47,6% dels alumnes d'FPA pensen posar-se a treballar, mentre només el 32,7% del grup general d'alumnes d'FP està disposat a fer-ho.
- Els alumnes d'FPA que pensen anar a la universitat o tenen intencions de continuar estudiant és molt baix (0% i 4,8%) respecte el grup general (9,3% i 22,4%).
- El nombre d'alumnes que pensa matricular-se en altre CF és el doble entre els alumnes d'FPA (19,0%) que entre els del total d'alumnes d'FP (9,3%).

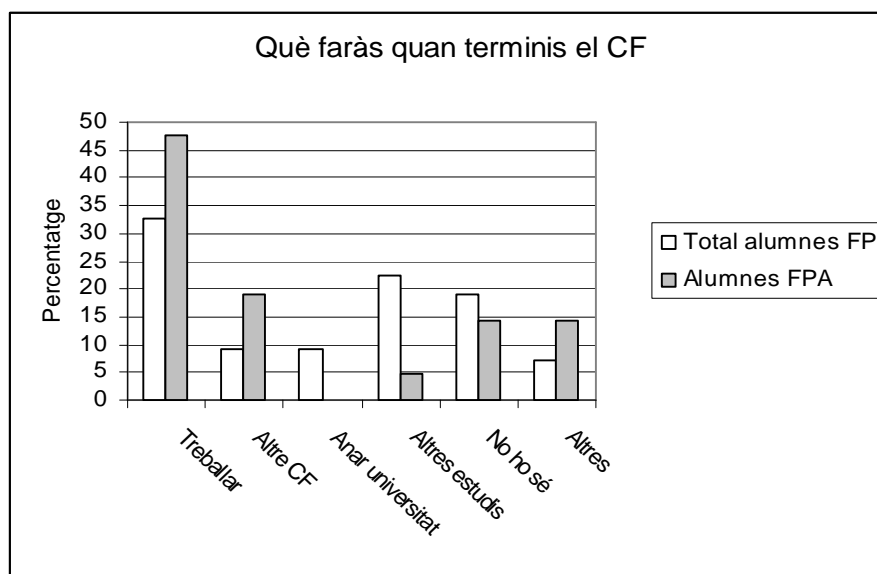

Figura 5.2.2.16. Ítem 4.1 del qüestionari alumnes: Què penses fer quan acabis el CF que curses actualment?

No s'aprecien diferències estadísticament significatives derivades de la comparació de freqüències entre les dues poblacions per als ítems referents a: *Quant temps tardaràs en trobar feina?* (Figura 5.2.2.17), *Quin sou creus que et pagaran?* (Figura 5.2.2.18), i *Relació de la primera feina amb el CF cursat* (Figura 5.2.2.19), de l'ítem 4.2. Els alumnes d'FPA són una mica més

optimistes respecte al temps que tardaran en trobar feina, el 71% creu que necessitarà menys de 3 mesos, mentre que en el grup general d'alumnes d'FP només el 58% té aquesta opinió. Pel que fa al *sou que rebràs* i la *relació amb el CF cursat*, trobem una coincidència pràcticament total entre tots dos grups: el 52% espera guanyar entre 600 i 900 €, el 81% (entre els alumnes d'FPA) i el 74% (en el grup general d'alumnes d'FP) opina que els estudis cursats i la primera feina estaran “totalment” o “bastant” relacionats.

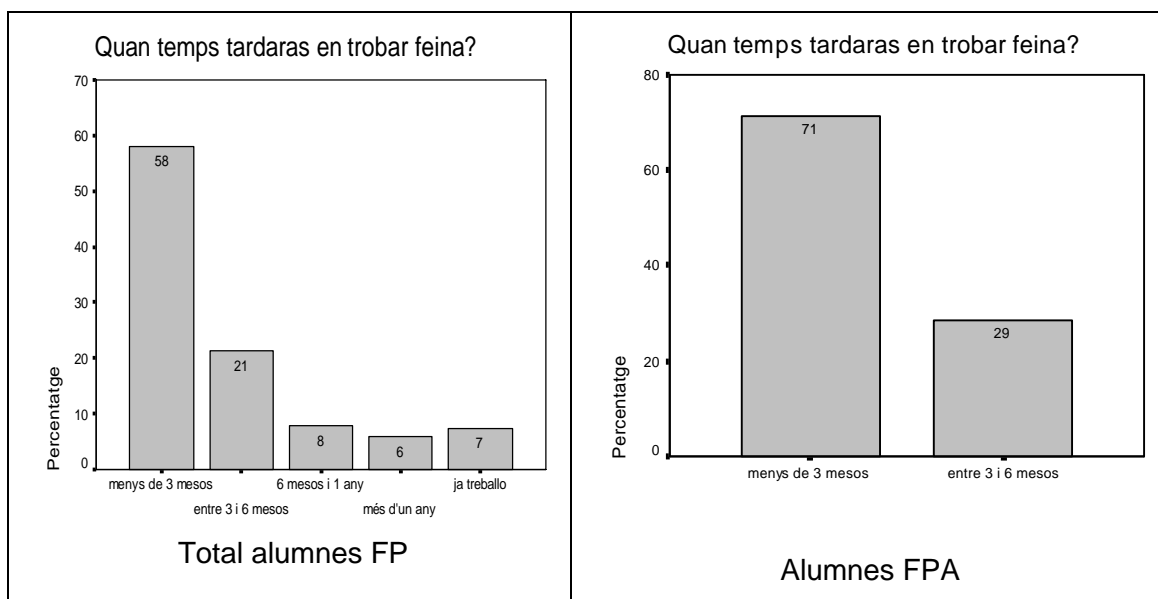

Figura 5.2.2.17. Ítem 4.2 del qüestionari alumnes: Quant temps tardaràs a trobar feina?

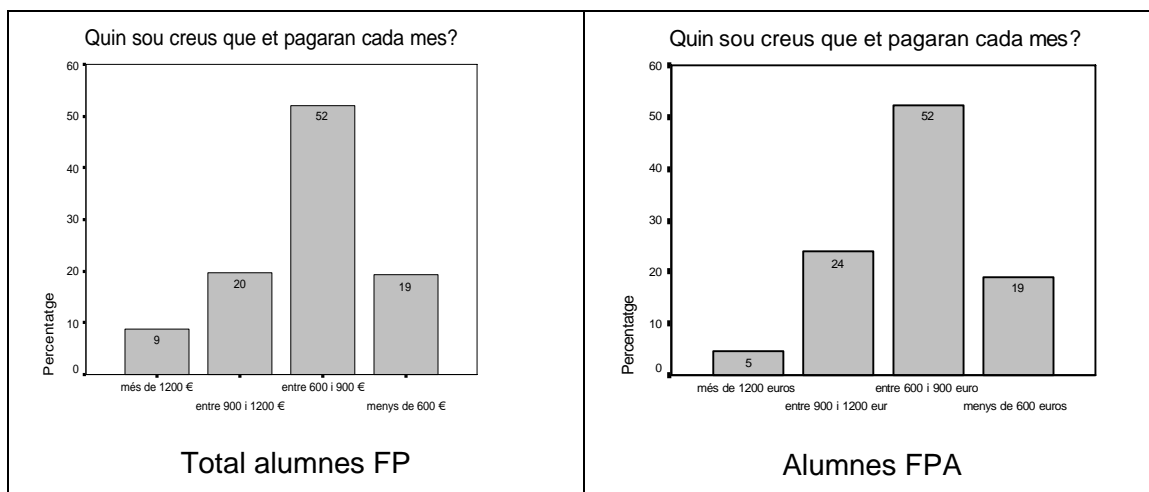

Figura 5.2.2.18. Ítem 4.2 del qüestionari alumnes: Quin sou creus que et pagaran?

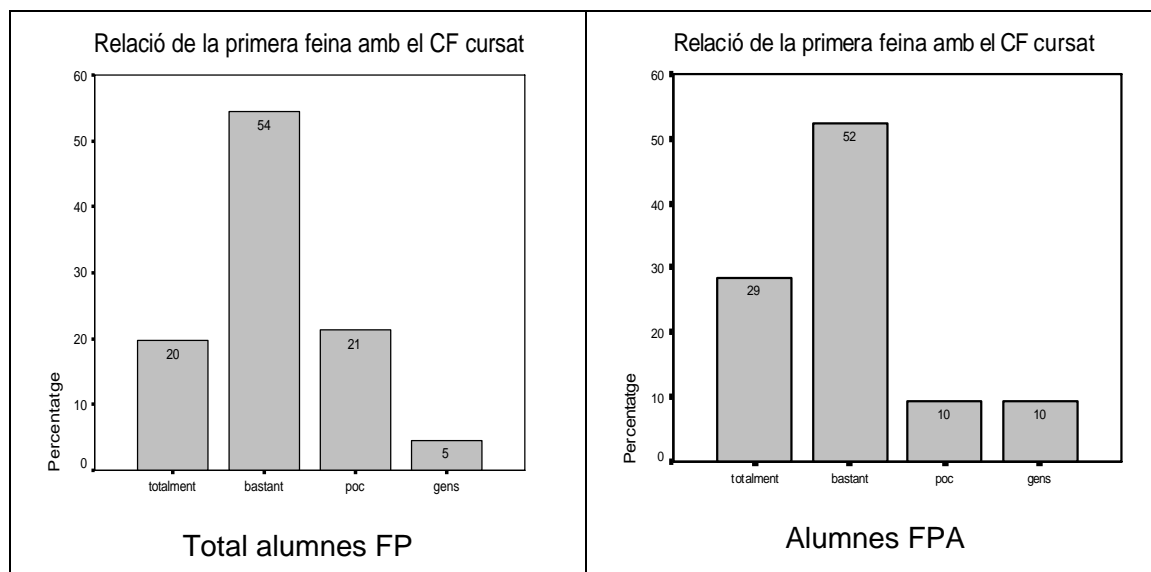

Figura 5.2.2.19. Ítem 4.2 del qüestionari alumnes: Creus que la feina que trobaràs estarà relacionada amb els teus estudis actuals?

Respecte a l'apartat *On creus que treballaràs (ubicació geogràfica)*, la comparació de freqüències posa de manifest l'existència d'una diferència estadísticament significativa ($\text{Chi-quadrat} < 0,05$). Els alumnes d'FPA estan disposats a treballar fora de Catalunya en un 29%, mentre que per al grup format per tots els alumnes que cursen FP només al 6% està disposat a fer-ho (Figura 5.2.2.20).

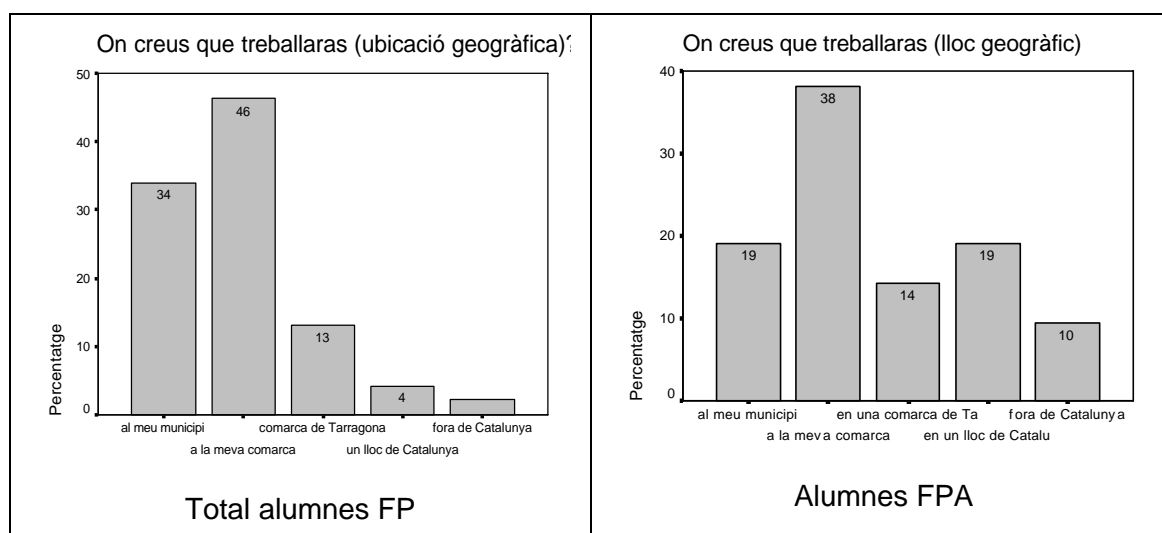

Figura 5.2.2.20. Ítem 4.2 del qüestionari alumnes: On creus que treballaràs? (Ubicació geogràfica).

El darrer ítem de la part 4 referent a les expectatives sobre el lloc de treball (*en què t'agradaria treballar*), presenta significació estadística ($\text{Chi-quadrat} < 0,05$) en la comparació de freqüències, posant de manifest que els alumnes d'FPA tenen una tendència major a treballar en l'apartat *serveis socials*. D'altra banda, tot i no ser una dada estadísticament significativa, veiem (Figura 5.2.2.21) que els alumnes d'FPA s'inclinen per treballar en producció en primer lloc, i en segon lloc en una oficina, despatx, gabinet tècnic..., mentre el total d'alumnes d'FP tria en primer lloc, de forma majoritària, treballar en una oficina, despatx, gabinet tècnic... i en segon lloc opten per treballar en producció.

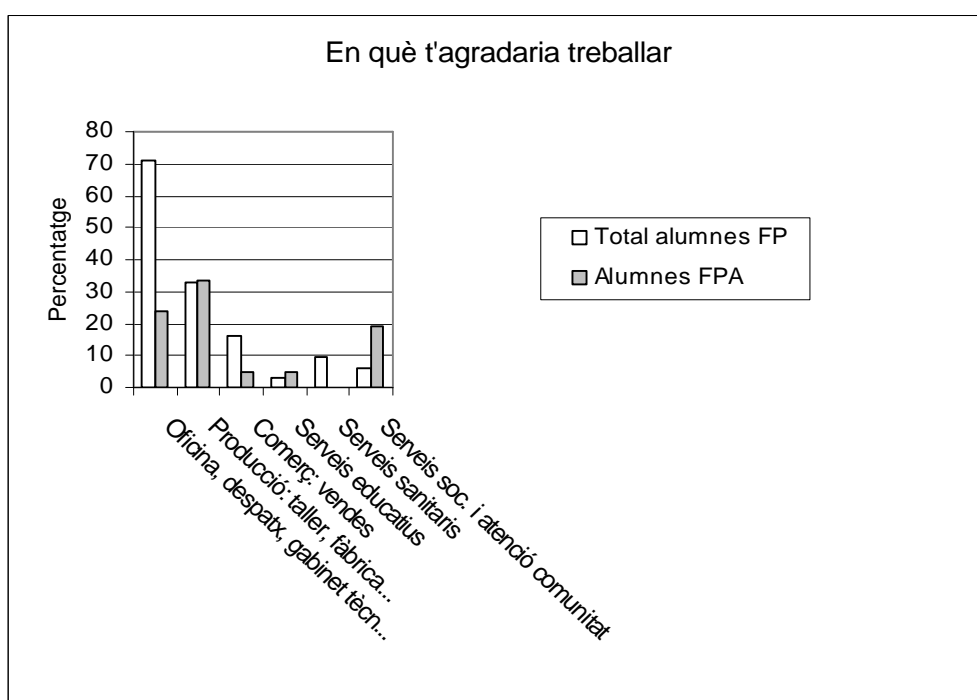

Figura 5.2.2.21. Ítem 4.3 del qüestionari alumnes: En què t'agradaria treballar quan finalitzis els teus estudis?

- Part 5: Comentaris sobre la formació professional

En el bloc 5 donàvem opció a posar per escrit l'opinió personal de la persona enquestada sobre la formació rebuda. 16 alumnes d'FPA van donar la seva opinió, i 85 de la resta d'especialitats (Annex D2).

En la Figura 5.2.2.22. hem representat, en forma de mapa conceptual, les

opinions majoritàriament expressades pels 101 alumnes que van fer aportacions en aquest bloc. Les opinions es poden agrupar en cinc categories: sistema educatiu, centres, professors, pràctiques i inserció laboral. En color gris hem marcat les opinions més repetides.

a) Sistema educatiu

- Els alumnes que cursen CFGM consideren que s'hauria de permetre el pas dels CFGM al CFGS, els alumnes que cursen CFGS opinen la nota d'accés a la universitat hauria de ser la mateixa que per als alumnes que provenen de la selectivitat.

“Estaria molt més bé passar directament al GS, sense fer la prova d'accés, molta gent no pot estudiar per aquest motiu”. (Estudiant de 18 anys, GM Administració)

“...el que trobo malament és que per passar de GM a GS és molt difícil”. (Estudiant de 17 anys, GM Sanitat)

“...en el que estic totalment en contra és en contra de les universitats perquè ens demanen una nota més alta, com a tres punts més alts, que no pas les PAAU i hauríem de tenir les mateixes possibilitats ja que a l'hora de pagar paguem tots per igual”. (Estudiant 20 anys, GS Serveis Socioculturals i a la Comunitat)

- L'administració hauria de definir clarament els perfils professionals, augmentant el grau d'exigència per obtenir l'acreditació.

“El problema que té aquest cicle és que abasta moltes professions o branques diferents”. (Estudiant 21 anys, GS Activitats Agràries)

“Crec que tenim de definir més el perfil professional que té”. (Estudiant 20 anys, GS Serveis Socioculturals i a la Comunitat)

“... desde el mismo ministerio se debería potenciar más el CFGS y ponerlo al nivel en que en un principio se proyectó”. (Estudiant > 18 anys, GS Electricitat i Electrònica)

“En quin nivell acadèmic es troben els CF? Quan ho sabrem?”. (Estudiant > 18 anys, GS Electricitat i Electrònica)

- Hi ha una certa identificació entre grau mig i FP1, i entre grau superior i FP2.

“Actualment FP2=CFGS?”. (Estudiant 36 anys, CS Electricitat i Electrònica)

b) Centres

- Els centres haurien d'augmentat el nivell d'exigència.

“els mínims demanats per obtenir el títol són molt baixos”. (Estudiant 19 anys, GM Activitats Agràries)

“Els CF, quasi la meitat de la gent els fa perquè són d'un nivell molt baix, i és una manera molt fàcil d'obtenir un títol”. (Estudiant 18 anys, GM Administració)

"... no aconseguen nivells molt elevats". (Estudiant 19 anys, GS Electricitat i Electrònica)

- Es detecten problemes d'organització.

"S'hauria de prendre més cura en l'organització dels centres". (Estudiant 22 anys, GS Activitats Agràries)

"... hi ha una manca d'organització a nivell general". (Estudiant 21 anys, GS Activitats Agràries)

"No estan gaire bé organitzats". (estudiant 17 anys, GM Administració)

"... i aprofitar millor els recursos de què disposa el centre". (Estudiant 21 anys, GS Electricitat i Electrònica)

"És un caos total". (Estudiant 27 anys, GS Electricitat i Electrònica)

- La matèria donada és excessiva, redundant, es dona en molt poc temps.

"es vol donar massa matèria en massa poc temps i que al CF li falta un any per poder assimilar prou coneixements". (Estudiant 21 anys, GS Activitats Agràries)

"...abasten una matèria molt àmplia, amb la qual cosa no es pot arribar a aprofundir..." (Estudiant 21 anys, GS Activitats Agràries)

"... amb un any no tens temps d'aprendre gaire cosa". (Estudiant 18 anys, GM Administració)

"...no es pot complir, ni de lluny, el que és el currículum del cicle". (Estudiant 21 anys, GS Electricitat i Electrònica)

"Estudies coses que no tenen res a veure amb el que fem...Estudies coses que no farem...". (Estudiant 17 anys, GM Sanitat)

- Caldria millorar les instal·lacions i equipaments.

"... i medis molt limitats". (Estudiant 22 anys, GS Activitats Agràries)

"Les instal·lacions no són les adequades". (Estudiant 18 anys, GM Electricitat i Electrònica)

"Falta material per treballar i les classes tindrien que estar en millor estat higiènic". (Estudiant > 18 anys, GM Electricitat i Electrònica)

"...tendrían que pensar en hacer algunos cambios en aulas y talleres, y hay instrumental que no se puede utilizar de lo roto que lo encontramos". (Estudiant de 18 anys, GM de Sanitat)

- Haurien de facilitar la inserció laboral.

"Falta de matèria educativa per a la inserció laboral". (Estudiant 19 anys, GM Activitats Agràries)

"...des de l'escola s'haurien de promocionar els alumnes". (Estudiant 21 anys, GS Activitats Agràries)

"Tendría que acabar el ciclo y la misma escuela buscarte un trabajo u orientarte para que vayas a buscarlo y a donde". (Estudiant 19 anys, GM Electricitat i Electrònica)

c) Professors

- Els professors estan mal preparats, en coneixements tècnics i també

didàctics.

- “El professor no s’organitza la feina i la matèria que ha de donar”. (Estudiant 19 anys, GM Activitats Agràries)
- “Algunes de les assignatures importants no tenen professors especialitzats i això fa baixar el nivell i l’interès dels alumnes”. (Estudiant 24 anys, GS Activitats Agràries)
- “Alguns professors necessiten preparació pedagògica”. (Estudiant 24 anys, GS Activitats Agràries)
- “Más calidad del profesorado”. (Estudiant 22 anys, GS Electricitat i Electrònica)
- “Professors que semblin que tenen més coneixements”. (Estudiant 19 anys, GM Sanitat)
- “... i sobretot formar el professorat”. (Estudiant 20 anys, GS Serveis Socioculturals i a la Comunitat)

d) Pràctiques

- S'haurien d'incrementar.

- “Hauria d’haver més hores de pràctiques”. (Estudiant 24 anys, GS Activitats Agràries)
- “La formació més important és la que et donen a l’empresa”. (19 anys, GS Electricitat i Electrònica)
- “Que sigui més pràctic”. (Estudiant 21 anys, GS Serveis Socioculturals i a la comunitat)

- La FCT s'hauria de cobrar.

- “Crec que haurien de donar ajuts o alguna mínima compensació a l'hora de realitzar les pràctiques d'empresa” (Estudiant 21 anys, GM Activitats Agràries)

e) Inserció laboral

- Els CF són poc coneguts, els alumnes estan poc valorats i mal pagats.

- “... s’hauria d’adequar la formació amb el que després t’espera”. (Estudiant 21 anys, GS Activitats Agràries)
- “No se ajusta a las necesidades del mercado laboral”. (Estudiant 29 anys, GS Electricitat i Electrònica)
- “... la gente que ha cursado FP está bastante mal remunerada, aunque haga el mismo trabajo que un universitario”. (Estudiant 27 anys, GS Comerç i Màrqueting)
- “...no acaben de ser acceptades per l’empresa privada”. (Estudiant 24 anys, GS Comerç i Màrqueting)
- “Abans de treure un cicle formatiu s’haurien de tenir clars els objectius, saber les sortides professionals...”. (Estudiant 20 anys, GS Serveis Socioculturals i a la Comunitat)

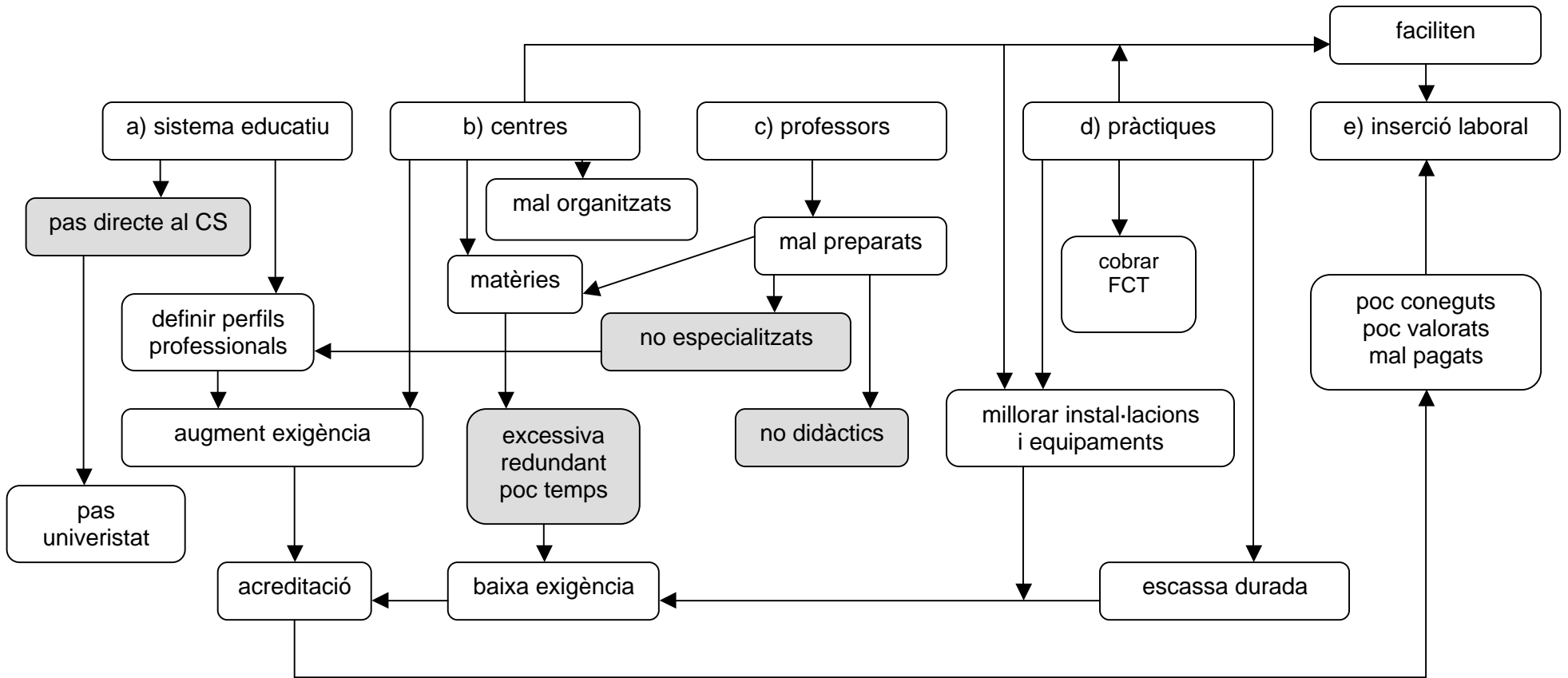

Figura 5.2.2.22. Part 5 del qüestionari alumnes: Comentaris sobre la formació professional.

5.2.3. Qüestionari al professorat d'FP (QPR)

El qüestionari aplicat a la mostra del professorat d'FP (Annex C3) constava de 5 parts (Annex B3). Les dades de les quatre primeres parts s'han analitzat amb l'ajut del programa estadístic SPSS 10.0 (Annex E3) mitjançant una anàlisi estadística descriptiva simple, a la part 5 hem analitzat unitats de significat (Annex D3) que s'han estructurat amb mapes conceptuals, considerant-se nul·les les respostes en blanc o confuses.

- Part 1: Dades del professorat

Els resultats obtinguts en aquesta part s'han exposat en el punt 4.2.3. *Qüestionari professorat d'FP* de l'Apartat 4 *Aplicació dels instruments*. És difícil obtenir dades oficials referents al professorat d'FP, ja que acostumen a ser molt generals, usualment es publiquen únicament el nombre global de professors i la seva evolució, o si són dades detallades, ho són de forma conjunta per a tota la secundària. Quant a l'edat, sembla que per als professors de secundària la mitjana rondaria els 45 anys (Pérez, S., 2001), que en el cas de l'FP seria probablement menor, per la incorporació de professors joves a les noves especialitats, en la nostra mostra la mitjana d'edat és 40. Per al sexe, Pérez i Rodríguez (2002) consideren que en l'actual FP el percentatge de dones està entre el 42 i el 45 %, la mostra que estem estudiant té una proporció del 44,6 % de dones. Finalment, segons dades del Departament d'Ensenyament (2001), a la demarcació de Tarragona per al curs 1999-2000, el 17,8 % del professors de secundària són professors tècnics d'FP, aquesta proporció serà major en els centres d'FP, en el nostre cas els professors amb titulació de tècnics especialistes representen el 20,7 % del total de la mostra.

- Part 2: Valoració de la formació professional

La Figura 5.2.3.1. recull la valoració que el professorat d'FP fa respecte el seu centre. L'aspecte millor valorat ha estat la *ràtio alumne/professor*, amb una puntuació de 6,9. A continuació està la *dotació informàtica del centre*, amb una puntuació de 6,5. Entre 6,4 i 6,1 punts es troben *laboratoris i tallers* (6,4), *aules*

(6,2), patis, pistes esportives i zones exteriors (6,2), i espais i materials per pràctiques (6,1). La puntuació mínima l'ha rebut *adequació general de l'edifici*, amb 5,8 punts.

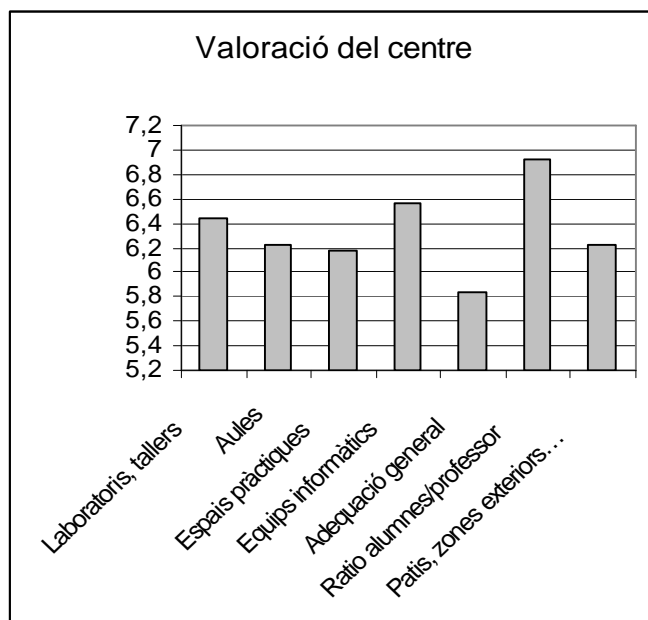

Figura 5.2.3.1. Ítem 2.1 del qüestionari al professorat: valoració del centre.

En l'ítem 2.2. es demanava al professorat que valorés la *preparació prèvia dels alumnes que s'incorporen a l'FP* (Figura 5.2.3.2). Tots els aspectes considerats presenten valors superiors per als alumnes dels CFGS respecte els dels CFGM. L'aspecte millor valorat és el referent a la *motivació* (6,5 per als alumnes del GS i 5,2 per als del GM), seguit de la *preparació inicial en àrees instrumentals* (5,7 per al GS i 4,4 per al GM). *Coneixement del sector professional* (5,3 per al GS i 4,2 per al GM) i *preparació inicial en l'àrea de tecnologia* (5,2 per al GS i 4,1 per al GM) recullen les puntuacions més baixes.

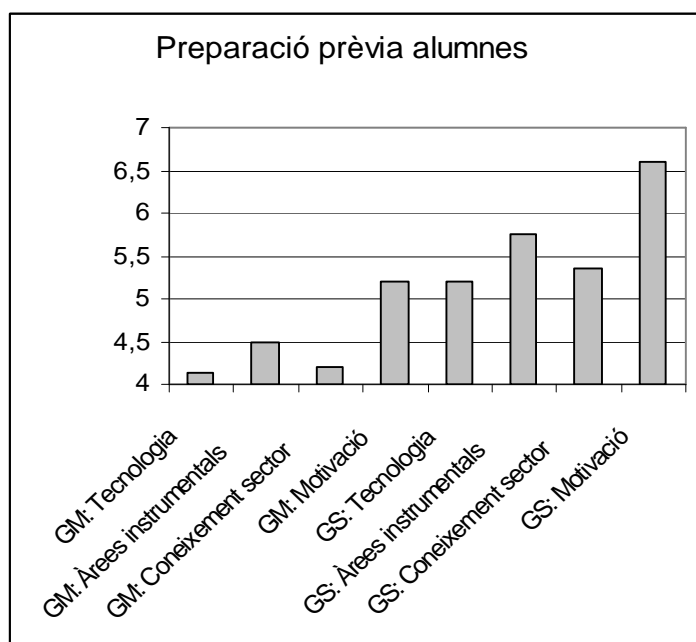

Figura 5.2.3.2. Ítem 2.2. del qüestionari al professorat: valoració de la preparació prèvia dels alumnes que s'incorporen a l'FP.

En l'ítem 2.3. es demanava valorar tres aspectes referents a l'*acceptació dels titulats d'FP amb el nou sistema respecte el sistema anterior*. En el primer aspecte, *consideració social* (Figura 5.2.3.3), el 45 % considera que és igual amb el sistema nou (LOGSE) que amb l'anterior (LGE). Les opinions dels que consideren que és *molt millor que abans* o *millor que abans* (30 %), és semblant als que consideren que socialment estan *molt pitjor que abans* o *pitjor que abans*. En els altres dos aspectes, *valoració empresarial* (Figura 5.2.3.4) i *valoració de les famílies dels alumnes* (Figura 5.2.3.5), es produeix una situació molt semblant. La mitja aritmètica i la mediana (Annex E3) ens situarien l'indicador en *igual que abans*.

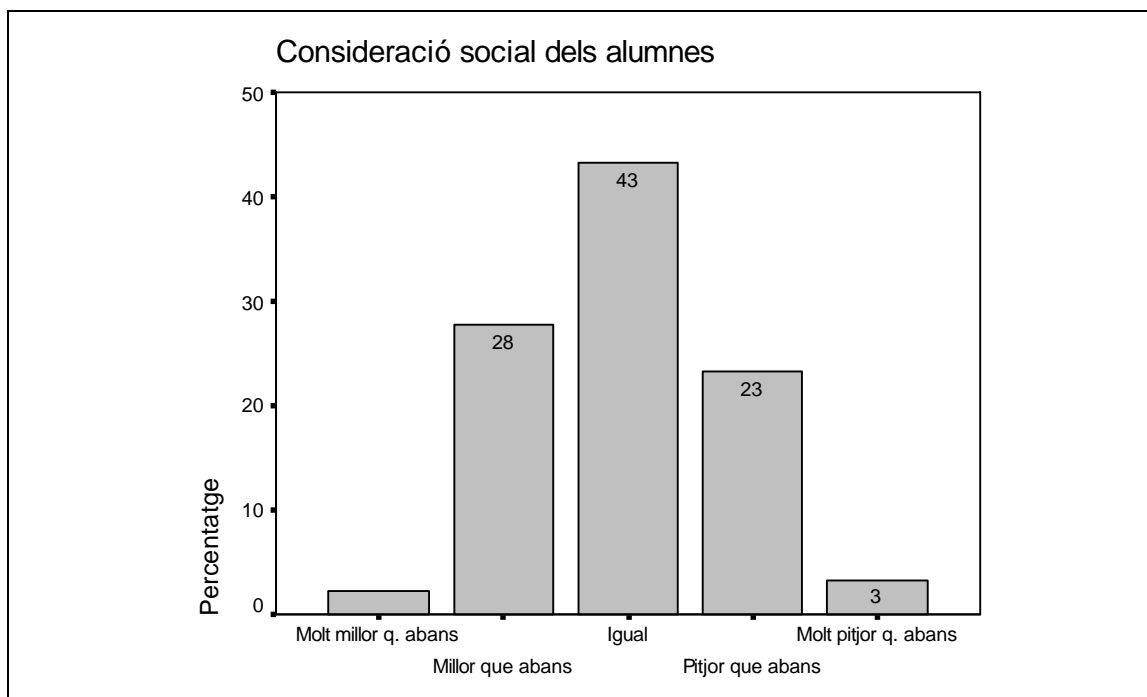

Figura 5.2.3.3. Ítem 2.3. del qüestionari al professorat: valoració de l'acceptació dels titulats d'FP LOGSE respecte l'anterior sistema, consideració social.

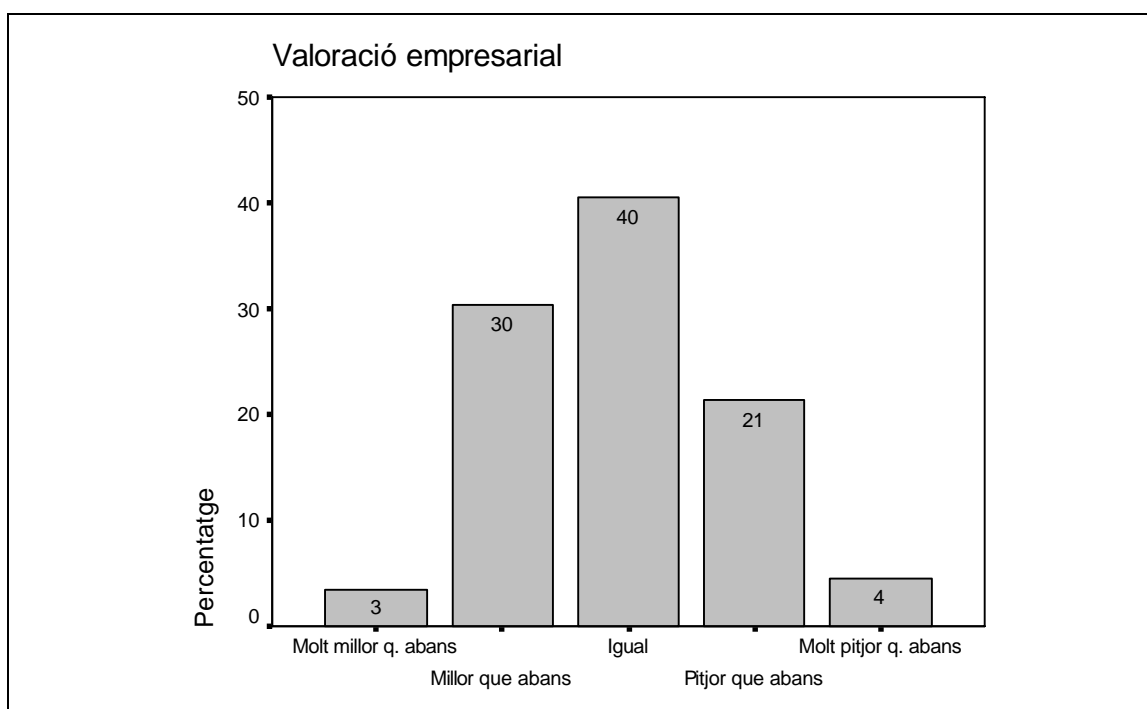

Figura 5.2.3.4. Ítem 2.3. del qüestionari al professorat: valoració de l'acceptació dels titulats d'FP LOGSE respecte l'anterior sistema, valoració empresarial.

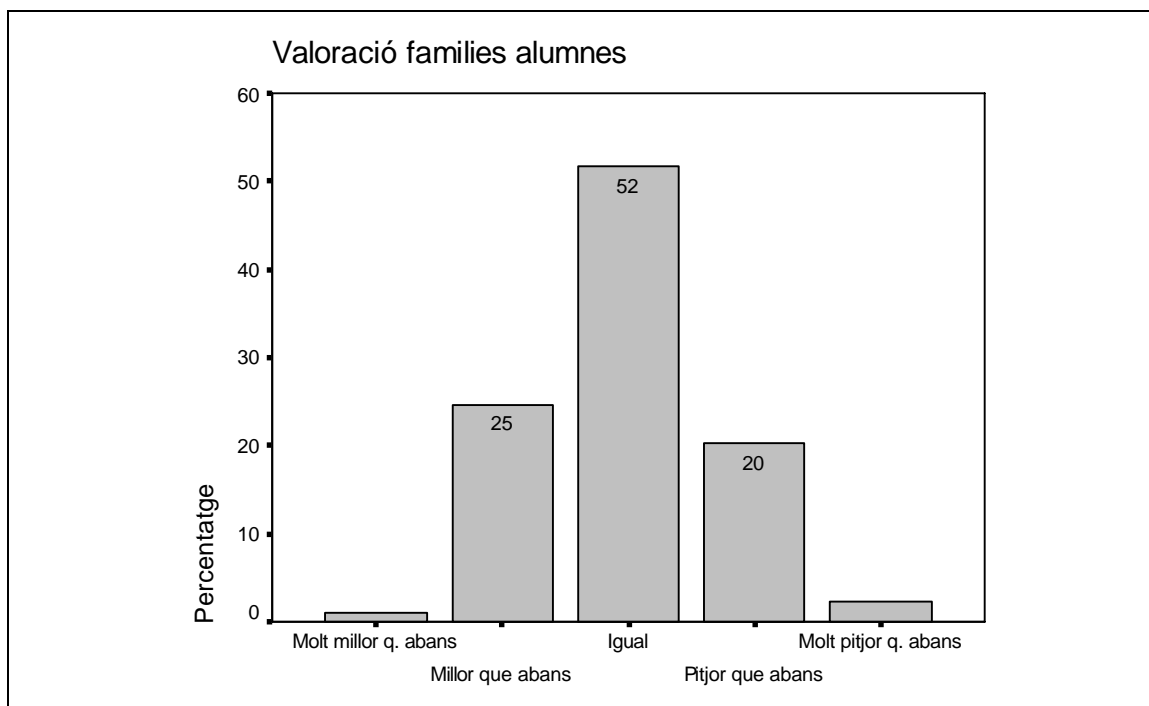

Figura 5.2.3.5. Ítem 2.3. del qüestionari al professorat: valoració de l'acceptació dels titulats d'FP LOGSE respecte l'anterior sistema, valoració famílies.

El següent ítem del qüestionari, el 2.4, es demanava la *valoració de la inserció laboral dels titulats d'FP* (Figura 5.2.3.6). En els dos supòsits demanats, *facilitat per trobar feina* i *facilitat per trobar feina al Camp de Tarragona*, la puntuació mitja és de 7,1. En quant a l'adequació entre estudis fets i feina, la puntuació és menor: 6,7.

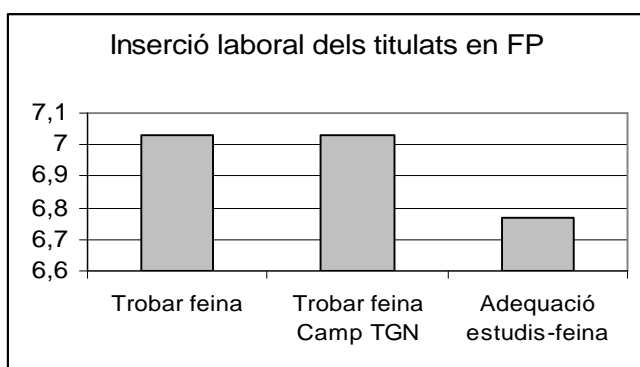

Figura 5.2.3.6. Ítem 2.4. del qüestionari al professorat: valoració de la inserció laboral dels titulats d'FP.

En el darrer ítem d'aquesta part del qüestionari, es demanava la *valoració de la relació existent entre el món empresarial i els cicles formatius* (Figura 5.2.3.7). Tres dels aspectes valorats estan entre 6,4 i 6,6 (amb una mitjana de tendència central igual a 7): *adequació a la realitat del sector professional*, *adequació dels coneixements teòrics*, i *adequació dels coneixements pràctics*. L'aspecte *ús d'eines/màquines específiques* rep una puntuació de 6,3 (amb una mitjana de tendència central igual a 6). El darrer dels aspectes valorats, *coneixements empresarials dels alumnes*, rep una puntuació de 5,2 (amb una mitjana de tendència central igual a 5).

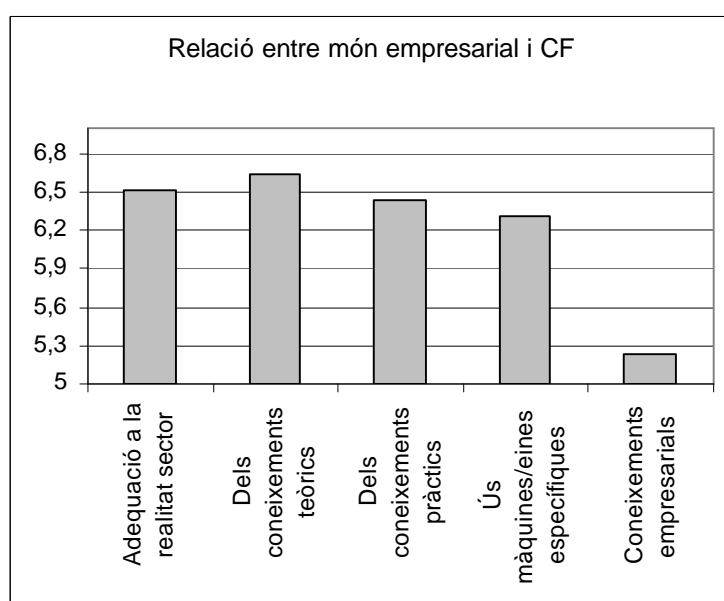

Figura 5.2.3.7. Ítem 2.5. del qüestionari al professorat: valoració de la relació entre el món empresarial i els CF.

- Part 3: Àrees de coneixement i FCT.

En aquest apartat es demanava la *valoració de diferents àrees de coneixement* i la *valoració de la FCT*. La Figura 5.2.3.8. recull els resultats obtinguts per a l'ítem 3.1, *valoració d'àrees de coneixement i capacitats en el currículum dels alumnes que cursen FP*. Els dos aspectes millor valorats són *informàtica com a usuari* (7,9) i *aplicacions informàtiques professionals* (7,8), les pitjor valorades són *llengua estrangera* (6,9) i *economia, comerç, vendes...* (6,9). La resta de valors ocupen un lloc intermedi.

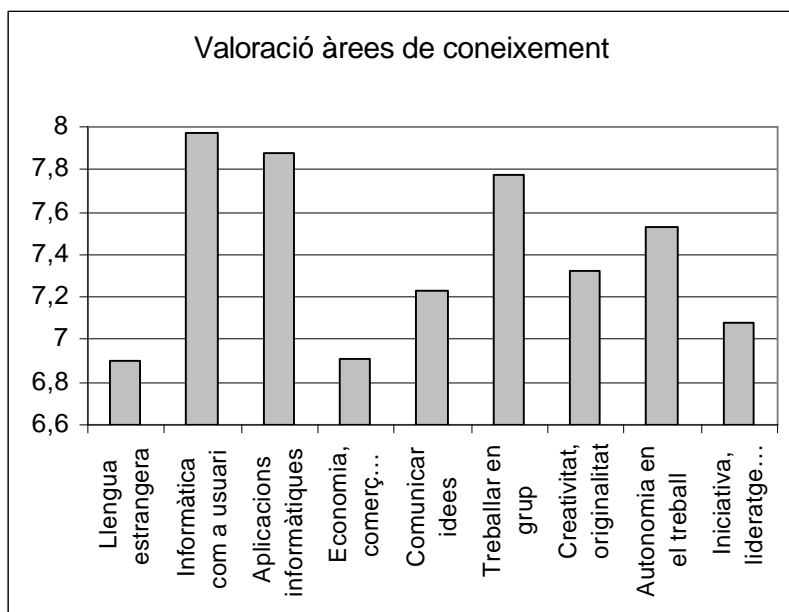

Figura 5.2.3.8. Ítem 3.1. del qüestionari al professorat: valoració d'àrees de coneixement.

Aquesta part constava d'una pregunta oberta, en la qual es demanaven les àrees que caldria introduir, i les que caldria reforçar (Annex D3). La Taula 5.2.3.1. reflexa les respostes donades pels professors de la família professional d'activitats agràries:

Àrees de coneixement	
Què caldria introduir	Què caldria reforçar
Dibuix Topografia Botànica, informàtica Major base cultural en general	Informàtica Matemàtiques, física, química i anglès. Fisiologia vegetal Aplicacions pràctiques

Taula 5.2.3.1. Resposta oberta a l'ítem 3.1. del qüestionari al professorat (professorat de la família professional d'activitats agràries): valoració d'àrees de coneixement.

Els professors de la resta de famílies professionals opinen que caldria introduir o reforçar coneixements referents a:

- Llengües estrangeres, anglès tècnic.
- Informàtica.
- Àrees instrumentals.
- Àrees específiques del CF.
- Algunes capacitats socials, com treball en grup, iniciativa, capacitat de lideratge, capacitat de comunicar idees, o autonomia en el treball.

De la FCT hem demanat la valoració de tres aspectes. En el primer d'ells, es demanava si la *FCT serveix per completar la formació rebuda* (Figura 5.2.3.9). El 85 % dels professors/es que van contestar l'enquesta opina que *bastant* (64 %) o *totalment* (21 %).

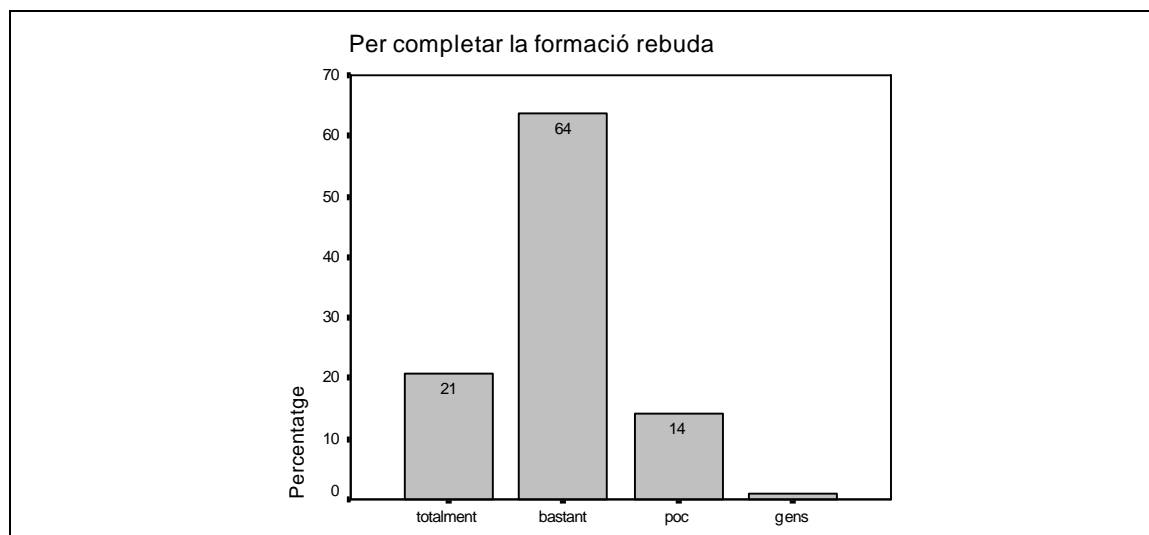

Figura 5.2.3.9. Ítem 3.2. del qüestionari al professorat. Valoració de la FCT: serveix per completar la formació rebuda.

El 78 % del professorat considera que la FCT serveix *totalment* (25 %) o *bastant* (53 %) per adquirir nous coneixements i habilitats (Figura 5.2.3.10).

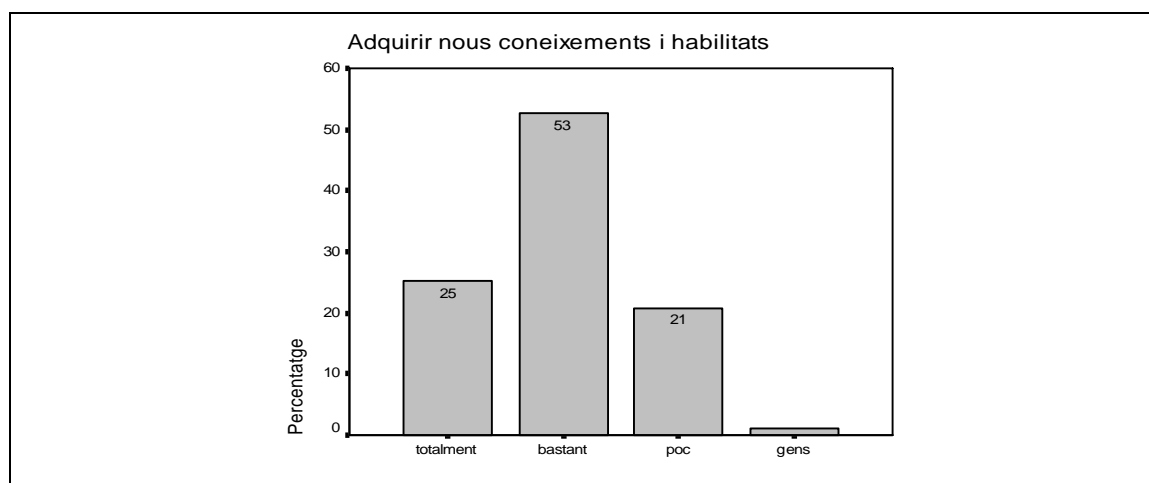

Figura 5.2.3.10. Ítem 3.2. del qüestionari al professorat. Valoració de la FCT: serveix per adquirir nous coneixements i habilitats.

La FCT serveix per trobar la primera feina *totalment* (18 %) o *bastant* (68 %), per al 86 % del professorat (Figura 5.2.3.11).

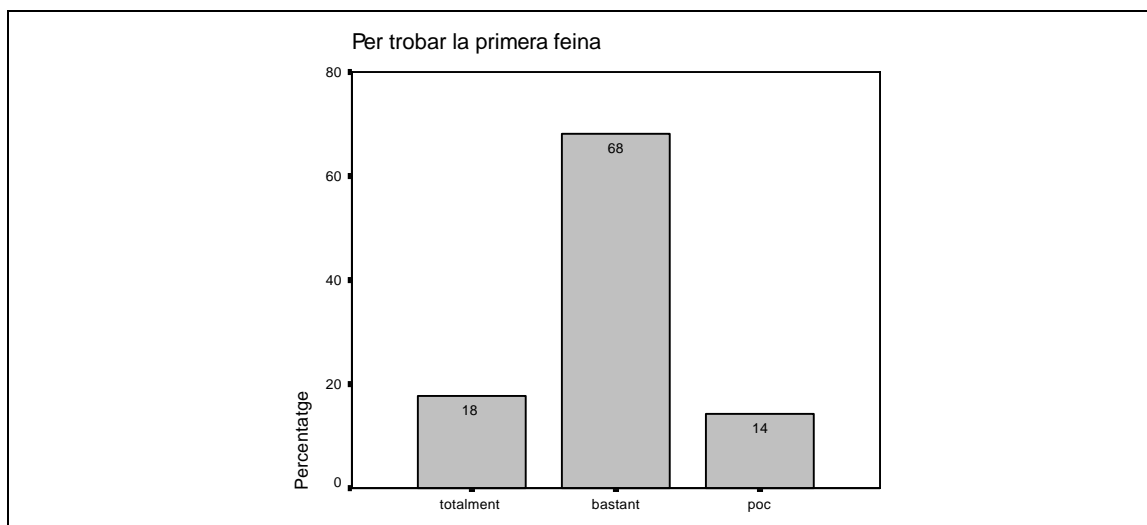

Figura 5.2.3.11. Ítem 3.2. del qüestionari al professorat. Valoració de la FCT: serveix per trobar la primera feina.

● Part 4: Formació del professorat que treballa a l'FP

En aquesta part, en el primer ítem demanàvem la *valoració de la formació del professorat* (Figura 5.2.3.12). L'aspecte millor puntuat ha estat *coneixements de la família professional* (6,7), seguit de *formació inicial* i *coneixements de didàctica* (ambdós amb 6,2), i en darrer lloc figura *experiència en el sector* (5,6).

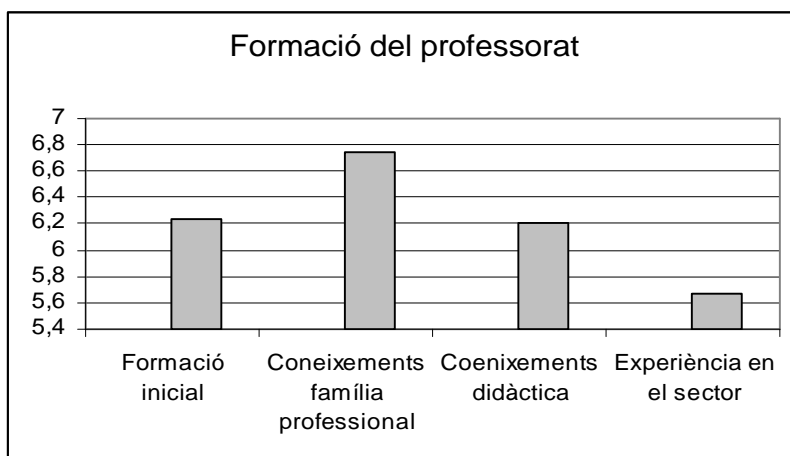

Figura 5.2.3.12. Ítem 4.1. del qüestionari al professorat: formació del professorat.

La participació en activitats de formació permanent es concreta, com a mitja per a cada professor/a, en (Annex E3):

- assistència a 2 activitats de formació permanent,
- organitzades pel Departament d'Ensenyament (38 %), ICE-URV (36 %), cursos a distància (3 %), sindicats (2 %), i altres (21 %),
- 57 hores de formació anuals,
- la valoració feta de la formació és 5,2 quant a la quantitat i 5,4 quant a la qualitat.

Aquesta part acabava amb una pregunta oberta, amb la qual els professors podien comentar en què els seria útil rebre formació (Annex D3), les respostes fan referència a la necessitat de la formació permanent, que hauria de ser "permanent", ja que per la naturalesa mateixa de l'FP l'actualització dels professors és bàsica, aquesta hauria de fer referència als coneixements propis de la família professional i a aspectes relacionats amb la didàctica, la metodologia i l'avaluació.

● Part 5: Comentaris sobre la formació professional

En aquesta 5a part es donava l'opció d'opinar lliurement sobre l'FP, dels 92 professors que componen la mostra, 31 ho van fer (Annex D3). En la Figura 5.2.3.13 hem representat, en forma de mapa conceptual, les opinions aportades, les quals es poden agrupar a l'entorn de tres elements: l'organització, els alumnes i el context sociolaboral.

a) Organització

- Els professors consideren que s'hauria de permetre el pas del CFGM al CFGS.

"És precís que es faci per fi el pas de CFGM a CFGS en el propi centre on es fa el CFGM". (Professor/a CF Administració, 13 anys d'experiència)

"No es dona resposta a certes demandes dels alumnes de CFGM, per exemple, possibilitat d'accés als CFGS des de CFGM". (Professor/a CF Edificació i obra civil, 1 any d'experiència)

"... revisar el sistema d'accés de GM a GS". (Professor/a CF Electricitat i electrònica, 12 anys d'experiència)

- Els CF haurien de ser més llargs.

“Caldria que els CFGS fossin de 2 anys per aprofundir i no estressar tant els alumnes”. (Professor/a CF Comerç i màrqueting, 17 anys d'experiència)

“Els CFGM haurien de ser de 2 anys de durada, per poder aprofundir en determinades matèries molt importants per la vida laboral dels alumnes”. (Professor/a CF Administració)

“En moltes ocasions es veu que cicles de tres anys de durada es fan en dos, fóra bo (fer-los en tres) per tal de consolidar aspectes que solen quedar penjats”. (Professor/a CF Indústries alimentàries, 1 any d'experiència)

- El currículum hauria d'incloure aspectes referents a les àrees instrumentals i humanístiques, reforçant els coneixements tècnics propis del CF i modificant les hores de pràctiques.

“manquen matèries comuns bàsiques al GM”. (Professor/a CF Electricitat i electrònica, 12 anys d'experiència)

“A l'antiga FP s'adquirien uns coneixements pràctics de l'ofici més un ensenyament humanístic i científic. En l'actual CF es forma molt en l'ofici però no adquireixen coneixements d'altres matèries que trobo que en aquesta edat és molt important adquirir”. (Professor/a CF Imatge personal, 1 any d'experiència)

“Crec que hi hauria haver un curs que fes de pont entre GM i GS, en el qual s'inclourien assignatures instrumentals”. (Professor/a CF Administració, 20 anys d'experiència)

“Cambiaría las prácticas de los CFGM, considero que se realizan muchas horas, y pocas en el GS”. (Professor/a CF Activitats físiques i esportives, 1 any d'experiència)

- Finalment el professorat opina que cal millorar la seva formació i les instal·lacions del centres.

“li manquen [a l'FP] espais i equipaments”. (Professor/a CF Electricitat i Electrònica, 21 anys d'experiència)

“[calen] Recursos humans amb experiència i formació, materials actualitzats...”. (Professor/a CF Manteniment i serveis a la producció, 5 anys d'experiència)

“Manca d'instal·lacions (i de baixa qualitat) per realitzar les pràctiques, poca formació del professorat”. (Professor/a CF Activitats agràries, 1 any d'experiència)

b) Alumnes

- Cal baixar la ratio.

“Com podem fer un CF pràctic amb 30 alumnes per classe (sense desdoblament), amb un taller on 10 persones ja ens fem nosa?”. (Professor/a, CF Sanitat, 4 anys d'experiència)

- Els alumnes necessiten fer més pràctiques i conèixer millor el sector.

“Cal millorar i augmentar les pràctiques dels alumnes a les empreses”. (Professor/a, CF Electricitat i electrònica, 1 any d'experiència)

- La preparació i motivació dels alumnes és deficient.

“S’ajunten alumnes realment motivats i amb un bon nivell que donarien un gran prestigi a l’FP amb els que no són bons per a res i fan baixar el nivell a les classes fins a límits inacceptables. Ens arriben amb l’ESO aprovada alumnes que amb prou feines saben llegir i escriure, i que a més no volen aprendre res”. (Professor/a CF Activitats agràries, 14 anys d’experiència)

“S’hauria de millorar el nivell”. (Professor/a CF Comerç i màrqueting, 8 anys d’experiència)

“En els cicles de GM, els nois no volen aprendre ni volen esforçar-se en els estudis”. (Professor/a CF Electricitat i electrònica, 20 anys d’experiència)

c) Context sociolaboral

- L’FP s’ha de revaloritzar.

“Potser encara no està prou acceptada socialment”. (Professor/a CF Comerç i màrqueting, 1 any d’experiència)

“Está muy devaluada y poco reconocida en la sociedad”. (Professor/a CF Electricitat i electrònica, 28 anys d’experiència)

“S’ha de potenciar a fi que la societat compti amb tècnics qualificats”. (Professor/a CF Electricitat i electrònica, 1 any d’experiència)

“L’FP encara sembla la parent pobre dins del sistema educatiu”. (Professor/a CF Serveis socioculturals i a la comunitat, 11 anys d’experiència)

- Les empreses dels diferents sectors productius haurien d’invertir en les infraestructures i dotació dels centres d’FP, facilitant la formació permanent dels professors (els tràmits s’haurien de simplificar des de l’administració) i les pràctiques i contactes amb alumnes.

“Treball (col·laboració) dels professors en empreses del sector per formar-se”. (Professor/a CF Activitats agràries, 20 anys d’experiència)

“En farien falta més cursets tècnics de les cases de material que tenim de treballar, Siemens, Alcatel,... per poder treure més partit de les coses que se’n envien”. (Professor/a CF Electricitat i electrònica, 1 any d’experiència)

“Cal millorar les possibilitats i la burocràcia a fi i efecte de permetre al professorat realitzar estades de contacte en les empreses”. (Professor/a, CF Indústries alimentàries, 1 any d’experiència)

“Les empreses del sector de l’automòbil haurien d’invertir molt més en les escoles d’FP, ja que la tecnologia de què disposem és, moltes vegades, obsoleta i insuficient”. (Professor/a CF Manteniment de vehicles autopropulsats, 12 anys d’experiència)

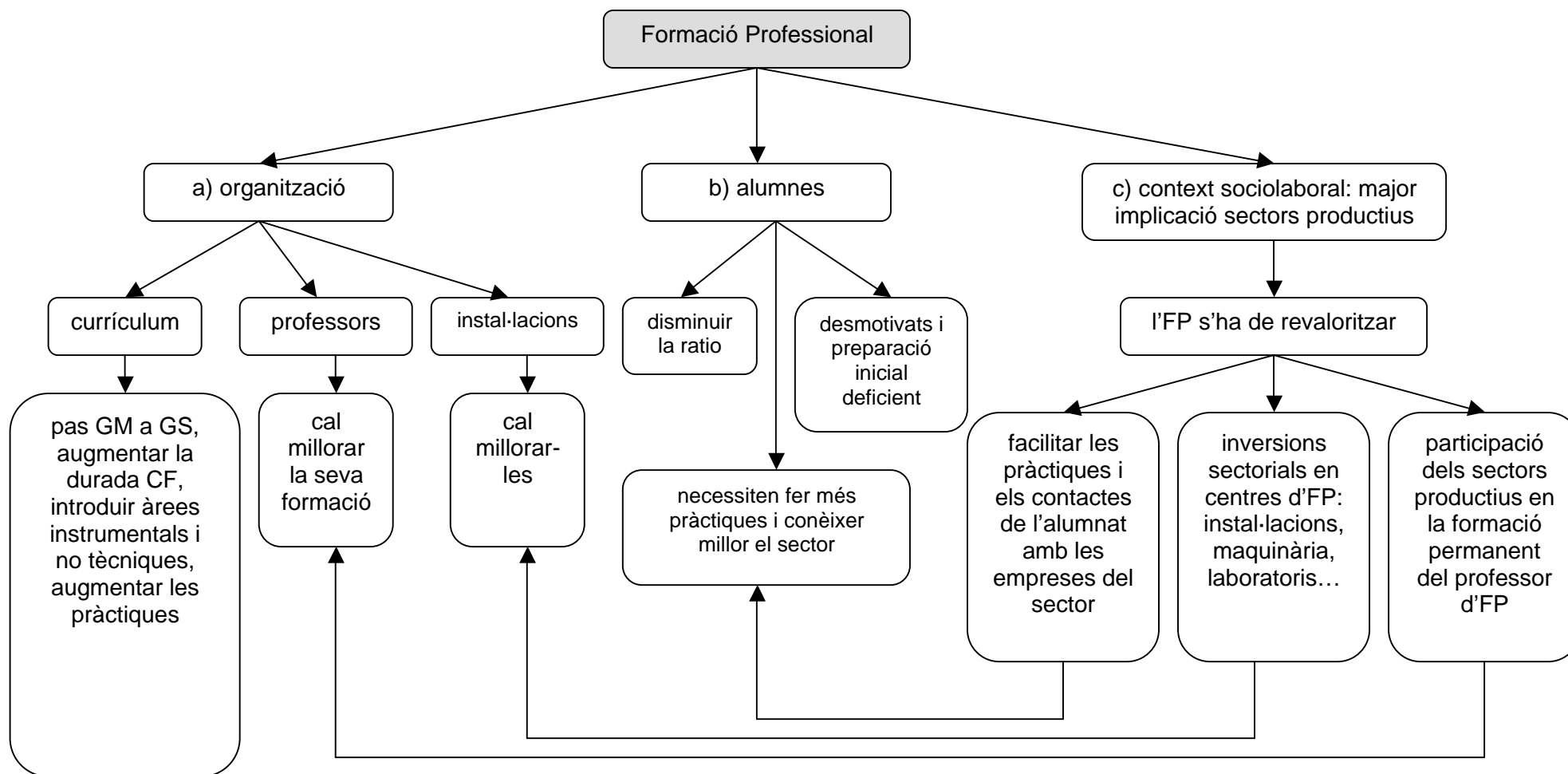

Figura 5.2.3.13. Part 5 del qüestionari al professorat: comentaris sobre la formació professional.

5.2.4. Qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona (QPA)

El qüestionari aplicat a la mostra formada per professionals del sector agrari del Camp de Tarragona (Annex C4), constava de 5 apartats (Annex B4). Les dades quantitatives s'han analitzat amb l'ajut del programa estadístic SPSS 10.0 (Annex E4) mitjançant una anàlisi estadística descriptiva simple, les respostes obertes les hem analitzat mitjançant d'unitats de significat (Annex D4) que s'han estructurat amb mapes conceptuals, considerant-se nul·les les respostes en blanc, confuses o il·legibles.

- Part 1: Dades del professional

En el punt 4.2.4 de l'Apartat 4 *Aplicació dels instruments* hem descrit àmpliament les característiques de la mostra obtinguda, composta bàsicament d'homes (93,8 %) menors de 50 anys (10,7 % entre 18 - 30 anys i un 48,2 % entre 31 - 50 anys), del Camp de Tarragona (83 %), amb estudis primaris (56,3 %), que es dediquen exclusivament, o la major part del dia, a treballar en l'explotació agrària (67 %), de la qual en són propietaris (76,8 %) produint com a conreu principal fruits secs (38,4 %), horta (12,5 %) o vinya (14,3 %).

La escassa presència de dones en la mostra obtinguda es representativa de la realitat social del món agrari, en la qual la presència d'homes és majoritària, especialment en les cooperatives i caixes agràries (Francés i Perxacs, 2003), vies que hem emprat per obtenir una part de la mostra.

Pel que fa a l'edat de les persones que han contestat la nostra enquesta, constatem que dels majors de 65 anys, que tal i com vèiem al punt 2.3.2.1 *Característiques principals i tendències* [del model agrari del Camp de Tarragona] representen 33 % de la població del sector, només hem obtingut un 12,5 % de les respostes. Entre les raons que podríem al·legar per explicar aquest fet hi ha l'escassa presència d'aquestes persones en assemblees i reunions de les cooperatives, l'escassa motivació a l'hora de respondre un qüestionari que vol aportar alguna "millora" a un sector ple de desencís i la dificultat intrínseca per respondre el qüestionari.

- Part 2: Valoració de la formació professional agrària

A la Figura 5.2.4.1. hem recollit la valoració que els professionals del sector fan de la necessitat de les diferents especialitats que actualment s'imparteixen a la formació professional agrària. La millor valorada ha estat l'especialitat de *Gestió i organització d'empreses agropecuàries* (7,0), seguida de *Treballs forestals i de conservació del medi natural* (6,7) i *Gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics* (6,6). *Jardineria* n'obté un 6,6. Les pitjors valorades han estat *Explotacions agràries extensives* (5,9) i *Explotacions ramaderes* (6,0).

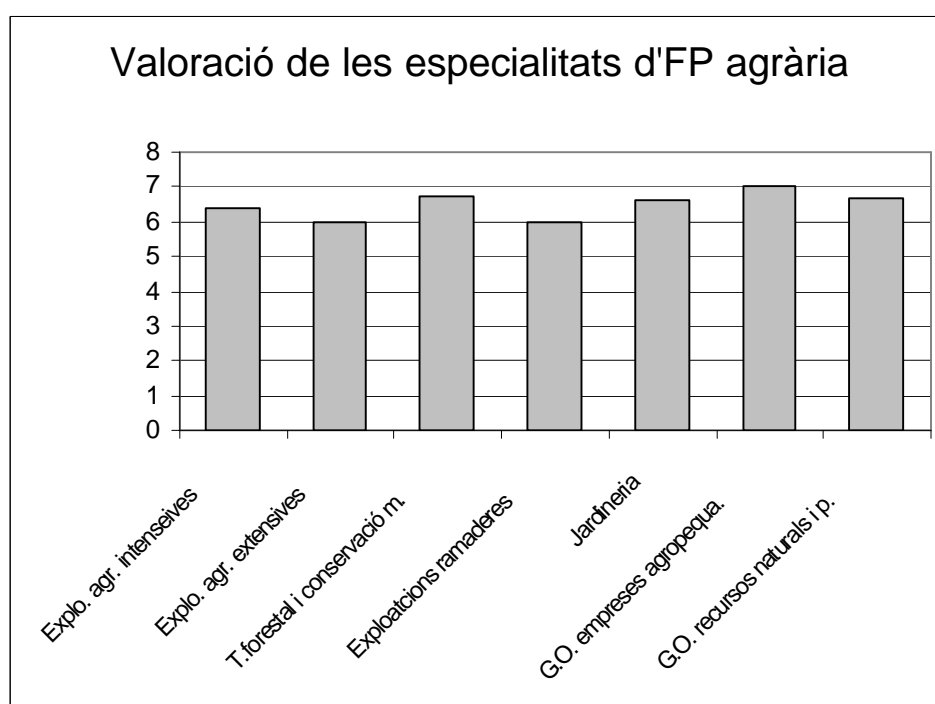

Figura 5.2.4.1. Ítem 2.1. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: especialitats amb més futur.

En aquest mateix apartat deixàvem un espai obert per a què es proposessin les especialitats que, segons la persona enquestada, seran necessàries en un futur proper. Hem ordenat les respostes obtingudes (Annex D4) en forma de mapa conceptual (Figura 5.2.4.2), amb el qual constatem que les respostes s'agrupen al voltant de 4 idees: medi natural, jardineria, producció i gestió. En producció podríem fer dos grans blocs, d'una banda hi ha temes fitotècnics (mecanització, esporga...) i d'altra els relacionats amb l'agricultura ecològica, la qualitat del

producte, etc. En quan a la gestió, podem parlar de l'associacionisme (cooperatives i SATs), gestió de residus i temes de comerç.

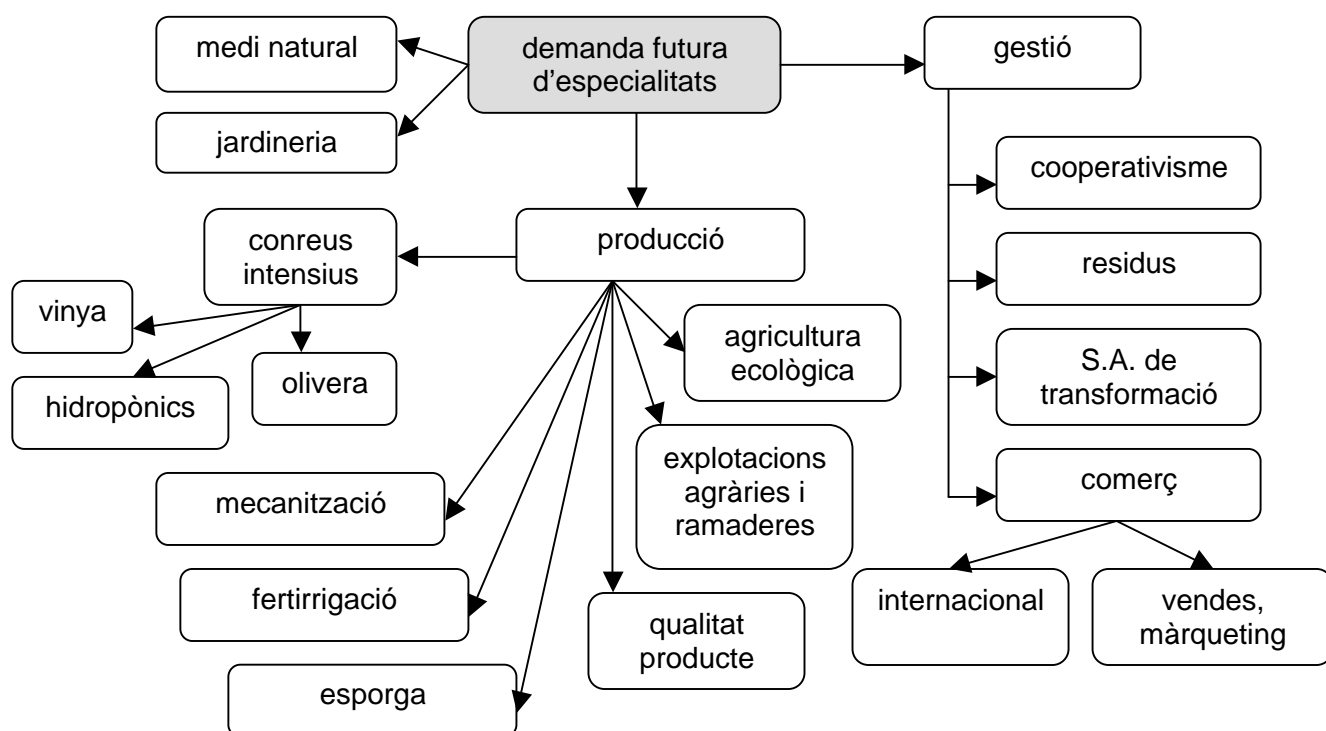

Figura 5.2.4.2. Ítem 2.1. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: especialitats que seran necessàries en un futur proper.

A l'hora de valorar els titulats dels centres d'FP agrària (Figura 5.3.4.3), veiem que la *preparació tècnica* (6,6) i la *preparació teòrica* (6,7) reben les màximes puntuacions, *valoració social* (5,4) i *facilitat per obtenir feina* (5,9) obtenen les més baixes.

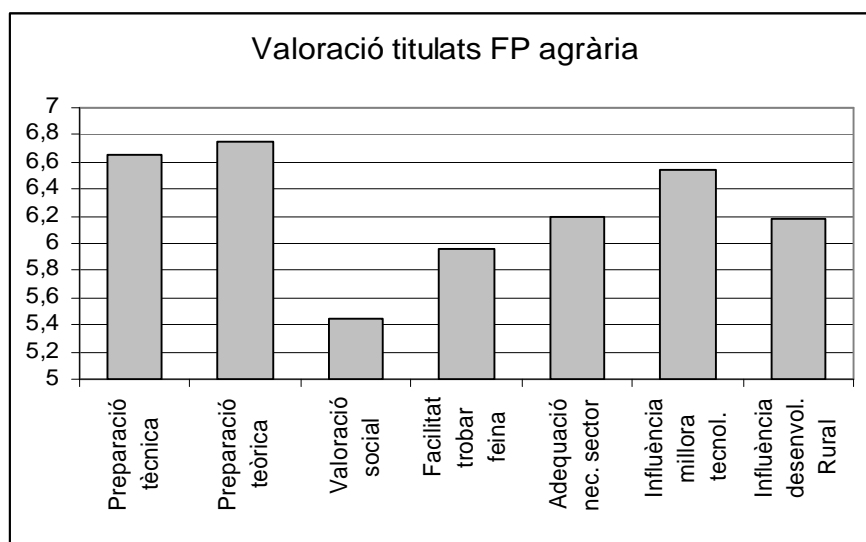

Figura 5.2.4.3. Ítem 2.2. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: valoració dels titulats d'FP agrària.

Amb l'ítem 2.3. preguntàvem a les persones enquestades, si recomanarien a un jove que tingués pensat dedicar-se a treballar en el sector agrari, que fes estudis de formació professional agrària. El 90 % de les respostes van ser afirmatives. A les persones que responien negativament, els demanaven que ens diguessin què els hi recomanarien. Hem ordenat les respostes en forma de mapa conceptual (Figura 5.2.4.4), en el qual s'observa que el consell donat és que el més important és la pràctica (apresa dia a dia a l'explotació), seguit d'un cert pessimisme que recomana deixar el sector i dedicar-se a altres coses: la indústria química o el turisme. En aquest sentit una de les opinions recollides, que transcrivim a continuació, il·lustra perfectament aquest parer (Annex D4):

“[Jo li recomanaria] que es dedicués a un altre sector que tingués més futur com per exemple turisme, però a la llarga crec que això tindrà canvis, perquè un país sense agricultura o ramaderia no té vida”. (Professional del sector agrari, 18-30 anys)

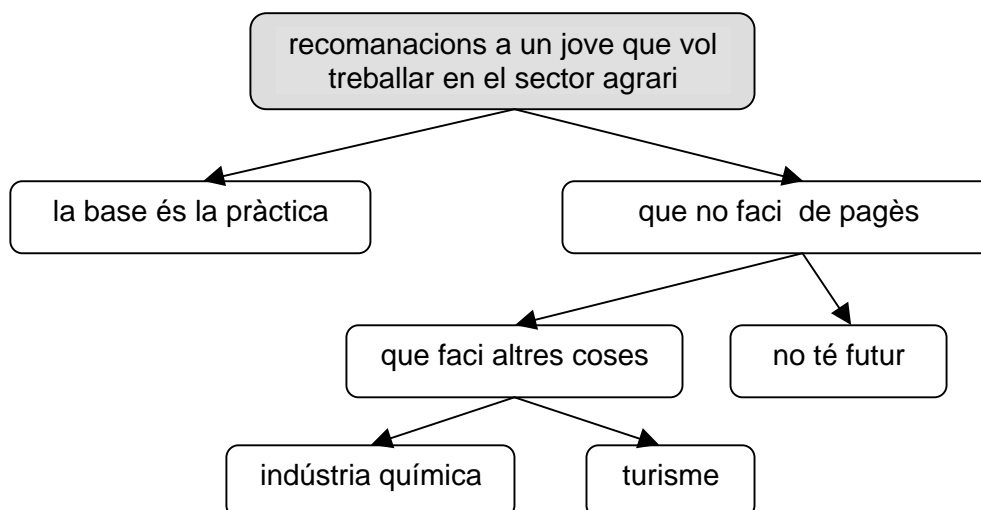

Figura 5.2.4.4. Ítem 2.3. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: recomanacions a un jove que tingues pensat treballar en el sector agrari.

El 81,8 % de les persones consultades coneixia almenys un titulat en FP agrària (Figura 5.2.4.5), i un 25,9 % en coneixia a 5 ó més. En el mateix ítem (2.4) preguntàvem on treballaven aquestes persones que havien estudiat FP agrària (es podien donar diferents respostes), els resultats es mostren a la Figura 5.2.4.6, en la qual veiem que el 44,6 % treballa en una explotació agrària i el 33,9% per al DARP, ADVs o ADSs.

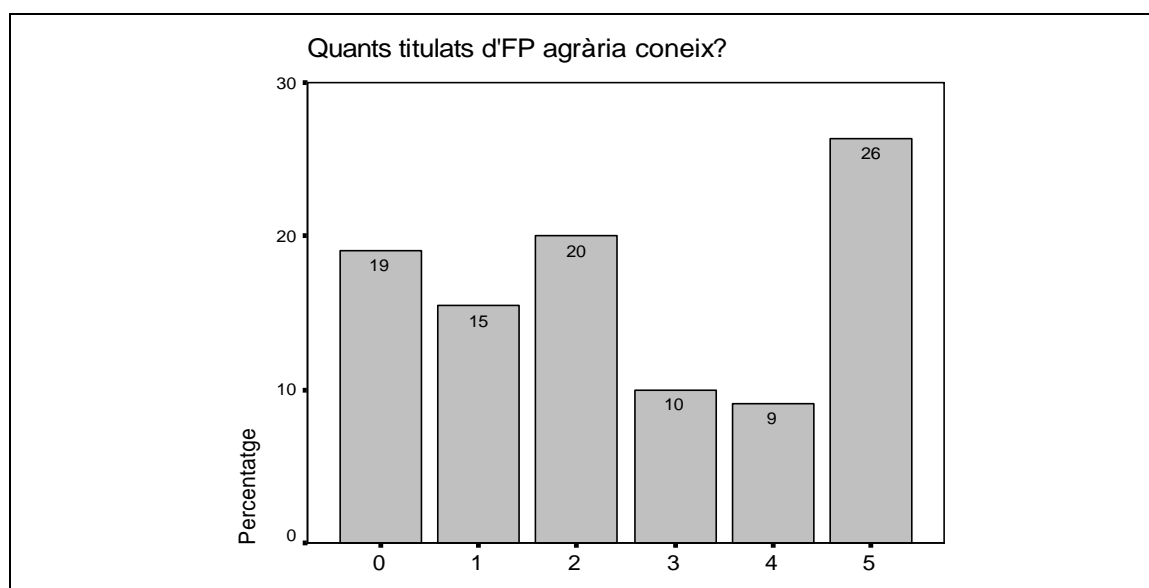

Figura 5.2.4.5. Ítem 2.4. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: quants titulats en FP agrària coneix.

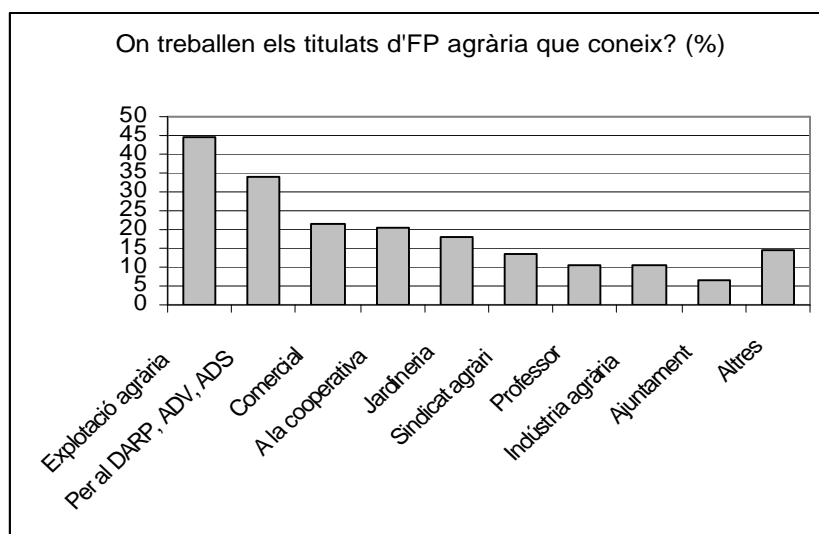

Figura 5.2.4.6. Ítem 2.4. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: on treballen els titulats en FP agrària coneix.

- Part 3: Anàlisi d'àrees de coneixement

Les àrees de coneixement que els professionals del sector consideren més importants (Figura 5.3.4.7) són *control de qualitat del producte* (7,3) i *mecanització i instal·lacions* (7,3), seguides per *organització i gestió de la producció* (6,9), *seguretat en el treball* (6,9) i *producció vegetal i/o animal* (6,9). *Llengua estrangera* és l'àrea de coneixement a la qual es dóna menys importància (3,9). A l'hora d'afegir lliurement altres àrees de coneixement, obtenim un mapa conceptual semblant al produït en la part 1 d'aquest qüestionari, quan demanàvem les especialitats que seran necessàries en un futur proper.

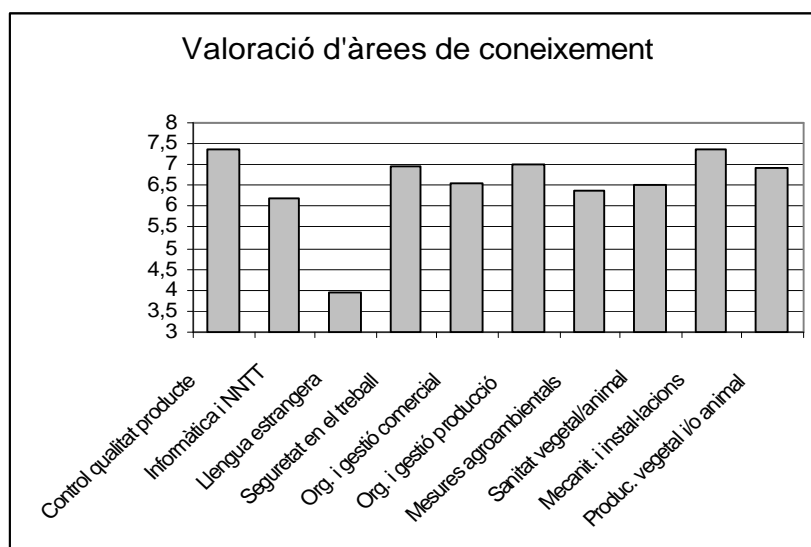

Figura 5.2.4.7. Part 3 del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: valoració d'àrees de coneixement.

- Part 4: Formació permanent dels professionals del sector agrari

El 50,5 % de les persones que van contestar el qüestionari han assistit almenys a una activitat de formació permanent durant el darrer any, amb una durada mitja de 18,6 hores.

En l'ítem 4.2 demanàvem a les persones enquestades que ens diguessin les dades de la darrera activitat de formació permanent a la qual havien assistit, el lloc de realització, la durada i l'entitat o empresa organitzadora. A partir de les respostes obtingudes, constatem que majoritàriament els productors han fet el curs per a l'obtenció del carnet d'aplicador de productes fitosanitaris (60,8 %), seguit dels cursos encaminats a la millora de les pràctiques productives (17,6 %). El 7,8 % dels cursos realitzats fan referència a la producció integrada, i el 5,8 % són d'informàtica (Figura 5.2.4.8).

Segons l'Ordre del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de 4 de març de 1997 (DOGC núm. 2353, de 18 de març de 1997), que regula la formació del personal de les empreses d'aplicació de productes fitosanitaris i els responsables de la seva venda, "està obligat a obtenir el nivell bàsic de

capacitació el personal de les empreses de tractament i de comercialització de productes fitosanitaris que participi de forma directa en l'aplicació o manipulació d'aquests productes" (article 2.2). En la mateixa Ordre s'especifica el programa del curs per a l'obtenció del nivell bàsic (20 hores), el nivell especial (25 hores) i del nivell qualificat (60 hores) d'aplicador de productes fitosanitaris, així com el nivell especial en fòsfur d'alumini i forfur de magnesi (15 hores). Es va establir un període d'un any per a què tot el personal de les empreses d'aplicació de productes fitosanitaris estiguessin en possessió del carnet que els correspongués, des de llavors s'han anat produint diferents pròrrogues bianuals per a l'obtenció dels esmentats carnets. Els cursos es fan generalment a les cooperatives o les seus dels diferents sindicats agraris (bàsicament UP), i són generalment impartits per professors de centres de capacitació agrària del DARP o professors de CF de la família professional d'activitats agràries, en tots dos casos amb la titulació adequada, tal i com recull l'article 3 de l'Ordre que estem comentant.

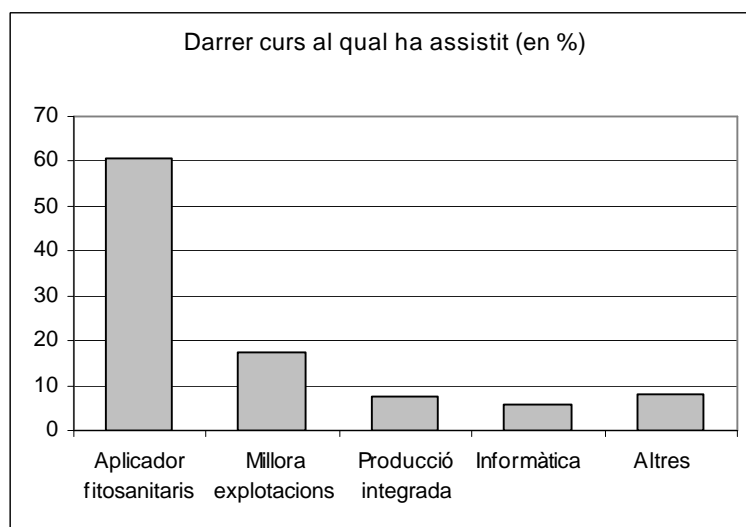

Figura 5.2.4.8. Ítem 4.2. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: darrer curs al qual ha assistit.

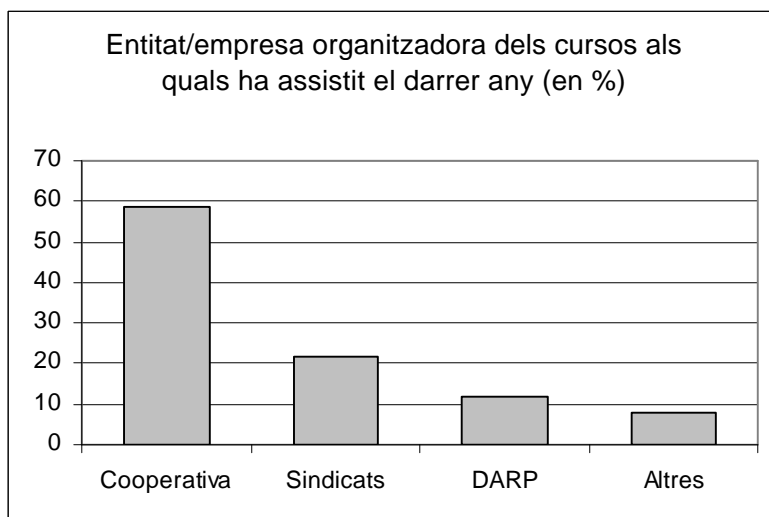

Figura 5.2.4.9. Ítem 4.2. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: entitat/empresa organitzadora dels cursos a què ha assistit el darrer any.

Els professionals enquestats prefereixen *cursos pràctics* (70,4 %) o *pràctics i teòrics* (15,7 %), només una minoria prefereix *cursos teòrics* (6,5 %), tal i com es veu a la Figura 5.2.4.10.

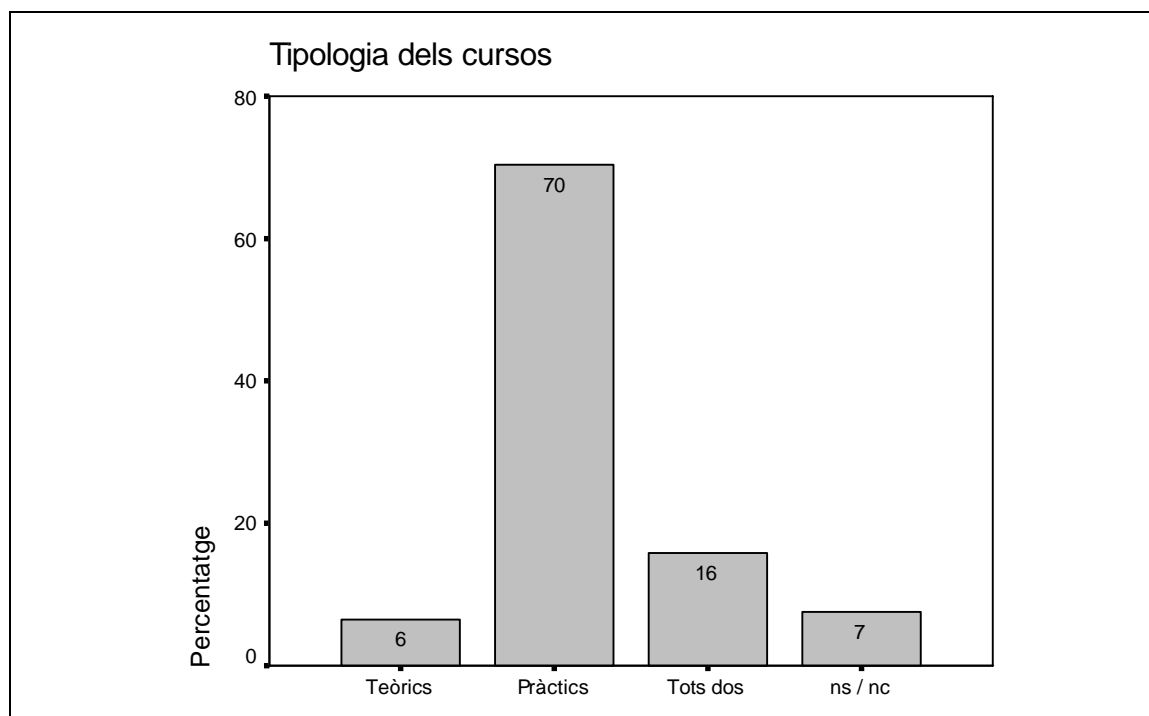

Figura 5.2.4.10. Ítem 4.3. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: com haurien de ser els cursos de formació.

En l'ítem 4.4. preguntàvem quines serien les àrees de coneixement en les quals, si es fessin cursos, estarien disposats a assistir com a alumnes les persones enquestades (Figura 5.2.4.11). *Mecanització i instal·lacions* (40,2 %) i *control de qualitat del producte* (32,1 %) són les més demandades, seguit d'*informàtica i noves tecnologies* (29,5 %), *organització i gestió de la producció* (23,2 %) i *seguretat en el treball* (21,4 %).

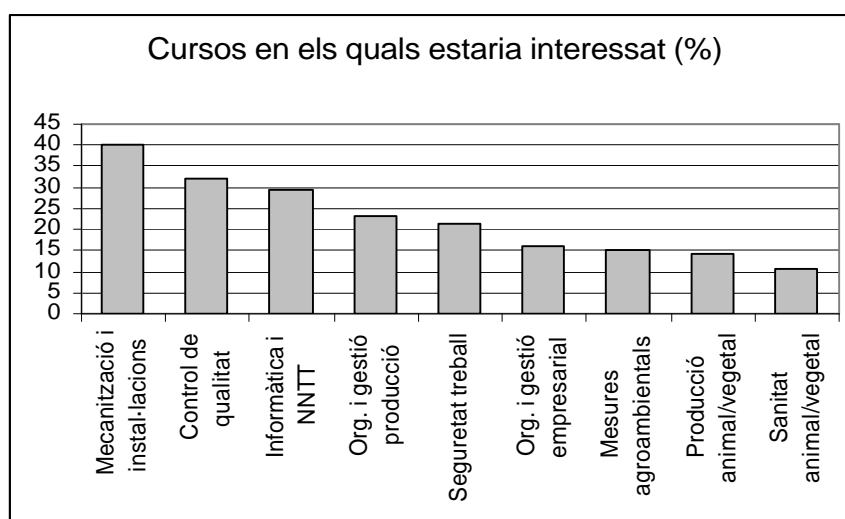

Figura 5.2.4.11. Ítem 4.4. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: cursos en els quals estaria interessat.

Finalment deixàvem una pregunta oberta, per saber altres àrees de coneixement en les quals estarien interessats. Hem ordenat les respostes obtingudes (Annex D4) en forma de mapa conceptual (Figura 5.2.4.12). Les àrees d'interès es divideixen en àrees relacionades amb la gestió, i en les relacionades amb la producció.

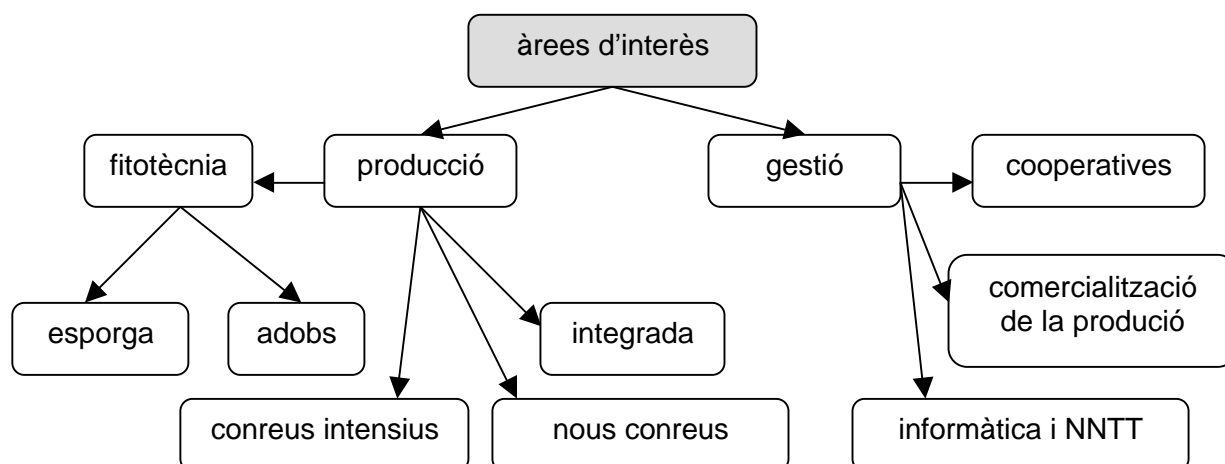

Figura 5.2.4.12. Ítem 4.4. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: altres àrees de coneixement en les quals estaria interessat.

El darrer ítem (4.5) era una qüestió oberta en què es demanava qui hauria d'organitzar els cursos de formació permanent. La majoria de les persones enquestades opina que els hauria d'organitzar el DARP (37 %), seguit dels sindicats agraris (22,2 %). Un 16,6 % puntualitza que els cursos els haurien d'impartir tècnics qualificats.

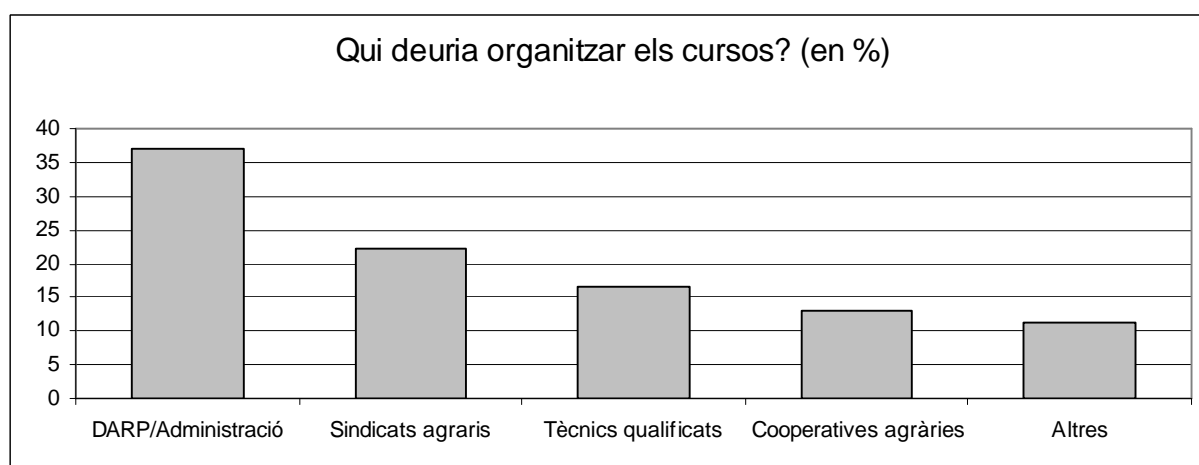

Figura 5.2.4.13. Ítem 4.5. del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: qui hauria d'organitzar els cursos?.

● Part 5: Comentaris sobre la formació dels professionals del sector agrari

En aquesta darrera part es donava l'opció d'opinar lliurement sobre la formació en el sector, es van recollir 27 opinions (Annex D4), que hem organitzat en forma de mapa conceptual (Figura 5.2.4.14).

D'una banda destaquem els problemes de fons que condicionen, no únicament la formació (determinada per l'estacionalitat de les produccions i del temps de què disposen els professionals), sinó a tot el sector, que econòmicament és considerat com a poc valorat, amb un futur incert.

“Al camp hi ha bons pagesos, però no es valora gens econòmicament el nostre treball”. (Professional del sector agrari, 51-65 anys)

“Falta formació en un sector deixat de la mà de déu”. (Professional del sector agrari, 31-50 anys)

“Jo crec que els joves pagesos es van formant, però la pagesia no pot sobreviure amb les condicions actuals”. (Professional del sector agrari, 31-50 anys)

D'altra banda, segurament condicionats pel mateix qüestionari, que valora l'FP agrària, els professionals del sector donen la seva opinió sobre aquesta modalitat de formació. Les opinions es poden agrupar a l'entorn de dues idees: els que consideren que l'FP agrària és correcta (a), tot i que condicionada a la realitat sectorial, i els que opinen que no ho és (b), sembla que l'equilibri podria arribar amb una formació que combinés competitivitat i qualitat. En tot cas, segons les persones enquestades, el DARP hauria de potenciar la formació en el sector i eliminar burocràcia.

a) Formació correcta, condicionada a la realitat del sector. El nivell és bo, però cal augmentar l'intercanvi d'experiències.

“La formació és correcta, però crec que falta intercanvi entre els professionals en actiu i els que s'incorporen, pel complert coneixement del que s'està fent”. (Professional del sector agrari, 31-50 anys)

“La meua opinió és que surts amb un nivell de qualificació”. (Professional del sector agrari, 18-30 anys)

b) Formació incorrecta. Els dèficits que presenta la formació professional són diversos, i en alguns casos contradictoris, especialment pel que fa al nivell

teòric i el nivell pràctic assolit pels alumnes. Els alumnes surten mal preparats, poc especialitzats, i pocs es dediquen després a treballar en el sector.

“Fins ara ha estat un fracàs. Tots els que han estudiat no n’hi ha cap que faci de pagès”. (Professional del sector agrari, 31-50 anys)

“Aquests professionals no estan ben preparats, molta teòrica, però no saben el que realment convé a l’agricultura”. (Professional del sector agrari, > 65 anys)

“Més teoria i menys pràctica (la pràctica ja la dominen)”. (Professional del sector agrari, 51-65 anys)

“Molta teoria general sense cap especialització. Saben els d’FP els noms de les flors i no dominen les seves peculiaritats, malalties, adobaments, etc. Tot és molt superficial i general, l’últim any dels estudis hauria de ser d’especialització”. (Professional del sector agrari, 31-50 anys)

En tot cas caldria actualitzar l’FP agrària, probablement augmentant l’especialitat dels alumnes. Caldria donar més valor en general a la formació professional, de forma que no fos el darrer recurs dels alumnes que volen seguir estudiant.

“Falta molt per conèixer del que es fa realment ara al camp”. (Professional del sector agrari, 18-30 anys)

“[...] Poc valorats tant per l’administració com per la societat, massa vegades és un del últims recursos d’estudiants que no poden optar a altres estudis”. (Professional del sector agrari, 31-50 anys)

“Estan poc valorats professionalment, s’autovaloren poc, l’FP agrària està poc valorada per l’administració, malauradament continua sent l’últim recurs de l’estudiant”. (Professional del sector agrari, 31-50 anys).

“S’hauria d’actualitzar”. (Professional del sector agrari, 31-50 anys)

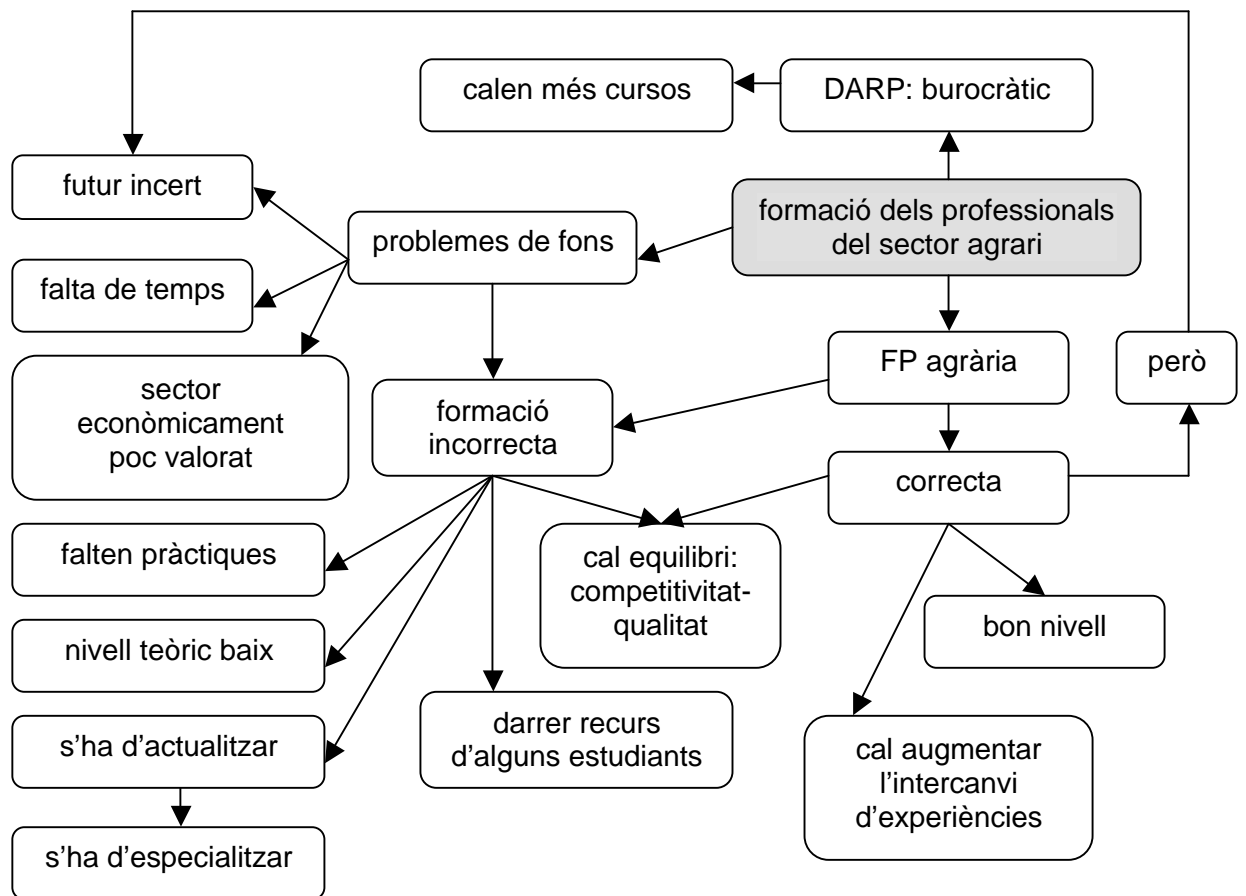

Figura 5.2.4.14. Part 5 del qüestionari a professionals del sector agrari del Camp de Tarragona: comentaris sobre la formació dels professionals del sector.

5.2.5. Qüestionari a professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país (QPAb)

En aquest cas, el qüestionari aplicat a la mostra formada per professionals del sector agrari i la indústria complementària de tot el país (Annex C5), constava de 3 apartats (Annex B5). Les dades quantitatives s'han analitzat amb l'ajut del programa estadístic SPSS 10.0 (Annex E5) mitjançant una anàlisi estadística descriptiva simple, el qüestionari no tenia respostes obertes.

- Part 1: Dades del professional

Les característiques de la mostra estan recollides en el punt 4.2.5 de l'Apartat 4 *Aplicació dels instruments*, com a resum podem dir que es tracta d'un col·lectiu format per homes en un 75,5 % del casos, que tenen entre 31 i 50 anys (63,5 %), majoritàriament amb estudis superiors (81,1 %), que treballen en empreses que es dediquen als serveis (18,9 %), la construcció del paisatge (11,3 %), o la tecnologia hortícola (11,3 %).

- Part 2: Valoració de la formació professional agrària

La Figura 5.2.5.1. recull la valoració que aquest grup de professionals del sector fa de diferents aspectes relacionats amb els titulats d'FP agrària. *Preparació teòrica* rep la màxima puntuació (6,3) seguit de *preparació tècnica* (6,2). A continuació tenim *adequació a les necessitats del sector* (5,7), *influència en el desenvolupament rural* (5,5) i *facilitat per trobar feina* (5,4). Els aspectes pitjor puntuats són *valoració social* (5,0) i *influència en la millora tecnològica del sector* (4,9).

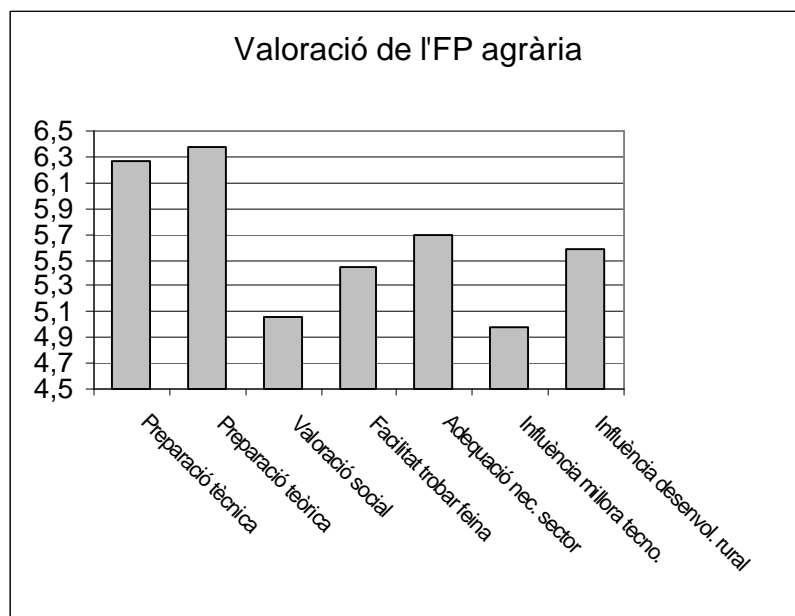

Figura 5.2.5.1. Ítem 2.1. del qüestionari als professionals del sector agrari i la indústria complementària de tot el país: valoració de la formació professional agrària.

En aquest mateix apartat (ítem 2.2.) fèiem la següent pregunta:

A un jove que tingués pensat dedicar-se a treballar en el sector agrari, ¿li recomanaria seguir estudis de formació professional agrària?

La resposta majoritàriament donada ha estat que sí (80,8 %).

● Part 3: Anàlisi d'àrees de coneixement

Les àrees de coneixement que els professionals del sector i la indústria complementària de tot el país consideren més importants (Figura 5.2.5.2) són *organització i gestió de la producció* (7,96), i *seguretat en el treball* (7,96), seguit de prop per *control de qualitat del producte* (7,88). A continuació trobem *sanitat vegetal i/o animal* (7,84), *mecanització i instal·lacions* (7,80), *informàtica i noves tecnologies* (7,57) i *aplicació de mesures agroambientals* (7,49). *Organització i gestió comercial* (7,45) i *llengua estrangera* (6,12) reben les pitjors puntuacions.

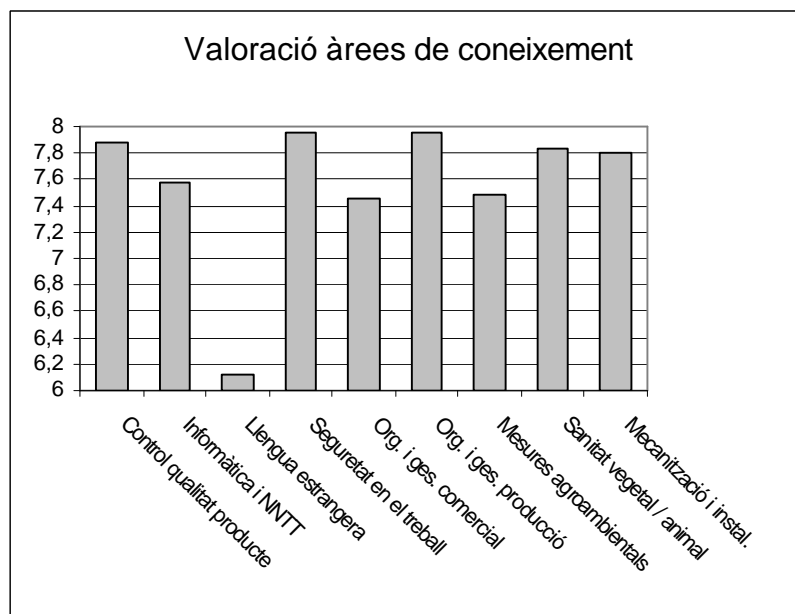

Figura 5.2.5.2. Part 3. del qüestionari als professionals del sector agrari i la indústria complementària de tot el país: valoració d'àrees de coneixement.

5.3. Resultats de les entrevistes semiestructurades

5.3.1. Entrevista semiestructurada a exalumnes d'FP agrària (EEA)

Les entrevistes, transcrites a l'Annex F1, constaven de quatre parts, que han estat analitzades a partir de les diferents unitats de significat, estructurant la informació rellevant en forma de mapa conceptual. En aquest punt hem emprat també entrevistes realitzades els darrers anys a exalumnes d'FPA, publicades en les revistes escolars editades en diferents centres de formació professional agrària.

- Part 1: Valoració de l'FP agrària

En aquesta primera part de l'entrevista els exalumnes d'FPA han valorat cinc aspectes referents al seu pas pel centres de formació agrària: *valoració global* basada en els records, a continuació es valoren *els centres* (instal·lacions i professors), després es considera *la inserció laboral* dels alumnes que han cursat aquests estudis, la *valoració social i les expectatives* (Figura 5.3.1.1.).

- Els exalumnes valoren, globalment, com a molt positiu el seu pas per l'FPA. Consideren que la base teòrica era bona i les pràctiques moltes i molt profitoses. Tanmateix opinen que, en general, l'FPA atén les demandes de qualificació del sector productiu.

“Els records que tinc són molt bons, perquè vaig aprendre molt i de forma molt aplicada a la pràctica”. (Entrevista 1, exalumne 22-30 anys)

“Sí [estic d'acord amb què l'FP atén les demandes de qualificació del sector]. Es tracta d'uns estudis molt centrats en el dia a dia, en la realitat de les explotacions. Basat molt en les pràctiques i en el contacte amb el que passa en els conreus”. (Entrevista 2, exalumne 31-50 anys)

“La valoració sempre és bona. A nivell personal tinc un bon record de l'escola, tant acadèmic com social”. (Exalumne de 28 anys [Cabrè, 2002: 6])

- Pel que fa al centre, els exalumnes consideren unànimement que les instal·lacions eren excel·lents, potser millorable el tema del transport públic. Del professorat en guarden un bon record, la relació personal era especialment bona, en algunes especialitats hi tenien professors molt qualificats.

“La relació personal era molt bona, també pel fet de què no érem molts alumnes. [...] A vegades, per exemple, el professor de motors de primer era bo i el de quart no, o al contrari, llavors uns compensaven els altres”. (Entrevista 2, exalumne 31-50 anys)

“Un 10 [les instal·lacions]. És el millor de tot, fins i tot camp d'esport amb gespa”. (Entrevista 3, exalumne 22-30 anys)

“Teníem de tot, no havíem de sortir d’allí per res. Teníem maquinària bona, fins i tot recordo que vam estrenar algun tractor[...] La mitja [dels professors] era correcta. N’hi havia de molt bons, per exemple el professor de porcicultura era un crac”. (Entrevista 5, exalumne 18-30 anys)

- A nivell laboral l’acceptació dels alumnes que han seguit aquests estudis és bona, les feines inicialment són de baixa qualificació i preferentment en l’àmbit de la jardineria, vendes, i l’administració pública. Les feines vinculades directament amb la producció agrària estan supeditades a la propietat familiar d’una explotació.

“Hi ha molta feina en el sector en aquests moments, en vivers, jardineria, hivernacles... el que passa és que comences de peó, però pots anar pujant”. (Entrevista 1, exalumne 22-30 anys)

“Molts dels meus companys de classe es dediquen al sector comercial, venda de productes per l’agricultura. Però alguns estan portant explotacions importants. Algú va entrar a l’IRTA com a capatàs. Crec que de feina no faltava quan vam terminar, cap a l’any 1987. De fet, quan vaig acabar agrònoms em vaig trobar que moltes de les feines que em van sortir eren més o menys les mateixes que van trobar els meus companys de l’FP, i això va ser un poc frustrant. Trobava que en aquells anys els meus companys havien entrat en empreses i eren els meus caps”. (Entrevista 2, exalumne 31-50 anys)

“[...] estava clar que el que t’explicaven t’havia de servir per portar la teva finca. [...] Ara em vénen al cap 3 ò 4 companys amb els que tenim força contacte, mira un fa de pagès, un es dedica a vendre productes fitosanitaris i l’altre està a la cooperativa de Gandesa”. (Entrevista 5, exalumne 18-30 anys)

“Si no tenen terra ho tenen més difícil per treballar”. (Entrevista 6, exalumne 31-50 anys)

- Socialment els titulats en centres d’FPA estan poc valorats.

“No [estan socialment ben considerats]. Cada vegada la gent té coses més bèsties: màsters, doctorats [em mira i riu] ara una FP no és res...”. (Entrevista 4, exalumne 22-30 anys)

“Si ets bo ets bo. Els d’FP sempre ho hem de demostrar”. (Entrevista 6, exalumne 31-50 anys)

- Pel que fa a les expectatives, els exalumnes opinen que la seva estada al centre va ser millor del que esperaven i més fàcils les assignatures del que inicialment pensaven. Actualment recomanarien fer FPA a algú que els hi demanés consell.

“Jo fins i tot tenia una idea bastant dolenta del que es feia aquí, el nivell de les classes em pensava que seria més difícil. [...] Si tens clar que t’agrada, l’FPA és perfecta tal i com està muntada ara”. (Entrevista 1, exalumne 22-30 anys)

“Sí [tornaria a estudiar FPA]. Sí [recomanaria a un amic que fes FPA], descaradament, que vingués, no ho dubtaria. I que vingués a l’IES, si li interessa la jardineria”. (Entrevista 4, exalumne 22-30 anys)

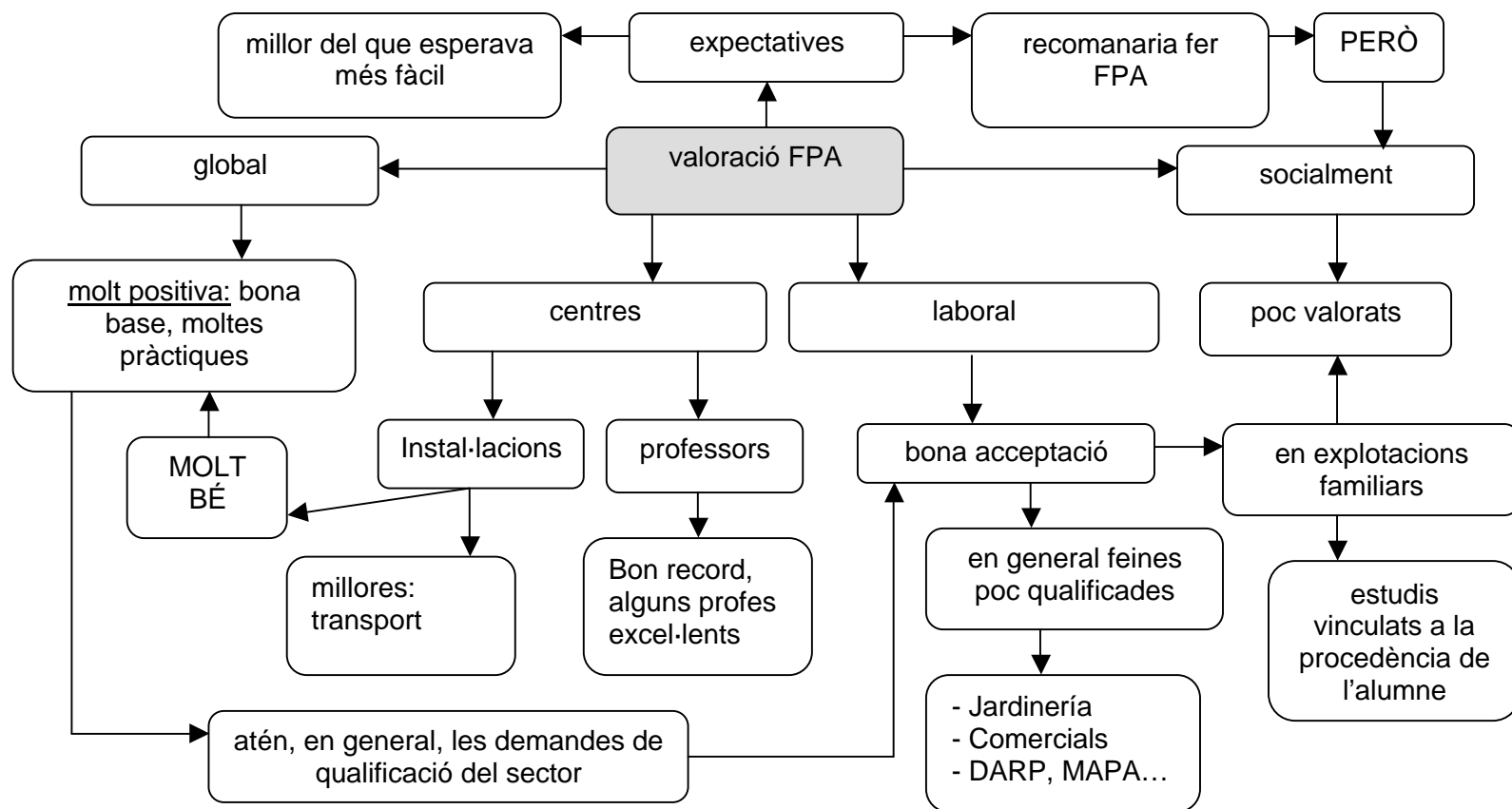

Figura 5.3.1.1. Part 1 de l'entrevista semiestructurada a exalumnes d'FP agrària

● Part 2: Valoració àrees de coneixement

Els exalumnes han valorat en aquesta part els *coneixements teòrics*, els *coneixements pràctics* i la *formació en centres de treball (FCT)* (Figura 5.3.1.2).

- Els coneixements teòrics s'haurien de reforçar, a nivell d'àrees instrumentals (matemàtiques, física, química...), aquesta idea l'aporten els exalumnes que després van anar a la universitat. També s'hauria d'aprofundir en les àrees tècniques i la informàtica i NNTT. Els exalumnes que es van posar a treballar després de cursar l'FPA i no disposaven d'una explotació familiar opinen que caldria augmentar els coneixements referents al medi laboral i empresarial, especialment a com es munta una empresa.

"... el tema de las mates, la física... si no hagués fet BUP m'hauria costat moltíssim [a la universitat]". (Entrevista 1, exalumne 22-30 anys)

"Fèiem molta pràctica, però això no em dol. Fins i tot en faria més. [m'hauria anat bé estudiar] les que et comentava abans: àrees instrumentals". (Entrevista 2, exalumne 31-50 anys)

"[...] després vaig fer agrònoms i crec que m'hauria anat bé fer BUP. Especialment les assignatures comuns: mates, física, química... en aquestes assignatures els professors eren molt fluixos. [...] Més pràctiques, però amb una teoria forta, algunes assignatures eren molt fluixes i es donaven sense aprofundir gens". (Entrevista 4, exalumne 22-30 anys)

"I també informàtica, el que vam estudiar era molt simple i ara no em serveix per a res... i em trobo que no tinc ni idea. I com muntar una empresa, que és bàsic avui dia" ". (Entrevista 5 exalumne 22-30 anys)

"Crec que s'hauria de treballar més a coordinar aquests tres apartats: ensenyament, món laboral i investigació i desenvolupament". (exalumne de 28 anys [Cabré, 2002: 6])

- Pel que fa a la pràctica, els exalumnes opinen que se'n feia força i es podria fer més, i que caldria que estigués relacionada amb la teoria i amb el que els alumnes es trobaran realment en el món laboral.

"Fèiem molta pràctica, però això no em dol. Fins i tot en faria més.". (Entrevista 2, exalumne 31-50 anys)

"Faltava pràctica aplicada a l'empresa. Quan vaig sortir i vaig començar a treballar en una empresa de jardineria anava una mica perdut". (Entrevista 3, exalumne 22-30 anys)

- La formació en centres de treball (FCT) es considera en general positiva, tot i dependre molt de l'empresa en què es realitza. Permet la inserció laboral i un bon coneixement de la realitat sectorial.

"Jo em vaig quedar 4 anys a l'empresa on vaig fer la FCT, això ja t'ho diu tot. Alguns companys no van tenir tanta sort, perquè feien coses que no serveixen per a res, o eren només per entretenir-los". (Entrevista 1, exalumne 22-30 anys)

“Crec que no serveixen massa [...]. Et fan treure herbes... fer la feina que els de l'empresa no volen fer”. (Entrevista 3, exalumne 22-30 anys)

“Ens van donar molta canya, i va valer la pena, tothom ho hauria de fer, i crec que des de el primer curs [...]. I et serveixen per conèixer bastant com funciona tot en la realitat”. (Entrevista 4, exalumne 22-30 anys)

“Estàs contínuament en contacte amb la realitat i agafant l'hàbit de treballar en grup”. (Exalumne de 23 anys [Bigordà, 2002])

“Aprens [amb la FCT] molts conceptes nous i repasses nocions ja apreses”. (Estrada i Fortuño, 2002: 8)

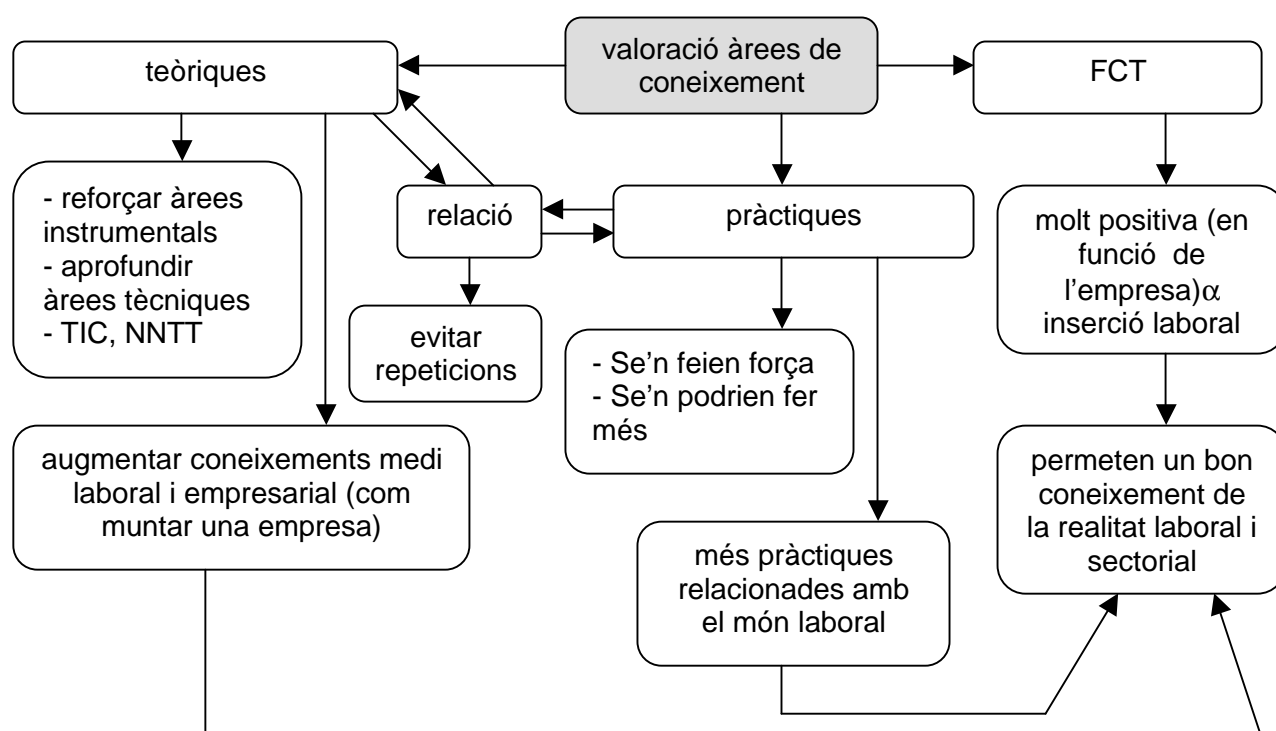

Figura 5.3.1.2. Part 2 de l'entrevista semiestructurada a exalumnes d'FP agrària

● Part 3: Formació i motivació prèvia

A les entrevistes realitzades als exalumnes no es van incloure preguntes referents a aquesta part.

● Part 4: Formació permanent

Pràcticament la totalitat dels exalumnes entrevistats ha fet algun curs de formació permanent en centres de FPA, lloc que es consideren adequat per fer-los. La temàtica dels cursos que han fet, o que proposen fer, està sempre relacionada amb el lloc de treball, amb el qual haurien de ser compatibles pel que fa a horari i dates de celebració (preferentment a l'hivern, quan les tasques agrícoles són menys intenses). També es remarca la importància dels cursos com a lloc d'intercanvi d'experiències i on fer contactes entre treballadors del sector. D'altra banda sembla difícil que un treballador del sector agrari faci FPA per millorar globalment la seva qualificació (Figura 5.3.1.3).

“He fet alguna cosa. [...] Pot ser [s'haurien de fer] en cap de setmana, dissabte al matí”. (Entrevista 1, exalumne 22-30 anys)

“Veus coses noves, xerres amb la gent i aprens maneres de fer que poden ser interessants”. (Entrevista 4, exalumne 22-30 anys)

“No tinc temps d'anar-hi. Si tingués temps hi aniria. Sobre tot per estar en contacte amb gent que es dedica a això i veure cap a on tiren les coses [...] A mi m'interessaria fer un curs d'esporga en altura, i d'esporga de palmeres, que és un tema que porto ara”. (Entrevista 5, exalumne 22-30 anys)

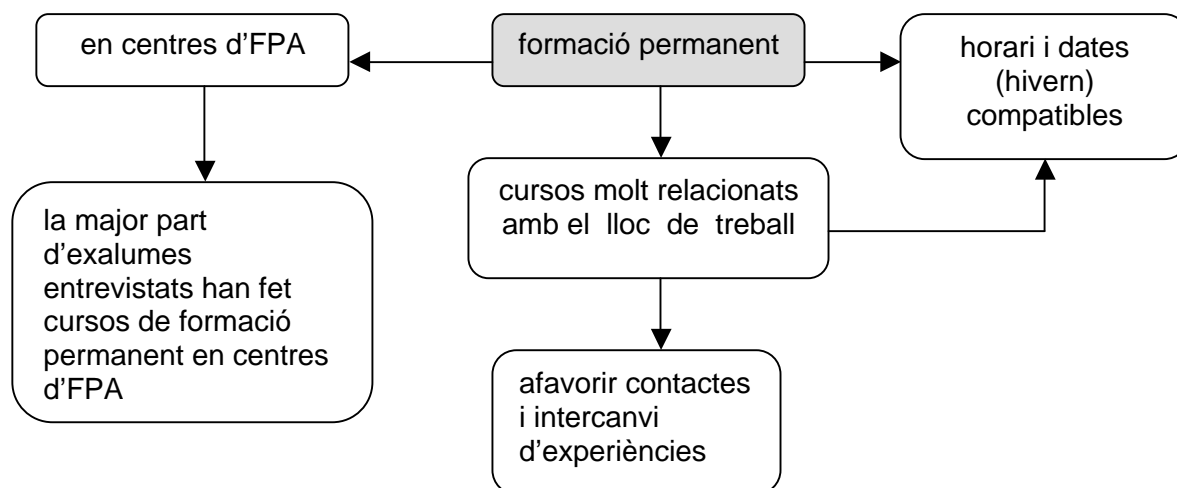

Figura 5.3.1.3. Part 4 de l'entrevista semiestructurada a exalumnes d'FP agrària

● Part 5: Inserció laboral

En aquesta part (Figura 5.3.1.4.) els exalumnes han valorat la facilitat per trobar feina dels titulats en FPA i les expectatives laborals futures. En tots els casos les respostes traspuen un optimisme moderat: hi ha feina, però estem davant un sector en retrocés i amb sous baixos.

- L'FP agrària els va servir per trobar feina, tot i que sovint els alumnes que cursen aquests estudis es quedaran a treballar a casa. Les persones entrevistades constaten que hi ha pocs titulats, fet que facilita que siguin fàcilment assumits pel mercat laboral.

“Sí [em va servir per trobar feina]”. (Entrevista 1, exalumne 22-30 anys)

“Sí, de fet no en surten tants [alumnes graduats en FPA], i es van col·locant”. (Entrevista 2, exalumne 31-50 anys)

“no crec que en el sector agrari això [l'FP facilita la incorporació dels joves món laboral] sigui del tot cert, és un sector en retrocés”. (Entrevista 15, exalumne 22-30 anys)

- Laboralment les expectatives futures dels exalumnes són moderadament optimistes, en part perquè fa un temps que treballen o han continuat estudiant, i ara tenen possibilitat d'accedir a feines més ben qualificades o pensen fer millores en les explotacions que gestionen.

“No descarto el fet de muntar una empresa de jardineria”. (Entrevista 1, exalumne 22-30 anys)

“Potenciar l'empresa que vaig muntar fa 2 anys i fer algunes inversions en la finca per treure més rendiment que el que trec ara”. (Entrevista 5, exalumne 22-30 anys)

“Continuar amb el que fem ara, perquè no ens va massa malament. Però tot està molt apretat. Els preus que et paguen són els mateixos de fa 30 anys i en canvi tot està el doble de car”. (Entrevista 6, exalumne 31-50 anys)

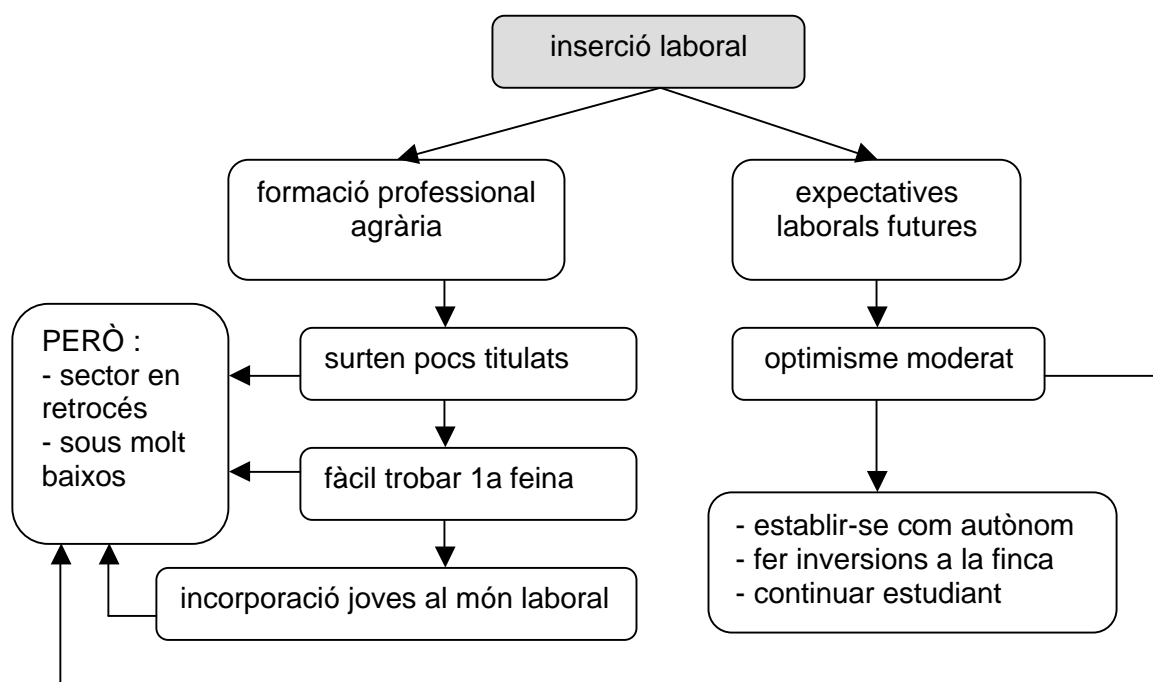

Figura 5.3.1.4. Part 5 de l'entrevista semiestructurada a exalumnes d'FP agrària

5.3.2. Entrevista semiestructurada a alumnes d'FP agrària (EAL)

Cadascuna de les quatre parts de què constaven les entrevistes, transcrites a l'Annex F, s'han analitzat a partir de les diferents unitats de significat, estructurant-se la informació rellevant en forma de mapa conceptual.

- Part 1: Valoració de l'FP agrària

En aquest bloc els alumnes d'FPA han valorat quatre aspectes diferents, d'una banda fan una *valoració global*, a continuació es valoren *els centres* (instal·lacions i professors), després es considera *la inserció laboral dels alumnes que han cursat el CF*, i finalment la *valoració social* d'aquests estudis.

- De forma global, els alumnes valoren positivament els estudis que estan cursant, essent més crítics els alumnes dels CFGS. Es considera que l'ambient del centre és bo, i que els coneixements adquirits són positius però potser caldria allargar els estudis un any per aprofundir més, també es valora que els alumnes se senten més madurs a mesura que avancen en els seus estudis.

“Sí [estic content], perquè he madurat com a persona i pels coneixements que he adquirit [...] Algun tema no el toques tan profundament com esperava, donen només pinzellades, crec que s'hauria d'aprofundir en moltes coses, però en un any és molt difícil. Falten hores per fer més coses, s'hauria d'allargar un any el CF”. (Entrevista 7, alumne membre del consell escolar, 22-30 anys)

“Todo me gusta: el ambiente, los profes... Somos poca gente en clase y se está muy bien”. (Entrevista 8, alumne CFGM via d'accés ESO, 18-21 anys)

“Ni sí, ni no. Creo que se podría aprender más”. (Entrevista 9, alumne CFGS, 22-30 anys)

“Sí, m'agrada l'ambient i el professorat”. (Entrevista 10, alumne CFGS, 22-30 anys)

- Pel que fa al centre, les instal·lacions reben elogis unànimes, amb alguna possibilitat de millora: instal·lacions esportives, biblioteca i la possibilitat de millorar el transport públic amb Reus i Tarragona. El professorat rep crítiques dels alumnes dels CFGS.

“Sí, crec que les instal·lacions són molt bones”. (Entrevista 7, alumne membre del consell escolar, 22-30 anys).

“Sí [les instal·lacions], están muy bien. Mejoraría el transporte. Yo vengo de fuera, y el transporte está muy mal”. (Entrevista 8, alumne CFGM via d'accés ESO, 18-21 anys)

“Se debería mejorar la organización y la estructura de las clases. Profes que no se organizan las clases, y no están preparados. Dicen que les ha tocado dar la asignatura y que hacen lo que pueden. [...] Hay invernaderos, y suficiente

espacio para hacer práctica. [...] Pondría un gimnasio. La biblioteca es un poco escasa, y el tema del transporte, que no está bien solucionado". (Entrevista 9, alumne CFGS, 22-30 anys)

"Las instalaciones están bastante bien, incluso muy bien, y el lugar es muy agradable. La biblioteca es muy simple, pequeña y mal dotada". (Entrevista 11, alumna major de 30 anys, aturada que prové del sector)

- A nivell laboral, els alumnes consideren que hi ha força treball per als que acaben el GM, en canvi els alumnes del GS són pessimistes, en molts casos treballen en categories laborals inferiors (com si fossin titulats d'un GM), alguns poden treballar com tècnics, perquè competeixen amb titulats universitaris, els quals cobren més. Altres opcions són preparar oposicions o anar a la universitat.

"De jardinero sí, pero de peón para currar. De forestal no, tienes que hacer opos o que te coja un ayuntamiento o así". (Entrevista 9, alumne CFGS, 22-30 anys)

"Pel que fa al CS és més fàcil trobar feina en una empresa de jardineria o en un ajuntament que en el tema forestal". (Entrevista 10, alumne CFGS, 22-30 anys)

"No queremos trabajar de peones de jardinería. Supongo que es utópico querer trabajar en el diseño de jardines, es difícil obtener un buen trabajo, sobretodo si tienes expectativas altas, sino, creo que es fácil. Mucha gente va al mundo forestal: planes de gestión forestal, agentes rurales, bomberos... [...] en muchos sitios prefieren a un técnico que haya hecho un CGFS que a uno que provenga de la universidad, porque nosotros tenemos un componente práctico mayor, y a nivel teórico estamos más o menos como los ingenieros técnicos forestales, pero también pagan menos.". (Entrevista 11, alumna major de 30 anys, aturada que prové del sector)

- Socialment els alumnes d'FP estan considerats, especialment els alumnes del GM, alumnes de segona. Es valora molt el fet de poder accedir a la universitat, ja que tenir una carrera universitària és encara un símbol de prestigi. Les famílies dels alumnes, en canvi, troben que els estudis d'FP són importants, probablement perquè alguns d'aquests alumnes no haurien continuat estudiant.

"se li hauria de donar més importància als estudis d'FP". (Entrevista 7, alumne membre del consell escolar, 22-30 anys)

"Están mejor vistos los que hacen bachillerato y CFGS. [...] Por que los de bachillerato van luego a la universidad y los del CFGM no podemos". (Entrevista 8, alumne CFGM via d'accés ESO, 18-21 anys)

"Cuando les explico a mis amigos que tengo un examen se ríen, porque se lo toman a cachondeo, como si fuese muy fácil aprobar, como si no hiciese falta estudiar. [...] Mis padres lo ven bien". (Entrevista 9, alumne CFGS, 22-30 anys)

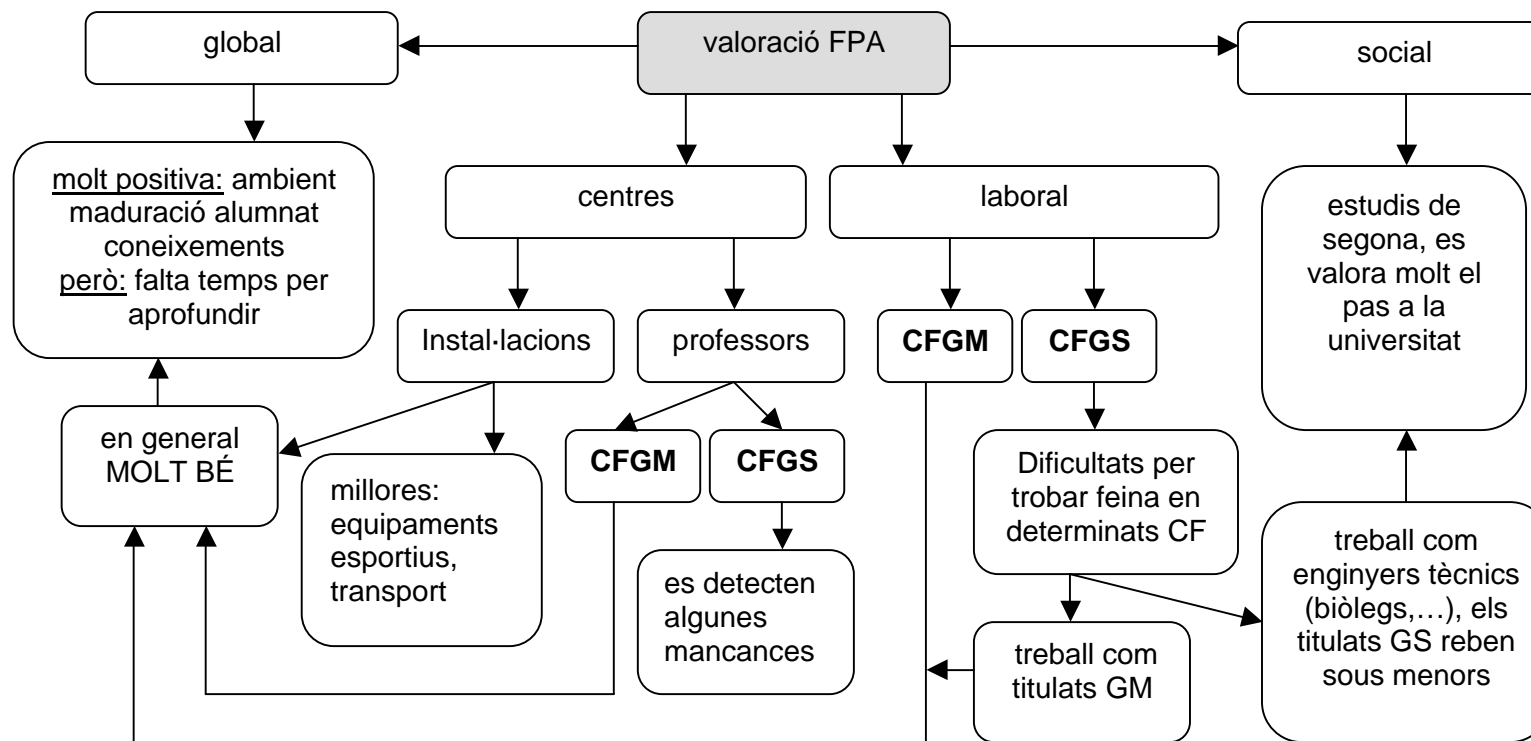

Figura 5.3.2.1. Part 1 de l'entrevista a alumnes d'FP agrària

● Part 2: Valoració àrees de coneixement

Els alumnes assenyalen una clara diferència entre el GM i el GS. El primer més pràctic i el segon més teòric. Els alumnes que fan directament el GS tenen algunes mancances pràctiques. Caldria allargar la durada del GS, i reforçar el component pràctic. S'haurien d'introduir o reforçar els idiomes, i algunes àrees específiques lligades al CF.

“Molta gent que ve a fer el CFGS no ha fet abans el GM, i llavors els hi falta pràctica, el GM és molt més pràctic”. (Entrevista 7, alumne membre del consell escolar, 22-30 anys)

“Más salidas al campo, ver lo que estás estudiando. [...] silvicultura tendría que ser fuerte. Introducir riego [...] quizás inglés... informática es básico”. (Entrevista 9, alumne CFGS, 22-30 anys)

“[m'aniria bé estudiar en el CF] Impacte ambiental, contaminació d'aigües”. (Entrevista 10, alumne CFGS, 22-30 anys)

La valoració de la FCT és molt positiva, si es fa correctament complementen la formació en els centres, caldria, però, que els alumnes cobressin un sou que cobris les despeses de transport, menjar... que genera la FCT.

“En el GS s'haurien d'introduir més pràctiques, però això és impossible sense allargar un any el CF”. (Entrevista 7, alumne membre del consell escolar, 22-30 anys)

“Estan molt bé, perquè veus l'aplicació pràctica de coses teòriques, o coses que en la teoria es fan d'una manera, doncs a la pràctica és molt diferent...”. (Entrevista 10, alumne CFGS, 22-30 anys)

“Yo ya tenía mucha práctica, y me faltaba la parte teórica, pero los de mi clase prefieren las prácticas [...] Creo que el principal problema [de la FCT] es que deberían pagarte como mínimo los gastos que te originan, como el transporte, la estancia, la comida...”. (Entrevista 11, alumna major de 30 anys, aturada que prové del sector)

“[La FCT permet] ampliar els coneixements adquirits durant el curs, posar en pràctica molts temes tractats escassament i aprendre'n de nous”. (Font, 2002)

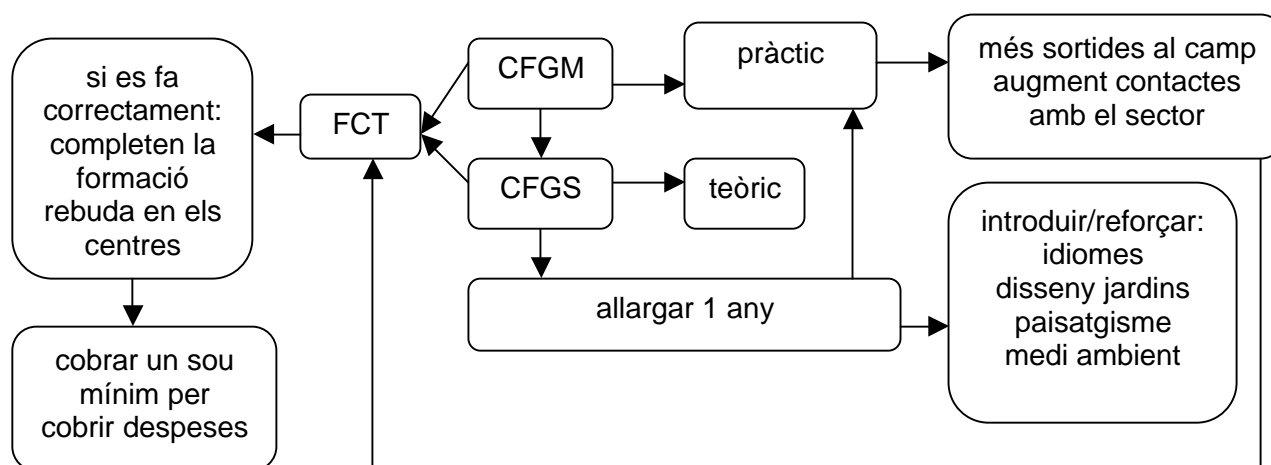

Figura 5.3.2.2. Part 2 de l'entrevista a alumnes d'FP agrària

● Part 3: Formació i motivació prèvia

En aquesta part hem volgut diferenciar els alumnes segons si estaven relacionats (pel fet de viure en el medi rural o per treballar en temes relacionats) o no amb el sector agrari (Figura 5.3.2.3.). Els alumnes del primer grup tenen certs coneixements previs, que poden ser útils a l'hora de cursar el CF.

“Crec que es nota molt la diferència en coses de sentit comú: orientació respecte el Sol, tipus de conreus... coneixements generals del medi rural”. (Entrevista 7, alumne membre del consell escolar, 22-30 anys)

“Los que vienen de trabajar en empresas de jardinería ya saben cosas, los que vienen de l'ESO o bachillerato no”. (Entrevista 8, alumne CFGM via d'accés ESO, 18-21 anys)

“Los de pueblo tienen el tema un poco tocado. Pero en general la materia previa todos la llevamos más o menos igual”. (Entrevista 9, alumne CFGS, 22-30 anys)

“El nivel de los alumnos más jóvenes, que no provienen del sector, o no han trabajado en él, tienen un nivel muy flojo, los otros algo mejor”. (Entrevista 11, alumna major de 30 anys, aturada que prové del sector)

El fet d'estar o no, motivats pel que fan, no té, segons els alumnes, relació amb la seva procedència, els alumnes més motivats, tenen alguns coneixements de matèries treballades en el CF perquè entre els seus passatemps hi ha l'excursionisme o l'ornitologia, o un cert interès per l'ecologia i el mediambient. Els alumnes menys motivats tenen, pel que fa a coneixements previs del sector, un baix nivell inicial i/o tenen el sector idealitzat, els alumnes pensen que el professorat els hi hauria motivar molt més. En qualsevol cas, les raons per matricular-se en el CF són molt diverses: per les sortides professionals, perquè els agrada, pel contacte amb la natura...

“El 60% no [están motivats], perquè això no és el que pensaven. És el que et deia, són de ciutat, urbans, i això de la natura, l'agricultura, els boscos, doncs ho tenen idealitzat”. (Entrevista 7, alumne membre del consell escolar, 22-30 anys)

“También hay gente que tiene mucho interés por el tema y ha leído libros, o ha hecho algún cursillo. [...] mi clase está muy desmotivada, los profesores tendrían que motivarnos más haciendo los temas más interesantes y organizándolos mejor”. (Entrevista 9, alumne CFGS, 22-30 anys)

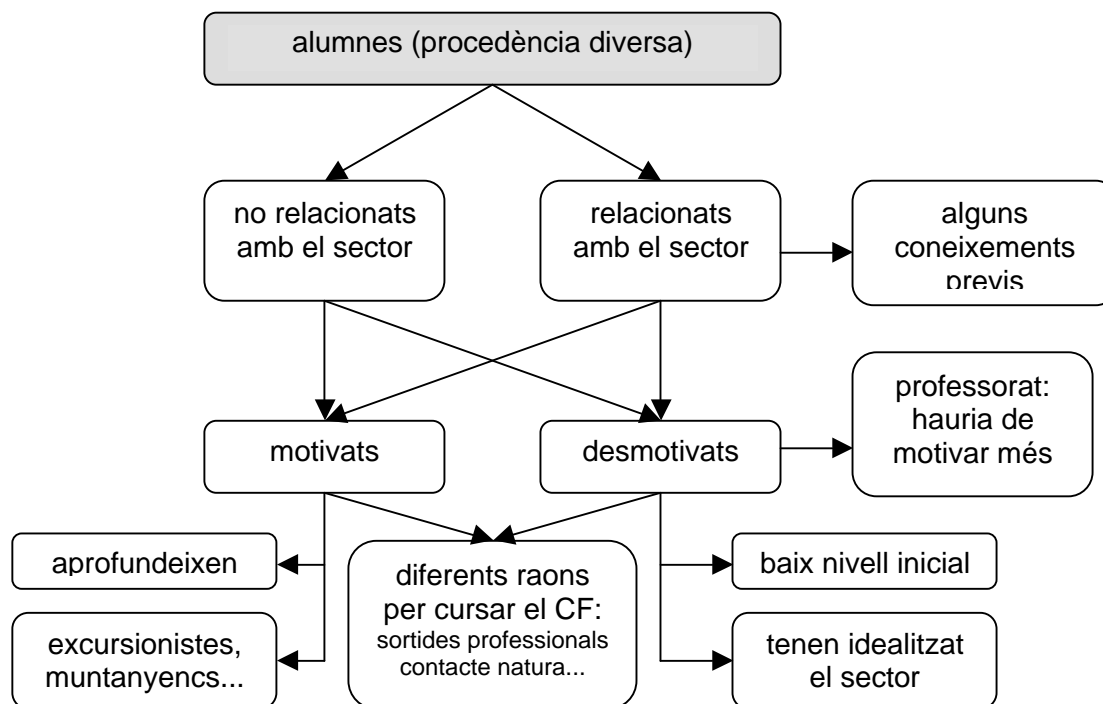

Figura 5.3.2.3. Part 3 de l'entrevista a alumnes d'FP agrària

- Part 4: Formació permanent

En aquesta part no s'hi van incloure qüestions en les entrevistes realitzades a alumnes d'FP agrària.

- Part 5: Inserció laboral

Pel que fa a la inserció laboral (Figura 5.3.2.4.), els alumnes es mostren optimistes: opinen que no tindran dificultats per trobar feina. El problema radica en el tipus de feina, ja que majoritàriament s'oferten llocs de treball relacionats amb el GM, i pocs amb el GS; els alumnes del GS es consideren massa qualificats per fer feines de peó i prefereixen continuar estudiant o fer oposicions (no sempre relacionades amb el CF estudiat).

“ [...] no hi ha un punt intermedi entre el peó i l'enginyer. [...] sóc optimista, però no sé si serà una feina exactament de tècnic. [...] Em plantejo anar a Lleida a fer enginyeria”. (Entrevista 7, alumne membre del consell escolar, 22-30 anys)

“hacer el GS me gustaría pero es muy duro. Mi objetivo sería hacer una carrera”. (Entrevista 7, alumne membre del consell escolar, 22-30 anys)

“M'agradaria treballar del que estic estudiant, també fer oposicions d'agent forestal o mosso d'esquadra”. (Entrevista 10, alumne CFGS, 22-30 anys)

“me gustaria tener un trabajo técnico. [...] mi trabajo anterior era muy simple”. (Entrevista 11, alumna major de 30 anys, aturada que prové del sector)

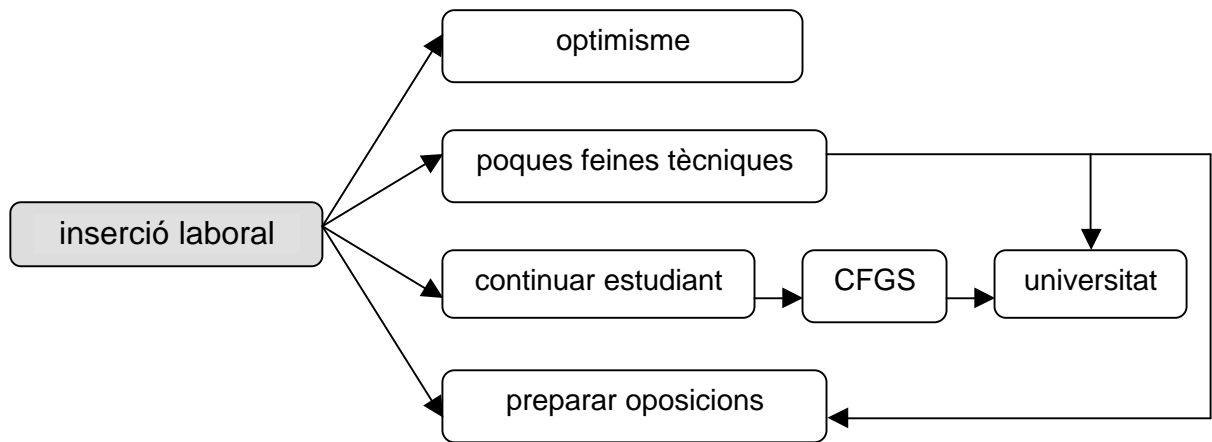

Figura 5.3.2.4. Part 5 de l'entrevista a alumnes d'FP agrària

5.3.3. Entrevista semiestructurada a professionals del sector agrari (ESA)

A partir de la transcripció de les entrevistes (Annex F3) es va procedir a una anàlisi d'unitats de significats, en funció de les categories i subcategories fixades en cada cas, estructurant-se posteriorment amb mapes conceptuals.

- Part 1: Valoració de l'FP agrària

La figura 5.3.3.1 recull les unitats de significats recollides en la part 1 de l'entrevista a professionals del sector agrari, organitzades en forma de mapa conceptual. La valoració de l'FP presenta dos aspectes clarament diferenciats, d'una banda hi ha la *valoració global de la mateixa i el futur de les actuals especialitats*, i d'altra una *valoració de la situació laboral i professional dels treballadors del sector*. Hem decidit incloure els aspectes referents al futur de les especialitats en la part 2, on es tenen en compte les diferents àrees de coneixement.

Pel que fa a la valoració global, preguntàvem si l'FPA atenia les demandes de qualificació del sector productiu, les respostes es poden agrupar en torn a dues idees:

- Atén les demandes de les empreses familiars agràries, àmbit on l'FPA és prou coneguda i valorada.
 - “entre la gent del sector són força coneguts, fora no”. (Entrevista 12, Enginyer tècnic agrícola, DARP)
 - “en el sector sí [és coneguda]”. (Entrevista 13, Enginyera agrònoma, delegació del DARP a Tarragona)
- No atén les demandes dels professionals no vinculats al sector, entre els quals és poc coneguda.
 - “en absolut [les atén]”. (Entrevista 14, gerent empresa agrària)
 - “el sistema productiu va pel davant del sistema educatiu”. (Entrevista 15, empresari agrari)
 - “no es coneixen en general, potser sí en el món rural, però no fora d'aquest àmbit”. (Entrevista 15, empresari agrari)

La valoració de la situació laboral i professional dels treballadors del sector està condicionada per l'opinió imperant entre les persones entrevistades, segons la qual es tracta d'un sector deprimat.

“moltes explotacions no són rentables, i ara se sent dir que s’haurien de treure els incentius als productors que ho són a temps parcial, si això es fes així no quedava cap pagès per aquí”. (Entrevista 12, Enginyer tècnic agrícola, DARP)

“el sector va a menys”. (Entrevista 13, Enginyera agrònoma, delegació del DARP a Tarragona)

“actualment el món rural passa per una crisi absoluta i total”. (Entrevista 14, gerent empresa agrària)

“l’agricultura tradicional va en rere, almenys en aquestes contrades”. (entrevista 15, empresari agrari)

Aquest fet crea un cercle viciós amb treballadors mal pagats, generalment en empreses petites, que per tant donen poc prestigi al sector, factors que fan que la gent que s’incorpora al sector marxi de seguida que pot o simplement que busqui, si procedeixen del medi rural, altres sortides laborals, amb la qual cosa la mà d’obra que s’incorpora no té expectatives, està poc qualificada i es compona d’immigrants sense formació, que tanquen el cercle en rebre sous baixos.

“avui en dia el sector agrari, en general, ha perdut molta consideració social. Realment no n’ha tingut mai”. (Entrevista 12, Enginyer tècnic agrícola, DARP)

“no hi ha empreses potents que puguin pagar sous bons”. (Entrevista 13, Enginyera agrònoma, delegació del DARP a Tarragona)

“qui es dedica avui dia a l’agricultura? Els immigrants. La gent d’aquí prefereix dedicar-se a qualsevol altra cosa, per exemple a fer de cambres o a la construcció, on es paguen sous molt més elevats que a l’agricultura. I de fet, els immigrants, que són gent molt treballadora, de seguida que poden i tenen papers es passen a la construcció”. (Entrevista 14, gerent empresa agrària)

“Si una persona es pogués guanyar bé la vida treballant la terra segur que estaria millor considerat del que ara ho està”. (Entrevista 14, gerent empresa agrària)

“els treballadors del camp ja saps com venen, sense estudis”. (Entrevista 15, empresari agrari)

Entre les empreses familiars hem copsat que l’FPA té un cert prestigi. Aquest prestigi, que sembla molt important en una professió desacreditada, s’hauria de fonamentar en la vinculació al sector dels centres, del liderat dels equips directius, dels professors i instal·lacions, de les pràctiques i FCT que fan augmentar recursos i capacitat d’innovació.

“El prestigi [dels centres d’FPA] és molt important, és vital”. (Entrevista 12, Enginyer tècnic agrícola, DARP)

“Relacions amb el sector, això és bàsic per les sortides laborals. La qualificació del professorat i la direcció del centre. La direcció del centre té cura de les relacions amb l’entorn, del nivell dels professors...”. (Entrevista 13, Enginyera agrònoma, delegació del DARP a Tarragona)

“l’equip directiu és bàsic, que estigui implicat en la gestió i que tingui les idees clares”. (Entrevista 14, gerent empresa agrària)

“que [el centre] estigui ben dotat, ben equipat”. (Entrevista 15, empresari agrari)

Els exalumnes que coneixen els entrevistats, tenen feines de prestigi o bé, si es dediquen directament a la producció en explotacions agràries, es caracteritzen per ser professionals competents i innovadors.

“els titulats d’FPA que conec es dediquen a la seva explotació. Crec que això repercuteix positivament en les seves explotacions”. (Enquesta 12, Enginyer tècnic agrícola, DARP)

“els que conec treballen aquí [la delegació del DARP]”. (Entrevista 13, Enginyera agrònoma, delegació del DARP a Tarragona)

“la majoria està en vivers o muntant jardins. [...] estan força ben valorats”. (Entrevista 15, empresari agrari)

“els que jo conec es dediquen a portar finques pròpies. Aquí al poble ho fan prou bé”. (Entrevista 16, Gerent cooperativa agrària)

El futur laboral dels alumnes d’FPA sembla positiu.

“Parteixo de la base que els alumnes de l’Escola d’Horticultura i Jardineria tenen un gran futur laboral: petites i mitjanes empreses, empreses grans, ajuntament, institucions... necessiten cada vegada més dels seus serveis”. (Redacció, 2000: 9)

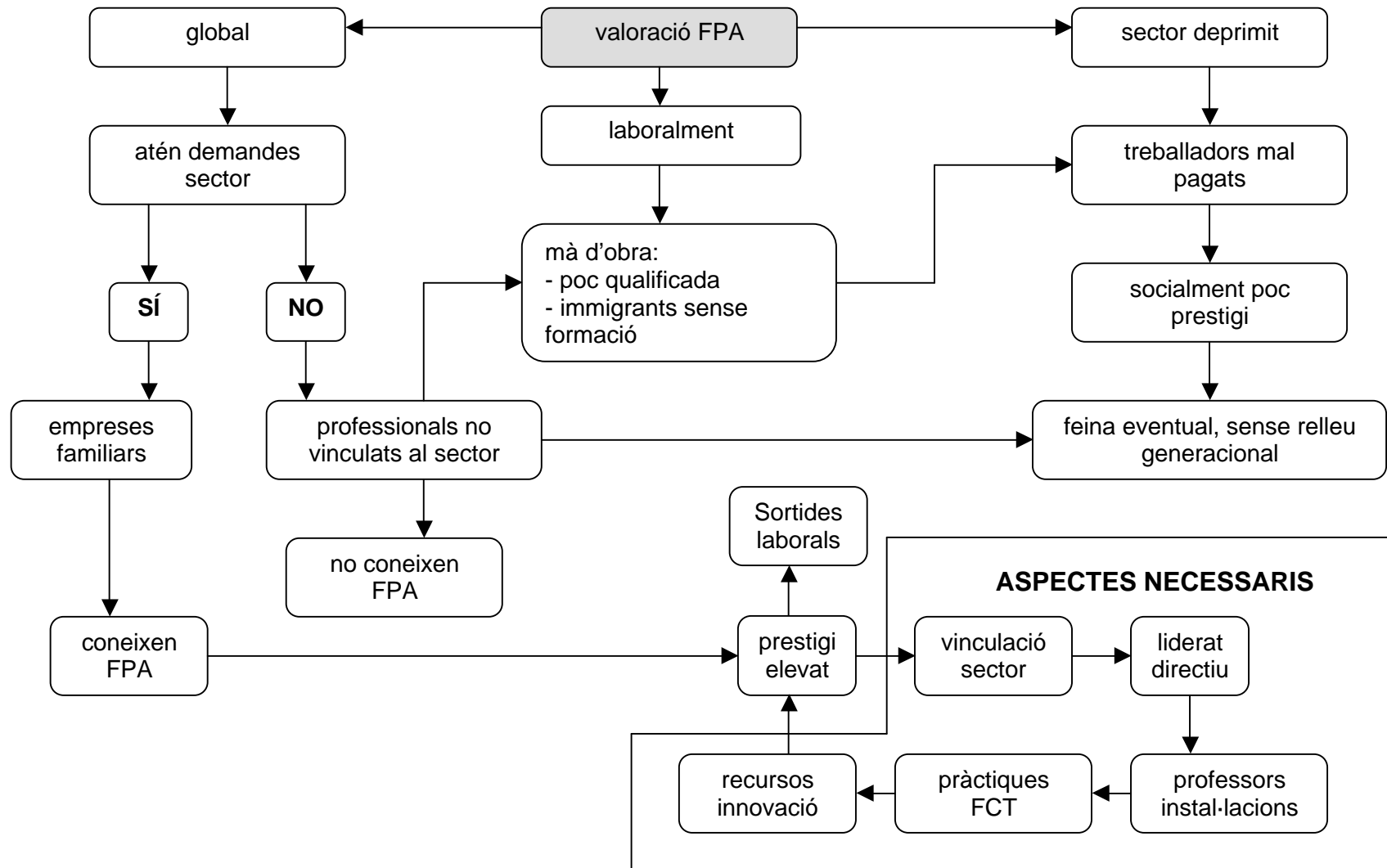

Figura 5.3.3.1. Part 1 de l'entrevista semiestructurada a professionals del sector agrari.

● Part 2: Valoració àrees de coneixement

En la *valoració d'àrees de coneixement* les persones entrevistades es refereixen als tres tipus de coneixements en què podem dividir els aprenentatges rebuts en els centres educatius, la seva concreció en continguts/procediments/habilitats, i com poden influir aquests coneixements en la millora tecnològica del sector (Figura 5.3.3.2).

- Coneixements tècnics agrícoles:

“bloc que podríem anomenar com a bloc tècnic, amb coneixements de fitotècnia, fitosanitaris, maquinària, etc.”. (Entrevista 12, Enginyer tècnic agrícola, DARP)

“no es poden descuidar els coneixements tècnics: fitotècnia, mecànica, instal·lacions...”. (Entrevista 13, Enginyera agrònoma, delegació del DARP a Tarragona)

“En l'FP els alumnes fan més pràctica, però segons el meu criteri no la suficient. S'ha d'arribar a saber simplement en veure una planta quins problemes pot patir, i això no s'aconsegueix en sortir de les diferents escoles”. (Redacció, 2001: 10)

- Coneixements tècnics no agrícoles i capacitats bàsiques:

“Informàtica, política agrària, fiscalitat”. (Entrevista 13, Enginyera agrònoma, delegació del DARP a Tarragona)

“l'organització i gestió empresarial és molt important”. (Entrevista 14, gerent empresa agrària)

“també hi ha el tema de l'idioma, perquè avui dia, es fan bastants jardins per estrangers”. (Entrevista 15, empresari agrari)

“temes de mercat”. (Entrevista 16, Gerent cooperativa agrària)

- Habilitats socials per treballar:

“tècniques de relació amb la gent”. (Entrevista 15, empresari agrari)

“que tinguin autonomia i que puguis confiar en ells... que te la faci [la feina] en un temps raonable, i que si té alguna dificultat s'espavili per resoldre-la”. (Entrevista 15, empresari agrari)

La implementació de coneixements tècnics agraris es concreta, primer, en les especialitats amb més futur al Camp de Tarragona: jardineria, conreus intensius i agricultura ecològica.

“jardineria i gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics”. (Entrevista 12, Enginyer tècnic agrícola, DARP)

“els temes d'agricultura ecològica crec que són vitals i tenen molta sortida”. (Entrevista 13, Enginyera agrònoma, delegació del DARP a Tarragona)

“tot el que estigui relacionat amb el medi ambient i la naturalesa, i amb la jardineria”. (Entrevista 15, empresari agrari)

“jardineria i medi ambient són molt importants”. (Entrevista 16, Gerent cooperativa agrària)

I, segon, en la falta de persones amb preparació tècnica en l'àmbit de la gestió de cooperatives, vendes, comerç, etc.

“fa falta alguna especialitat dedicada al comerç i l'àrea de gestió, per exemple en les cooperatives falten tècnics dedicats a la gestió”. (Entrevista 12, Enginyer tècnic agrícola, DARP)

“avui dia el món agrari està molt burocratitzat en quant a la gestió, la fiscalitat, les subvencions, en fi... no es troba gent preparada en tots aquests temes”. (Entrevista 13, Enginyera agrònoma, delegació del DARP a Tarragona)

Finalment, preguntàvem en aquesta part si l'FPA contribueix a la millora tecnològica del sector agrari, les respostes (força variades) apunten a una certa millora, limitada pel baix nivell inicial dels alumnes, la mala formació rebuda en els centres d'FPA i l'escàs nombre d'alumnes que segueixen aquests estudis, i el seu consegüent escàs impacte.

“els alumnes que cada any acaben titulats són pocs, i la seva incidència no és important”. (Entrevista 12, Enginyer tècnic agrícola, DARP)

“ara en concret, no hi ha massa gent que ho estigui fent”. (Entrevista 16)

“una bona formació implica una major interacció amb els productes més actuals, amb el funcionament, per exemple de màquines o instal·lacions de les quals són receptors finals”. (Entrevista 13, Enginyera agrònoma, delegació del DARP a Tarragona)

“Per la mateixa qualitat dels alumnes que arriben als centres, en general, tot i que pots trobar alguna excepció minoritària són alumnes amb un nivell de coneixements molt baix”. (Entrevista 14, gerent empresa agrària)

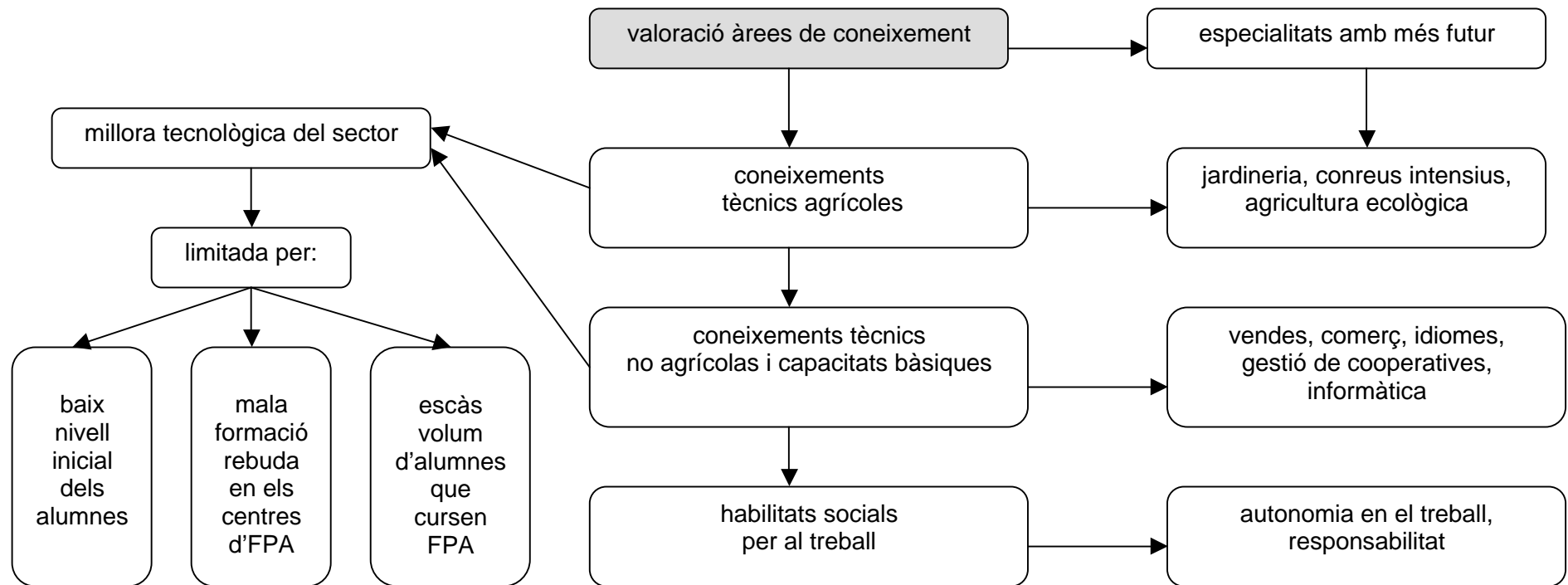

Figura 5.3.3.2. Part 2 de l'entrevista semiestructurada a professionals del sector agrari.

- Part 3: Formació i motivació prèvia

No hi havia qüestions referents a la formació i motivació prèvia d'alumnes i professors en les entrevistes realitzades als professionals del sector agrari.

- Part 4: Formació permanent

Hem agrupat les respostes referents a la part 4 en dos blocs (Figura 5.3.3.3): les entitats organitzadores i les característiques principals.

- Les entitats organitzadores són les cooperatives agràries, els centres d'FPA i els sindicats agraris. La incidència dels centres d'FPA és escassa.

“No, l'FP agrària, ara per ara, no [contribueix a la formació permanent dels ciutadans]”. (Entrevista 13, Enginyera agrònoma, delegació del DARP a Tarragona)

“No crec que un pagès es plantegi fer FP per millorar els seus coneixements”. (Entrevista 15, empresari agrari)

- Es caracteritza per: presentar deficiències,

“hi ha moltes mancances”. (Entrevista 13, Enginyera agrònoma, delegació del DARP a Tarragona)

“es necessita de tot”. (Entrevista 15, empresari agrari)

suscitar poc interès entre els professionals del sector,

“no tenen massa interès per la formació permanent”. (Entrevista 13, Enginyera agrònoma, delegació del DARP a Tarragona)

“el problema és que no hi ha interès en fer cursos ni en formar-se”. (Entrevista 16, Gerent cooperativa agrària)

estar poc incentivada,

“s'hauria de fer algun tipus de conveni, de forma que el Departament de Treball donés incentius als empresaris... sinó ho veig difícil”. (Entrevista 15, empresari agrari)

tracta temes molt puntuals, generalment temes de pràctica diària.

“Comptabilitat i els temes de gestió. Tot el que està relacionat amb els conreus”. (Entrevista 12, Enginyer tècnic agrícola, DARP)

“temes relacionats amb l'olivera [...] informàtica no, no acostumen a tenir ordinador”. (Entrevista 16, Gerent cooperativa agrària)

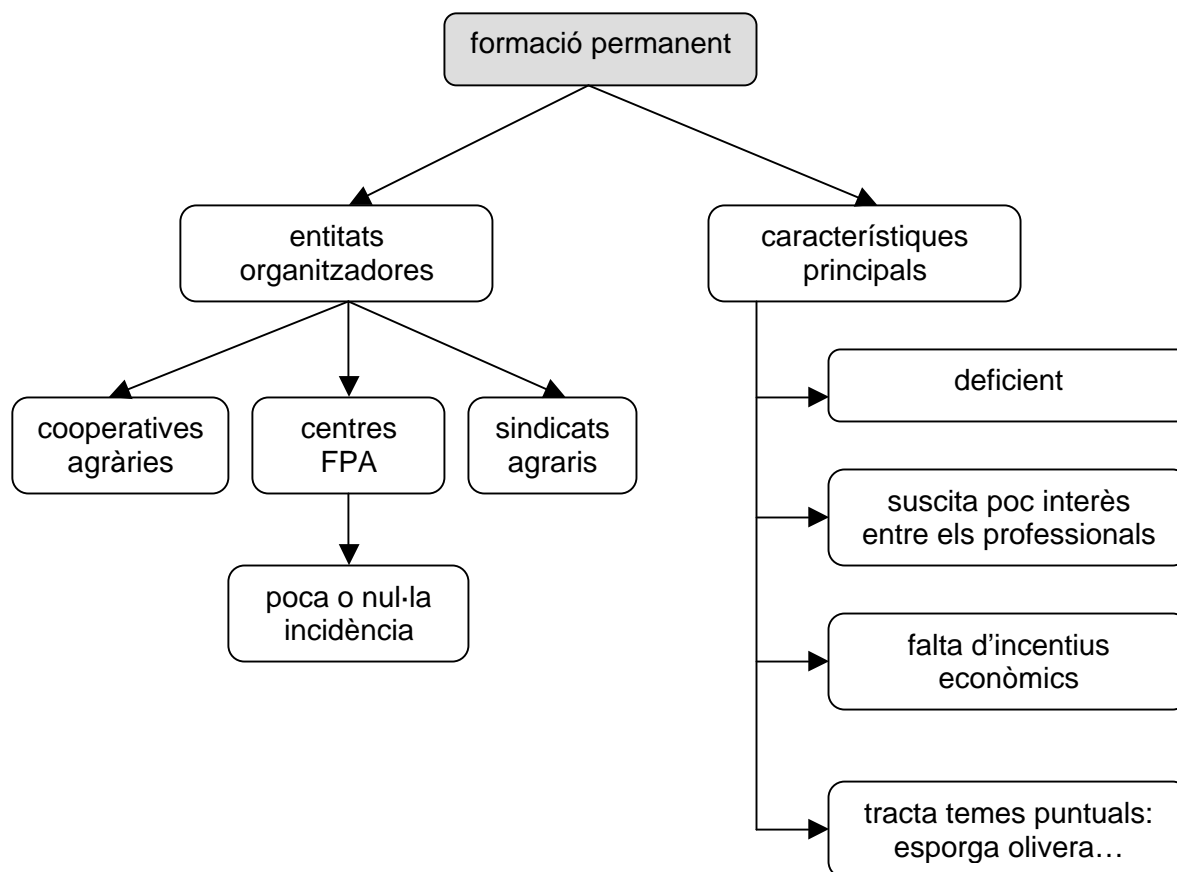

Figura 5.3.3.3. Part 4 de l'entrevista semiestructurada a professionals del sector agrari.

● Part 5: Inserció laboral

A l'hora de parlar d'inserció laboral les persones entrevistades estableixen una clara separació entre les persones vinculades al sector i les que no ho estan (Figura 5.3.3.4).

Entre les persones vinculades al sector hi ha, per un costat els joves, per als quals hi ha l'opció de fer a les escoles de capacitació agrària el curs d'incorporació de joves agricultors, necessari si es volen sol·licitar ajuts estructurals.

“el curs d'incorporació de joves agricultors del que et parlava abans, i en el que vaig participar fa alguns anys, és força correcte, [...] aquesta mena de cursos es demanen per poder accedir als ajuts estructurals”. (Entrevista 12, Enginyer tècnic agrícola, DARP)

“els que provenen del medi, els joves especialment, crec que pot ser positiu que estudiïn FP agrària”. (Entrevista 13, Enginyera agrònoma, delegació del DARP a Tarragona)

“en algun cas si tens a casa una finca es podria plantejar que el fill es dediqués a portar-la”. (Entrevista 14, gerent empresa agrària)

Pel que fa als que no entrarien en la categoria de joves, es detecta que en general tenen una feina principal fora del sector, o són les dones les que porten l'explotació familiar mentre l'home es dedica a una feina principal en un altre lloc.

“s'està convertint en una feina de cap de setmana o de vacances, i com a molt són les dones les que porten les explotacions”. (Entrevista 13, Enginyera agrònoma, delegació del DARP a Tarragona)

Entre les persones no vinculades al sector hi ha els autònoms, que tenen moltes dificultats per adquirir finques,

“els que no estan lligats al medi ho tenen negre, tots aquests *neorurals* de Barcelona que ho tenen molt idealitzat això del camp i després s'estavellen”. (Entrevista 13, Enginyera agrònoma, delegació del DARP a Tarragona)

“t'haig de dir que és impossible que algú de fora del sector faci FP i després es posi com a productor, si es decideix a posar-se en aquest negoci i demana un crèdit, com per exemple faria si es volgués dedicar a qualsevol altra activitat, segur que en poc tems la finca que compra és del banc”. (Entrevista 14, gerent empresa agrària)

“tenim moltes finques, petites, poc productives”. (Entrevista 16, Gerent cooperativa agrària)

i els assalariats que treballen per compte d'altre, en aquest cas els sous pagats són baixos i les feines en molts casos estacionals.

“els sous que s'estan pagant són baixos, pensa també que en general són feines molt estacionals”. (Entrevista 15, empresari agrari)

“treballar per compte d'altre és pràcticament impossible perquè el que avui es pot pagar a la mà d'obra és molt poc i segur que una persona pot guanyar molt més dedicant-se a qualsevol altra cosa”. (Entrevista 14, gerent empresa agrària)

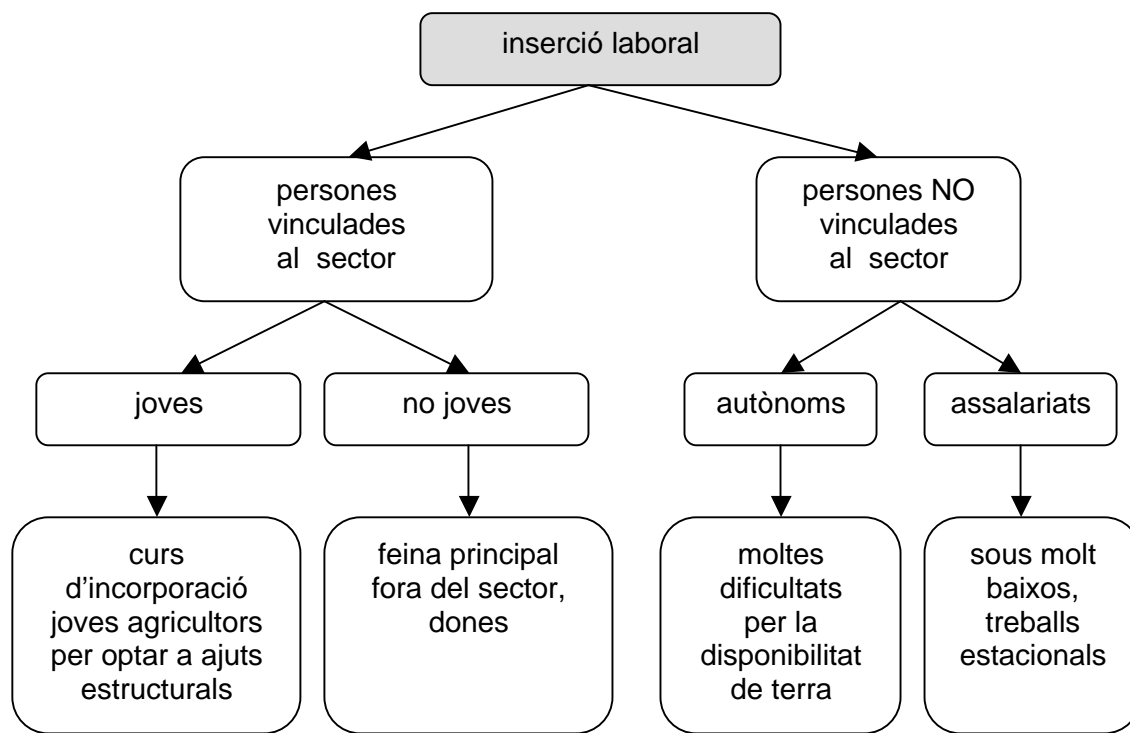

Figura 5.3.3.4. Part 5 de l'entrevista semiestructurada a professionals del sector agrari.

5.3.4. Entrevista semiestructurada a professionals de la formació agrària (EFP)

Un cop transcrites les entrevistes realitzades a diferents professionals de la formació agrària (Annex F4) es va procedir, com en els punts anteriors, a una anàlisi d'unitats de significats, en funció de les categories i subcategories fixades en cada cas, posteriorment es van estructurar amb mapes conceptuals.

- Part 1: Valoració de l'FP agrària

Les unitats de significat recollides en la part 1 s'han organitzat en forma de mapa conceptual, tal com mostra la figura 5.3.4.1. La valoració de l'FPA fa referència a quatre àmbits diferents: *valoració global*, *valoració de centres*, *valoració de titulats* i *percepció de les expectatives futures de la família professional*.

En general estan d'acord, les persones entrevistades, en què "l'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu", però cal fer un ajust entre l'oferta formativa i la seva distribució territorial (cosa que comportarà la disminució i especialització dels centres), adequant els currículums a la realitat sectorial i a la realitat diària dels centres.

"Sí, en general sí, però amb certs matisos referents a l'ajust de l'oferta formativa i la distribució territorial de la mateixa" (Entrevista 18, Responsable Servei de Formació Agrària, Subdirecció General d'Innovació Rural del DARP)
"Actualment es fan pocs estudis per saber què es necessita. Hi ha una llacuna molt important" (Entrevista 21, Responsable de formació de la comissió permanent de "Dones d'Unió de Pagesos")
"[...] el currículum que hem de donar és molt extens, i el temps de què disposem molt limitat" (Entrevista 22, Cap d'estudis centre A)

Pel que fa a la valoració dels centres, es diferenciaven instal·lacions i professorat:

- Les instal·lacions en general es consideren adequades, en les especialitats agrícoles caldria fer alguna millora en tallers i equipaments, en les forestals les millores han de ser generals. En tots els casos es poden implementar inversions en tecnologies de la informació.

“[Milloraria] la zona de taller mecànic, més equipada per les tasques de mecànica i manteniment d’equips agraris” (Entrevista 17, Responsable Direcció General de Formació Professional del Dep. d’Ensenyament).

“Caldria reforçar molt les instal·lacions de la branca forestal: maquinària, viviers... També anem justos d’ordinadors” (Entrevista 23, Cap d’estudis centre B)

- El professorat està tècnicament, ben format. La formació permanent del professorat és clau en temes pedagògics i psicològics (coneixement de l’alumnat, atenció a la diversitat, estructura de les classes...) atès el canvi que s’ha donat en l’alumnat, ara menys motivat que abans. Cal potenciar l’especialització del professorat i millorar la seva capacitat d’innovació.

“Sens dubte la prioritat són els recursos humans, cal sobre tot un augment de l’especialització del professorat, i això només es pot aconseguir millorant la seva formació” (Entrevista 18, Responsable Servei de Formació Agrària, Subdirecció General d’Innovació Rural del DARP)

“[...] primer [cal millorar] la formació del professorat, segon la capacitat d’innovació del professorat” (Entrevista 19, Inspector Dep. d’Ensenyament)

“Hi ha professors que no saben motivar, [...] si ell no s’ho creu tampoc motivarà els alumnes” (Entrevista 22, Cap d’estudis centre A)

“A nivell didàctic crec que el professorat està desmotivats, més que res perquè l’alumnat acompanya poc” (Entrevista 23, Cap d’estudis centre B)

A l’hora de parlar dels alumnes titulats en aquesta família professional, es diferencia entre alumnes del CF agraris i els dels CF forestals. Els primers no tindran problemes per trobar feina, inicialment poc qualificada i amb sous baixos, el prestigi social és en aquest cas molt baix. Els segons tenen més dificultats per trobar feina, per la manca d’àrees boscoses importants al Camp de Tarragona i la dependència de les més importants de l’administració (àrees protegides i parcs naturals), en canvi els alumnes dels CF forestals tenen major prestigi social.

“[els CF forestals] tenen molts alumnes però els llocs de treball estan força limitats [...] Si Treballen per compte d’altri (jardiner, etc.) els sous són baixos, mentre que si ho fan per compte propi en explotacions hi ha un cert rebuig social per *ruralisme*, encara que els sous són més importants. Per altra banda, les activitats en la natura estan adquirint un prestigi social dins de l’entorn urbà que els prestigia” (Entrevista 17, Responsable Direcció General de Formació Professional del Dep. d’Ensenyament).

“Fa falta mà d’obra qualificada en tots els sectors, inclòs l’agrari” (Entrevista 19, Inspector Dep. d’Ensenyament)

“[Els alumnes] de les especialitats agrícoles no tenen cap problema. Ara, els de forestals, ho tenen molt més difícil” (Entrevista 23, Cap d’estudis centre B)

Les perspectives futures se centren en la disminució de centres i alumnes, excepte en el cas dels CF forestals, que veuran augmentar els seus efectius. També s’establiran convenis amb la universitat i altres institucions, així com la previsible integració dels tres subsistemes actualment existents: formació reglada, ocupacional i contínua.

“cada vegada hi ha menys gent que es dedica a la producció agrària i cada vegada es produeix més, això vol dir que aquestes persones han d’estar més preparades” (Entrevista 18, Responsable Servei de Formació Agrària, Subdirecció General d’Innovació Rural del DARP)

“sinèrgies i col·laboracions amb la universitat. També serà cada dia més necessària la integració dels tres subsistemes” (Entrevista 20, Formadora professorat d’FP).

“La gent prefereix dedicar-se a altres coses més productives” (Entrevista 21, Responsable de formació de la comissió permanent de “Dones d’Unió de Pagesos”)

“En el grau mig [agrícola] conservem la matrícula amb molt d’esforç” (Entrevista 22, Cap d’estudis centre A)

“No té sentit que el DARP tingui 14 escoles. Això no va en lloc. Amb tres escoles n’hi hauria més que suficient, una al sud, una cap a Lleida i una més en la zona pirinenca...” (Entrevista 23, Cap d’estudis centre B)

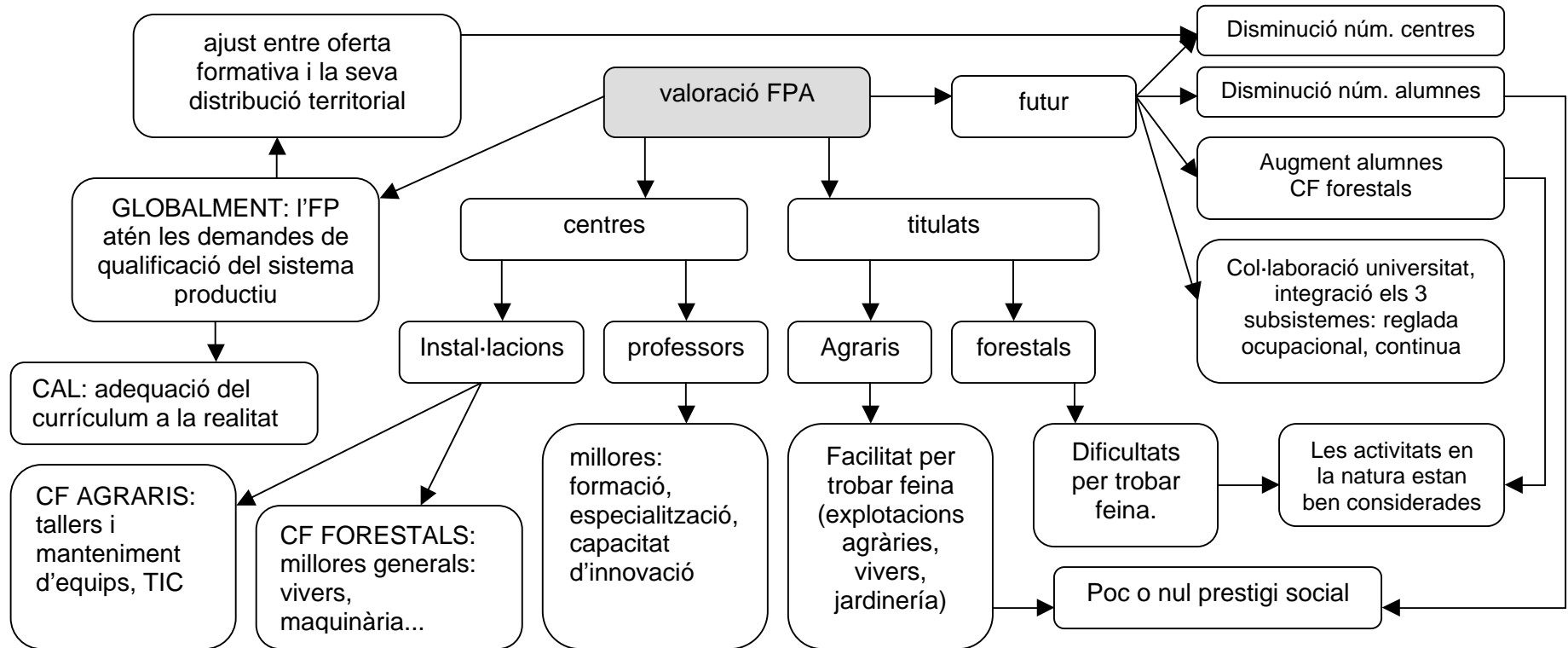

Figura 5.3.4.1. Part 1 de l'entrevista semiestructurada a professionals de la formació agrària.

● Part 2: Valoració àrees de coneixement

Pel que a la valoració d'àrees de coneixement (Figura 5.3.4.2), el grup de persones entrevistades considera, a grans trets, que caldria millorar tant coneixements considerats instrumentals com certs coneixements tècnics relacionats amb el cooperativisme, l'associacionisme, el comerç, etc.

“Informàtica, temes de gestió i anglès. L'anglès i la informàtica són molt importants per a què es produeixin canvis i innovacions en el sector” (Entrevista 18, Responsable Servei de Formació Agrària, Subdirecció General d'Innovació Rural del DARP)

“Falten matèries instrumentals aplicades a cada cicle formatiu concret” (Entrevista 19, Inspector del Dep. d'Ensenyament)

“També hi ha les competències clau, que són transversals, i s'han de treballar a cada crèdit de forma activa” (Entrevista 20, Formadora professorat FP)

“Hi ha una manca total d'hàbits, [...] detectem deficiències en lectura i escriptura. Més temes [caldrà reforçar] de comerç i cooperativisme. És important inculcar una filosofia basada en l'associacionisme” (Entrevista 23, Cap d'estudis centre B)

Aquesta millora de coneixements es pot assolir amb un augment de la durada del CF i amb la millora de la formació de base dels alumnes.

“caldrà afegir, no continguts, sinó temps” (Entrevista 19, Inspector del Dep. d'Ensenyament)

“Els alumnes del CFGM tenen un nivell baixet, cosa que en part és previsible trobar i no t'espantes massa, però resulta que en el CFGS estem tenint uns nivells d'arribada bastant baixos i això és molt preocupant” (Entrevista 20, Formadora professorat FP)

“Segurament caldrà millorar el tema de l'ESO, els alumnes ens arriben molt mal preparats” (Entrevista 22, Cap d'estudis centre A)

La formació en centres de treball (FCT) es considera la clau de l'FP. En el cas agrari, amb un sector poc donat a l'intercanvi d'experiències, és d'una gran importància. Les dificultats, però, són moltes: les empreses, saturades de peticions per fer pràctiques, col·laboren molt poc amb els centres, mentre l'administració pública juga un paper passiu en tot el procés. En aquest context la figura del tutor de pràctiques és molt important, així com les possibilitats d'inserció laboral que obre la FCT.

“És un dels factors que ens ha permès millorar més la qualitat de la formació, i l'alumne l'ha valorat molt” (Entrevista 18, Responsable Servei de Formació Agrària, Subdirecció General d'Innovació Rural del DARP)

“Són la gran millora respecte l'FP de la LGE” (Entrevista 19, Inspector del Dep. d'Ensenyament)

“És una via molt clara d'inserció laboral. El tutor de pràctiques és la peça clau per què això funcioni” (Entrevista 20, Formadora professorat FP)

“La gent és molt individualista en el nostre sector, tomba poc. Crec que falten intercanvis, moure's i falta també formació. En aquest sentit les pràctiques en

empreses em semblen molt bé. Necessàries” (Entrevista 21, Responsable de formació de la comissió permanent de “Dones de la Unió de Pagesos”)

“No funciona perquè les empreses, parlo en general, no responen. Després també resulta que hi ha molts centres d’FP i IES (quasi cada poble en té un) i tots volen fer pràctiques en les empreses, i les empreses estan saturades. [...] la Generalitat no es preocupa gens del tema, això és molt més greu en el CF de forestals, perquè les empreses (parcs naturals, etc.) estan gestionades per la Generalitat” (Entrevista 23, Cap d’estudis centre B)

El currículum del diferents CF és massa llarg i complex, caldria reduir-ne continguts, a vegades redundants, i com dèiem abans, augmentar-ne la durada.

“Els CFGM haurien de ser de 2 anys i els CFGS de tres. Bé, caldria estudiar cada família professional cas a cas... I una qüestió de màrqueting molt clara: l’FP s’està venent com una formació ràpida, i en alguns casos pot ser un error” (Entrevista 19, Inspector del Dep. d’Ensenyament)

“els hi falten coneixements, però no tenim temps per donar-los. Implicaria canviar el sistema i això no sé si fóra bo” (Entrevista 22, Cap d’estudis centre A)

“[...] el temari és molt extens, no sé si a un enginyer agrònom se li exigeixen tants coneixements [...] Cal reduir continguts, que sovint són redundants” (Entrevista 23, Cap d’estudis centre B)

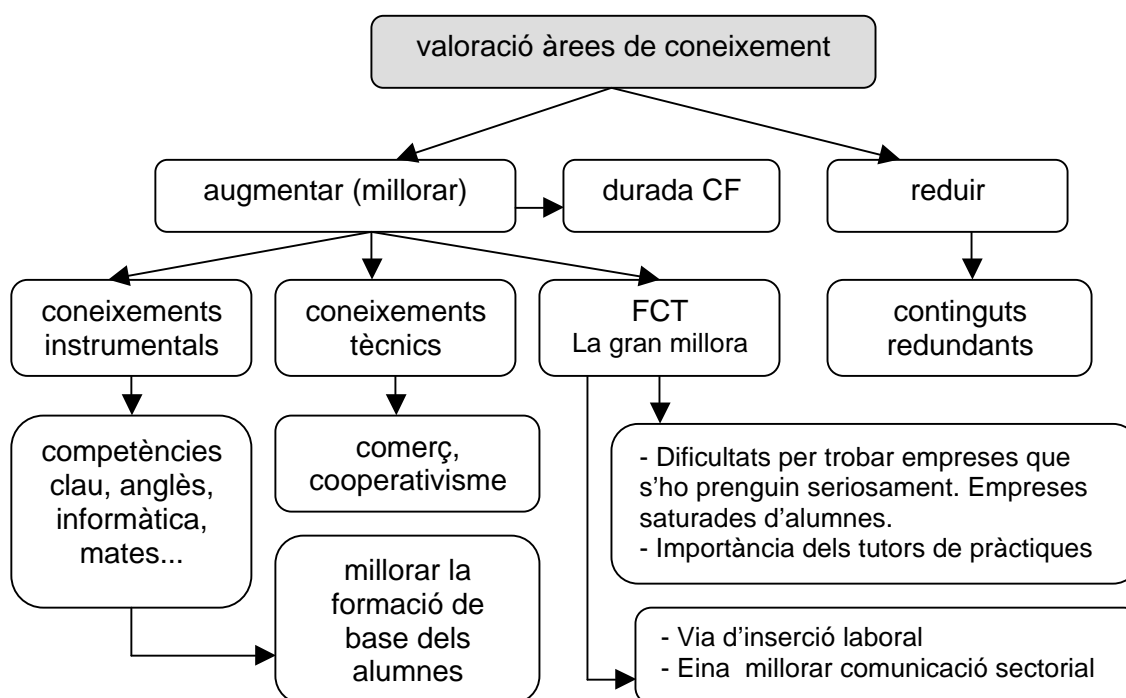

Figura 5.3.4.2. Part 2 de l’entrevista semiestructurada a professionals de la formació agrària.

● Part 3: Formació i motivació prèvia (alumne i professors)

En aquesta part les preguntes que formulàvem en les entrevistes diferenciaven entre alumnes i professors.

En el cas dels alumnes, les persones entrevistades consideren que la seva formació inicial és baixa (més deficient en els CFGM) i en què cal incidir en l'orientació prèvia, de forma que els alumnes coneguin bé el cicle formatiu en el qual es volen matricular, això és especialment important en el CFGS i en el CFGM forestal.

“No [tenen bons coneixements previs]” (Entrevista 17, Responsable Direcció General de Formació Professional del Dep. d'Ensenyament).

“Els alumnes que cursen CFGS vénen millor preparats, s'ha notat molt el canvi introduït en l'FP amb el tema del batxillerat” (Entrevista 18, Responsable Servei de Formació Agrària, Subdirecció General d'Innovació Rural del DARP)

“Respecte els alumnes del CFGS et diria que sí [tenen bons coneixements previs], en quant als de GM ja et dic que no. [...] Insisteixo en el tema de la orientació, que és fonamental” (Entrevista 19, Inspector del Dep. d'Ensenyament)

“Pràcticament tenen el mateix nivell [els alumnes de GM i GS], una base prèvia molt dolenta. [...] Crec que els alumnes que fan forestal no saben on es fiquen. [...] Després veus que molts alumnes no saben ni perquè fan això, ni que faran en el futur” (Entrevista 23, Cap d'estudis centre B)

La procedència dels alumnes és diferent segons el CF, els que cursen GM estan en gran mesura vinculats al sector i no tant els que cursen GS. En general els alumnes que cursen CFGM estan més motivats que els que cursen el grau superior, hi ha però, diferents opinions.

“Són cicles que estan dedicats a una tipologia d'alumnes molt determinada, que fa que, a excepció dels cicles indicats [CFGM de Tècnic de treballs forestals i de conservació del medi natural i CFGS de Tècnic superior en gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics] i el de jardineria, la majoria d'ells treballin en explotacions familiars o pròpies” (Entrevista 17, Responsable Direcció General de Formació Professional del Dep. d'Ensenyament).

“En general tenim un 30 % d'alumnes [que procedeixen] del medi rural i un 70 % del medi urbà. [...] En el GM molts són del medi rural. En el GS la procedència és molt més diversa” (Entrevista 22, Cap d'estudis centre A)

“Els alumnes del CFGM (intensius) majoritàriament procedeixen del món rural. [...] Els alumnes del d'intensius [GM] sí [estan motivats]” (Entrevista 23, Cap d'estudis centre B)

Pel que fa a la preparació dels professors, es considera bona a nivell tècnic, però presenta mancances didàctiques, i en ocasions hi ha poca motivació.

“En general, tècnicament sí, pedagògicament hi ha moltes mancances” (Entrevista 18, Responsable Servei de Formació Agrària, Subdirecció General d’Innovació Rural del DARP)

“Probablement el 30% sí, però la resta, la gran majoria, no. Sobre tot en qüestions didàctiques...” (Entrevista 19, Inspector del Dep. d’Ensenyament)

“Actualment tenim problemes grossos amb la didàctica. Simplement no existeix formació didàctica” (Entrevista 20, Formadora professorat FP)

La vinculació dels professors al sector és considerada molt positiva, bàsicament per les implicacions tècniques que comporta.

“Sí [haurien d’estar vinculats al sector]” (Entrevista 17, Responsable Direcció General de Formació Professional del Dep. d’Ensenyament).

“La vinculació [al sector] em sembla molt important, per la mateixa definició de professor d’FP, si no hi ha aquesta vinculació és impossible transmetre coneixements actuals i útils” (Entrevista 19, Inspector del Dep. d’Ensenyament)

“[...] els professors, que estan molt ben preparats tècnicament, no actuen com tutors dels alumnes” (Entrevista 22, Cap d’estudis centre A)

Cal promoure, per millorar la qualitat docent, l’estada en empreses, l’assistència a cursos i seminaris i l’autoaprenentatge, en definitiva la formació permanent. També és necessari coordinar les diferents accions formatives que ofereixen institucions diverses (DARP, Ensenyament, Universitat...).

“Reciclatge del professorat amb sortides a l’estranger i estades en grans empreses agropecuàries per millorar tècnicament” (Entrevista 17, Responsable Direcció General de Formació Professional del Dep. d’Ensenyament).

“Cal que la formació permanent dels professors es faci en hores de treball, fins i tot afavorint les llicències de formació amb estades en empreses” (Entrevista 20, Formadora professorat FP)

“[...] hi ha la formació per a professors de les escoles de capacitació agrària que programa el DARP dels quals ens arriba molt poca informació, i que s’haurien de programar per a què nosaltres també hi poguéssim assistir” (Entrevista 22, Cap d’estudis centre A)

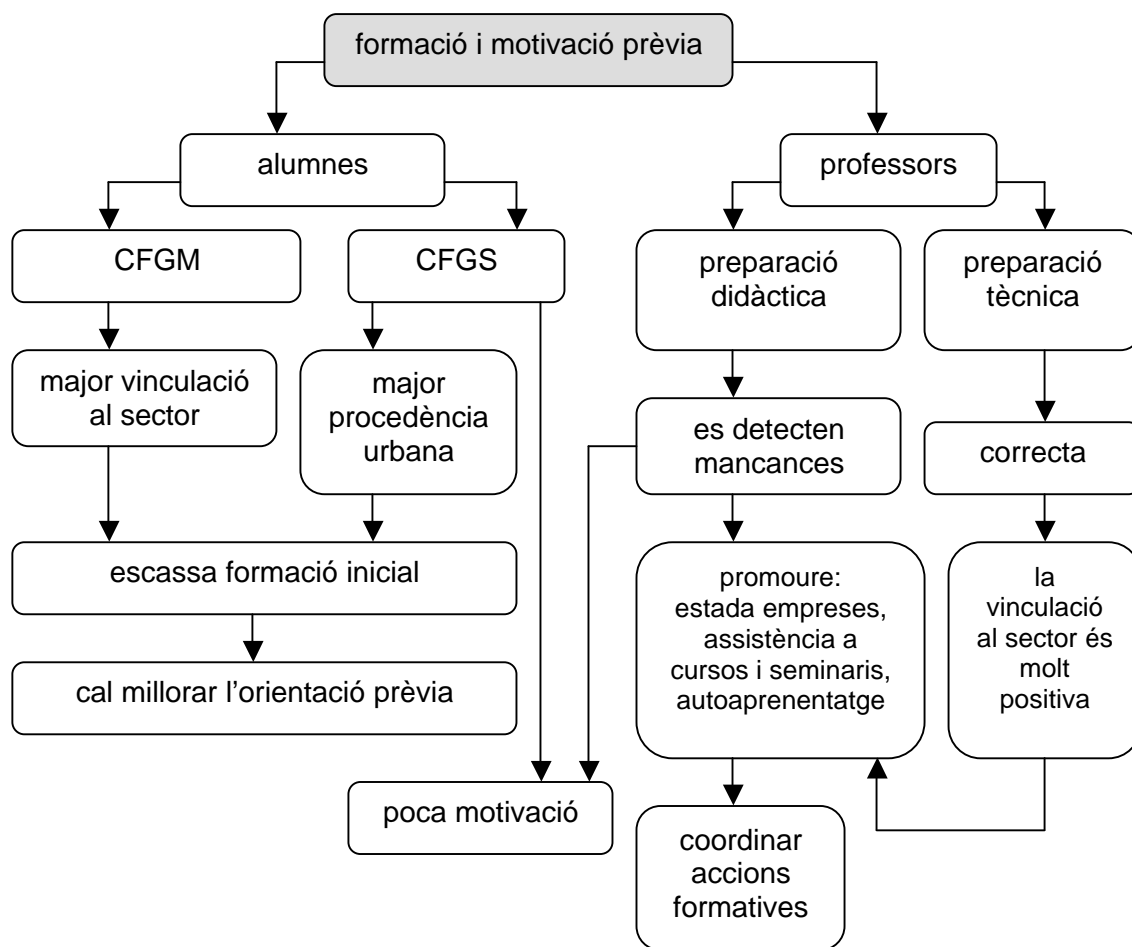

Figura 5.3.4.3. Part 3 de l'entrevista semiestructurada a professionals de la formació agrària.

● Part 4: Formació permanent

La primera qüestió d'aquest punt (*Contribueix l'FP a la formació permanent dels ciutadans?*), ha estat contestada de forma afirmativa en el context de l'FPA, en un context més ampli la resposta no ha estat tan clara: cal integrar els tres sistemes de formació (reglat, ocupacional i continua) i que l'administració pública s'involucri més. Tanmateix caldria que el sistema fos en general més flexible per poder acollir alumnes que es dediquen a temps parcial a estudiar.

“Administració s’hauria d’involucrar més” (Entrevista 19, Inspector del Dep. d’Ensenyament)

“[...] Estem altre cop en el que et deia abans de la integració dels tres subsistemes, si te n’adones la formació ocupacional i la contínua estan en mans d’acadèmies, sindicats,... i no la deixen anar perquè es remenen molts diners [...] La normativa no permet que els alumnes es matriculin per crèdits en comptes de fer-ho per cursos complets, com per exemple es fa a la universitat, això faria que molta gent vingués a classe en funció dels seus interessos i adaptant-se a l’horari. També s’hauria de poder fer un CF a partir de les sis de la tarda i que durés en comptes de 2 anys, 3 o 4. Els alumnes anirien cursant crèdits i un cop fet un mínim obtindrien la titulació” (Entrevista 20, Formadora professorat FP)

La qualitat de la formació continuada és un dels requisits per a l’èxit de la mateixa, això significa millorar els continguts tècnics i didàctics, dignificar espais i materials, adequant els horaris i les dates a les necessitats dels treballadors als quals va dirigida. Lligat a la qualitat hi ha el fet que els pagesos troben, en els cursos que realitzen, un lloc d’intercanvi d’idees i de socialització en una professió en la qual els treballadors estan força aïllats.

“El més important és la qualitat de la formació rebuda. La gent que treballa i ja té una edat, no esta per perdre el temps, volen millorar la pràctica professional, sinó no repeteixen. [...] Cal també dignificar les condicions en què es fa” (Entrevista 18, Responsable Servei de Formació Agrària, Subdirecció General d’Innovació Rural del DARP)

“Però el més important són els continguts: que siguin útils. [...] La programació em sembla bàsica, i és el que més temps requereix, perquè no es pot improvisar. Per això cal comptar amb els professionals de l’ensenyament, que estan en els centres d’FP” (Entrevista 22, Cap d’estudis centre A)

“[...] també caldria augmentar la qualitat dels cursos, perquè això fa que l’èxit estigui garantit” (Entrevista 23, Cap d’estudis centre B)

Millorar la qualitat va lligat a reduir la quantitat ofertada, regulant la seva organització (s’hauria de centralitzar en els centres d’FP). En aquests moments els cursos més sol·licitats són el d’aplicador de fitosanitaris i els d’incorporació al sector, necessaris per rebre els ajuts gestionats pel DARP. Caldria que per poder rebre ajuts econòmics fos preceptiu la realització de determinats cursos (i altres accions) de formació permanent.

“Em sembla que es prima molt la quantitat en detriment de la qualitat. Només s’omplen els cursos d’aplicador de fitosanitaris i els d’incorporació a l’activitat agrària, perquè són obligatoris. Crec que caldria augmentar les exigències a nivell d’ajuts, de forma que per poder accedir hi calgués tenir una formació mínima i realitzar una formació continuada.” (Entrevista 23, Cap d’estudis centre B)

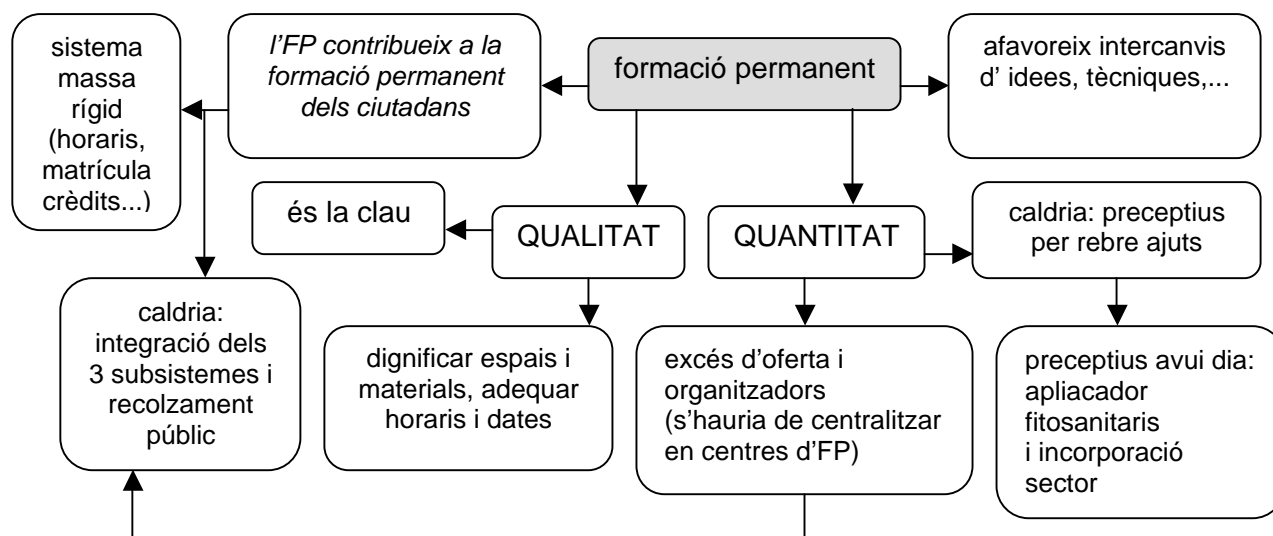

Figura 5.3.4.4. Part 4 de l'entrevista semiestructurada a professionals de la formació agrària.

● Part 5: Inserció laboral

Per totes les persones entrevistades està clar que l'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral (Figura 5.3.4.5). Però els empresaris que han de contractar els treballadors del sector agrari no coneixen suficientment les noves titulacions i les competències professionals associades. Així doncs caldrà augmentar la informació entre els empresaris mitjançant campanyes institucionals.

“[Cal] Que l'administració i el servei català de col·locació treballin més amb les noves titulacions. Millorar el coneixement dels empresaris, presentant els títols i les competències professionals associades” (Entrevista 17, Responsable Direcció General de Formació Professional del Dep. d'Ensenyament).

“Caldria fer campanyes i accions via administració” (Entrevista 19, Inspector del Dep. d'Ensenyament)

“[cal fer] campanyes d'informació a nivell institucional, en cambres de comerç...” (Entrevista 23, Cap d'estudis centre B)

D'altra banda, la FCT ha contribuït a la difusió de les titulacions i als contactes amb els centres educatius. Un diàleg fluït entre el món empresarial i els centres que imparteixen titulacions d'FP és bàsic per a un correcte funcionament del sistema.

“[...] les pràctiques han estat una eina molt important per la difusió de les diferents titulacions, i per augmentar el contacte entre el món acadèmic i el món empresarial” (Entrevista 18, Responsable Servei de Formació Agrària, Subdirecció General d’Innovació Rural del DARP)

“S’ha de millorar el contacte entre els centres i les empreses, d’una forma més permeable, els professors han de poder accedir a les empreses proveïdores sense dificultats, per obtenir materials, màquines... perquè després formaran els treballadors en aquelles màquines. I també han de comptar amb nosaltres, per exemple per fer proves d’adobat, de noves varietats vegetals... per fer demostracions o posar a prova materials...” (Entrevista 22, Cap d’estudis centre A)

“És molt important millorar la relació entre centres de formació i empreses” (Entrevista 23, Cap d’estudis centre B)

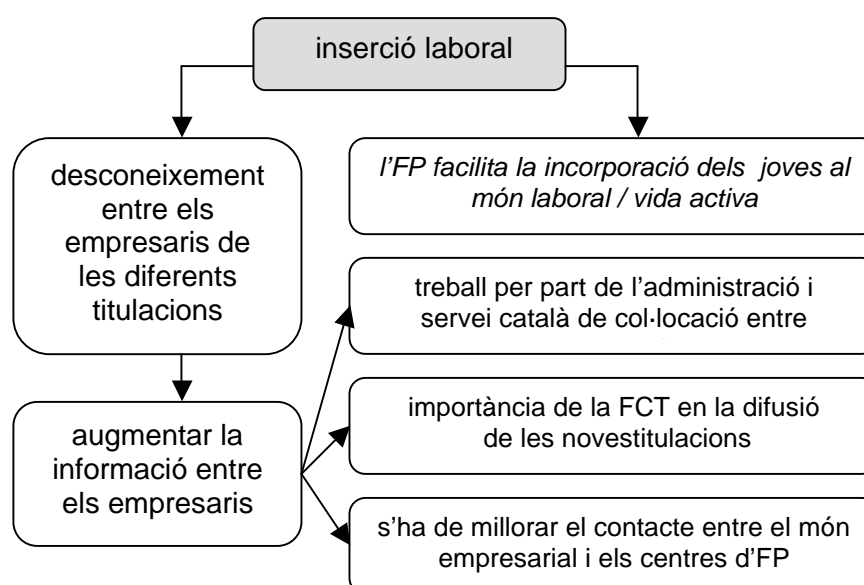

Figura 5.3.4.5. Part 5 de l’entrevista semiestructurada a professionals de la formació agrària.

5.4. Resultats dels qüestionaris Delphi

5.4.1. Qüestionari Delphi a experts del sector agrari (DEX)

Les respostes dels qüestionaris Delphi recollits en la primera ronda es van analitzar amb el paquet estadístic SPSS 10.0 (Taula AE6.1 de l'Annex E6), amb els seus resultats es va procedir a efectuar la segona ronda, les modificacions suggerides pels experts en aquesta segona fase es van analitzar novament amb el paquet estadístic SPSS 10.0 (Taula AE6.2 de l'Annex E6), obtenint-se els resultats definitius que exposem en aquest punt. L'Annex D6 recull els suggeriments fets pels diferents experts en cadascú dels cinc primers apartats així com les opinions expressades en el sisè.

- **Part 1: Tendències de canvi en les especialitats**

Els resultats obtinguts en aquest primer bloc, en què demanàvem als experts del sector agrari que ordenessin les especialitats que actualment s'imparteixen a l'FP agrària, segons la importància per als professionals del sector del Camp de Tarragona, indiquen que la especialitat considerada com a més important és "Explotacions agràries intensives", seguida de "Jardineria", les darreres fan referència a "Explotacions agràries extensives" i a "Explotacions ramaderes". Respecte la primera fase es va produir un canvi en la posició 5 i 6, que eren ocupades per "Explotacions agràries extensives" i "Treballs forestals i de conservació del medi natural", respectivament. Les especialitats proposades pels experts (Annex D6, punt 1) no es van incorporar a la segona ronda, ja que vam considerar que no presentaven innovacions rellevants respecte les especialitats existents.

PART 1: Tendències de canvi en les especialitats

De les següents especialitats que actualment ofereix l'FP (família professional agrària) jerarquitzau (de l'1 al 7), les que considereu més importants per a un professional del sector agrari del Camp de Tarragona:

1: Molt important

7: Poc important

Especialitats	Lloc que atorgueu
Explotacions agràries intensives	1
Jardineria	2
Gestió i organització d'empreses agropecuàries	3
Gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics	4
Treballs forestals i de conservació del medi natural	5
Explotacions agràries extensives	6
Explotacions ramaderes	7

- **Part 2: Anàlisi d'àrees de coneixement**

En aquesta segona part es demanava l'ordenació d'un seguit d'àrees de coneixement, que ens assemblaven importants per a un professional del sector agrari. Respecte la primera ronda, es va incloure una nova àrea de coneixement, sota l'epígraf "comercialització i màrqueting", recollint així les propostes de la primera ronda tant d'aquesta part, com de la primera (Annex D6). Les tres primeres posicions i les tres darreres es mantenen invariables en les dues rondes.

PART 2: Anàlisi d'àrees de coneixement

De les següents àrees de coneixement, jerarquitzau (de l'1 al 10), les que considereu més importants per a un professional del sector agrari:

1: Molt important

10: Poc important

Àrees de coneixement	Lloc que atorgueu
Organització i gestió de la producció	1
Mecanització i instal·lacions	2
Control de qualitat del producte	3
Comercialització i màrqueting	4
Informàtica i noves tecnologies	5
Organització i gestió empresarial	6
Aplicació de mesures ambientals	7
Hivernacles	8
Seguretat en el treball	9
Sanitat vegetal	10
Sanitat animal	11

● Part 3: Valoració centres de formació professional

Els aspectes més valorats en els centres d'FPA estan lligats als recursos humans, mentre que a les pràctiques no se'ls hi dóna tanta importància. Respecte la primera ronda es valoren més els recursos materials, que passen de la posició 9 a la 6.

Respecte a la relació amb el sector agrari, l'aspecte més valorat (amb un 7) és "capacitat d'innovació tecnològica". Els pitjors valorats són "capacitat d'atendre demandes de qualificació del sector" i "contribució a la formació permanent". Respecte la primera ronda les variacions són petites (entre 0,25 i 0,50), únicament destaca l'aspecte "influència en el sector agrari", que passa de tenir un 4 a tenir un 5.

PART 3: Valoració centres de formació professional agrària

Dels següents indicadors d'un centre docent d'FP, **ordeneu** (d'1 al 10), segons la importància que doneu a cadascú d'ells:

1= Molt important

10= Poc important

Indicador	Lloc que atorgueu
Liderat directiu (capacitat de decisió, imatge projectada...)	1
Qualitat de treball del professorat (competència, formació...)	2
Resultats acadèmics / impacte social (resultats, sortides laborals...)	3
Recursos humans (professors, alumnes, personal administratiu...)	4
Relacions amb el sector productiu	5
Recursos materials (infraestructures, equipaments, situació...)	6
Satisfacció dels alumnes	7
Recursos funcionals (horaris, projectes, nivells impartits...)	8
Pràctiques en empreses o explotacions	9
Pràctiques en el propi centre formatiu	10

Valoreu a continuació els següents indicadors referents als centres de FP AGRÀRIA i la seva relació amb el sector agrari

1= baix/a

10= Alt/a

Indicador	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Capacitat d'atendre demandes de qualificació del sector agrari	4,00									
Capacitat d'inserció laboral dels joves	5,00									
Capacitat d'innovació tecnològica	6,50									
Contribució a la formació permanent	4,75									
Valoració dels titulats d'FP agrària	6,00									
Influència en el desenvolupament rural	5,00									
Influència en el sector agrari	5,00									
Prestigi social	5,00									

● Part 4: Formació dels treballadors del sector agrari

En aquesta part, en què es demanava la valoració dels coneixements dels treballadors del sector, constatem, segons els experts consultats, que els treballadors del sector disposen de bons coneixements en “mecanització i instal·lacions” (6,5), valoren amb un 5 els coneixements en “informàtica i noves tecnologies”, “organització i gestió de la producció”, “sanitat animal i vegetal” i “hivernacles”. En “seguretat en el treball” i “organització i gestió empresarial” la nota és 4, mentre l’indicador on es detecten més deficiències és “aplicació de mesures agroambientals”.

PART 4: Formació dels treballadors del sector agrari										
Valori, d'1 a 10, els següents indicadors referents a la formació dels treballadors del sector agrari										
1= coneixements nuls o molt deficients					10= coneixements molt bons					
Indicador	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Control de qualitat del producte	4,50									
Informàtica i noves tecnologies	5,00									
Seguretat en el treball	4,00									
Organització i gestió empresarial	4,00									
Organització i gestió producció	5,00									
Aplicació mesures agroambientals	3,50									
Sanitat vegetal	5,00									
Sanitat animal	5,00									
Mecanització i instal·lacions	6,50									
Hivernacles	5,00									

● Part 5: Capacitats habilitats dels nous treballadors

A l'hora de valorar les capacitats i habilitats dels treballadors que s'incorporen al sector, els experts consideren que “capacitat de treball autònom” és l'aspecte més important, seguit de “capacitat de treball dirigit” i en tercer lloc de la “capacitat de treball individualment”, es considera que la “capacitat de treball en abstracte” és la menys important de les capacitats proposades.

En aquesta ordenació, que es va produir en la primera ronda, van coincidir la pràctica totalitat dels experts consultats en la segona ronda.

PART 5: Capacitats/habilitats dels nous treballadors del sector agrari

De les següents capacitats/habilitats, jerarquitzeu (de l'1 al 6), les que considereu més importants per a un professional que s'ha d'incorporar al sector agrari:

1: Molt important

6: Poc important

Capacitats/habilitats	Lloc que atorgueu
Capacitat de treball autònom	1
Capacitat de treball dirigit (capacitat de rebre coneixements-procediments-aptituds, i continuar-los i reproduir-los)	2
Capacitat de treball en concret (capacitat d'acció, de realització de treball amb resultats tangibles)	3
Capacitat de treball individualment (amb cert nivell d'aïllament respecte als seus companys)	4
Capacitat de treball en grup (capacitat d'interacció, de confrontació, d'acceptació i intercanvi d'opinions)	5
Capacitat de treball en abstracte (capacitats de comprensió, reflexió, conceptualització i modelització: capacitat de generalització)	6

- Part 6: Comentaris sobre la formació dels professionals del sector agrari

A la part 6 es donava l'opció de posar per escrit l'opinió personal de l'expert sobre la formació dels professionals del sector (Annex D6).

En la figura 5.4.1. hem representat, en forma de mapa conceptual, les opinions expressades en aquest apartat. Les opinions fan referència a la situació actual i a les expectatives futures.

a) La situació actual es caracteritza per:

- Dificultats per portar a la pràctica els coneixements adquirits,

“a vegades tenen coneixements que no tenen res a veure amb la realitat local del dia a dia”. (Gerent empresa viverista)

“els joves tenen més formació, però tenen dificultats per aplicar el que saben”. (Responsable jardineria ajuntament del Camp de Tarragona)

- pocs alumnes graduats i poca formació entre els treballadors,

“continuen faltant treballadors procedents de la formació professional”. (Cap de jardineria parc d'atraccions)

“la formació en el sector és mínima”. (Gerent cooperativa agrària, Baix Camp)

- la necessitat d'incorporar les noves tecnologies, introduir àrees noves en els

plans d'estudi, i potenciar les pràctiques en les empreses.

“cal potenciar la incorporació de les noves tecnologies. Preveure formació en indústries agroalimentàries. Visió del pas del camp agrari a l'agroindústria”. (Enginyer agrònom, gabinet tècnic de projectes i desenvolupament rural)

“les escoles tenen que estar molt actualitzades, i explicar les darreres tendències i tècniques, per ser més competitius”. (Gerent empresa viverista)

“es fan poques pràctiques en empreses”. (Cap de jardineria parc atraccions)

b) Les expectatives futures fan referència a:

- La confiança en la formació professional, la qual ha d'augmentar la qualitat dels professionals del sector, reactivant-ho, i facilitar la inserció laboral.

“els nous professionals tenen de fer la reactivació d'un dels sectors menys valorats de la societat”. (President cooperativa agrària, Tarragonès)

“els empresaris i treballadors ben formats i amb una mínima experiència no tindran cap problema per continuar”. (Gerent cooperativa agrària, Baix Camp)

“s'hauria de reforçar la formació per aconseguir autonomia i qualitat en els futurs professionals”. (Responsable empresa serveis mediambientals)

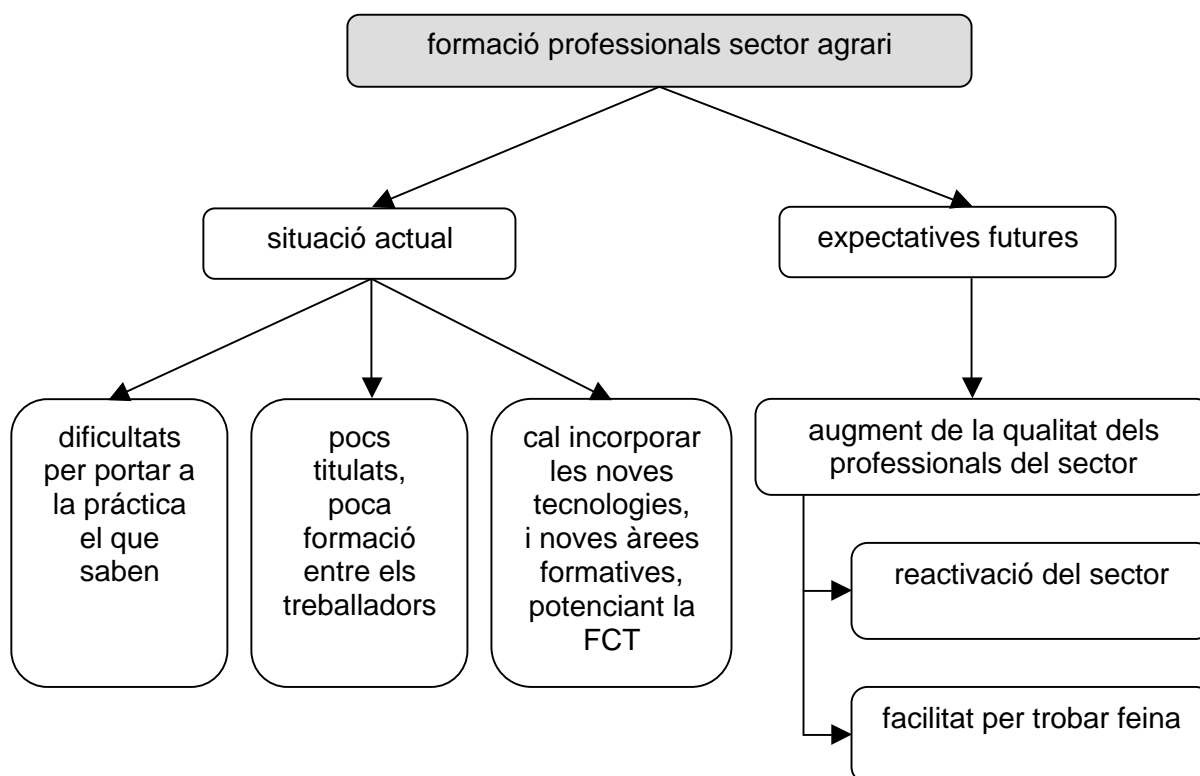

Figura 5.4.1. Part 6 del qüestionari Delphi a experts del sector agrari.

5.4.2. Qüestionari Delphi a experts en formació agrària (DFP)

Les Taules AE7.1 i AE7.2, de l'Annex E7, recullen les anàlisis estadístiques elaborades en la primera i segona ronda respectivament, realitzades amb l'ajut del paquet estadístic SPSS 10.0. A l'Annex D7 hem inclòs els suggeriments fets pels diferents experts en les primeres cinc apartats, així com les opinions expressades en el darrer apartat.

- Part 1: Anàlisi d'àrees de coneixement

“Organització i gestió de la producció” i “organització i gestió empresarial” són les àrees de coneixement de major importància per al futur professional dels alumnes que cursen FP agrària. A continuació trobem “control de qualitat del producte” i “aplicació de mesures agroambientals”, en sisena posició hi ha “mecanització i instal·lacions” i en la cinquena “seguretat en el treball”. “Hivernacles” ocupa la darrera posició, mentre que “sanitat vegetal”, “informàtica i noves tecnologies” i “sanitat animal” tenen poca importància.

PART 1: Anàlisi d'àrees de coneixement

De les següents àrees de coneixement, **ordeneu** (de l'1 al 10), segons la importància per al futur professional d'un alumne d'FP agrària:

1: Poc important

10: Molt important

Àrees de coneixement	Lloc que atorgueu
Organització i gestió de la producció	10
Organització i gestió empresarial	9
Control de qualitat del producte	8
Aplicació de mesures agroambientals	7
Mecanització i instal·lacions	6
Seguretat en el treball	5
Sanitat vegetal	4
Informàtica i noves tecnologies	3
Sanitat animal	2
Hivernacles	1

- Part 2: Valoració centres de formació professional agrària

Els experts consultats consideren que l'indicador més important d'un centre d'FP agrària són els recursos humans, a continuació hi hauria: "relacions amb el sector productiu" (en novena posició), "qualitat del treball del professorat" (vuitena posició), "satisfacció dels alumnes" (setena posició) i "recursos funcionals" (sisena posició). En posicions centrals hi hauria "recursos materials" i "pràctiques en empreses o explotacions". Els darrers llocs els ocuparien "resultats acadèmics / impacte social" i "pràctiques en el propi centre formatiu", tancant la llista trobem "lideratge directiu".

"Contribució a la formació permanent" és l'indicador d'un centre d'FPA millor puntuat (amb un 9), respecte la seva relació amb el sector agrari. El pitjor valorat (amb un 5) és "prestigi social". Capacitat d'atendre "demandes de qualificació del sector productiu", "d'inserció laboral dels joves" i "d'innovació tecnològica" tenen puntuacions altes (7 en cada cas), mentre que la "valoració dels titulats", la "influència en el desenvolupament rural" i la "influència en el sector agrari" reben una puntuació de 6 en cada cas.

A l'hora de valorar la preparació prèvia dels alumnes que s'incorporen als centres d'FPA, destaquem la diferència entre els alumnes que cursen CFGM i els que cursen CFGS pel que fa a preparació inicial en àrees instrumentals, amb 1,10 punts de diferència a favor dels alumnes que cursen CFGS. La preparació inicial en tecnologia és molt baixa en ambdós casos (4,50 en els alumnes del CFGM i 4,00 en els alumnes del CFGS). El coneixement del sector professional és semblant (5,75 en els alumnes del CFGM i 6,00 en els alumnes del CFGS), mentre la motivació és alta (7,50 en els alumnes del CFGM i 7,00 en els alumnes del CFGS).

Pel que fa a la valoració de l'acceptació dels titulats amb el sistema actual (LOGSE) respecte el sistema anterior (LGE), es considera que tant la valoració empresarial com de les famílies dels alumnes és millor que abans, mentre que la consideració social es manté igual.

La relació dels CF amb el món empresarial és alta en quatre aspectes (puntuats tots quatre amb un 7): “adequació dels actuals estudis d’FP a la realitat del sector empresarial”, “adequació de coneixements teòrics”, “adequació de coneixements pràctics” i “ús d’eines i màquines específiques”. Els coneixements empresarials dels alumnes es valoren amb un 6.

Les àrees de coneixement pitjor valorades són “llengua estrangera”, “informàtica com a usuari” i “economia, comerç, vendes, màrqueting” i “capacitat de comunicar idees”. Comparant les mitges aritmètiques (Taula AE7.2 de l’Annex E7) veiem que llengua estrangera obté la mínima puntuació 6,22, seguit d’economia amb un 7,22. Les àrees millor valorades són “aplicacions informàtiques professionals”, “capacitat de treball en grup”, “creativitat, originalitat”, “autonomia en el treball” i “iniciativa i capacitat de lideratge”, totes amb una puntuació de 8. Si ens fixem novament en les mitges aritmètiques destaca “autonomia en el treball” amb un 8,56.

En la valoració de la FCT, es considera que serveix totalment per completar la formació rebuda en el centre docent, i bastant per adquirir nous coneixements i habilitats, i per trobar la primera feina.

Pel que fa al futur de la demanda d’aquest estudis, les opinions dels experts estan entre “es mantindrà igual” i “disminuirà”.

PART 2: Valoració centres de formació professional agrària

Dels següents indicadors d’un centre docent d’FP, **ordeneu** (de l’1 al 10), segons la importància que doneu a cadascú d’ells:

1= poca importància 10= molta importància

Indicador	Lloc que atorgueu
Recursos humans (professors, alumnes, personal administratiu...)	10
Relacions amb el sector productiu	9
Qualitat de treball del professorat (competència, formació...)	8
Satisfacció dels alumnes	7
Recursos funcionals (horaris, projectes, nivells impartits...)	6
Recursos materials (infraestructura, equipaments, situació...)	5
Pràctiques en empreses o explotacions	4
Resultats acadèmics / impacte social (resultats, sortides laborals...)	3
Pràctiques en el propi centre formatiu	2
Lideratge directiu (capacitat de decisió, imatge projectada...)	1

Valoreu a continuació els següents indicadors referents als centres de FP AGRÀRIA i la seva relació amb el sector agrari

Puntueu de **1= baix/a** a **10= alt/a**

Indicador	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Capacitat d'atendre demandes de qualificació del sector agrari	7,00									
Capacitat d'inserció laboral dels joves	7,00									
Capacitat d'innovació tecnològica	7,00									
Contribució a la formació permanent	9,00									
Valoració dels titulats d'FP agrària	6,00									
Influència en el desenvolupament rural	6,00									
Influència en el sector agrari	6,00									
Prestigi social	5,00									

Valoreu la PREPARACIÓ PRÈVIA dels alumnes que s'incorporen a l'FP agrària

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt/a** els següents ítems:

ALUMNES CFGM	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Preparació inicial en tecnologia	4,50									
Preparació inicial àrees instrumentals	5,50									
Coneixement del sector professional	5,75									
Motivació	7,50									

ALUMNES CFGS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Preparació inicial en tecnologia	4,00									
Preparació inicial àrees instrumentals	7,00									
Coneixement del sector professional	6,00									
Motivació	7,00									

Valoreu l'acceptació dels titulats en L'ACTUAL formació professional (LOGSE), respecte l'ANTERIOR sistema

	Molt millor que abans	Millor que abans	Igual	Pitjor que abans	Molt pitjor que abans
Consideració social	x				
Valoració empresarial	x				
Valoració famílies alumnes	x				

Valoreu la relació entre el món empresarial i els cicles formatius

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt/a** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Adequació dels actuals estudis d'FP a la realitat del sector professional	7,00									
Adequació coneixements teòrics	7,00									
Adequació coneixements pràctics	7,00									
Ús eines/màquines específiques	7,00									
Coneixements empresarials dels alumnes	6,00									

Valoreu la necessitat de les següents àrees de coneixement i capacitats en el currículum que cursen els alumnes

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Llengua estrangera	7,00									
Informàtica com a usuari	7,00									
Aplicacions informàtiques professionals	8,00									
Economia, comerç, vendes, màrqueting	7,00									
Capacitat de comunicar idees	7,00									
Capacitat per treballar en grup	8,00									
Creativitat, originalitat	8,00									
Autonomia en el treball	8,00									
Iniciativa i capacitat de lideratge	8,00									

Valoreu **les PRÀCTIQUES EN L'ÀMBIT DE L'EMPRESA** que realitzen els alumnes:

Serveixen per completar la formació rebuda en el centre docent:

x	Totalment
	Bastant
	Poc
	Gens

Serveixen per adquirir nous coneixements i habilitats:

x	Totalment
	Bastant
	Poc
	Gens

Serviran a l'alumne per trobar la primera feina, per incorporar-se al món laboral

x	Totalment
	Bastant
	Poc
	Gens

Pel que fa al futur, creieu que en els pròxims anys la demanda d'estudis d'FP agrària:

	Augmentarà molt	Augmentarà	Igual	Disminuirà	Disminuirà molt
Evolució demanda estudis FPA	x				

● Part 3: Formació del professorat que treballa a l'FP agrària

La formació inicial del professorat que treballa en l'FP agrària és l'aspecte pitjor valorat pel grup d'experts (puntuat amb un 6), seguit de prop per l'experiència professional en el sector (6,5). *Coneixement de metodologia didàctica* i *coneixement de la família professional* reben puntuacions altes: un 8 en cada cas.

PART 3: Formació del professorat que treballa a l'FP agrària

Valoreu els següents aspectes referents a la FORMACIÓ del professorat

Puntueu de **1= gens/molt malament** a **10 = molt bé** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Formació inicial	6,00									
Coneixement de la família professional	8,00									
Coneixement de metodologia didàctica	8,00									
Experiència professional en el sector	6,50									

● Part 4: Comentaris sobre l'FP agrària

L'Annex D7 recull les opinions que els experts consultats van fer constar sobre l'FP agrària, la Figura 5.4.2. les ordena en forma de mapa conceptual a partir de les unitats se significat assenyalades en el mateix.

S'haurien d'exigir, segons les opinions expressades pels experts consultats, uns mínims pel que fa a formació, per poder accedir a ajuts econòmics adreçats al sector. Els actuals cursos d'incorporació a l'activitat agrària (150 hores amb continguts bàsicament teòrics) es considera insuficient. Una opció podria ser exigir un CFGM de la branca agrària, cosa que garanteix una formació mínima de 2000 hores.

“S'hauria d'eleva el nivell de formació que dóna dret als ajuts comunitaris i exigir un CFGM mínim per a tothom”. (Director/a centre FPA, Centre A)

“Hi ha els ajuts a la incorporació de joves agricultors, que consisteixen en uns 2,5 milions de pessetes, i per accedir-hi han de fer un curs de 150 hores. Amb 150 hores és impossible que aprenguin gran cosa, i tan poc hi ha una prova o un examen final... tot això fa que sigui una formació molt *light* [...]”. (Director/a centre FPA, Centre D)

Pel que fa a l'FP agrària es caracteritza, per:

a) Professors: cal que siguin bons coneixedors del sector, i en tot cas experts en la matèria, amb capacitat per implementar els continguts pràctics.

“El problema més gran és el professorat d'FP, amb titulacions inadequades per fer pràctiques, en molts casos venen fugint de l'ESO, i no responen al perfil de l'FP”. (Director/a centre FPA, Centre B)

b) Currículum: cal prioritzar els continguts pràctics i augmentar la flexibilitat, cosa que permetrà un augment en l'especialització dels centres. S'haurien

d'establir mecanismes de formació amb itineraris diferenciats, homologats i relacionats amb la formació permanent. La FCT és molt important, i l'haurien de fer tots els alumnes, fins i tot aquells que la tenen convalidada per procedir d'una explotació familiar agrària.

“S'hauria de permetre augmentar la flexibilitat curricular, de forma que els centres es puguin especialitzar”. (Director/a centre FPA, Centre E)

“En general s'han de prioritzar els continguts pràctics sobre els teòrics”. (Responsable DARP formació agrària)

“Posar en marxa un sistema de formació pel sistema d'aprenentatge, però ben fet, i que cadascú fes el seu itinerari, però sempre amb el mínim exigible”. (Director/a centre FPA, Centre A)

“La FCT és molt important, però ens trobem amb què molts alumnes que provenen de l'empresa familiar [agrària] les tenen convalidades, i això és un error”. (Professor/a centre FPA)

c) CF de grau mitjà i de grau superior: Els CFGM estan desprestigiats i la preparació dels alumnes és molt justa. Els CFGS són ben valorats, però en el CFGS de treballs forestals i de conservació del medi natural, les sortides professionals són difícils. S'hauria d'establir un mecanisme que permetés el pas entre el GM i el GS.

“Crec que s'hauria de facilitar el pas dels CFGM al CFGS. Crec que els CFGS tenen força prestigi, semblants a una diplomatura, però els CFGM tenen molt poc prestigi, i s'estan devaluant dia a dia”. (Director/a centre FPA, Centre C)

“Els alumnes del GM no són aptes per portar una explotació, es tracta d'una feina molt complexa, amb moltes implicacions medioambientals, i no tenen la preparació adequada”. (Professor/a centre FPA)

Pel que fa als centres, segons el grup d'experts consultats, haurien d'augmentar la seva especialització a partir de l'augment de la flexibilitat curricular comentat anteriorment, i una disminució del nombre de centres que imparteixen aquesta branca professional.

“Potser el futur passa per concentrar centres”. (Director/a centre FPA, Centre D)

La clau passaria per la formació continuada, de la qual s'hauria de millorar la qualitat i centralitzar l'oferta.

“Reorganització de la formació continuada”. (Director/a centre FPA, Centre A)

“Ens trobem amb gent que porta finques però no té uns estudis relacionats amb l'agricultura o el sector, aquest grup està demanat una formació específica, amb temes molt concrets”. (Responsable centre FPA, Centre C)

“Hi ha un excés de formació continuada. [...] Caldria millorar la qualitat, centralitzant l’oferta, de forma que la gestió es podria fer en les cooperatives o sindicats agraris i nosaltres faríem la formació, de fet hi tenim les instal·lacions més adequades”. (Director/a centre FPA, Centre D)

“La clau per la supervivència de les escoles passa per la formació continuada dels treballadors de sector”. (Responsable DARP formació agrària)

Finalment es remarca la importància dels plans de garantia social (PGS) en la inserció laboral i social dels joves.

“Tant a nivell urbà com rural, els PGS permeten la inserció laboral i social de molts joves”. (Director/a escola de treball)

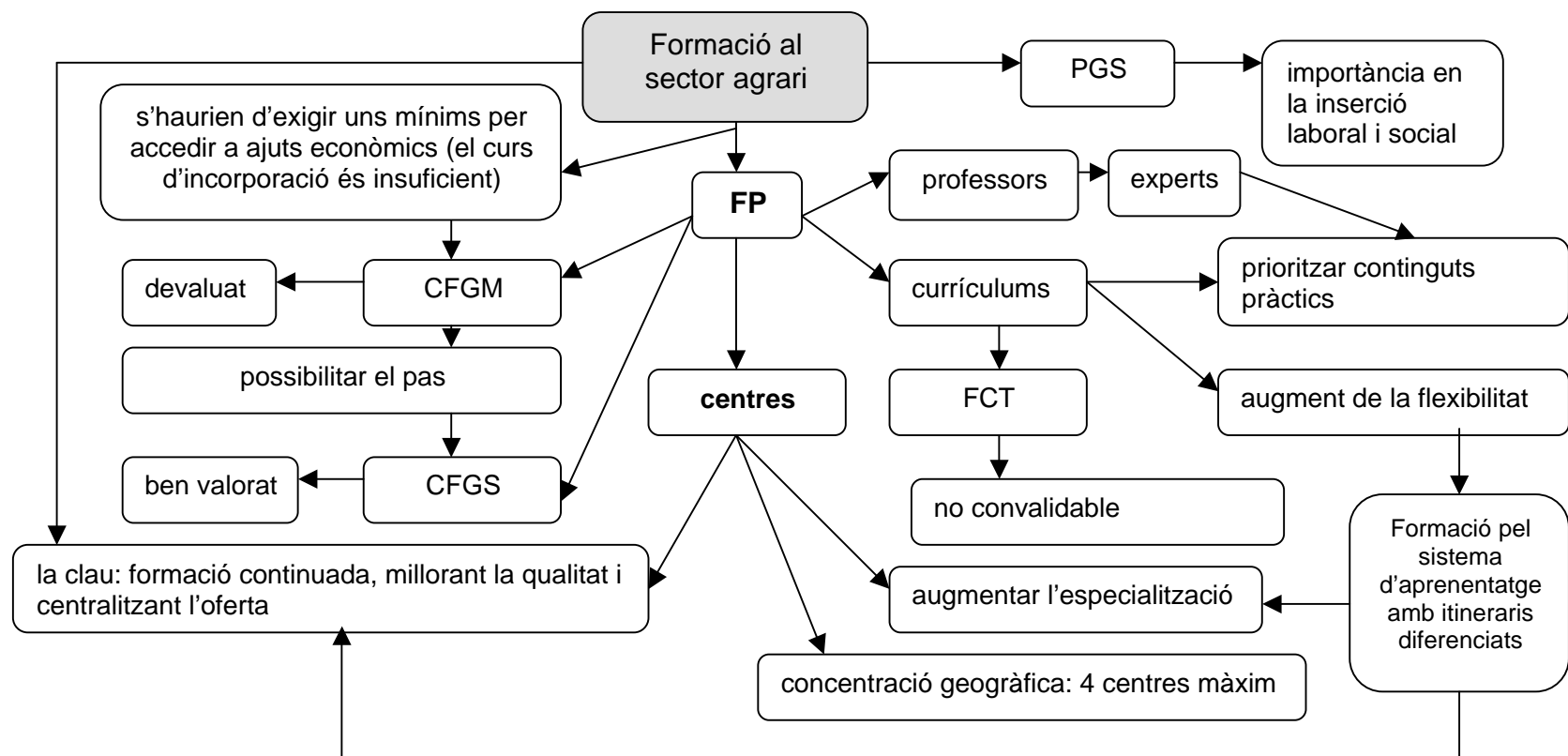

Figura 5.4.2. Part 4 del qüestionari Delphi a experts en formació agrària.

6. Discussió dels resultats

6.1. Introducció

6.2. Valoració de la formació professional agrària

6.2.1. Valoració global

6.2.2. Valoració de les instal·lacions

6.2.3. Valoració dels professors

6.2.4. Valoració laboral

6.2.5. Valoració social

6.2.6. Acompliment d'expectatives i expectatives futures

6.3. Valoració d'àrees de coneixement

6.3.1. Àrees de coneixement teòriques

6.3.2. Àrees de coneixement pràctiques

6.4. Formació i motivació prèvies, relació amb el sector

6.4.1. Procedència dels alumnes

6.4.2. Formació inicial d'alumnes

6.4.3. Coneixements previs del sector

6.4.4. Motivació

6.5. Formació permanent

6.6. Inserció laboral

6.6.1. Àmbit de treball

6.6.2. Expectatives laborals

6.1. Introducció

A continuació discutirem els resultats obtinguts per cada categoria i subcategoria d'anàlisi, relacionant-los amb els diferents instruments.

Aplicarem el principi dictat per Lizasoain i Joaristi (2000: 358) segons el qual “en investigació avaluativa cal saber si els efectes tenen magnitud suficient com per considerar-los plens de significat, no simplement estadísticament significatius”. Tal i com dèiem en el punt 1.2.4. *Estructura* de l’Apartat 1 *Introducció* (exemplificat a la Taula 1.2.4.3), en el present apartat farem una discussió “horitzontal” dels resultats obtinguts per cadascuna de les categories estudiades, de forma que confrontem la informació triangulant dades procedents de qüestionaris, entrevistes i qüestionaris Delphi, intentarem així assolir el principi abans enunciat per Lazasoain i Joaristi. En alguns casos hem complementat les dades pròpies amb informació procedent d’altres estudis, citant la font quan és així, i en tot moment hem comptat amb el nostre bagatge personal per determinar si les dades obtingudes amb un o altre instrument, comparades entre elles, tenen ple significat.

		Instruments				
		Instrument 1	Instrument 2	Instrument 3	Instrument n
Categoria d’anàlisi	Categoria 1	→				
	Categoria 2	→				
	Categoria 3	→				
	→				
	Categoria n	→				

Taula 1.2.4.3. Discussió de resultats en l’Apartat 6.

Hem organitzat la discussió de cadascuna de les categories i subcategories en quatre blocs:

- En el primer, presentem la discussió dels resultats obtinguts amb els qüestionaris passats al grup general d’**alumnes** que cursen FP, al grup reduït d’alumnes que cursen FP agrària, i al grup d’exalumnes d’FP agrària, discutint els resultats obtinguts en cada cas, matisant-los a partir de les entrevistes fetes a alumnes i **exalumnes** d’FP agrària.

- En el segon bloc, es discuteixen les dades obtingudes amb el qüestionari passat als **professors** d'FP, aquestes dades es complementen amb les obtingudes amb les entrevistes a **professionals de la formació agrària** i amb el qüestionari Delphi a **experts en formació agrària**.
- En el tercer, discutim les dades referents als **professionals que treballen en el sector agrari**. La informació obtinguda amb els qüestionaris es complementa amb les entrevistes fetes a aquests professionals i amb les dades obtingudes amb el qüestionari Delphi a **experts del sector**, en cada cas s'indica la procedència: qüestionaris o entrevistes. Tant en aquest apartat com en els dos anteriors, quan les dades provenen d'altres fonts, les citem.
- En el darrer bloc, fem una **lectura global** de la informació analitzada per cada categoria d'anàlisi.

6.2. Valoració de la formació professional agrària

6.2.1. Valoració global

- Els **alumnes d'FP i FP agrària** valoren globalment amb un 6,8 i un 5,7, respectivament, la formació que estan rebent, i amb un 6,7 i un 4,0 l'organització del centre. En el primer cas la diferència no és estadísticament significativa, en el segon sí. Els **exalumnes** enquestats puntuen globalment amb un 6,8 la formació i amb un 6,9 l'organització del centre on van cursar els seus estudis d'FPA, un dels aspectes millor valorats del centre és l'ambient.

Els **exalumnes** entrevistats valoren el seu pas pels centres d'FP agrària de forma molt positiva, es valora especialment el tracte personal i el component pràctic dels estudis fets. Aquest punt de vista el comparteixen plenament els alumnes entrevistats que estan cursant actualment estudis agraris, especialment els del grau mitjà, els del grau superior opinen que falta temps per aprofundir en la matèria donada, en les entrevistes (malgrat la informació obtinguda amb els qüestionaris) no es detecten mancances especials respecte l'organització del centre.

Els **exalumnes** que van cursar cicles formatius en el curs 1999-2000 i els havien finalitzat (Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, 2001b), puntuaven aquest aspecte (valoració general de la formació rebuda) amb un 7,5; en el mateix estudi els alumnes de la família professional d'activitats agràries puntuaven aquest aspecte amb un 7. Els **exalumnes que han cursat estudis d'FP agrària** en centres del DARP en el període 1990-2000 (DARP, 2001) es consideren en un 69,81 % bastant o molt satisfets amb els estudis cursats.

- El **professorat** valora l'FP de forma global amb un 6,9. L'aspecte millor valorat pel professorat és la ràtio alumne/professor (puntuat amb un 6,9), de forma global la puntuació és del 6,3, tot i això, alguns professors opinen que la ràtio a l'hora de fer les pràctiques és massa elevada en alguns CF. En les entrevistes els **professionals de la formació agrària** consultats consideren que globalment l'FP agrària atén les demandes de qualificació del sistema productiu, tot i això caldria adequar els currículums a la realitat i ajustar l'oferta formativa i la seva distribució territorial.

Els **experts en formació agrària** consultats amb la tècnica Delphi consideren que la capacitat dels centres d'FP agrària d'atendre demandes de qualificació del sector agrari és alta, puntuen aquest aspecte amb un 7, els mateixos experts puntuen amb un 6 els aspectes "influència en el desenvolupament rural" i "influència en el sector agrari".

- La valoració global dels **professionals del sector agrari** al Camp de Tarragona és ambivalent: d'una banda es considera correcta i que proporciona un bon nivell als alumnes, per l'altra es detecten mancances teòriques i pràctiques i es troba a faltar una actualització. En les entrevistes hem vist que la valoració positiva fa referència sobre tot a la incidència de l'FP agrària sobre l'empresa familiar, mentre que a nivell global (treballadors d'altres procedències que s'incorporen a l'activitat agrària) es considera que no atén les demandes formatives del sector. Malgrat això el 90 % de les persones enquestades recomanaria seguir estudis d'FP agrària a un jove que es volgués incorporar al sector, aquest percentatge es situa en el 80,8% quan fèiem la mateixa pregunta

al col·lectiu de professionals del sector de tot l'estat. D'altra banda, a l'hora de valorar globalment les especialitats que la família professional oferta, els professionals del sector opinen que en un futur proper l'especialitat de "gestió i organització d'empreses agropequàries" i "treballs forestals i de conservació del medi natural" seran les més necessàries, les especialitats "explotacions agràries extensives" i "explotacions ramaderes" són les menys valorades, les especialitats que en un futur seran més necessàries, segons aquests professionals, estaran relacionades amb l'àmbit de la gestió, la producció, el medi natural i la jardineria. En les entrevistes els professionals del sector estan d'acord a l'hora de dir que la jardineria, els conreus intensius i l'agricultura ecològica tenen molt futur al Camp de Tarragona.

Els **experts del sector** consultats amb el qüestionari Delphi consideren també que les especialitats amb més futur al Camp de Tarragona són "explotacions agràries intensives", "jardineria" i "gestió i organització d'empreses agropequàries". Mentre que "Explotacions agràries extensives" i "explotacions ramaderes" són també les especialitats menys valorades.

Tanmateix es detecta un cert pessimisme entre els **professionals del sector** davant el retrocés de l'agricultura al Camp de Tarragona i l'augment dels sectors turístic i industrial. A tall d'exemple, els treballadors que opinen que un jove que es volgués incorporar al sector no hauria de cursar FP agrària, proposen com alternativa que es dediquin a altres sectors i deixin l'agricultura.

Parlant en termes globals, els **professionals del sector** puntuen entre 6,2 i 6,5 "adequació a les necessitats del sector", "influència en el desenvolupament rural", quan fèiem aquesta mateixa pregunta als professionals de tot el país, les puntuacions obtingudes eren 5,7 i 5,6, respectivament.

Els **experts del sector** agrari consultats amb la tècnica Delphi consideren que la capacitat dels centres d'FP agrària d'atendre demandes de qualificació del sector agrari és mínima, és l'indicador que rep la puntuació més baixa: un 4 sobre 10, com hem vist en el punt anterior els experts en formació agrària consideren que aquest indicador mereix un 7. Tanmateix, els experts del sector

puntuen amb un 5 els aspectes “influència en el desenvolupament rural” i “influència en el sector agrari”.

- **Globalment**, podem dir que la formació professional agrària té una gran influència sobre les explotacions familiars agràries, aquesta influència és molt més limitada quan ens referim a la totalitat de treballadors del sector, en especial als treballadors que s’incorporen al sector sense estar familiarment lligats a ell. Els alumnes i exalumnes es manifesten satisfets amb els estudis d’FP agrària, els que cursen o han cursat CFGS fan una valoració més negativa, aquests darrers tenen menys vinculació amb el sector. La capacitat d’atendre demandes de qualificació del sector és alta entre els fills dels treballadors del sector que disposen d’una explotació familiar, però mínima entre la resta de treballadors. La seva influència en el sector és limitada, probablement degut al baix nombre d’alumnes titulats.

6.2.2. Valoració de les instal·lacions

- Tant els **alumnes** d’FP en general com els alumnes que cursen FPA en concret valoren els equipaments didàctics i tecnològics i l’adequació d’aules, tallers i laboratoris amb puntuacions pròximes al 6,5. Els **exalumnes** d’FPA enquestats valoren aquests dos aspectes amb un 7,3; mentre només el 3,1 % d’aquest grup d’alumnes considera que caldria millorar les instal·lacions. En l’estudi anteriorment citat (Departament d’Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, 2001b) els exalumnes dels CF puntuaven aquests aspectes amb un 7,2, mentre només el 8,8 % dels exalumnes que han cursat estudis d’FPA en centres del DARP (DARP, 2001) en el període 1990-2000 consideren que caldria millorar les instal·lacions. En les entrevistes, **alumnes i exalumnes** consideren l’adequació dels espais i instal·lacions generalment molt bona, com a millores es proposen els equipaments esportius i el facilitar el transport públic per accedir als centres, els quals estan situats generalment fora del casc urbà.

- Els **professors** d’FP valoren el centre amb puntuacions que van del 6,5 (dotació informàtica) al 5,8 (adequació general de l’edifici). En les entrevistes a **professionals de la formació agrària** es posa de manifest la diferència

existent entre els CF de caràcter agrari, en els quals es detecten tres tipus de mancances: tallers, manteniment d'equips i TIC, i els CF forestals, en els quals les millores han de ser generals.

En la consulta feta amb els qüestionaris Delphi entre els **experts en formació agrària** l'indicador “Recursos materials: infraestructures, equipaments, situació...” ocupa el cinquè lloc entre els 10 indicadors proposats per valorar els centres d'FPA.

- Per als **experts del sector agrari** l'indicador “Recursos materials” ocupava la sisena posició.

- Com a **resum** podem dir que els centres d'FP agrària estan materialment ben dotats, especialment en les especialitats agràries. Es detecten algunes mancances en les especialitats forestals. Caldria que les empreses subministradores d'equips i maquinària agrària col·laboressin més activament amb els centres de formació, amb cessió de material per a pràctiques d'alumnes.

6.2.3. Valoració dels professors

- La valoració que en fan els **alumnes d'FP i els alumnes d'FPA** dels seus professors presenta diferències estadísticament significatives. Així els primers consideraven que els professors mereixien una puntuació de 6,7 mentre els segons els puntuaven amb un 5,2. Els exalumnes d'FPA enquestats valoren els seus exprofessors amb un 7,1. En les entrevistes els **alumnes i exalumnes d'FPA que cursen CFGS** es mostren, respecte els professors, molt més crítics que els alumnes de CFGM.

En l'estudi del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya citat (2001b) els exalumnes dels CF puntuaven aquests aspectes amb un 7,4, per contra, els exalumnes dels centres del DARP (DARP, 2001) consideraven que el professorat era el que menys els hi havia agradat del centre on havien estudiat.

- Els **professionals de la formació agrària** opinen, en les entrevistes realitzades, que els professors d'FP agrària estan ben formats en aspectes tècnics relacionats amb els continguts del currículum, però cal implementar la formació en temes pedagògics i psicològics, davant els canvis produïts en l'alumnat (menys motivat...). Afirment també que cal potenciar l'especialització i la seva capacitat d'innovació. Es considera positiva la vinculació al sector dels professors, i s'afirma que cal promoure, per millorar la qualitat docent, l'estada en empreses, l'assistència a cursos i seminaris, l'autoaprenentatge... així com coordinar les accions formatives que s'ofereixen des de diferents institucions.

Per als **experts en formació agrària** consultats amb el qüestionari Delphi, entre els indicadors d'un centre docent d'FPA, el primer lloc l'ocupa per ordre d'importància "recursos humans" situant-se "qualitat del treball del professorat" en tercer lloc, en canvi "liderat directiu" queda situat en el desè lloc (el darrer).

- Els indicadors lligats al factor humà són, per als **experts del sector** consultats amb el qüestionari Delphi, els més importants d'un centre d'FPA. Així, consideren que "liderat directiu", "qualitat del treball del professorat" i "recursos humans" ocupen el primer, segon i quart lloc, per ordre d'importància.

- Els recursos humans són, fent una **lectura global**, la clau de qualsevol organització, especialment si aquesta es dedica a l'ensenyament. És fonamental que els professors s'especialitzin i estiguin sempre al dia, cal posar els mitjans per aconseguir-ho. En aquest sentit els equips directius dels centres haurien de tenir capacitat per seleccionar professors i decidir accions de formació continuada del professorat que beneficiïn el centre formatiu. És simptomàtic que entre el grup d'experts del sector, format majoritàriament per empresaris o directius d'empreses lligades al sector, la importància del liderat directiu sigui màxima, mentre entre els experts en formació agrària, grup format majoritàriament per directors de centres de formació agrària, que s'encarrega de gestionar recursos materials (fixats per l'administració) i humans (majoritàriament funcionaris), la importància del liderat directiu sigui mínima.

6.2.4 Valoració laboral

- L'opinió dels **exalumnes** d'FPA enquestats respecte l'acompliment d'expectatives laborals en relació al que esperaven obtenir abans de començar a estudiar FP, es divideix en tres parts força igualades: 30 % creu que les expectatives han estat pitjors o molt pitjors, el 34 % creu que millors o molt millors i el 36 % opina que les expectatives són just el que esperaven.

Alumnes i exalumnes entrevistats consideren que els estudis que cursen o han cursat tenen una bona acceptació laboral, però és difícil accedir a feines qualificades, especialment per als alumnes dels CFGS. En concret, els exalumnes entrevistats opinen que les feines vinculades directament amb la producció estan supeditades a la propietat familiar d'una explotació.

- Els **professors** d'FP consideren que les empreses valoren els titulats d'FP en el sistema actual (LOGSE) igual que els titulats amb el sistema anterior, en canvi els **experts en formació agrària** consultats opinen que les empreses els valoren millor que abans. En les entrevistes els **professionals de la formació agrària** diferencien entre els estudis més agraris, els titulats dels quals no tindran problemes per trobar feina, i els forestals, que ho tindran més difícil, especialment al Camp de Tarragona, on hi poques masses forestals importants.

Per als experts en formació agrària consultats amb el qüestionari Delphi, l'indicador “valoració dels titulats d'FP agrària” i “capacitat d'inserció laboral dels joves” reben un 6 i un 7 respectivament.

- Els **professionals del sector** del Camp de Tarragona valoren amb un 5,9 l'aspecte “facilitat per trobar feina”, els professionals de tot l'estat puntuen aquest aspecte amb un 5,4.

Els **experts del sector** consultats amb el qüestionari Delphi puntuen amb un 6 l'indicador “valoració dels titulats d'FP agrària”, i amb un 5 la “capacitat d'inserció laboral dels joves” que han cursat aquests estudis.

- Podem dir, **de forma global**, que els alumnes que cursen FP agrària tenen una valoració mitjana en el mercat laboral. Pel que fa la sobreeducació, les dades obtingudes en aquest punt són congruents amb les obtingudes en altres estudis (Oliver i Raymond, 2002), que indiquen que la sobreeducació entre titulats d'FP2 arriba a més del 45 %, quan el grau de sobreeducació de la mà d'obra a Espanya se situa, de mitjana, en el 15,2 de la població ocupada en el exercici de 2001.

6.2.5. Valoració social

- Els **alumnes i exalumnes** entrevistats consideren que socialment encara es valoren molt més els estudis universitaris que els d'FP, la valoració social dels alumnes d'FP agrària en concret és baixa.

- El 45 % dels **professors** enquestats opinen que tant socialment com respecte la valoració de les famílies, la LOGSE no ha suposat canvis respecte el sistema educatiu anterior. En el qüestionar Delphi els **experts en formació agrària** opinen de la mateixa manera respecte la valoració social, però en canvi pensen que la valoració de les famílies dels alumnes és millor que abans. En les entrevistes els **professionals de la formació** consideren que els titulats en CF agraris tenen escàs prestigi social (derivat dels sous baixos i les feines poc qualificades a què accedeixen inicialment), en canvi els CF forestals tenen més prestigi.

“Prestigi social” és l'indicador d'un centre d'FP agrària pitjor valorat (rep un 5) pels experts en formació agrària consultats amb la tècnica Delphi.

- Els **professionals del sector** del Camp de Tarragona enquestats, puntuen amb un 5,4 l'indicador “valoració social”, mentre els professionals de tot l'estat i els experts en el sector agrari consultats amb el qüestionari Delphi puntuen aquest aspecte amb un 5,0. En les entrevistes els professionals del sector opinen que socialment l'FP té un cert prestigi limitat a les empreses familiars

agràries, prestigi condicional al fet de tractar-se d'un sector deprimat, amb treballadors poc qualificats i mal pagats.

- Com a **resum** pensem que en el nostre entorn la formació professional té encara un prestigi social molt limitat, en els centres de secundària constatem que els millors alumnes són preparats majoritàriament per anar a la universitat, quedant la resta per fer els CFGS i si no superen, o no es preveu que superin el batxillerat, els CFGM. Malgrat això, alguns treballs recents (Padilla, 2003) indiquen que la percepció social dels estudis de formació professional està millorant, fet lligat a l'alta ocupació laboral que aconseguixen aquests alumnes un cop finalitzats els seus estudis.

6.2.6. Acompliment d'expectatives i expectatives futures

- Per al 44 % dels **alumnes d'FP** enquestats, els estudis cursats són just el que esperaven abans de matricular-se, el 30 % opina que van ser millor del que esperaven. En canvi el 76 % dels **alumnes d'FP agrària** consideren que són pitjors del que esperaven (només un 19 % opina que van ser just o millor del que esperaven), aquesta diferència és estadísticament significativa. El 49 % d'**exalumnes** d'FPA enquestats opina que els estudis cursats són just el que esperava, mentre el 28 % creu que van ser millors o molt millors del que esperaven.

Els **exalumnes** entrevistats opinen que la seva estada va ser millor del que esperaven i que recomanarien fer a un amic aquests estudis.

El 55,2 % dels alumnes que van cursar cicles formatius en el curs 1999-2000 i els havien finalitzat (Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, 2001b), trobaven que els estudis realitzats eren just el que esperaven abans de començar-los, el 34,4 % considera que eren molt millor o millor del que esperaven.

- A partir de les entrevistes als **professionals de la formació agrària** es dedueix que en el futur caldrà ajustar l'oferta formativa i la seva distribució

territorial (cosa que es traduirà en una disminució de centres), sembla que la matrícula d'alumnes disminuirà en el GM i augmentarà en el GS, d'altra banda caldrà establir mecanismes de col·laboració amb la universitat i integrar els tres subsistemes de formació: reglada, ocupacional i contínua. Els **experts en formació agrària** opinen que en el futur la demanda d'estudis d'FPA es mantindrà igual o disminuirà.

- El grup d'**experts del sector**, consultats amb el qüestionari Delphi, creuen que de l'augment de la qualitat de la formació dels professionals de l'agricultura en depèn la reactivació del sector.

- Com a **resum**, constatem els alumnes que accedeixen als CF de la família professional d'Activitats Agràries, especialment els alumnes dels CFGS molts dels quals no han tingut abans contactes amb el sector, tenen sovint idealitzats aquests estudis. Cal una tasca d'orientació prèvia per acostar la realitat sectorial a aquest alumnes.

D'altra banda, pel que fa al futur d'aquests estudis, preveiem que la matrícula en els CFGM es mantingui o disminueixi lleugerament, mentre els CFGS augmentaran gradualment, els alumnes estaran cada vegada menys lligats al sector, molt especialment en els CFGS. Els centres hauran d'augmentar la seva oferta en l'àmbit de la formació ocupacional i contínua, cosa que els obligarà a flexibilitzar horaris i continguts impartits, aquest aspectes xoquen amb el caràcter sovint immobiliària d'una part del professorat. A nivell global cal que els centres augmentin la seva especialització.

6.3. Valoració d'àrees de coneixement

6.3.1. Àrees de coneixement teòriques

- El grup d'**alumnes** d'FP puntuava amb un 7,1 l'aspecte "qualitat dels coneixements rebuts", en canvi els alumnes d'FP agrària el puntuaven amb un 5,1. Aquesta diferència és estadísticament significativa. En els seus comentaris a l'FP els alumnes consideren, a l'hora de comentar la matèria rebuda, que és excessiva, redundat i que hi ha poc temps per donar-la, també troben que el nivell d'exigència és baix.

Entre les mancances que els **exalumnes** entrevistats assenyalen destaquem: manca d'hores pràctiques, més nivell / aprofundir més, més excursions, visites i viatges, informàtica. Aquests alumnes a l'hora de treballar han trobat a faltar: aprofundir més en els temes, més pràctiques, educació ambiental, temes de maquinària / instal·lacions, noves tècniques, llunyania de la realitat, temes poda, coneixements tècnics, reconeixement / tractament de plagues i fitosanitaris. El temes que han trobat més útils a l'hora de treballar són: coneixement del sector, assignatures tècniques, botànica, pràctiques en empreses, jardineria, temes forestals / silvicultura, temes agraris, productes fitosanitaris, plagues / plaguicides, planters.

Per als **exalumnes** dels centres del DARP (DARP, 2001), dins del bloc de les mancances detectades, les referents al nivell de l'ensenyament (en segon lloc després de la manca de pràctiques) es concreten en: més assignatures / més temes, més nivell / aprofundir més i temaris més actualitzats. D'altra banda són els temes burocràtics relacionats amb l'administració i gestió d'empreses els que un major número d'exalumnes dels centres del DARP afirma haver trobar a faltar a l'hora de treballar. Podríem afegir a aquest aspecte la manca d'ensenyament d'idiomes i la informàtica com assignatures o coneixements relacionats directament amb la gestió d'empreses. Els temes que han trobat més útils a l'hora de treballar (per als exalumnes que treballen en el sector agrícola) són: les pràctiques, temes agraris, mecànica/electrònica, sòls i adobs, ramaderia i fruticultura, així com el desenvolupament personal que dóna el fet d'haver estudiat.

Entre els **exalumnes** entrevistats detectem mancances en dos grups diferents: els que van anar a la universitat o van continuar altres estudis van trobar mancances en les àrees instrumentals i les NNTT, els que es van posar a treballar i no disposaven d'una explotació familiar agrària, aquests troben a faltar coneixements del medi laboral i empresarial, i dels coneixements necessaris per muntar una empresa. Els alumnes entrevistats consideren que el CFGM és més pràctic i el CFGS més teòric, aquest darrer és massa curt pel volum de matèria que s'ha de donar, consideren que caldria introduir o reforçar els idiomes, el disseny de jardins, el paisatgisme i el medi ambient.

● Els **professors** enquestats valoren amb les màximes puntuacions la necessitat de la informàtica d'usuari (7,9) i les aplicacions informàtiques professionals (7,8). El treball en grup té també una puntuació alta: 7,6. Les àrees pitjor valorades són la llengua estrangera (6,9) i l'àrea d'economia, comerç i vendes (6,9). Quan es demana als professors que indiquin quines àrees de coneixement caldria introduir en el currículum, els professors de la família professional agrària apunten: “dibuix, topografia, botànica, informàtica i major base cultural en general”. Pel que fa a les àrees que caldria reforçar, aquests professors indiquen: “informàtica, àrees instrumentals, fisiologia vegetal i aplicacions pràctiques”. De forma general, l'adequació dels coneixements teòrics a la realitat empresarial és alta: 6,6; en canvi els coneixements empresarials dels alumnes es queden en un 5,2.

En les entrevistes els **professionals de la formació agrària** consideren que caldrà millorar tant coneixements considerats instrumentals com certs coneixements relacionats amb el cooperativisme, l'associacionisme, el comerç... Per poder-ho fer caldrà augmentar la durada dels CF, reduir continguts i millorar la formació de base.

Per als **experts en formació agrària** consultats amb la tècnica Delphi, les àrees de coneixement més importants per al futur professional d'un alumne d'FP agrària són “organització i gestió de la producció” i organització i gestió empresarial, en tercer lloc situen “control de qualitat del producte” i en quart “aplicació de mesures agroambientals”. Les darreres posicions les ocupen: “llengua estrangera”, “informàtica d'usuari”, “economia, comerç, vendes, màrqueting...” i “capacitat de comunicar idees”. L'indicador que valorava de forma general l'adequació dels coneixements teòrics rep un 7.

● Els **professionals del sector** valoren com a molt necessàries i donen les màximes puntuacions a les àrees de coneixement “control de qualitat del producte” (7,3) i “mecanització i instal·lacions” (7,3), a continuació se situaria amb un 6,9 “organització i gestió de la producció”, “seguretat en el treball” i “els temes de producció”. Les àrees pitjor valorades són informàtica i NNTT (6), i

llengua estrangera (3,9). De forma global puntuen amb un 6,7 la preparació teòrica dels titulats en centres d'FP agrària, els professionals de tot l'estat puntuen aquest ítem amb un 6,4.

Hi ha moltes coincidències entre els professionals del sector enquestats al Camp de Tarragona i els enquestats a nivell nacional pel que fa a la valoració d'àrees de coneixement. Entre els professionals de tot l'estat les màximes puntuacions són per “organització i gestió de la producció” (7,9), “seguretat en el treball” (7,9), “control i qualitat del producte” (7,8) i “mecanització i instal·lacions” (7,8). La pitjor puntuació és per la llengua estrangera (6,1)

En les entrevistes els **professionals del sector** divideixen els coneixements en tres blocs: coneixements tècnics agrícoles (fitotècnia, fitosanitaris, maquinària, instal·lacions...), coneixements tècnics no agrícoles i capacitats bàsiques (informàtica, política agrària, fiscalitat, idiomes) i finalment les habilitats socials per treballar (tècniques de relació amb la gent, autonomia en el treball). També es detecta una manca important de persones amb preparació tècnica en l'àmbit de la gestió de cooperatives, vendes, comerç...

Els **experts del sector** consultats amb la tècnica Delphi opinen que les àrees de coneixement més importants per a un professional del sector són, per ordre d'importància: “organització i gestió de la producció”, “mecanització i instal·lacions”, “control de qualitat del producte” i “comercialització i màrqueting”.

Finalment, en l'avaluació del CFGM d'Explotacions Agràries Extensives feta per l'Àrea d'Ordenació Educativa de la Direcció General de Formació Professional de la Generalitat de Catalunya (Domènech, 2002: 14), es posen de manifest que en el currículum d'aquest CF caldria introduir millores en:

“La comprensió i el grau de concreció dels objectius i/o dels continguts de molts dels crèdits, el repartiment horari del cicle ja que, tot i considerar-se en conjunt de durada correcta, la distribució horària dels crèdits sembla que ha de replantejar-se. Facilitar l'adaptació a l'entorn i al centre de determinats crèdits. Ajustar les competències professionals a adquirir. La definició de determinades capacitats clau necessàries per desenvolupar-se adequadament en el món de l'empresa”.

● Crèiem, **finalment**, que si un volum important dels alumnes pitjor preparats són els que fan formació professional, és lògic que entre ells es presentin mancances greus a nivell instrumental i determini que els coneixements teòrics adquirits siguin en molts casos superficials (especialment en els CFGM), en aquest sentit cal replantejar-se seriosament els objectius de les etapes precedents així com els mitjans emprats en assolir-los. Per superar aquestes mancances els professors d'FP necessiten més temps per donar la matèria establerta en els diferents currículums. Cal determinar si els currículums actuals serveixen perquè els alumnes adquireixin les competències professionals lligades a cada titulació, fent les actualitzacions necessàries.

Els coneixements més importants per a un estudiant d'aquesta família professional es poden englobar en quatre àmbits:

- coneixements lligats al món administratiu:

Organització i gestió de la producció i de la empresa. Control de qualitat del producte.

Organització laboral i empresarial. Cooperativisme i associacionisme agrari. Informàtica i NNTT.

- coneixements tècnics agraris:

Mecanització i instal·lacions. Sols i adobs. Aplicació de mesures agroambientals. Control de qualitat del producte. Control de plagues. Fitosanitaris.

- coneixements teòrics:

Botànica, topografia. Fisiologia.

Seguretat en el treball

- competències socials:

Autonomia en el treball. Capacitat de comunicar idees.

6.3.2. Àrees de coneixement pràctiques

● No s'observen diferències estadísticament significatives en la valoració de les pràctiques en l'àmbit de l'empresa, la formació en centres de treball (FCT). Tant els **alumnes** que cursen FP com els que cursen FP agrària enquestats opinen que la FCT els servirà "bastant o totalment" per:

- completar la formació rebuda en el centre (73 % els alumnes d'FP i 72 % els alumnes d'FPA),
- adquirir nous coneixements i habilitats (85 % els alumnes d'FP i 83 % els alumnes d'FPA),
- trobar la primera feina (70 % els alumnes d'FP i 55 % els alumnes d'FPA).

En aquest darrer aspecte els alumnes d'FPA són més pessimistes que el grup general d'alumnes d'FP.

Els **exalumnes d'FPA**, en canvi, opinen que la FCT els hi ha servit "bastant o totalment" per completar la formació rebuda en el centre en un 49 %, per adquirir nous coneixements i habilitats en un 59,1 % i per trobar la primera feina en un 30 %.

En les qüestions obertes els alumnes enquestats indiquen que caldria rebre algun tipus de remuneració per la FCT, i que la seva durada hauria de ser major.

Els **exalumnes** entrevistats valoren positivament la FCT, tot i dependre molt de l'empresa en què es realitza. Segons aquests exalumnes la FCT permet la inserció laboral i un bon coneixement de la realitat sectorial. Pel que fa a les pràctiques fetes als centres educatius, caldria que estiguessin més relacionades amb la teoria donada i amb el que els alumnes es trobaran després al món laboral. Els alumnes entrevistats consideren que caldria fer (especialment en els CFGM) més sortides al camp i augmentar els contactes amb el sector, la FCT es valora molt positivament, cal però fer-la amb correcció i opinen que s'hauria de rebre un sou mínim per cobrir despeses.

Pel que fa a la valoració dels joves que van cursar cicles formatius en el curs 1999-2000 i els havien finalitzat (Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, 2001b), el 75 % dels entrevistats manifesten que la formació en centres de treball ha estat una experiència que els ha servit per a completar la formació rebuda en el centre docent (un 84,6 opina que força o totalment), per adquirir nous coneixements i habilitats (un 85 % opina que força o totalment) i

per a trobar la primera feina, incorporant-se al món laboral (un 77 % opina que força o totalment).

Els **exalumnes** enquestats per nosaltres, així com els exalumnes dels centres del DARP (DARP, 2001) consideraven que les assignatures pràctiques era el que més els hi havia agradat i la manca principal que afirmen que han trobat és la manca de pràctiques, referides a: manca d'hores pràctiques, més sortides/visites i més pràctiques a empreses.

- Els **professors** enquestats consideren que la FCT serveix “bastant” per completar la formació rebuda (64 %), adquirir nous coneixements i habilitats (53 %), i per trobar la primera feina (68 %). Pel que fa als coneixements pràctics avaluats de forma global, i l'ús de màquines i eines específiques, els professors puntuen amb un 6,4 i un 6,3 la seva adequació a la realitat empresarial.

En les entrevistes, la FCT es considera la clau de l'FP, es remarca la importància dels tutors de pràctiques i les dificultats per trobar empreses. Es considera una via clara d'inserció laboral i una eina per millorar la comunicació sectorial.

Els **professionals en formació agrària**, consultats amb el qüestionari Delphi, puntuen l'indicador “capacitat d'innovació tecnològica” dels centres d'FP agrària amb un 7. La resta d'indicadors que valoraven la formació pràctica dels alumnes d'FP agrària rep també un 7: “adequació dels actuals estudis a la realitat del sector professional”, “adequació dels coneixements pràctics” i “ús d'eines/màquines específiques”. L'indicador “coneixements empresarials dels alumnes” rep un 6. Pel que fa a la FCT es considera que servirà “bastant” per adquirir nous coneixements i habilitats, per trobar la primera feina, i “totalment” per completar la formació rebuda en el centre docent.

- Pel que fa als **professionals del sector**, la valoració dels coneixements tècnics del titulats arriba a 6,6 (una mica per sota de la valoració dels coneixements teòrics) i la valoració de la influència en la millora tecnològica del sector es puntua amb un 6,5. Per als professionals de tot l'estat aquests dos ítems reben un 6,3 i un 4,9, respectivament.

En les entrevistes, els **professionals del sector** consultats opinen que l'FP agrària contribueix d'una forma limitada a la millora tecnològica del sector, s'apunten els següents factors: baix nivell inicial dels alumnes, mala formació rebuda en els centres d'FP i l'escàs nombre d'alumnes que segueixen aquests estudis.

Per als **experts del sector** consultats, l'indicador "capacitat d'innovació tecnològica" dels centres d'FP agrària mereix un 6,5, la màxima puntuació obtinguda en el grup d'indicadors que relacionen els centres d'FP agrària i el sector agrari. Les capacitats / habilitats dels treballadors del sector millor valorades pels experts consultats són, per ordre d'importància: primer "capacitat de treball autònom" , en segon lloc situarien "capacitat de treball dirigit" (capacitat de rebre coneixements - procediments - aptituds, i continuar-los i reproduir-los), i finalment "capacitat de treball en concret" (capacitat d'acció, de realització de treball amb resultats tangibles).

- Com a **resum** d'aquest punt, creiem que la FCT va ser la gran novetat que va introduir la LOGSE en l'FP. La utilitat de la FCT és indiscutible: serveix per completar la formació rebuda en el centre, per adquirir nous coneixements i habilitats, i és un mitjà d'inserció laboral. Probablement el paper de la FCT en la inserció laboral dels alumnes d'FPA és menor que en altres branques. En el sector agrari, on els contactes i intercanvis d'experiències entre treballadors són difícils, la FCT juga un paper important en la dinamització del sector. En aquest sentit molts alumnes que provenen d'explotacions familiars agràries la tenen convalidada, cosa que els priva dels beneficis que la FCT els hi pot aportar.

6.4. Formació i motivació prèvies, relació amb el sector

6.4.1. Procedència dels alumnes

- El 64 % dels **alumnes** que cursen FP hi viu en capitals de comarca, mentre només el 38 % dels que fan FP agrària hi viu, tanmateix el nombre d'alumnes que viu en una comarca diferent és més del doble entre els que cursen FP agrària (52 %) que entre els que fan FP (24 %). Aquest fet pot estar relacionat

amb el fet que un dels dos centres d'FPA del Camp de Tarragona està en una vila que no és capital de comarca, ubicació poc habitual per al centres d'aquestes característiques, i també pel fet que una comarca eminentment agrària com l'Alt Camp no compta amb cap centre d'FP agrària.

D'altra banda els estudis de la família professional agrària tenen major incidència entre els col·lectius masculins (81%) que sobre els femenins (19%), considerant que en la mostra general d'alumnes d'FP enquestats el 60 % eren homes i el 40 % dones, percentatges semblants als totals de Catalunya segons els quals per al curs 2001-2003 el 41,46 % dels alumnes d'FP eren dones (Departament d'Ensenyament, 2003).

Els centres formatius són els principals llocs on els alumnes obtenen la informació sobre els CF, els alumnes d'FPA obtenen la informació en el centres on ara cursen el CF en un 38,1 %, mentre que entre els alumnes d'FP el percentatge arriba al 49,8 %. Això pot estar relacionat amb la procedència dels alumnes: en el grup que cursa FP provenen de la mateixa comarca i, per tant, tenen més facilitats per obtenir la informació en el mateix centre on estudiaran.

Els alumnes entrevistats consideren que el fet que els alumnes estiguin vinculats o no al sector pot condicionar els coneixements previs, però no la seva motivació. En aquests sentit, només el 5,1 % dels exalumnes van cursar aquests estudis perquè treballava en el sector i un altre 5,1 % per estar vinculat a l'explotació familiar agrària.

- Els **professionals en formació agrària** entrevistats consideren que els alumnes que cursen CFGM estan més lligats al sector que els que cursen CFGS.

- **De forma global** podem dir que 8 de cada 10 alumnes d'FP agrària són homes i 6 de cada 10 no hi viu en capital de comarca, la procedència del medi rural és més alta entre els alumnes que cursen CFGM. Finalment és important destacar la importància dels centres educatius a l'hora d'informar i orientar els alumnes. En el cas concret de la formació professional agrària, ni sindicats de

productors ni cooperatives agràries juguen un paper en l'orientació dels futurs alumnes.

6.4.2. Formació inicial dels alumnes

- La formació inicial dels alumnes mostra, segons els **professors** enquestats, clares deficiències. Els alumnes dels CFGM reben en coneixements previs de tecnologia un 4,1 i en àrees instrumentals un 4,5. Els alumnes del GS obtenen puntuacions baixes en coneixements previs en tecnologia (5,2) i lleugerament millors pel que fa als coneixements previs en àrees instrumentals (5,75). En les entrevistes, els professionals en formació agrària consideren que la formació inicial de l'alumnat és baixa, més deficient en els alumnes que cursen CFGM.

Els **experts en formació agrària** consultats amb el qüestionari Delphi puntuen amb un 4,5 per als alumnes del CFGM i un 4,0, per als alumnes del CFGS la preparació inicial en tecnologia. En àrees instrumentals hi ha gran diferència entre els alumnes del GM, que reben un 5,5 i els del GS que reben un 7,0.

- **Concretem** ara alguns dels aspectes que havíem apuntat en el punt 6.3.1. En primer lloc destaquem les diferències existents entre els alumnes que cursen CFGS i els que cursen CFGM, els primers estan millor preparats, especialment en àrees instrumentals. La preparació inicial en l'àrea tecnològica és molt deficient, novament insistim en la necessitat de revisar els objectius i mitjans emprats en les etapes precedents.

6.4.3. Coneixements previs del sector

- Els **alumnes** entrevistats consideren que els alumnes vinculats al sector, pel fet de viure en el medi rural o treballar en temes relacionats, tenen certs coneixements previs que poden ser útils a l'hora del cursar el CF.

- Per als **professors** enquestats el coneixement del sector al qual pertany el CF que cursen els seus alumnes és baix, de fet entre els alumnes dels CFGM

es queda en un 4,2, mentre els alumnes que cursen CFGS reben en aquest apartat un 5,4.

Per als **experts en formació** agrària consultats amb la tècnica Delphi, els coneixements que tenen del sector agrari els alumnes d'FP agrària són mitjans, puntuats amb un 5,75 per als alumnes de CFGM i un 6,0 per als del CFGS.

- De **forma global** podem dir que no sembla que els alumnes que cursen CF de la família professional agrària tinguin millors coneixements del sector al qual pertany la família professional que els alumnes que cursen CF d'altres famílies professionals, en tots els casos s'hi detecta un gran desconeixement.

6.4.4. Motivació

- No hi ha diferències estadísticament apreciables entre els motius que aporten els **alumnes** d'FP en general i els d'FP agrària per cursar el CF, tot i això el nombre de respostes donades a les qüestions “treballa en aquest sector” i “vinculació familiar” és menor en el grup general d'alumnes d'FP (5,4 % i 10,0 % respectivament), que entre els alumnes que cursen la família professional agrària (14,3 % i 19,0 % respectivament), en canvi entre els exalumnes enquestats aquests dos motius s'aproximen més als percentatges del grup general d'alumnes d'FP (5,1 % en cada cas).

Una de les raons principalment argumentades per escollir aquesta formació, segons els exalumnes dels centres del DARP (DARP, 2001) es basa en el tema laboral: per tenir un negoci familiar (41,7 %), per la sortida professional (13,8 %) i pel fet de ja treballar-hi (6,1 %).

En les entrevistes fetes a **alumnes** hem vist que hi ha un grup que té el sector molt idealitzat (l'ecologia, la natura, el mediambient...) i d'altres que estan interessats per les seves afeccions com ara l'excursionisme, quan els preguntem quins són els motius per cursar aquests estudis ens diuen que per les sortides professionals, perquè els agrada o pel contacte amb la natura:

aquest fet concorda plenament amb les respostes donades pels exalumnes enquestats.

- Els **professors** puntuen la motivació dels alumnes que cursen CFGM amb un 5,2 i amb un 6,6 per als alumnes dels CFGS. En les entrevistes els professionals de la formació agrària afirmen que la motivació dels alumnes dels CFGM és major que la dels alumnes del CFGS.

La motivació dels alumnes que cursen FP agrària és alta, segons els experts en formació agrària consultats. Puntuen amb un 7,5 la motivació dels alumnes del CFGM i amb un 7 la dels CFGS.

- Finalment vèiem que els alumnes que cursen estudis de formació professional agrària estan força motivats amb el que fan, d'una banda hi ha un grup d'alumnes amb vinculacions familiars amb el sector o bé que ja hi treballen, i d'altra alumnes que ho tenen idealitzat.

6.5. Formació permanent

- La majoria d'**exalumnes** entrevistats han assistit a cursos realitzats en centres d'FP agrària, el lloc es considera adequat, i els cursos estaven relacionats amb el lloc de treball, amb el qual han de ser compatibles pel que fa a horari i dates de celebració, específicament a l'hivern, quan les tasques agrícoles són menys intenses. Veuen difícil que un treballador agrícola faci FPA per millorar globalment la seva qualificació.

A partir de les enquestes realitzades entre els exalumnes d'FPA, constatem que el 52,5 % ha realitzat alguna activitat de formació permanent, organitzada pel DARP (26,9 %), els ajuntaments (11,5 %), el Departament d'Ensenyament (11,5 %), la universitat (11,5 %), l'INEM (7,7 %), i les cooperatives (3,8 %). La participació en aquestes activitats es concreta en l'assistència a 1,13 activitats de formació permanent, amb una durada mitja de 65 hores. Els exalumnes estarien interessats en participar en activitats de formació permanent relacionades amb: informàtica i NNTT (27,3 %), aplicació de mesures

agroambientals (25,0 %), seguretat en el treball (11,4 %), sanitat vegetal / animal (11,4 %), producció vegetal / animal (11,4 %), organització i gestió de la producció (9,1 %), organització i gestió de l'empresa (2,3 %).

El 45,5 % dels exalumnes dels centres del DARP (DARP, 2001) afirma haver fet algun curs de reciclatge, els principals organitzadors d'aquests cursos han estat: escoles de capacitació agrària (64,0 %), sindicats (26,3 %), i cooperatives (18,9 %). I els temes principals han estat: informàtica (21,6 %), Ramaderia (12,4 %), agraris en general (11,5 %), gestió (11,5 %), tècniques administratives (10,6 %), i productes fitosanitaris (10,1 %).

● Els **professionals de la formació agrària** entrevistats consideren que l'FPA sí contribueix a la formació permanent, però cal integrar els tres subsistemes de formació: reglada, ocupacional i contínua, i augmentar la flexibilitat del sistema. És important també millorar la qualitat com a element clau per prestigiar-la, racionalitzant l'oferta, i plantejar-se que caldria que fos preceptiva per poder accedir a ajuts.

A grans trets, la formació permanent dels professors d'FP es concreta, com a mitja, en l'assistència a dos activitats de formació, amb una durada total de 57 hores. Els professors puntuen amb un 5,2 i un 5,4 la quantitat i qualitat de cursos realitzats. Formació inicial i coneixements de didàctica reben ambdós un 6,2 (els experts en formació agrària consultats puntuen aquests aspectes amb 6,0 i 8,0 respectivament). Coneixements de la família professional rep un 6,7 (un 8 per als experts en formació agrària). Experiència en el sector només rep un 5,6. (6,5 per als experts).

Per als **professionals de la formació agrària** consultats amb el qüestionari Delphi, "contribució dels centres d'FPA a la formació permanent" és l'indicador millor puntuat (rep un 9).

● La meitat dels **professionals del sector** que van respondre el qüestionari han assistit, com a mínim, a un curs, d'una durada mitja de 18,6 hores. En el 60 % dels casos es tractava del curs d'aplicador de productes fitosanitaris

(obligatori) i menys del 10 % va assistir a cursos d'informàtica o producció integrada. Un 17,6 va assistir a cursos de millora de pràctiques productives. Aquests cursos els van impartir majoritàriament les cooperatives (60 %) i els sindicats agraris (20 %), el DARP només va impartir un 10 % dels cursos, tot i això el 37 % de les persones enquestades opina que els cursos els deuriem impartir el DARP o l'administració, i només un 12 % pensa que els haurien d'impartir les cooperatives o bé, en un 22 % dels casos, els sindicats. La producció i la gestió són les àrees que més interessen als professionals del sector, mentre que el 40 % dels enquestats estaria disposat a assistir a un curs de mecanització i instal·lacions i el 32 % a un de control de qualitat del producte o (el 29,5 %) a un d'informàtica i NNTT. En les entrevistes els professionals del sector ens manifesten que la incidència dels centres d'FP agrària en la formació permanent és baixa, i que aquesta es caracteritza per ser deficient, suscitar poc interès, tractar temes molt puntuals, i afegeixen que hauria de tenir incentius econòmics.

Els **experts del sector** consultats amb el qüestionari Delphi puntuen l'indicador "contribució dels centres d'FPA a la formació permanent amb un 4,5 sobre 10. Demanàvem també als experts del sector que puntuessin diferents indicadors relacionats amb el nivell de coneixements dels professionals del sector, les puntuacions es troben al voltant de 5, però quatre d'ells no superen aquesta nota: "control i qualitat del producte" (4,5), "seguretat en el treball" (4,0), "organització i gestió empresarial" (4,0) i "aplicació de mesures agroambientals" (3,5). Per contra "mecanització i instal·lacions" rep la màxima puntuació: 6,5.

- Com a **resum** direm que la formació permanent que ofereixen els centres d'FP agrària incideix especialment sobre els exalumnes dels mateixos centres. Cooperatives i sindicats agraris disposem d'una posició dominant en el mercat de l'oferta de cursos de formació permanent, que en molts casos imparteixen els propis professors dels centres d'FP agrària. En tot cas l'interès majoritari dels professionals del sector és dirigeix als cursos que la administració decreta com a preceptius.

6.6. Inserció laboral

6.6.1. Àmbit de treball

● Els **exalumnes** entrevistats consideren que les feines a les que tenen accés els titulats en FP agrària són inicialment de baixa qualificació i preferentment en l'àmbit de la jardineria, vendes i l'administració pública. Els exalumnes consideren que el fet d'haver cursat FP agrària els hi va servir per trobar feina (quan no treballaven a l'explotació familiar), i que el nombre tan baix de titulats que surten cada any, és fàcilment assumit pel mercat laboral.

El 74 % dels **exalumnes enquestats** estan ocupats (el 50 % en el sector agrari), el 31 % opina que la formació rebuda s'ajusta plenament al seu lloc de treball. El mitjà per trobar aquesta feina ha estat: contactes personals (22,2 %), enviar CV (15,6 %), fer oposicions (13,3 %); el centre docent ha estat el mitjà per trobar feina en el 11,1 % dels casos. Les principals ocupacions són:

- Jardineria: 20,5 %
- Serveis agraris diversos (tractorista, esporgador...): 17,9 %
- Administració pública (ADV, DARP, Ajuntaments...): 17,9 %
- Medi natural (guies de natura, parcs naturals...): 7,7 %
- Venda de productes agraris: 5,1 %
- Elaboració de projectes i estudis: 5,1 %
- Hoteleria, restauració...: 5,1 %
- Indústria química: 5,1 %
- Venda de productes no agraris: 2,6 %
- Producció planta ornamental: 2,6 %
- Construcció: 2,6 %
- Altres: 5,1 %

El 60 % dels **alumnes que han finalitzat els cicles formatius en el curs 1999-2000** (Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, 2001b) estan ocupats, la família professional d'activitats agràries és la que té el nivell d'ocupació més alt (73,3 %), seguits de les famílies professionals d'Activitats físiques i esportives (72,8 %) i Manteniment i serveis a la producció (72 %). El mitjà més habitual per trobar feina ha estat el centre docent, ja sigui directament (16,8 %) o bé a través de la FCT (25,1 %). Els contactes personals (25 %) i la premsa (12,4 %) són uns altres dels canals usats per a trobar feina. El 71,6 % dels exalumnes que treballen manifesten que el seu lloc de treball està "totalment o força" relacionats amb els seus estudis. La puntuació mitjana

del grau de satisfacció amb el lloc de treball és de 7,5 (amb una escala d'1 = molt insatisfet a 10 = molt satisfet), per als alumnes de la família professional agrària, el grau de satisfacció es puntuava amb un 7,3. En un estudi realitzat entre els alumnes que van finalitzar els seus estudis un any més tard (Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, 2002c) el 53,6 % dels alumnes dels CFGS manifesta que el grau de relació de la seva feina actual i els estudis cursats és "total", entre els alumnes del CFGM el percentatge és del 57 %.

L'estudi més recent al que hem tingut accés, realitzat pel Consell de la Formació Professional de Barcelona (2003), posa de manifest que a Barcelona el cicle formatiu que registra un grau més alt d'ocupació és el de Jardineria, amb un 88,5 %, mentre la mitja per a totes les famílies professionals estudiades era del 66,7 %. Segons aquest estudi el 73,1 % dels alumnes que han cursat el cicle formatiu de jardineria hi tenen un treball relacionat, mentre la mitja per a totes les famílies professionals estudiades és del 37,6 %.

El 55,9 % els exalumnes dels centres del DARP (DARP, 2001) treballa actualment en el sector agrari, el resum de la distribució de les feines que desenvolupen és el següent:

- Agricultor/Pagès: 53,6 %
- Ramaderia: 22,1 %
- Fruticultor: 11,9 %
- Jardineria: 7,1 %
- Agent forestal: 4,1 %
- Sector forestal: 3,4 %
- Esporga: 1,5 %
- Altres serveis agrícoles: 18,3 %

Finalment, respecte a la manera en què s'ha trobat aquesta feina, el 73,4 % afirma que és deu a què és negoci propi o familiar. El 10,5 per amics/familiars, 5,6 ho va buscar ell, el 5,6 mitjançant l'escola, el 3,0 % a l'oficina de col·locació, i el 2,6 per oposicions.

- Segons els **professors** d'FP enquestats, l'adequació entre els estudis fets i la feina obtinguda serà alta: puntuen amb un 6,7 aquest ítem.

- El 81,8 % dels **professionals del sector** en coneixia almenys a un titulat d'FPA, i 25,9 % en coneixia a més de 5. Quan els hi preguntem on treballen els titulats d'FPA que coneixen, el 45 % diu que coneix a algú que treballa en una explotació agrària, el 34 % coneix algú que treballa pel DARP.

En les entrevistes els professionals del sector afirmen que els titulats d'FP agrària que coneixen tenen feines de prestigi dins del sector (treballen pel DARP o en empreses privades on realitzen tasques tècniques) o bé es dediquen directament a l'explotació agrària, on es caracteritzen per ser professionals competents i innovadors. Hi ha una clara diferència entre les persones vinculades familiarment al sector (els pares o avis tenen una explotació agrària) i les no vinculades familiarment al sector, en el primer grup es produeix l'accés d'alguns joves a partir del curs d'incorporació que permet rebre ajuts econòmics, entre els segons hi ha els autònoms que tenen moltes dificultats per disposar de terres i els assalariats, que reben sous baixos en treballs estacionals.

- **Per concloure** podem dir que el grau d'ocupació dels alumnes que han cursat CF de la família professional és molt alt en feines relacionades amb els estudis cursats. Els centres disposen d'una borsa de treball que garanteix la sortida de pràcticament la totalitat dels alumnes que no faran d'agricultor o ramader a casa seva. Per als alumnes dels CF forestals les possibilitats d'obtenir feina al Camp de Tarragona són més reduïdes.

6.6.2. Expectatives laborals

- Pràcticament la meitat dels **alumnes** que cursen FP agrària pensen posar-se a treballar (el 47,6%) quan acabin els seus estudis, en el grup general d'alumnes d'FP enquestats aquest percentatge arriba al 32,7 %. Tot i no ser una diferència estadísticament significativa, marca una pauta interessant, ja que els alumnes d'FP agrària mostren menor interès que els alumnes del grup general d'FP en anar a la universitat, mostrant en canvi major interès a cursar un CF diferent al que estant fent en l'actualitat (el 19 % dels alumnes d'FPA té pensat fer un altre CF, mentre només el 9,3 % dels alumnes del grup general

d'FP pensa fer-ho). A l'hora de parlar de d'expectatives laborals concretes no detectem diferències significatives entre els alumnes d'FPA i els del grup general d'alumnes d'FP. En tot cas els primers es mostren més optimistes pel que fa al temps que tardaran en trobar feina, el 71% creu que necessitarà menys de 3 mesos, en el grup general només el 58% té aquesta opinió. Pel que fa al sou que rebran i la relació amb el CF cursat, trobem una coincidència pràcticament total entre tots dos grups: el 52% espera guanyar entre 600 i 900 €, el 81% (entre els alumnes d'FPA) i el 74% (en el grup general) opina que els estudis cursats i la primera feina estaran "totalment" o "bastant" relacionats.

Els **alumnes** entrevistats es mostren optimistes respecte el seu futur laboral: opinen que no tindran dificultats per trobar feina, especialment els alumnes dels CFGM. Els que cursen CFGS es consideren massa qualificats per la majoria de feines que poden trobar.

És interessant observar que els **exalumnes** que han cursat FP agrària es mostren, en les entrevistes, moderadament optimistes pel que fa al seu futur professional: o bé tenen possibilitats d'accedir a feines millor qualificades o pensen efectuar millores en les explotacions que gestionen. En els qüestionaris passats a exalumnes constatem que l'*ambient laboral* és l'aspecte millor valorat (amb un 8) del lloc de treball que ocupen, a continuació situen tracte personal (puntuat amb 7,5) i equipaments i eines de treball (amb un 7). Possibilitat de promoció és l'aspecte pitjor valorat del centre de treball amb un 5,8. Tanmateix, el 31 % d'aquests alumnes vol promocionar-se a l'empresa, el 23 % canviar d'empresa i el 15 % tornar a estudiar.

Un 40,1 % dels **alumnes** que han finalitzat els cicles formatius en el curs 1999-2000 (Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, 2001b) desitja gaudir de la promoció interna i per tant valora la possibilitat de continuar en la pròpia empresa. La resta es planteja canviar d'empresa en el futur.

- Els **professors** valoren amb un 7,1 els ítems "facilitat per trobar feina" i "facilitat per trobar feina al Camp de Tarragona". Els **professionals de la formació agrària** entrevistats consideren que caldrà augmentar la difusió de

les noves titulacions entre els empresaris del sector, a aquesta tasca a contribuït notablement la FCT.

- Donat que les possibilitats de trobar feina són altes, sigui o no a l'explotació familiar, molts alumnes d'FP agrària tenen clar que es posaran a treballar quan terminin el CF. Detectem també un cert optimisme en l'àmbit laboral dels alumnes que cursen FPA, i fins i tot entre els exalumnes, que esperen que en el futur les coses vagin millor.

7. Conclusions i propostes

7.1. Introducció

7.2. Conclusions finals

7.2.1. Impacte de l'FP agrària al Camp de Tarragona

7.2.2. Perspectives i propostes d'actuació

7.3. Limitacions de l'avaluació realitzada

7.3.1. Limitacions metodològiques

7.3.2. Generalització de l'estudi

7.4. Línies futures d'investigació

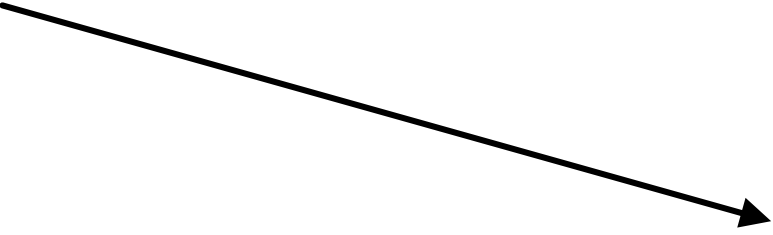
7.4.1. Dona i formació agrària al Camp de Tarragona

7.4.2. Altres modalitats de formació

7.1. Introducció

En la present investigació, tal i com manifestàvem en el punt 3.3.2, la intencionalitat de la recerca pot concretar-se en l'aportació d'evidències sobre un seguit d'enunciats àmpliament justificats en el l'apartat 3 *Disseny de l'avaluació*. Les evidències obtingudes, referents a l'avaluació de l'impacte de la formació professional agrària al Camp de Tarragona, es detallen en el punt 7.2, així com les perspectives futures i algunes propostes d'actuació per aquesta modalitat de formació, en aquest sentit, compartim l'opinió de Rotger (1992: 20) segons el qual "l'avaluació solvent ha de proporcionar una comprensió més àmplia de l'educació".

Es tracta de fer una lectura transversal d'instruments i categories (tal i com dèiem al punt 1.2.4 *Estructura*, exemplificat a la Taula 1.2.4.4) , per tal d'obtenir una visió de conjunt i poder captar així les evidències que perseguíem amb les nostres intencions de recerca.

		Instruments				
		Instrument 1	Instrument 2	Instrument 3	...	Instrument n
Categoria d'anàlisi	Categoria 1					
	Categoria 2					
	Categoria 3					
	...					
	Categoria n					

Taula 1.2.4.4. Discussió de resultats en l'Apartat 7 *Conclusions i propostes*.

En el punt 7.3. posem de manifest les limitacions detectades a l'hora de realitzar la present recerca, tanquem l'apartat suggerint futures línies d'investigació a partir del treball realitzat.

7.2. Conclusions finals

7.2.1. Impacte de l'FP agrària al Camp de Tarragona

Les nostres intencions de recerca (punt 3.3.2) i les evidències obtingudes, es concreten de la forma següent:

- Determinar si els alumnes que cursen FP agrària procedeixen del medi rural, i un cop finalitzat el programa s'incorporen al sector productiu agrari.

Tradicionalment els alumnes de formació professional agrària provenien del medi rural, generalment es tractava de fills de petits i mitjans propietaris agraris. Entre els fills dels treballadors assalariats sense terres o propietats agràries era una opció minoritària, i pràcticament inexistent per a joves sense vinculació al medi rural. Aquesta tendència es trenca parcialment a mitjans dels anys vuitanta amb la implantació de l'especialitat de jardineria i l'augment generalitzat de l'escolarització en la franja d'edat de 14 a 16 anys, derivades de l'augment de la natalitat en les dues dècades precedents i de l'atur juvenil (l'any 1985 la taxa d'atur en la franja d'edat 16-24 fregava el 50 %), fets que porten

als centres que impartien estudis de formació professional agrària alumnes, tot i que encara en percentatges baixos, de procedències diverses.

En els anys noranta es produeixen dos fets importants, un derivat de la variació en l'ocupació, com a conseqüència de la disminució gradual en el sector agrari (es perd un de cada quatre llocs de treball) amb un augment en els serveis (el turisme al Camp de Tarragona) i la construcció, i l'altre lligat a la implantació de la LOGSE.

La LOGSE estableix que els estudis de formació professional agrària s'inscriguin en la família professional d'activitats agràries, amb cicles formatius de caràcter clàssic agrari i cicles formatius forestals, a aquesta divisió d'especialitats cal sumar la separació existent entre els cicles: uns, els de grau mitjà, als quals s'accedeix després de superar l'ESO i altres, els de grau superior, per a ingressar en els quals, com a via majoritària, cal haver superat el batxillerat. La disminució de l'ocupació en el sector i la implantació de la LOGSE ha comportat que els alumnes procedents de famílies lligades al sector hagin disminuït considerablement, concentrant-se els efectius en els cicles formatius de grau mitjà de caràcter més agrari: *Explotacions agrícoles intensives*, *Explotacions agràries extensives*, *Explotacions ramaderes*, i en menor mesura en el cicle formatiu de *Jardineria*. La procedència d'alumnes que cursen els cicles formatius forestals és més diversa en el de grau mitjà *Treballs forestals i de conservació del medi natural*. La procedència és bàsicament urbana en els cicles formatius de grau superior tant "agraris" (*Gestió i Organització d'empreses agropecuàries*) com "forestals" (*Gestió i Organització dels recursos naturals i paisatgístics*).

Els alumnes dels cicles formatius de grau mitjà de caràcter agrari (els centres del Camp de Tarragona imparteixen únicament l'especialitat d'*Explotacions agrícoles intensives*) i de jardineria que finalitzen els seus estudis no tenen dificultats per trobar feina, bàsicament perquè el seu nombre és petit, i quan procedeixen d'explotacions familiars agràries s'hi queden a casa en graduar-se. Per l'alumnat amb altres procedències els llocs de treball relacionats amb la

jardineria (vivers, *gardens*, o en instal·lació i manteniment de jardins) suposen una font d'ocupació creixent lligada al sector turisme, en constant expansió.

Els alumnes de les especialitats forestals de grau mitjà i superior tenen més dificultats per trobar feina en ocupacions relacionades amb els treballs i la gestió forestals, atès que al Camp de Tarragona la presència de masses forestals importants amb aprofitament econòmic són molt reduïdes i els parcs naturals inexistents: els més propers són el Parc Natural Serra del Montsant a la comarca del Priorat i el Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet, a la Conca de Barberà. Per aquests alumnes les sortides més habituals són els vivers, o els centres d'educació medioambiental. En tot cas es tracta d'una especialitat relativament recent, i caldrà veure com evoluciona l'ocupació entre els seus titulats.

Els alumnes dels cicles formatius de grau superior es troben amb ocupacions per a les quals estan "sobre titulats", per exemple una sortida habitual per als *Tècnics superiors en Gestió i Organització dels recursos naturals i paisatgístics* és agent del medi natural o agent forestal, on competeixen amb els titulats de grau mitjà (generalment amb els *Tècnics en treballs forestals i de conservació del medi natural*). En molts casos es tracta de feines transitòries. Es detecta també un cert desconeixement de les titulacions per part dels empresaris.

- Determinar si les àrees de coneixement impartides en l'FP agrària s'adeqüen a la realitat productiva del sector.

Creiem que les especialitats de grau mitjà *Explotacions agrícoles intensives*, així com la de *Jardineria*, tenen molt de futur al Camp de Tarragona, l'especialitat de grau superior *Gestió i Organització d'empreses agropecuàries* ens sembla necessària per proporcionar tècnics superiors al sector, que puguin dirigir empreses agràries mitjanes i grans en un sector que tendeix a la concentració i la professionalització de la gestió. Trobem a faltar l'especialitat de grau mitjà *Explotacions ramaderes*, atès que tradicionalment el Camp de Tarragona ha comptat amb una potent indústria ramadera, centrada en la producció d'ous i carn d'aus i conills, amb un mercat creixent establert en l'arc costaner. Les especialitats forestals seran demandades a mesura que la

societat vegi la necessitat de gestionar i ordenar el territori de forma racional, i reclami tècnics qualificats per efectuar estudis d'impacte ambiental, controls d'abocadors, protecció i conservació del medi natural, instal·lació i manteniment de parcs i jardins, etc. en aquests sentit els organismes públics, i molt concretament els ajuntaments, requeriran els serveis d'aquests especialistes.

En aquests moments el Departament d'Ensenyament està efectuant l'avaluació detallada del currículum dels cicles formatius per tal d'identificar quins elements dels mateix requereixen una modificació com a conseqüència de la no adequació a les necessitats de qualificació actuals. Des de el nostre punt de vista, les modificacions generals que caldria fer afectarien a:

- La preparació inicial dels alumnes dels cicles formatius de grau mitjà és molt deficient i és fa molt difícil preparar-los en dos anys.
- El currículum és massa extens i es necessiten més hores per assolir els objectius terminals.
- Cal reforçar, en el currículum dels diferents cicles formatius, els continguts de *Seguretat en el treball*, creiem que fora important ampliar els continguts pràctics de *Primers auxilis* que s'haurien d'impartir per professionals sanitaris.
- És necessari actualitzar i reforçar els coneixements relacionats amb els *Serveis agraris* (tractorista, dissenyador i instal·lador de recs, esporgador, constructor d'hivernacles, expert en control de plagues, etc.), així com els derivats de la gestió i comercialització de productes agraris, ja que són font important d'ocupació entre els titulats que no disposen d'explotació familiar agrària.
- La importància de la informàtica i les aplicacions informàtiques professionals s'ha de traslladar al currículum dels alumnes.
- La llengua estrangera té una importància creixent, s'hauria de facilitar l'accés a cursos de llengua estrangera a tots els alumnes, molt especialment els del grau superior, i els de jardineria (grau mitjà).

● Determinar si els estudis d'FP agrària són valorats en el món laboral i professional agrari, i si faciliten la incorporació dels joves al món del treball i la formació permanent dels treballadors.

De forma general la valoració que dels estudis de formació professional agrària es fa en el món laboral és alta, d'una banda pel fet d'haver-se incorporat els alumnes graduats o bé a l'administració (fonamentalment el DARP) o a empreses subministradores de productes, maquinària o instal·lacions, adquirint el prestigi dels *treballadors de coll blanc*, o bé perquè han desenvolupat el seu treball en explotacions agràries (familiars o no) on han demostrat gran solvència.

Respecte a la incorporació dels joves al món laboral, els alumnes que han cursat aquests estudis no tenen dificultats per trobar feina en el sector. En canvi, els alumnes del món rural en general, no sembla que vulguin fer formació professional agrària per incorporar-se al món laboral, en tot cas triaran altres famílies professionals (o altres estudis) que tenen, a priori i segons el seu punt de vista, més sortides professionals.

Aquests estudis, en sí mateixos, no contribueixen a la formació permanent dels treballadors del sector, en el sentit que els pugui seguir un treballador en actiu que vulgui millorar la seva qualificació. Tanmateix, els joves que s'incorporen al sector, per rebre ajuts públics han d'acreditar una formació mínima, la majoria opta pel *curs d'incorporació de joves a l'empresa agrària*, que amb una durada de 150 hores està equiparat, a l'hora d'accedir a aquests ajuts, amb un cicle formatiu de grau mitjà (que tenen una durada de 2000 hores).

També considerem especialment preocupant l'existència de col·lectius, formats bàsicament per immigrants procedents del nord d'Àfrica, i del centre i sud d'Amèrica, per als quals és particularment difícil accedir a la formació, amb tot el que això comporta en termes de salari, estabilitat, possibilitats de promoció professional... i per als quals és molt complicat sortir del cercle viciós generat per la falta d'ingressos, la impossibilitat de dedicar temps (que necessiten per treballar) i recursos a adquirir educació formal (inclosa la formació professional), i la conseqüent impossibilitat d'adquirir un bon lloc de treball. D'aquesta manera s'estableixen en el sector agrari relacions laborals molt precàries, que són un factor que afecta de forma molt negativa a la propensió d'empresaris i treballadors a invertir en formació, ja que per als primers la

rendibilitat de la formació és mínima (depèn del temps que la persona durarà en l'empresa) i els segons, amb un nivell d'ingressos baixos i la possibilitat de dedicar-se a altres sectors productius (en el nostre context bàsicament la construcció), ho descarten independentment de la rendibilitat de la mateixa.

La formació permanent dels treballadors del sector ha de complir dos objectius: millorar la capacitat tècnica dels mateixos i contribuir a l'intercanvi d'experiències, afavorint els contactes entre els seus membres. La formació permanent que ofereixen directament els centres d'FP agrària incideix sobre tot en els seus exalumnes, en el sector en general la formació permanent està en mans de cooperatives i sindicats agraris. Val a dir que en moltes ocasions els professors dels centres d'FP o els professionals del DARP s'encarreguen d'impartir aquesta formació gestionada per cooperatives i sindicats.

La formació professional té un paper molt destacat dins de les denominades *polítiques actives d'ocupació*, que són, del conjunt d'instruments i accions que han estat implementades i desenvolupades per fer front a les altes taxes d'atur que hi ha en el nostre entorn, les que tenen per objectiu aconseguir la inserció o reinserció de les persones en el món del treball. En general creiem que la formació professional agrària no està contribuint a la lluita contra l'atur existent entre els treballadors del sector, bàsicament perquè els desempleats del sector prefereixen canviar d'ocupació, atès que molts d'ells treballen a temps parcial en l'agricultura.

● Determinar si els estudis d'FP agrària contribueixen a la millora tecnològica del sector.

Les empreses tenen la creixent necessitat de treballadors millor capacitats per respondre a tres fenòmens interrelacionats:

- la globalització de les relacions econòmiques i comercials, amb la creixent desaparició de barreres i proteccions aranzelàries, i la supressió gradual de subvencions i ajuts a la producció,
- la innovació tecnològica aplicada a la producció,

- la reorganització dels sistemes productius, tendents a la “qualitat total” i el treball en equip, on cada empleat té un alt nivell d'autonomia per obtenir un “producte d'equip” o “producte de marca o d'empresa”.

Pel que fa a la innovació tecnològica, l'OIT (1998) afirma que existeix una forta associació entre la incorporació de tecnologia en les empreses i l'augment dels nivells d'instrucció i formació que són requerits als recursos humans. En aquest sentit, des del nostre punt de vista, la influència directa dels estudis de formació professional agrària en la millora tecnològica del sector és molt limitada. Sí és important la influència indirecta que tenen els centres i els professors a l'hora de participar en accions formatives gestionades per organitzacions professionals, en concret sindicats i cooperatives, així com l'organització i participació en jornades tècniques i l'edició de revistes i butlletins.

7.2.2. Perspectives i propostes d'actuació

Per tal que la formació professional s'adapti a les necessitats col·lectives del territori i a les necessitats individuals de les persones cal augmentar la seva flexibilitat. Això permetrà, d'una banda, que els centres s'especialitzin i es diferenciïn entre ells, de forma que els alumnes es matriculin perquè estan més interessats en els continguts específics que ofereix el centre que, per exemple, en la proximitat física als mateixos. Tanmateix la flexibilitat ha de permetre que els treballadors del sector puguin cursar aquests estudis en horari de tarda i amb una menor càrrega lectiva anual, de forma que els actuals 2 cursos es podrien convertir en 3, fins i tot amb fórmules que permetin concentrar les classes en l'època de menor activitat agrària, tot i que avui dia la diversificació de produccions i l'ocupació a temps parcial pot dificultar aquestes mesures. En aquest sentit, alguns dels crèdits es podrien oferir per via telemàtica, establint sessions presencials de tutoria i consulta de dubtes. Així els actuals treballadors/es en actiu podrien comptabilitzar la formació i el treball, afavorint-se el necessari *feed-back* entre les necessitats dels treballadors i la realitat de la formació impartida.

Pel que fa a la futura distribució de centres i especialitats en l'actualitat es detecten mancances i duplicitats: alguns dels centres del Camp de Tarragona haurien d'ofertar l'especialitat d'*Explotacions ramaderes*. Tanmateix creiem que a curt termini no té massa sentit que ambdós centres ofereixin estudis forestals, atès que la demanda de titulats d'aquesta especialitat sembla, per ara, escassa. A mig i llarg termini sembla més que dubtosa la viabilitat dels 23 centres que en la actualitat ofereixen estudis de formació professional agrària, alguns dels quals comencen el curs amb 7 ó 8 alumnes matriculats en determinades especialitats (bàsicament de grau mitjà), considerant que es poden produir al llarg de l'any algunes baixes. Sembla que el futur passarà per la concentració de centres, els quals s'especialitzaran i es diferenciaran molt entre ells. Creiem també que a mig termini s'haurà de produir una integració dels centres que depenen del DARP en la xarxa del Departament d'Ensenyament.

Un grup de professors i un bon nombre d'alumnes demana el pas directe dels cicles formatius de grau mitjà als de grau superior, reproduint el model que plantejava la Llei General d'Educació del 70. La LOCE, en el seu article 38, regula l'accés als cicles formatius de grau superior, per als quals, si es procedeix d'un cicle formatiu de grau mitjà calen dos requisits: tenir 18 anys i superar una "prova de maduresa en relació als objectius del batxillerat". Ens sembla una estratègia encertada, però caldrà que aquesta "prova de maduresa" no sigui la porta falsa per accedir al grau superior sense passar pel batxillerat, ja que bona part del prestigi d'aquest cicles ve donat pel fet que els alumnes necessitin el batxillerat per accedir-hi. En tot cas es faria inviable un grau superior, amb un important component teòric, sense un bon nivell en àrees instrumentals, cosa per ara més que dubtosa en un bon gruix dels alumnes que no han superat satisfactòriament el batxillerat.

Actualment els centres educatius --tant de formació professional com els que imparteixen batxillerat-- actuen sense coordinació, saturant les empreses amb demandes de places per a què els seus alumnes realitzin pràctiques. Caldria la creació d'un òrgan que actués com a referent del Camp de Tarragona per donar impuls i capacitat de coordinació a les iniciatives de millora de la

formació professional, potenciant la comunicació escola-empresa, coordinant la formació en centres de treball (FCT) dels alumnes de cicles formatius i del crèdit complementari d'estada a l'empresa dels alumnes de batxillerat (durada aproximada de 70 hores), i dissenyant el mapa de centres i especialitats amb criteris basats en la racionalitat de la demanda de professionals partint d'estudis sectorials i estratègics. Es podrien seguir models ja aplicats amb èxit a ciutats com Barcelona, on l'Ajuntament va crear l'any 1994 el *Consell de la Formació Professional*, que estableix una línia de cooperació permanent i global entre el sistema educatiu i el productiu, tanmateix caldria que els Consells Comarcals del Camp de Tarragona promoguessin estudis per determinar la realitat de l'oferta i la demanda professional, com es fa per exemple al Bergadà (López i Piqué, 1997), el Vallès Oriental (Colomé i Riera, 1994) o el Baix Llobregat (Riera, 1995) entre d'altres.

En aquest moments els cursos que tenen més demanda entre els treballadors del sector són els d'obtenció del carnet d'aplicador de productes fitosanitaris, que l'administració obliga a tenir a tots els treballadors del sector. S'hauria d'establir un sistema que condicionés l'obtenció d'ajuts a la realització de cursos de formació permanent o a la superació de crèdits de cicles formatius de la família professional agrària. Així s'hauria d'actuar sobre:

- La formació no reglada.

Caldria que les autoritats educatives competents vetllessin per la qualitat dels cursos, assegurant la idoneïtat dels professors que els imparteixen i l'adequació dels continguts, vetllant per les instal·lacions i els equips i màquines emprats en la formació, establint uns sistemes d'acreditació, amb el qual es garanteixi que les persones assistents assoleixen els continguts impartits.

- La formació reglada.

Insistim en el que dèiem en el punt anterior: s'hauria d'augmentar la flexibilitat dels cicles formatius establint la possibilitat de matricular-se per crèdits i no per cursos, afavorint la formació a distància, establiment d'horaris de tarda... perquè en cas contrari és difícil que un treballador del sector faci un mòdul professional de formació professional agrària per millorar la seva qualificació.

També s'haurien de promoure, des de l'administració, mesures encaminades a promoure l'assistència a fires i congressos sectorials, i la visita a explotacions, empreses, centres de producció, etc. nacionals i internacionals. Aquests intercanvis i visites es poden incloure dins d'accions formatives globals.

Es podria establir un carnet professional (a partir d'un registre informàtic centralitzat) on la formació anés acumulant punts amb una validesa temporal. Si les administracions consideren que la seguretat en el treball és important, podrien ofertar cursos, la superació dels quals atorgués més punts que d'altres.

Sembla que, a banda de seguretat en el treball, els professionals del sector tenen mancances greus en "control i qualitat del producte", "organització i gestió empresarial" i "aplicació de mesures agroambientals". Cursos d'informàtica i NNTT, "mecanització i instal·lacions" i "producció específica (olivera, raïm, horta...)" tindrien també una bona acollida.

7.3. Limitacions de l'avaluació realitzada

7.3.1. Limitacions metodològiques

Limitacions a causa de la grandària de la mostra:

L'ideal hauria estat treballar amb un error mostral del 3%, en el nostre cas l'error mostral s'ha situat entre el 6% i el 10%. Cal prendre precaucions a l'extrapolar les conclusions de la mostra a la totalitat de la població.

Limitacions a causa d'actituds favorables/desfavorables:

Una de les limitacions que havíem detectat *a priori* quan vam fer el disseny de la recerca feia referència a l'accés a la mostra en l'aplicació de tècniques experimentals (tal i com recollíem en la Taula 3.4.1. Models de recerca utilitzats i limitacions detectades *a priori* de l'apartat 3), el criteri per superar aquesta limitació era assegurar-se la cooperació de les persones integrades en el procés d'avaluació. En el punt 3.5.2. disseny de les mostres, de l'apartat 3, afirmàvem que en el procés de selecció dels membres de la població que formaran les diferents mostres (n) s'ha considerat que fèiem un *mostreig aleatori simple* des d'una població (N) de grandària finita, ja que els individus

que conformen les mostra no són seleccionats d'una forma aleatòria pura, són seleccionats pel procediment d'accessibilitat, atès que la participació en la investigació és voluntària, amb la qual cosa la mostra ha estat del tipus *no probabilística casual*. En aquests sentit és probable que el simple fet de respondre a una enquesta del tipus que hem proposat, pugui suposar una actitud favorable a les qüestions plantejades, cosa que podria esbiaixar els resultats; però les entrevistes realitzades a diferents grups de població, en les quals s'aprofundien les respostes obtingudes, permeten corregir els resultats finals.

7.3.2. Generalització de l'estudi

Creiem que les evidències posades de manifest amb el nostre estudi es poden extrapolar a altres àrees geogràfiques en què l'ocupació en el sector agrari disminueixi i augmenti en el sector serveis i la construcció o la indústria, especialment si es tracta d'àrees amb predomini d'agricultura periurbana.

7.4. Línies futures d'investigació

7.4.1. Dona i formació agrària al Camp de Tarragona

És àmplia la bibliografia que analitza la situació de la dona en el món rural, destaquen, entre d'altres, els estudis realitzats i les aportacions fetes per Cànoves (1992), l'Institut Català de la Dona (1994 i 2003), García (1997), Carrasquer i Romero (1999), Majoral i Sánchez (2002), i Francés i Perxacs (2003). Caldria contextualitzar les dades per al Camp de Tarragona, i veure la incidència de l'FP agrària (i dels altres nivells formatius) en aquest grup de població que representa un terç de la població activa rural. Així mateix es podria determinar per què, segons dades de l'Institut Català de la Dona (2003), només el 20 % dels associats de les més de 500 cooperatives agràries catalanes són dones, i únicament el 2 % de la representació a les juntes de govern hi està en les seves mans. Tanmateix s'hauria d'estudiar amb deteniment l'evolució de la matrícula i del professorat, per gèneres, establint comparacions amb altres sectors.

7.4.2. Altres modalitats de formació

En estudis futurs caldrà determinar l'impacte que sobre el sector tenen altres modalitats formatives, específicament les impartides des de cooperatives i sindicats agraris. En concret la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya (FCAC, 2003), va organitzar l'any 2002 un total de 253 accions formatives a tot Catalunya, amb la participació de prop de 5000 alumnes, i les diferents organitzacions professionals del sector i altres entitats no governamentals, dins dels programes plurirregionals de formació cofinanciats pel Fons Social Europeu i el MAPA, van impartir el mateix any cursos a uns 1000 alumnes (Muñoz, 2003).

Referències

- ABELLÓ, T. (1989): "La crisi del tombant de segle (1898-1917)" en OLIVÉ, E. (director): *Història del Camp de Tarragona. I Tarragonès*. Publicacions de la Diputació de Tarragona, pp. 174- 190.
- ACEVEDO, L. (1998): "Escuela Rural". *T. E. (Trabajadoras/es de la Enseñanza)*, núm. 196. Madrid: Federación de Enseñanza de CC.OO. pàg. 17.
- AJUNTAMENT DE BARCELONA (1994): *Estudi Delhi sobre la Formació Professional a Barcelona*. Regidoria d'Edicions i Publicacions. Ajuntament de Barcelona.
- ALBENTOSA, L. M. (1990): "Recientes transformaciones espaciales y medio-ambientales en el Camp de Tarragona". *Tarraco. Cuadernos de geografía*. Vol. 6. pp. 79-84.
- ALBERDI, R (1999): "Formación profesional, industrialización y sociedad en Valencia y en Cataluña desde finales del XVIII hasta la Ley de Educación de 1970". En *La formació professional i les transformacions socials i econòmiques: Actes de les XIV Jornades d'Història de l'Educació als Països Catalans* Vic: Eumo Editorial. pp. 115-139.
- ALCAIDE, M.; GONZALEZ, M.; FLÓREZ, I. (1996): *Mercado de trabajo, reclutamiento y formación en España*. Madrid: Pirámide.
- ALMAU, A. (1999): "Un instituto rural con dimensión europea". *Cuadernos de Pedagogía*, núm. 278. pp. 33-38.
- ANDREU, M. (2003): "La formació professional: peça clau de l'entorn educatiu de Camp Joliu". *Camp Joliu del Penedès*, núm. 13. L'Arboç: Associació Camp Joliu. Pag. 16.
- ANTEM, O. (2002): "Els cicles formatius amb més sortida". *Cicles Formatius*, núm. 11. Barcelona. Editor Joan Pons. pàg. 5.
- ARÉVALO, J. (2003): "Formación profesional... esa gran desconocida". *El País*, dilluns 31 de març de 2003.
- ARY, D.; CHESER, L.; RAZAVIEH, A. (1972): *Introduction to Research in Education*. San Francisco: Holt, Rinehart and Winston.
- ASSOCIACIÓ "CAMP JOLIU DEL PENEDÈS" (2001): *Memòria del curs 2000-2001 i conclusions de la XVIII assemblea*. L'Arboç del Penedès, Associació "Camp Joliu del Penedès".
- ASSOCIACIÓ "CAMP JOLIU DEL PENEDÈS" (2003): *Memòria del curs 2002-2003 i conclusions de la XX assemblea*. L'Arboç del Penedès, Associació "Camp Joliu del Penedès".
- BALLESTEROS, B.; GARCÍA, J.L.; GONZÁLEZ, M.A. (2001): *Introducción a la investigación en educación*. Madrid: UNED.

BARBIER, J. M. (1993): *La evaluación en los procesos de formación*. Barcelona: Ed. Paidós i Ministerio de Educación y Ciencia.

BARREIRO, F.; JIMÉNEZ, E.; SÁNCHEZ, J-E. (1998): *Los nuevos yacimientos de empleo. Los retos de la creación de empleo desde el territorio*. Madrid: Fundación Cirem.

BARRIOS, R; FERRERES, V.; JIMÉNEZ, B.; VIVES, M. (1995): "Análisis del proceso interno de una investigación cualitativa." En VILLAR, L.M. i MEDINA, A. (coord.) *La evaluación de programas educativos, centros y profesores*. Madrid: Universitas. pp. 331-355

BAS, J. M. (2001): "Avaluació i finançament del nou sistema educatiu", Jornades d'Ensenyament Secundari, Barcelona, novembre de 2001, FETE-UGT.

BATET, I. (2002): "Zacaries Henar Moros: ¿Cómo se puede mejorar la educación sin más recursos?", *La Vanguardia*, 13 de novembre de 2002.

BES, E. (2003): "Los primeros eslabones en la cadena de formación agrorural: funcionarios, técnicos, formadores y responsables". Comunicació a la *Jornada sobre "Formación e Innovación Agraria"*, dins les *Jornadas Temáticas elaboración "Libro Blanco de la Agricultura y el Desarrollo Rural"*. Madrid: MAPA.

BLANCO, A.; GÓMEZ, J. i SALVADOR, F. (1997): *Estratègies de recollida de dades*. Barcelona: Editorial UOC.

BLASCO, J. F.; LÓPEZ, J.; MOMPALER, M. A (2002): *Regímenes Especiales de la Seguridad Social*, 4a Ed. València: Ed. Tirant Lo Blanch.

BLAY, J. (2002): "L'ocupació de l'espai litoral comprès entre la desembocadura del Francolí i el Cap de Salou". *Kesse*, núm. 32. Tarragona: Cercle d'Estudis Històrics i Socials Guillem Oliver. pp. 4-10.

BIGORDÀ, M. (2002): "Entrevista a un antic alumne". *Camp Joliu del Penedès*. L'Arboç: Associació Camp Joliu. Disponible en <http://www.campjoliu.org/articulos1.htm> (15 de juny de 2003).

BOIX, R. (2002): "Educació, ruralitat i territori: la construcció d'una identitat pròpia". En *Temps d'Educació. Revista de la Divisió de Ciències de l'Educació de la UB*. núm. 26. pp. 119-120.

BORGES, J. L. (1990): *La cifra*. Madrid: Alianza.

BRUNET, I. i PASTOR, I. (2001): "Formación, empleabilidad y desigualdades sociales". VII Congreso Español de Sociología. Salamanca.

BRYDEN, J.; BOLLMAN, R. (2000): "Rural employment in industrialised countries". *Agricultural Economics*, Vol. 22 (2). pp. 185-197.

BUENDÍA, L. (1994a): "Técnicas e instrumentos de recogida de datos". En *Investigación Educativa*. Sevilla: Ediciones Alfar.

BUENDÍA, L. (1994b): "El proceso de investigación". En *Investigación Educativa*. Sevilla: Ediciones Alfar.

- BUENDÍA, L. (1998): "La investigación sobre Evaluación Educativa". *Revista de Investigación Educativa*, 14, 2, pp. 5-24
- BUENDÍA, L. (1998b): "La investigación por encuesta". En BUENDÍA, L.; COLÀS, P. i HERNÁNDEZ, F.: *Métodos de investigación en Psicopedagogía*. Madrid: McGraw-Hill.
- BUENDÍA, L. (1998c): "La investigación observacional". En BUENDÍA, L.; COLÀS, P. i HERNÁNDEZ, F.: *Métodos de investigación en Psicopedagogía*. Madrid: McGraw-Hill.
- CABALLER, V. (1998): "La projecció de l'agroindústria sobre l'agricultura de l'any 2001". En *La Catalunya rural en l'horitzó del 2001*. Barcelona. Dossiers agraris ICEA, núm. 4. pp. 85-97.
- CABRÉ, J. (2002): "Tinc un bon record de l'escola". *Escoles Agràries de les Terres de Lleida*. núm. 1. Lleida: Escoles Agràries de Lleida.
- CABRERA, L. J. (1997): "La FP en España antes de la Ley General de Educación de 1970". *Revista de Educación*, 312, pp. 173-190
- CAMPA, R. (2002): "I si parlem... de l'escola rural?". En *Temps d'Educació. Revista de la Divisió de Ciències de l'Educació de la UB*. núm. 26. pp. 121-132.
- CANOSA, F. (2002): "Escola rural: petita, pública i de poble". *La revista de Blanquerna*, núm. 7. Barcelona: Universitat Ramon Llull. pp. 4-8.
- CÁNOVES, G. (1992): *Mujer, trabajo y explotación agraria familiar: un análisis desde la geografía del género*. Tesis doctoral, directora: M. D. García. Col·lecció de Tesis Doctorals Microfitxades. Facultat de Filosofia i Lletres. Universitat Autònoma de Barcelona.
- CARMENA, G. i GONZALEZ, J. (1984): *La escuela en el medio rural*. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia.
- CARMENA, G. (1986): "Sistema educativo y medio rural: la formación profesional". *Revista de Estudios Agro-Sociales*, 136, pp.109-134.
- CARRASQUER, P.; ROMERO, A. (1999): "El treball i l'ocupació a Catalunya". En Fundació Jaume Bofill, *Informe per a la Catalunya del 2000*. Barcelona: Ed. Mediterrània, pp. 75-90.
- CARRERAS, C. i MARTÍNEZ, S. (1999): *Atles de Catalunya, regions i comarques*. Barcelona: Text-La Galera.
- CASANOVA, M. A. (1995): *Manual de Evaluación Educativa*. Madrid: La Muralla.
- CASANOVAS, J. (1999): "Formación profesional en el sistema català d'ensenyament agrari (1912-1932)". En *La formació professional i les transformacions socials i econòmiques: Actes de les XIV Jornades d'Història de l'Educació als Països Catalans* Vic: Eumo Editorial. pp. 167-176.
- CASAS, M; GARCÍA, M. (2001): "Un alumne per km². L'assessorament psicopedagògic en l'àmbit rural" *Guix*. Núm. 272. pp. 38-43

CASTILLO, S.; GENTO, S. (1995): "Modelos de evaluación de programas educativos." En VILLAR, L.M. i MEDINA, A. (Coord.) *La evaluación de programas educativos, centros y profesores*. Madrid: Universitas. pp. 25-69.

CCOO (2003): "La LOCE, això és el que hi ha !" *Informa*, abril 2003. Barcelona: Comissions Obreres Ensenyament. Pàg. 2.

CEDEFOP (1987): *Terminologie de la formation professionnelle. Concepts de base*. Groupe Interinstitutionnel de Terminologie des Communautés Européennes. Cedefop, Berlín.

CHECCHI, A. (1998): "Agricultura i territori a Catalunya. El desenvolupament rural en l'horitzó post 2000". En *La Catalunya rural en l'horitzó del 2001*. Barcelona. Dossiers agraris ICEA, núm. 4. pp. 51-83.

COHEN, L. i MANION, L. (1990): *Métodos de investigación educativa*. Madrid: La Muralla.

COLÀS, P. i BUENDÍA, L. (1994): *Investigación educativa*. Sevilla: Edicions Alfar.

COLOMÉ, F. i RIERA, P. (directors) (1994): *La formació professional a la comarca del Vallès Oriental*. Consell Comarcal del Vallès Oriental.

CONSEJO SUPERIOR DE LAS CÁMARAS OFICIALES DE COMERCIO, INDUSTRIA Y NAVEGACIÓN DE ESPAÑA (1992): *La formación profesional en el nuevo contexto europeo*. Madrid: Consejo Superior de Cámaras Oficiales de Comercio, Industria y Navegación.

CONSEJO SUPERIOR DE LAS CÁMARAS OFICIALES DE COMERCIO, INDUSTRIA Y NAVEGACIÓN DE ESPAÑA (2002): "El 63% de los alumnos de FP encuentran trabajo tras acabar las prácticas". *Revista Cámaras (Notícies de las Cámaras de Comercio, Indústria y Navegación)*, 34, marzo 2002, pàgina 12.

CONSELL CATALÀ DE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL (2002): *Pla General de Formació Professional a Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Consell Català de Formació Professional.

CONSELL DE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL DE BARCELONA (2003): *Formació professional, universitat i treball promoció 2001*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona. Secretaria del Consell de la Formació Professional de Barcelona.

CONTRERAS, I.; GUÀRDIA, J. (1999): "Entrevista: Josep Riera i Porta" *Les notícies de llengua i treball*, núm. 7. Publicació del servei de normalització lingüística de la UGT de Catalunya. pp. 12-14.

CORTADA, R. (1975): *Planteamiento pedagógico de la Formación Profesional agraria: su aplicación en España*. Tesis doctoral inèdita. Director: A. Sanvisens. Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació. Universitat de Barcelona.

CORTI, A. M. (2000): "La vinculación entre educación y trabajo a finales del milenio". *Innovación Educativa*, núm. 10, pp. 133-139.

CUCURELLA, S. (2002): "Realitat i perspectives de l'ensenyament secundari" *Docència*, núm. 17. Ustec-stes, intersindical alternativa de Catalunya. pp. 11-16.

CSI-CSIF (2001): "Comunicat del comitè executiu del sector nacional de la CSI-CSIF sobre la llei de qualitat". *El Full de l'Ensenyament*, núm. 37. Barcelona: Central Sindical Independent i de Funcionaris. pp. 2-3.

DARP (2001): *Estudi del nivell de satisfacció i profit dels alumnes que han cursat estudis a les 14 escoles de capacitació agrària del DARP en el període 1990-2000*. Direcció General de Producció Agrària i Innovació Rural.

DE KETELE, J.M. i ROEGIERS, X. (1995): *Metodologia para la recogida de informació*. Madrid: La Murada.

DE LA ORDEN, A.; MAFOKOZI, J. (1999): "La investigación educativa: naturaleza, funciones y ambigüedad de sus relaciones con la práctica y la política educativas". *Revista de Investigación Educativa*, 17, 1, pp. 7-29.

DE MOYA, J.M.; MAHAMUD, N. (2004): "Entrevista a Josep Bargalló, nuevo consejero de educación de Cataluña". *Magisterio*, núm. 11611 (14 de gener de 2004), pàgina 7.

DENDALUZE, I. (1998): "Algunos retos metodológicos". *Revista de Investigación Educativa*, 16, 1, pp. 7-24.

DEPARTAMENT DE TREBALL DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (1996): *Anàlisi sectorial del mercat de treball a Catalunya (1990-1994), avenç 1995*. Generalitat de Catalunya. Departament de Treball. Secretaria General. Gabinet Tècnic.

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (2001): *Estadística de l'ensenyament 1980-2000*. Departament d'Ensenyament. Subdirecció General d'Estudis i Organització. Barcelona.

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA(2001b): *Percepció de la qualitat de la Formació Professional Específica des de l'òptica dels alumnes que han seguit Cicles Formatius durant el curs 1999-2000 i han finalitzat aquests estudis*. Informes del Departament d'Ensenyament. Direcció General de Formació Professional.

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (2002): *Estudiar a Catalunya 2002*. Departament d'Ensenyament. Servei de Difusió i Publicacions. Barcelona.

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (2002b): *Debat sobre el sistema educatiu català. Conclusions i propostes. (Conferència Nacional d'Educació 2000-2002)*. Departament d'Ensenyament. Servei de Difusió i Publicacions. Barcelona.

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA(2002c): *Percepció de la qualitat de la Formació Professional Específica des de l'òptica dels alumnes que han seguit Cicles Formatius durant el curs 2000-2001 i han finalitzat aquests estudis*. Informes del Departament d'Ensenyament. Direcció General de Formació Professional.

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (2003): *Estadística de l'ensenyament curs 2001-2002*. Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació.

DÍAZ, T. (2000): "La cultura como factor estratégico del desarrollo rural". *Revista de Educación*, 322, pp. 69-88

DIMARA, E.; SKURAS, D. (2003): "Adoption of agricultural innovations as a two-stage partial observability process". *Agricultural Economics*, Vol. 28 (3). pp. 187-196.

DOMÈNECH (2002): *Informe de l'avaluació del currículum CFGM d'Explotacions Agràries Extensives*. Àrea d'Ordenació Educativa de la Direcció General de Formació Professional. Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Disponible en <http://www.xtec.es/fp/cicles> (15 de maig de 2003) i CD-ROM.

DOMINGO, M. (1998a): "La nueva formación profesional". Reus. *Horticultura*, 128, p. 118.

DOMINGO, M. (1998b): "Formación verde". Reus. *Horticultura*, 133, p. 68.

DOMINGO, M. (1999a): "Formación a distancia". Reus. *Horticultura*, 134, p. 108.

DOMINGO, M. (1999b): "Evaluación y control de calidad". Reus. *Horticultura*, 135, p. 79.

DOMINGO, M. (2001): "De què partim i on volem arribar" En VILÀ, C (coord.): *Què fem, del PCC?* Tarragona: El Mèdol. pp. 9-40.

DOMINGO, M.; GRÀCIA, J.; MONTANER, P. (2001); "Una experiència d'atenció a la diversitat" *Guix*. Núm. 276-277. pp. 56-60.

DUCH, M. (1989): "El Tarragonès durant la Segona República (1931-1936)" en OLIVÉ, E. (director): *Història del Camp de Tarragona. I Tarragonès*. Publicacions de la Diputació de Tarragona, pp. 203-222.

ECHEVARRÍA, B. (1993): *Formación Profesional. Guía para el seguimiento de su evolución*. Barcelona: PPU.

ECKERT, H.; VENEAU, P. (2000): "Le rapprochement de l'école et de l'entreprise dans l'enseignement technique: sur les limites d'une rationalisation volontariste". *Revue Française de Pédagogie*, 131, pp. 33-41.

ECO, U. (2001): *Cómo se hace una tesis*. Barcelona: Gedisa.

ENGUITA, M. (1990): "No hay más cera que la que arde: Educación, formación y empleo en España en el umbral del siglo XXI". *Revista de Educación*, 293, pp. 7-52.

ENGUITA, M. (1992): "Las enseñanzas medias en el sistema de la Ley General de Educación". *Revista de Educación*. Número extraordinario.

ESCUADERO, J. M.; GONZÁLEZ, M. T.; DEL CERRO, J. (1998): *Evaluación de programas, centros y profesores*. Colección Texto-Guía. Murcia: ICE-Universidad de Murcia.

ESGLEAS, J. (2002): "La formació tècnica i els esports d'aventura". *Cicles Formatius*, núm. 11. Barcelona. Editor Joan Pons. pàg. 6.

ESTRADA, G. i FORTUÑO, L. (2002): "Pràctiques a les empreses: estada al Parc Natural del Delta de l'Ebre". *La revista*, num. 3. Reus: Associació de l'IES d'Horticultura i Jardineria. pàg. 8.

EUROPEAN CENTRAL BANK (2002): *Labour market mismatches in euro area countries*. Frankfurt: ECB.

FAO (1999): *La agricultura urbana y periurbana*. 15è període de sessions, Comitè d'Agricultura. Roma: Organització de les Nacions Unides per l'Alimentació i l'Agricultura.

FAPAES (2002): "La reforma de la FP, un repte important. Una llei vàlida?". *FES*, núm. 9. pp. 5-7.

FAPAES (2003): "El nou pla de formació professional 2003-2006". *FES*, núm. 10. pàgina 5.

FCAC (2003): "Balanz de l'activitat formativa del 2002 i perspectives per al 2003". *Agroactivitat*, núm. 7. Barcelona: Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya. pàgina 17.

FEDERACIÓ DE MOVIMENTS DE RENOVACIÓ PEDAGÒGICA DE CATALUNYA (2001): *El sistema educatiu avui. Situació actual i perspectives*. Barcelona: Federació MRP.

FERRERES, S. (1997): "La formació com a desenvolupament professional dels docents de secundària." En ANTON, E.A. (coord.) *Formació inicial del professorat d'educació secundària: Qüestions psicopedagògiques*. Tarragona: El Mèdol.

FERNÁNDEZ, A.; RODRÍGUEZ, L.; PAREJO, J. A.; GARCÍA, L. (1983): *Progreso tecnológico y agricultura*. Madrid: Banco de Crédito Agrícola.

FERNÁNDEZ, L. (2001): "Caminos del cambio tecnológico en las agriculturas españolas" en PUJOL, J.; GONZÁLEZ DE MOLINA, M.; FERNÁNDEZ, L.; GALLEGU, D.; GARRABOU, R.: *El pozo de todos los males. Sobre el atraso en la agricultura española contemporánea*. Barcelona: Crítica. pp. 95-146.

FETE-UGT (2003a): "La aprobación de la LOCE no pone punto final al conflicto educativo". *El Boletín*, núm. 4, Madrid: Federación de Trabajadores de la Enseñanza de UGT. Pàgina 1.

FETE-UGT (2003b): "Cataluña: FETE-UGT exige un pacto de Estado para consensuar la aplicación de la LOCE". *El Boletín*, núm. 7. Madrid: Federación de Trabajadores de la Enseñanza de UGT. Pàgina 2.

FEU, J.; SOLER, J. (2002): "Més enllà de l'escola rural: Cap a un model integral i integrador de l'educació en el territori" En *Temps d'Educació. Revista de la Divisió de Ciències de l'Educació de la UB*. núm. 26. pp. 133-156

FONT, M. (2002): "Pràctiques al Parc Nacional d'Aiguestortes i Estany de Sant Maurici". *La revista*, num. 3. Reus: Associació de l'IES d'Horticultura i Jardineria. pàg. 20.

FRAILE, C.; IRIARTE, J. A.; OLALLA, M.T. (2000): "La LOGSE vista des de el medio rural". *Revista de Educación*, 322. pp. 159-164.

FRANCÉS, G.; PERXACS, H. (2003): "La representació de les dones a les cooperatives agràries". *La Terra*, núm. 285. Barcelona. Unió de Pagesos. pp. 20-21.

FRUTOS, L.; GUARDIOLA, P.; SOLANO, J.C. (2001): "La nueva formación profesional y su perfil social". VII Congreso Español de Sociología. Salamanca.

FUNCAS (1998): *Empleo y paro en la economía española*. Madrid: Fundación de las Cajas de Ahorros Confederadas Para la Investigación Económica y Social.

FUNDACIÓN UNIVERSIDAD-EMPRESA (1985): *Los estudios de Técnico Agropecuario*. Monografías profesionales núm. 74. Madrid: Fundación Universidad-Empresa.

GAIRÍN, J. (1996): "La detección de necesidades de formación". En *Actas CIFO. 2º Congreso Internacional de Formación Ocupacional: Formación para el Empleo*. Departament de Pedagogia Aplicada, Universitat Autònoma de Barcelona. pp. 71-116.

GALÍ, A. (1982): *Història de les institucions i del moviment cultural a Catalunya. Llibre VI: Ensenyaments i serveis agrícoles*. Barcelona: Fundació Alexandre Galí.

GAMUNDI, J. (2002): "Entrevista amb Francesc Pasqual i Pelach, president de Joves agricultors i Ramaders de Catalunya (JARC)". *Catalunya Rural i Agrària*, 92. pp. 5-7.

GARCIA, E. (2000): "La diversificació d'activitats com a estratègia de supervivència de l'agricultura familiar". *Quaderns Agraris*, núm. 26, pp. 39-58.

GARCÍA, E. (2002): "Unió de Pagesos torna a imposar-se en les eleccions del camp tot i perdre 4 delegats". *El Punt*. Dilluns 2 de desembre de 2002.

GARCÍA, F. (2001): *El sector agrari a Catalunya. Evolució, anàlisi i estadístiques (1986-2000)*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.

GARCÍA, M. (2002): "Estrategias comerciales para el nuevo milenio". En "Informe sobre la Industria Hortícola". *Horticultura (Revista de Industria, Distribución y Socioeconomía Hortícola)*. Extra 2002. Reus. pp. 14-28.

GARCÍA, M. D. (1995): *Mujer y agricultura en España. Género, trabajo y contexto regional*. Vilassar de Mar: Oikos-Tau

GARCÍA, V. (1980): *La educación en la España del siglo XX*. Madrid: Rialp.

GAVIRIA, J. L. (2000): "El muestreo y su problemática en las evaluaciones de programas institucionales". *Revista de Investigación Educativa*. Vol. 18, 2, pp. 393-404

GENTO, S. (1996): *Instituciones educativas para la calidad total*. Madrid: La Muralla.

GIL, J. (1994): *Análisis de datos cualitativos. Aplicaciones a la investigación educativa*. Barcelona: PPU.

GIMENO, X. (1998): *Plans de Formació Permanent del Professorat. Una proposta d'avaluació*. Tesi doctoral inèdita. Director: Joaquín Gairín. Universitat Autònoma de Barcelona.

- GÓMEZ, C. (2003): "La formación y profesión en la agricultura española". Comunicació a la *Jornada sobre "Formación e Innovación Agraria"*, dins les *Jornadas Temáticas elaboración "Libro Blanco de la Agricultura y el Desarrollo Rural"*. Madrid: MAPA.
- GÓMEZ, C.; GONZÁLEZ, J.J. (2002): *Agricultura y sociedad en el cambio de siglo*. Madrid: McGraw-Hill.
- GÓMEZ, F. (1992): "La formación profesional en España: del estatuto de 1928 a la LOGSE". *Revista Española de Pedagogía*. L. 192. pp. 346-352.
- GONZÁLEZ, A. P. (1999): "La evaluación de los planteamientos institucionales". En JIMÉNEZ, B. (Editor): *Evaluación de programas, centros y profesores*. Madrid: Ed. Síntesis. pp. 207-236.
- GONZÁLEZ, F. (2002): "Els municipis residencials del litoral del Camp de Tarragona. Entre els espais del lleure i la formació de ciutat". *Kesse*, núm. 32. Tarragona: Cercle d'Estudis Històrics i Socials Guillem Oliver. pp. 11-13.
- GONZÁLEZ, J. (1986): "Situación de la formación profesional en el medio rural: un análisis de su financiación". *Revista de Estudios Agro-Sociales*, 136, pp.135-193.
- GONZÁLEZ, J. (2001): "Formació i empresa, dos àmbits que han d'anar lligats". *Revista de Qualitat*, núm. 43. CIDEM, Centre Català de Qualitat. pp. 9-12.
- GONZÁLEZ, M. (2001): *Sociología y ruralidades*. Madrid: Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación.
- GRANDE, M.; HERVÀS, M.J. (1992): "La escuela en el medio rural". *Documentación Social*, núm. 87. pp. 115-125.
- GRANDE, M. (1993): "La Escuela Rural en España. De la LGE a la LOGSE. Balance y perspectivas" Tesis doctoral inèdita. Director: J. Hernández. Departament de teoria i Història de l'educació. Universitat de Salamanca.
- GRANDE, M. (1997): "La formación profesional. De la Ley General de Educación a la LOGSE". *Historia de la Educación*, núm. 16. pp. 373-393.
- GRANDE, M. (1998): "La educación secundaria en el medio rural". *Aula de Innovación Educativa*. Núm. 77, pp. 47-52
- GREEN, A.; LENEY, T.; WOLF, A. (2001): *Convergencias y divergencias en los sistemas europeos de educación y formación profesional*. Barcelona: Ed. Pomares.
- GUARDIOLA, P. (2001): "El prestigio social de la FP". Actas del VII Congreso Español de Sociología. Salamanca.
- GUBA, E.G. (1983): "Criterios de credibilidad en la investigación naturalista", a GIMENO, J. i PÉREZ, A. *La enseñanza: su teoría y su práctica*. Madrid: Akal.
- HERNÁNDEZ, F. (1998): "Conceptualización del proceso de la investigación educativa". En BUENDÍA, L.; COLAS, P. i HERNÁNDEZ, F.: *Métodos de investigación en Psicopedagogía* Madrid: McGraw-Hill. pp. 1-60.
- HERNÁNDEZ, R.; FERNÁNDEZ, C.; i BAPTISTA, P. (1998): *Metodología de la Investigación*. Mèxic: McGraw-Hill.

HERVIEU, B. (1996): "Agricultura y territorio: nuevas orientaciones para la política agraria". *Revista de Economía Agraria*, núm, 176. Madrid: MAPA.

HORBULYK, T.H. (2001): "The social cost of labor in rural development: job creation benefits re-examined". *Agricultural Economics*, Vol. 24 (2). pp. 199-208.

IDESCAT (1990): *Cens agrari 1989*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Institut d'Estadística de Catalunya.

IDESCAT (2001): *Anuari estadístic de Catalunya 2001*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Institut d'Estadística de Catalunya.

IDESCAT (2002): *Cens agrari 1999*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Institut d'Estadística de Catalunya.

INSTITUT CATALÀ DE LA DONA (1994): *La Dona en el món rural: situació i perspectives*. Barcelona: ICD

INSTITUT CATALÀ DE LA DONA (2003): *Gènere, agricultura i representació de les dones en les cooperatives agràries de Catalunya*. Barcelona: ICD

INSTITUTO NACIONAL DE ESTADÍSTICA (INE) (1945): *Estadística de la enseñanza en España*. Madrid: INE.

INSTITUTO NACIONAL DE ESTADÍSTICA (INE) (2003): *EPA 2002. Series históricas revisadas (1976-2001)*. Madrid: INE. CD-ROM.

INEM (2000): *Nuevos yacimientos de empleo*. Madrid: Observatorio Ocupacional del INEM. Informes, juny 2000.

IRTA (2000): *Memòria d'Activitats de l'any 1999 de l'Estació Experimental de l'Ebre a Amposta*. Amposta: E.E. de l'Ebre. Disponible en www.irta.es (15 de maig de 2003).

IRTA (2002): "Encarant el futur", *Butlletí informatiu*, Any XV – Núm. 72. pp.1.

JARIOT, M. (2001): *La evaluación de la intervención mediante programas de orientación. El proceso de evaluación del desarrollo de una intervención desde un modelo de consulta*. Tesi doctoral inèdita. Director: J. Montané. Facultat de Ciències de l'Educació. Universitat Autònoma de Barcelona.

JIMÉNEZ, B. (1996): *Claves para comprender la formación profesional en Europa y en España*. Barcelona: EUB.

JIMÉNEZ, B. (1997): "L'Avaluació" En ANTON, E.A. (coord.) *Formació inicial del professorat d'educació secundària: Qüestions psicopedagògiques*. Tarragona: El Mèdol. pp. 81-98.

JIMÉNEZ, B. (1999): "Evaluación de la docencia". En JIMÉNEZ, B. (Editor): *Evaluación de programas, centros y profesores*. Madrid: Ed. Síntesis. pp.173-206.

JIMÉNEZ, C. i ROMERO, M. (1999): "L'evolució legislativa de la formació professional en el període 1936-1957 i la seva incidència a l'Escola del Treball de Tarragona". En *La formació professional i les transformacions socials i econòmiques: Actes de les XIV*

- Jornades d'Història de l'Educació als Països Catalans* Vic: Eumo Editorial. pp. 273-280.
- JORNET, J. M.; SUÁREZ, J. M.; PÉREZ, A. (2000): "La validez en la evaluación de programas". *Revista de Investigación Educativa*. Vol. 18, 2, pp. 341-356.
- KÄMÄRÄIMEN, P. (1996): "Què són les competències clau" En *La formació al segle XXI, les competències clau*. Institut Català de Noves Professions. Barcelona, pp. 15-23.
- KISH, L. (1982): *Muestreo de encuestas*. Mèxic D. F.: Editorial Trillas.
- LACRUZ, L. M. (1997): *Entre surcos y pupitres. Historia de la formación profesional en la España de Franco*. Madrid: Endymion.
- LACRUZ, L. M. (2000): "Aulas entre rastrojos". *Revista de Educación*, 322. pp. 11-28.
- LANDETA, J. (1999): *El método Delphi. Una técnica de previsión para la incertidumbre*. Barcelona: Ed. Ariel.
- LATORRE, A; DEL RINCÓN, D.; ARNAL, J. (1996): *Bases metodológicas de la investigación educativa*. Barcelona: Hurtado Ediciones.
- LIMÓN, D. (2001): "Evaluación de necesidades desde la consulta a expertos como instrumento de planificación educativa". En *Educació i Cultura*, núm. 14. pp. 33-48.
- LIZASOAIN, L.; JOARISTI, L. (2000): "El análisis de datos en la evaluación de programas educativos". *Revista de Investigación Educativa*. Vol. 18, 2, pp. 357-379
- LLOP, J. (2002): *La industrialització de Tarragona (1957-1971) i les seves circumstàncies*. Tarragona: Arola Editors.
- LLOP, J. (2003): "Els empresaris reusencs i el seu paper en la industrialització de Tarragona". *Treballs Canongins 2003*. La Canonja: Centre d'Estudis Canongins "Ponç de Castellví".
- LÓPEZ, J. i PIQUÉ, J.M. (coordinadors)(1997): *L'oferta formativa i la demanda professional a la comarca del Bergadà*. Barcelona: Institut Català de Noves Professions.
- MAJORAL, R.; SÁNCHEZ, D. (2002): "Las mujeres en el sector agrario y en el medio rural español". Comunicació a la *Jornada sobre "Relevo generacional e incorporación de las mujeres al medio rural"*, dins les *Jornadas Temáticas elaboración "Libro Blanco de la Agricultura y el Desarrollo Rural"*. Madrid: MAPA.
- MANZANO, V. (1993): *Análisis estadísticos con el SPSS/PC+. Fundamentos de análisis, preliminares, estudios descriptivos y utilidades*. Madrid: RA-MA.
- MANZANO, V. (1995): *Inferencia Estadística. Aplicaciones con SPSS/PC+*. Madrid: RA-MA.
- MANZANO, V.; PÉREZ, F.J. i FAZELI, H. (1999): *Análisis de datos en Psicología*. Madrid: Pirámide.

MANZANO, V. (2000): *Programa de lliure distribució MAS*, disponible en: www.pdipas.us.es/v/vmanzano/programas/programas.html (15 de maig de 2003).

MARCELO, C. (1994): Estrategias de análisis de datos en investigación evaluativa, en VILLAR, L.M. (Coord.) *Manual de Entrenamiento: evaluación de procesos y actividades educativas*. Barcelona: PPU.

MARCHESI, Á. I MARTÍN, E. (1998): *La calidad de la enseñanza en tiempos de cambio*. Madrid: Alianza Editorial.

MARGALEF, J i SEGARRA, A. (directors) (2000): *L'agroindustria a les comarques de Tarragona. Mercats i rendes*. Sèrie promoció econòmica. Tarragona: Diputació de Tarragona.

MARTÍN, J.L. (2003): "La formación en el sector agrario". Comunicació a la *Jornada sobre "Formación e Innovación Agraria"*, dins les *Jornadas Temáticas elaboración "Libro Blanco de la Agricultura y el Desarrollo Rural"*. Madrid: MAPA.

MARTINEZ, J. (2000): "La formación profesional. Un problema que continua". En *Informa ensenyament públic*, novembre 2000. Federació d'Educació CCOO.

MARTÍNEZ, M. J. (1999): "La Ley de Formación Profesional Industrial de 1955: un balance de la Ley del Aprendizaje". En *La formació professional i les transformacions socials i econòmiques: Actes de les XIV Jornades d'Història de l'Educació als Països Catalans* Vic: Eumo Editorial. pp. 307-316.

MARTÍNEZ, M. J. (1999b): "Vencer y convencer con la formación profesional: La LGE, una reforma mal entendida". En *La formació professional i les transformacions socials i econòmiques: Actes de les XIV Jornades d'Història de l'Educació als Països Catalans* Vic: Eumo Editorial. pp. 423-431.

MAS, S. (1999): "El fons documental de l'IES Comte de Rius de Tarragona (1928-1989)". En *La formació professional i les transformacions socials i econòmiques: Actes de les XIV Jornades d'Història de l'Educació als Països Catalans* Vic: Eumo Editorial. pp. 317-324.

MASSOT, A (1997): "La cuestión rural. ¿Política Rural Integrada y desintegrada de la PAC?. El camino de la Agenda 2000". *Agricultura*, 766.

MASSOT, A. (1998): "L'agricultura catalana i la unió europea en el 2001: a la recerca d'una política per al camp català (un debat que comença)". En *La Catalunya rural en l'horitzó del 2001*. Barcelona. Dossiers agraris ICEA, núm. 4. pp. 99-120.

MATÉ, V. (2003a): "El campo critica el nuevo régimen de Seguridad Social agraria". *El País*, lunes 5 de mayo de 2003.

MATÉ, V. (2003b): "El Gobierno corrige un nuevo "error" y da marcha atrás en la reforma del régimen agrario". *El País*, jueves 8 de mayo de 2003.

MAURI, T. i MIRAS, M. (1996): *L'avaluació en el centre escolar*. Barcelona: Graó.

MEDINA, A. (1991): *Teoría y métodos de evaluación*. Madrid: Cincel.

MELO, A. (2000): "Educación y formación para el desarrollo rural". *Revista de Educación*, 322, pp. 89-100

- MESTRES, J. (1998): *Avaluació de centres educatius*. Barcelona: Editorial UOC.
- MESSINA, G; WEINBERG, P. (1997): "Gestión de la formación profesional". En *La educación técnica y la formación profesional*. Santiago de Chile: UNESCO, Oficina Regional de Educación para América Latina y el Caribe. Any 8, num. 1, juny 1997. p.18.
- MIGUEL, M.; MADRID, M.; NORIEGA, i J. RODRIGUEZ, B. (1994): *Evaluación para la calidad de los institutos de educación secundaria*. Madrid: Escuela Española.
- MILLET, S. (2001): *Història de l'agricultura espanyola durant els segles XIX i XX*. Lleida: Pagés Editors.
- MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y CIENCIA (MEC) (1969): *La Educación en España. Bases para una política educativa (libro blanco)*. Madrid: MEC.
- MONTASELL, J. (1999): "La dinàmica del sector agrari". En Fundació Jaume Bofill, *Informe per a la Catalunya del 2000*. Barcelona: Ed. Mediterrània. pp. 233-242
- MORALES, J. A. (2002): "La formación profesional en las comarcas rurales". *Revista Herramientas*, núm. 66. Madrid: Fondo de Formación, pp. 31-37.
- MORENO, J. (1980): *La Formación Profesional en el ambiente rural del País Valenciano*. Madrid: CIDE (inèdit).
- MUJICA, I. (2001): "Los Centros Integrales en el País Vasco". *1er Congreso Internacional Centros Integrales de Formación Profesional en la Unión Europea*. Sant Sebastià – 23, 24 i 25 de maig de 2001. Departament d'Educació, Universitats i Investigació del Govern Basc. pp. 39-47.
- MUNICIO, P. (1992): "La evaluación segmentada de los programas". *Bordón*, 43(4), pp. 375-395.
- MUÑOZ, F. (2003): "Tres comarques, pendents de plans que resolguin els xocs entre sectors". *Dossier Econòmic de Catalunya*, 253. Any VII. 11 – 17 de gener, pp. 12-13.
- MUÑOZ, J. (2003): "Actividades formativas agrarias". Comunicació a la *Jornada sobre "Formación e Innovación Agraria"*, dins les *Jornadas Temáticas elaboración "Libro Blanco de la Agricultura y el Desarrollo Rural"*. Madrid: MAPA.
- MUÑOZ, T. (2003): "La LOCE (ley de calidad) está en vigor". *Informa*, març 2003. Barcelona: Comissions Obreres Ensenyament. Pàg. 14.
- NAVARRO, R (1979): *L'educació a Catalunya durant la Generalitat 1931-1939*. Barcelona: Edicions 62.
- NICOLÁS, L. (2002): "La invasió competencial converteix la llei de qualitat en una eina d'uniformització molt potent", *Avui*, 2 d'octubre de 2002.
- NIETO, J. M. (1996): *La autoevaluación del profesor*. Madrid: Escuela Española.
- OBSERVATORIO EUROPEO LEADER (1997): *Innovación y desarrollo rural*. Serie Informes del Observatorio LEADER, núm. 2. Brussel·les: Comissió Europea.

OCDE (1991): *Escuelas y calidad de la enseñanza. Informe internacional*. Barcelona: Paidós.

OECD (2003): *Education at a Glance. OECD Indicators 2003*. Paris: OECD Publications Service.

OIT (1998): *Informe sobre el empleo en el mundo 1998-1999. Empleabilidad y mundialización, papel fundamental de la formación*. Ginebra: Organización Internacional del Trabajo.

OLIVA, J. (1995): *Mercado de trabajo y reestructuración rural*. Madrid: Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación. Secretaría General Técnica.

OLIVÉ, E. (1989): "El franquisme" en OLIVÉ, E. (director): *Història del Camp de Tarragona. I Tarragonès*. Publicacions de la Diputació de Tarragona, pp. 253-282.

OLIVER, J. (direcció i redacció) (2001): *Anuari econòmic comarcal 2001, estimació del PIB comarcal 2000*. Barcelona: Caixa Catalunya.

OLIVIER, J; RAYMOND, J. L. (2002): *Educación formal y demanda de cualificación de la mano de obra en España: una visión a largo plazo*. Col·lecció documents, 15. Barcelona: Centre d'Economia Industrial.

ONTORIA, A. i al. (1995): *Mapas conceptuales*. Madrid: Narcea

ORDEN HOZ, A. de la; MAFOKOZI, J. (2000): "La investigación educativa: naturaleza, funciones y ambigüedad de sus relaciones con la práctica y la política educativas". *Revista de Investigación Educativa*. Vol. 17, 1, pp. 7-32

ORTEGA, M. A. (1995): *La parienta pobre (significante y significados de la escuela rural)*. Madrid: CIDE (inèdit).

PADILLA, M. (2003): "El 66 % de los alumnos de FP trabaja al año de acabar los estudios". *El País* (Edició de Catalunya), 22 de novembre de 2003.

PÉREZ, C. (2001): *Técnicas estadísticas con SPSS*. Madrid: Prentice Hall.

PÉREZ, J. I. (2001): "El nivel formativo del empleo en España: un análisis de la estructura sectorial y ocupacional". *Revista Herramientas*. Núm. 65. Madrid: Fondo de Formación, pp. 36-41.

PÉREZ, J. M. (1991): "Análisis empírico de la evolución del PIB y el desempleo en España (1970-1990)". *Boletín económico del ICE*. núm. 2302, pp. 64-67.

PÉREZ, R. i MARTINEZ, L. (1992): *Evaluación de centros y calidad educativa*. Madrid: Cincel.

PÉREZ, R. (1995): "Metodología para la evaluación de programas educativos". En VILLAR, L.M. i MEDINA, A. (coord.) *La evaluación de programas educativos, centros y profesores*. Madrid: Universitas. pp.109-144.

PÉREZ, R. (1995b): "Evaluación de programas educativos". En VILLAR, L.M. i MEDINA, A. (coord.) *La evaluación de programas educativos, centros y profesores*. Madrid: Universitas. pp.73-108.

- PÉREZ, R. (2000): "La evaluación de programas educativos: conceptos básicos, planteamientos generales y problemática". *Revista de Investigación Educativa*. Vol. 18, 2, pp. 261-287.
- PÉREZ, S. (2001): "El PP promueve una imagen catastrofista de la educación" *El País*, dilluns 19 de març de 2001.
- PÉREZ, V.; RODRÍGUEZ, J. C. (2002): *La educación profesional en España*. Madrid: Fundación Santillana.
- PLAYÀ, J. (2002): "La llegada de alumnos de FP y no catalanes a la universidad evita la caída de matrícula". *La Vanguardia*. 10 de desembre de 2002.
- PRATS, J. (1989): "El segle XIX al Tarragonès. Aspectes socials i econòmics". En OLIVÉ, E. (director): *Història del Camp de Tarragona. I Tarragonès*. Publicacions de la Diputació de Tarragona, pp. 142-173.
- PUELLES, M. de (1980): *Educación e ideología en la España contemporánea*. Barcelona: Labor.
- PUELLES, M. de (Coord.); BLAS, P. de; PEDRO, F. (1996): *Política, legislación e instituciones en la Educación secundaria*. Barcelona: ICE-HORSORI.
- PUJOL, J.; GONZÁLEZ DE MOLINA, M.; FERNÁNDEZ, L.; GALLEGU, D.; GARRABOU, R. (2001): *El pozo de todos los males: sobre el atraso de la agricultura española contemporánea*. Barcelona: Crítica.
- RANCHAL, F. (1997): "Les competències clau a Catalunya". En *Actes de la jornada La formació al segle XXI Les competències Clau*. Barcelona: Institut Català de Noves Professions.
- REDACCIÓ (2000): "Entrevista a Josep Maria Virgili, propietari de Vivers Virgili". *La Revista*, núm. 0. Reus: Associació de l'IES d'Horticultura i Jardineria. pp. 8-9.
- REDACCIÓ (2001): "Entrevista a Joaquim Gassó, propietari de Jardineria Gassó". *La Revista*, núm. 1. Reus: Associació de l'IES d'Horticultura i Jardineria. pàg. 10.
- REGIDOR, J.; CARMENA, G.; GARCÍA, J. (1983): "*La Formación Profesional para el mundo rural*" Informe de la Subdirección General de Investigación Educativa. Madrid: MEC
- REGIDOR, J. (2000): *El futuro del medio rural en España*. Madrid: Consejo Económico y Social
- REVISTA HERRAMIENTAS (2001): "Detección de necesidades formativas de los agricultores y ganaderos más desfavorecidos". *Revista Herramientas*, núm. 64. Madrid: Fondo de Formación, pàg. 5
- RIAL, A.; VARELA, J.; ROJAS, A. J. (2001): *Depuración y análisis preliminares de datos en SPSS*. Madrid: Ra-Ma.
- RIERA, P. (directora) (1995): *L'oferta de formació professional a la comarca del Baix Llobregat*. Consell Comarcal del Baix Llobregat.

RODA, R. (2002a): "Agricultura periurbana (I): definicions i característiques" *La Terra*, 277. Òrgan d'informació i debat de la Unió de Pagesos de Catalunya. pp.28-29.

RODA, R. (2002b): "Agricultura periurbana (II): descripció de les explotacions" *La Terra*, 278. Òrgan d'informació i debat de la Unió de Pagesos de Catalunya. pp.20-21.

RODRÍGUEZ, E. (2002): "L'educació rural: una tensió política de modernització". En *Temps d'Educació. Revista de la Divisió de Ciències de l'Educació de la UB*. núm. 26. pp. 157-180.

RODRÍGUEZ, G.; GIL, J.; GARCIA, E. (1996): *Metodología de la investigación cualitativa*. Màlaga: Aljibe.

RODRÍGUEZ, J. J. (1981): "La formación profesional en las zonas subdesarrolladas". *Cuadernos de Pedagogía*, 77. pp. 55-59

RODRÍGUEZ, J. J. (1997): *La formación profesional en España 1939-1982*. Junta de Castilla y León. Consejería de Educación y Cultura.

ROIG, J. (2002): "La formació durant la vida professional". En *Dossier Econòmic de Catalunya*, 242. p. 10.

ROS, M. (2003): "On són les escoles noves? On són els diners per construir-les?". *Informa*, març 2003. Barcelona: Comissions Obreres Ensenyament. pàg. 15.

ROTGER, B. (1992): *Evaluación formativa*. Madrid: Cincel.

ROIG, R. (2000): "La formació professional, un futur incert". *Docència*. Núm. 11, 2ª etapa. Barcelona: USTEC-STEs Intersindical Alternativa de Catalunya. pp. 4-5.

RUIZ, J. I. (1996): *Metodología de la investigación cualitativa*. Bilbao: Deusto.

SÁEZ, M. J. (1998): *Avaluació i optimització de programes educatius*. Barcelona: Editorial UOC.

SALADIÉ, S.; GARCIA, J. (2002): "El TAV a l'estret de la Riba: anàlisi d'un conflicte". *Quaderns de Vilaniu*, núm. 41. Valls: Institut d'Estudis Vallencs. pp. 43-59.

SALKIND, N. J. (1999): *Métodos de investigación*. Mèxic: Prentice Hall. 3era edició.

SÁNCHEZ, E. (1998): *Aspectos económicos de la educación técnico-profesional. La formación profesional reglada de la Generalitat de Catalunya*. Tesis doctoral, director: G. Cortés. Col·lecció de Tesis Doctorals Microfitxades, núm. 3253. Departament de Teoria Econòmica. Universitat de Barcelona.

SÁNCHEZ, J. A. (2000): "Modelos de garantía". En *¿Qué hay de nuevo en buenas prácticas agrícolas?*. Reus: Ediciones de Horticultura. pp. 76-83.

SÁNCHEZ, J. L. i CORRÓ, C. A. (2002): "Aplicación del Análisis Delphi al Estudio del Impacto de las Nuevas Tecnologías sobre las Necesidades de Cualificación en el Sector Hostalero Andaluz". En *Actas del IV Congreso "Turismo y Tecnologías de la Información y las Comunicaciones TURITEC 02*. Màlaga, 23-25 d'octubre de 2002.

SÁNCHEZ, S. (Director) (1991): *Tecnología de la Educación*. Madrid: Santillana.

- SANTAMARÍA, G.; ROJO, I. (1991): *Lo que hay que saber sobre la LOGSE*. Madrid: La Muralla.
- SANTAMARIA, F. (Coord.) (2001): "Escola i treball", en *Actes del Congrés XXV anys de la Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya (FAPAC)*. Barcelona, 1 i 2 de desembre de 2001. pp. 21-22.
- SANTANA, P. J. (2002): "La evaluación de centros de educación secundaria: de la teoría a la práctica". *Curriculum*, núm. 15, pp. 55-89.
- SANTOS, M. A. (1990): *Hacer visible lo cotidiano*. Madrid: Akal.
- SANTOS, M. A. (1993): *La evaluación: un proceso de dialogo, comprensión y mejora*. Màlaga: Aljibe.
- SANTOS, M.A. (1997): *La luz del prisma: para comprender las organizaciones educativas*. Màlaga: Aljibe.
- SANZ, C. (2002): "La discriminación de los trabajadores agrícolas". *El País*, 22 de novembre. Edició de Barcelona.
- SECRETARIAT D'ESCOLA RURAL (1991): "L'aplicació de la reforma a l'escola rural" *Temes de Renovació Pedagògica*, núm 4. Barcelona: Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya.
- SEGARRA, A.; OLIVA, M. (Directors) (1996): *Indústria i estratègies empresarials al Camp de Tarragona*. Tarragona: El Médol.
- SEGARRA, A. (2001): "L'estructura econòmica del Camp de Tarragona" en *Jornades Territori i Infraestructures al Camp de Tarragona*. Tarragona: Cossetània. pp. 60-64.
- SEGARRA, D. (2003): "El Baix Llobregat pierde 2500 hectáreas de suelo agrícola en siete años, el 22 % del total". *El País* (Edició de Barcelona), dilluns 4 d'agost de 2003.
- SEITZ, W. D.; NELSON, G. C.; HALCROW, H. C. (1994): *Economics of resources, agriculture, and food*. Nova York: McGraw-Hill.
- SERIN, J. (1999): "Tres nuevos yacimientos de empleo". *LEADER Magazine* núm. 20, primavera 1999. Publicacions de la Comissió Europea. pp. 9-13.
- SHOLEM, G. (1995): *La kábala y su simbolismo*. Mèxic: Siglo XXI.
- SIERRA, M. (2002): "Juntos, producción y comercio". En "Informe sobre la Industria Hortícola". *Horticultura (Revista de Industria, Distribución y Socioeconomía Hortícola)*. Extra 2002. Reus. pp. 6-7.
- SIERRA, R. (1994): *Técnicas de investigación social. Teoría y ejercicios*. Madrid: Paraninfo.
- SIMPSON, J. (1997): *La agricultura española (1765-1965): la larga siesta*. Madrid: Alianza.
- SUÑÉ, J. (participant) (2001): "Taula rodona. El Camp: economia diversificada del Camp de Tarragona", en *Jornades Territori i Infraestructures al Camp de Tarragona*. Tarragona: Cossetània. pp.65-78

TARRAGÓ, J. R. (2002): "La satisfacción de los usuarios del Sistema Educativo Obligatorio. Un estado de opinión según el método Delphi". En *Estrategias e Instrumentos para la Gestión Educativa*. DARDER, P. i GAIRIN, J. (coordinadors). Barcelona: CISS-PRAXIS. pp. 389-404.

TAYLOR, S. B. i BOGDAN, R. (1986): *Introducción a los métodos cualitativos de investigación*. Barcelona: Paidós.

TEIXIDÓ, M.; MANZANO, R. (2000): "Com ens sentim amb la reforma?" En *Informa ensenyament públic*, abril 2000. Federació d'Educació CCOO.

TEJADA, J. (1996): "Grupos de incidencia en la formación profesional". En *Actas CIFO. 2º Congreso Internacional de Formación Ocupacional: Formación para el Empleo*. Departament de Pedagogia Aplicada, Universitat Autònoma de Barcelona. pp. 117-140.

TEJADA, J. (1999): "La evaluación: su conceptualización". En JIMÉNEZ, B. (Editor): *Evaluación de programas, centros y profesores*. Madrid: Ed. Síntesis. pp. 25-56.

TEJEDOR, F. J.; GARCÍA-VALCARCEL, A.; RODRÍGUEZ, M. J. (1994): "Perspectivas metodológicas actuales de la evaluación de programas en el ámbito educativo" *Revista de Investigación Educativa*. Vol, 23, pp. 93-127.

TEJEDOR, F. J. (2000): "El diseño y los diseños en la evaluación de programas". *Revista de Investigación Educativa*. Vol. 18, 2, pp. 319-339

TIANA, A. (1999): "La formación profesional como pieza clave de las reformas educativas. De la Ley Villar a la LOGSE". En *La formación profesional i les transformacions socials i econòmiques: Actes de les XIV Jornades d'Història de l'Educació als Països Catalans* Vic: Eumo Editorial. pp. 391-408.

TRIADÚ, J. (Director) (1998): *Jornades de debat Catalunya, demà*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Presidència.

TORROBA, I. (1995): *La formación en centros de trabajo*. Madrid: Ed. Escuela Española.

TORTAJADA, I. (2002): "Creix l'oferta privada de FP i es redueix la pública". *Dossier Econòmic de Catalunya*, 242. Any VI. 26 d'octubre – 1 de novembre, pp. 6-7.

UNIÓN DE PEQUEÑOS AGRICULTORES Y GANADEROS (2002): "Propuestas de UPA para el futuro de la explotación familiar agraria". *La Tierra*, núm. 175. noviembre-octubre. pp. 62-64.

USTEC-STES (1997): "I amb l'FP què?" *Publicació sindical conjunta*. Primer trimestre 1997. Barcelona: USTEC-STES Intersindical Alternativa de Catalunya.

USTEC-STES (2002): "Proposta de devolució del projecte" *Eina Sindical d'Informació*, núm. 281. Barcelona: USTEC-STES Intersindical Alternativa de Catalunya. pp. 4-5.

VALLS, R. (1999): "Treball i pedagogia: les Universitats Laborals". En *La formación profesional i les transformacions socials i econòmiques: Actes de les XIV Jornades d'Història de l'Educació als Països Catalans* Vic: Eumo Editorial. pp. 363-368.

VILADOMIU, L. (1998): "Les noves funcions del medi rural i l'agricultura en el 2001: el turisme i la conservació del medi natural". En *La Catalunya rural en l'horitzó del 2001*. Barcelona. Dossiers agraris ICEA, núm. 4. pp. 121-130.

VILLA, M. (Coord.)(2000): *Directorio General de Horticultura*. Reus: Ediciones de Horticultura.

VILLAR, L. M. (1994): "Naturaleza, modelos y fuentes para captar la evidencia de la evaluación educativa". En *Manual de entrenamiento: evaluación de procesos y actitudes educativas*" VILLAR, L.M. (Coord.). Barcelona: PPU. pp. 1-37

WILSON, P.; HADLEY, D.; ASBY, C. (2001): "The influence of management characteristics on the technical efficiency of wheat farmers in eastern England" *Agricultural Economics*, Vol. 24 (3). pp. 329-338.

WITTRICK, M.C. (Coord.) (1989a): *La investigación de la enseñanza, I. Enfoques, teorías y métodos*. Barcelona: Paidós-MEC.

WITTRICK, M.C. (Coord.) (1989b): *La investigación de la enseñanza, II. Métodos cualitativos y de observación*. Barcelona: Paidós-MEC.

ZABALA, A. (1996): "La información de los procesos y los resultados del aprendizaje". *Aula de Innovación Educativa*, 55, pp. 41-47

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI

DEPARTAMENT DE PEDAGOGIA

**AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE LA
FORMACIÓ PROFESSIONAL AGRÀRIA
AL CAMP DE TARRAGONA**

ANNEXOS

Tesi Doctoral presentada per Màrius Domingo i Urbaneja
sota la direcció del Dr. Bonifacio Jiménez Jiménez
i la Dra. Charo Barrios Arós

per optar al grau de doctor en pedagogia

Tarragona, març de 2004

ANNEXOS

Índex

	Pàgina
Annex A: Programes i centres d'FP agrària	1
Annex A1: Model LGE	1
Annex A2: Model LOGSE	4
Annex A3: Centres	7
Annex B: Validació dels Instruments	15
Annex B1: Qüestionari exalumnes	16
Annex B2: Qüestionari alumnes	42
Annex B3: Qüestionari professorat	59
Annex B4: Qüestionari professionals del sector agrari del Camp de Tarragona	77
Annex B5: Qüestionari professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país	94
Annex B6: Qüestionari Delphi experts sector agrari	101
Annex B7: Qüestionari Delphi experts formació	119
Annex B8: Entrevista exalumnes FPA	131
Annex B9: Entrevista alumnes FPA	137
Annex B10: Entrevista professionals sector agrari	143
Annex B11: Entrevista professionals formació agrària	149
Annex C: Mostres	159
Annex C2: Qüestionari alumnes	160
Annex C3: Qüestionari professorat	161
Annex C4: Qüestionari professionals del sector agrari del Camp de Tarragona	161
Annex C5: Qüestionari professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país	162
Annex C6: Qüestionari Delphi experts sector agrari	162
Annex C7: Qüestionari Delphi experts formació	163
Annex C8: Entrevista exalumnes	164
Annex C9: Entrevista alumnes FPA	166
Annex C10: Entrevista professionals sector agrari	168
Annex C11: Entrevista professionals formació agrària	170
Annex D: Resultats (anàlisi de contingut)	173
Annex D1: Qüestionari exalumnes	174
Annex D2: Qüestionari alumnes	175
Annex D3: Qüestionari professorat	182
Annex D4: Qüestionari professionals del sector agrari del Camp de Tarragona	187
Annex D6: Qüestionari Delphi experts sector agrari	192
Annex D7: Qüestionari Delphi experts formació	195

Annex E: Resultats (anàlisi estadística)	198
Annex E1: Qüestionari exalumnes	199
Annex E2: Qüestionari alumnes	201
Annex E3: Qüestionari professorat	207
Annex E4: Qüestionari professionals del sector agrari del Camp de Tarragona	210
Annex E5: Qüestionari professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país	213
Annex E6: Qüestionari Delphi experts sector agrari	215
Annex E7: Qüestionari Delphi experts formació	224
Annex F: Transcripcions	236
Annex F1: Entrevistes exalumnes	237
Annex F2: Entrevistes alumnes	250
Annex F3: Entrevistes professionals sector agrari	260
Annex F4: Entrevistes professionals formació agrària	271

Annex A: Programes i centres d'FP agrària

Annex A1: Model LGE

Annex A2: Model LOGSE

Annex A3: Centres

Annex A1: Model LGE

Els estudis de formació professional agrària estaven constituïts per dos cicles: primer grau i segon grau.

Els estudis de primer grau es regien per les directrius de l'Ordre Ministerial de 13 de juliol de 1974 (BOE de 29 de juliol, 5 i 26 d'agost de 1974 i 15 de març de 1976), amb una durada de dos anys i un pla d'estudis estructurat en les següents àrees formatives:

Àrea formativa comuna:

- Formació humanística.
- Idioma modern.
- Llengua espanyola.
- Formació religiosa, o ètica i moral.
- Educació fisicoesportiva.
- Matemàtiques.
- Física i química.
- Ciències naturals.

Àrea de coneixements tecnològics i pràctics:

- Tecnologia.
- Tècniques d'expressió gràfica i de comunicació (T.E.G).
- Pràctiques.

Els estudis de segon grau es regien per les directrius de l'Ordre Ministerial de 13 de setembre de 1975 (BOE de 27 d'octubre, 10, 17 i 24 de novembre de 1975), seguint-se el *Régimen de Enseñanzas Especializadas*, el pla d'estudis del qual comprenia tres cursos i estava estructurat en les següents àrees formatives:

Àrea de formació bàsica:

- Llengua espanyola.
- Idioma modern.
- Formació humanística.
- Formació religiosa, o ètica i moral.
- Educació fisicoesportiva.
- Matemàtiques.
- Física i química.
- Ciències naturals.

Àrea de coneixements tecnològics i pràctics:

- Tecnologia.
- Pràctiques.
- Expressió gràfica.
- Organització empresarial, econòmica i administrativa.
- Seguretat i higiene en el treball.
- legislació.

En el segon grau s'establien les següents especialitats:

- Mecanització agrària.
- Explotació hortofrutícola
- Explotació agropecuària.
- Explotació forestal.
- Viticultura i enologia.

En el règim d'ensenyaments experimentals es van establir, per a la branca agrària, els següents:

- Administració i gestió d'empreses agràries.
- Conservació vegetal.

- Direcció i gestió d'empreses agràries.
- Govern i administració de serveis comunitaris.
- Jardineria.

Els ensenyaments d'aquest règim s'implantaven en diferents centres de forma provisional durant dos anys, al terme dels quals, en funció de l'experiència obtinguda, eren implantats en els centres que ho sol·licitaven.

Assignatures impartides:

Primer grau			
1r curs	Hores setmanals	2n curs	Hores setmanals
Formació humanística	3	Formació humanística	3
Anglès	1	Anglès	2
Llengua espanyola	3	Llengua espanyola	2
Educació física	2	Educació física	2
Matemàtiques	4	Matemàtiques	3
Física i química	2	Física i química	2
Ciències naturals	1	Ciències naturals	1
Religió o ètica	2	Religió o ètica	2
Tecnologia ramadera	1	Tecnologia ramadera	1
Tecnologia de conreus	1	Tecnologia de conreus	1
Tecnologia maquinària	1	Tecnologia maquinària	1
Dibuix (T.E.G)	2	Dibuix (T.E.G)	2
Pràctiques de ramaderia	2	Pràctiques de ramaderia	2
Pràctiques de conreus	2	Pràctiques de conreus	3
Pràctiques de tractors	2	Pràctiques de maquinària	3
TOTAL	29	TOTAL	30

Segon grau			
1r curs	Hores setmanals	2n curs	Hores setmanals
Llengua espanyola	2	Llengua espanyola	2
Anglès	2	Anglès	2
Formació religiosa	2	Formació humanística	2
Educació física	2	Educació física	2
Matemàtiques	3	Matemàtiques	2
Física	3	Química	2
Tecnologia ramadera	2	Tecnologia ramadera	2
Tecnologia de conreus	2	Tecnologia de conreus	2
Tecnologia maquinària	2	Tecnologia maquinària	2
Pràctiques de ramaderia	3	Pràctiques de ramaderia	3
Pràctiques de conreus	3	Pràctiques de conreus	3
Pràc. de maquinària	3	Pràctiques de maquinària	3
Dibuix (T.E.G)	2	Dibuix (T.E.G)	2
TOTAL	31	Seguretat i higiene	2
		TOTAL	31

Segon grau	
3r curs	Hores setmanals
Llengua espanyola	1
Anglès	2
Formació humanística	2
Educació física	2
Matemàtiques	2
Ciències naturals	2
Tecnologia ramadera	2
Tecnologia de conreus	2
Tecnologia maquinària	2
Pràctiques de ramaderia	3
Pràctiques de conreus	3
Pràctiques maquinària	3
Dibuix (T.E.G)	2
Comptabilitat	1
Legislació	1
TOTAL	30

Annex A2: Model LOGSE

El cicles formatius d'activitats agràries s'organitzen en cinc mòduls professionals de grau mitjà i en dos de grau superior. S'estructuren en crèdits (entre 10 i 14) de caràcter teoricopràctic de durada variable (entre 60 i 410 hores). En total suposen 2000 hores, distribuïdes en 2 cursos acadèmics, de les quals 1.590 es cursen en el centre docent i 410 en un centre de treball. Els centres docents disposen d'un determinat nombre d'hores lectives per completar el currículum (un 10 per cent), les quals, juntament amb els crèdits de formació pràctica en centres de treball (FCT) i de síntesi (CdS), han de permetre, especialment, l'adaptació del currículum del cicle a l'entorn socioeconòmic de cada centre docent.

Cicle formatiu	Referència normativa
Grau mitjà	
Explotacions agràries extensives	DOGC núm. 2671, de 3 de juliol de 1998
Explotacions agràries intensives	DOGC núm. 2622, de 20 d'abril de 1998
Explotacions ramaderes	DOGC núm. 2886, d'11 de maig de 1999
Treballs forestals i de conservació del medi natural	DOGC núm. 2670, de 30 de juny de 1998
Jardineria	DOGC núm. 2625, de 23 d'abril de 1998
Grau superior	
Gestió i organització d'empreses agropecuàries	DOGC núm. 2624, de 22 d'abril de 1998
Gestió i org. de recursos naturals i paisatgístics	DOGC núm. 2621, de 17 d'abril de 1998

Grau mitjà d'explotacions agràries intensives	Durada
Crèdit 1: organització i gestió d'una explotació agrària familiar.	120 hores
Crèdit 2: instal·lacions agràries.	90 hores
Crèdit 3: mecanització agrària.	180 hores
Crèdit 4: producció de plantes.	180 hores
Crèdit 5: cultius hortícoles.	210 hores
Crèdit 6: cultius fructícoles.	210 hores
Crèdit 7: mètodes de control fitosanitari.	90 hores
Crèdit 8: agrotecnologia.	210 hores
Crèdit 9: formació i orientació laboral.	60 hores
Crèdit 10: formació en centres de treball.	410 hores
Crèdit 11: síntesi.	90 hores

Grau mitjà d'explotacions agràries extensives	Durada
Crèdit 1: organització i gestió d'una explotació agrària familiar.	120 hores
Crèdit 2: instal·lacions agràries.	90 hores
Crèdit 3: mecanització agrària.	180 hores
Crèdit 4: cultius herbacis.	150 hores
Crèdit 5: cultius arboris i arbustius.	150 hores
Crèdit 6: mètodes de control fitosanitari.	90 hores
Crèdit 7: aconduïment racional del bestiar.	120 hores
Crèdit 8: producció ramadera lligada a la terra.	180 hores
Crèdit 9: agrotecnologia.	210 hores
Crèdit 10: formació i orientació laboral.	60 hores
Crèdit 11: formació en centres de treball.	410 hores
Crèdit 12: síntesi.	90 hores

Grau mitjà d'explotacions ramaderes	Durada
Crèdit 1: organització i gestió d'una explotació agrària familiar.	120 hores
Crèdit 2: instal·lacions agràries.	90 hores
Crèdit 3: mecanització agrària.	180 hores
Crèdit 4: producció ramadera intensiva.	270 hores
Crèdit 5: maneig racional del bestiar.	120 hores
Crèdit 6: atencions als animals d'experimentació i altres petits animals.	90 hores
Crèdit 7: atencions als animals de companyia.	90 hores
Crèdit 8: atencions bàsiques, domadura i ensinistrament del cavall i altres animals.	120 hores
Crèdit 9: agrotecnologia.	210 hores
Crèdit 10: formació i orientació laboral.	60 hores
Crèdit 11: formació en centres de treball.	410 hores
Crèdit 12: síntesi.	90 hores

Grau mitjà de jardineria	Durada
Crèdit 1: organització i gestió d'una explotació agrària familiar.	120 hores
Crèdit 2: implantació de jardins i zones verdes.	180 hores
Crèdit 3: conservació i millora de jardins i zones verdes.	90 hores
Crèdit 4: producció de plantes.	180 hores
Crèdit 5: mètodes de control fitosanitari.	90 hores
Crèdit 6: instal·lacions agràries.	90 hores
Crèdit 7: mecanització agrària.	180 hores
Crèdit 8: jardineria d'interiors i ornaments florals.	90 hores
Crèdit 9: agrotecnologia.	210 hores
Crèdit 10: relacions en l'equip de treball.	60 hores
Crèdit 11: formació i orientació laboral.	60 hores
Crèdit 12: formació en centres de treball.	410 hores
Crèdit 13: síntesi.	90 hores

Grau mitjà de treballs forestals i de conservació del medi natural	Durada
Crèdit 1: organització i gestió d'una explotació agrària familiar.	120 hores
Crèdit 2: instal·lacions agràries.	90 hores
Crèdit 3: mecanització agrària.	180 hores
Crèdit 4: aprofitaments forestals.	150 hores
Crèdit 5: aprofitaments cinegètics i piscícoles.	90 hores
Crèdit 6: producció de plantes.	180 hores
Crèdit 7: gestió dels recursos forestals.	90 hores
Crèdit 8: defensa de les masses forestals.	60 hores
Crèdit 9: activitats d'ús públic en espais naturals.	60 hores
Crèdit 10: agrotecnologia.	210 hores
Crèdit 11: relacions en l'equip de treball.	60 hores
Crèdit 12: formació i orientació laboral.	60 hores
Crèdit 13: formació en centres de treball.	410 hores
Crèdit 14: síntesi.	90 hores

Grau superior de gestió i organització d'empreses agropecuàries	Durada
Crèdit 1: organització i gestió d'una empresa agrària.	180 hores
Crèdit 2: producció agrícola.	270 hores
Crèdit 3: producció ramadera.	270 hores
Crèdit 4: mecanització i instal·lacions en una empresa agrària.	180 hores
Crèdit 5: fitopatologia.	150 hores
Crèdit 6: gestió i organització de la producció de plantes.	180 hores
Crèdit 7: relacions en l'àmbit de treball.	60 hores
Crèdit 8: formació i orientació laboral.	60 hores
Crèdit 9: formació en centres de treball.	410 hores
Crèdit 10: síntesi.	90 hores

Grau superior de gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics	Durada
Crèdit 1: organització i gestió d'una empresa agrària.	180 hores
Crèdit 2: gestió dels aprofitaments forestals.	120 hores
Crèdit 3: gestió dels aprofitaments cinegètics i piscícoles.	90 hores
Crèdit 4: gestió silvícola.	120 hores
Crèdit 5: protecció de les masses forestals.	90 hores
Crèdit 6: instal·lació i manteniment de jardins i restauració del paisatge.	210 hores
Crèdit 7: mecanització i instal·lacions en una empresa agrària.	180 hores
Crèdit 8: gestió de l'ús públic del medi natural.	60 hores
Crèdit 9: gestió i organització de la producció de plantes.	180 hores
Crèdit 10: relacions en l'àmbit de treball.	60 hores
Crèdit 11: formació i orientació laboral.	60 hores
Crèdit 12: formació en centres de treball.	410 hores
Crèdit 13: síntesi.	90 hores

Annex A3: Centres

ANNEX A3.1. CENTRES DE FORMACIÓ PROFESSIONAL AGRÀRIA DE CATALUNYA

● ADRECES:

	Municipi (Comarca)	Nom	codi	Adreça	Tel	Fax	públic/privat
01	Alfarràs (Noguera)	Escola de Capacitació Agrària	25000250	Partida el sot, s/n	973760100		Públic
02	Amposta (Montsià)	Escola de Capacitació Agrària	43000330	Av. Josep Tarradellas, 121	977701500	977704429	Públic
03	L'Arboç (Baix Penedès)	Escola Familiar Agrària Campjoliu	43006290	Ctra. 340 km 287	977670102	977670851	Privat
04	Barcelona (Barcelonès)	IES Rubió i Tudurí	08041933	Av. Del Marques de Comillas, s/n	934243707	934238460	Públic
05	Borges Blanques,les (Garrigues)	Escola de Capacitació Agrària	25001175	Finca la Pujada/ Ap. Correus 84	973143169	973140009	Públic
06	Constantí (Tarragonès)	Centre de Capacitació Agrària	43000949	Mas Bové, ctra. Morell km 4	977343289	977344055	Públic
07	Gandesa (Terra Alta)	Centre de Capacitació Agrària	43001243	C/ Assís Garrote, s/n	977420164	977420607	Públic
08	Manresa (Bages)	Centre de Capacitació Agrària	08020486	C/ Sant Joan d'en Coll, 9	938733312	938736400	Públic
09	Masies de Voltregà, les (Osona)	Escola Familiar Agrària Quintanas	08032154	Mas Quintanes, s/n Les Quintanes	938502441	938500087	Privat
10	Mollerussa (Pla d'Urgell)	IES Agrària l'Urgell	25003202	Ctra. Torregrossa km 1,9	973600359	973600359	Públic
11	Monells (Baix Empordà)	Escola de Cap. Agrària de l'Empordà	17001231	Finca Camps i Armet, Monells	972630123	972630123	Públic
12	Montferrer i Castellbò (Alt Urgell)	Escola de Cap. Agrària del Pirineu	25005570	Finca Les Colomines (Bellestar)	973352358	973354413	Públic
13	Olius (Solsonès)	Escola de Capacitació Agrària	25004310	Ctra. Solsona a Manresa, km 48	973480713	973480713	Públic
14	Olot (Garrotxa)	IES La Garrotxa	17002399	Ctra. De Riudaura, 110	972262200	972269410	Públic
15	Pont de Suert (Alta Ribagorça)	IES de Pont de Suert	25006240	Barri Aragó, s/n	973690040	973690383	Públic
16	Reus (Baix Camp)	IES d'Horticultura i Jardineria	43007385	Autovia de Bellisens, s/n	977753929	977756992	Públic
17	Sant Sadurní d'Anoia (Alt Penedès)	Escola de Viticultura i Enologia M. Rosell i Domènech	08043498	Finca Espiells	938911412	938912088	Públic
18	Sant Vicenç dels Horts (Baix LL.)	IES Gabriela Mistral	08053340	Ctra. Osca, 95-105	936560000	936563031	Públic
19	Sta. Coloma de Farners (Selva)	Centre de Capacitació Forestal	17004992	Can Xifra	972841765	972841542	Públic
20	Tàrrega (Urgell)	Escola de Capacitació Agrària	25004504	Av. Tarragona, s/n	973310715		Públic
21	Tona (Osona)	Escola Familiar Agrària La Suïssa		Passatge la Suïssa	938870854		Privat
22	Vallfogona de Balaguer (Noguera)	Escola de Capacitació Agrària	25000845	Finca l'Empalme	973445188	973445188	Públic
23	Vilassar de Mar (Maresme)	IES Vilatzara	08046803	Av. Arquitecte Eduard Farrés, 101	937506486	937506553	Públic

Taula A3.1.1. Adreces dels centres de formació professional agrària de Catalunya.

● ENSENYAMENTS IMPARTITS:

	Municipi (Comarca)	Nom	Ensenyaments impartits (CFGM i CFGS agraris)											BAT	GS
			ESO		CFGM					CFGS		CF NO AGRARI			
			1-2	3-4	1	2	3	4	5	6	7				
01	Alfarràs (Noguera)	Escola de Capacitació Agrària			X					X		X			
02	Amposta (Montsià)	Escola de Capacitació Agrària			X				X	X	X			X	
03	L'Arboç (Baix Penedès)	Escola Familiar Agrària Campjoliu	X	X					X			X		X	
04	Barcelona (Barcelonès)	IES Rubió i Tudurí							X						
05	Borges Blanques, les (Garrigues)	Escola de Capacitació Agrària				X								X	
06	Constantí (Tarragonès)	Centre de Capacitació Agrària			X		X			X				X	
07	Gandesa (Terra Alta)	Centre de Capacitació Agrària				X								X	
08	Manresa (Bages)	Centre de Capacitació Agrària				X								X	
09	Masies de Voltregà, les (Osona)	Escola Familiar Agrària Quintanas				X	X	X	X					X	
10	Mollerussa (Pla d'Urgell)	IES Agrària l'Urgell			X				X	X		X			
11	Monells (Baix Empordà)	Escola de Cap. Agrària de l'Empordà				X								X	
12	Montferrer i Castellbò (Alt Urgell)	Escola de Cap. Agrària del Pirineu				X	X								
13	Olius (Solsonès)	Escola de Capacitació Agrària				X				X	X			X	
14	Olot (Garrotxa)	IES La Garrotxa	X	X		X							X		
15	Pont de Suert (Alta Ribagorça)	IES de Pont de Suert	X	X			X				X	X	X		
16	Reus (Baix Camp)	IES d'Horticultura i Jardineria			X	X					X		X		
17	Sant Sadurní d'Anoia (Alt Penedès)	Esc Vicultura i Enologia M. Rosell i Domènech				X				X					
18	Sant Vicenç dels Horts (Baix LL.)	IES Gabriela Mistral	X	X					X				X		
19	Sta. Coloma de Farners (Selva)	Centre de Capacitació Forestal					X		X		X				
20	Tàrraga (Urgell)	Escola de Capacitació Agrària				X				X		X		X	
21	Tona (Osona)	Escola Familiar Agrària La Suïssa							X			X			
22	Vallfogona de Balaguer (Noguera)	Escola de Capacitació Agrària			X			X	X					X	
23	Vilassar de Mar (Maresme)	IES Vilatzara	X	X					X				X		

Cicles formatius família professional Activitats agràries 1: Explotacions agrícoles intensives; 2: Explotacions agràries extensives; 3: Treballs forestals i de conservació del medi natural; 4: Explotacions ramaderes; 5: Jardineria; 6: Gestió i Organització d'empreses agropecuàries; 7: Gestió i Organització de recursos naturals i paisatgístics.

Bat: batxillerat. GS: Plans de garantia social.

Taula A3.1.2. Ensenyaments impartits als centres de formació professional agrària de Catalunya.

ANNEX A3.2. ECA Mas Bové

Evolució del nombre d'alumnes matriculats:

Estudis	curs																		
	84/ 85	85/ 86	86/ 87	87/ 88	88/ 89	89/ 90	90/ 91	91/ 92	92/ 93	93/ 94	94/ 95	95/ 96	96/ 97	97/ 98	98/ 99	99/ 00	00/ 01	01/ 02	02/ 03
FP1	51	50	51	51	49	48	43	42	40	42	51	52	45	47	20				
FP2	29	32	31	36	37	36	38	46	32	36	38	41	50	43	24				
CFGM															17	39	20	43	57
CFGS														9	17	8	18	18	8
TOTAL	80	82	82	87	86	84	81	88	72	78	89	93	95	99	78	47	38	61	65

Font: Elaboració pròpia amb dades del Servei de Capacitació Agrària del DARP

Taula A3.2.1. Evolució del nombre d'alumnes matriculats a l'ECA Mas Bové

Evolució del nombre d'alumnes graduats:

Estudis	curs																		
	84/ 85	85/ 86	86/ 87	87/ 88	88/ 89	89/ 90	90/ 91	91/ 92	92/ 93	93/ 94	94/ 95	95/ 96	96/ 97	97/ 98	98/ 99	99/ 00	00/ 01	01/ 02	02/ 03
FP1		14	23	16	15	21	19	11	14	19	27	37	29	16	13				
FP2 (1)		14	10	15	19	13	13	22	19	21	22	25	22	14	12	0	6		
CFGM																13	6	5	
CFGS																1	3	10	
TOTAL		28	33	31	34	34	32	33	33	30	39	62	51	30	33	14	15	15	

Font: Elaboració pròpia amb dades del Servei de Capacitació Agrària del DARP

(1): Alumnes que obtenen el títol de capatàs

Taula A3.2.2. Evolució del nombre d'alumnes graduats a l'ECA Mas Bové

ANNEX A3.3. IES d'Horticultura i Jardineria

Evolució del nombre d'alumnes matriculats:

Estudis	CURS																				
	82/ 83	83/ 84	84/ 85	85/ 86	86/ 87	87/ 88	88/ 89	89/ 90	90/ 91	91/ 92	92/ 93	93/ 94	94/ 95	95/ 96	96/ 97	97/ 98	98/ 99	99/ 00	00/ 01	01/ 02	02/ 03
FP1 (1)	15	43	60	56	54	41	47	38	46	61	62	80	101	93	91	84	38				
FP2 (2)	10	15	32	47	56	49	52	60	67	86	88	94	92	108	71	89	61	30			
CFGM																	48	59	71	64	69
CFGS (3)																31	48	54	65	98	102
Total FP	25	58	92	103	100	90	99	98	113	147	150	174	193	201	162	204	195	143	136	162	171
Batxillerat																	17	25	32	39	58
Total IES	25	58	92	103	100	90	99	98	113	147	150	174	193	201	162	204	212	168	168	218	248

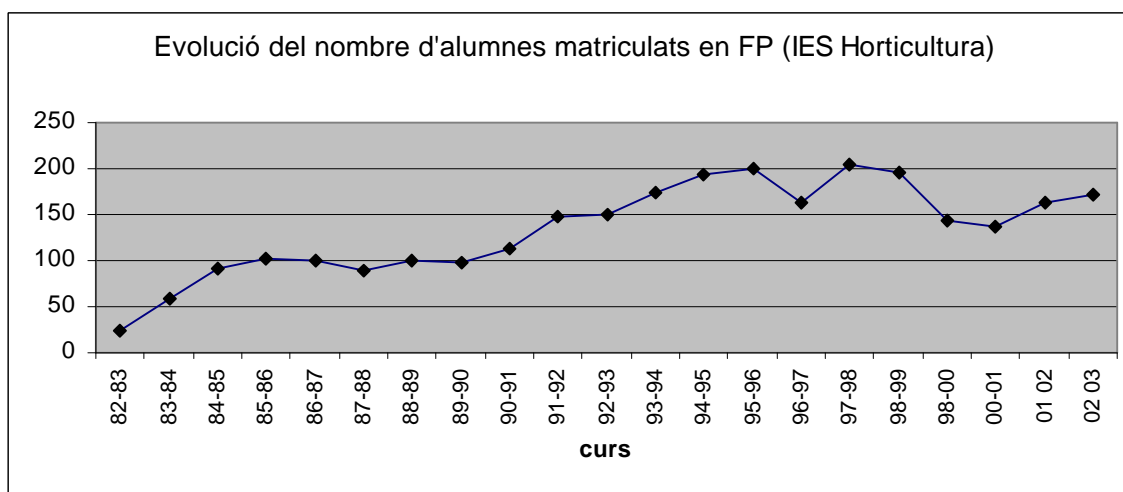
Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IES d'Horticultura i Jardineria

(1): Explotacions agrícoles intensives

(2): Jardineria

(3): No inclou els alumnes matriculats en el CFGS d'Indústries Alimentàries: 17 el curs 01-02; 19 el curs 02-03, aquests alumnes sí estan inclosos en el Total IES.

Taula A3.3.1. Evolució del nombre d'alumnes matriculats a l'IES d'Horticultura i Jardineria

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IES d'Horticultura i Jardineria

Figura A3.3.1. Evolució del nombre d'alumnes matriculats a l'IES d'Horticultura i Jardineria

Evolució de nombre de professors:

	curs																				
	82/ 83	83/ 84	84/ 85	85/ 86	86/ 87	87/ 88	88/ 89	89/ 90	90/ 91	91/ 92	92/ 93	93/ 94	94/ 95	95/ 96	96/ 97	97/ 98	98/ 99	99/ 00	00/ 01	01/ 02	02/ 03
Nombre de Professors	12	12	12	12	12	12	12	14	18	18	22	23	23	24	19	20	24	27	26	25	29

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IES d'Horticultura i Jardineria

Taula A3.3.2. Evolució del nombre de professors de l'IES d'Horticultura i Jardineria

Evolució del nombre d'alumnes graduats:

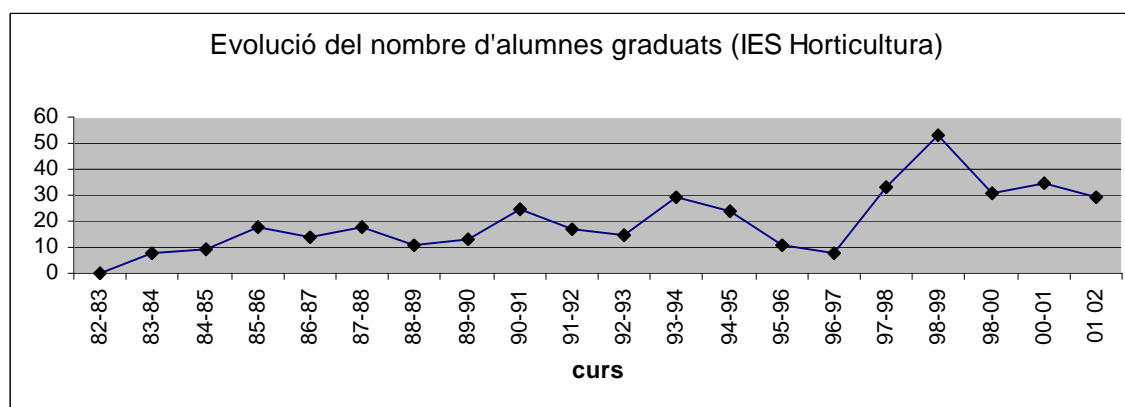
Estudis	curs																				
	82/ 83	83/ 84	84/ 85	85/ 86	86/ 87	87/ 88	88/ 89	89/ 90	90/ 91	91/ 92	92/ 93	93/ 94	94/ 95	95/ 96	96/ 97	97/ 98	98/ 99	99/ 00	00/ 01	01/ 02	02/ 03
FP1	-	8	8	9	7	8	9	7	15	12	15	24	20	8	8	17	22				
FP2	-	-	1	9	7	10	2	6	10	5	0	5	4	3	0	1	13	11			
CFGM																5	9	6	15	12	
CFGS (1)																10	9	14	20	17	
Total FP		8	9	18	14	18	11	13	25	17	15	29	24	11	8	33	53	31	35	29	
Batxillerat																6	2	5	6		
Total IES	-	8	9	18	14	18	11	13	25	17	15	29	24	11	8	33	59	33	40	35	

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IES d'Horticultura i Jardineria

(1): no inclou els alumnes graduats en el CFGS d'Indústries Alimentàries: 6 el curs 02-03

Taula A3.3.3. Evolució del nombre d'alumnes graduats a l'IES d'Horticultura i Jardineria

El nombre d'alumnes graduats amb alguna titulació entre els cursos 1992-1993 i 2001-2002 fou de 268.

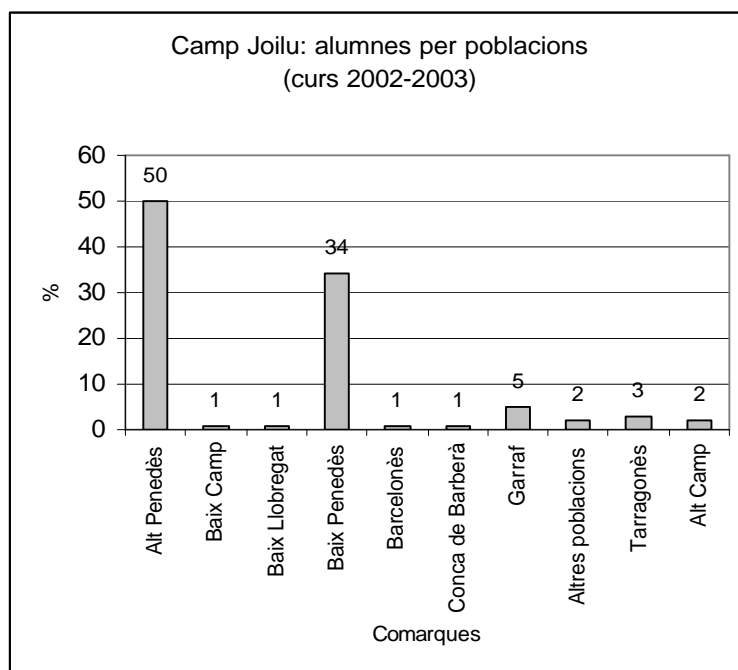

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IES d'Horticultura i Jardineria, no inclou els alumnes graduats en el CFGS d'Indústries Alimentàries: 6 el curs 02-03

Figura A3.3.2. Evolució del nombre d'alumnes graduats a l'IES d'Horticultura i Jardineria

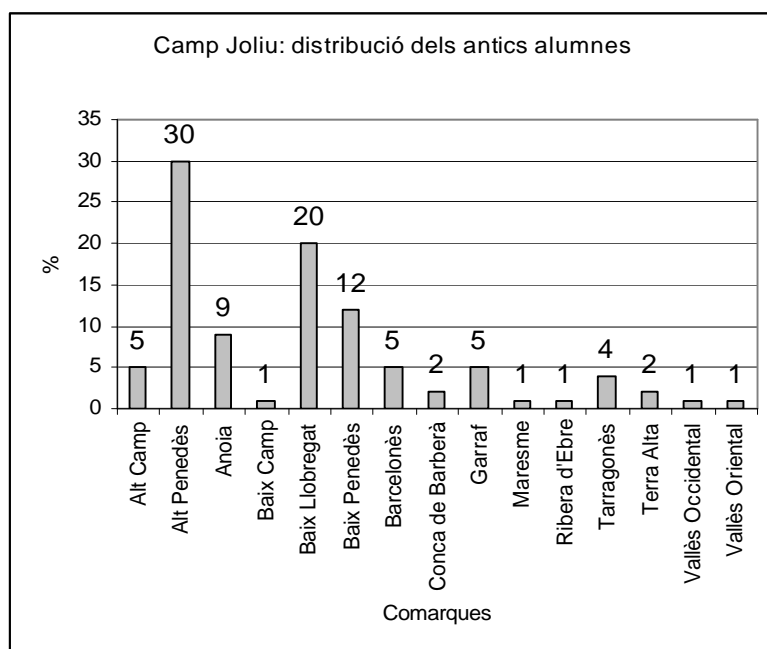
ANNEX A3.4. L'EFA Camp Joliu

Alumnes i antics alumnes per comarques:

Font: Elaboració pròpia amb dades de la *Memòria del curs 2002-2003 i Conclusions de la XX assemblea general de l'Associació Camp Joliu del Penedès (2003)*.

Figura A3.4.1. Distribució d'alumnes per comarques a Camp Joliu del Penedès (curs 2003-2003)

Font: Elaboració pròpia amb dades de la *Memòria del curs 2000-2001 i Conclusions de la XVIII assemblea general de l'Associació Camp Joliu del Penedès* (2001).

Figura A3.4.2. Distribució d'antics alumnes per comarques a Camp Joliu del Penedès (curs 2003-2003)

Annex B: Validació dels instruments

Annex B1: Qüestionari exalumnes

Annex B2: Qüestionari alumnes

Annex B3: Qüestionari professorat

Annex B4: Qüestionari professionals sector agrari Camp de Tarragona

Annex B5: Qüestionari professionals sector a nivell nacional

Annex B6: Qüestionari Delphi experts sector agrari

Annex B7: Qüestionari Delphi experts formació

Annex B8: Entrevista exalumnes FPA

Annex B9: Entrevista alumnes FPA

Annex B10: Entrevista professionals sector agrari

Annex B11: Entrevista professionals formació agrària

Annex B1: Qüestionari exalumnes

Qüestionari dirigit als exalumnes d'FP agrària (QEA)

1a versió del qüestionari QEA

La primera versió del qüestionari QEA consta específicament de:

Part 1 Dades de l'exalumne.

10 ítems per categoritzar la mostra:

- ⇒ Edat, sexe, i població de residència.
- ⇒ Estudis superats i any.
- ⇒ Mitjà per obtenir feina.
- ⇒ Acompliment d'expectatives laborals.
- ⇒ Relació entre el lloc de treball i els estudis cursats.
- ⇒ Satisfacció amb el lloc de treball.
- ⇒ Sector productiu en què treballa.
- ⇒ Futur laboral.

Part 2 Valoració de la formació rebuda

5 ítems, englobats sota el títol *valoració de la formació que reps en l'actualitat*, amb una escala de respostes d'1 a 10:

- ⇒ Valoració global.
- ⇒ Organització Centre.
- ⇒ Professorat.
- ⇒ Equipaments didàctics i tecnològics.
- ⇒ Adequació d'aules, tallers i laboratoris.

1 ítem per valorar la relació entre les expectatives i la formació real rebuda en el centre, amb 5 respostes tancades.

3 ítems per valorar la utilitat de les pràctiques en l'àmbit de l'empresa (FCT), amb 4 respostes tancades.

- ⇒ Completen coneixements adquirits.
- ⇒ Serveixen per adquirir coneixements nous.
- ⇒ Faciliten la inserció laboral.

Part 3 Anàlisi d'àrees de coneixement

9 ítems, agrupats en 5 blocs (valoració avui i en el futur de cada categoria de titulats) amb respostes tancades (afirmatiu o negatiu).

- ⇒ Control de qualitat.
- ⇒ Informàtica i noves tecnologies.
- ⇒ Seguretat en el treball.
- ⇒ Organització i gestió empresarial.
- ⇒ Organització i gestió producció.
- ⇒ Aplicació mesures agroambientals.
- ⇒ Sanitat vegetal / animal.
- ⇒ Mecanització i instal·lacions.
- ⇒ Producció vegetal / animal.

S'inclou la possibilitat d'afegir les àrees de coneixement que la persona enquestada cregui convenients.

Part 4 Formació permanent dels professionals del sector agrari

1 ítem, amb cinc respostes tancades, en què es demana el número de cursos als que l'enquestat ha assistit.

3 ítems, de resposta oberta, i 1 amb respostes tancades (el darrer), en què es demanen dades sobre el darrer curs al qual l'enquestat ha assistit

- ⇒ Nom del curs.
- ⇒ Lloc de realització.
- ⇒ Durada (sessions o dies i número d'hores per sessió).
- ⇒ Organitzador.

1 ítem en què es vol saber l'interès de l'enquestat en seguir cursos teòrics o pràctics, amb dues respostes

1 ítem, amb nou respostes, sobre cursos als quals estaria disposat a assistir

1 ítem, de resposta oberta, en què es demana qui deuria organitzar els cursos

Part 5 Comentaris sobre la formació professional

Espai per expressar lliurement les seves opinions sobre l'FP

El qüestionari es va fer llegir per un grup de 4 exalumnes de formació professional agrària, de diferents edats. Els qüestionaris contestats pels exalumnes es van comentar amb dos especialistes en llengua oral i escrita. El qüestionari també es feu arribar a persones competents en avaluació.

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP / QÜESTIONARI EXALUMNES

PRESENTACIÓ

Per a la realització del present estudi es necessita la participació dels professionals que han cursar formació professional agrària.

Sense la col·laboració d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar la F.P. agrària.

MOLTES GRÀCIES PER LA SEVA COL·LABORACIÓ

INSTRUCCIONS PER COMPLETAR EL QÜESTIONARI

Aquest qüestionari conté una bateria de preguntes amb els seus corresponents ítems. Es demana que per donar la resposta es **legeixi detingudament** cadascuna de les preguntes i els seus ítems i posteriorment **posi una creu** en la resposta que cregui més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè pugui opinar amb més comoditat.

Per tal d'aconseguir els objectius d'aquesta investigació es demana la màxima sinceritat i, al mateix temps, es garanteix un **absolut anonim** envers les respostes obtingudes.

PART 1: Dades de l'exalumne

1.1 Edat

- Menor de 18 anys
- entre 18 i 21 anys
- entre 22 i 30
- entre 31 i 40
- entre 41 i 50
- entre 51 i 65
- major de 65

1.2 Sexe

- Home Dona

1.3 Lloc de residència

- Alt Camp Baix Camp Tarragonès Altres comarques de Tarragona
- Altres comarques de Catalunya

1.4 Estudis superats i any

- EGB, any: _____
- BUP ò Batxillerat, any: _____
- COU, any: _____
- FP1 Agrària, any: _____ (Indiqui l'especialitat: _____)
- FP2 Agrària, any: _____ (Indiqui l'especialitat: _____)
- FP no Agrària (indiqui la família professional: _____), any: _____
- Estudis universitaris (indiqui l'especialitat: _____), any: _____
- Altres estudis

1.5 Mitjà per obtenir la feina:

- Premsa
- Empresa familiar
- Empresa on va fer les pràctiques
- Centre de formació
- Autònom
- Oposicions
- Enviar CV
- Contactes personals
- Altres ¿Quins?: _____

1.6. Acompliment de les expectatives laborals en relació al que esperava obtenir abans de començar els estudis d'FP

- Molt pitjor del que esperava
- Pitjor del que esperava
- Just el que esperava
- Millor del que esperava
- Molt millor del que esperava

1.7. Relació entre el lloc de treball i els estudis cursats d'FP

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

1.8. Satisfacció amb el lloc de treball

Puntueu d'1= molt insatisfet a 10 = molt satisfet els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Valoració general	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització a l'empresa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tracte personal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ambient laboral	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Equipament i eines de treball	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Possibilitat de promoció	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

1.9 Sector productiu en què treballa actualment

- Serveis
- Administració pública
 - Venda de productes no agraris
 - Venda de productes agraris
 - Serveis agraris diversos (tractorista, ...)
 - Hoteleria, restauració...
 - Elaboració de projectes i estudis
 - Altres: _____
- Producció agrària
- Planta ornamental
 - Flor tallada
 - Ramader
 - Aus
 - Porcí
 - Boví
 - Altres
 - Fruita
 - Horta
 - Cereals i conreus extensius
 - Altres (indiqueu el producte principal _____)
- Producció industrial
- Indústria química
 - Altres: _____
- Construcció
- Altres: _____

1.10 En el futur pensa.... ?

- Canviar d'empresa
- Promocionar-se a l'empresa
- Tornar a estudiar
- No ho sap / No ho té clar

PART 2: Valoració de la formació rebuda**2.1. Satisfacció general amb els estudis de Formació Professional realitzats**

Puntueu d'1= molt insatisfet a 10 = molt satisfet els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Valoració general	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització Centre	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Professorat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Equipaments didàctics i tecnològics	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació d'aules, tallers i laboratoris	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2.2. Relació entre les EXPECTATIVES i la FORMACIÓ REAL rebuda en el centre:

- Molt pitjor del que esperava
 Pitjor del que esperava
 Just el que esperava
 Millor del que esperava
 Molt millor del que esperava

2.3. Valori les PRÀCTIQUES REALITZADES EN L'ÀMBIT DE L'EMPRESA:

M'ha servit per completar la formació rebuda en el centre docent:

- Totalment Bastant Poc Gens

M'ha servit per adquirir nous coneixements i habilitats:

- Totalment Bastant Poc Gens

M'ha servit per trobar la primera feina, incorporant-me al món laboral

- Totalment Bastant Poc Gens

PART 3: Anàlisi d'àrees de coneixement

Valori les següents àrees de coneixement:

ÀREES DE CONEIXEMENT	Avui és necessari que els titulats en FP tinguin més coneixements en aquest àmbit	En el futur (3-4 a.) serà necessari que els titulats en FP tinguin més coneixements en aquest àmbit	En el futur (3-4 a.) serà necessari contractar personal amb aquests coneixements	Aquesta formació haurà d'ésser completada en els Plans d'Estudi d'FP	Aquesta formació haurà d'ésser oferida per l'empresa
Control de qualitat del producte	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Informàtica i noves tecnologies	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Seguretat en el treball	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Organització i gestió empresarial	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Organització i gestió producció	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Aplicació mesures agroambientals	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Sanitat vegetal / vegetal	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Mecanització i instal·lacions	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Producció vegetal / animal	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO

Afegeixi les àrees de coneixement que cregui convenientes:

PART 4: Formació permanent dels professionals del sector agrari

4.1. Indiqui el número de cursos als quals ha assistit durant els darrers 6 mesos

1 curs
 2 cursos
 3 cursos
 4 cursos
 5 o més cursos

4.2. Intenti recordar les dades del darrer curs al qual ha assistit:

Nom del curs: _____

Lloc de realització: _____

número de sessions o dies de durada: _____

número d'hores per sessió: _____

entitat/empresa organitzadora:

- Ajuntament de la seva localitat
 Consell Comarcal
 Diputació provincial
 Departament d'Agricultura
 Departament d'Ensenyament
 Ministeri d'Agricultura
 Empresa privada
 Sindicats
 Cooperativa agrícola
 Altres (Indiqueu el nom: _____)

4.3. Crec que els cursos de formació haurien de aprofundir en:

- Conceptes teòrics
 Aplicacions pràctiques

4.4. Indiqui quina de les següents àrees de coneixement serien interessants per organitzar un curs al qual vostè assistiria com alumne (MARQUI NOMÉS 3):

☐ Control de qualitat del producte	Indiqui altres àrees de coneixement, en les quals estaria interessat:
☐ Informàtica i noves tecnologies	
☐ Seguretat en el treball	
☐ Organització i gestió empresarial	
☐ Organització i gestió producció	
☐ Aplicació mesures agroambientals	
☐ Sanitat vegetal / vegetal	
☐ Mecanització i instal·lacions	
☐ Producció vegetal / animal	

4.5. Qui deuria organitzar els cursos?

PART 5: Comentaris sobre la formació dels professionals del sector agrari

2a versió del qüestionari QEA

En la primera versió del qüestionari es va introduir les següents modificacions:

- canvis en l'organització i en el redactat d'algunes preguntes i respostes de la part 1, agrupant en alguns casos el rang de les respostes, per evitar-ne dispersió, introduint en algun cas ítems nous,
- es va introduir una pregunta nova en la part 1, per determinar si l'exalumne estava a l'atur actualment,
- a la part 2 es van modificar, per tal de recollir els exalumnes que no havien fet pràctiques (que no eren obligatòries amb el sistema anterior a la LOGSE), la forma de presentar les preguntes englobades en *pràctiques realitzades en l'àmbit de l'empresa*,
- canvis en el tipus de resposta dels ítems de la part 3 relacionats amb la valoració d'àrees de coneixement, consistents en la supressió de respostes tancades per una escala d'1 a 10,
- modificacions en el redactat d'algunes preguntes de la part 4.

El qüestionari es feu arribar a un grup de 3 exalumnes de formació professional agrària, que no van trobar cap dificultat en contestar-ho. El qüestionari també es feu arribar a experts en avaluació i en formació professional agrària, que van posar de manifest la dificultat que tindríem per localitzar exalumnes d'aquesta branca. Constatat aquest fet es va decidir adaptar una part del qüestionari del DARP (2001) titulat *Estudi del nivell de satisfacció i profit dels alumnes que han cursat estudis a les 14 escoles de capacitació agrària del DARP en el període 1990-2000*, de forma que les dades obtingudes amb el nostre estudi es poguessin completar amb les d'aquest.

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP / QÜESTIONARI EXALUMNES

PRESENTACIÓ

Per a la realització del present estudi es necessita la participació dels professionals que han cursar formació professional agrària. Sense la col·laboració d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar la F.P. agrària.

MOLTES GRÀCIES PER LA SEVA COL·LABORACIÓ

INSTRUCCIONS PER COMPLETAR EL QÜESTIONARI

Aquest qüestionari conté una bateria de preguntes amb els seus corresponents ítems. Es demana que per donar la resposta es **legeixi detingudament** cadascuna de les preguntes i els seus ítems i posteriorment **posi una creu** en la resposta que cregui més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè pugui opinar amb més comoditat.

Per tal d'aconseguir els objectius d'aquesta investigació es demana la màxima sinceritat i, al mateix temps, es garanteix un **absolut anonim** envers les respostes obtingudes.

PART 1: Dades de l'exalumne

1.1 Edat

- entre 18 i 21 anys entre 22 i 30 anys entre 31 i 40 anys més de 40 anys

1.2 Sexe

- Home Dona

1.3 Comarca de residència

- Alt Camp
 Baix Camp
 Tarragonès
 Altres comarques de Tarragona
 Altres comarques de Catalunya

1.4 Estudis superats i any

- EGB, any: _____
 BUP ò Batxillerat, any: _____
 COU, any _____
 FP1 Agrària, any: _____ (Indiqui l'especialitat: _____)
 FP2 Agrària, any: _____ (Indiqui l'especialitat: _____)
 Cicle Formatiu de grau mig, any: _____ (especialitat: _____)
 Cicle Formatiu de grau superior, any: _____
(especialitat: _____)
 FP no Agrària (indiqui la família professional: _____), any: _____
 Estudis universitaris (indiqui l'especialitat: _____), any: _____
 Altres estudis

(indiqui-los: _____) any: _____.

1.5 Mitjà per obtenir feina:

- Premsa
- Empresa familiar
- Empresa on va fer les pràctiques
- Centre de formació
- Autònom
- Oposicions
- Enviar CV
- Contactes personals
- Altres ¿Quins?: _____

1.6. Acompliment de les expectatives laborals en relació al que esperava obtenir abans de començar els estudis d'FP

- Molt pitjor del que esperava
- Pitjor del que esperava
- Just el que esperava
- Millor del que esperava
- Molt millor del que esperava

1.7. En l'actualitat:

- Estic a l'atur (pot anar directament a la PART 2)
- Estic estudiant (si no està treballat pot anar directament a la PART 2)
- Estic treballant

1.8. Relació entre el lloc de treball i els estudis cursats d'FP

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

1.9. Satisfacció amb el lloc de treball que ocupa actualment

Puntueu d'1= molt insatisfet a 10 = molt satisfet els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Valoració general	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització a l'empresa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tracte personal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ambient laboral	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Equipament i eines de treball	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Possibilitat de promoció	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

1.10 Sector productiu en què treballa actualment

- Serveis
- Administració pública
 - Venda de productes no agraris
 - Venda de productes agraris
 - Serveis agraris diversos (tractorista, ...)
 - Hoteleria, restauració...
 - Elaboració de projectes i estudis
 - Altres: _____
- Producció agrària
- Planta ornamental
 - Flor tallada
 - Ramader
 - Aus
 - Porcí
 - boví
 - Altres
 - Fruita
 - Horta
 - Cereals i conreus extensius
 - Altres (indiqueu el producte principal _____)
- Producció industrial
- Indústria química
 - Altres: _____
- Construcció
- Altres: _____

1.11 En el futur pensa.... ?

- Continuar, com ara, a la mateixa empresa
- Canviar d'empresa
- Promocionar-se a l'empresa
- Tornar a estudiar
- No ho sap / No ho té clar

PART 2: Valoració de la formació rebuda**2.1. Satisfacció general amb els estudis de Formació Professional realitzats**

Puntueu d'1= molt insatisfet a 10 = molt satisfet els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Valoració general	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització Centre	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Professorat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Equipaments didàctics i tecnològics	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació d'aules, tallers i laboratoris	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2.2. Relació entre les EXPECTATIVES i la FORMACIÓ REAL rebuda en el centre on va cursar FP:

- Molt pitjor del que esperava
- Pitjor del que esperava
- Just el que esperava
- Millor del que esperava
- Molt millor del que esperava

2.3. Valori, si s'escau, les PRÀCTIQUES REALITZADES EN L'ÀMBIT DE L'EMPRESA (formació en centres de treball):

No vaig fer pràctiques en l'àmbit de l'empresa

Sí, vaig fer pràctiques en l'àmbit de l'empresa

M'ha servit per completar la formació rebuda en el centre docent:

Totalment

Bastant

Poc

Gens

M'ha servit per adquirir nous coneixements i habilitats:

Totalment

Bastant

Poc

Gens

M'ha servit per trobar la primera feina, incorporant-me al món laboral

Totalment

Bastant

Poc

Gens

PART 3: Anàlisi d'àrees de coneixement

Valori les següents àrees de coneixement, des del punt de vista del professional del sector agrari:

Puntueu d'1= **gens important** a **10 = molt important**:

ÀREES DE CONEIXEMENT	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Control de qualitat del producte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informàtica i noves tecnologies	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Seguretat en el treball	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització i gestió empresarial	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització i gestió producció	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aplicació mesures agroambientals	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sanitat vegetal / animal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mecanització i instal·lacions	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Producció vegetal / animal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Afegeixi les àrees de coneixement que cregui convenientes:

PART 4: Formació permanent dels professionals del sector agrari

4.1. Indiqui el número de cursos als quals ha assistit durant els darrers any

☐ cap	☐ 1 curs ☐ 2 cursos ☐ 3 cursos ☐ 4 ò més cursos
<p>4.2. Intenti recordar les dades <u>del darrer</u> curs al qual ha assistit:</p> <p>Nom del curs: _____</p> <p>Lloc de realització: _____</p> <p>número de sessions o dies de durada: _____</p> <p>número d'hores per sessió: _____</p> <p>entitat/empresa organitzadora:</p> <p>☐ Ajuntament de la seva localitat</p> <p>☐ Consell Comarcal</p> <p>☐ Diputació provincial</p> <p>☐ Departament d'Agricultura</p> <p>☐ Departament d'Ensenyament</p> <p>☐ Ministeri d'Agricultura</p> <p>☐ Empresa privada</p> <p>☐ Sindicats</p> <p>☐ Cooperativa agrícola</p> <p>☐ Altres (Indiqueu el nom: _____)</p>	

4.3. Crec que els cursos de formació haurien de aprofundir en:

- Conceptes teòrics
- Aplicacions pràctiques

4.4. Indiqui quina de les següents àrees de coneixement serien interessants per organitzar un curs al qual vostè assistiria com alumne (MARQUI NOMÉS 2):

☐ Control de qualitat del producte ☐ Informàtica i noves tecnologies ☐ Seguretat en el treball ☐ Organització i gestió empresarial ☐ Organització i gestió producció ☐ Aplicació mesures agroambientals ☐ Sanitat vegetal / animal ☐ Mecanització i instal·lacions ☐ Producció vegetal / animal	Indiqui altres àrees de coneixement, en les quals estaria interessat:
--	---

4.5. Qui deuria organitzar els cursos?

PART 5: Comentaris sobre la formació dels professionals del sector agrari

3a versió del qüestionari QEA

La principal modificació va consistir en adaptar l'interval de les respostes de la segona versió del nostre qüestionari i desglossar ítems.

Part 1: Dades de l'exalumne

- Es van simplificar les respostes a l'ítem *estudis superats i any que els va acabar*.
- S'incorpora l'ítem *Principals raons que el van portar a seguir estudis d'FP de la família agrària*, amb 16 respostes tancades
- S'incorporen els ítems *Ajust entre formació rebuda i feina actual*, amb 13 respostes i l'ítem *Temps que porta treballant*, amb tres respostes.

Part 2: Formació rebuda

- S'incorporen tres ítems nous, amb diferents respostes tancades,
 - ⇒ Què és el que més li va agradar de la seva estada al centre d'FP.
 - ⇒ Què és el que menys li va agradar de la seva estada al centre d'FP.
 - ⇒ Què és el que va trobar a faltar?

Part 3: Anàlisi d'àrees de coneixement

- La valoració detalla d'àrees de coneixement, es desglossa en dos ítems,
 - ⇒ Temes que ha trobat a faltar a l'hora de treballar (amb 25 respostes tancades i una oberta).
 - ⇒ Temes, dels estudiats, que ha trobat més útils a l'hora de treballar (amb 36 respostes tancades).

Part 4: Formació permanent

- Es modifiquen les respostes en l'ítem *Entitat/empresa organitzadora*.

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP / QÜESTIONARI EXALUMNES

PRESENTACIÓ

Per a la realització del present estudi es necessita la participació dels professionals que han cursat formació professional agrària. Sense la col·laboració d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar l'FP agrària.

MOLTES GRÀCIES PER LA SEVA COL·LABORACIÓ

INSTRUCCIONS PER COMPLETAR EL QÜESTIONARI

Aquest qüestionari té una bateria de preguntes amb els seus corresponents ítems. Es demana que per donar la resposta es legeixi detingudament cadascuna de les preguntes i els seus ítems i posteriorment es posi una creu a la resposta que es cregui més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè pugui opinar amb més comoditat.

Per tal d'aconseguir els objectius d'aquesta investigació es demana la màxima sinceritat i, al mateix temps, es garanteix un absolut anonimat envers les respostes obtingudes.

PART 1: Dades de l'exalumne

1.1 Edat

entre 18 i 21 anys entre 22 i 30 anys entre 31 i 40 anys més de 40 anys

1.2 Sexe

Home Dona

1.3 Comarca de residència

Alt Camp Baix Camp Tarragonès Altres comarques de Tarragona Altres

1.4 Estudis superats i any que els va acabar

FP1, any: _____ FP2, any: _____

CFGM, any: _____ CFGM, any: _____

Altres estudis superats (indiqueu-los): _____

1.5 Principals raons que el van portar a seguir estudis d'FP de la família agrària

(Indiqui com a màxim 2)

- Negoci familiar
- Treballava en aquest sector productiu
- Perquè m'agrada i m'interessa el tema
- Perquè té moltes sortides professionals i molt futur
- Perquè m'interessa el sector agrari
- Per ampliar / adquirir nous coneixements
- Perquè m'interessa molt el medi ambient
- Perquè m'interessa el tema forestal
- Per consell de professors, amics, familiars...
- Perquè pots estar a l'aire lliure
- Perquè no vaig entrar a la universitat
- Per tenir un títol
- Com a curs pont, per anar després a la universitat
- Per fer alguna cosa
- Perquè està a prop de casa
- Altres

1.6. Mitjà per obtenir/ cercar feina:

- Premsa
- Empresa familiar
- Empresa on va fer les pràctiques
- Bossa de treball de l'institut / centre de formació
- Autònom
- Oposicions
- Enviar CV
- Contactes personals
- INEM
- Altres

1.7. Acompliment de les expectatives laborals en relació al que esperava obtenir abans de començar els estudis d'FP

- Molt pitjor del que esperava
- Pitjor del que esperava
- Just el que esperava
- Millor del que esperava
- Molt millor del que esperava

1.8. En l'actualitat, treballa en el sector agrari?

- Estic a l'atur (pot anar directament a la PART 2)
- Estic estudiant (si no està treballat pot anar directament a la PART 2)
- Sí, hi estic treballant
- Ara no, però he treballat
- No, treballo i sempre he treballat en altres coses

1.9. Quan de temps fa que treballa?

- 1 any o menys
- de 2 a 5 anys
- Més de 5 anys

1.10. Creu que la formació que va rebre al centre d'FP s'ajusta a la feina que realitza actualment?

☐ Sí, s'ajusta perfectament	☐ No, és necessari més aprofundiment
☐ S'ajusta parcialment	☐ No, és necessari un reciclatge diari
☐ No s'ajusta bé del tot	☐ No, fa falta formació per aprendre a treballar
☐ No, la realitat és diferent	☐ No, falta preparació bàsica
☐ No, falta més pràctica	☐ No. Els coneixements estaven poc actualitzats
☐ No. No em van ensenyar res	☐ Altres
☐ No. Surts mal preparat	

1.11. Satisfacció amb el lloc de treball que ocupa actualment

Puntueu d'1= **molt insatisfet** a 10 = **molt satisfet** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Valoració general	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització a l'empresa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tracte personal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ambient laboral	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Equipament i eines de treball	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Possibilitat de promoció	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

1.12 Sector productiu en què treballa actualment

- Serveis
- Administració pública (ADV, DARP, Ajuntament, Cooperativa, Sindicats...)
 - Venda de productes no agraris
 - Venda de productes agraris
 - Serveis agraris diversos (tractorista, esporgador...)
 - Hoteleria, restauració...
 - Elaboració de projectes i estudis
 - Altres: _____
- Producció agrària
- Planta ornamental
 - Jardineria
 - Flor tallada
 - Ramader
 - Aus
 - Porcí
 - boví
 - Altres
 - Fruita dolça
 - Fruits secs
 - Horta
 - Cereals i conreus extensius
 - Sector forestal
 - Altres (indiqueu el producte principal _____)
- Producció industrial
- Indústria química
 - Altres: _____
- Construcció
- Altres: _____

1.13 En el futur pensa.... ?

- Continuar, com ara, a la mateixa empresa
- Canviar d'empresa
- Promocionar-se a l'empresa
- Tornar a estudiar
- No ho sap / No ho té clar

PART 2: Valoració de la formació rebuda**2.1. Satisfacció general amb els estudis de Formació Professional realitzats**

Puntueu d'1= **molt insatisfet** a **10 = molt satisfet** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Valoració general	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització Centre	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Professorat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Equipaments didàctics i tecnològics	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació d'aules, tallers i laboratoris	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2.2. Relació entre les EXPECTATIVES i la FORMACIÓ REAL rebuda en el centre on va cursar FP:

- Molt pitjor del que esperava
- Pitjor del que esperava
- Just el que esperava
- Millor del que esperava
- Molt millor del que esperava

2.3. Valori, si s'escau, les PRÀCTIQUES REALITZADES EN L'ÀMBIT DE L'EMPRESA (formació en centres de treball):

No vaig fer pràctiques en l'àmbit de l'empresa

Sí, vaig fer pràctiques en l'àmbit de l'empresa

Em van servir per completar la formació rebuda en el centre docent:

Totalment

Bastant

Poc

Gens

Em van servir per adquirir nous coneixements i habilitats:

Totalment

Bastant

Poc

Gens

Em van servir per trobar la primera feina, incorporant-me al món laboral:

Totalment

Bastant

Poc

Gens

2.4. Què és el que més li va agradar, de la seva estada al centre d'FP? (indiqui 2 respostes com a màxim)

Assignatures pràctiques

Assignatures tècniques

Assignatures teòriques

Ambient

Professorat

Excursions i viatges

Instal·lacions

Laboratoris

Botànica

Mecànica

Sols/adobs

Plagues

Pràctiques en empreses

Formació informàtica

Economia / gestió

Relació teoria/pràctica

Poca gent a classe

Qualitat ensenyament

Adquirir coneixements generals

Assignatures relacionades amb la meua feina

Diversitat d'assignatures/matèries

La motivació que ens donaves

Em va agradar tot

Altres

2.5. Què és el que menys li va agradar, de la seva estada al centre? (indiqui 2 respostes com a màxim)

Poques assignatures pràctiques

Assignatures tècniques

Assignatures teòriques

Algunes assignatures

Ambient

Professorat

Excursions i viatges

Instal·lacions

Laboratoris

Botànica

Mecànica

Sols/adobs

Plagues

Matemàtiques

Formació informàtica

Economia / gestió

Relació teoria / pràctica

Poca gent a classe

Qualitat ensenyament

Borsa de treball

Poca relació temari / món laboral

Pocs recursos humans

Organització del curs

Baix nivell

Institut / escola lluny de casa

Res

Altres

2.6. Què és el que va trobar a faltar? (indiqui 2 respostes com a màxim)

☐ Manca d'hores pràctiques	☐ Formació en assignatures teòriques
☐ Més assignatures/ més temes	☐ Assignatura d'administració i gestió empreses
☐ Més mitjans	☐ Adequació a la demanda laboral
☐ Assignatures tècniques	☐ temaris actualitzats
☐ Millora instal·lacions	☐ Organització / coordinació del centre
☐ Informàtica	☐ Hores pràctiques en empreses
☐ Més excursions, visites, viatges	☐ Anglès
☐ Més nivell / aprofundir més	☐ Cooperativisme
☐ Més qualitat del professorat	☐ Res
☐ Borsa de treball	☐ Altres
☐ Manca de seriositat	

PART 3: Anàlisi d'àrees de coneixement

3.1. Temes que ha trobat a faltar a l'hora de treballar:

☐ Tràmits burocràtics (subvencions, empreses...)	☐ Relacions amb altres persones
☐ Més pràctiques	☐ Seguretat laboral
☐ Coneixements tècnics	☐ Informàtica
☐ Aprofundir més	☐ Jardineria
☐ Noves tècniques	☐ Ramaderia
☐ Reconeixement / tractament plagues	☐ Idiomes
☐ Llunyania amb la realitat	☐ Poda
☐ Més assignatures	☐ Fruticultura
☐ Mecànica / electrònica	☐ Fitosanitaris
☐ Maquinària / instal·lacions	☐ Pràcticament tots
☐ Explotacions forestals	☐ Res
☐ Educació ambiental	☐ Altres, quins?: _____
☐ Estructuració de la feina	_____

3.2. Temes, dels que va estudiar al centre, que ha trobat més útils a l'hora de treballar

☐ Les pràctiques	☐ Conèixer gent	☐ Jardineria
☐ Pràctiques en empreses	☐ Biologia / Física / Química	☐ Botànica
☐ Assignatures tècniques	☐ Matemàtiques / estadística	☐ Informàtica
☐ Desenvolupament personal	☐ Temes forestals / silvicultura	☐ idiomes
☐ Coneixement del sector	☐ Mecànica / electrònica	☐ Fauna
☐ Temes agraris	☐ Hivernacles	☐ Ecologia
☐ Temes de gestió	☐ Poda	☐ Recs
☐ Logística	☐ Dibuix	☐ Planters
☐ Productes fitosanitaris	☐ Topografia	☐ Horticultura
☐ Plagues / plaguicides	☐ Ramaderia	☐ Pràcticament tots
☐ Seguretat / higiene	☐ Sols / adobs	☐ Res
	☐ Fruticultura	☐ Altres

PART 4: Formació permanent dels professionals del sector agrari
--

4.1. Indiqui el número de cursos als quals ha assistit durant el darrer any

☐ cap	☐ 1 curs ☐ 2 cursos ☐ 3 cursos ☐ 4 o més cursos
4.2. Intenti recordar les dades <u>del darrer</u> curs de reciclatge al qual ha assistit:	
Nom del curs: _____	
número d'hores totals de durada: _____	
entitat/empresa organitzadora:	
☐ Ajuntament de la seva localitat	
☐ INEM	
☐ Acadèmies	
☐ Departament d'Agricultura (Centres de capacitació agrària...)	
☐ Departament d'Ensenyament (IES Horticultura...)	
☐ Universitat	
☐ Centre tècnic forestal de Catalunya	
☐ Sindicats	
☐ Cooperativa agrícola	
☐ Altres (Indiqueu el nom: _____)	

4.2. Indiqui quina de les següents àrees de coneixement serien interessants per organitzar un curs al qual vostè assistiria com alumne:

☐ Control de qualitat del producte ☐ Informàtica i noves tecnologies ☐ Seguretat en el treball ☐ Organització i gestió empresa ☐ Organització i gestió producció ☐ Aplicació mesures agroambientals ☐ Sanitat vegetal / animal ☐ Mecanització i instal·lacions ☐ Producció vegetal / animal	Indiqui altres àrees de coneixement, en les quals estaria interessat:
--	---

4a versió del qüestionari QEA

El qüestionari es feu llegir per tres exalumnes, que no van trobar dificultats per contestar-ho. Els experts en avaluació van trobar que el qüestionari era molt llarg, però fàcil de contestar. Els experts en formació professional agrària consultats, van introduir petites modificacions en el qüestionari: incloure l'especialitat en els estudis cursats, i afegir dues respostes en l'ítem *Sector productiu en què treballa actualment* on es van incloure *Medi natural* i *Administració pública*.

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP / QÜESTIONARI EXALUMNES

PRESENTACIÓ

Per a la realització del present estudi es necessita la participació dels professionals que han cursat formació professional agrària.

Sense la col·laboració d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar l'FP agrària.

MOLTES GRÀCIES PER LA SEVA COL-LABORACIÓ

INSTRUCCIONS PER COMPLETAR EL QÜESTIONARI

Aquest qüestionari té una bateria de preguntes amb els seus corresponents ítems. Es demana que per donar la resposta es **legeixi detingudament** cadascuna de les preguntes i els seus ítems i posteriorment es **posi una creu** a la resposta que es cregui més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè pugui opinar amb més comoditat.

Per tal d'aconseguir els objectius d'aquesta investigació es demana la màxima sinceritat i, al mateix temps, es garanteix un **absolut anonim** envers les respostes obtingudes.

PART 1: Dades de l'exalumne

1.1 Edat

entre 18 i 21 anys entre 22 i 30 anys entre 31 i 40 anys més de 40 anys

1.2 Sexe

Home Dona

1.3 Comarca de residència

Alt Camp Baix Camp Tarragonès Altres comarques de Tarragona Altres

1.4 Estudis superats i any que els va acabar

FP1, any: _____ FP2, any: _____ Especialitat: _____

CFGM, any: _____ CFGM, any: _____ Especialitat: _____

Altres estudis superats (indiqueu-los): _____

1.5 Principals raons que el van portar a seguir estudis d'FP de la família agrària (Indiqui com a màxim 2)

- Negoci familiar
- Treballava en aquest sector productiu
- Perquè m'agrada i m'interessa el tema
- Perquè té moltes sortides professionals i molt futur
- Perquè m'interessa el sector agrari
- Per ampliar / adquirir nous coneixements
- Perquè m'interessa molt el medi ambient
- Perquè m'interessa el tema forestal
- Per consell de professors, amics, familiars...
- Perquè pots estar a l'aire lliure
- Perquè no vaig entrar a la universitat
- Per tenir un títol
- Com a curs pont, per anar després a la universitat
- Per fer alguna cosa
- Perquè està a prop de casa
- Altres

1.6. Mitjà per obtenir/ cercar feina:

- Premsa
- Empresa familiar
- Empresa on va fer les pràctiques
- Bossa de treball de l'institut / centre de formació
- Autònom
- Oposicions
- Enviar CV
- Contactes personals
- INEM
- Altres

1.7. Acompliment de les expectatives laborals en relació al que esperava obtenir abans de començar els estudis d'FP

- Molt pitjor del que esperava
- Pitjor del que esperava
- Just el que esperava
- Millor del que esperava
- Molt millor del que esperava

1.8. En l'actualitat, treballa en el sector agrari?

- Estic a l'atur (pot anar directament a la PART 2)
- Estic estudiant (si no està treballat pot anar directament a la PART 2)
- Sí, hi estic treballant
- Ara no, però he treballat
- No, treballo i sempre he treballat en altres coses

1.9. Quan de temps fa que treballa?

- 1 any o menys
- de 2 a 5 anys
- Més de 5 anys

1.10. Creu que la formació que va rebre al centre d'FP s'ajusta a la feina que realitza actualment?

☐ Sí, s'ajusta perfectament	☐ No, és necessari més aprofundiment
☐ S'ajusta parcialment	☐ No, és necessari un reciclatge diari
☐ No s'ajusta bé del tot	☐ No, fa falta formació per aprendre a treballar
☐ No, la realitat és diferent	☐ No, falta preparació bàsica
☐ No, falta més pràctica	☐ No. Els coneixements estaven poc actualitzats
☐ No. No em van ensenyar res	☐ Altres
☐ No. Surts mal preparat	

1.11. Satisfacció amb el lloc de treball que ocupa actualment

Puntueu d'1= molt insatisfet a 10 = molt satisfet els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Valoració general	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització a l'empresa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tracte personal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ambient laboral	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Equipament i eines de treball	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Possibilitat de promoció	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

1.12 Sector productiu en què treballa actualment

- Serveis
- Medi natural (guies de natura, parcs naturals,...)
 - Administració pública (ADV, DARP, Ajuntament, Cooperativa, Sindicats...)
 - Venda de productes no agraris
 - Venda de productes agraris
 - Serveis agraris diversos (tractorista, esporgador...)
 - Hoteleria, restauració...
 - Elaboració de projectes i estudis
 - Altres: _____
- Producció agrària
- Planta ornamental
 - Jardineria
 - Flor tallada
 - Ramader
 - Aus
 - Porcí
 - boví
 - Altres
 - Fruita dolça
 - Fruits secs
 - Horta
 - Cereals i conreus extensius
 - Sector forestal
 - Altres (indiqueu el producte principal _____)
- Producció industrial
- Indústria química
 - Altres: _____
- Construcció
- Altres: _____

1.13 En el futur pensa.... ?

- Continuar, com ara, a la mateixa empresa
- Canviar d'empresa
- Promocionar-se a l'empresa
- Tornar a estudiar
- No ho sap / No ho té clar

PART 2: Valoració de la formació rebuda**2.1. Satisfacció general amb els estudis de Formació Professional realitzats**

Puntueu d'1= molt insatisfet a 10 = molt satisfet els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Valoració general	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització Centre	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Professorat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Equipaments didàctics i tecnològics	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació d'aules, tallers i laboratoris	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2.2. Relació entre EXPECTATIVES i FORMACIÓ REAL rebuda en el centre on va cursar FP:

- Molt pitjor del que esperava
- Pitjor del que esperava
- Just el que esperava
- Millor del que esperava
- Molt millor del que esperava

2.3. Valori, si s'escau, les PRÀCTIQUES REALITZADES EN L'ÀMBIT DE L'EMPRESA (formació en centres de treball):

No vaig fer pràctiques en l'àmbit de l'empresa

Sí, vaig fer pràctiques en l'àmbit de l'empresa

Em van servir per completar la formació rebuda en el centre docent:

Totalment

Bastant

Poc

Gens

Em van servir per adquirir nous coneixements i habilitats:

Totalment

Bastant

Poc

Gens

Em van servir per trobar la primera feina, incorporant-me al món laboral:

Totalment

Bastant

Poc

Gens

2.4. Què és el que més li va agradar, de la seva estada al centre d'FP? (indiqui 2 respostes com a màxim)

Assignatures pràctiques

Assignatures tècniques

Assignatures teòriques

Ambient

Professorat

Excursions i viatges

Instal·lacions

Laboratoris

Botànica

Mecànica

Sols/adobs

Plagues

Pràctiques en empreses

Formació informàtica

Economia / gestió

Relació teoria/pràctica

Poca gent a classe

Qualitat ensenyament

Adquirir coneixements generals

Assignatures relacionades amb la meua feina

Diversitat d'assignatures/matèries

La motivació que ens donaves

Em va agradar tot

Altres

2.5. Què és el que menys li va agradar, de la seva estada al centre? (indiqui 2 respostes com a màxim)

Poques assignatures pràctiques

Assignatures tècniques

Assignatures teòriques

Algunes assignatures

Ambient

Professorat

Excursions i viatges

Instal·lacions

Laboratoris

Botànica

Mecànica

Sols/adobs

Plagues

Matemàtiques

Formació informàtica

Economia / gestió

Relació teoria / pràctica

Poca gent a classe

Qualitat ensenyament

Borsa de treball

Poca relació temari / món laboral

Pocs recursos humans

Organització del curs

Baix nivell

Institut / escola lluny de casa

Res

Altres

2.6. Què és el que va trobar a faltar? (indiqui 2 respostes com a màxim)

☐ Manca d'hores pràctiques	☐ Formació en assignatures teòriques
☐ Més assignatures/ més temes	☐ Assignatura d'administració i gestió empreses
☐ Més mitjans	☐ Adequació a la demanda laboral
☐ Assignatures tècniques	☐ temaris actualitzats
☐ Millora instal·lacions	☐ Organització / coordinació del centre
☐ Informàtica	☐ Hores pràctiques en empreses
☐ Més excursions, visites, viatges	☐ Anglès
☐ Més nivell / aprofundir més	☐ Cooperativisme
☐ Més qualitat del professorat	☐ Res
☐ Borsa de treball	☐ Altres
☐ Manca de seriositat	

PART 3: Anàlisi d'àrees de coneixement

3.1. Temes que ha trobat a faltar a l'hora de treballar:

☐ Tràmits burocràtics (subvencions, empreses...)	☐ Relacions amb altres persones
☐ Més pràctiques	☐ Seguretat laboral
☐ Coneixements tècnics	☐ Informàtica
☐ Aprofundir més	☐ Jardineria
☐ Noves tècniques	☐ Ramaderia
☐ Reconeixement / tractament plagues	☐ Idiomes
☐ Llunyania amb la realitat	☐ Poda
☐ Més assignatures	☐ Fruticultura
☐ Mecànica / electrònica	☐ Fitosanitaris
☐ Maquinària / instal·lacions	☐ Pràcticament tots
☐ Explotacions forestals	☐ Res
☐ Educació ambiental	☐ Altres, quins?: _____
☐ Estructuració de la feina	_____

3.2. Temes, dels que va estudiar al centre, que ha trobat més útils a l'hora de treballar

☐ Les pràctiques	☐ Conèixer gent	☐ Jardineria
☐ Pràctiques en empreses	☐ Biologia / Física / Química	☐ Botànica
☐ Assignatures tècniques	☐ Matemàtiques / estadística	☐ Informàtica
☐ Desenvolupament personal	☐ Temes forestals / silvicultura	☐ idiomes
☐ Coneixement del sector	☐ Mecànica / electrònica	☐ Fauna
☐ Temes agraris	☐ Hivernacles	☐ Ecologia
☐ Temes de gestió	☐ Poda	☐ Recs
☐ Logística	☐ Dibuix	☐ Planters
☐ Productes fitosanitaris	☐ Topografia	☐ Horticultura
☐ Plagues / plaguicides	☐ Ramaderia	☐ Pràcticament tots
☐ Seguretat / higiene	☐ Sols / adobs	☐ Res
	☐ Fruticultura	☐ Altres

PART 4: Formació permanent dels professionals del sector agrari
--

4.1. Indiqui el número de cursos als quals ha assistit durant el darrer any

☐ cap	☐ 1 curs ☐ 2 cursos ☐ 3 cursos ☐ 4 o més cursos
4.2. Intenti recordar les dades <u>del darrer</u> curs de reciclatge al qual ha assistit:	
Nom del curs: _____	
número d'hores totals de durada: _____	
<u>entitat/empresa organitzadora:</u>	
☐ Ajuntament de la seva localitat	
☐ INEM	
☐ Acadèmies	
☐ Departament d'Agricultura (Centres de capacitació agrària...)	
☐ Departament d'Ensenyament (IES Horticultura...)	
☐ Universitat	
☐ Centre tècnic forestal de Catalunya	
☐ Sindicats	
☐ Cooperativa agrícola	
☐ Altres (Indiqueu el nom: _____)	

4.2. Indiqui quina de les següents àrees de coneixement serien interessants per organitzar un curs al qual vostè assistiria com alumne:

☐ Control de qualitat del producte	Indiqui altres àrees de coneixement, en les quals estaria interessat:
☐ Informàtica i noves tecnologies	
☐ Seguretat en el treball	
☐ Organització i gestió empresa	
☐ Organització i gestió producció	
☐ Aplicació mesures agroambientals	
☐ Sanitat vegetal / animal	
☐ Mecanització i instal·lacions	
☐ Producció vegetal / animal	

Annex B2: Qüestionari alumnes

Qüestionari dirigit als alumnes que cursen en l'actualitat FP al Camp de Tarragona (QAL)

1a versió del qüestionari QAL

La primera versió del qüestionari QAL consta específicament de:

Part 1 Dades de l'alumne.

4 ítems per categoritzar la mostra:

- ⇒ Edat i sexe.
- ⇒ Població de residència (ciutat o poble de residència).
- ⇒ Estudis que cursa.

Part 2 Accés al cicle formatiu.

3 ítems, cada ítem consta d'un seguit de respostes tancades i l'opció *altres* (per al segon i tercer dels ítems):

- ⇒ Via d'accés al cicle formatiu.
- ⇒ Raons per cursar el cicle formatiu.
- ⇒ Com es va obtenir la informació referent al cicle formatiu.

Part 3 Valoració de la formació que reps en l'actualitat.

5 ítems, englobats sota el títol *valoració de la formació que reps en l'actualitat*, amb una escala des respostes d'1 a 10:

- ⇒ Valoració global.
- ⇒ Organització Centre.
- ⇒ Professorat.
- ⇒ Equipaments didàctics i tecnològics.
- ⇒ Adequació d'aules, tallers i laboratoris.

1 ítem per valorar les expectatives del cicle formatiu, amb 5 respostes tancades:

- ⇒ Relació entre expectatives i formació real.

3 ítems per valorar les pràctiques en l'àmbit de l'empresa, amb 4 respostes tancades.

- ⇒ Completen coneixements adquirits.
- ⇒ Serveixen per adquirir coneixements nous.
- ⇒ Faciliten la inserció laboral.

Part 4 *Expectatives de futur.*

1 ítem per determinar les expectatives futures de l'alumne, amb 4 respostes tancades i 1 oberta:

- ⇒ Expectatives un cop finalitzat el curs.

4 ítems, englobats en expectatives de la primera feina que esperen trobar els alumnes, amb una escala de respostes d'1 a 10:

- ⇒ Temps necessari per trobar feina.
- ⇒ Ubicació.
- ⇒ Sou.
- ⇒ Relació amb els estudis cursats.

1 ítem, amb 6 respostes tancades i l'opció *altres* :

- ⇒ On t'agradaria treballar quan finalitzis els teus estudis.

Part 5 *Comentaris sobre la formació professional*

Espai per expressar lliurement les seves opinions sobre l'FP.

El qüestionari es feu llegir per un grup de 12 alumnes d'institut (6 alumnes de 4rt d'ESO i 6 alumnes de segon de batxillerat), per determinar si les preguntes estaven redactades amb la suficient claredat i si el vocabulari emprat era l'adequat, a aquests alumnes se'ls hi va explicar quina era la finalitat del qüestionari, demanant-los que en fessin una valoració. Els 12 qüestionaris contestats pels alumnes de secundària, amb les seves anotacions i comentaris, es van fer llegir per un expert en llengua escrita i oral. El qüestionari es feu arribar a persones competents en avaluació, als caps estudis de dos centres de secundària.

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP/ QÜESTIONARI ALUMNES

PRESENTACIÓ

Per a la realització del present treball sobre l'impacte de la FP es necessita la participació dels estudiants que cursen cicles formatius. Sense la col·laboració d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar la FP

MOLTES GRÀCIES PER LA VOSTRA COL·LABORACIÓ

INSTRUCCIONS PER COMPLETAR EL QÜESTIONARI

Aquest qüestionari conté una bateria de preguntes amb els seus corresponents ítems. Et demanem que per donar la resposta et **llegeixis detingudament** cadascuna de les preguntes i els seus ítems, i posteriorment **posis una creu** en la resposta que creguis més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè puguis opinar amb més comoditat.

Per tal d'aconseguir els objectius d'aquesta investigació et demanem la màxima sinceritat i, al mateix temps, et garantim un **absolut anonim** envers les respostes obtingudes.

PART 1: Dades de l'alumne

1.1 Edat

- 16 anys
 17 anys
 18 anys
 més de 18 : _____

1.2 Sexe

- Home
 Dona

1.3 Lloc de residència

Ciutat o poble de residència: _____

1.4 Estudis que curses

Cicle formatiu: _____ Curs: _____

PART 2: Accés al cicle formatiu**2.1. Indica quina va ser la via d'accés al present cicle formatiu**

- Batxillerat LOGSE
- Prova d'accés majors de 20 anys
- Batxillerat experimental
- COU
- Mòdul professional 3 experimental
- Títol d'FP 2, o equivalent

**2.2. Per quina raó vas decidir cursar aquest cicle formatiu?
(Marca com a màxim dues respostes)**

- Per consell familiar
- Perquè la meua família està vinculada a aquest sector d'activitat
- Per consell dels professors del centre on estudiava
- Per consell d'un amic/amiga
- Perquè conec algú que ho feia
- Perquè està a prop de casa meua
- Perquè estava treballant en aquest sector productiu
- Perquè crec que té molt futur
- Perquè m'agrada aquesta activitat professional
- Altres: _____

**2.3. Abans de matricular-te, d'on vas obtenir la informació referent al present cicle formatiu?
(Marca com a màxim dues respostes)**

- Me la van facilitar en el centre on estudiava
- Me la va proporcionar l'empresa on treballava
- En revistes i/o diaris
- Per televisió o ràdio
- A internet
- En una organització professional (sindicat, cooperativa, cambra de comerç...)
- En una fira educativa
- Altres: _____

PART 3: Valoració de la formació que reps en l'actualitat**3.1. Satisfacció general amb els estudis de Formació Professional**

Puntua d'1= molt insatisfet a 10 = molt satisfet els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Valoració general	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització Centre	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Professorat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Equipaments didàctics i tecnològics	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació d'aules, tallers i laboratoris	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3.2. Relació entre les EXPECTATIVES (abans de matricular-te) i la FORMACIÓ REAL rebuda actualment en el centre:

- Molt pitjor del que esperaves
- Pitjor del que esperaves
- Just el que esperaves
- Millor del que esperaves
- Molt millor del que esperaves

3.3. Valora les PRÀCTIQUES EN L'ÀMBIT DE L'EMPRESA:

Et serveixen per completar la formació rebuda en el centre docent:

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

Et serveixen per adquirir nous coneixements i habilitats:

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

Creus que et servirà per trobar la primera feina, incorporant-te al món laboral

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

PART 4: Expectatives futures

4.1. Quan acabis el cicle formatiu que curses actualment: ¿Què penses fer?

- Posar-me a treballar de seguida que pugui
- Matricular-me en un cicle formatiu diferent
- Anar a la Universitat
- Continuar altres estudis. Indica quins: _____
- Altres: _____

4.2. Els següents ítems estan relacionats amb la PRIMERA FEINA que esperes trobar quan acabis els teus estudis.

Puntua de **1= em costarà molt** a **10 = serà molt ràpid**

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Temps per trobar feina	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Puntua de **1= molt lluny** a **10 = molt a prop**

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Distància al lloc on visc actualment	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Puntua de **1= molt baix** a **10 = molt alt**

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sou que em pagaran	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Puntua de **1= molt baix** a **10 = molt alt**

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Relació amb als meus estudis d'FP	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4.3. On t'agradaria treballar quan finalitzis els teus estudis?

(marqueu una casella)

- En una oficina, despatx o gabinet tècnic
- Directament en producció: en un taller, fàbrica, indústria...
- En el sector comercial: vendes
- En serveis educatius i atenció a la infància, inclòs nadons
- En serveis sanitaris
- En serveis socials i atenció a la comunitat
- Altres: _____

PART 5: Comentaris sobre la formació professional

(Si vols, dóna la teva opinió sobre els estudis d'FP que curses actualment)

2a versió del qüestionari QAL

A rel de les observacions recollides es decidí introduir algunes modificacions en el qüestionari, que afectaren a:

- canvis en el redactat d'algunes preguntes en les parts 1 i 4,
- substituir la paraula *ítems* per *apartats*,
- introducció de dos blocs de respostes en el primer ítem de la part 2, per tenir en compte les respostes dels alumnes de CFGM, canvis en el tipus de resposta dels ítems de la part 4 relacionats amb la primera feina, consistents en la supressió de l'escala de respostes d'1 a 10 per respostes tancades,
- a la part 5 *comentaris sobre la formació professional* es va incloure una frase que animés a donar opinions a les persones enquestades.

El nou qüestionari es passa a 38 alumnes de 3 cicles formatius diferents, agrupats de la següent forma:

Grau	Cicle formatiu	Alumnes enquestats
CFGS	Educació Infantil	18
CFGS	Gestió del Transport	7
CFGS	Administració Sistemes Informàtics	13

Dels 38 qüestionaris contestats, 12 (31,6%) contenien comentaris en l'apartat 5:

Part 5: Comentaris sobre la formació professional
<ul style="list-style-type: none"> • Estan molt bé ja que t'acosten al món laboral. • Haurien de pagar un sou addicional quan es fan pràctiques perquè realitzem un servei a una empresa. • Jo crec que ens servirà més en tot, perquè són cicles pràctics i ens serviran més a l'hora d'anar a la universitat. Estic molt contenta del meu cicle. • Estan molt bé, crec que ens estan donant el temari necessari, però el funcionament d'alguns professors fa que no ens enterem gaire del que estem donant. • Són uns bons estudis, encara que una part del professorat no m'acaba de convèncer. • Hombre, estan bien. Podría estar mejor. • A mi concretament m'està agradant molt aquest cicle formatiu i crec que té molta sortida en el món laboral i és una feina bastant valorada. • Penso que els estudis que realitzo en aquests moments tenen una gran sortida professional. Tot i que per algú que mai ha tocat el tema informàtic anteriorment, és una mica insuficient, però entenc que els professors han d'adoptar un grau mig entre tots els alumnes. • Se tendría que enfocar más en la necesidad laboral de la especialidad, sobre todo a lo que respecta a internet, servidores web, FTP y Linux como sistema principal. • Estan prou bé, però hi ha assignatures que són innecessàries. • Trobo que estan força bé. Les classes estan bastant bé i el professorat, excepte només un professor, està molt bé. • La meva opinió és que fent aquests mòduls adquireixes un bon nivell d'aprenentatge gràcies a les diverses pràctiques que fas. Estan molt bé.

El qüestionari també es feu arribar a persones competents en avaluació, a experts en cicles formatius, i a diferents coordinadors pedagògics de centres de formació professional.

Les respostes recollides es van discutir amb les fonts responsables i les persones expertes consultades, també es van valorar les observacions de la persona responsable de passar els qüestionaris davant els alumnes. Fruit de les respostes recollides es va confeccionar la tercera versió del qüestionari.

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP/ QÜESTIONARI ALUMNES

PRESENTACIÓ

Per a la realització del present treball sobre l'impacte de la FP es necessita la participació dels estudiants que cursen cicles formatius.

Sense la col·laboració d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar la FP

MOLTES GRÀCIES PER LA VOSTRA COL·LABORACIÓ

INSTRUCCIONS PER COMPLETAR EL QÜESTIONARI

Aquest qüestionari conté una bateria de preguntes amb els seus corresponents apartats. Et demanem que per donar la resposta et **llegeixis detingudament** cadascuna de les preguntes i els seus apartats, i posteriorment **posis una creu** en la resposta que creguis més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè puguis opinar amb més comoditat.

Per tal d'aconseguir els objectius d'aquesta investigació et demanem la màxima sinceritat i, al mateix temps, et garantim un **absolut anonim** envers les respostes obtingudes.

PART 1: Dades de l'alumne

1.1 Edat

- 16 anys
 17 anys
 18 anys
 més de 18 : _____

1.2 Sexe

- Home
 Dona

1.3 Població de residència

Ciutat o poble de residència: _____

1.4 Estudis que curses

Cicle formatiu grau mig: _____

Curs: _____

Cicle formatiu grau superior: _____

Curs: _____

PART 2: Accés al cicle formatiu**2.1. Indica quina va ser la via d'accés al present cicle formatiu**

C F GRAU SUPERIOR:

C F GRAU MIG:

☐ Batxillerat LOGSE ☐ Prova d'accés majors de 20 anys ☐ Batxillerat experimental ☐ COU ☐ Mòdul professional 3 experimental ☐ Títol d'FP 2, o equivalent	☐ FP1 ☐ FP2 ☐ ESO ☐ Altres: _____
--	--

2.2. Per quina raó vas decidir cursar aquest cicle formatiu?**(Marca com a màxim dues respostes)**

- Per consell familiar
 Perquè la meua família està vinculada a aquest sector d'activitat
 Per consell dels professors del centre on estudiava
 Per consell d'un amic/amiga
 Perquè conec algú que ho feia
 Perquè està a prop de casa meua
 Perquè estava treballant en aquest sector productiu
 Perquè crec que té molt futur
 Perquè m'agrada aquesta activitat professional
 Altres: _____

2.3. Abans de matricular-te, d'on vas obtenir la informació referent al present cicle formatiu?**(Marca com a màxim dues respostes)**

- Me la van facilitar en el centre on estudiava
 Me la va proporcionar l'empresa on treballava
 En revistes i/o diaris
 Per televisió o ràdio
 A internet
 En una organització professional (sindicat, cooperativa, cambra de comerç...)
 En una fira educativa
 Altres: _____

PART 3: Valoració de la formació que reps en l'actualitat**3.1. Satisfacció general amb els estudis de Formació Professional**

Puntua d'1= molt insatisfet a 10 = molt satisfet els següents apartats:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Valoració general	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització Centre	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Professorat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Equipaments didàctics i tecnològics	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació d'aules, tallers i laboratoris	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Qualitat dels coneixements rebuts	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3.2. Relació entre les EXPECTATIVES (abans de matricular-te) i la FORMACIÓ REAL rebuda actualment en el centre:

- Molt pitjor del que esperaves
- Pitjor del que esperaves
- Just el que esperaves
- Millor del que esperaves
- Molt millor del que esperaves

3.3. Valora les PRÀCTIQUES EN L'ÀMBIT DE L'EMPRESA:

Et serveixen per completar la formació rebuda en el centre docent:

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

Et serveixen per adquirir nous coneixements i habilitats:

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

Creus que et servirà per trobar la primera feina, incorporant-te al món laboral

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

PART 4: Expectatives futures

4.1. Quan acabis el cicle formatiu que curses actualment: ¿Què penses fer?

- Posar-me a treballar de seguida que pugui
- Matricular-me en un cicle formatiu diferent
- Anar a la Universitat
- Continuar altres estudis. Indica quins: _____
- Altres: _____

4.2. Els següents apartats estan relacionats amb la PRIMERA FEINA que esperes trobar quan acabis els teus estudis.

Quant temps tardaràs a trobar feina?

- Menys de 3
- Entre 3 i 6 mesos
- Entre 6 mesos i 1 any
- Més d'1 any

On creus que treballaràs?

- Al meu municipi
- A la meva comarca
- En una comarca de Tarragona, diferent de la meva
- En un lloc de Catalunya, fora de Tarragona
- Fora de Catalunya

Quin sou creus que et pagaran cada mes?

- més de 1200 euros (unes 200.000 pessetes)
- Entre 900 i 1200 euros (entre unes 150.000 i 200.000 pessetes)
- Entre 600 i 900 euros (entre unes 100.000 i 150.000 pessetes)
- Menys de 600 euros (unes 100.000 pessetes)

¿Creus que la feina que trobis estarà relacionada amb els teus estudis actuals?

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

4.3. On t'agradaria treballar quan finalitzis els teus estudis?

(marqueu només una casella)

- En una oficina, despatx o gabinet tècnic
- Directament en producció: en un taller, fàbrica, indústria...
- En el sector comercial: vendes
- En serveis educatius i atenció a la infància, inclòs nadons
- En serveis sanitaris
- En serveis socials i atenció a la comunitat
- Altres: _____

PART 5: Comentaris sobre la formació professional

(Si vols, dóna la teva opinió sobre els estudis d'FP que curses actualment)

3a versió del qüestionari QAL

A partir de les dades recollides i analitzades, s'estructurà la tercera versió del qüestionari, la qual es diferenciava de l'anterior en:

- canvi del redactat en el títol d'introducció de la part 1,
- s'afegeix un ítem a la qüestió 2.2. *Perquè vas decidir cursar aquest cicle formatiu*, que reflecteixi els alumnes que cursen cicles formatius perquè no van voler fer o no van aprovar l'examen de selectivitat per entrar a la universitat,
- s'afegeix un ítem a la qüestió 2.3. *Abans de matricular-te, d'on vas obtenir la informació referent al present cicle formatiu*, que reflecteixi les respostes dels alumnes que van obtenir la informació en el centre on ara cursen els estudis d'FP,
- es modifica la presentació dels ítems referents a les pràctiques en l'àmbit de l'empresa (qüestió 3.3), per recollir els alumnes que encara no les han fet,
- a les qüestions 4.1 i 4.2 s'afegeix l'ítem *Encara no ho sé*.

El qüestionari es va passar a dos grups d'alumnes de centres i graus diferents, el primer compost per 17 alumnes de la família professional sanitària (Grau Mig: Cures auxiliars d'infermeria) i el segon compost per 15 alumnes de la família professional electricitat i electrònica (Grau Superior: Sistemes de regulació i control automàtics). A causa de la manca de problemes detectada en les dades recollides d'aquesta mostra, i a la fiabilitat aconseguida en les mateixes ($\alpha_c = 0,86$ escala 3.1; $\alpha_c = 0,95$ escala 3.3) s'ha cregut convenient no modificar cap aspecte més del qüestionari, considerant-lo vàlid per a la seva aplicació, considerant també vàlides per a l'avaluació en curs les dades recollides en aquesta primera aplicació. La variància (V) estimada en la prova pilot va oscil·lar entre 0,027 i 0,24, per al càlcul de la grandària de la mostra agafem el valor més desfavorable, en aquest cas $V = 0,24$.

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP/ QÜESTIONARI ALUMNES

PRESENTACIÓ

Per a la realització del present treball sobre l'impacte de la FP es necessita la participació dels estudiants que cursen cicles formatius.

Sense la col·laboració d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar la FP

MOLTES GRÀCIES PER LA VOSTRA COL·LABORACIÓ

INSTRUCCIONS PER COMPLETAR EL QÜESTIONARI

Aquest qüestionari conté una bateria de preguntes amb els seus corresponents apartats. Et demanem que per donar la resposta et **legeixis detingudament** cadascuna de les preguntes i els seus apartats, i posteriorment **posis una creu** en la resposta que creguis més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè puguis opinar amb més comoditat.

Per tal d'aconseguir els objectius d'aquesta investigació ets demanen la màxima sinceritat i, al mateix temps, et garantim un **absolut anonim** envers les respostes obtingudes.

PART 1: Dades de l'alumne/a

1.1 Edat

- 16 anys
 17 anys
 18 anys
 més de 18 : _____

1.2 Sexe

- Home
 Dona

1.3 Població de residència

Ciutat o poble de residència: _____

1.4 Estudis que curses

Cicle formatiu grau mig: _____

Curs: _____

Cicle formatiu grau superior: _____

Curs: _____

PART 2: Accés al cicle formatiu**2.1. Indica quina va ser la via d'accés al present cicle formatiu**

C F GRAU SUPERIOR:

C F GRAU MIG:

☐ Batxillerat LOGSE ☐ Prova d'accés majors de 20 anys ☐ Batxillerat experimental ☐ COU ☐ Mòdul professional 3 experimental ☐ Títol d'FP 2, o equivalent	☐ FP1 ☐ FP2 ☐ ESO ☐ Altres: _____
--	--

2.2. Per quina raó vas decidir cursar aquest cicle formatiu? (Marca com a màxim dues respostes)

- Per consell familiar
 Perquè la meua família està vinculada a aquest sector d'activitat
 Per consell dels professors del centre on estudiava
 Per consell d'un amic/amiga
 Perquè conec algú que ho feia
 Perquè està a prop de casa meua
 Perquè estava treballant en aquest sector productiu
 Perquè crec que té molt futur
 Perquè m'agrada aquesta activitat professional
 Perquè no vaig voler fer la selectivitat
 Perquè no vaig aprovar la selectivitat
 Altres: _____

2.3. Abans de matricular-te, d'on vas obtenir la informació referent al present cicle formatiu? (Marca com a màxim dues respostes)

- Me la van facilitar en el centre on estudiava abans
 Me la van facilitar en el centre on ara estic estudiant
 Me la va proporcionar l'empresa on treballava
 En revistes i/o diaris
 Per televisió o ràdio
 A internet
 En una organització professional (sindicat, cooperativa, cambra de comerç...)
 En una fira educativa
 Altres: _____

PART 3: Valoració de la formació que reps en l'actualitat**3.1. Satisfacció general amb els estudis de Formació Professional**

Puntua d'1= molt insatisfet a 10 = molt satisfet els següents apartats:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Valoració general	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització Centre	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Professorat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Equipaments didàctics i tecnològics	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació d'aules, tallers i laboratoris	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Qualitat dels coneixements rebuts	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3.2. Relació entre les EXPECTATIVES (abans de matricular-te) i la FORMACIÓ REAL rebuda actualment en el centre:

- Molt pitjor del que esperaves
- Pitjor del que esperaves
- Just el que esperaves
- Millor del que esperaves
- Molt millor del que esperaves

3.3. Valora les PRÀCTIQUES EN L'ÀMBIT DE L'EMPRESA:

☐ Encara no les he fet	<p>Et serveixen per completar la formació rebuda en el centre docent:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Totalment ☐ Bastant ☐ Poc ☐ Gens <p>Et serveixen per adquirir nous coneixements i habilitats:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Totalment ☐ Bastant ☐ Poc ☐ Gens <p>Creus que et servirà per trobar la primera feina, incorporant-te al món laboral</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Totalment ☐ Bastant ☐ Poc ☐ Gens
---	---

PART 4: Expectatives futures

4.1. Quan acabis el cicle formatiu que curses actualment: ¿Què penses fer?

- Posar-me a treballar de seguida que pugui
- Matricular-me en un cicle formatiu diferent
- Anar a la Universitat
- Encara no ho sé
- Continuar altres estudis. Indica quins: _____
- Altres: _____

4.2. Els següents apartats estan relacionats amb la PRIMERA FEINA que esperes trobar quan acabis els teus estudis.

Quant temps tardaràs a trobar feina?

- Menys de 3
- Entre 3 i 6 mesos
- Entre 6 mesos i 1 any
- Més d'1 any

On creus que treballaràs?

- Al meu municipi
- A la meua comarca
- En una comarca de Tarragona, diferent de la meua
- En un lloc de Catalunya, fora de Tarragona
- Fora de Catalunya

Quin sou creus que et pagaran cada mes?

- més de 1200 euros (unes 200.000 pessetes)
- Entre 900 i 1200 euros (entre unes 150.000 i 200.000 pessetes)
- Entre 600 i 900 euros (entre unes 100.000 i 150.000 pessetes)
- Menys de 600 euros (unes 100.000 pessetes)

¿Creus que la feina que trobis estarà relacionada amb els teus estudis actuals?

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

4.3. On t'agradaria treballar quan finalitzis els teus estudis?(marqueu només una casella)

- En una oficina, despatx o gabinet tècnic
- Directament en producció: en un taller, fàbrica, indústria...
- En el sector comercial: vendes
- En serveis educatius i atenció a la infància, inclòs nadons
- En serveis sanitaris
- En serveis socials i atenció a la comunitat
- Altres: _____

PART 5: Comentaris sobre la formació professional

(Si vols, dóna la teua opinió sobre els estudis d'FP que curses actualment)

Annex B3: Qüestionari professorat

Qüestionari dirigit al professorat que imparteixen cicles formatius en centres d'FP (QPR)

1a versió del qüestionari QPR

La primera versió del qüestionari QPR consta específicament de:

Part 1 Dades del professor/a.

5 ítems per categoritzar la mostra:

- ⇒ Edat i sexe.
- ⇒ Titulació.
- ⇒ Població de residència.
- ⇒ Família professional que imparteix.

Part 2 Valoració de la formació professional.

Els ítems d'aquest apartat es contesten amb una escala de respostes d'1 a 10.

6 ítems, englobats en *valoració general*:

- ⇒ Laboratoris i tallers, inclòs utilitatge.
- ⇒ Aules.
- ⇒ Espais i materials per fer pràctiques.
- ⇒ Equipament informàtic.
- ⇒ Adequació general de l'edifici.
- ⇒ Ràtio alumnes/professors.

4 ítems, englobats en *preparació prèvia dels alumnes* :

- ⇒ En tecnologia.
- ⇒ Àrees instrumentals.
- ⇒ Coneixement del sector professional.
- ⇒ Motivació.

3 ítems, per valorar l'acceptació dels titulats amb l'actual FP:

- ⇒ Valoració social.
- ⇒ Valoració empresarial.
- ⇒ Valoració familiar.

3 ítems, per valorar la inserció laboral dels titulats:

- ⇒ Facilitat per trobar feina.
- ⇒ Facilitat per trobar feina al Camp de Tarragona.
- ⇒ Adequació entre estudis cursats i feina obtinguda.

1 ítem, per valorar la relació amb el món empresarial:

- ⇒ Adequació dels estudis d'FP a la realitat del sector professional.

Part 3 Àrees de coneixement

4 ítems, que es contesten amb una escala de respostes d'1 a 10, per valorar les àrees de coneixement:

- ⇒ Llengua estrangera.
- ⇒ Informàtica com usuari.
- ⇒ Aplicacions informàtiques professionals.
- ⇒ Economia, comerç, vendes, marketing.

1 pregunta oberta, on es demana quines àrees de coneixement caldria introduir o reforçar.

3 ítems, valorant les pràctiques en l'àmbit de l'empresa, amb 4 respostes tancades:

- ⇒ Completen coneixements adquirits.
- ⇒ Serveixen per adquirir coneixements nous.
- ⇒ Faciliten la inserció laboral.

Part 4 Formació del professorat d'FP

2 ítems, englobats en valoració global de la formació dels professors d'FP:

- ⇒ Formació inicial.
- ⇒ Coneixement de la família professional.

2 ítems, per determinar el número d'activitats de formació permanent a les quals ha assistit el professor enquestat, amb 6 respostes tancades i una oberta, referent a l'entitat organitzadora de les esmentades activitats:

- ⇒ Nombre d'activitats en què s'ha participat.
- ⇒ Entitat organitzadora.

2 ítems, que es contesten amb una escala de respostes d'1 a 10, per valorar la formació permanent:

- ⇒ Quantitat d'ofertes.
- ⇒ Qualitat de l'oferta.

Part 5 Comentaris sobre la formació professional

Espai per expressar lliurement les seves opinions sobre l'FP

El qüestionari es féu llegir per un grup de sis professors i professores d'institut d'ensenyament secundari, per tal de determinar si les preguntes estaven redactades amb la suficient claredat, i copsar les possibles dificultats així com incorporar suggeriments. Els 6 qüestionaris contestats, amb les seves anotacions i comentaris, es van fer llegir per un expert en llengua escrita i oral. Tanmateix, el qüestionari es féu arribar a persones competents en avaluació i als caps estudis de dos centres de formació professional.

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP / QÜESTIONARI PROFESSORS

PRESENTACIÓ

Per a la realització del present treball sobre l'impacte de l'FP es necessita la participació dels professors que treballen en formació professional. Sense la col·laboració d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar l'FP

MOLTES GRÀCIES PER LA SEVA COL·LABORACIÓ

INSTRUCCIONS PER COMPLETAR EL QÜESTIONARI

Aquest qüestionari conté una bateria de preguntes amb els seus corresponents ítems. Es demana que per donar la resposta **llegeixi detingudament** cadascuna de les preguntes i els seus ítems, i posteriorment **posi una creu** en la resposta que cregui més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè pugui opinar amb més comoditat.

Per tal d'aconseguir els objectius d'aquesta investigació es demana la màxima sinceritat i, al mateix temps, es garanteix un **absolut anonim** envers les respostes obtingudes.

PART 1: Dades del professor

1.1 Edat

- Menor de 30 anys
- 31-40 anys
- 41-50 anys
- Major de 50 anys

1.2 Sexe

- Home Dona

1.3. Titulació

- Doctor
- Llicenciat, enginyer o arquitecte
- Diplomati universitari, enginyer tècnic o professor d'EGB
- Tècnic especialista, tècnic superior diplomati o equivalent

1.4 Lloc de residència

Ciutat o poble de residència: _____

1.5 Família professional que imparteix actualment i anys de dedicació a l'especialitat

Família professional: _____ anys: _____

PART 2: Valoració de la formació professional

2.1. Valori el seu centre

Puntueu d'1= **gens** a **10 = molt** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Laboratoris i tallers, inclòs utilatge	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aules	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Espais i materials per fer pràctiques	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Equipament informàtic	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació general de l'edifici	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ràtio alumnes/professor	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2.2. Valori la PREPARACIÓ PRÈVIA dels alumnes que s'incorporen a l'FP

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Preparació inicial en tecnologia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Preparació inicial àrees instrumentals	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixement del sector professional	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Motivació	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2.3. Valori l'acceptació dels alumnes titulats en L'ACTUAL formació professional

Puntueu d'1= **gens** a **10 = molt** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
La consideració social ha augmentat respecte l'antiga FP	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Valoració empresarial de l'actual FP	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Valoració de les famílies dels alumnes	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2.4. Respecte a la INSERCIÓ LABORAL dels titulats en els cicles formatius

Puntueu d'1= **gens** a **10 = molt/a** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Facilitat per trobar feina	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Facilitat trobar feina al C. de Tarragona	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació entre estudis fets i feina	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2. 5. Valori la relació entre el món empresarial i els cicles formatius

Puntueu d'1= **gens** a **10 = molt/a** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Adequació dels actuals estudis d' FP a la realitat del sector professional	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

PART 3: Àrees de coneixement

3.1. Valori la necessitat de les següents àrees de coneixement en el currículum que cursen els alumnes

Puntueu d'1= **gens** a **10 = molt** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Llengua estrangera	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informàtica com a usuari	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aplicacions informàtiques professionals	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Economia, comerç, vendes, màrqueting	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Quines àrees de coneixement creieu que caldria introduir o reforçar, en els plans d'estudis de la vostra família professional?

Introduir: _____

Reforçar: _____

3.2. Valori les PRÀCTIQUES EN L'ÀMBIT DE L'EMPRESA que realitzen els alumnes:

Serveixen per completar la formació rebuda en el centre docent:

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

Serveixen per adquirir nous coneixements i habilitats:

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

Serviran a l'alumne per trobar la primera feina, per incorporar-se al món laboral

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

PART 4: Formació del professorat d'FP

4.1. Valori els següents aspectes referents a la FORMACIÓ del professorat d'FP

Puntueu d'1= **gens** a 10 = **molt** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Formació inicial	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixement de la família professional	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4.2. Participació en activitats de formació permanent del professorat

Durant els curs 2001-2001, a quantes activitats de formació permanent ha assistit?

cap 1 2 3 4 5 ò més

Organitzades per:

ICE-URV Departament d'Ensenyament

Altres _____

4.3. Valoració de la formació permanent

Puntueu d'1= **gens** a 10 = **molt** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Oferta general d'activitats (quantitat)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Qualitat de les activitats	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

PART 5: Comentaris sobre la formació professional

2a versió del qüestionari QPR

Els suggeriments i observacions recollides en la primera versió del qüestionari, van servir per introduir algunes modificacions en el mateix:

- Es va afegir una resposta oberta, a l'ítem *titulació*, en la part 1,
- Canvis en el tipus de resposta del tercera pregunta de la part 2 *Valoració de la formació professional*, consistents en la supressió de l'escala de respostes d'1 a 10 per respostes tancades, *molt millor que abans*, *millor que abans*, *igual*, *pitjor que abans* i *molt pitjor que abans*,
- En la mateixa part 2, es van afegir 4 ítems per valorar la relació amb el món empresarial:
 - ⇒ Adequació dels coneixements teòrics.
 - ⇒ Adequació dels coneixements pràctics.
 - ⇒ Ús eines/màquines específiques.
 - ⇒ Coneixements empresarials dels alumnes.
- En la part 3 *Àrees de coneixement* es van afegir 5 ítems a la primera qüestió (valoració general):
 - ⇒ Capacitat per comunicar idees.
 - ⇒ Capacitat per treballar en grup.
 - ⇒ Creativitat, originalitat.
 - ⇒ Autonomia en el treball.
 - ⇒ Iniciativa i capacitat de liderat.
- En la part 4 *Formació del professorat d'FP*, es va modificar el títol (redactat finalment com: *Formació del professorat que treballa a l'FP*), atès que alguns professors ens han manifestat que no ho són específicament de formació professional, especialment en centres on hi ha també altres etapes de secundària, es va afegir un ítem a la primera qüestió (valoració global):
 - ⇒ Coneixement de metodologia didàctica,
- I, es va incloure una resposta oberta per recollir les hores de formació rebudes al llarg del curs,
- a la mateixa part es va incloure una pregunta oberta, per detectar les necessitats de formació del professorat.

El qüestionari es passà a 19 professors i professores de formació professional. Dels 19 qüestionaris contestats, 8 (42,1%) contenien comentaris en l'apartat 5:

Part 5: Comentaris sobre la formació professional

- La societat encara no s'ha adonat de la seva importància.
- Per la meua tasca docent i per la proximitat amb les empreses, puc dir que els actuals perfils són els que demana el món laboral, amb les actualitzacions que anem fent.
- Cal posar més recursos.
- L'actual FP per a mi es molt bona en quant a cicles superiors i molt fluixa en quant a cicles mitjans. En CFGM s'imparteixen molts continguts en poc temps i tractats de forma superficial, per manca de temps. L'antiga FP de 1r grau preparava molt millor els alumnes. Caldria fer els cicles mitjans en dos cursos.
- Pas directe del cicle mitjà al superior, però més anys del mitjà.
- Necessitat d'implantar seriosament connexions entre els diferents nivells actuals de l'FP, els quals tindrien que ser un veritable pal·liatiu de les mancances de caràcter humanista i de formació bàsica.
- Massa gent en parla sense tenir-ne una idea clara.
- Tendría que hacerse un gran esfuerzo por parte de la administración y del propio profesorado para darle más prestigio a este tipo de estudios.

El qüestionari també es feu arribar a persones competents en avaluació, a experts en cicles formatius, i a membres d'equips directius de centres de secundària, tant públics com privats.

Les respostes recollides es van discutir amb les fonts responsables i les persones expertes consultades. Fruit de les respostes recollides es va confeccionar la tercera versió del qüestionari.

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP / QÜESTIONARI PROFESSORS

PRESENATCIÓ

Per a la realització del present treball sobre l'impacte de l'FP es necessita la participació dels professors que treballen en formació professional. Sense la col·laboració d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar l'FP

MOLTES GRÀCIES PER LA SEVA COL·LABORACIÓ

INSTRUCCIONS PER COMPLETAR EL QÜESTIONARI

Aquest qüestionari conté una bateria de preguntes amb els seus corresponents ítems. Es demana que per donar la resposta **llegeixi detingudament** cadascuna de les preguntes i els seus ítems, i posteriorment **posi una creu** en la resposta que cregui més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè pugui opinar amb més comoditat.

Per tal d'aconseguir els objectius d'aquesta investigació es demana la màxima sinceritat i, al mateix temps, es garanteix un **absolut anonim** envers les respostes obtingudes.

PART 1: Dades del professor

1.1 Edat

- 30 anys o menor
- 31-40 anys
- 41-50 anys
- Major de 50 anys

1.2 Sexe

- Home Dona

1.3. Titulació

- Doctor
- Llicenciat, enginyer o arquitecte
- Diplomati universitari, enginyer tècnic, arquitecte tècnic o professor d'EGB
- Tècnic especialista, tècnic superior diplomati o equivalent
- Altres: _____

1.4 Lloc de residència

Ciutat o poble de residència: _____

1.5 Família professional que imparteix actualment i anys de dedicació a l'especialitat

Família professional: _____ anys: _____

PART 2: Valoració de la formació professional

2.1. Valori el seu centre

Puntueu d'1= **gens/molt malament** a **10 = molt bé** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Laboratoris i tallers, inclòs utilatge	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aules	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Espais i materials per fer pràctiques	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Equipament informàtic	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació general de l'edifici	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ràtio alumnes/professor	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Patis, pistes esportives i zones externes	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2.2. Valori la PREPARACIÓ PRÈVIA dels alumnes que s'incorporen a l'FP

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt/a** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Preparació inicial en tecnologia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Preparació inicial àrees instrumentals	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixement del sector professional	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Motivació	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2.3. Valori l'acceptació dels titulats en L'ACTUAL formació professional (LOGSE) , respecte l'ANTERIOR sistema

	Molt millor que abans	Millor que abans	Igual	Pitjor que abans	Molt pitjor que abans
Consideració social	☐	☐	☐	☐	☐
Valoració empresarial	☐	☐	☐	☐	☐
Valoració famílies alumnes	☐	☐	☐	☐	☐

2.4. Respecte a la INSERCIÓ LABORAL dels titulats en els cicles formatius

Puntueu d'1= **gens** a **10 = molt/a** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Facilitat per trobar feina	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Facilitat trobar feina al Camp de Tarragona	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació entre estudis fets i feina	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2. 5. Valori la relació entre el món empresarial i els cicles formatius

Puntueu d'1= **gens** a **10 = molt/a** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Adequació dels actuals estudis d'FP a la realitat del sector professional	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació coneixements teòrics	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació coneixements pràctics	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ús eines/màquines específiques	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixements empresarials dels alumnes	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

PART 3: Àrees de coneixement

3.1. Valori la necessitat de les següents àrees de coneixement i capacitats en el currículum que cursen els alumnes

Puntueu d'1= **gens** a **10 = molt** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Llengua estrangera	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informàtica com a usuari	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aplicacions informàtiques professionals	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Economia, comerç, vendes, màrqueting	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitat de comunicar idees	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitat per treballar en grup	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Creativitat, originalitat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Autonomia en el treball	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Iniciativa i capacitat de lideratge	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Quines àrees de coneixement creieu que caldria introduir o reforçar, en els plans d'estudis de la vostra família professional?

Introduir: _____ Reforçar: _____

3.2. Valori les PRÀCTIQUES EN L'ÀMBIT DE L'EMPRESA que realitzen els alumnes:

Serveixen per completar la formació rebuda en el centre docent:

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

Serveixen per adquirir nous coneixements i habilitats:

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

Serviran a l'alumne per trobar la primera feina, per incorporar-se al món laboral

- Totalment
 Bastant
 Poc
 Gens

PART 4: Formació del professorat que treballa a l'FP

4.1. Valori els següents aspectes referents a la FORMACIÓ del professorat d'FP

Puntueu d'1= **gens/molt malament** a **10 = molt bé** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Formació inicial	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixement de la família professional	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixement de metodologia didàctica	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Experiència professional en el sector	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4.2. Participació en activitats de formació permanent del professorat

Durant els curs 2001-2002, a quantes activitats de formació permanent ha assistit?

- cap 1 2 3 4 5 ò més

La DARRERA activitat a la qual va assistir estava organitzada per:

ICE-URV Departament d'Ensenyament.

Altres _____

Indiqueu el total d'hores : _____

4.3. Valoració de la formació permanent rebuda

Puntueu d'1= **gens/molt malament** a **10 = molt bé** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Oferta general d'activitats (quantitat)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Qualitat de les activitats	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

¿En què creu que li seria útil rebre formació?

PART 5: Comentaris sobre la formació professional

3a versió del qüestionari QPR

A partir de les dades recollides i analitzades, s'estructurà la tercera versió del qüestionari, la qual es diferenciava de l'anterior en:

- Canvi del redactat en el títol d'introducció de la part 1,
- es modifica un ítem en la qüestió 2.1. *Valori el seu centre*, per recollir cicles que tenen com aula de treball normal, l'aula d'informàtica,
- la qüestió 2.2. *Valori la preparació prèvia dels alumnes que s'incorporen a l'FP*, es modifica per tal de valorar de forma diferent els alumnes de CFGM i els dels CFGS,
- s'inclou un ítem en la qüestió 4.2. *Participació en activitats de formació permanent*, per incloure els cursos no presencials.

El qüestionari es va passar a un grup de 18 professors i professores d'FP, mostra prou característica de la població a la qual estava adreçat el qüestionari, i en les mateixes condicions en les que s'aplicarà posteriorment. La fiabilitat aconseguida en les escales Likert es considerà suficientment alta ($\alpha_c = 0,85$ escala 2.2; $\alpha_c = 0,81$ escala 2.3; $\alpha_c = 0,83$ escala 2.4; $\alpha_c = 0,84$ escala 2.5; $\alpha_c = 0,90$ escala 3.1; $\alpha_c = 0,86$ escala 3.2; $\alpha_c = 0,82$ escala 4.1). No es detectaren dificultats concretes, creient-se convenient no introduir noves modificacions en el qüestionari, considerant-lo vàlid per a la seva aplicació, considerant també vàlides per a l'avaluació en curs les dades recollides en aquesta primera aplicació. Donat que els ítems més característics del qüestionari no estimaven proporcions, optem per una variància $V = 0,25$ (el valor màxim) per determinar la grandària de la mostra.

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP / QÜESTIONARI PROFESSORS

PRESENTACIÓ

Per a la realització del present treball sobre l'impacte de l'FP es necessita la participació dels professors/es que treballen en formació professional. Sense la col·laboració d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar l'FP

MOLTES GRÀCIES PER LA SEVA COL·LABORACIÓ

INSTRUCCIONS PER COMPLETAR EL QÜESTIONARI

Aquest qüestionari conté una bateria de preguntes amb els seus corresponents ítems. Es demana que per donar la resposta **llegeixi detingudament** cadascuna de les preguntes i els seus ítems, i posteriorment **posi una creu** en la resposta que cregui més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè pugui opinar amb més comoditat.

Per tal d'aconseguir els objectius d'aquesta investigació es demana la màxima sinceritat i, al mateix temps, es garanteix un **absolut anonim** envers les respostes obtingudes.

PART 1: Dades del professor/a

1.1 Edat

- 30 anys o menor
- 31-40 anys
- 41-50 anys
- Major de 50 anys

1.2 Sexe

- Home Dona

1.3. Titulació

- Doctor/a
- Llicenciat/da, enginyer/a o arquitecte/essa
- Diplomat/da universitari/a, enginyer/a tècnic/a, arquitecte/essa tècnic/a, etc.
- Tècnic/a especialista, tècnic/a superior diplomad/da o equivalent
- Altres: _____

1.4 Lloc de residència

Ciutat o poble de residència: _____

1.5 Família professional que imparteix actualment i anys de dedicació a l'especialitat

Família professional: _____ anys: _____

Família professional: _____ anys: _____

PART 2: Valoració de la formació professional

2.1. Valori el seu centre

Puntueu de **1= gens/molt malament** a **10 = molt bé** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Laboratoris i tallers, inclòs utilatge	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aules (inclòs aules d'informàtica)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Espais i materials per fer pràctiques	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Equipament informàtic	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació general de l'edifici	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ràtio alumnes/professor	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Patis, pistes poliesportives i zones externes	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2.2. Valori la PREPARACIÓ PRÈVIA dels alumnes que s'incorporen a l'FP

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt/a** els següents ítems:

ALUMNES CFGM	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Preparació inicial en tecnologia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Preparació inicial àrees instrumentals	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixement del sector professional	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Motivació	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

ALUMNES CFGS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Preparació inicial en tecnologia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Preparació inicial àrees instrumentals	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixement del sector professional	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Motivació	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2.3. Valori l'acceptació dels titulats en L'ACTUAL formació professional (LOGSE) , respecte l'ANTERIOR sistema

	Molt millor que abans	Millor que abans	Igual	Pitjor que abans	Molt pitjor que abans
Consideració social	☐	☐	☐	☐	☐
Valoració empresarial	☐	☐	☐	☐	☐
Valoració famílies alumnes	☐	☐	☐	☐	☐

2.4. Respecte a la INSERCIÓ LABORAL dels titulats en els cicles formatius

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt/a** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Facilitat per trobar feina	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Facilitat per trobar feina al Camp de Tarragona	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació entre estudis fets i feina	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2. 5. Valori la relació entre el món empresarial i els cicles formatius

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt/a** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Adequació dels actuals estudis d'FP a la realitat del sector professional	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació coneixements teòrics	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació coneixements pràctics	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ús eines/màquines específiques	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixements empresarials dels alumnes	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

PART 3: Àrees de coneixement

3.1. Valori la necessitat de les següents àrees de coneixement i capacitats en el currículum que cursen els alumnes

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Llengua estrangera	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informàtica com a usuari	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aplicacions informàtiques professionals	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Economia, comerç, vendes, màrqueting	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitat de comunicar idees	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitat per treballar en grup	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Creativitat, originalitat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Autonomia en el treball	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Iniciativa i capacitat de lideratge	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Quines àrees de coneixement creieu que caldria introduir o reforçar en els plans d'estudis de la vostra família professional?

Introduir: _____

Reforçar: _____

3.2. Valori les PRÀCTIQUES EN L'ÀMBIT DE L'EMPRESA que realitzen els alumnes:

Serveixen per completar la formació rebuda en el centre docent:

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

Serveixen per adquirir nous coneixements i habilitats:

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

Serviran a l'alumne per trobar la primera feina, per incorporar-se al món laboral

- Totalment
 Bastant
 Poc
 Gens

PART 4: Formació del professorat que treballa a l'FP

4.1. Valori els següents aspectes referents a la FORMACIÓ del professorat

Puntueu de **1= gens/molt malament** a **10 = molt bé** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Formació inicial	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixement de la família professional	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixement de metodologia didàctica	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Experiència professional en el sector	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4.2. Participació en activitats de formació permanent del professorat

Durant els curs 2001-2002, a quantes activitats de formació permanent ha assistit, incloses les activitats no presencials o telemàtiques?

- cap 1 2 3 4 5 ò més

La DARRERA activitat a la qual va assistir estava organitzada per:

ICE-URV Departament d'Ensenyament.

Altres _____

Indiqueu el total d'hores de formació permanent : _____

4.3. Valoració de la formació permanent rebuda

Puntueu d'1= **gens/molt malament** a **10 = molt bé** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Oferta general d'activitats (quantitat)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Qualitat de les activitats	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

¿En què creu que li seria útil rebre formació?

PART 5: Comentaris sobre la formació professional

Annex B4: Qüestionari professionals del sector agrari del Camp de Tarragona

Qüestionari dirigit als professionals del sector agrari del Camp de Tarragona (QPA)

1a versió del qüestionari QPA

La primera versió del qüestionari QPA consta específicament de:

Part 1 Dades del productor.

7 ítems per categoritzar la mostra:

- ⇒ Edat.
- ⇒ Sexe.
- ⇒ Població de residència.
- ⇒ Estudis superats.
- ⇒ Temps dedicat a l'explotació agrària.
- ⇒ Tipus de segona feina.
- ⇒ Activitat agrícola que desenvolupa.

A la part 2 del qüestionari s'analitzen la importància de les especialitats que s'ofereixen actualment a l'FP, en cada cas hi ha 5 respostes tancades:

- ⇒ Explotacions agràries intensives.
- ⇒ Explotacions agràries extensives.
- ⇒ Treballs forestals i de conservació del medi natural.
- ⇒ Explotacions ramaderes.
- ⇒ Jardineria.
- ⇒ Gestió i organització d'empreses agropecuàries.
- ⇒ Gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics.

Part 3 Anàlisi d'àrees de coneixement

9 ítems, amb 5 blocs de respostes tancades (afirmatiu o negatiu):

- ⇒ Control de qualitat.
- ⇒ Informàtica i noves tecnologies.

- ⇒ Seguretat en el treball.
- ⇒ Organització i gestió empresarial.
- ⇒ Organització i gestió producció.
- ⇒ Aplicació mesures agroambientals.
- ⇒ Sanitat vegetal / animal.
- ⇒ Mecanització o instal·lacions.
- ⇒ Producció vegetal / animal.

S'inclou la possibilitat d'afegir les àrees de coneixement que l'enquestat cregui convenient.

Part 4 Formació permanent dels professionals del sector agrari

1 ítem, amb cinc respostes, en què es demana el número de cursos als quals l'enquestat ha assistit.

4 ítems, de resposta oberta, en què es demanen dades sobre el darrer curs al quals l'enquestat ha assistit:

- ⇒ Nom del curs (resposta oberta).
- ⇒ Lloc de realització (resposta oberta).
- ⇒ Durada en dies(resposta oberta).
- ⇒ Organitzador (resposta tancada que inclou l'opció "altres").

1 ítem en què es vol saber l'interès de l'enquestat en la tipologia dels cursos: teòrics o pràctics, amb dues respostes.

1 ítem, amb nou respostes tancades i una oberta, sobre cursos als quals assistiria.

1 ítem, de resposta oberta, en que es demana qui deuria organitzar els cursos.

Part 5 Comentaris sobre la formació professional

Espai per expressar lliurement les seves opinions sobre l'FP.

El qüestionari es féu llegir per un grup 5 de productors agraris de diferents poblacions del Camp de Tarragona, als quals se'ls hi explicà la finalitat, i se'ls hi demanà una valoració. El qüestionari es feu arribar a persones competents en avaluació, i a dos experts en llengua oral i escrita.

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP QÜESTIONARI PROFESSIONALS DEL SECTOR AGRARI

PRESENTACIÓ

Per a la realització del present estudi es necessita la participació dels professionals del sector agrari.
Sense la col·laboració d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar la FP agrària.

MOLTES GRÀCIES PER LA SEVA COL·LABORACIÓ

INSTRUCCIONS PER COMPLETAR EL QÜESTIONARI

Aquest qüestionari conté una bateria de preguntes amb els seus corresponents ítems. Es demana que per donar la resposta **llegeixi detingudament** cadascuna de les preguntes i els seus ítems i posteriorment **encercli** el número de resposta que hom cregui més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè pugui opinar amb més comoditat.

Per tal d'aconseguir els objectius d'aquesta investigació es demana la màxima sinceritat i, al mateix temps, es garanteix un **absolut anonim** envers les respostes obtingudes.

PART 1: Dades del professional

1.1 Edat

- Menor de 18 anys
- Entre 18 i 21 anys
- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Entre 51 i 65
- major de 65

1.2 Sexe

- Home
- Dona

1.3 Lloc de residència

- Alt Camp
- Baix Camp
- Tarragonès
- Altres comarques de Tarragona
- Altres comarques de Catalunya

1.4 Estudis superats

- Primaris
 BUP ò Batxillerat
 COU
 FP1 Agrària, any: _____ (Indiqueu l'especialitat: _____)
 FP2 Agrària, any: _____ (Indiqueu l'especialitat: _____)
 FP no Agrària (indiqueu la família professional: _____),
any: _____
 Estudis universitaris (indiqueu l'especialitat: _____)
 Altres estudis
(indiqueu-los: _____)

1.5 Temps dedicat a l'explotació agrària

- M'hi dedico exclusivament com a feina principal
 Hi dedico la major part del dia, però tinc altre feina per complementar ingressos
 Hi dedico una part petita del dia, la meva feina principal és una altra
 Hi dedico els caps de setmana, les vacances i moments d'esbarjo
 M'hi dedico molt esporàdicament

1.6 En cas de tenir altra feina, a banda de la que realitza a l'empresa agrària, indiqui quin és i el càrrec que ocupa:

Empresa o sector productiu:

Càrrec:

1.7 Activitat agrícola que desenvolupa principalment l'empresa agrària en la qual treballa:

(exemples: fruits secs, horta, flor tallada, gallines, ous, cereals...)

PART 2: Tendències de canvi en les especialitats

ESPECIALITATS	Avui es necessari que els titulats en FP tinguin més coneixements en aquest àmbit	En el futur (3-4 a.) serà necessari que els titulats en FP tinguin més coneixements en aquest àmbit	En el futur (3-4 a.) serà necessari contractar personal amb aquests coneixements	Aquesta formació haurà d'ésser completada en els Plans d'Estudi d'FP	Aquesta formació haurà d'ésser oferida per l'empresa
Explotacions agràries intensives	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Explotacions agràries extensives	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Treballs forestals i de conservació del medi natural	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Explotacions ramaderes	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Jardineria	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Gestió i organització d'empreses agropecuàries	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO

Afegeixi les especialitats que cregui convenientes:

PART 3: Anàlisi d'àrees de coneixement

Valori les següents àrees de coneixement:

ÀREES DE CONEIXEMENT	Avui es necessari que els titulats en FP tinguin més coneixements en aquest àmbit	En el futur (3-4 a.) serà necessari que els titulats en FP tinguin més coneixements en aquest àmbit	En el futur (3-4 a.) serà necessari contractar personal amb aquests coneixements	Aquesta formació haurà d'ésser completada en els Plans d'Estudi d'FP	Aquesta formació haurà d'ésser oferida per l'empresa
Control de qualitat del producte	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Informàtica i noves tecnologies	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Seguretat en el treball	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Organització i gestió empresarial	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Organització i gestió producció	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Aplicació mesures agroambientals	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Sanitat vegetal / vegetal	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Mecanització i instal·lacions	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Producció vegetal / animal	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO

Afegeixi les àrees de coneixement que cregui convenientes:

PART 4: Formació permanent dels professionals del sector agrari

4.1. Indiqui el número de cursos als quals ha assistit durant els darrers 6 mesos

1 curs 2 cursos 3 cursos 4 cursos 5 o més cursos

4.2. Intenti recordar les dades del darrer curs al qual ha assistit:

Nom del curs: _____

Lloc de realització: _____

número de sessions o dies de durada: _____

número d'hores per sessió: _____

entitat/empresa organitzadora:

- Ajuntament de la seva localitat
 Consell Comarcal
 Diputació provincial
 Departament d'Agricultura

- Departament d'Ensenyament
- Ministeri d'Agricultura
- Empresa privada
- Sindicats
- Cooperativa agrícola
- Altres (Indiqueu el nom: _____)

4.3. Crec que els cursos de formació haurien de aprofundir en:

- Conceptes teòrics
- Aplicacions pràctiques

4.4. Indiqui quina de les següents àrees de coneixement serien interessants per organitzar un curs al qual vostè assistiria com alumne (MARQUI NOMÉS 3):

☐ Control de qualitat del producte	Indiqui altres àrees de coneixement, en les quals estaria interessat:
☐ Informàtica i noves tecnologies	
☐ Seguretat en el treball	
☐ Organització i gestió empresarial	
☐ Organització i gestió producció	
☐ Aplicació mesures agroambientals	
☐ Sanitat vegetal / vegetal	
☐ Mecanització i instal·lacions	
☐ Producció vegetal / animal	

4.5. Qui deuria organitzar els cursos?

PART 5: Comentaris sobre la formació dels professionals del sector agrari

2a versió del qüestionari QPA

A rel de les observacions recollides es procedí a introduir diferents modificacions en el qüestionari, que afectaren a :

- en la part 1 es va reduir el número de possibilitats en les respostes a l'ítem *edat*, es van afegir respostes a l'ítem *estudis superats*, i es va afegir un ítem nou,

⇒ Relació laboral amb l'empresa agrària

- la part 2 *Tendències de canvi en les especialitats* es va modificar totalment, passant-se a dir *Valoració de la formació professional agrària*, es van incloure en aquesta part 4 ítems, dos amb una escala de respostes d'1 a 10,

⇒ Valoració de les diferents especialitats ofertades actualment a l'FP

⇒ Valoració global de l'FP,

un ítem amb dues possibles respostes (sí/no), i la possibilitat d'argumentar la resposta en cas negatiu,

⇒ Recomanacions a un jove, respecte l'FP agrària,

finalment s'inclou un ítem per saber a quants titulats d'FP coneix l'enquestat i on treballen,

- la part 3 *Anàlisi d'àrees de coneixement*, consistents en incloure una escala de respostes d'1 a 10, i canvi en un dels ítems (*organització i gestió empresarial* es substitueix per *organització i gestió comercial*),

- en la part 4 *Formació permanent dels professionals del sector* es va modificar l'estructura de la pregunta i les respostes per facilitar la seva comprensió, i es va incloure una resposta oberta per recollir les hores de formació rebudes al llarg de l'any,

- a la part 5 *comentaris sobre la formació dels professionals del sector agrari* es va incloure una frase que animés a donar opinions a les persones enquestades.

El qüestionari es passà a un grup de 7 socis d'una cooperativa agrícola del Tarragonès, i es feu llegir per persones competents en avaluació. Es van comentar els 7 qüestionaris obtinguts amb els responsables d'una cooperativa i d'una caixa rural.

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP QÜESTIONARI PROFESSIONALS DEL SECTOR AGRARI

PRESENTACIÓ

Per a la realització del present estudi es necessita la participació dels professionals del sector agrari.

Sense la col·laboració d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar l' FP agrària.

MOLTES GRÀCIES PER LA SEVA COL·LABORACIÓ

INSTRUCCIONS PER COMPLETAR EL QÜESTIONARI

Aquest qüestionari conté una bateria de preguntes amb els seus corresponents ítems. Es demana que per donar la resposta **legeixi detingudament** cadascuna de les preguntes i els seus ítems i posteriorment **encercli** el número de resposta que hom cregui més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè pugui opinar amb més comoditat.

Per tal d'aconseguir els objectius d'aquesta investigació es demana la màxima sinceritat i, al mateix temps, es garanteix un **absolut anonim** envers les respostes obtingudes.

PART 1: Dades del professional

1.1 Edat

- Menor de 18 anys Entre 18 i 30 anys Entre 31 i 50 anys
 Entre 51 i 65 anys Major de 65 anys

1.2 Sexe

- Home Dona

1.3 Comarca de residència

- Alt Camp
 Baix Camp
 Tarragonès
 Altres comarques de Tarragona
 Altres comarques de Catalunya

1.4 Estudis superats

- Primaris
 BUP ò Batxillerat
 COU
 FP1 Agrària, any: _____ (Indiqueu l'especialitat: _____)
 FP2 Agrària, any: _____ (Indiqueu l'especialitat: _____)
 CFGM Agrària, any: _____ (Indiqueu l'especialitat: _____)
 CFGS Agrària, any: _____ (Indiqueu l'especialitat: _____)
 FP no Agrària (indiqueu la família professional: _____), any: _____
 Estudis universitaris (indiqueu l'especialitat: _____)
 Altres estudis
 (indiqueu-los: _____)

1.5 Temps dedicat a l'exploració agrària

- M'hi dedico exclusivament com a feina principal
- Hi dedico la major part del dia, però tinc altre feina per complementar ingressos
- Hi dedico una part petita del dia, la meua feina principal és una altra
- Hi dedico els caps de setmana, les vacances i moments d'esbarjo
- M'hi dedico molt esporàdicament

1.6 En cas de tenir altra feina, a banda de la que realitza a l'empresa agrària, indiqui quina és i el càrrec que ocupa:

Empresa o sector productiu:

Càrrec:

1.7 Activitat agrícola que desenvolupa principalment l'empresa agrària en la qual treballa:

(exemples: fruits secs, horta, flor tallada, gallines, ous, cereals...)

1.8. Respecte l'empresa agrària en què treballeu, sou

- Assalariat
- Propietari
- Arrendatari
- Parcer
- Altres

PART 2: Valoració de la formació professional agrària

2.1 Valori la necessitat de les següents especialitats que actualment s'imparteixen a la Formació Professional, des del punt de vista del professional del sector agrari:

Puntueu d'1= gens necessària a 10 = molt necessària:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Explotacions agràries intensives	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Explotacions agràries extensives	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Treballs forestals i de conservació del medi natural	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Explotacions ramaderes	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jardineria	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gestió i organització d'empreses agropecuàries	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Afegeixi les especialitats que, segons vostè, seran necessàries en un futur proper:

2.2 Valori els segons aspectes referents als titulats d'FP agrària

Puntueu d'1= gens, molt malament a 10 = molt bona

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Preparació tècnica	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Preparació teòrica	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Valoració social	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Valoració laboral	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2.3 A un jove que tingúes pensat dedicar-se al treballar en el sector agrari, li recomanaria fer estudis de formació professional agrària:

- Sí, totalment
- No, gens, jo li recomanaria:
-
-

2.4. Quants titulats en Formació professional agrària coneix, i a que es dediquen?

- No en conec cap

CONEC:

- 1 2 3 4 5 o més

On treballa o treballen?

- en una explotació agrària (propietari, assalariat...)
- per al DARP, extensió agrària, ADV, ADS...
- a la cooperativa
- en un sindicat agrari
- a l'Ajuntament
- representant de productes comercials
- professor
- indústria agrària
- jardineria
- altres

PART 3: Anàlisi d'àrees de coneixement

Valori les següents àrees de coneixement, des del punt de vista del professional del sector agrari:

Puntueu d'1= **gens important** a **10 = molt important**:

ÀREES DE CONEIXEMENT	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Control de qualitat del producte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informàtica i noves tecnologies	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Seguretat en el treball	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització i gestió comercial	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització i gestió producció	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aplicació mesures agroambientals	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sanitat vegetal / animal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mecanització i instal·lacions	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Producció vegetal / animal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Afegeixi les àrees de coneixement que cregui convenientes:

PART 4: Formació permanent dels professionals del sector agrari

4.1. Indiqui el número de cursos DE FORMACIÓ PERMANENT als quals ha assistit durant el darrer any

- cap 1 curs 2 cursos 3 cursos 4 o més cursos

4.2. Intenti recordar les dades del darrer curs al qual ha assistit:

Nom del curs: _____

Lloc de realització: _____

número de sessions o dies de durada: _____

número d'hores per sessió: _____

entitat/empresa organitzadora:

Ajuntament de la seva localitat

Consell Comarcal

Diputació provincial

Departament d'Agricultura

Departament d'Ensenyament

Ministeri d'Agricultura

Empresa privada

Sindicats

Cooperativa agrícola

Altres (Indiqueu-ne el nom: _____)

4.3. Crec que els cursos de formació haurien d'aprofundir en:

- Conceptes teòrics
- Aplicacions pràctiques

4.4. Indiqui quina de les següents àrees de coneixement serien interessants per organitzar un curs al qual vostè assistiria com a alumne (MARQUI'N NOMÉS 2):

☐ Control de qualitat del producte	Indiqui altres àrees de coneixement, en les quals estaria interessat:
☐ Informàtica i noves tecnologies	
☐ Seguretat en el treball	
☐ Organització i gestió empresarial	
☐ Organització i gestió producció	
☐ Aplicació mesures agroambientals	
☐ Sanitat vegetal / vegetal	
☐ Mecanització i instal·lacions	
☐ Producció vegetal / animal	

Qui deuria organitzar els cursos?

PART 5: Comentaris sobre la formació dels professionals del sector agrari

(Si vol, doni la seva opinió sobre la formació dels professionals del sector agrari)

3a versió del qüestionari QPA

Es confeccionà una nova versió del qüestionari a partir de les dades recollides en la prova anterior. La nova i definitiva versió es diferencia de l'anterior en:

- Es va modificar el format d'algunes de les preguntes per poder editar el qüestionari en 4 fulls DIN-4, fotocopiables en un únic full DIN-3 a dues cares.
- Es va simplificar la part 1 *Dades del professional*, eliminant respostes en l'ítem estudis superats i es va suprimir l'ítem en què s'indagava el càrrec i ocupació alternativa, si és que es tenia,
- Es van incloure noves respostes en la part 2 *Valoració de la formació professional agrària*, concretament en l'ítem referent a la valoració dels titulats d'FP:
 - ⇒ Facilitat per trobar feina (substituint a *valoració laboral*).
 - ⇒ Adequació a les necessitats del sector.
 - ⇒ Influència en la millora tecnològica del sector.
 - ⇒ Influència en el desenvolupament rural.
- S'inclou una resposta nova en la part 3 *anàlisi d'àrees de coneixement*:
 - ⇒ Llengua estrangera (anglès...).
- En la part 4 *formació permanent dels professionals del sector agrari*, es va eliminar una part de les respostes tancades, referents a entitat/empresa organitzadora del darrer curs al qual havien assistit.

El qüestionari es passà sense problemes a un total de 26 professionals del sector agrari, formats per un grup de 14 professionals de l'Alt Camp i 12 del Baix Camp. Degut a la manca de problemes detectada en les dades recollides d'aquesta mostra, prou característica de la població a la qual s'adreça el qüestionari, i a la fiabilitat aconseguida en les mateixes ($\alpha_c = 0,92$ escala 2.2; $\alpha_c = 0,91$ escala 3), s'ha decidit seguir utilitzant aquesta última versió de l'instrument i considerar, a més, ja vàlides per a la recerca, les dades recollides en aquesta primera aplicació.

La variància (V) determinada a partir de la prova pilot va oscil·lar entre el 0,034 de l'escala 2.4 (ítem 7) i el 0,23 de l'escala 4.4. (ítem 8). Per determinar la grandària de la mostra s'opta pel valor més desfavorable $V = 0,23$.

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP QÜESTIONARI PROFESSIONALS DEL SECTOR AGRARI

PRESENTACIÓ

Per a la realització del present estudi es necessita la participació dels professionals del sector agrari.

Sense la col·laboració d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar l' FP agrària.

MOLTES GRÀCIES PER LA SEVA COL·LABORACIÓ

INSTRUCCIONS PER COMPLETAR EL QÜESTIONARI

Aquest qüestionari conté una bateria de preguntes amb els seus corresponents ítems. Es demana que per donar la resposta **legeixi detingudament** cadascuna de les preguntes i els seus ítems i posteriorment **posi una creu** en el número de resposta que hom cregui més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè pugui opinar amb més comoditat.

Per tal d'aconseguir els objectius d'aquesta investigació es demana la màxima sinceritat i, al mateix temps, es garanteix un **absolut anonim** envers les respostes obtingudes.

PART 1: Dades del professional

1.1 Edat

- Menor de 18 anys
- Entre 18 i 30 anys
- Entre 31 i 50 anys
- Entre 51 i 65 anys
- Major de 65 anys

1.2 Sexe

- Home Dona

1.3 Comarca de residència

- Alt Camp Baix Camp Tarragonès
- Altres comarques de Tarragona
- Altres comarques de Catalunya

1.4 Estudis superats

- Primaris
- BUP, Batxillerat, COU
- Formació professional BRANCA AGRÀRIA
- Formació professional ALTRES BRANQUES
- Estudis universitaris (indiqueu l'especialitat:_____)

1.5 Temps dedicat a l'explotació agrària

- M'hi dedico exclusivament com a feina principal
- Hi dedico la major part del dia, però tinc altre feina per complementar ingressos
- Hi dedico una part petita del dia, la meua feina principal és una altra
- Hi dedico els caps de setmana, les vacances i moments d'esbarjo
- M'hi dedico molt esporàdicament

1.6 Activitat agrícola que desenvolupa principalment l'empresa agrària en la qual treballa:

(exemples: fruits secs, horta, flor tallada, gallines, ous, cereals...)

1.7. Respecte l'empresa agrària en què treballeu, sou

Assalariat Propietari Arrendatari Parcer Altres

PART 2: Valoració de la formació professional agrària

2.1 Valori la necessitat de les següents especialitats que actualment s'imparteixen a la Formació Professional Agrària, des del punt de vista del professional del sector:

Puntueu d'1= gens necessària a 10 = molt necessària:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Explotacions agràries intensives	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Explotacions agràries extensives	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Treballs forestals i de conservació del medi natural	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Explotacions ramaderes	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jardineria	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gestió i organització d'empreses agropecuàries	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gestió i organització recursos naturals i paisatgístics	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Afegeixi les especialitats que, segons vostè, seran necessàries en un futur proper:

2.2 Valori els segons aspectes referents als titulats d'FP agrària

Puntueu d'1= gens, molt malament a 10 = molta, molt bona

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Preparació tècnica	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Preparació teòrica	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Valoració social	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Facilitat per trobar feina	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació a les necessitats del sector	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Influència en la millora tecnològica del sector	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Influència en el desenvolupament rural	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2.3 A un jove que tingués pensat dedicar-se al treballar en el sector agrari, li recomanaria fer estudis de formació professional agrària:

Sí, totalment

No, gens, jo li

recomanaria: _____

2.4. Quants titulats en Formació professional agrària coneix, i a que es dediquen?

No en conec cap

CONEC:

1 2 3 4 5 o més

On treballa o treballen?

en una explotació agrària (propietari, assalariat...)

per al DARP, extensió agrària, ADV, ADS...

a la cooperativa

en un sindicat agrari

a l'Ajuntament

representant de productes comercials

professor

indústria agrària

jardineria

altres

PART 3: Anàlisi d'àrees de coneixement

Valori les següents àrees de coneixement, des del punt de vista del professional del sector agrari:

Puntueu d'1= **gens important** a **10 = molt important**:

ÀREES DE CONEIXEMENT	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Control de qualitat del producte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informàtica i noves tecnologies	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Llengua estrangera (anglès...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Seguretat en el treball	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització i gestió comercial	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització i gestió producció	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aplicació mesures agroambientals	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sanitat vegetal i/o animal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mecanització i instal·lacions	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Producció vegetal i/o animal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Afegeixi les àrees de coneixement que cregui convenientes:

PART 4: Formació permanent dels professionals del sector agrari

4.1. Indiqui el número de cursos DE FORMACIÓ PERMANENT als quals ha assistit durant el darrer any

- cap 1 curs 2 cursos 3 cursos 4 o més cursos

4.2. Intenti recordar les dades del darrer curs al qual ha assistit:

Nom del curs: _____

Lloc de realització: _____

número de sessions o dies de durada: _____

número d'hores per sessió: _____

entitat/empresa organitzadora:

4.3. Crec que els cursos de formació haurien d'aprofundir en:

- Conceptes teòrics
 Aplicacions pràctiques

4.4. Indiqui quina de les següents àrees de coneixement serien interessants per organitzar un curs al qual vostè assistiria com a alumne (MARQUI'N NOMÉS 2):

☐ Control de qualitat del producte	Indiqui altres àrees de coneixement, en les quals estaria interessat:
☐ Informàtica i noves tecnologies	
☐ Seguretat en el treball	
☐ Organització i gestió empresarial	
☐ Organització i gestió producció	
☐ Aplicació mesures agroambientals	
☐ Sanitat vegetal / vegetal	
☐ Mecanització i instal·lacions	
☐ Producció vegetal / animal	

4.5. Qui deuria organitzar els cursos?

PART 5: Comentaris sobre la formació dels professionals del sector agrari

(Si vol, doni la seva opinió sobre la formació dels professionals del sector agrari)

Annex B5: Qüestionari professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país

Qüestionari dirigit als professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país (QPAb)

1a versió del qüestionari QPAb

La 1a versió del qüestionari QPAb (elaborada a partir de la darrera versió del qüestionari dirigit als professionals del sector agrari del Camp de Tarragona) constava de:

Part 1 Dades del productor

5 ítems per categoritzar la mostra:

- ⇒ Codi postal.
- ⇒ Edat.
- ⇒ Sexe.
- ⇒ Estudis superats.
- ⇒ Activitat agrícola que desenvolupa.

La part 2 *Valoració de les especialitats*, que en una enquesta a nivell estatal té menys importància, ha estat substituïda per la part 2 *Valoració de la formació professional agrària*, amb la mateixa estructura i ítems que la part corresponent de la 3era versió del qüestionari QPA.

Part 3 *Anàlisi d'àrees de coneixement*, amb la mateixa estructura i ítems que la part corresponent de la 3era versió del qüestionari QPA.

Les Parts 4 i 5 s'han eliminat en aquest qüestionari.

El qüestionari es féu llegir per experts en avaluació i tècnics en informàtica.

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP QÜESTIONARI PROFESSIONALS DEL SECTOR AGRARI

PRESENTACIÓ

Per a la realització del present estudi es necessita la participació dels professionals del sector agrari.

Sense la col·laboració d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar l' FP agrària.

MOLTES GRÀCIES PER LA SEVA COL·LABORACIÓ

INSTRUCCIONS PER COMPLETAR EL QÜESTIONARI

Aquest qüestionari conté una bateria de preguntes amb els seus corresponents ítems. Es demana que per donar la resposta **legeixi detingudament** cadascuna de les preguntes i els seus ítems i posteriorment **posi una creu** en el número de resposta que hom cregui més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè pugui opinar amb més comoditat.

Per tal d'aconseguir els objectius d'aquesta investigació es demana la màxima sinceritat i, al mateix temps, es garanteix un **absolut anonim** envers les respostes obtingudes.

PART 1: Dades del professional

1.1 Edat

- Menor de 18 anys
- Entre 18 i 30 anys
- Entre 31 i 50 anys
- Entre 51 i 65 anys
- Major de 65 anys

1.2 Sexe

- Home Dona

1.3 Codi postal:

1.4 Estudis superats

- Primaris
- BUP, Batxillerat, COU
- Formació professional BRANCA AGRÀRIA
- Formació professional ALTRES BRANQUES
- Estudis universitaris (indiqueu l'especialitat:_____)

1.6 Activitat agrícola que desenvolupa principalment l'empresa agrària en la qual treballa:

(exemples: fruits secs, horta, flor tallada, gallines, ous, cereals...)

1.7. Respecte l'empresa agrària en què treballeu, sou

Assalariat Propietari Arrendatari Parcer Altres

PART 2: Valoració de la formació professional agrària**2.1. Valori els segons aspectes referents als titulats d'FP agrària**

Puntueu d'1= gens, molt malament a 10 = molta, molt bona

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Preparació tècnica	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Preparació teòrica	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Valoració social	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Facilitat per trobar feina	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació a les necessitats del sector	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Influència en la millora tecnològica del sector	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Influència en el desenvolupament rural	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2.2. A un jove que tingués pensat dedicar-se al treballar en el sector agrari, li recomanaria fer estudis de formació professional agrària:

Sí, totalment

No, gens, jo li recomanaria: _____

2.3. Quants titulats en Formació professional agrària coneix, i a que es dediquen?

No en conec cap

CONEC:

1 2 3 4 5 o més

On treballa o treballen?

en una explotació agrària (propietari, assalariat...)

per al DARP, extensió agrària, ADV, ADS...

a la cooperativa

en un sindicat agrari

a l'Ajuntament

representant de productes comercials

professor

indústria agrària

jardineria

altres

PART 3: Anàlisi d'àrees de coneixement

Valori les següents àrees de coneixement, des del punt de vista del professional del sector agrari:

Puntueu d'1= **gens important** a **10 = molt important**:

ÀREES DE CONEIXEMENT	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Control de qualitat del producte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informàtica i noves tecnologies	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Llengua estrangera (anglès...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Seguretat en el treball	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització i gestió comercial	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització i gestió producció	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aplicació mesures agroambientals	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sanitat vegetal i/o animal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mecanització i instal·lacions	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Producció vegetal i/o animal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Afegeixi les àrees de coneixement que cregui convenientes:

2a versió del qüestionari QPAb

A partir de les observacions recollides es va decidir canviar el format del qüestionari, mantenint el seu contingut. Els canvis van consistir a eliminar les graelles, ja que s'enviaven per correu electrònic i podrien presentar incompatibilitats amb els sistemes operatius dels ordinadors dels receptors del qüestionari. Es van simplificar els punts 1.6 i 17, i es va editar en dos fulls. El qüestionari es va redactar en llengua castellana, modificant-se la introducció de la mateixa.

La nova versió es va fer contestar per diferents persones vinculades a món rural (dos agricultors, dos ramaders i un instal·lador de recs), se'ls hi va explicar la finalitat del qüestionari i se'ls hi va demanar que fessin aportacions. Aquestes persones van remarcar la facilitat amb què es podia respondre el qüestionari, i que no es necessitaven més de cinc minuts per fer-ho. El qüestionari es va considerar suficientment provat. No es van considerar vàlides les respostes obtingudes en aquesta primera aplicació.

El Departamento de Pedagogía de la Universidad Rovira i Virgili de Tarragona está realizando una investigación sobre el impacto de la formación profesional agraria.

Si quiere participar en el estudio conteste el cuestionario que le adjuntamos y reenvíelo. Le garantizamos una absoluta confidencialidad.

Muchas gracias.

AVALUACIÓN DEL IMPACTO DE LA FORMACIÓN PROFESIONAL CUESTIONARIO PROFESIONALES DEL SECTOR AGRARIO

PRESENTACIÓN

Para a la realización del presente estudio se necesita la participación de los profesionales del sector agrario.

Sin la colaboración de estas personas no sería posible el presente estudio, encaminado a mejorar la FP agraria.

MUCHAS GRACIAS POR SU PARTICIPACIÓN

INSTRUCCIONES PARA COMPLETAR EL CUESTIONARIO

Este cuestionario contiene una batería de preguntas con sus correspondientes ítems. Se pide que para responder **lea detenidamente** cada una de las preguntas y sus ítems y posteriormente responda con el símbolo **X** o bien valore con un número de 1 a 10, en función de la pregunta.

Para conseguir los objetivos de esta investigación se pide una máxima sinceridad y, al mismo tiempo se garantiza un **absoluto anonimato** en las respuestas obtenidas.

PARTE 1: Datos del profesional que contesta el cuestionario

1.1 Código postal (escriba su código postal):

1.2 Edad (Ponga una cruz)

Menor de 18 años:

Entre 18 y 30 años:

Entre 31 y 50 años:

Entre 51 y 65 años:

Mayor de 65 años:

1.3 Sexo (Ponga una cruz)

Hombre:

Mujer:

1.4 Estudios superados (Ponga una cruz)

Primarios o inferiores:

BUP, Bachillerato:

Formación profesional no agraria:

Formación profesional rama agraria:

Superiores:

1.5 Actividad agrícola que desarrolla principalmente la empresa agraria (Ponga una cruz)

- A. Alimentación:
- B. Construcción del paisaje:
- C. Frutas y Hortalizas:
- D. Ornamentales:
- E. Posrecolección:
- F. Servicios:
- G. Suministros:
- H. Tecnología hortícola:
- I. Viveros forestales y ornamentales:
- J. Otros:

PARTE 2: Valoración de la formación profesional agraria

2.1 Valore los siguientes aspectos referentes a los titulados de FP en la rama agraria

Puntúe de **1 a 10** (1= muy mala, 2= mala, 3, 4, 5, 6, 7, 8= buena, 9= muy buena, 10 = excelente)

Preparación técnica:

Preparación teórica:

Valoración social:

Facilidad para encontrar trabajo:

Adecuación a las necesidades del sector:

Capacidad para influir en la mejora tecnológica del sector:

Capacidad para influir positivamente en el desarrollo rural:

2.2 A un joven que tuviese pensado dedicarse al trabajar en el sector agrario,

¿Le recomendaría seguir estudios de formación profesional agraria?

(Ponga una cruz)

Sí : No :

PARTE 3: Análisis de áreas de conocimiento

Valore los siguientes áreas de conocimiento, des del punto de vista del profesional del sector agrario:

Puntúe de 1 a 10 (1= nada importante; 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9= importante; 10 = muy importante)

AREAS DE CONOCIMIENTO

Control de calidad del producto:

Informática y nuevas tecnologías:

Idiomas (inglés...):

Seguridad en el trabajo:

Organización y gestión comercial:

Organización y gestión de la producción:

Aplicación de medidas agroambientales:

Sanidad vegetal y/o animal:

Mecanización e instalaciones:

Annex B6: Qüestionari Delphi experts sector agrari

Qüestionari Delphi experts sector agrari (DEX)

1a versió del qüestionari DEX

La primera versió del qüestionari consta específicament de:

Part 1 *Dades del/a expert/a.*

6 ítems per categoritzar la mostra:

- ⇒ Nom.
- ⇒ Edat.
- ⇒ Empresa.
- ⇒ Càrrec a l'empresa.

Part 2 *Tendències de canvi en les especialitats*

Es demana la valoració de les 7 especialitats de la família professional agrària, amb una escala de cinc respostes tancades per cadascuna (sí / no):

- ⇒ Necessitats actuals de titulats en l'especialitat.
- ⇒ Necessitats futures de titulats en l'especialitat.
- ⇒ Coneixements dels titulats en l'especialitat.
- ⇒ Necessitat d'incrementar els coneixements del titulats en els plans d'estudi.
- ⇒ Necessitat d'incrementar els coneixements del titulats en els centres de treball.

1 ítem, de resposta oberta, en què es demana l'opinió sobre altres possibles especialitats, que s'haurien d'ofertar en l'FP agrària.

Part 3 *Anàlisi d'àrees de coneixement dels titulats en FP agrària*

Es demana la valoració de nou àrees de coneixement relacionades amb el sector agrari (control de qualitat del producte, informàtica i noves tecnologies, seguretat en el treball, organització i gestió empresarial, organització i gestió de la producció, aplicació de mesures agroambientals, sanitat vegetal/animal, mecanització i instal·lacions, producció vegetal/animal), amb una escala de cinc respostes tancades per cadascuna (sí / no):

- ⇒ Necessitat actual d'aquest coneixements per parts dels titulats d'FPA.
- ⇒ Necessitat futures d'aquest coneixements per als titulats d'FPA.
- ⇒ Necessitat de contractar titulats amb aquests coneixements.
- ⇒ Necessitat d'incrementar aquests coneixements del titulats en els plans d'estudi.
- ⇒ Necessitat d'incrementar aquests coneixements del titulats en els centres de treball.

1 Ítem, de resposta oberta, en què es demana l'opinió sobre altres àrees de coneixement que no s'han considerat en el qüestionari.

Aquesta part es repeteix tres vegades, qüestionant l'àrea funcional de producció, administració i gestió, i la comercial.

Part 4 Capacitats/habilitats dels nous treballadors

4 ítems, amb tres respostes tancades (si, no, ?) per valorar:

- ⇒ La capacitat de treball abstracte / concret.
- ⇒ La capacitat de treball autònom / dirigit.
- ⇒ La capacitat de treball individual / en grup.

1 ítem, de resposta oberta, en què es demana l'opinió sobre altres capacitats/habilitats dels treballadors que s'incorporin al sector agrari.

Part 5 Comentaris sobre la formació professional

Espai per expressar lliurement les seves opinions sobre la formació dels professionals del sector agrari.

El qüestionari es féu arribar a persones competents en avaluació, experts en el mètode Delphi i a dos especialistes en llengua oral i escrita.

FORMACIÓ AGRÀRIA / QÜESTIONARI EXPERTS SECTOR AGRARI

PRESENTACIÓ

Per a la realització del present estudi és necessària la participació de diferents experts del Sector Agrari del Camp de Tarragona. Es tracta de valorar el present i el futur de la formació que s'ofereix en aquest sector. Concretament, l'objecte de l'Estudi és identificar les àrees de coneixement (i les especialitats), que seran demandades pel sector empresarial per als llocs de treball a cobrir pels titulats de formació professional agrària.

Sense la col·laboració d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar el Sector Agrari.

MOLTES GRÀCIES PER LA SEVA COL·LABORACIÓ

INSTRUCCIONS PER A LA COMPLETACIÓ DEL QÜESTIONARI
--

Aquest qüestionari conté una bateria de preguntes amb els seus corresponents ítems. Es demana que per donar la resposta **legeixi detingudament** cadascuna de les preguntes i els seus ítems i posteriorment **posi una creu** en la resposta que hom cregui més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè pugueu opinar amb més comoditat.

Per tal d'aconseguir els objectius d'aquesta investigació es demana la màxima sinceritat i, al mateix temps, es garanteix un **absolut anonim** envers les respostes obtingudes.

A partir de les respostes obtingudes es calcularà la mitja de les respostes obtingudes i es procedirà a fer una segona ronda d'enquestes, per tal d'obtenir una percepció consensuada del futur de la formació en el sector.

PART 1: Identificació de l'expert
--

Nom: _____ Edat: _____

Empresa: _____

Càrrec a l'empresa: _____

PART 2: Tendències de canvi en les especialitats

ESPECIALITATS	Avui es necessari que els titulats en FP tinguin més coneixements en aquest àmbit	En el futur (3-4 a.) serà necessari que els titulats en FP tinguin més coneixements en aquest àmbit	En el futur (3-4 a.) serà necessari contractar personal amb aquests coneixements	Aquesta formació haurà d'ésser completada en els Plans d'Estudi d'FP	Aquesta formació haurà d'ésser oferida per l'empresa
Explotacions agràries intensives	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Explotacions agràries extensives	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Treballs forestals i de conservació del medi natural	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Explotacions ramaderes	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Jardineria	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Gestió i organització d'empreses agropecuàries	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO

Afegiu les especialitats que creieu convenientes:

PART 3: Anàlisi d'àrees de coneixement

3.1. Per a persones que treballen a l'àrea funcional de producció

ÀREES DE CONEIXEMENT	Avui es necessari que els titulats en FP tinguin més coneixements en aquest àmbit	En el futur (3-4 a.) serà necessari que els titulats en FP tinguin més coneixements en aquest àmbit	En el futur (3-4 a.) serà necessari contractar personal amb aquests coneixements	Aquesta formació haurà d'ésser completada en els Plans d'Estudi d'FP	Aquesta formació haurà d'ésser oferida per l'empresa
Control de qualitat del producte	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Informàtica i noves tecnologies	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Seguretat en el treball	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Organització i gestió empresarial	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Organització i gestió producció	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Aplicació mesures agroambientals	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Sanitat vegetal / animal	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Mecanització i instal·lacions	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Producció vegetal / animal	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO

Afegiu les àrees de coneixement que creieu convenientes:

3.2. Per a persones que treballin a l'àrea funcional d'administració i gestió

ÀREES DE CONEIXEMENT	Avui es necessari que els titulats en FP tinguin més coneixements en aquest àmbit	En el futur (3-4 a.) serà necessari que els titulats en FP tinguin més coneixements en aquest àmbit	En el futur (3-4 a.) serà necessari contractar personal amb aquests coneixements	Aquesta formació haurà d'ésser completada en els Plans d'Estudi d'FP	Aquesta formació haurà d'ésser oferida per l'empresa
Control de qualitat del producte	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Informàtica i noves tecnologies	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Seguretat en el treball	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Organització i gestió empresarial	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Organització i gestió producció	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Aplicació mesures agroambientals	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Sanitat vegetal / animal	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Mecanització i instal·lacions	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Producció vegetal / animal	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO

Afegiu les àrees de coneixement que creieu convenientes:

3.3. Per a persones que treballen a l'àrea funcional comercial

ÀREES DE CONEIXEMENT	Avui es necessari que els titulats en FP tinguin més coneixements en aquest àmbit	En el futur (3-4 a.) serà necessari que els titulats en FP tinguin més coneixements en aquest àmbit	En el futur (3-4 a.) serà necessari contractar personal amb aquests coneixements	Aquesta formació haurà d'ésser completada en els Plans d'Estudi d'FP	Aquesta formació haurà d'ésser oferida per l'empresa
Control de qualitat del producte	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Informàtica i noves tecnologies	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Seguretat en el treball	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Organització i gestió empresarial	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Organització i gestió producció	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Aplicació mesures agroambientals	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Sanitat vegetal / animal	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Mecanització i instal·lacions	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
Producció vegetal / animal	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO
	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO	☐ SÍ ☐ NO

Afegiu les àrees de coneixement que creieu convenientes:

PART 4: Capacitats / habilitats dels nous treballadors

4.1 En relació al contingut del treball

- Capacitat de treball en abstracte (capacitats de comprensió, reflexió, conceptualització i modelització: capacitat de generalització)

- No, no es requeriran més fins avui
- Sí, es requeriran més en el futur proper i a mig termini (3-4 anys)
- No procedeix

- Capacitat de treball en concret (capacitat d'acció, de realització de treball amb resultats tangibles)

- No, no es requeriran més fins avui
- Sí, es requeriran més en el futur proper i a mig termini (3-4 anys)
- No procedeix

4.2. En relació al superior jeràrquic

- Capacitat de treball autònom

- No, no es requeriran més fins avui
- Sí, es requeriran més en el futur proper i a mig termini (3-4 anys)
- No procedeix

- Capacitat de treball dirigit (capacitat de rebre coneixements i aptituds de continuar-los i reproduir-los)

- No, no es requeriran més fins avui
- Sí, es requeriran més en el futur proper i a mig termini (3-4 anys)
- No procedeix

4.3. En relació davant els seus companys de treball

- Capacitat de treballar individualment (amb cert nivell d'aïllament respecte als seus companys)

- No, no es requeriran més fins avui
- Sí, es requeriran més en el futur proper i a mig termini (3-4 anys)
- No procedeix

- Capacitat de treballar en grup (capacitat d'interacció, de confrontació, d'acceptació i intercanvi d'opinions)

- No, no es requeriran més fins avui
- Sí, es requeriran més en el futur proper i a mig termini (3-4 anys)
- No procedeix

4.4. Indiqueu altres capacitats/habilitats dels nous treballadors

PART 5: Comentaris sobre la formació dels professionals del sector agrari
--

2a versió del qüestionari Delphi

Un cop analitzat el qüestionari es va decidir reestructurar el tipus de resposta dels ítems, reduint les preguntes de comparació, transformant-les en preguntes d'ordenació o valoració, segons es recull en l'apartat 3.5.7.3. de la Memòria. Es va eliminar la part 1 *Identificació de l'expert* i es van modificar substancialment les següents:

Part 1 *Tendències de canvi en les especialitats*

Es demana la jerarquitització de les 7 especialitats de la família professional agrària, en funció de la importància per a un professional del sector agrari del Camp de Tarragona.

S'inclou un 1 ítem, de resposta oberta, en què es demana l'opinió sobre altres possibles especialitats, que s'haurien d'ofertar en la FP agrària.

Part 2 *Anàlisi d'àrees de coneixement*

Es demana la jerarquitització de 10 àrees de coneixement relacionades amb els professionals del sector agrari:

- ⇒ Control de qualitat del producte.
- ⇒ Informàtica i noves tecnologies.
- ⇒ Seguretat en el treball.
- ⇒ Organització i gestió empresarial.
- ⇒ Organització i gestió de la producció.
- ⇒ Aplicació de mesures agroambientals.
- ⇒ Sanitat vegetal.
- ⇒ Sanitat animal.
- ⇒ Mecanització i instal·lacions.
- ⇒ Hivernacles.

S'inclou un 1 ítem, de resposta oberta, en què es demana l'opinió sobre altres possibles àrees de coneixement importants per al sector agrari.

Part 3 *Valoració centres de formació professional agrària*

Es demana la jerarquitització de 10 indicadors de qualitat d'un centre docent d'FP:

- ⇒ Recursos materials.
- ⇒ Recursos humans.

- ⇒ Recursos funcionals.
- ⇒ Lideratge directiu.
- ⇒ Resultats acadèmics / impacte social.
- ⇒ Qualitat del treball del professorat.
- ⇒ Relacions amb el sector productiu.
- ⇒ Satisfacció dels alumnes.
- ⇒ Pràctiques en el propi centre formatiu.
- ⇒ Pràctiques en empreses o explotacions.

Es demana la valoració (amb una escala d'1 a 10) de sis indicadors de centres d'FP agrària:

- ⇒ Capacitat d'inserció laboral.
- ⇒ Capacitat d'innovació tecnològica.
- ⇒ Valoració dels titulats d'FP agrària.
- ⇒ Influència en el desenvolupament rural.
- ⇒ Influència en el sector agrari.
- ⇒ Prestigi social.

S'inclou un 1 ítem, de resposta oberta, en què es demanen altres indicadors per valorar els centres de FP.

Part 4 Formació dels treballadors del sector agrari.

Es demana la valoració dels coneixements (amb una escala d'1 a 10) de 10 indicadors de la formació dels treballadors del sector agrari:

- ⇒ Control de qualitat del producte.
- ⇒ Informàtica i noves tecnologies.
- ⇒ Seguretat en el treball.
- ⇒ Organització i gestió empresarial.
- ⇒ Organització i gestió de la producció.
- ⇒ Aplicació de mesures agroambientals.
- ⇒ Sanitat vegetal.
- ⇒ Sanitat animal.
- ⇒ Mecanització i instal·lacions.
- ⇒ Hivernacles.

Part 5 Capacitats/habilitats dels nous treballadors del sector agrari

Es demana la jerarquitització de 6 capacitats i/o habilitats que haurien de posseir els professionals que s'incorporen al sector agrari:

- ⇒ Capacitat de treball en abstracte (capacitats de comprensió, reflexió, conceptualització i modelització: capacitat de generalització).
- ⇒ Capacitat de treball en concret (capacitat d'acció, de realització de treball amb resultats tangibles).
- ⇒ Capacitat de treball autònom.
- ⇒ Capacitat de treball dirigit (capacitat de rebre coneixements-procediments-aptituds, i continuar-los i reproduir-los).
- ⇒ Capacitat de treballar individualment (amb cert nivell d'aïllament respecte els seus companys).
- ⇒ Capacitat de treball en grup (capacitat d'interacció, de confrontació, d'acceptació i d'intercanvi d'opinions).

S'inclou un 1 ítem, de resposta oberta, en què es demanen altres indicadors per valorar els centres d'FP.

Part 6 Comentaris sobre la formació dels professionals del sector agrari.

Espai per expressar lliurement les seves opinions sobre la formació dels professionals del sector agrari.

El qüestionari es féu arribar, novament, a persones competents en avaluació, experts en el mètode Delphi.

FORMACIÓ AGRÀRIA / QÜESTIONARI EXPERTS SECTOR AGRARI**PRESENTACIÓ**

Per a la realització del present estudi és necessita la participació de diferents experts del Sector Agrari. Es tracta de valorar el present i el futur de la formació professional que s'ofereix en aquest sector. Concretament, l'objecte de l'estudi és identificar les àrees de coneixement (i les especialitats), que seran demandades pel sector empresarial per als llocs de treball a cobrir pels titulats de formació professional agrària, i valorar aquest tipus de formació, així com diferents aspectes relatius a la formació dels professionals del Sector Agrari. Sense la col·laboració d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar el Sector Agrari.

MOLTES GRÀCIES PER LA SEVA COL·LABORACIÓ

INSTRUCCIONS PER COMPLETAR EL QÜESTIONARI

Aquest qüestionari conté una bateria de preguntes amb els seus corresponents ítems. Es demana que per donar la resposta **legeixi detingudament** cadascuna de les preguntes i els seus ítems i posteriorment respongui com ho cregui més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè pugueu opinar amb més comoditat.

A partir dels qüestionaris es calcularà la mitja de les respostes obtingudes i es procedirà a fer una segona ronda d'enquestes, per tal d'obtenir una percepció consensuada dels diferents aspectes tractats en la present recerca.

PART 1: Tendències de canvi en les especialitats

De les següents especialitats que actualment ofereix l'FP (família professional agrària) jerarquitzeu (de l'1 al 7), les que considereu més importants per a un professional del sector agrari del Camp de Tarragona:

1: Molt important

7: Poc important

Especialitats	Lloc que atorgueu
Explotacions agràries intensives	
Explotacions agràries extensives	
Treballs forestals i de conservació del medi natural	
Explotacions ramaderes	
Jardineria	
Gestió i organització d'empreses agropecuàries	
Gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics	

Afegiu les especialitats que creieu convenientes:

PART 2: Anàlisi d'àrees de coneixement

De les següents àrees de coneixement, jerarquitzeu (de l'1 al 10), les que considereu més importants per a un professional del sector agrari:

1: Molt important 10: Poc important

Àrees de coneixement	Lloc que atorgueu
Control de qualitat del producte	
Informàtica i noves tecnologies	
Seguretat en el treball	
Organització i gestió empresarial	
Organització i gestió de la producció	
Aplicació de mesures agroambientals	
Sanitat vegetal	
Sanitat animal	
Mecanització i instal·lacions	
Hivernacles	

Afegiu les àrees de coneixement que creieu convenients:

PART 3: Valoració centres de formació professional agrària

Dels següents indicadors d'un centre docent d'FP, **ordeneu** (d'1 al 10), segons la importància que doneu a cadascú d'ells:

1= Poca importància 10= Molta importància

Indicador	Lloc que atorgueu
Recursos materials (infraestructura, equipaments, situació...)	
Recursos humans (professors, alumnes, personal administratiu...)	
Recursos funcionals (horaris, projectes, nivells impartits...)	
Lideratge directiu (capacitat de decisió, imatge projectada...)	
Resultats acadèmics / impacte social (resultats, sortides laborals...)	
Qualitat de treball del professorat (competència, formació...)	
Relacions amb el sector productiu	
Satisfacció dels alumnes	
Pràctiques en el propi centre formatiu	
Pràctiques en empreses o explotacions	

Afegiu els indicadors que creieu convenients:

Valoreu a continuació els següents indicadors referents als centres de FP AGRÀRIA i la seva relació amb el Sector Agrari

1= baix/a 10= Alt/a

Indicador	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Capacitat d'inserció laboral	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitat d'innovació tecnològica	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Valoració dels titulats d'FP agrària	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Influència en el desenvolupament rural	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Influència en el Sector Agrari	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prestigi social	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

PART 4: Formació dels treballadors del sector agrari

Valori, d'1 a 10, els següents indicadors de la formació dels treballadors del sector agrari

1= coneixements nuls o molt deficients 10= coneixements molt bons

Indicador	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Control de qualitat del producte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informàtica i noves tecnologies	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Seguretat en el treball	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització i gestió empresarial	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització i gestió producció	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aplicació mesures agroambientals	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sanitat vegetal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sanitat animal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mecanització i instal·lacions	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hivernacles	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

PART 5: Capacitats/habilitats dels nous treballadors del sector agrari

De les següents capacitats/habilitats, jerarquitzeu (de l'1 al 6), les que considereu més importants per a un professional que s'ha d'incorporar al sector agrari:

1: Molt important

6: Poc important

Capacitats/habilitats	Lloc que atorgueu
Capacitat de treball en abstracte (capacitats de comprensió, reflexió, conceptualització i modelització: capacitat de generalització)	
Capacitat de treball en concret (capacitat d'acció, de realització de treball amb resultats tangibles)	
Capacitat de treball autònom	
Capacitat de treball dirigit (capacitat de rebre coneixements-procediments-aptituds, i continuar-los i reproduir-los)	
Capacitat de treballar individualment (amb cert nivell d'aïllament respecte als seus companys)	
Capacitat de treballar en grup (capacitat d'interacció, de confrontació, d'acceptació i intercanvi d'opinions)	

Indiqueu altres capacitats/habilitats dels nous treballadors

PART 6: Comentaris sobre la formació dels professionals del sector agrari

3a versió del qüestionari Delphi

Els experts van considerar adequat incloure, entre els indicadors a valorar, els que feien referència explícita a les finalitats de l'FP, tal i com es recullen en l'article 30.5 de la LOGSE (Taula 1.1.3.4). Les modificacions suggerides es van incorporar a una nova versió del qüestionari. Modificacions que respecte la versió precedent es poden concretar en la incorporació de dos indicadors, en el segon bloc de preguntes, de la Part 3 *Valoració centres de formació agrària* :

- ⇒ Capacitat d'atendre demandes de qualificació del sector agrari.
- ⇒ Contribució a la formació permanent.

I en la modificació d'un dels indicadors:

- ⇒ Capacitat d'inserció laboral.

Es va transformar en:

- ⇒ Capacitat d'inserció laboral dels joves.

El qüestionari es va passar a dos dels experts seleccionats. L'únic problema detectat va ser l'ús del verb "jerarquitzau" en les instruccions de la part 1 i 2, en la resta de parts havíem posat el verb "ordeneu", quan en tots els casos es tractava de fer la mateixa acció. Malgrat això, els dos experts van seguir correctament les instruccions, "ordenant" les especialitats i les àrees de coneixement, que era el que demanàvem en la part 1 i 2. Ja que el nombre d'experts que hauran de contestar el qüestionari és petit, es decideix no introduir cap modificació en aquesta primera ronda, explicant a l'hora de lliurar-ho a les persones implicades, com s'ha d'omplir, aclarint el possible dubte que podrien suscitar les instruccions.

Al no detectar-se cap altre problema específic, s'ha cregut convenient donar el qüestionari per vàlid per a la seva aplicació. Les dades obtingudes en aquesta primera aplicació es consideren vàlides per a l'avaluació de l'impacte de l'FP agrària al Camp de Tarragona.

FORMACIÓ AGRÀRIA / QÜESTIONARI EXPERTS SECTOR AGRARI**PRESENTACIÓ**

Per a la realització del present estudi és necessita la participació de diferents experts del Sector Agrari. Es tracta de valorar el present i el futur de la formació professional que s'ofereix en aquest sector. Concretament, l'objecte de l'estudi és identificar les àrees de coneixement (i les especialitats), que seran demandades pel sector empresarial per als llocs de treball a cobrir pels titulats de formació professional agrària, i valorar aquest tipus de formació, així com diferents aspectes relatius a la formació dels professionals del Sector Agrari. Sense la participació d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar el Sector Agrari.

MOLTES GRÀCIES PER LA SEVA COL·LABORACIÓ

INSTRUCCIONS PER COMPLETAR EL QÜESTIONARI

Aquest qüestionari conté una bateria de preguntes amb els seus corresponents ítems. Es demana que per donar la resposta **legeixi detingudament** cadascuna de les preguntes i els seus ítems i posteriorment respongui com ho cregui més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè pugueu opinar amb més comoditat.

A partir dels qüestionaris es calcularà la mitja de les respostes obtingudes i es procedirà a fer una segona ronda d'enquestes, per tal d'obtenir una percepció consensuada dels diferents aspectes tractats en la present recerca.

PART 1: Tendències de canvi en les especialitats

De les següents especialitats que actualment ofereix l'FP (família professional agrària) jerarquitzeu (de l'1 al 7), les que considereu més importants per a un professional del sector agrari del Camp de Tarragona:

1: Molt important

7: Poc important

Especialitats	Lloc que atorgueu
Explotacions agràries intensives	
Explotacions agràries extensives	
Treballs forestals i de conservació del medi natural	
Explotacions ramaderes	
Jardineria	
Gestió i organització d'empreses agropecuàries	
Gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics	

Afegiu les especialitats que creieu convenientes:

PART 2: Anàlisi d'àrees de coneixement

De les següents àrees de coneixement, jerarquitzeu (de l'1 al 10), les que considereu més importants per a un professional del sector agrari:

1: Molt important 10: Poc important

Àrees de coneixement	Lloc que atorgueu
Control de qualitat del producte	
Informàtica i noves tecnologies	
Seguretat en el treball	
Organització i gestió empresarial	
Organització i gestió de la producció	
Aplicació de mesures agroambientals	
Sanitat vegetal	
Sanitat animal	
Mecanització i instal·lacions	
Hivernacles	

Afegiu les àrees de coneixement que creieu convenients:

PART 3: Valoració centres de formació professional agrària

Dels següents indicadors d'un centre docent d'FP, **ordeneu** (d'1 al 10), segons la importància que doneu a cadascú d'ells:

1= Poca importància 10= Molta importància

Indicador	Lloc que atorgueu
Recursos materials (infraestructura, equipaments, situació...)	
Recursos humans (professors, alumnes, personal administratiu...)	
Recursos funcionals (horaris, projectes, nivells impartits...)	
Lideratge directiu (capacitat de decisió, imatge projectada...)	
Resultats acadèmics / impacte social (resultats, sortides laborals...)	
Qualitat de treball del professorat (competència, formació...)	
Relacions amb el sector productiu	
Satisfacció dels alumnes	
Pràctiques en el propi centre formatiu	
Pràctiques en empreses o explotacions	

Afegiu els indicadors que creieu convenients:

Valoreu a continuació els següents indicadors referents als centres de FP AGRÀRIA i la seva relació amb el sector agrari

1= baix/a 10= Alt/a

Indicador	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Capacitat d'atendre demandes de qualificació del sector agrari	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitat d'inserció laboral dels joves	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitat d'innovació tecnològica	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Contribució a la formació permanent	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Valoració dels titulats d'FP agrària	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Influència en el desenvolupament rural	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Influència en el sector agrari	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prestigi social	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

PART 4: Formació dels treballadors del sector agrari

Valori, d'1 a 10, els següents indicadors de la formació dels treballadors del sector agrari

1= coneixements nuls o molt deficients 10= coneixements molt bons

Indicador	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Control de qualitat del producte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informàtica i noves tecnologies	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Seguretat en el treball	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització i gestió empresarial	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organització i gestió producció	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aplicació mesures agroambientals	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sanitat vegetal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sanitat animal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mecanització i instal·lacions	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hivernacles	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

PART 5: Capacitats/habilitats dels nous treballadors del sector agrari

De les següents capacitats/habilitats, jerarquitzeu (de l'1 al 6), les que considereu més importants per a un professional que s'ha d'incorporar al sector agrari:

1: Molt important

6: Poc important

Capacitats/habilitats	Lloc que atorgueu
Capacitat de treball en abstracte (capacitats de comprensió, reflexió, conceptualització i modelització: capacitat de generalització)	
Capacitat de treball en concret (capacitat d'acció, de realització de treball amb resultats tangibles)	
Capacitat de treball autònom	
Capacitat de treball dirigit (capacitat de rebre coneixements-procediments-aptituds, i continuar-los i reproduir-los)	
Capacitat de treballar individualment (amb cert nivell d'aïllament respecte als seus companys)	
Capacitat de treballar en grup (capacitat d'interacció, de confrontació, d'acceptació i intercanvi d'opinions)	

Indiqueu altres capacitats/habilitats dels nous treballadors

PART 6: Comentaris sobre la formació dels professionals del sector agrari

Annex B7: Qüestionari Delphi experts formació

Qüestionari Delphi experts en formació agrària (DFP)

1a versió del qüestionari DFP

La primera versió del qüestionari consta específicament de:

Part 1 *Anàlisi d'àrees de coneixement.*

Es demana la jerarquització de 10 àrees de coneixement d'1 (molt important) a 10 (poc important):

- ⇒ Control de qualitat del producte.
- ⇒ Informàtica i noves tecnologies.
- ⇒ Seguretat en el treball.
- ⇒ Organització i gestió empresarial.
- ⇒ Organització i gestió de la producció.
- ⇒ Aplicació de mesures agroambientals.
- ⇒ Sanitat vegetal.
- ⇒ Sanitat animal.
- ⇒ Mecanització i instal·lacions.
- ⇒ Hivernacles.

S'inclou un 1 ítem, de resposta oberta, en què es demana l'opinió sobre altres possibles àrees de coneixement importants per al sector agrari.

Part 2 *Valoració centres de formació professional agrària*

- Es demana la jerarquització de 10 indicadors de qualitat d'un centre docent d'FP:

- ⇒ Recursos materials.
- ⇒ Recursos humans.
- ⇒ Recursos funcionals.
- ⇒ Lideratge directiu.
- ⇒ Resultats acadèmics / impacte social.
- ⇒ Qualitat del treball del professorat.
- ⇒ Relacions amb el sector productiu.
- ⇒ Satisfacció dels alumnes.
- ⇒ Pràctiques en el propi centre formatiu.

⇒ Pràctiques en empreses o explotacions.

S'inclou un 1 ítem, de resposta oberta, en què es demanen altres indicadors per valorar els centres de FP.

- Es demana la valoració (amb una escala d'1 a 10) de vuit indicadors de centres d'FP agrària:

⇒ Capacitat d'atendre demandes de qualificació del sector.

⇒ Capacitat d'inserció laboral dels joves.

⇒ Capacitat d'innovació tecnològica.

⇒ Contribució a la formació permanent.

⇒ Valoració dels titulats d'FP agrària.

⇒ Influència en el desenvolupament rural.

⇒ Influència en el sector agrari.

⇒ Prestigi social.

- Valoració de la preparació prèvia dels alumnes que s'incorporen a l'FP agrària. Es demana la valoració (amb una escala d'1 a 10) de quatre indicadors, les respostes es van agrupar en "alumnes CFGM" i "alumnes CFGS":

⇒ Preparació inicial en tecnologia.

⇒ Preparació inicial àrees instrumentals.

⇒ Coneixement del sector professional.

⇒ Motivació.

- Valoració de l'acceptació dels titulats en l'actual FP (LOGSE), respecte l'anterior sistema (LGE), amb cinc respostes tancades (molt millor que abans / millor que abans / igual / pitjor que abans / molt pitjor que abans):

⇒ Consideració social.

⇒ Valoració empresarial.

⇒ Valoració famílies alumnes.

- Valoració de la relació entre el món empresarial i els cicles formatius, amb una escala d'1 a 10:

⇒ Adequació a la realitat professional del sector.

⇒ Adequació coneixements teòrics.

⇒ Adequació coneixements pràctics.

⇒ Ús eines/màquines específiques.

⇒ Coneixements empresarials dels alumnes.

- Valoració d'àrees de coneixements i capacitats, amb una escala d'1 a 10 (1=gens; 10=molt/a):

⇒ Llengua estrangera.

- ⇒ Informàtica d'usuari.
- ⇒ Aplicacions informàtiques professionals.
- ⇒ Economia, comerç, vendes, màrqueting...
- ⇒ Capacitat de comunicar idees.
- ⇒ Capacitat de treball en grup.
- ⇒ Creativitat, originalitat.
- ⇒ Autonomia en el treball.
- ⇒ Iniciativa i capacitat de lideratge.

S'inclouen 2 ítems, de resposta oberta, en què es demanen els coneixements que caldria introduir i/o reforçar.

- Valoració de les pràctiques en l'àmbit de l'empresa, amb quatre respostes tancades (totalment / bastant / poc / gens):

- ⇒ Serveixen per completar la formació rebuda en el centre.
- ⇒ Serveixen per adquirir nous coneixements i habilitats.
- ⇒ Serveixen per trobar la primera feina.

Part 3 Formació del professorat que treballa a l'FP agrària

Valoració de quatre ítems amb una escala de respostes d'1 a 10:

- ⇒ Formació inicial.
- ⇒ Coneixement de la família professional.
- ⇒ Coneixement de metodologia didàctica.
- ⇒ Experiència professional en el sector.

Part 4 Comentaris sobre la formació professional

Espai per expressar lliurement les seves opinions sobre la formació professional agrària.

El qüestionari es féu arribar a persones competents en avaluació, experts en el mètode Delphi i a dos especialistes en llengua oral i escrita.

FORMACIÓ AGRÀRIA / QÜESTIONARI EXPERTS FORMACIÓ AGRÀRIA**PRESENTACIÓ**

Per a la realització del present estudi és necessita la participació de diferents experts en formació. Es tracta de valorar el present i el futur de la formació professional que s'ofereix en aquest sector. Concretament, l'objecte de l'estudi és valorar l'impacte de la formació professional, identificar les àrees de coneixement (i les especialitats), que seran demandades pel sector empresarial per als llocs de treball a cobrir pels titulats de formació professional agrària, i valorar aquest tipus de formació, així com diferents aspectes relatius a la formació dels professionals del sector agrari.

Sense la participació d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar el sector agrari.

MOLTES GRÀCIES PER LA SEVA COL·LABORACIÓ

INSTRUCCIONS PER COMPLETAR EL QÜESTIONARI

Aquest qüestionari conté una bateria de preguntes amb els seus corresponents ítems. Es demana que per donar la resposta **llegeixi detingudament** cadascuna de les preguntes i els seus ítems i posteriorment respongui com cregui més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè pugueu opinar amb més comoditat.

A partir dels qüestionaris es calcularà la mitja de les respostes obtingudes i es procedirà a fer una segona ronda d'enquestes, per tal d'obtenir una percepció consensuada dels diferents aspectes tractats en la present recerca.

PART 1: Anàlisi d'àrees de coneixement

De les següents àrees de coneixement, **ordeneu** (de l'1 al 10), segons la importància per a un alumne d'FP agrària:

1: Molt important 10: Poc important

Àrees de coneixement	Lloc que atorgueu
Control de qualitat del producte	
Informàtica i noves tecnologies	
Seguretat en el treball	
Organització i gestió empresarial	
Organització i gestió de la producció	
Aplicació de mesures agroambientals	
Sanitat vegetal	
Sanitat animal	
Mecanització i instal·lacions	
Hivernacles	

Afegiu les àrees de coneixement que creieu convenients:

PART 2: Valoració centres de formació professional agrària

Dels següents indicadors d'un centre docent d'FP, **ordeneu** (de l'1 al 10), segons la importància que doneu a cadascú d'ells:

1= poca importància 10= molta importància

Indicador	Lloc que atorgueu
Recursos materials (infraestructura, equipaments, situació...)	
Recursos humans (professors, alumnes, personal administratiu...)	
Recursos funcionals (horaris, projectes, nivells impartits...)	
Lideratge directiu (capacitat de decisió, imatge projectada...)	
Resultats acadèmics / impacte social (resultats, sortides laborals...)	
Qualitat de treball del professorat (competència, formació...)	
Relacions amb el sector productiu	
Satisfacció dels alumnes	
Pràctiques en el propi centre formatiu	
Pràctiques en empreses o explotacions	

Afegiu els indicadors que creieu convenientes:

Valoreu a continuació els següents indicadors referents als centres de FP AGRÀRIA i la seva relació amb el sector agrari

Puntueu de **1= baix/a** a **10= alt/a**

Indicador	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Capacitat d'atendre demandes de qualificació del sector agrari	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitat d'inserció laboral dels joves	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitat d'innovació tecnològica	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Contribució a la formació permanent	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Valoració dels titulats d'FP agrària	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Influència en el desenvolupament rural	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Influència en el sector agrari	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prestigi social	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Valoreu la PREPARACIÓ PRÈVIA dels alumnes que s'incorporen a l'FP agrària

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt/a** els següents ítems:

ALUMNES CFGM	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Preparació inicial en tecnologia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Preparació inicial àrees instrumentals	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixement del sector professional	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Motivació	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

ALUMNES CFGS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Preparació inicial en tecnologia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Preparació inicial àrees instrumentals	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixement del sector professional	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Motivació	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Valoreu l'acceptació dels titulats en L'ACTUAL formació professional (LOGSE), respecte l'ANTERIOR sistema

	Molt millor que abans	Millor que abans	Igual	Pitjor que abans	Molt pitjor que abans
Consideració social	☐	☐	☐	☐	☐
Valoració empresarial	☐	☐	☐	☐	☐
Valoració famílies alumnes	☐	☐	☐	☐	☐

Valoreu la relació entre el món empresarial i els cicles formatius

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt/a** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Adequació dels actuals estudis d'FP a la realitat del sector professional	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació coneixements teòrics	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació coneixements pràctics	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ús eines/màquines específiques	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixements empresarials dels alumnes	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Valoreu la necessitat de les següents àrees de coneixement i capacitats en el currículum que cursen els alumnes

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Llengua estrangera	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informàtica com a usuari	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aplicacions informàtiques professionals	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Economia, comerç, vendes, màrqueting	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitat de comunicar idees	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitat per treballar en grup	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Creativitat, originalitat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Autonomia en el treball	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Iniciativa i capacitat de lideratge	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Quines àrees de coneixement creieu que caldria introduir o reforçar en els plans d'estudis de la família professional agrària?

Introduir: _____

Reforçar: _____

Valoreu les PRÀCTIQUES EN L'ÀMBIT DE L'EMPRESA que realitzen els alumnes:

Serveixen per completar la formació rebuda en el centre docent:

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

Serveixen per adquirir nous coneixements i habilitats:

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

Serviran a l'alumne per trobar la primera feina, per incorporar-se al món laboral

- Totalment
- Bastant
- Poc
- Gens

PART 3: Formació del professorat que treballa a l'FP agrària

Valoreu els següents aspectes referents a la FORMACIÓ del professorat

Puntueu de **1= gens/molt malament** a **10 = molt bé** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Formació inicial	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixement de la família professional	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixement de metodologia didàctica	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Experiència professional en el sector	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

PART 4: Comentaris sobre l'FP agrària

2a versió del qüestionari DFP

A partir de les indicacions aportades pels experts i especialistes, es va decidir modificar l'enunciat de la part 1 *Anàlisi d'àrees de coneixement*, que passa a ser: "De les següents àrees de coneixement, ordeneu (de l'1 al 10), segons la importància per al futur professional d'un alumne d'FP agrària"

En la part 2 *Valoració de centres de formació professional agrària*, es va introduir un nou ítem

⇒ Valoració de la demanda futura d'estudis d'FP agrària

amb una escala de cinc respostes tancades: disminuirà molt, disminuirà, es mantindrà igual, augmentarà, augmentarà molt.

El qüestionari es va fer llegir per persones competents en la metodologia Delphi i per experts en FP, que el van trobar suficientment vàlid per als propòsits de la investigació. Per assegurar la validesa del qüestionari es va lliurar a un dels experts seleccionats i se li va demanar que ho contestés al costat de la persona responsable de l'avaluació, no detectant-se cap dificultat per part de l'expert a l'hora d'entendre les instruccions per respondre el qüestionari o el significat de les preguntes.

FORMACIÓ AGRÀRIA / QÜESTIONARI EXPERTS FORMACIÓ AGRÀRIA**PRESENTACIÓ**

Per a la realització del present estudi és necessita la participació de diferents experts en formació. Es tracta de valorar el present i el futur de la formació professional que s'ofereix en aquest sector. Concretament, l'objecte de l'estudi és valorar l'impacte de la formació professional, identificar les àrees de coneixement (i les especialitats), que seran demandades pel sector empresarial per als llocs de treball a cobrir pels titulats de formació professional agrària, i valorar aquest tipus de formació, així com diferents aspectes relatius a la formació dels professionals del sector agrari.

Sense la participació d'aquestes persones no seria possible el present estudi, encaminat a millorar el sector agrari.

MOLTES GRÀCIES PER LA SEVA COL·LABORACIÓ

INSTRUCCIONS PER COMPLETAR EL QÜESTIONARI

Aquest qüestionari conté una bateria de preguntes amb els seus corresponents ítems. Es demana que per donar la resposta **llegeixi detingudament** cadascuna de les preguntes i els seus ítems i posteriorment respongui com cregui més adient. Al llarg del qüestionari hi ha algunes preguntes obertes perquè pugueu opinar amb més comoditat.

A partir dels qüestionaris es calcularà la mitja de les respostes obtingudes i es procedirà a fer una segona ronda d'enquestes, per tal d'obtenir una percepció consensuada dels diferents aspectes tractats en la present recerca.

PART 1: Anàlisi d'àrees de coneixement

De les següents àrees de coneixement, **ordeneu** (de l'1 al 10), segons la importància per al futur professional d'un alumne d'FP agrària:

1: Poc important

10: Molt important

Àrees de coneixement	Lloc que atorgueu
Control de qualitat del producte	
Informàtica i noves tecnologies	
Seguretat en el treball	
Organització i gestió empresarial	
Organització i gestió de la producció	
Aplicació de mesures agroambientals	
Sanitat vegetal	
Sanitat animal	
Mecanització i instal·lacions	
Hivernacles	

Afegiu les àrees de coneixement que creieu convenientes:

PART 2: Valoració centres de formació professional agrària

Dels següents indicadors d'un centre docent d'FP, **ordeneu** (de l'1 al 10), segons la importància que doneu a cadascú d'ells:

1= poca importància 10= molta importància

Indicador	Lloc que atorgueu
Recursos materials (infraestructura, equipaments, situació...)	
Recursos humans (professors, alumnes, personal administratiu...)	
Recursos funcionals (horaris, projectes, nivells impartits...)	
Lideratge directiu (capacitat de decisió, imatge projectada...)	
Resultats acadèmics / impacte social (resultats, sortides laborals...)	
Qualitat de treball del professorat (competència, formació...)	
Relacions amb el sector productiu	
Satisfacció dels alumnes	
Pràctiques en el propi centre formatiu	
Pràctiques en empreses o explotacions	

Afegiu els indicadors que creieu convenients:

Valoreu a continuació els següents indicadors referents als centres de FP AGRÀRIA i la seva relació amb el sector agrari

Puntueu de **1= baix/a** a **10= alt/a**

Indicador	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Capacitat d'atendre demandes de qualificació del sector agrari	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitat d'inserció laboral dels joves	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitat d'innovació tecnològica	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Contribució a la formació permanent	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Valoració dels titulats d'FP agrària	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Influència en el desenvolupament rural	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Influència en el sector agrari	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prestigi social	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Valoreu la PREPARACIÓ PRÈVIA dels alumnes que s'incorporen a l'FP agrària

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt/a** els següents ítems:

ALUMNES CFGM	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Preparació inicial en tecnologia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Preparació inicial àrees instrumentals	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixement del sector professional	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Motivació	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

ALUMNES CFGS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Preparació inicial en tecnologia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Preparació inicial àrees instrumentals	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixement del sector professional	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Motivació	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Valoreu l'acceptació dels titulats en L'ACTUAL formació professional (LOGSE), respecte l'ANTERIOR sistema

	Molt millor que abans	Millor que abans	Igual	Pitjor que abans	Molt pitjor que abans
Consideració social	☐	☐	☐	☐	☐
Valoració empresarial	☐	☐	☐	☐	☐
Valoració famílies alumnes	☐	☐	☐	☐	☐

Valoreu la relació entre el món empresarial i els cicles formatius

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt/a** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Adequació dels actuals estudis d'FP a la realitat del sector professional	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació coneixements teòrics	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adequació coneixements pràctics	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ús eines/màquines específiques	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixements empresarials dels alumnes	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Valoreu la necessitat de les següents àrees de coneixement i capacitats en el currículum que cursen els alumnes

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Llengua estrangera	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informàtica com a usuari	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aplicacions informàtiques professionals	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Economia, comerç, vendes, màrqueting	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitat de comunicar idees	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitat per treballar en grup	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Creativitat, originalitat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Autonomia en el treball	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Iniciativa i capacitat de lideratge	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Quines àrees de coneixement creieu que caldria introduir o reforçar en els plans d'estudis de la família professional agrària?

Introduir: _____

Reforçar: _____

Valoreu les PRÀCTIQUES EN L'ÀMBIT DE L'EMPRESA que realitzen els alumnes:
Serveixen per completar la formació rebuda en el centre docent:

- Totalment
 Bastant
 Poc
 Gens

Serveixen per adquirir nous coneixements i habilitats:

- Totalment
 Bastant
 Poc
 Gens

Serviran a l'alumne per trobar la primera feina, per incorporar-se al món laboral

- Totalment
 Bastant
 Poc
 Gens

En quan al futur, creieu que en els pròxims anys la demanda d'estudis d'FP agrària:

- Augmentarà molt Augmentarà Es mantindrà igual Disminuirà Disminuirà molt

PART 3: Formació del professorat que treballa a l'FP agrària

Valoreu els següents aspectes referents a la FORMACIÓ del professorat

Puntueu de **1= gens/molt malament** a **10 = molt bé** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Formació inicial	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixement de la família professional	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coneixement de metodologia didàctica	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Experiència professional en el sector	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

PART 4: Comentaris sobre l'FP agrària

Annex B8: Entrevista exalumnes FPA

Entrevista semiestructurada a exalumnes d'FPA (EEA)

Els ítems que constitueixen el protocol d'entrevista als exalumnes són els següents:

Part 0. *Introducció i presa de contacte*,
tal i com es descriu en el punt 3.5.5.2. de la memòria.

Part 1. *Valoració de l'FP:*

- ⇒ Records de l'FP, resposta oberta.
- ⇒ Acord amb la frase "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE), resposta sí/no.
- ⇒ Valoració de la idoneïtat de les instal·lacions, resposta sí/no.
- ⇒ Què milloraria?, resposta oberta.
- ⇒ Opinió sobre els professors, resposta oberta.
- ⇒[Facilitats per trobar feina, resposta sí/no.
- ⇒ Per què?, resposta oberta.
- ⇒ Tasques que fan els companys de classe, resposta oberta.
- ⇒ Consideració social, resposta sí/no.
- ⇒ Expectatives respecte els estudis cursats, resposta oberta.
- ⇒ Tornaria a cursar FP agrària?, resposta sí/no.
- ⇒[Li recomanaria fer FP agrària?, resposta sí/no.

Part 2. *Valoració àrees de coneixement :*

- ⇒ Adequació teoria/pràctica, resposta sí/no.
- ⇒ Possibles canvis, resposta oberta.
- ⇒ Àrees que hauria calgut estudiar, resposta oberta.
- ⇒[Àrees que no hauria calgut estudiar, resposta oberta.
- ⇒ Opinió sobre les pràctiques en empreses, resposta oberta.

Part 4. *Formació permanent :*

⇒ Acord amb la frase “L’FP contribueix a la formació permanent dels ciutadans” (art. 89.7 LGE; art. 30.5 LOGSE), resposta sí/no.

⇒ Opinió sobre fer cursos de reciclatge al excentre d’FP, resposta sí/no.

⇒ Opinió sobre la formació permanent rebuda, resposta oberta.

⇒ Detecció necessitats de formació permanent, resposta oberta.

Part 5. *Inserció laboral* :

⇒ Acord amb la frase “L’FP facilita la incorporació dels joves al món laboral/vida activa” (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE), resposta sí/no.

⇒ Facilitat per trobar feina, un cop cursada l’FP, resposta sí/no.

⇒ Expectatives de futur, resposta oberta.

Part 6. *Comiat*,

tal i com es descriu en el punt 3.5.5.2. de la Memòria.

Un cop fetes les modificacions proposades pels experts, referents bàsicament al format, el document que constitueix el protocol d’entrevista als exalumnes d’FPA es va donar per vàlid.

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP / ENTREVISTA EXALUMNES FPA

Persona a qui es fa l'entrevista:

Data:

Lloc:

Part 0. Introducció i presa de contacte

⇒ Presentacions: Nom, Dept. Univ., Tesi Doctoral. Agrair la seva col·laboració. Feina que faig. Coneixements que tinc del sector. Persona que m'ha facilitat el contacte, si cal.

⇒ Raons per les quals faig l'entrevista: Avaluació de l'impacte de l'FP agrària. La seva utilitat real, com millorar-la.

⇒ Informar sobre la confidencialitat i ús de les dades.

⇒ Comentar la durada de l'estudi (fins 2003) i com accedir als resultats quan es facin públics.

⇒ Durada màxima de l'entrevista: 40-45 minuts.

⇒ Comentar els punts que tractarem.

⇒ Aclarir qualsevol dubte o recel.

0.1 Hora: _____

0.2. Sexe:

0.3. Edat:

0.4. Formació:

0.5. Activitat principal / àmbit de treball:

0.6. Altres dades:

⇒ Ítems presa de contacte.

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Quin record guarda de la seva estada a l'FP?

1.2. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

sí

no

1.3. Que en pensa de les instal·lacions del centre on va cursar FP agrària, ¿eren adequades?

sí

no

1.4. ¿Que milloraria?

1.5. Què opina dels professors que teníeu?

1.6. Considera que els titulats d'FP agrària tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

sí no

1.7. Per què?

1.8. ¿A que es dediquen el seus excompans de classe?

1.9. Socialment, els titulats en FP agrària creu que estan ben considerats?

sí no

1.10. Els estudis d'FP agrària, eren el que espera?

1.11. Si pogués anar en rera en el temps, tornaria ha estudiar FP?

sí no

1.12. Li recomanaria a un amic que fes FP agrària?

sí no

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. La relació teoria/pràctica era l'adequada?

sí no

2.2. Què canviaria?

2.3. Què àrees de coneixement creu que li hauria anat bé estudiar a l'FP?

2.4. Que eliminaria del pla d'estudis?

2.5. Que pensa de les pràctiques en empreses?

Part 4. Formació permanent

4.1. Esta d'acord amb la frase: "L'FP Contribueix a la formació permanent dels ciutadans" (art. 89.7 LGE; art 30.5 LOGSE)

sí no

4.2. Li agradaria tornar al seu excentre d'FP a fer algun curset de reciclatge?

sí no

4.3. Que opina de la formació permanent que rep?

4.4. En quins cursos està interessada la gent que treballa en el seu camp?

Part 5. Inserció laboral

5.1. Esta d'acord amb la frase: "L'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral / vida activa" (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

sí no

5.2. Li va servir per trobar feina, el fet de cursar FP agrària?

sí no

5.3. Que li agradaria fer, professionalment en el futur?

Part 6. Comiat

6.1. Fer un resum del que s'ha dit, confirmant dades i contribucions particulars.

6.2. Donar les gràcies.

6.3. Repetir quan es faran públics els resultats i com accedir-ne.

6.4. Hora: _____

Anotacions complementàries:

Annex B9: Entrevista alumnes FPA

Entrevista semiestructurada als alumnes d'FPA (EAL)

Respecte l'entrevista als exalumnes, el protocol definitiu d'entrevista als alumnes (Annex B15), que inclou les modificacions proposades pels experts un cop feta la prova pilot, recull els següents ítems:

Part 0. *Introducció i presa de contacte*,
idèntic.

Part 1. *Valoració de l'FP*,

com en l'entrevista EEA, però amb petites modificacions per adequar les preguntes, parlant en present en lloc de fer-ho en passat, i referint-se als companys que van acabar l'any passat, quan preguntem a què es dediquen.

També s'ha modificat la pregunta introductòria, demanant-se la satisfacció amb el centre (resposta sí/no), i algun matís en qüestions específiques per adequar-les a la població objectiu.

Part 2. *Valoració àrees de coneixement*,

com en l'entrevista EEA, però modificant els temps verbals.

Part 3. *Formació i motivació prèvia* :

⇒ Procedència dels alumnes, respecte el medi rural, resposta sí/no.

⇒ Opinió sobre el nivell dels alumnes, resposta sí/no.

⇒ Vinculació al sector, resposta sí/no.

⇒ Motivació dels alumnes, resposta sí/no.

⇒ Motius per fer aquest cicle formatiu, resposta oberta.

Part 5. *Inserció laboral*,

⇒ Acord amb la frase "L'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral/ vida activa" (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE), resposta sí/no.

⇒ Utilitat dels estudis d'FPA per trobar feina, resposta sí/no.

⇒ Expectatives futures, resposta oberta.

⇒ Expectatives futures: tipus de feina i localització, resposta oberta.

⇒ Mobilitat laboral, resposta sí/no.

Part 6. *Comiat*,

Idèntic.

Un cop fetes les modificacions proposades pels experts, referents bàsicament al format, el document que constitueix el protocol d'entrevista als alumnes d'FPA es va donar per vàlid.

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP / ENTREVISTA ALUMNES FPA

Persona a qui es fa l'entrevista:

Data:

Lloc:

Part 0. Introducció i presa de contacte

⇒ Presentacions: Nom, Dept. Univ., Tesi Doctoral. Agrair la seva col·laboració. Feina que faig. Coneixements que tinc del sector. Persona que m'ha facilitat el contacte, si cal.

⇒ Raons per les quals faig l'entrevista: Avaluació de l'impacte de l'FP agrària. La seva utilitat real, com millorar-la.

⇒ Informar sobre la confidencialitat i ús de les dades.

⇒ Comentar la durada de l'estudi (fins 2003) i com accedir als resultats quan es facin públics.

⇒ Durada màxima de l'entrevista: 40-45 minuts.

⇒ Comentar els punts que tractarem.

⇒ Aclarir qualsevol dubte o recel.

0.1 Hora: _____

0.2. Sexe:

0.3. Edat:

0.4. Formació:

0.5. Activitat principal / àmbit de treball:

0.6. Altres dades:

⇒ Ítems presa de contacte.

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Està content d'estar en aquest centre?

sí

no

1.2. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE), és a dir: pensa que el que apren és el que necessita el sector?

sí

no

1.3. Què en pensa de les instal·lacions del centre on cursa FP agrària, ¿són les adequades?

sí

no

1.4. ¿Què milloraria?

1.5. Què opina dels professors que té?

1.6. Considera que els titulats d'FP agrària, tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

sí no

1.7. Per què?

1.8. ¿A què es dediquen el alumnes que van acabar l'any passat?

1.9. Socialment, estan ben considerats?

sí no

1.10. Els estudis d'FP agrària, eren el que esperava?

sí no

1.11. Si pogués canviar de branca d'FP (anar a electrònica o administració d'empreses, per exemple), ho faria?

sí no

1.12. A un amic què volgués fer aquest cicle formatiu d'FP, l'animaria a fer-ho?

sí no

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. La relació teoria/pràctica es l'adequada?

sí no

2.2. Què canviaria?

2.3. Què àrees de coneixement creu que li aniria bé estudiar a l'FP?

2.4. Què eliminaria del pla d'estudis?

2.5. Què pensa de les pràctiques en empreses?

Part 3. Formació i motivació prèvia

3.1. La majoria d'alumnes provenen del medi rural?

sí no

3.3. Els alumnes tenen coneixements previs (bon nivell en general)?

sí no

3.5. Els alumnes estan motivats pel que fan?

sí no

3.6. Per què pensa que la gent vol fer aquest cicle d'FP?

Part 5. Inserció laboral

5.2. Creu que li servirà per trobar feina, el fet de cursar FP agrària?

sí no

5.3. Què li agradaria fer, professionalment en el futur?

5.4. En quin lloc li agradaria treballar?

5.5. Estaria disposat a treballar fora de Tarragona / Catalunya?

sí no

ANOTACIONS COMPLEMENTÀRIES:

Annex B10: Entrevista professionals sector agrari

Entrevista semiestructurada professionals sector agrari (ESA)

El protocol definitiu d'entrevista als professionals del sector agrari recull, respecte les dues entrevistes anteriors (exalumnes i alumnes), els següents ítems:

Part 0. *Introducció i presa de contacte*,
idèntic.

Part 1. *Valoració de l'FP*,

Eliminem la pregunta introductòria, s'afegeixen els següents ítems:

⇒ Valoració demanada futura en les diferents especialitats, resposta oberta.

⇒ Possibilitats de crear noves especialitats, resposta oberta.

⇒ Valoració d'indicadors de centres d'FP, resposta oberta, però es suggereixen els indicadors avaluats en els qüestionaris DEX i DFP.

⇒ Opinió sobre si els centres d'FPA són prou coneguts, resposta oberta.

⇒ Valoració del treball i feines que fan els titulats d'FPA.

Part 2. *Valoració àrees de coneixement* :

⇒ Valoració global d'àrees de coneixement, resposta oberta.

⇒ Contribució a la millora tecnològica del sector agrari, resposta tancada sí/no.

Part 3. *Formació i motivació prèvia* :

⇒ Procedència dels alumnes, respecte el medi rural, resposta sí/no.

⇒ Opinió sobre el nivell dels alumnes, resposta sí/no.

⇒ Vinculació al sector, resposta sí/no.

⇒ Motivació dels alumnes, resposta sí/no.

⇒ Motius per fer aquest cicle formatiu, resposta oberta.

Part 4. *Formació permanent*

Com l'entrevista als exalumnes, amb modificacions per adequar-la a la població objectiu.

Part 5. *Inserció laboral* :

⇒ Opinió sobre quina formació hauria de seguir la persona que es volgués dedicar a treballar en el sector.

Part 6. *Comiat*,

Idèntic.

Un cop fetes les modificacions proposades pels experts, referents bàsicament al format, el document que constitueix el protocol d'entrevista als professionals del sector agrari es va donar per vàlid.

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP ENTREVISTA PROFESSIONALS DEL SECTOR AGRARI

Persona a qui es fa l'entrevista:

Data:

Lloc:

Part 0. Introducció i presa de contacte

⇒ Presentacions: Nom, Dept. Univ., Tesi Doctoral. Agrair la seva col·laboració. Feina que faig. Coneixements que tinc del sector. Persona que m'ha facilitat el contacte, si cal.

⇒ Raons per les quals faig l'entrevista: Avaluació de l'impacte de l'FP agrària. La seva utilitat real, com millorar-la.

⇒ Informar sobre la confidencialitat i ús de les dades.

⇒ Comentar la durada de l'estudi (fins 2003) i com accedir als resultats quan es facin públics.

⇒ Durada màxima de l'entrevista: 40-45 minuts.

⇒ Comentar els punts que tractarem.

⇒ Aclarir qualsevol dubte o recel.

0.1 Hora: _____

0.2. Sexe:

0.3. Edat:

0.4. Formació:

0.5. Activitat principal / àmbit de treball:

0.6. Altres dades:

⇒ Ítems presa de contacte.

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

sí no

1.2. Creu que els titulats d'FP agrària tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

sí no

1.3. Socialment, estan ben considerats?

sí no

1.4. Quines especialitats creu que seran més demandades en el futur, i perquè? (EXPLOTACIONS AGRÀRIES INTENSIVES, E.A. EXTENSIVES, TREBALLS FORESTALS I DE CONSERVACIÓ DEL MEDI NATURAL, EXPLOTACIONS RAMADERES, JARDINERIA, GESTIÓ I ORGANITZACIÓ D'EMPRESES AGROPECUÀRIES, G. i O. DE RECURSOS NATURALS I PAISATGÍSTICS)

1.5. S'hauria de crear alguna especialitat nova?

1.6. Quins són els aspectes que vostè valora més d'un centre d'FP agrària (Recursos materials, recursos humans, recursos funcionals, lideratge directiu, resultats acadèmics, qualitat dels professors, relacions amb el sector, satisfacció dels alumnes, pràctiques...)

1.7. Creu que els centres d'FP agrària són prou coneguts?

1.8. Com valora la feina que fan els titulats d'FP agrària, si en coneix algú, i en aquest cas a què es dediquen aquests titulats?

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. Creu que els alumnes que han cursat FP agrària estan ben preparats?

sí no

2.2. Què àrees de coneixement creu que s'haurien d'estudiar a l'FP agrària?

2.3. Creu que actualment l'FP agrària contribueix a la millora tecnològica del sector agrari?

sí no

Part 4. Formació permanent

4.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP Contribueix a la formació permanent dels ciutadans" (art. 89.7 LGE; art 30.5 LOGSE)

sí no

4.2. Què opina de la formació permanent que reben els professionals del sector?

4.3. Els treballadors del sector, estarien disposats a anar a un centre d'FP a fer algun curset de reciclatge, en quines condicions ho farien? (horari, acreditació, cost econòmic...)

4.4. En quins cursos està interessada la gent que treballa en el sector?

Part 5. Inserció laboral

5.1. A una persona que es volgués dedicar a treballar en el sector agrari, què li recomanaria, a nivell formatiu?

Part 6. Comiat

6.1. Fer un resum del que s'ha dit, confirmant dades i contribucions particulars.

6.2. Donar les gràcies.

6.3. Repetir quan es faran públics els resultats i com accedir-ne.

6.4. Hora: _____

Anotacions complementàries:

Annex B11: Entrevista professionals formació agrària

Entrevista semiestructurada professionals formació agrària (EFP)

L'entrevista als professionals en formació agrària presenta, respecte les entrevistes anteriors, els següents ítems:

Part 0. *Introducció i presa de contacte*,
idèntic.

Part 1. *Valoració de l'FP*,
eliminem la pregunta introductòria, s'afegeixen el següent ítems:
⇒ Valoració de futur de l'FP.

Part 2. *Valoració àrees de coneixement*,
idèntic.

Part 3. *Formació i motivació prèvia*,
es modifiquen els següents ítems, tots de resposta tancada (sí/no),
excepte el darrer, de resposta oberta:
⇒ Coneixements dels alumnes, diferenciant entre GM i GS.
⇒ Opinió sobre la preparació dels professors.
⇒ Vinculació dels professors al sector.
⇒ Accions per millorar la qualitat docent.

Part 4. *Formació permanent*
es manté el primer ítem, s'introdueixen tres nous:
⇒ Opinió sobre la participació dels centres d'FP en la formació permanent, resposta sí/no.
⇒ Formació permanent dels professors d'FP, resposta oberta.
⇒ Accions a emprendre per millorar la formació permanent dels professors d'FP.

Part 5. *Inserció laboral*,

es manté el primer ítem, i es modifiquen els altres:

⇒ coneixement de les titulacions específiques per part d'empresaris i futurs alumnes.

⇒ què fer per millorar-ne la situació.

Part 6. *Comiat*,

Idèntic.

Un cop fetes les modificacions proposades pels experts, referents bàsicament al format, el document que constitueix el protocol d'entrevista als professionals en formació agrària es va donar per vàlid.

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'FP ENTREVISTA PROFESSIONALS FORMACIÓ AGRÀRIA

Persona a qui es fa l'entrevista:

Data:

Lloc:

Part 0. Introducció i presa de contacte

⇒ Presentacions: Nom, Dept. Univ., Tesi Doctoral. Agrair la seva col·laboració. Feina que faig. Coneixements que tinc del sector. Persona que m'ha facilitat el contacte, si cal.

⇒ Raons per les quals faig l'entrevista: Avaluació de l'impacte de l'FP agrària. La seva utilitat real, com millorar-la.

⇒ Informar sobre la confidencialitat i ús de les dades.

⇒ Comentar la durada de l'estudi (fins 2003) i com accedir als resultats quan es facin públics.

⇒ Durada màxima de l'entrevista: 40-45 minuts.

⇒ Comentar els punts que tractarem.

⇒ Aclarir qualsevol dubte o recel.

0.1 Hora: _____

0.2. Sexe:

0.3. Edat:

0.4. Formació:

0.5. Activitat principal / àmbit de treball:

0.6. Altres dades:

⇒ Ítems presa de contacte.

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

sí

no

1.2. Què en pensa de les instal·lacions dels centres d'FP agrària que coneix ¿són les adequades?

sí

no

1.3. ¿Què milloraria?

1.4. Considera que els titulats d'FP agrària, tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

sí no

1.5. Per què?

1.6. Socialment, estan ben considerats?

sí no

1.7. Quin futur li espera a l'FP? (puntualitzi també per al Camp de TGN)

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. Quines àrees de coneixement creu que s'haurien d'estudiar a l'FP agrària?

2.2. Què eliminaria del pla d'estudis?

2.3. Què pensa de les pràctiques en empreses?

Part 3. Formació i motivació prèvia (alumnes i professors)

3.1. La majoria d'alumnes provenen del medi rural?

sí no

3.2. No: D'on provenen?

3.3. Els alumnes tenen bons coneixements previs (nivell que tenen)?

CFGM: sí no

CFGS: sí no

3.4. Estan vinculats al sector?

sí no

3.5. Els alumnes estan motivats pel que fan?

sí no

3.6. Per què pensa que la gent vol fer aquesta família professional?

3.7. Creu que els professors estan ben preparats?

(pot diferenciar coneixements tècnics i didàctics)

sí no

3.8. Creu que els professors haurien d'estar vinculats al sector productiu?

sí no

3.9. Quines accions podrien afavorir la qualitat docent?

Part 4. Formació permanent

4.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP Contribueix a la formació permanent dels ciutadans" (art. 89.7 LGE; art 30.5 LOGSE)

sí no

4.2. Creu que els centres d'FP haurien de participar en la formació permanent dels professionals del sector? En cas afirmatiu, quines estructures s'haurien de canviar? (horaris, espais, acreditacions, possibilitat d'oferir cursos en centres de treball, cooperatives...)

sí no

4.3. Què opina de la formació permanent dels professors que treballen en els centres d'FP?

4.4. Quines accions s'haurien d'emprendre per millora-la?

Part 5. Inserció laboral

5.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral / vida activa" (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

sí no

5.2. Creu que els empresaris que han de contractar els treballadors del sector i els alumnes que han de cursar estudis específics d'FP, coneixen les diferents titulacions?

sí no

5.3. Què caldria fer per millorar la situació?

Part 6. Comiat

6.1. Fer un resum del que s'ha dit, confirmant dades i contribucions particulars.

6.2. Donar les gràcies.

6.3. Repetir quan es faran públics els resultats i com accedir-ne.

6.4. Hora: _____

Anotacions complementàries:

CARTA DE PRESENTACIÓ DE L'ENTREVISTA

Algunes de les persones entrevistades ens van demanar que els enviéssim les qüestions per correu electrònic. En aquests casos enviàvem el següent text de presentació i l'entrevista amb les modificacions necessàries per fer més simple la resposta del mateix.

Tarragona, 21 de març de 2003

Benvolgut senyor/a,

Estic ultimant la meua Tesi Doctoral, que dirigeix el Dr. Bonifacio Jiménez del Departament de Pedagogia de la URV. El títol de la mateixa és "Impacte de la formació professional agrària en el Camp de Tarragona"

Al llarg del any 2002 i 2003 hem realitzat enquestes entre productors, alumnes, exalumnes, professors i persones vinculades al món rural del Camp de Tarragona. Durant el primer trimestre d'aquest any estem fent un seguit d'entrevistes a persones que coneixin bé l'FP agrària (inspectors del Departament d'Ensenyament, responsables de Capacitació Agrària del DARP, directors de centres, etc.), la finalitat d'aquestes entrevistes és obtenir dades per interpretar les enquestes realitzades fins el moment.

Per poder fer un estudi estàndard de les opinions expressades per les diferents persones amb què hem contactat, hem elaborat una qüestionari semiestructurat que intenta recollir de la forma més àmplia possible aquestes opinions, és possible per tant, que per algunes de les preguntes no tinguin dades o una opinió formada, les poden deixar en blanc, tanmateix poden afegir idees, dades o opinions que per vostè puguin ser rellevants en relació al tema tractat en la pregunta.

Cal remarcar que el l'entrevista és totalment confidencial, garantint-se un absolut anonimat envers les respostes obtingudes.

Un cop finalitzat l'estudi rebrà un resum de les conclusions del mateix.

Ben cordialment,

Màrius Domingo.

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

sí no

1.2. Què en pensa de les instal·lacions dels centres d'FP agrària que coneix ¿són les adequades?

sí no

1.3. ¿Què milloraria?

1.4. Considera que els titulats d'FP agrària, tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

1.5. Per què?

1.6. Socialment, estan ben considerats?

sí no

1.7. Quin futur li espera a l'FP agrària?

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. Quines àrees de coneixement creu que s'haurien d'estudiar a l'FP agrària?

2.2. Què eliminaria del pla d'estudis?

2.3. Què pensa de les pràctiques en empreses?

Part 3. Formació i motivació prèvia (alumnes i professors)

3.1. La majoria d'alumnes provenen del medi rural?

sí no

3.2. No: D'on provenen?

3.3. Els alumnes tenen bons coneixements previs (nivell que tenen)?

CFGM: sí no CFGS: sí no

3.4. Estan vinculats al sector?

sí no

3.5. Els alumnes estan motivats pel que fan?

sí no

3.6. Per què pensa que la gent vol fer aquesta família professional?

3.7. Creu que els professors estan ben preparats?
(pot diferenciar coneixements tècnics i didàctics)

sí no

3.8. Creu que els professors haurien d'estar vinculats al sector productiu?

sí no

3.9. Quines accions podrien afavorir la qualitat docent?

Part 4. Formació permanent

4.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP Contribueix a la formació permanent dels ciutadans" (art. 89.7 LGE; art 30.5 LOGSE)

sí no

4.2. Creu que els centres d'FP haurien de participar en la formació permanent dels professionals del sector? En cas afirmatiu, quines estructures s'haurien de canviar? (horaris, espais, acreditacions, possibilitat d'oferir cursos en centres de treball, cooperatives...)

sí no

4.3. Què opina de la formació permanent dels professors que treballen en els centres d'FP?

4.4. Quines accions s'haurien d'emprendre per millora-la?

Part 5. Inserció laboral

5.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral / vida activa" (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

sí no

5.2. Creu que els empresaris que han de contractar els treballadors del sector i els alumnes que han de cursar estudis específics d'FP, coneixen les diferents titulacions?

sí no

5.3. Què caldria fer per millorar la situació?

Anotacions complementàries:

Annex C: Mostres

Annex C2: Qüestionari alumnes

Annex C3: Qüestionari professors

Annex C4: Qüestionari professionals sector agrari Camp de Tarragona

Annex C5: Qüestionari professionals sector agrari i de la indústria
complementària de tot el país

Annex C6: Qüestionari Delphi experts sector agrari

Annex C7: Qüestionari Delphi experts formació

Annex C8: Entrevista exalumnes

Annex C9: Entrevista alumnes FPA

Annex C10: Entrevista professionals sector agrari

Annex C11: Entrevista professionals formació agrària

Annex C2: Qüestionari alumnes

Comarca	Municipi	Centre (públic/concertat)	Cicle formatiu	n
Alt Camp	Valls	IES Jaume Huguet (públic)	CFGM	6
			Equips i instal·lacions electròniques	13
			Gestió administrativa	5
			Comerç	9
Baix Camp	Reus	IES Baix Camp (públic)	CFGM	9
			Integració social	
		IES d'Horticultura i Jardineria (públic)	CFGM	8
			Jardineria	
			CFGM	2
		IES Lluís Domènech i Montaner (públic)	Gestió i organització de recursos nat. i pai.	
			CFGM	20
			Electricitat i electrònica	15
	Salou	IES Jaume I (públic)	CFGM	10
			Comerç i màrqueting	
			CFGM	11
	Tarragona	IES Cal·lípolis (públic)	Gestió i organització de recursos nat. i pai.	
			CFGM	17
		IES Compte de Rius (públic)	Cures auxiliars d'infermeria	16
CFGM			20	
IES Francesc Vidal i Barraquer (públic)		Equips electrònics de consum	15	
		CFGM	9	
		Comerç		
Joan XXIII (concertat)	IES Pere Martell (públic)	Sistemes de regulació i control automàtics	8	
		CFGM	12	
	Joan XXIII (concertat)	Equips electrònics de consum	11	
		CFGM	8	
		Sistemes de telecomunicacions i informàtic.	11	
		Comerç	6	
Joan XXIII (concertat)	Joan XXIII (concertat)	CFGM	6	
		Instal·lació i manteniment electromecànic	6	
		Gestió administrativa	12	
TOTAL MOSTRA				259

Annex C3: Qüestionari professors

Comarca	Municipi	Centre	Qüestionaris	
Alt Camp	Valls	IES Jaume Huguet	7	
Baix Camp	Cambrils	IES Ramon Berenguer IV	4	
		Reus	IES Baix Camp	12
			IES d'Horticultura i Jardineria	8
	IES Lluís Domènech i Montaner		4	
	Salou	IES Jaume I	4	
	Tarragona	IES Cal·lípolis	7	
		IES Compte de Rius	4	
		IES Francesc Vidal i Barraquer	18	
		IES Pere Martell	5	
		Joan XXIII	10	
Torredembarra	IES Ramon de la Torre	9		
TOTAL MOSTRA			92	

Annex C4: Qüestionari professionals sector agrari Camp de Tarragona

Comarca	Municipi	Recollida de dades	Qüestionaris
Alt Camp	Valls	Cooperativa Agrícola i Secció de Crèdit	15
Baix Camp	Cambrils	Cooperativa Agrícola i Caixa Rural	12
		Col·laborador particular	4
	Castellvell	Col·laborador particular	4
		Reus	Sindicat agrari
	Riudoms	Cooperativa Agrícola i Caixa Rural	17
	La Selva del Camp	Cooperativa Agrícola i Secció de Crèdit	13
Tarragonès	La Canonja	Cooperativa Agrícola i Caixa Rural	4
	Salomó	Cooperativa Agrícola i Caixa Agrària	9
	Vila-seca	Cooperativa Agrícola	4
	La Nou de Gaià	Cooperativa Agrícola	4
Altres			10
TOTAL MOSTRA			112

Annex C5: Qüestionari professionals del sector agrari i de la indústria complementària de tot el país

Es va enviar el qüestionari per correu electrònic a 600 empresaris i entitats de tot el país. Les adreces es van obtenir del *Directorio General de Horticultura* (Villa, 2000).

Comunitat autònoma	%
Catalunya	73,5
Altres llocs	26,5

Annex C6: Qüestionari Delhi experts sector agrari

Perfil professional de l'expert consultat	
1	Gerent empresa viverista
2	Cap secció DARP
3	Cap de jardineria parc atraccions
4	President cooperativa agrària (Tarragonès)
5	Enginyer agrònom (gabinet tècnic de projectes i desenvolupament rural)
6	President cooperativa agrària i Secció de crèdit agrari (Alt Camp)
7	Responsable jardineria ajuntament Camp de Tarragona (>15.000 habitants)
8	Gerent cooperativa agrària (Baix Camp)
9	President cooperativa agrària (Baix Camp)
10	Responsable empresa serveis mediambientals

Annex C7: Qüestionari Delphi experts formació

Perfil professional de l'expert consultat	
1	Director/a centre FP agrària
2	Director/a centre FP agrària
3	Director/a centre FP agrària
4	Director/a centre FP agrària
5	Director/a centre FP agrària
6	Tutor/a pràctiques centre FP agrària
7	Professor/a centre FPA
8	Responsable DARP formació agrària
9	Director/a escola de treball

Annex C8: Entrevista exalumnes

Núm. d'entrevista: 1 Codi grup població: EEA	Data: 25-VII-2003 Hora: 10:20	Lloc: Centre formació professional	
	Idioma: Català	Durada: 30 minuts	Sexe i grup d'edat: Home, 22-30 anys
Formació: Va cursar el segon grau d'FP agrària, especialitat de jardineria			
Activitat principal: Estudiant enginyeria forestal			
Relació amb l'FP / sector agrari: exalumne FPA			
Observacions: Abans d'estudiar FPA havia fet BUP i COU, va fer FPA (2 anys), ha treballat en el sector 4 anys i després va anar a Lleida a fer enginyeria forestal.			

Núm. d'entrevista: 2 Codi grup població: EEA	Data: 25-X-2002 Hora: 10:15	Lloc: Tarragona Delegació Territorial del DARP	
	Idioma: Català	Durada: 50 minuts	Sexe i grup d'edat: Home, 31-50 anys
Formació: Enginyer agrònom, va estudiar FP agrària (1982-1987)			
Activitat principal: Cap de secció en el DARP.			
Relació amb l'FP / sector agrari: Va estudiar FP agrària (1982-1987), després va continuar estudis d'enginyer tècnic agrícola i posteriorment va fer estudis de segon cicle (enginyer agrònom).			
Observacions: L'entrevista se centra en la relació entre l'FP agrària i els estudis posteriors que la persona entrevistada va cursar.			

Núm. d'entrevista: 3 Codi grup població: EEA	Data: 14-V-2003 Hora: 11:10	Lloc: Centre formació professional	
	Idioma: Català	Durada: 35 minuts	Sexe i grup d'edat: Home, 22-30 anys
Formació: FP 2 agrària, especialitat: explotacions agropecuàries			
Activitat principal: Monitor de jardineria en una casa d'oficis			
Relació amb l'FP / sector agrari: Exalumne FP agrària			
Observacions: Abans de fer FP2 havia fet BUP i COU, va entrar directament en FP2.			

Núm. d'entrevista: 4 Codi grup població: EEA	Data: 14-V-2003 Hora: 10:20	Lloc: Centre formació professional	
	Idioma: Català	Durada: 30 minuts	Sexe i grup d'edat: Home, 22-30 anys
Formació: FP1, FP2 agrària, especialitat: explotacions agropecuàries			
Activitat principal: Treballa com a pagès a l'explotació familiar agrària situada al Baix Camp (ametlla, horta, fruiters, hivernacles)			
Relació amb l'FP / sector agrari: Exalumne, vinculat professionalment al sector			
Observacions: En l'actualitat, col·labora amb un centre de formació com a monitor de jardineria i estudia enginyeria tècnica agrícola (URV), especialitat en indústries agràries i alimentàries.			

Núm. d'entrevista: 5 Codi grup població: EEA	Data: 12-I-03 Hora: 17:30	Lloc: Domicili particular	
	Idioma: Català	Durada: 45 minuts	Sexe i grup d'edat: Home, 18-30 anys
Formació: Titulació FP2: Tècnic d'Explotació Agropecuària			
Activitat principal: Paisatgisme i manteniment de jardins.			
Relació amb l'FP / sector agrari: Estudis d'FPA (1991-1996), propietari d'una finca de 12 Ha al Tarragonès.			
Observacions: Ha treballat 6 anys per una empresa de jardineria del Baix Camp, fa dos anys i mig va muntar amb un amic la seva pròpia empresa de jardineria.			

Núm. d'entrevista: 6 Codi grup població: EEA	Data: 6-3-2003 Hora: 14:00	Lloc: Domicili particular	
	Idioma: Català	Durada: 35 minuts	Sexe i grup d'edat: Home, 31-50 anys
Formació: Titulat FPA, capatàs agrícola			
Activitat principal: Agricultor a temps complert en l'explotació familiar a l'Alt Camp.			
Relació amb l'FP / sector agrari: Estudis d'FPA (1984-1988)			
Observacions: A l'explotació conreen horta, en un poble on majoritàriament hi ha avellaners.			

Annex C9: Entrevista alumnes FPA

Núm. d'entrevista: 7 Codi grup població: EAL	Data: 14-V-2003 Hora: 9:40	Lloc: Centre formació professional	
	Idioma: Català	Durada: 35 minuts	Sexe i grup d'edat: Home, 22-30 anys
Formació: Ha fet algun curs de formació ocupacional no relacionat amb el sector			
Activitat principal: Estudiant 2n curs CFGS Gestió i Organització dels recursos naturals i paisatgístics.			
Relació amb l'FP / sector agrari: Estudiant FP família professional activitats agràries			
Observacions: Alumne membre del consell escolar del centre. Prové del món rural, ha treballat 3 anys en jardineria.			

Núm. d'entrevista: 8 Codi grup població: EAL	Data: 21-V-2003 Hora: 10:25	Lloc: Centre formació professional	
	Idioma: Castellà	Durada: 20 minuts	Sexe i grup d'edat: Home, 18-21 anys
Formació: Procedent de l'ESO.			
Activitat principal: Estudiant CFGM jardineria			
Relació amb l'FP / sector agrari: Estudiant FP família professional activitats agràries			
Observacions:			

Núm. d'entrevista: 9 Codi grup població: EAL	Data: 21-V-2003 Hora: 9:50	Lloc: Centre formació professional	
	Idioma: Castellà	Durada: 35 minuts	Sexe i grup d'edat: Home, 22-30 anys
Formació: BUP, després va cursar estudis d'FP agrària (pla antic).			
Activitat principal: Estudiant CFGS			
Relació amb l'FP / sector agrari: Estudiant FP família professional activitats agràries			
Observacions:			

Núm. d'entrevista: 10 Codi grup població: EAL	Data: 21-V-2003 Hora: 10:45	Lloc: Centre formació professional	
	Idioma: Català	Durada: 30 minuts	Sexe i grup d'edat: Home, 22-30 anys
Formació: ESO, va cursar FP d'altra especialitat			
Activitat principal: Estudiant CFGS			
Relació amb l'FP / sector agrari: Estudiant FP família professional activitats agràries			
Observacions: Treball eventual com a educador de medi ambient			

Núm. d'entrevista: 11 Codi grup població: EAL	Data: 9-V-03 Hora: 9:30	Lloc: Tarragona Facultat de CC. Educació i Psicologia	
	Idioma: Castellà	Durada: 30 minuts	Sexe i grup d'edat: Dona, 31-50 anys
Formació: Estudis previs, no formals, de jardineria			
Activitat principal: Aturada amb feines temporals en la branca de la jardineria			
Relació amb l'FP / sector agrari: Alumna CFGS Gestió i organització de recursos naturals			
Observacions: La persona entrevistada ha treballat durant 10 anys en empreses de jardineria, en creació i manteniment de jardins.			

Annex C10: Entrevista professionals del sector agrari

Núm. d'entrevista: 12 Codi grup població: ESA	Data: 10-X-02 Hora: 17:40	Lloc: Reus Oficina comarcal del DARP	
	Idioma: Català	Durada: 40 minuts	Sexe i grup d'edat: home, 31- 50 anys
Formació: Enginyer tècnic agrícola			
Activitat principal: Tècnic del DARP			
Relació amb l'FP / sector agrari: 13 anys treballant al DARP, experiència portant els cursos d'incorporació de joves agricultors al sector agrari			
Observacions:			

Núm. d'entrevista: 13 Codi grup població: ESA	Data: 17-X-02 Hora: 13:10	Lloc: Tarragona Delegació Territorial del DARP	
	Idioma: Català	Durada: 35 minuts	Sexe i grup d'edat: Dona, 31- 50 anys
Formació: Enginyera agrònoma, estudis de tercer cicle.			
Activitat principal: Tècnica del DARP. Gestió de subvencions a productors del Camp de Tarragona			
Relació amb l'FP / sector agrari: Vinculació professional. Estudis en el camp del desenvolupament rural a França			
Observacions: La persona entrevista confessa desconèixer la realitat actual de la formació professional agrària, les seves opinions es basaran en la seva experiència en la tramitació de subvencions, així com en els coneixements adquirits al llarg dels darrers 15 anys de vinculació al sector.			

Núm. d'entrevista: 14 Codi grup població: ESA	Data: 23-X-02 Hora: 18:30	Lloc: Explotació agrària (Baix Camp)	
	Idioma: Català	Durada: 60 minuts	Sexe i grup d'edat: Home, 31-50 anys
Formació: Va estudiar FP agrària.			
Activitat principal: Gerent explotació agrària.			
Relació amb l'FP / sector agrari: Exalumne d'FP agrària, vinculat professionalment al sector.			
Observacions: Gerent explotació agrària on treballen 7 persones.			

Núm. d'entrevista: 15 Codi grup població: ESA	Data: 12-XI-02 Hora: 12:30	Lloc: Institut d'educació secundària (Tarragona)	
	Idioma: Català	Durada: 40 minuts	Sexe i grup d'edat: Home, 31-50 anys
Formació: Enginyer tècnic agrícola			
Activitat principal: Professor de tecnologia en un centre de secundària			
Relació amb l'FP / sector agrari: 27 anys vinculat al món del disseny de jardins, 19'5 anys com empresari agrari, instal·lant jardins, dirigint un centre de jardineria, etc.			
Observacions: Durant els darrers 3 anys ha anat deixant l'activitat empresarial per dedicar-se al món de l'ensenyament.			

Núm. d'entrevista: 16 Codi grup població: ESA	Data: 3-I-2003 Hora: 13:00	Lloc: Oficines Cooperativa Agrícola, municipi del Tarragonès	
	Idioma: Català	Durada: 35 minuts	Sexe i grup d'edat: Home, 31-50 anys
Formació: Llicenciat en Ciències Empresarials			
Activitat principal: Gerent cooperativa			
Relació amb l'FP / sector agrari: Les derivades de la seva tasca professional.			
Observacions: Un germà va cursar estudis d'FPA a Mas Bové en el període 1977-1982.			

Annex C11: Entrevista professionals formació agrària

Núm. d'entrevista: 17 Codi grup població: ESA	Data: 28-III-2003 Hora:	Lloc: Tramesa per correu electrònic	
	Idioma: Català	Durada:	Sexe i grup d'edat: Home, 31-50 anys
Formació: Enginyer			
Activitat principal: Responsable Direcció General de Formació Professional del Dep. d'Ensenyament			
Relació amb l'FP / sector agrari: Expert currículums FP agrària			
Observacions: Les opinions són a nivell personal, de coneixement de la família per les visites als centres, en cap cas responen a opinions expressades des de la Direcció General de Formació Professional.			

Núm. d'entrevista: 18 Codi grup població: ESA	Data: 10-2-2003 Hora: 16:20	Lloc: Barcelona DARP	
	Idioma: Català	Durada: 90 minuts	Sexe i grup d'edat: Home, 50-65 anys
Formació: Enginyer			
Activitat principal: Responsable Servei de Formació Agrària, Subdirecció General d'Innovació Rural del DARP			
Relació amb l'FP / sector agrari: Vinculació a centres de capacitació agrària des de final dels anys 60			
Observacions:			

Núm. d'entrevista: 19 Codi grup població: ESA	Data: 15-I-03 Hora: 20:30	Lloc: Aula Facultat Ciències d'Educació i Pedagogia (URV)	
	Idioma: Català	Durada: 40 minuts	Sexe i grup d'edat: Home, 51-65 anys
Formació: Enginyer químic, llicenciat en pedagogia, estudis de tercer cicle			
Activitat principal: Inspector del Departament d'Ensenyament, àrea de formació professional.			
Relació amb l'FP / sector agrari: Inspector centres FPA			
Observacions: 17 anys d'experiència com a inspector d'FP, 1972-1985 com a professor d'FP.			

Núm. d'entrevista: 20 Codi grup població: ESA	Data: 9-X-02 Hora: 19:20	Lloc: Tarragona Institut d'Educació Secundària	
	Idioma: Català	Durada: 1 hora 10'	Sexe i grup d'edat: Dona, 31- 50 anys
Formació: Llicenciada en pedagogia.			
Activitat principal: Cap d'estudis de formació professional en un IES.			
Relació amb l'FP / sector agrari: Formadora professorat d'FP. Tutora de pràctiques d'FP durant 10 anys.			
Observacions: Les qüestions de l'entrevista es generalitzen a totes les famílies professionals.			

Núm. d'entrevista: 21 Codi grup població: ESA	Data: 29-XI-2002 Hora: 17:35	Lloc: Tarragona Facultat C. de l'Educació i Psicologia	
	Idioma: Català	Durada: 50 minuts	Sexe i grup d'edat: Dona, 31- 50 anys
Formació: Llicenciada en psicologia			
Activitat principal: Professora d'ensenyament primari			
Relació amb l'FP / sector agrari: Coordinadora de formació de "Dones de la Unió de Pagesos"			
Observacions: Fa dos anys que és coordinadora de formació de "Dones de la Unió de Pagesos", vinculada al sector agrari, porta, amb el seu germà, l'explotació familiar.			

Núm. d'entrevista: 22 Codi grup població: ESA	Data: 5-VII-2003 Hora: 13:30	Lloc: Centre de formació professional (Centre A)	
	Idioma: Català	Durada: 55 minuts	Sexe i grup d'edat: Home, 31-50 anys
Formació: Enginyer forestal			
Activitat principal: Cap d'estudis d'un centre que imparteix CF de la família professional d'activitats agràries.			
Relació amb l'FP / sector agrari:			
Observacions:			

Núm. d'entrevista: 23 Codi grup població: ESA	Data: 25-VIII-2003 Hora: 12:00	Lloc: Centre de formació professional (Centre B)	
	Idioma: Català	Durada: 50 minuts	Sexe i grup d'edat: Dona, 31-50 anys
Formació: Llicenciada			
Activitat principal: Cap d'estudis d'un centre que imparteix CF de la família professional d'activitats agràries.			
Relació amb l'FP / sector agrari:			
Observacions:			

Annex D: Resultats (anàlisi de contingut)

Annex D1: Qüestionari exalumnes

Annex D2: Qüestionari alumnes

Annex D3: Qüestionari professors

Annex D4: Qüestionari professionals del sector agrari del Camp de Tarragona

Annex D5: Qüestionari professionals del sector agrari i de la indústria
complementària de tot el país

Annex D6: Qüestionari Delphi experts sector agrari

Annex D7: Qüestionari Delphi experts formació

Annex D8: Entrevista exalumnes FPA

Annex D9: Entrevista alumnes FPA

Annex D10: Entrevista professionals sector agrari

Annex D11: Entrevista professionals formació agrària

Annex D1: Qüestionari exalumnes

Annex D2: Qüestionari alumnes

Hem subratllat les unitats de significat que hem utilitzat per il·lustrar el punt 5.2.2. de la Memòria,.

Part 5. Comentaris sobre la formació professional

Família professional	Edat i grau	Comentaris sobre la formació professional
Activitats agràries	19 GM	⇒ Falta d'organització entre l'alumne i el professor i manca de llibres gratuïts per part de l'escola. <u>Falta de matèria educativa per a la inserció laboral.</u>
	19 GM	⇒ No s'ha donat tota la matèria necessària pel cicle. <u>El professor no s'organitza la feina ni la matèria que ha de donar.</u> Hi ha moltes coses necessàries que l'alumnat no sap.
	21 GM	⇒ <u>Crec que haurien de donar ajuts o alguna mínima compensació a l'hora de realitzar les pràctiques d'empresa.</u>
	19 GM	⇒ Et donen els mitjans per tenir una bona formació i uns coneixements, però <u>els mínims demanats per obtenir el títol són molt baixos.</u> Conclusió: tenir un títol d'FP no vol dir tenir uns bons coneixements.
	20 GM	⇒ Que els cicles estan molt mal muntats.
	21 GS	⇒ <u>El problema que té aquest cicle és que abarca moltes professions o branques diferents,</u> principalment ens dividim en jardineria i forestals. Al voler fer tantes coses, no podem aprofundir en cap professió i per tant no ens podem especialitzar correctament en cap ofici.
	22 GS	⇒ Crec que es tracta d'un enfoc correcte però amb plantejaments i <u>medis molt limitats. Crec que s'hauria de prendre més cura en l'organització en els centres,</u> a més cal professorat més qualificat i amb experiència, que tingui nocions de didàctica, que tingui més cura de l'exemple que tantes vegades manca i que és la primera d'un grup de prioritats que s'haurien de complir. Espero que les futures generacions visquin una millora.
	21 GS	⇒ Crec que <u>es vol donar massa matèria en massa poc temps i que al CF li falta un any per poder assimilar prou coneixements</u> i fer el treball de síntesi sense presa i mal fet.
	24 GS	⇒ Estic molt desanimat, ja que veig quasi impossible trobar una feina relacionada amb els estudis que realitzo. <u>Algunes de les assignatures importants no tenen professors especialitzats i això fa baixar el nivell i l'interès dels alumnes.</u>
	21 GS	⇒ La meva opinió personal és que són uns estudis molt interessants però que <u>abarquen una matèria molt àmplia, la qual no es pot arribar a aprofundir</u> i veure-ho tot molt per sobre. Crec que <u>hi ha una manca d'organització a nivell general.</u>
19 GS	⇒ El cicle ofereix molt més del que ofereix el centre.	
24 GS	⇒ <u>Alguns professors necessiten preparació pedagògica.</u>	

	21 GS	⇒ <u>Hauria d'haver més hores de pràctiques.</u>
	21 GS	⇒ Personalment, crec que <u>s'hauria d'adequar la formació amb el que després t'espera.</u> El sector forestal està malament i s'hauria de saber des del principi. I també crec que <u>des de l'escola s'hauria de promocionar els alumnes.</u>
	23 GS	⇒ Crec que l'educació és prou correcta i que surts suficientment preparat. Està clar que amb l'experiència millores els teus coneixements i et permet posar-los en pràctica. En quan a sortides professionals, està (des de el meu punt de vista) molt malament i has de treballar en feines que no t'agraden o no vols fer.
	> 18 GS	⇒ En general son satisfactorias, pero los continuos cambios que realiza Ensenyament, no son coherentes con las necesidades concretas del centro ya que se emplean profesionales educativos sin una formación concreta y real de las asignaturas que imparten y esto va en detrimento de la calidad educativa.
Administració	18 GM	⇒ M'agradaria que aquest cicle fos més llarg, ja que <u>amb un any no tens temps d'aprendre gaire cosa.</u>
	17 GM	⇒ No m'agrada gaire aquest cicle. Em va agradar més el CFGM de comerç.
	18 GM	⇒ M'esperava que el cicle fos una altra cosa, ha estat diferent del que a mi m'hagués agradat fer.
	18 GM	⇒ Si és que es pot fer alguna cosa amb els cicles, intenteu canviar-los i millorar-los. Gràcies.
	18 GM	⇒ <u>Els CF, quasi la meitat de la gent els fa perquè són d'un nivell molt baix, i és una manera molt fàcil d'adquirir un títol.</u> La prova d'accés al CS hauria de ser nul·la, ja que no cal fer-la perquè tens coneixements del que seguiràs estudiant.
	18 GM	⇒ Que treguin la prova d'accés als CFGS.
	19 GM	⇒ Que treguin la prova d'accés.
	18 GM	⇒ <u>Estaria molt més bé passar directament al CS, sense fer la prova d'accés,</u> molta gent no pot estudiar per aquest motiu.
	18 GM	⇒ Me gustaría pasar directamente al CS sin tener que hacer la prueba de acceso.
	19 GM	⇒ M'agradaria que en aquesta escola la prova d'accés (al CS) fos d'una manera més fàcil, com fer un curs sols d'aquesta prova.
	20 GM	⇒ Jo personalment veig que aquests estudis no són del tot el que esperava, a mi m'agradaven més els estudis d'FP que hi havia abans.
	17 GM	⇒ Jo crec que després de realitzar els estudis d'FP no hauria de fer falta realitzar la prova d'accés per fer un cicle de GS, hauria d'haver una prova dels nostres coneixements adquirits o anar directament al cicle.
	16 GM	⇒ Es un bon cicle.
	18 GM	⇒ Seria bo passar de GM a GS.

	19 GM	⇒ L'FP és bona perquè et dona la formació que necessites per anar a treballar. Però seria bo que no hi hagués prova d'accés de cicle (GM) a cicle (GS).
	18 GM	⇒ Crec que no deuria de fer-se la prova d'accés per fer un CS.
	18 GM	⇒ Está bien, es una experiencia diferente. Estaría bien no tener que hacer la prueba de acceso al GS.
	17 GM	⇒ Aquest cicle està bastant bé, procura que el dia de demà estiguis ben qualificat per a la professió que desitges, perquè aquest cicle serveix per a totes les professions, perquè et relaciones amb més gent i en aquest cicle t'ensenyen tot el necessari per tractar a els persones.
	17 GM	⇒ Estaria bé que no s'hagués de fer la prova d'accés als cicles superiors.
	17 GM	⇒ <u>No estan gaire bé organitzats</u> , espero una bona millora.
	17 GM	⇒ No ha estat malament del tot, però crec que hauria de durar un any més, perquè un any és poquíssim.
	17 GM	⇒ Jo crec que els estudis d'FP no estan malament però que duren molt poc, has de fer tota la matèria en un curs, i no tens temps de fer-ho perquè amb els exàmens. les pràctiques, treballs, etc. sempre vas de bòlit.
	18 GM	⇒ Jo crec que estant molt bé, però de vegades no et dóna temps de fer tota la matèria en un curs.
Comerç i Màrqueting	19 GM	⇒ Molt bé!
	16 GM	⇒ Crec que està molt bé, m'agrada molt, aprens bastant i val la pena.
	> 18 GM	⇒ Crec que és molt útil l'educació que rebem tant a nivell personal com professional si tingués l'oportunitat en faria un altre per ampliar els meus coneixements sobre el sector de les vendes i màrqueting. Estic molt contenta d'haver-lo fet i ho recomano a tothom que li pugui interessar aquesta branca, perquè és molt bonica.
	20 GM	⇒ No comment.
	18 GM	⇒ Sense comentaris.
	18 GM	⇒ Estan bastant bé.
	27 GS	⇒ Está bien, lo que ocurre es que <u>la gente que ha cursado FP está bastante mal remunerada, aunque haga el mismo trabajo que un universitario.</u>
	24 GS	⇒ Pense que <u>no acaben de se acceptades per l'empresa privada</u> . Si vols treballar en qualsevol entitat bancària o tindre un bon lloc de treball a qualsevol empresa, no fas res si no tens, com a mínim, una diplomatura.
	23 GS	⇒ Crec que és una forma d'especialitzar-se en un sector determinat.
Electricitat i Electrònica	19 GM	⇒ <u>Tendría que acabar el ciclo y la misma escuela buscarte un trabajo o orientarte para que vallas a buscarlo y a donde.</u>

18 GM	⇒ Son muy educativos, es mejor la antigua FP, pero lo único malo es no poder hacer un superior por no tener la edad, así que me tengo que poner a trabajar.
18 GM	⇒ Jo crec que està bé perquè si no vols fer batxillerat aquesta és una bona opció.
18 GM	⇒ Està prou bé, millor del que esperava.
18 GM	⇒ <u>Les instal·lacions no són les adequades</u> , però la formació està bé.
>18 GM	⇒ <u>Falta material per treballar i les classes tindrien que estar en millor estat higiènic.</u>
17 GM	⇒ Falta material didàctic per pràctiques en classe.
17 GM	⇒ En el CME1, en les pràctiques n'hem fet moltes, s'haurien de fer menys pràctiques i dedicar més temps a elles.
17 GM	⇒ En realitat no estan gens malament però el que si que es podria fer és que la prova d'accés als CS, fos més fàcil, per què tal i com estan el que fan és tancar les portes a molta gent.
17 GM	⇒ Crec que aquest ofici d'electricitat tindrà un futur amb el màxim rendiment que qualsevol altre, perquè dintre de pocs anys el món anirà amb electricitat.
17 GM	⇒ Està molt bé, però alguns professors et treuen les ganades d'estudiar
20 GM	⇒ És la millor manera d'aprendre un ofici, perquè hi ha més pràctica que teoria, això és el que s'utilitza més a la vida i com més preparat millor per anar a buscar treball.
17 GM	⇒ Està molt bé, per què abans no sabia gaire bé els [?] fer instal·lacions noves i ara amb el professor ho entenc a la perfecció. Es podria millorar en el material perquè moltes vegades ens el donen trencat, o que no funciona.
19 GM	⇒ Estan ben plantejats per a la gent que vol titular-se ràpid de cara al món laboral.
19 GM	⇒ Te preparen para el día de mañana, cuando salgas a trabajar que estés preparado.
20 GM	⇒ Te enseñan bastante para más tarde poder trabajar en una empresa.
18 GM	⇒ Estan molt bé tots els apartats de cada assignatura, però crec que la assignatura d'electricitat no fa falta en el meu cicle. Es podrien aprofitar les hores d'aquesta assignatura per repartir-les entre les altres més importants que aquesta.
18 GM	⇒ Nos dan mucha caña para la importancia del crédito, y la caña es siempre al final del trimestre.
> 18 GM	⇒ Van molt ràpid, tindrien que donar menys quantitat però més maxacada, tal i com es ara donen molta quantitat i expliquen de passada.

18 GM	⇒ Crec que en alguns aspectes es bo, però en altres no, com per exemple, que els professors ens expliquen el temari de 4 anys en 2, i a causa d'això anem massa ràpid.
18 GM	⇒ Crec que s'hagué tingut que continuar amb els estudis anteriors d'FP de 5 anys.
24 GS	⇒ El primer curso fue más interesante, las asignaturas que nos daban i como nos las daban, me motivaban más que este 2º curso.
24 GS	⇒ La matèria a donar és molt àmplia i en 2 anys el temps queda molt limitat. L'assistència a classe no hauria d'estar tant controlada i comprendre que la gent que treballa necessita temps.
>18 GS	⇒ <u>En quin nivell acadèmic es troben els cicles formatius? Quan ho sabrem?</u>
19 GS	⇒ Aquest cicle hem podria haver aportat més.
23 GS	⇒ No dic que estigui bé o malament, simplement no ha estat el que m'esperava, encara que algun tema ha m'agradat bastant.
21 GS	⇒ Crec que són força bons, però <u>no es pot complir, ni de lluny, el que és el currículum del cicle.</u>
36 GS	⇒ Falta actualització dels temaris per què no es dóna més importància acadèmica a aquests cicles? <u>Actualment FP2 = CFGS?</u>
>18 GS	⇒ Creo que <u>desde el mismo ministerio se debería potenciar más el CFGS y ponerlo al nivel en que en un principio se proyectó.</u> CFGS=FP2? No estoy de acuerdo con el título académico.
22 GS	⇒ <u>Más calidad del profesorado.</u> Mejoras del material específico.
19 GS	⇒ És una formació que és molt ràpida però que <u>no aconsegueix nivells molt elevats, la formació més important és la que et donen a l'empresa.</u>
21 GS	⇒ Crec que la idea dels mòduls està força bé però també crec que s'hauria d'explotar molt més el nivell acadèmic i <u>aprofitar millor els recursos de què disposa el centre.</u> També crec que s'hauria de corregir i molt el tipus d'accés a la universitat ja sigui des de batxillerat, CGMS o proves per majors de 25 anys. No sé si se li ha de recordar a algú que estem en un país democràtic i que tots tenim els mateixos drets.
25 GS	⇒ Hi ha preguntes que s'han respost, però no se sap ben bé com serà. Però crec que aquests estudis són de profit per qualsevol persona.
29 GS	⇒ Por lo general el profesorado está, técnicamente, bien preparado pero la mayoría no saben hacer entender sus conocimientos en las diferentes materias. Hay mucha materia, que se estudia muy someramente. <u>No se ajusta a las necesidades del mercado laboral.</u>
19 GS	⇒ Estan massa mal adequats, vull dir que els components i el professorat (alguns, no tots) no estan adequats a les expectatives generalitzades i específiques en la informació donada.
26 GS	⇒ Tenen mancances de material.

	27 GS	⇒ <u>És un caos total.</u>
Manteniment i serveis a la producció	21 GS	⇒ Bàsicament té una base prou sòlida però encara està en el seu desenvolupament i això provoca en l'alumnat una mica de mal rotllo parlant clar, perquè se sent desfasat sobre la moto que li han venut.
Sanitat	19 GM	⇒ Crec que li donen massa importància a l'assistència.
	17GM	⇒ <u>Estudies coses que no tenen res a veure amb el que fem</u> (formació i orientació laboral; relacions en l'equip de treball). <u>Estudies coses que no farem</u> (prendre la tensió: ho fan les infermeres).
	18 GM	⇒ Solamente quiero decir que he valorado muy bajo a todo porque hay profesoras que dan pena. El profesorado es lo más alto, pero solo lo he puesto así por algunos profesores porque otros creo que no se lo merecen. Del ciclo formativo <u>tendrían que pensar en hacer algunos cambios en aulas y talleres, y hay instrumental que no se puede utilizar de lo roto que lo encontramos.</u>
	17 GM	⇒ Trobo que és una cosa que està molt bé per a la gent que li costa estudiar allò que no li agrada i amb el CF ho poden fer (estudiar el que els hi agrada), però el que trobo malament és que per a <u>passar de GM a GS és molt difícil.</u>
	19 GM	⇒ <u>Professors que semblin que tenen més coneixements.</u>
	17 GM	⇒ És una bona opció per a persones que li agrada tot lo que envolta l'àmbit sanitari, perquè a més a més és un curs que aprens vocabulari sanitari.
	19 GS	⇒ Crec que està bastant bé, què és el que va actualment, però que encara no està molt expandit.
Serveis Sòcio-culturals i a la Comunitat	26 GS	⇒ Lamento la poca implicació de l'administració o del propi Dep. d'Ensenyament en intentar definir el nostre perfil professional. fet que ens repercuteix negativament. Sortosament hi ha professorat que és conscient d'aquesta problemàtica i s'involucra amb nosaltres per resoldre-ho, espero i confio que amb el temps les coses millorin.
	20 GS	⇒ Crec que <u>tenim de definir més el perfil professional que té</u> , donant-ho a conèixer i ensenyant-lo a les classes des d'un punt de vista laboral. A l'igual crec que en aquest cicle falta temps per poder donar tots els coneixements que requereix.
	23 GS	⇒ He après força coses, perquè jo no sabia res d'aquest tema, però m'esperava aprendre més, ja que ara, en el món laboral, penso que em trobaré una mica perduda segons l'àmbit en què trobi feina.
	23 GS	⇒ Actualment treballo en una feina que vaig aconseguir gràcies a fer pràctiques, quan feia l'antiga FP, està relacionada amb els meus estudis i és a la meva comarca. Crec que l'FP està molt bé, però potser amb aquest cicle no he tingut sort, cal tenir en comte que és un cicle molt nou i el seu perfil encara no està molt clar.
	22 GS	⇒ És un cicle interessant, ja que és poden observar diferents àmbits, però crec que necessitem un perfil adequat als nostres estudis i més professorat adequat. El que trobo més correcte és que ens donin una nota més elevada per entrar en la facultat, quan en alguns sectors tenim més coneixements que els de batxillerat.
	20 GS	⇒ <u>Abans de treure un nou cicle formatiu s'haurien de tenir clars els objectius, saber les sortides professionals i sobretot formar el professorat.</u>

	20 GS	⇒ El cicle formatiu hauria de ser més pràctic. Però en el que <u>estic totalment en contra és en contra de les universitats perquè ens donen una nota més alta com a tres punts més alts que no pas les PAUU i hauríem de tenir les mateixes possibilitats</u> ja que alhora de pagar paguem tots per igual.
	21 GS	⇒ <u>Que sigui més pràctic</u> i que hi hagi més sortides professionals.

Annex D3: Qüestionari professors

3.1. Quines àrees de coneixement creieu que caldria introduir o reforçar en els plans d'estudi de la vostra família professional?

Família professional	Àrees de coneixement que caldria introduir	Àrees de coneixement que caldria reforçar
Activitats agràries	Dibuix. Topografia. Botànica, informàtica. Major base cultural en general.	Informàtica. Matemàtiques, física, química i anglès. Fisiologia vegetal. Aplicacions pràctiques
Activitats físiques i esportives	Activitats en la platja, anglès	Les màximes possibles formant al professorat, organització activitats empresarials.
Administració	Àrees instrumentals. Més hores pràctiques. Llengües estrangeres. Català-castellà-anglès. Anglès. Idiomes estrangers. Llengües: català, castellà i anglès. Llengua estrangera. Idiomes opcionals. Idioma (anglès). Idiomes Francès Economia Llengües estrangeres idiomes Anglès com cal, ara sembla que els alumnes han de saber parlar bé l'anglès, però estan com abans o pitjor	Totes les àrees. Augmentar la durada dels CFGM a 2 cursos. Pràctiques aplicades. Llengües estrangeres. GM: Totes les matèries, afegir un curs. Informàtica. Català i castellà. Capacitats de comunicació: oral i escrita. Idiomes obligatoris. No caldria, però quasi mai podem acabar la programació. Àrees específiques del cicle. Noves tecnologies. Anglès Economia FOL
Comerç i Màrqueting	Disminuir currículum, més hores lectives. Responsabilitat / intel·ligència social. Psicologia i sociologia: estudi del comportament. Iniciativa i capacitat de lideratge. Idioma estranger.	Informàtica, comptabilitat. Dret. Capacitat de comunicar i iniciativa. Llengües estrangeres. Posaria més hores, la durada és curta. Inglés. Llengua estrangera. Informàtica.
Edificació i Obra Civil	Llengua estrangera. Estètica: Dibuix, forma, color i societat.	Geometria descriptiva
Electricitat i Electrònica	Anglès. Fontaneria. Llengua estrangera (és crèdit de lliure elecció en el GS) Anglès tècnic. Energies alternatives. Anglès. Idiomes.	Totes més hores. Noves tecnologies En general saber treballar en grup, comunicar idees i com més tècnic és el cicle més es deuria fer això. Tot. Pràctiques de laboratori. Domòtica. Informàtica.
Fabricació Mecànica	Càlcul, llenguatge comunicacional.	Tecnologia bàsica. El nombre d'hores pràctiques al centre.
Indústries Alimentàries	Psicologia empresarial: estratègia d'aliats.	Autonomia en el treball.

Informàtica	Qualitat a l'empresa.	El coneixement de la realitat empresarial, idioma estranger. Llengua estrangera.
Manteniment de Vehicles Autopropulsats	?	?
Manteniment i serveis a la producció	Anglès	Informàtica
Serveis Sòcio-culturals i a la comunitat	Informàtica En integració social: dinàmica de grups, en educació infantil: intervenció educativa 0-3 (pràctica)	
Sanitat	Informàtica, anglès, educació física en CFGM, llengua estrangera, informàtica, llengua estrangera	Tota la part pràctica (necessitem instal·lacions i material), informàtica, idioma estranger, comunicar idees, aplicacions informàtiques
No especificat	Llengües estrangeres	

4.3. En què creu que li seria útil rebre formació?

Família professional	Àrea de coneixements
Activitats físiques i esportives	En qualsevol assignatura relacionada con el currículum a impartir a los alumnos Més específica sobre temes de la família professional.
Administració	Aspectes pràctics de les empreses Vendes, marqueting, recursos publicitaris
Comerç i Màrqueting	Escaparisme i magatzem
Electricitat i Electrònica	Ens cal formació constantment, perquè els productes, materials i màquines van canviant constantment
Imatge personal	De les novetats que es donen dins del camp de la imatge personal que són moltes i van molt ràpid.
Serveis Sòcio-culturals i a la comunitat	serveis i recursos per aplicar al CF d'integració social
Sanitat	En actualitzar-nos en les tècniques utilitzades en les empreses Cada any en els darrers avenços tecnològics en la meua àrea
No especificat	Metodologia, avaluació, comunicació, motivació, formació pràctica

5. Comentaris sobre la formació professional

Família professional	Titulació*	Edat** i anys d'experiència	Comentaris sobre la formació professional
Activitats agràries	3	1-1	<u>Manca d'instal·lacions (i de baixa qualitat) per realitzar les pràctiques, poca formació del professorat, titulacions requerides per impartir classes incongruents (per què un Enginyer T. Agrícola no pot donar Operacions de Cultiu Aqüícola ni indústries agroalimentàries?), desconeixement de les necessitats reals del sector...</u>
	2	3-14	<u>S'ajunten alumnes realment motivats i amb un bon nivell que donarien un gran prestigi a l'FP amb els que no són</u>

	2	4-20	<p><u>bons per a res i fan baixar el nivell a les classes fins a límits inacceptables. Ens arriben amb l'ESO aprovada alumnes que amb prou feines saben llegir i escriure, i que a més no volen aprendre res.</u></p> <p><u>Treball (col·laboració) dels professors en empreses del sector per formar-se.</u></p>
Activitats físiques i esportives	2	1-1	<u>Cambiaría las prácticas de ciclos formativos de grado medio, considero que realizan muchas horas y pocas en el GS.</u>
	2	2-2	Ha millorat, però li queda molt per arribar a apropar-se a l'empresa real.
Administració	4	3-26	Crec que l'han acabat d'espatllar. No calia tanta reforma, només que l'accés a l'FP fos el mateix que per al batxillerat. Ni proves d'accés ni curs de promoció per accedir de GM a GS, tot hauria de tenir continuïtat.
	3	2-15	Amb el nou sistema educatiu s'han perdut els alumnes que abans feien FP1-FP2-Universitat que eren molts. Al no haver-hi el pas de CFGM a CFGS, l'alumne que no té possibilitat de continuar estudiant (molts dels alumnes de CFGM no poden fer el batxillerat) i per tant deixen els estudis.
	2	3-20	<u>Crec que hauria d'haver un curs que fes de pont entre el GM i el GS, en el qual s'inclourien assignatures instrumentals.</u>
	2	3-13	<u>És precís que es faci per fi el pas de CFGM a CFGS en el propi centre on es fa el CFGM.</u>
	2	4-?	<u>Els cicles de GM haurien de ser de dos anys de durada, per poder aprofundir en determinades matèries molt importants per la vida laboral dels alumnes.</u>
	3	4-16	Cursos pràctics del món de l'empresa
Comerç i Màrqueting	3	2-8	<u>S'hauria de millorar el nivell</u>
	2	3-15	Perfecta (però millorable)
	2	1-1	<u>Potser encara no està prou acceptada socialment</u>
	4	3-17	<u>Caldria que els CFGS fossin de 2 anys per aprofundir i no estressar tant els alumnes</u>
Edificació i Obra Civil	3	1-1	Crec que manquen CFGM de la branca construcció, especialitat oficina tècnica (delineació). <u>No es dona resposta a certes demandes dels alumnes de CFGM, per exemple, possibilitat prova accés als CFGS des de CFGM.</u>
Electricitat i Electrònica	2	2-12	Manquen hores lectives al GS, <u>manquen matèries comuns bàsiques al GM, revisar el sistema d'accés de GM a GS i les afinitats entre famílies professionals</u>
	4	3-20	<u>En els cicles de GM, els nois no volen aprendre ni volen esforçar-se en els estudis.</u>
	?	2-20	Està molt devaluada. Falta interès per part dels alumnes. Base de coneixements dels alumnes insuficient. No està valorada per les empreses ni per la societat.

	2	2-28	<u>Está muy devaluada y poco reconocida en la sociedad.</u>
	4	2-9	1er són, els curssets tècnics, presencials, molt concentrats a Barcelona. Els telemàtics són evidentment molt teòrics, avorrits, i és com seguir un llibre per qui no sap de la matèria, excusa. Són curssets per professors elèctrics (no electrònics) que no tenen tanta base... <u>En farien falta més curssets tècnics de les cases de material que tenim de treballar, Siemens, Alcatel, ... per poder treure més partit de les coses que se'ns envien.</u>
	3	2-1	<u>S'ha de potenciar a fi de que la societat compti amb tècnics qualificats,</u> <u>cal millorar i augmentar les pràctiques dels alumnes a les empreses.</u>
	4	3-21	Personalment, crec que ha millorat molt, tot i això, <u>li manquen espais i equipaments</u> (tot i l'esforç fet fins el moment).
Imatge personal	2	1-2	<u>En l'antiga FP s'adquirien uns coneixements pràctics de l'ofici més un ensenyament humanístic i científic. En l'actual CF es forma molt en l'ofici però no adquireixen coneixements d'altres matèries que trobo que en aquesta edat és important adquirir.</u>
Indústries Alimentàries	2	2-1	<u>En moltes ocasions es veu que cicles de tres anys de durada es fan en dos, fora bo (fer-los en tres) per tal de consolidar aspectes que solen quedar penjats.</u> <u>Cal millorar les possibilitats i la burocràcia a fi i efecte de permetre al professorat realitzar estades de contacte en les empreses.</u>
Manteniment de Vehicles Autopropulsats	4	2-12	Les empreses del sector de l'automòbil haurien d'invertir molt més en les escoles d'FP, ja que la tecnologia de que disposem és, moltes vegades, obsoleta i insuficient.
Manteniment i serveis a la producció	4	3-5	<u>Recursos humans amb experiència i formació, materials actualitzats,</u> comunicació i estades en empreses industrials, continuïtat amb els estudis de grau mitjà i superior.
Serveis Sòcio-culturals i a la comunitat	2	4-16	És molt positiva pel professorat la formació en les empreses
	2	3-11	<u>L'FP encara sembla el parent pobre dins del sistema educatiu.</u>
Sanitat	2	2-4	La idea, com a concepte dels cicles formatius no és dolenta, però en molts centres no es compleix: <u>com podem fer un CF pràctic amb 30 alumnes pes classe (sense desdoblament), amb un taller on 10 persones ja ens fem nosa, i amb una manca total de material? I sense entrar en el poc que es valora la feina que comporta portar els alumnes a fer pràctiques, etc.</u>
	2	2-1	No sé si servirà l'enquesta, les preguntes no contestades és perquè és el meu primer any a l'ensenyament.

* Titulació:

1= Doctor/a

2= Llicenciat/da, enginyer/a o arquitecte/essa

3= Diplomada/universitari/a, enginyer/a tècnic/a, arquitecte/essa tècnic/a, etc.

4= Tècnic especialista, tècnic/a superior diplomada/o equivalent

5= Altres

** Edat:

1= 30 anys o menor

2= 31-40 anys

3= 41-50 anys

4= Major de 50 anys

Annex D4: Qüestionari professionals sector agrari Camp de Tarragona

2.1. Afegeixi les especialitats que, segons vostè, seran necessàries en un futur proper:

Edat	Especialitats que seran necessàries en un futur proper:
31-50	Jardineria
31-50	Jardineria
31-50	Esporgadors professionals
31-50	Tècnic en producció integrada, Gestió de residus en agricultura
> 65	Mecanització
31-50	Gestors de mercats del país envers l'estranger
51-65	Qualitat gènere
31-50	Aplicació producció
31-50	Aspecte comercial
51-65	Comercialització
31-50	Tècnic en conreus, fertirrigació
18-30	FP per tal de realitzar controls sanitaris dels productes per obtenir un producte de qualitat en tots els camps
31-50	Mecànica agrícola
31-50	Especialització intensiva en vinya – olivera, i altres productes que es tinguin a la comarca
18-30	Enologia, Agricultura ecològica
18-30	Explotacions agràries intensives amb noves tendències del cultiu sense sòl
18-30	Explotacions agràries intensives amb cultius hidropònics
31-50	Dependran de la zona on tinguis l'explotació
31-50	Cooperativisme a petita escala, societats anònimes de transformació (SAT)
31-50	Explotacions agràries i ramaderes
51-65	Explotacions agràries i ramaderes
31-50	Màrqueting i comercialització de productes. Producció ecològica i integrada.
51-65	Explotacions ecològiques i integrades
31-50	Conservació i neteja de boscos
> 65	La conservació de la natura és molt important
> 65	Medi ambient

2.3. A un jove que tinguéis pensat dedicar-se a treballar en el sector agrari, li recomanaria fer estudis de formació professional agrària:

Edat	No, gens, jo li recomanaria:
18-30	Que no fes mai de pagès, ja que serà un desgraciat tota la vida.
31-50	Que no faci de pagès.
31-50	Experiència
> 65	Que se'n vagi a la indústria, l'agricultura arribarà un moment que...!
31-50	Que es dediqués a una altra feina perquè no hi ha futur.
18-30	Que es dediqués a un altre sector que tinguéis més futur com per exemple turisme, però a la llarga crec que això tindrà canvis, perquè un país sense agricultura o ramaderia no té vida.
>65	Molta experiència
31-50	Sí, però ampliar-ho amb molta pràctica, experiència de gent del sector i alguns cursos

	específics de reciclatge (formació)
51-65	Que es dediqués a una altra feina.
51-65	Canviar de professió.
51-65	No. La base és la pràctica.

3. Afegeixi les àrees de coneixement que cregui convenientes:

Edat	Àrees de coneixement
51-65	Planificació de conreus
31-50	Potenciar els aspectes comercials
51-65	Cursos d'esporga
31-50	Tècniques comercials
51-65	Condicions sòl
31-50	Crec que molts apartats d'aquest punt corresponent a associacions o entitats, cooperatives, SAT o altres.
18-30	Comptabilitat analítica (control de costos i productivitat)
> 65	Maquinària
18-30	Coneixements d'horticultura intensiva
31-50	Falta més formació en el cooperativisme i el seu funcionament

4.2 Intenti recordar les dades del darrer curs al qual ha assistit:

Edat	Nom del curs	Lloc	Entitat organitzadora
31-50	Aplicació productes fitosanitaris		
31-50	Aplicació productes fitosanitaris	Valls	Cooperativa
31-50	Aplicació productes fitosanitaris	Valls	Cooperativa
51-65	Aplicació productes fitosanitaris	Valls	Cooperativa
31-50	Aplicació productes fitosanitaris	Valls	Cooperativa
31-50	Comptabilitat		Unió de Pagesos
31-50	Aplicació productes fitosanitaris	Valls	Cooperativa
31-50	Producció integrada	Reus	DARP
31-50	Maquinària i tractaments	Cambrils	DARP
31-50	Control de plagues	Vandellòs	DARP
51-65	Aplicació adobats		Cooperativa
31-50	Fitosanitaris	Cambrils	Cooperativa
31-50	Producció integrada	Reus	DARP
31-50	Informàtica	Cambrils	Cooperativa
51-65	Productes fitosanitaris	Cambrils	Cooperativa
31-50	Jardineria	Cambrils	Cooperativa
51-65	Informàtica	Cambrils	Cooperativa
31-50	Conreu de l'olivera	Mas Bové	Coselva
31-50	Extracció d'oli en 2 fases	Borges	Federació coop. agrícoles
51-65	Aplicació fitosanitaris	Salomó	Federació coop. agrícoles
51-65	Aplicació fitosanitaris		Cooperativa
> 65	Aplicació fitosanitaris		La cooperativa
51-65	Aplicació fitosanitaris	Salomó	UP
18-30	Millores vitivinícoles	Rodonya	ASAJA
18-30	Formació com jove agricultor	Mas Bové	Generalitat de Catalunya
51-65	Aplicació fitosanitaris	Montbrió	Coop. agrícola de Montbrió
31-50	Aplicació fitosanitaris	Riudoms	UP
31-50	Aplicació fitosanitaris	Batea	UP
18-30	Carnet d'aplicador prod. fitosanitaris	Torre de l'Espanyol	Federació de cooperatives
18-30	Ofimàtica	Casal Cultural	Cooperativa

31-50	Aplicació fitosanitaris	L'Aldea	UP
31-50	Producció integrada i Aplicador fitosanitaris	Vilaplana	UP
31-50	Aplicació fitosanitaris	Marçà	UP
31-50	Aplicació fitosanitaris	Marçà	UP
31-50	Producció integrada	La Selva	UP
31-50	Aplicació fitosanitaris	Salomó	Cooperativa agrícola
31-50	Aplicació fitosanitaris	Paüls	FCAC-coop. agrícola Paüls
31-50	Enologia i agricultura ecològica	Rodonyà	UP
51-65	Aplicació fitosanitaris		Cooperativa
31-50	Aplicació fitosanitaris		Cooperativa
51-65	Aplicació fitosanitaris		Cooperativa
31-50	Informàtica	Acadèmia Gaudí	Particular
51-65	Aplicació fotosanitaris	Riudoms	Cooperativa
31-50	Olivicultura	Constantí	ECA Mas Bové
31-50	Mecanització oliveres	La Selva	DARP
31-50	Manipulació fitosanitaris	Montblanc	Cooperativa
31-50	Re població forestal	Alt Camp i	GEPEC
31-50	Aplicació de productes fitosanitaris	La Riera de G.	UP
51-65	Aplicació de productes fitosanitaris	La Nou de G.	UP
> 65	Aplicació de productes fitosanitaris	La Nou de G.	UP
> 65	Aplicació de productes fitosanitaris	La Nou de G.	UP

4.4. Indiqui altres àrees de coneixement, en les quals estaria interessat:

Edat	Àrees de coneixement en les que estaria interessat
31-50	Producció integrada
51-65	Esporga, aplicació adobs
31-50	En tot el que sigui important, especialment coneixements per la direcció de cooperatives, pel bon funcionament de tots.
31-50	Introducció de cultius amb futur
18-30	Cursos organitzats per alguna institució pública
18-30	Informàtica i noves tecnologies
18-30	Cursos de hidroponia amb hoticultura amb hivernacles
31-50	Producció integrada i comercialització de productes hortofrutícoles
18-30	Direcció de cooperatives
18-30	Comercialització dels nostres productes i agroindústria
31-50	Informàtica a tots els nivells (no només referent a l'explotació): com fer funcionar correctament un ordinador.
31-50	Comercialització dels productes
51-65	Organitzar la part econòmica de la producció

4.5. Qui deuria organitzar els cursos:

Edat	Entitat organitzadora
31- 50	La cooperativa
31-50	DARP
31-50	DARP
31-50	Sindicats agraris
31-50	El sector, la universitat
31-50	La CEE, per ser la més conjunta de tots els països
51-65	Les cooperatives
> 65	La Generalitat
31-50	Entitats vinculades al DARP
31-50	DARP

51-65	Professors competents amb més bona pràctica que teòrica
51-65	Centres d'ensenyament assessorats per agricultors (teoria=pràctica)
31-50	Centres especialitzats branca agrària
31-50	La Generalitat
31-50	La Unió de pagesos i les cooperatives
51-65	La Generalitat
31-50	EI DARP
> 65	La Generalitat
51-65	EI DARP
18-30	Cooperativa, Unió de pagesos, DARP, etc.
18-30	Departament d'Agricultura i empreses privades
18-30	Generalitat de Catalunya / Escoles d'Horticultura
31-50	Professionals del sector i professors d'escoles
31-50	UP
18-30	Els sindicats
18-30	Gent especialista de la casa
31-50	UP
31-50	L'administració
31-50	L'administració
31-50	UP
31-50	Organitzacions professionals
51-65	Les OPES
31-50	Tècnics molt experimentats
31-50	La cooperativa
18-30	Gent titulada pel DARP
51-65	Persones amb la titulació adequada
51-65	Gent qualificada
31-50	DARP o sindicats agraris
51-65	Ei qui entengui
> 65	Enginyer agrònom practicant
31-50	EI DARP
31-50	EI DARP
31-50	EI DARP
51-65	Professionals del sector agrari
31-50	UP
51-65	La cooperativa del poble
> 65	UP
> 65	UP

5. Comentaris sobre la formació dels professionals del sector agrari:

Edat	Comentaris sobre la formació dels professionals del sector agrari
18-30	Fins ara ha estat un fracàs. Tots els que han estudiat no n'hi ha cap que faci de pagès.
31-50	Tota la formació només serveix per fer produir les empreses que amaguen beneficis.
31-50	La formació no serveix per a res ja que tots els que conec són una colla de dropes.
51-65	Van de bona fe, però lo difícil és aquest món tan complicat
31-50	La formació és correcta, però crec que falta intercanvi entre els professionals en actiu i els que s'incorporen, pel complert coneixement dels joves del que s'està fent.
31-50	Més pràctiques en empreses pels joves
> 65	Aquest professionals no estan ben preparats, molta teòrica, però no saben el que realment convé a l'agricultura.
18-30	El nivell de coneixements teòrics és baix
31-50	Més teoria i menys pràctica (la pràctica ja la dominem)
51-65	Crec que una bona formació ha d'anar encaminada a desenvolupar millor la professió agrària-ramadera

18-30	Crec que la formació professional en el sector agrari és important per a dur a terme una activitat agrària, encara que en aquest moment no tingui massa futur
31-50	Molta teoria general sense cap especialització. Saben els d'FP tots els noms de les flors i no dominen les seves peculiaritats, malalties, adobaments, etc. Tot és molt superficial i general, l'últim any dels estudis hauria de ser d'especialització.
31-50	Ha millorat molt, però encara hi ha molta feina a fer.
> 65	Més pràctica.
18-30	Falta molt per conèixer del que es fa realment ara al camp.
18-30	La meva opinió és que surts amb un nivell de qualificació.
31-50	Poques pràctiques aplicades a la teoria apresada, poc valorats tant per l'administració com per la societat, massa vegades és un dels últims "recursos" d'estudiants que no poden optar a altres estudis.
31-50	Estan poc valorats professionalment, s'autovaloren poc, l'FPA està poc valorada per l'administració, malauradament continua sent l'últim recurs de l'estudiant.
51-65	La formació hauria d'anar a trobar l'equilibri entre la competitivitat i la qualitat.
51-65	Al camp hi ha bons pagesos, però no es valora gens econòmicament el nostre treball
31-50	Els cursets haurien de ser obligatoris, es fa impossible trobar temps.
31-50	Falta formació en un sector "deixat de la mà de déu". Falta una bona gestió dels pressupostos dedicats a l'agricultura. En resum, a l'administració (DARP) li sobra burocràcia i li falta dedicar recursos per a la formació de bons professionals.
31-50	Jo crec que els joves pagesos es van formant, però la pagesia no pot sobreviure amb les condicions actuals.
31-50	Crec que la majoria no tenen formació professional del sector agrari, és a dir s'hi dediquen amb els coneixements adquirits pels seus pares o avis, etc.
31-50	S'hauria d'actualitzar.
31-50	Fer més cursets a càrrec del DARP
> 65	Fer més cursets i gratuïts, a càrrec del DARP o el MAPA

Annex D6: Qüestionari Delphi experts sector agrari

1. Afegeixi les especialitats que cregui convenientes:

Expert	Especialitats
Gerent empresa viverista	
Cap secció DARP	
Cap de jardineria parc atraccions	Horticultura ornamental
President cooperativa agrària (Tarragonès)	Agroturisme
Enginyer agrònom (gabinet tècnic de projectes i desenvolupament rural)	Elaboració de productes de qualitat
President cooperativa agrària i Secció de crèdit agrari (Alt Camp)	Gestió i organització d'empreses agropecuàries: incidint especialment en les cooperatives.
Responsable jardineria ajuntament Camp de Tarragona (>15.000 habitants)	Falten viveristes i producció de planters.
Gerent cooperativa agrària (Baix Camp)	
President cooperativa agrària (Baix Camp)	Estudi i planificació de produccions. Estudis de mercat. Assaigs en pròpia finca.
Responsable empresa serveis mediambientals	

2. Afegeixi les àrees de coneixement que cregui convenientes:

Expert	Àrees de coneixements
Gerent empresa viverista	Conreus hidropònics, vendes i relacions amb els clients
Cap secció DARP	
Cap de jardineria parc atraccions	
President cooperativa agrària (Tarragonès)	Cooperativisme, anàlisi de mercats, indústria agroalimentària
Enginyer agrònom (gabinet tècnic de projectes i desenvolupament rural)	Indústries agroalimentàries i rec
President cooperativa agrària i Secció de crèdit agrari (Alt Camp)	
Responsable jardineria ajuntament Camp de Tarragona (>15.000 habitants)	
Gerent cooperativa agrària (Baix Camp)	Qualitat del producte
President cooperativa agrària (Baix Camp)	Dificultats per la polivalència dels cultius en aquesta zona
Responsable empresa serveis mediambientals	

3. Afegeixi els indicadors que cregui convenient:

Expert	Indicadors
Gerent empresa viverista	
Cap secció DARP	
Cap de jardineria parc atraccions	
President cooperativa agrària (Tarragonès)	Interconnexió entre centres formatius
Enginyer agrònom (gabinet tècnic de projectes i desenvolupament rural)	I+D, recerca, adaptació a les noves tecnologies i les seves aplicacions pràctiques
President cooperativa agrària i Secció de crèdit agrari (Alt Camp)	
Responsable jardineria ajuntament Camp de Tarragona (>15.000 habitants)	Quantitat d'alumnes graduats
Gerent cooperativa agrària (Baix Camp)	
President cooperativa agrària (Baix Camp)	L'actitud de l'alumnat
Responsable empresa serveis mediambientals	

5. Afegeixi altres capacitats/habilitats que cregui convenient:

Expert	Capacitats / habilitats
Gerent empresa viverista	Que es facin responsables de la seva feina
Cap secció DARP	
Cap de jardineria parc atraccions	
President cooperativa agrària (Tarragonès)	Capacitat per canviar models socials
Enginyer agrònom (gabinet tècnic de projectes i desenvolupament rural)	Totes són importants, cal potenciar la flexibilitat i l'adaptació als canvis
President cooperativa agrària i Secció de crèdit agrari (Alt Camp)	
Responsable jardineria ajuntament Camp de Tarragona (>15.000 habitants)	Una bona base de coneixements i que els sàpiguin aplicar a diferents circumstàncies
Gerent cooperativa agrària (Baix Camp)	
President cooperativa agrària (Baix Camp)	
Responsable empresa serveis mediambientals	Capacitat de reacció (ràpida i encertada)

6. Comentaris sobre la formació dels professionals del sector agrari:

Expert	Comentaris
Gerent empresa viverista	<u>A vegades tenen coneixements que no tenen res a veure amb la realitat local del dia a dia, les escoles tenen que estar molt actualitzades, i explicar les darreres tendències i tècniques, per ser més competitiu.</u>
Cap secció DARP	
Cap de jardineria parc atraccions	<u>Continuen faltant treballadors procedents de la formació professional. Encara és un graó desprestigi. Hi ha massa tendència cap a sectors de recursos naturals i forestals. <u>Es fan poques pràctiques en empreses.</u></u>
President cooperativa agrària (Tarragonès)	<u>Els nous professionals tenen de fer la reactivació d'un dels sectors menys valorats per la societat, cal molta convicció per canviar actituds socials i polítiques que obrin portes a les noves generacions que se sentin motivades pel món agrari. No hi ha futur en el sector, si</u>

	aquest té d'ésser controlat per tenir un IPC raonable.
Enginyer agrònom (gabinet tècnic de projectes i desenvolupament rural)	<u>Cal potenciar la incorporació de les noves tecnologies. Preveure formació en indústries agroalimentàries.</u> Visió del pas del camp agrari a l'agroindustrial. Gust pel medi ambient i l'ordenació del territori. Jardineria: hi ha molta demanda i cal oferir qualitat.
President cooperativa agrària i Secció de crèdit agrari (Alt Camp)	
Responsable jardineria ajuntament Camp de Tarragona (>15.000 habitants)	<u>La majoria és gent gran, els joves tenen més formació però tenen dificultats per aplicar el que saben.</u>
Gerent cooperativa agrària (Baix Camp)	<u>La formació en el sector és mínima. Els empresaris i treballadors ben formats i amb una mínima experiència no tindran cap problema per continuar, la resta s'acabaran jubilant o bé s'hauran de dedicar a altres coses.</u>
President cooperativa agrària (Baix Camp)	Considero que l'FP, en aquest cas agrària, ha anat evolucionant positivament. Ens consta l'interès del professorat en què l'alumnat practiqui en les pròpies empreses agràries. Potser manca il·lusió en els alumnes, tal vegada per la situació en què es troba el sector.
Responsable empresa serveis mediambientals	<u>S'hauria de reforçar la formació per aconseguir autonomia i qualitat en els futurs professionals.</u>

Annex D7: Qüestionari Delphi experts formació agrària

1. Afegiu les àrees de coneixement que creieu convenients:

Expert	Àrees de coneixement
Director/a centre FP agrària (Centre A)	Comercialització, temes relacionats amb la Unió Europea i la PAC, recerca d'informació.
Director/a centre FP agrària (Centre B)	Gestió de l'aigua i meteorologia
Responsable centre FP agrària (Centre C)	Cap
Director/a centre FP agrària (Centre D)	Cap
Director/a centre FP agrària (Centre E)	Cap
Tutor/a pràctiques centre FP agrària	Jardineria, forestal
Professor/a centre FP agrària	Cap
Responsable DARP formació agrària	Cap
Director/a escola de treball	Cap

2. Afegiu els indicadors que creieu convenients:

Expert	Indicadors
Director/a centre FP agrària (Centre A)	Cap
Director/a centre FP agrària (Centre B)	Cap
Responsable centre FP agrària (Centre C)	Cap
Director/a centre FP agrària (Centre D)	Cap
Director/a centre FP agrària (Centre E)	Cap
Tutor/a pràctiques centre FP agrària	Cap
Professor/a centre FP agrària	Cap
Responsable DARP formació agrària	Cap
Director/a escola de treball	Cap

3. Quines àrees de coneixement creieu que caldria introduir o reforçar en els plans d'estudis de la família professional agrària?:

Expert	Introduir	Reforçar
Director/a centre FP agrària (Centre A)	Res	Comunicació, relacions de lideratge
Director/a centre FP agrària (Centre B)	Res	Res
Responsable centre FP agrària (Centre C)	Aplicació de fitosanitaris, producció de plantes	Administració i direcció d'empreses
Director/a centre FP agrària (Centre D)	Res	Res
Director/a centre FP agrària (Centre E)	Res	Gestió de l'empresa agrària i àrea tecnològica

Tutor/a pràctiques centre FP agrària	Res	Àrea de coneixements tècnics (jardineria, botànica...)
Professor/a centre FP agrària	Res	En general cal que els alumnes vinguin millor preparats
Responsable DARP formació agrària	Res	Llengua estrangera, capacitat comunicar idees
Director/a escola de treball	Pràctiques en empreses, perquè cal conèixer la realitat d el món empresarial	Res

6. Comentaris sobre l'FP agrària:

Expert	Comentaris
Director/a centre FP agrària (Centre A)	<p>- S'hauria d'eleva el nivell de formació que dona dret als ajuts comunitaris i exigir un CFGM mínim per a tothom.</p> <p>- Posar en marxa el sistema de formació pel sistema d'aprenentatge, però ben fet, i que cadascú fes el seu itinerari, però sempre amb el mínim exigible.</p> <p>- <u>Reorganització de la formació continua</u>, amb crèdits validables i tot controlat per l'administració per evitar abusos.</p>
Director/a centre FP agrària (Centre B)	<p><u>El problema més gran és el professorat d'FP, amb titulacions inadequades per fer pràctiques, en molts casos venen fugint de l'ESO, i no responen al perfil de l'FP. El professor ha de valorar la creativitat i l'autonomia de l'alumnat, però l'empresari potser no ho valora tant...</u></p>
Responsable centre FP agrària (Centre C)	<p><u>Ens trobem amb gent que porta finques però no té uns estudis relacionats amb l'agricultura o el sector, aquest grup està demanant una formació específica, amb temes molt concrets.</u> En quant al sistema de CF actual, m'agrada molt com està organitzat, però crec que s'hauria de facilitar el pas dels CFGM als CFGS. Crec que els CFGS tenen força prestigi, semblants a una diplomatura, però els CFGM tenen molt poc prestigi, i s'estan devaluant dia a dia.</p>
Director/a centre FP agrària (Centre D)	<p>L'explotació familiar agrària de dimensions mitjanes o petites té tendència a desaparèixer, amb lo qual desapareix el lloc d'on ens nodríem principalment d'alumnes. <u>Hi ha un excés de formació continuada, en una comarca com la nostra, amb 12 000 habitants (molts dedicats al sector agrari) es programen (pel DARP, Sindicats agraris, Ajuntaments i Cooperatives) 60 ò 70 cursos, amb una qualitat i assistència mot baixa. Caldria millorar la qualitat, centralitzant l'oferta, de forma que la gestió es podria fer en les cooperatives o sindicats agraris i nosaltres faríem la formació, amb uns màxims de qualitat, de fet nosaltres tenim les instal·lacions més adequades.</u> D'altra banda hi ha ajuts a la incorporació de joves agricultors, que consisteix en uns 2,5 milions de pessetes, i per accedir-hi han de fer un curs de 150 hores. <u>Amb 150 hores és impossible aprenguin gran cosa, i tan poc hi ha una prova o un examen final... tot això fa que sigui una formació molt light, i fins i tot s'ha corregut la veu, i els joves que es volen incorporar prefereixen fer aquest curset en lloc d'un CFGM, que té unes 1000 hores repartides en 2 anys, tenint en compte que els alumnes del CF agrari tenen beques d'Ensenyament i del DARP, és a dir: no paguen res, fins i tot tenen el menjador pagat. Potser el futur passa per concentrar centres.</u></p>

Director/a centre FP agrària (Centre E)	<u>S'hauria de permetre augmentar la flexibilitat curricular, de forma que els centres es puguin especialitzar.</u>
Tutor/a pràctiques centre FP agrària	Crec que en el futur la protecció del medi ambient, la importància que es donarà al paisatge i l'entorn, i la jardineria aniran en augment per una qüestió de sensibilitat social, amb la qual cosa faran falta professionals qualificats en aquests camps.
Professor/a centre FP agrària	<u>La FCT és molt important, però ens trobem amb què molts alumnes que provenen de l'empresa familiar les tenen convalidades. Els alumnes del GM no són aptes per portar una explotació, es tracta d'una feina molt complexa, amb moltes implicacions mediambientals, i no tenen la preparació.</u>
Responsable DARP formació agrària	<u>En general s'han de prioritzar els continguts pràctics sobre els teòrics.</u> D'altra banda hi ha una tendència general a la disminució d'alumnes d'FPA en tot Europa, i també en Espanya, fins i tot en comunitats autònomes on l'agricultura té un pes important (com ara Extremadura o Andalusia), <u>la clau per la supervivència de les escoles passa per la formació continuada dels treballadors del sector.</u> Amb el tema de la integració de la producció, que s'està donant ara amb la vinya, com tradicionalment s'ha donat en el porcí, molts empresaris agraris es converteixen en treballadors del sector, amb la pèrdua de potencial innovador que això comporta. Les cooperatives s'han de transformar en autèntiques em preses agràries, doncs constitueixen un dels factors en inversió i capacitat de contractar titulats, més importants amb els que podem comptar.
Director/a escola de treball	S'ha de potenciar. Per l'any que vinent tinc 20 places, i ja tinc 30 a la llista d'espera, ara és el 5è any que ho fem, i el programa està molt acceptat. També cal dir, que de 6 alumnes que es van presentar a la prova d'accés, tots 6 han entrat. Tant a nivell rural com urbà, els PGS permeten la inserció laboral i social de molts joves.

Annex E: Resultats (anàlisi estadística)

Annex E1: Qüestionari exalumnes

Annex E2: Qüestionari alumnes

Annex E3: Qüestionari professors

Annex E4: Qüestionari professionals sector agrari Camp de Tarragona

Annex E5: Qüestionari professionals sector a nivell nacional

Annex E6: Qüestionari Delphi experts sector agrari

Annex E7: Qüestionari Delphi experts formació

Annex E1: Qüestionari exalumnes

Categorització de la mostra

Total mostra exalumnes n= 49

	Freqüència	Percentatge
EDAT		
1) 18 - 21 anys	7	14,3
2) 22 - 30 anys	35	71,4
3) 31 - 40 anys	4	8,2
4) > 40 anys	3	6,1
SEXE		
1) Home	29	59,2
2) Dona	30	40,8
COMARCA DE RESIDÈNCIA		
1) Alt Camp	1	2,0
2) Baix Camp	25	51,0
3) Tarragonès	9	18,0
4) Altres comarques de Tarragona	3	6,1
5) Altres	11	22,4
ESTUDIS SUPERATS		
1) FP1	4	8,3
2) FP2	6	12,5
3) CFGM	9	18,8
4) CFGS	29	60,4
ESPECIALITAT FP AGRÀRIA		
1) Agraris intensius	6	13,6
2) Jardineria	14	31,8
3) Forestals	24	54,5
ANY EN QUÈ VA SUPERAR ESTUDIS FP		
1) 1996	1	2,4
2) 1997	0	0
3) 1998	6	14,6
4) 1999	1	2,4
5) 2000	3	7,3
6) 2001	9	22,0
7) 2002	14	34,1
8) 2003	7	17,1

N= valors vàlids

p= valors perduts

m= mitjana aritmètica

w= mediana

s= desviació típica

v= variància

	N	p	m	w	s	v
edat	49	0	2,06	2,00	,69	,48
sexe	49	0	1,41	1,00	,50	,25
comarca de residència	49	0	2,96	2,00	1,26	1,58
estudis superats	48	1	3,31	4,00	,99	,99
especialitat FP	44	5	2,41	3,00	,73	,53
altres estudis superats	5	44	2,60	2,00	1,34	1,80
any en què va superar estudis FPA	41	8	8,00	9,00	1,79	3,20
Principals raons per cursar FPA	3,9	0	3,92	3,00	2,14	4,58
Principals raons per cursar FPA (2)	37	12	6,38	6,00	2,74	7,52
Mitjà per trobar feina	45	4	6,02	7,00	2,64	6,98
acompliment expectatives	47	2	3,04	3,00	,95	,91
treballa ara al sector agrari?	48	1	2,92	3,00	1,01	1,01
quan de temps fa que treballa?	39	10	1,74	2,00	,75	,56
ajust formació rebuda feina actual	39	10	2,90	2,00	2,63	6,94
Satisfacció amb el lloc de treball que ocupa actualment (1= molt insatisfet; 10= molt satisfet)						
valoració general	37	12	6,92	7,00	1,64	2,69
organització empresa	38	11	6,37	6,00	2,10	4,40
tracte personal	38	11	7,53	8,00	2,09	4,36
ambient laboral	38	11	8,05	8,00	1,35	1,83
equipament i eines de treball	38	11	7,00	7,50	2,22	4,92
possible promoció	38	11	5,87	6,00	2,80	7,85
sector productiu en què treballa actualment	39	10	7,64	5,00	6,97	48,55
Perspectives laborals futures						
en el futur pensa...?	39	10	3,23	3,00	1,27	1,60
satisfacció general amb els estudis d'FP realitzats (1= molt insatisfet; 10= molt satisfet)						
satisfacció: valoració general	48	1	6,83	7,00	1,55	2,40
satisfacció organització centre	49	0	6,92	7,00	1,67	2,78
satisfacció amb el professorat	49	0	7,12	7,00	1,75	3,07
satisfacció equipaments	49	0	7,29	8,00	1,71	2,92
satisfacció aules, tallers, laboratoris...	49	0	7,29	8,00	1,66	2,75
Expectatives prèvies						
relació entre expectatives i formació real	49	0	3,04	3,00	,91	,83
Valoració FCT						
em van servir per completar la formació rebuda	37	12	2,16	2,00	,93	,86
em van servir per adquirir nous coneixements	40	9	2,05	2,00	,85	,72
em van servir per trobar la primera feina	38	11	2,82	3,00	1,06	1,13
Valoració estada centre FPA						
què és el que més et va agradar	49	0	5,71	2,00	6,77	45,83
què és el que més et va agradar (2)	44	5	11,34	9,00	6,57	43,11
què és el que menys et va agradar	49	0	9,06	4,00	8,56	73,27
què és el que menys et va agradar (2)	34	15	16,68	17,00	6,30	39,74
què és el que va trobar a faltar?	49	0	6,31	5,00	6,29	39,55
què és el que va trobar a faltar? (2)	35	14	11,03	10,00	4,87	23,68
Valoració d'àrees de coneixement						
temes que ha trobat a faltar a l'hora de treballar	46	3	7,00	4,00	6,67	44,49
temes que ha trobat a faltar a l'hora de treballar (2)	18	31	12,89	12,50	6,81	46,34
temes que ha trobat més útils a l'hora de treballar	45	4	7,84	3,00	9,70	94,13
temes que ha trobat més útils a l'hora de treballar (2)	19	30	16,95	18,00	10,20	103,94
Formació permanent						
número de cursos a què ha assistit el darrer any	46	3	1,13	1,00	1,42	2,03
número d'hores de durada	44	5	65,75	2,00	129,95	16887,7
entitat/empresa organitzadora	26	23	5,27	4,50	3,26	10,60
àrees de coneixement en què estaria interessat	44	5	4,75	5,00	2,47	6,1

Annex E2: Qüestionari alumnes

Categorització de la mostra

	Total alumnes FP N= 259		Alumnes FP agrària n= 21	
	Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge
EDAT				
1) 16 anys	12	4,6	0	0,0
2) 17 anys	38	14,7	1	4,8
3) 18 anys	51	19,7	1	4,8
4) 19 – 21 anys	95	36,7	11	52,4
5) 22 – 30 anys	43	16,6	6	28,6
6) > 30 anys	3	1,2	0	0,0
SEXE				
1) Home	156	60,2	17	81,0
2) Dona	103	39,8	4	19,0
LLOC DE RESIDÈNCIA				
Distància:				
1) Comarca on estudia	198	76,4	10	47,6
2) Comarca del costat	45	17,4	8	38,1
3) Més lluny	16	6,2	3	14,3
Capital de comarca:				
Sí	167	64,5	8	38,1
No	92	35,5	13	61,9
FAMÍLIA PROFESSIONAL				
Activitats agràries	21	8,1	21	100
Administració	27	10,4		
Comerç i màrqueting	41	15,8		
Electricitat i electrònica	108	41,7		
Manteniment serveis pro.	20	7,7		
Sanitat	33	12,7		
Serveis socioculturals	9	3,5		
CICLE FORMATIU				
Grau mig	150	57,9	8	38,1
Grau superior	109	42,1	13	61,9

	Contrast d'hipòtesi (Chi-quadrat de Pearson)	Paràmetres estadístics (FP i FPA)	
		Mitjana	Desviació
EDAT	0'160	4,0 i 4,0	1,40 i 1,12
SEXE	0'043	1,0 i 1,0	0,49 i 0,40
LLOC RESIDÈNCIA			
Distància	0,005	1,0 i 2,0	0,58 i 0,73
Capital de comarca	0,008	1,0 i 2,0	0,48 i 0,50

En lletra **negreta** els valors de Chi-quadrat < 0,05

Accés al cicle formatiu

	Total alumnes FP N= 259		Alumnes FP agrària n= 21	
	Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge
MOTIU PER CURSAR EL CF				
Consell familiar	19	7,3	1	4,8
Vinculació familiar al sector	14	5,4	3	14,3
Consell dels professors	28	18,8	2	9,5
Consell d'un amic	23	8,9	2	9,5
Conèixer algú que ho feia	27	10,4	3	14,3
Està a prop de casa meva	13	5,0	1	4,8
Treballava en aquest sector	26	10,0	4	19,0
Té molt futur	82	31,7	4	19,0
M'agrada aquesta activitat	147	56,8	14	66,6
No vaig voler fer selectivitat	16	6,2	2	9,5
No vaig aprovar selectivitat	5	1,9	0	0,0
ON ET VAS INFORMAR				
En el centre on estava abans	102	39,4	8	38,1
En el centre on estic ara	129	49,8	8	38,1
A l'empresa on treballava	10	3,9	1	4,8
En revistes i/o diaris	11	4,2	0	0,0
Per televisió o ràdio	3	1,2	0	0,0
En internet	23	8,9	1	4,8
Organització professional	4	1,5	0	0,0
En una fira educativa	11	4,2	5	23,8

	Contrast d'hipòtesi (Chi-quadrat de Pearson)
MOTIU PER CURSAR EL CF	
Consell familiar	0,637
Vinculació familiar al sector	0,060
Consell dels professors	0,843
Consell d'un amic	0,914
Conèixer algú que ho feia	0,546
Està a prop de casa meva	0,955
Treballava en aquest sector	0,152
Té molt futur	0,195
M'agrada aquesta activitat	0,339
No vaig voler fer selectivitat	0,506
No vaig aprovar selectivitat	0,502
ON ET VAS INFORMAR	
En el centre on estava abans	0,900
En el centre on estic ara	0,263
A l'empresa on treballava	0,823
En revistes i/o diaris	0,314
Per televisió o ràdio	0,605
En internet	0,489
Organització professional	0,549
En una fira educativa	0,001

En lletra **negreta** els valors de Chi-quadrat < 0,05

Valoració de la formació que rep en l'actualitat

GRAU DE SATISFACCIÓ		Total alumnes FP N= 259		Alumnes FP agrària n= 21	
		Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge
Global	1	2	0,8	0	0,0
	2	2	0,8	1	4,8
	3	9	3,5	3	14,3
	4	12	4,6	2	9,5
	5	29	11,2	1	4,8
	6	49	18,9	7	33,3
	7	70	27,0	5	23,8
	8	53	20,5	1	4,8
	9	22	8,5	0	0,0
	10	11	4,2	1	4,8
Organització del centre	1	3	1,2	2	9,5
	2	7	2,7	2	9,5
	3	8	3,1	4	19,0
	4	11	4,2	3	14,3
	5	48	18,5	5	23,8
	6	47	18,1	5	23,8
	7	58	22,4	0	0,0
	8	45	17,4	0	0,0
	9	22	8,5	0	0,0
	10	10	3,9	0	0,0
Professorat	1	6	2,3	0	0,0
	2	5	1,9	1	4,8
	3	7	2,7	1	4,8
	4	13	5,0	5	23,8
	5	46	17,8	8	38,1
	6	47	18,1	3	14,3
	7	46	17,8	1	4,8
	8	41	15,8	0	4,8
	9	33	12,7	1	4,8
	10	15	5,8	1	0,0
Equipaments	1	3	1,2	0	0,0
	2	4	1,9	0	0,0
	3	8	3,1	2	9,5
	4	22	8,5	1	4,8
	5	39	15,1	4	19,0
	6	45	17,4	4	19,0
	7	50	19,3	1	4,8
	8	43	16,6	7	33,3
	9	28	10,8	2	9,5
	10	16	6,2	0	0,0

GRAU DE SATISFACCIÓ	Contrast d'hipòtesi (T d'Student-Fisher)	Paràmetres estadístics FP i FPA	
		Mitja	Desviació
Global	0,003	6,82 i 5,67	1,67 i 1,93
Organització del centre	0,000	6,66 i 4,05	1,73 i 1,66
Professorat	0,001	6,68 i 5,19	2,00 i 1,81
Equipaments	0,773	6,56 i 6,43	1,99 i 1,86

En lletra **negreta** els valors de $p \leq 0,001$

GRAU DE SATISFACCIÓ	Total alumnes FP N= 259		Alumnes FP agrària n= 21	
	Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge
Adequació espais				
1	6	2,3	0	0,0
2	6	2,3	0	0,0
3	6	2,3	1	4,8
4	17	6,6	1	4,8
5	47	18,1	7	33,3
6	38	14,7	3	14,3
7	50	19,3	2	9,5
8	42	16,2	6	28,6
9	31	12,0	1	4,8
10	16	6,2	0	0,0
Qualitat coneixements				
1	5	1,9	1	4,8
2	4	1,5	0	0,0
3	3	1,2	1	4,8
4	12	4,6	5	23,8
5	30	11,6	6	28,6
6	45	17,4	3	14,3
7	49	18,9	4	19,0
8	56	21,6	1	4,8
9	37	14,3	0	0,0
10	18	6,9	0	0,0
RELACIÓ EXPECTATIVES - FORMACIÓ REBUDA				
Molt pitjor del que esperaves	8	3,1	1	4,8
Pitjor del que esperaves	54	20,8	16	76,2
Just el que esperaves	113	43,6	3	14,3
Millor del que esperaves	78	30,1	1	4,8
Molt millor del que esperaves	6	2,3	0	0,0
UTILITAT DE LES PRÀCTIQUES				
Per completar formació				
Totalment	25	20,2	8	44,4
Bastant	66	53,2	5	27,8
Poc	29	23,4	5	27,8
Gens	4	3,2	0	0,0
Per adquirir nous coneixements				
Totalment	47	37,9	6	33,3
Bastant	58	46,8	9	50,0
Poc	19	15,3	3	16,7
Gens	0	00,0	0	0,0
Per trobar la primera feina				
Totalment	20	16,1	2	11,1
Bastant	67	54,0	8	44,4
Poc	25	20,2	5	27,8
Gens	12	9,7	3	16,7

GRAU DE SATISFACCIÓ	Contrast d'hipòtesi (T d'Student-Fisher)	Paràmetres estadístics FP i FPA	
		Mitja	Desviació
Adequació espais	0,495	6,56 i 6,24	2,09 i 1,64
Qualitat coneixements	0,000	7,08 i 5,14	1,88 i 1,62
RELACIÓ EXPECTATIVES	0,000	3,16 i 2,19	0,82 i 0,60
UTILITAT DE LES PRACTIQUES			
Per completar formació	0,115	2,13 i 1,82	0,72 i 0,88
Per adquirir coneixements	0,769	1,77 i 1,82	0,70 i 0,73
Per trobar la primera feina	0,315	2,19 i 2,41	0,83 i 0,87

En lletra **negreta** els valors de $p \leq 0,001$

Expectatives laborals

	Total alumnes FP N= 259		Alumnes FP agrària n= 21	
	Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge
QUE FARAS QUAN ACABIS EL CICLE FORMATIU				
Posar-me a treballar	85	32,7	10	47,6
Matricular-me en altre CF	24	9,3	4	19,0
Anar a la universitat	24	9,3	0	0,0
Continuar altres estudis	58	22,4	1	4,8
Encara no ho sé	49	18,9	3	14,3
Altres	19	7,3	3	14,3
QUAN TEMPS TARDARÀS EN TROBAR FEINA				
< 3 mesos	150	57,9	15	71,4
3 - 6 mesos	55	21,2	6	28,6
6 - 12 mesos	20	7,7	0	0,0
> 12 mesos	15	5,8	0	0,0
Ja treballo	19	7,3	0	0,0
UBICACIÓ GEOGRÀFICA DE LA PRIMERA FEINA				
Al meu municipi	88	34,0	4	19,0
A la meva comarca	120	46,3	8	38,1
Comarca tot Tarragona	34	13,1	3	14,3
Comarca tot Catalunya	11	4,2	4	19,0
Fora de Catalunya	6	2,3	2	9,5

	Total alumnes FP N= 259		Alumnes FP agrària n= 21	
	Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge
QUAN COBRARÀS (1r SOU)				
> 1200 €	23	8,9	1	4,8
900 - 1200 €	51	19,7	5	23,8
600 - 900 €	135	52,1	11	52,4
< 600 €	50	19,3	4	19,0
RELACIÓ DE LA 1a FEINA I EL CF CURSAT				
Totalment	51	19,7	6	28,6
Bastant	141	54,4	11	52,4
Poc	55	21,2	2	9,5
Gens	12	4,6	2	9,5
EN QUÈ T'AGRADARIA TREBALLAR				
Oficina, despatx, gabinet tèc.	75	71,0	5	23,8
Producció: taller, fàbrica...	86	33,2	7	33,3
Comerç: vendes	42	16,2	1	4,8
Serveis educatius	7	2,7	1	4,8
Serveis sanitaris	25	9,7	0	0,0
Serveis socials	16	6,2	4	19,0

	Contrast d'hipòtesi (Chi-quadrat de Pearson)
QUÈ FARÀS QUAN TERMINIS EL CICLE FORMATIU	0,060
QUAN TEMPS TARDARÀS EN TROBAR FEINA	0,194
UBICACIÓ GEOGRÀFICA DE LA PRIMERA FEINA	0,001
QUAN COBRARÀS (PRIMER SOU)	0,889
RELACIÓ ENTRE LA 1era FEINA I EL CF CURSAT	0,309
EN QUÈ T'AGRADARIA TREBALLAR	
Oficina, despatx, gabinet tèc.	0,587
Producció: taller, fàbrica...	0,990
Comerç: vendes	0,137
Serveis educatius	0,544
Serveis sanitaris	0,118
Serveis socials	0,011

En lletra **negreta** els valors de Chi-quadrat < 0,05

Annex E3: Qüestionari professors FP

Categorització de la mostra

Total mostra professors n= 92

	Freqüència	Percentatge
EDAT		
1) < 30 anys	11	12,0
2) 31- 40 anys	37	40,2
3) 41 - 50 anys	35	38,0
4) > 50 anys	9	9,8
SEXE		
1) Home	51	55,4
2) Dona	41	44,6
LLOC DE RESIDÈNCIA		
1) Comarca on treballa	66	71,7
2) Comarca del costat	20	21,7
3) Més lluny	5	5,4
TITULACIÓ		
1) Doctor/a	4	4,3
2) Llicenciat/da, enginyer/a, arquitecte/essa, etc.	37	40,2
3) Diplommat/da universitari/a, enginyer/a tècnic/a, etc.	32	34,8
4) Tècnic/a especialista, tècnic/a superior diplommat/da...	19	20,7
FAMÍLIA PROFESSIONAL		
activitats agràries	6	6,5
activitats físiques i esportives	2	2,2
administració	31	33,7
comerç i màrqueting	14	15,2
edificació i obra civil	3	3,3
electricitat i electrònica	16	17,4
fabricació mecànica	2	2,2
imatge personal	1	1,1
indústries alimentàries	2	2,2
informàtica	2	2,2
manteniment de vehicles autopropulsats	4	4,3
manteniment i serveis a la producció	1	1,1
sanitat	4	4,3
serveis socioculturals i a la comunitat	3	3,3
ANYS TREBALLANT A L'FP		
< 3 anys	18	19,6
4 ò 5	7	7,6
6 a 10	14	15,2
10 a 20	38	41,3
> 20	15	16,3

N= valors vàlids
 p= valors perduts
 m= mitjana aritmètica
 w= mediana
 s= desviació típica
 v= variància

	N	p	m	w	s	v
edat	92	0	2,46	2,00	,83	,69
sexe	92	0	1,45	1,00	,50	,25
Titulació	92	0	2,72	3,00	,84	,71
comarca de residència	91	1	1,33	1,00	,58	,33
Anys treballant a l'FP	91	1	7,63	6,00	5,14	26,41
Valoració centre (1= gens/molt malament)						
Valoració laboratoris i tallers	90	2	6,44	7,00	1,70	2,90
Valoració aules (inclòs aula informàtica)	92	0	6,23	6,00	1,84	3,39
Valoració espais i materials per pràctiques	92	0	6,17	6,00	1,96	3,86
Valoració equipament informàtic	92	0	6,57	7,00	2,05	4,18
Adequació general de l'edifici	88	4	5,83	6,00	1,80	3,25
Ratio alumnes/professor	91	1	6,92	7,00	1,80	3,25
Valoració patis, pistes esportives, exteriors	90	2	6,22	6,00	2,29	5,25
Valoració preparació prèvia alumnes que s'incorporen a l'FP (1= gens)						
Preparació inicial en tecnologia (alumnes GM)	86	6	4,13	4,00	1,59	2,51
Preparació inicial àrees instrumentals (alumnes GM)	87	5	4,48	5,00	1,47	2,16
Coneixement del sector professional (alumnes GM)	87	5	4,20	4,00	1,50	2,25
Motivació (alumnes GM)	88	4	5,20	5,00	2,00	4,00
Preparació inicial en tecnologia (alumnes GS)	56	36	5,21	6,00	1,81	3,26
Preparació inicial àrees instrumentals (alumnes GS)	57	35	5,75	6,00	1,58	2,51
Coneixement del sector professional (alumnes GS)	58	34	5,36	6,00	1,85	3,43
Motivació (alumnes GS)	58	34	6,59	7,00	1,83	3,33
Valoració de l'acceptació dels titulats en l'actual FP, respecte l'anterior						
Consideració social dels alumnes	90	2	2,98	3,00	,86	,74
Valoració empresarial	89	3	2,93	3,00	,91	,84
Valoració famílies alumnes	89	3	2,98	3,00	,77	,59
Valoració de la inserció laboral dels titulats en els CF (1= gens)						
Facilitat per trobar feina	91	1	7,03	7,00	1,44	2,08
Facilitat per trobar feina al Camp de Tarragona	90	2	7,03	7,00	1,47	2,17
Adequació entre estudis i feina	91	1	6,77	7,00	1,51	2,29
Valoració entre el món empresarial i els CF (1= gens)						
Adequació a la realitat del sector professional	91	1	6,51	7,00	1,59	2,52
Adequació coneixements teòrics	91	1	6,64	7,00	1,21	1,46
Adequació coneixements pràctics	91	1	6,43	7,00	1,54	2,36
Ús eines/màquines específiques	89	3	6,31	6,00	1,53	2,35
Coneixements empresarials dels alumnes	92	0	5,24	5,00	1,56	2,45
Valoració àrees de coneixement (1= gens)						
Llengua estrangera	90	2	6,90	7,00	2,10	4,43
Informàtica com usuari	91	1	7,97	8,00	1,62	2,61
Aplicacions informàtiques professionals	90	2	7,88	8,00	1,77	3,12
Economia, comerç, vendes, màrqueting	88	4	6,91	7,00	1,94	3,76
Capacitat de comunicar idees	91	1	7,23	7,00	1,66	2,76
Capacitat per treballar en grup	92	0	7,77	8,00	1,61	2,60
Creativitat, originalitat	92	0	7,32	8,00	1,86	3,45
Autonomia en el treball	92	0	7,53	8,00	1,74	3,02
Iniciativa i capacitat de liderat	91	1	7,08	7,00	1,83	3,36
Valoració pràctiques en l'àmbit de l'empresa						
Per completar la formació rebuda en el centre	91	1	1,96	2,00	,63	,40
Per adquirir nous coneixements i habilitats	91	1	1,98	2,00	,71	,51
Per trobar la primera feina	91	1	1,97	2,00	,57	,32

	N	p	m	w	s	v
Valoració diferents aspectes referents a la formació del professorat (1= gens/molt malament)						
Formació inicial del professorat	92	0	6,24	6,00	1,82	3,30
Coneixements de la família professional	92	0	6,75	7,00	1,59	2,52
Coneixements de metodologia didàctica	92	0	6,21	6,00	1,59	2,52
Experiència professional en el sector	92	0	5,67	6,00	2,10	4,42
Participació en activitats de formació permanent (número d'activitats a les quals ha assistit al llarg del darrer curs)						
Participació en activitats de formació permanent	91	1	1,79	2,00	1,33	1,77
Organització activitats F. permanent	80	12	2,63	2,00	1,96	3,86
Hores dedicades el darrer any a F. permanent	89	3	57,45	50,00	50,47	2547,1
Valoració oferta d'activitats (quantitat) F. permanent	87	5	5,20	5,00	2,01	4,04
Valoració oferta d'activitats (qualitat) F. permanent	86	6	5,43	5,50	1,99	3,97

Annex E4: Qüestionari professionals del sector agrari del Camp de Tarragona

Categorització de la mostra

Total mostra professionals del sector agrari del Camp de Tarragona n= 112

	Freqüència	Percentatge
EDAT		
1) < 18 anys	0	0,0
2) 18- 30 anys	12	10,7
3) 31- 50 anys	54	48,2
4) 51- 65 anys	32	28,6
5) > 65 anys	14	12,5
SEXE		
1) Home	105	93,8
2) Dona	7	6,3
LLOC DE RESIDÈNCIA		
1) Alt Camp	18	16,1
2) Baix Camp	51	45,5
3) Tarragonès	24	21,4
4) Altres comarques de Tarragona	18	16,1
5) Altres comarques de Catalunya	1	0,9
ESTUDIS SUPERATS		
1) Primaris	63	56,3
2) BUP, Batxillerat, COU...	14	12,5
3) Formació Professional BRANCA AGRÀRIA	9	8,0
4) Formació Professional ALTRES BRANQUES	18	16,1
5) Estudis universitaris	8	7,1
TEMPS DEDICAT A L'EXPLOTACIÓ AGRÀRIA		
1) Exclusivament, com a feina principal	63	56,3
2) La major part del dia, altra feina complementària	12	10,7
3) Una part petita del dia, té altra feina principal	17	15,2
4) Caps de setmana, vacances, esbarjos...	14	12,5
5) Molt esporàdicament	6	5,4
ACTIVITAT AGRÍCOLA QUE DESENVOLUPA		
1) Fruits secs	43	38,4
2) Horta	14	12,5
3) Cereals	3	2,7
4) Produccions ramaderes	1	0,9
5) Olivera	5	4,5
6) Fruita	4	3,6
7) Intensius / hivernacles	1	0,9
8) Vinya	16	14,3
9) no contesta	25	22,3
RÈGIM DE TINENÇA DE LA TERRA		
1) Assalariat	9	8,0
2) Propietari	86	76,8
3) Arrendatari	4	3,6
4) Parcer	3	2,7
5) Altres	6	5,4
6) no contesta	4	3,6

Estadístics

N= valors vàlids

p= valors perduts

m= mitjana aritmètica

w= mediana

s= desviació típica

v= variància

	N	p	m	w	s	v
Edat	112	0	3,43	3,00	,85	,72
Sexe	112	0	1,06	1,00	,24	,06
Lloc de residència	112	0	2,40	2,00	,97	,95
Estudis superats	112	0	2,05	1,00	1,39	1,94
Temps dedicat a l'explotació agrària	112	0	2,00	1,00	1,31	1,71
Activitat agrícola	87	25	3,43	2,00	3,21	10,32
Règim de tinença de l'explotació	108	4	2,18	2,00	,84	,71
Règim de tinença de l'explotació	11	101	3,55	3,00	,69	,47
2.1. Valoració de les diferents especialitats FPA (1= gens necessària)						
Explotacions agràries intensives	102	10	6,39	7,00	2,71	7,33
Explotacions agràries extensives	99	13	5,96	6,00	2,62	6,88
Treballs forestals i de conservació del medi natural	96	16	6,74	7,00	2,81	7,90
Explotacions ramaderes	95	17	6,01	6,00	2,65	7,03
Jardineria	96	16	6,60	7,00	2,19	4,81
G. i O. d'empreses agropecuàries	97	15	7,03	8,00	2,54	6,45
G. i O. recursos naturals i paisatgístics	96	16	6,64	7,00	2,68	7,16
2.2. Valoració de diferents aspectes referents als titulats d'FPA (1=gens, molt malament)						
Preparació tècnica	103	9	6,65	7,00	2,36	5,58
Preparació teòrica	103	9	6,75	7,00	2,20	4,86
Valoració social	95	17	5,45	5,00	2,43	5,89
Facilitat per trobar feina	94	18	5,96	6,00	2,36	5,57
Adequació necessitats del sector	90	22	6,19	6,00	2,47	6,11
Influència en la millora tecnològica del sector	95	17	6,54	7,00	2,26	5,12
Influència en el desenvolupament rural	94	18	6,18	6,00	2,44	5,93
Recomanaria fer FP agrària a un jove?	108	4	1,14	1,00	,35	,12
2.4. Quants titulats en FP agrària coneix, i on treballen?						
Quants titulats d'FP agrària coneix?	110	2	2,54	2,00	1,87	3,50
en una explotació agrària	112	0	1,55	2,00	,50	,25
per al DARP, ADV, ADS	112	0	1,66	2,00	,48	,23
a la cooperativa	112	0	1,79	2,00	,41	,16
en un sindicat agrari	112	0	1,87	2,00	,34	,12
a l'Ajuntament	112	0	1,94	2,00	,24	,06
representant productes comercials	112	0	1,79	2,00	,41	,17
professor	112	0	1,89	2,00	,31	,10
indústria agrària	112	0	1,89	2,00	,31	,10
jardineria	112	0	1,82	2,00	,38	,15
altres	112	0	1,86	2,00	,35	,12
3. Valori les següents àrees de coneixement (1= gens important)						
Control de qualitat del producte	102	10	7,35	8,00	2,62	6,84
Informàtica i noves tecnologies	98	14	6,20	7,00	2,68	7,17
Llengua estrangera	97	15	3,93	3,00	2,67	7,15
Seguretat en el treball	98	14	6,98	7,00	2,68	7,17
Organització i gestió comercial	100	12	6,55	7,00	2,69	7,22
Organització i gestió de la producció	98	14	6,99	7,50	2,30	5,27

Aplicació de mesures agroambientals	99	13	6,40	7,00	2,71	7,35
Sanitat vegetal i/o animal	94	18	6,51	7,00	2,69	7,22
Mecanització i instal·lacions	99	13	7,35	8,00	2,27	5,17
Producció vegetal i/o animal	97	15	6,90	7,00	2,44	5,95
4.1. Número de cursos als quals ha assistit el darrer any						
Número de cursos fets	107	5	,68	1,00	,83	,69
Número d'hores	102	10	18,61	,00	36,21	1311,29
4.3. Tipologia dels cursos						
tipologia dels cursos	108	4	2,24	2,00	,68	,46
4.4. Cursos en els quals estaria interessat						
Control de qualitat del producte	112	0	1,68	2,00	,47	,22
Informàtica i noves tecnologies	112	0	1,71	2,00	,46	,21
Seguretat en el treball	112	0	1,79	2,00	,41	,17
Organització i gestió empresarial	112	0	1,84	2,00	,37	,14
Organització i gestió producció	112	0	1,77	2,00	,42	,18
Aplicació mesures agroambientals	112	0	1,85	2,00	,36	,13
Sanitat vegetal / animal	112	0	1,89	2,00	,31	,10
Mecanització i instal·lacions	112	0	1,60	2,00	,49	,24
Producció vegetal / animal	112	0	1,86	2,00	,35	,12

Annex E5: Qüestionari professionals del sector agrari a nivell nacional

Categorització de la mostra

Total mostra professionals n= 53

	Freqüència	Percentatge
EDAT		
1) 18 - 30 anys	10	19,2
2) 31- 50 anys	33	63,5
3) 51 - 65 anys	9	17,3
SEXE		
1) Home	40	75,5
2) Dona	13	24,5
ESTUDIS SUPERATS		
1) Primaris	2	3,8
2) BUP, batxillerat, COU...	4	7,5
3) FP agrària	2	3,8
4) FP no agrària	2	3,8
5) Estudis universitaris	43	81,1
ACTIVITAT AGRÍCOLA DESENVOLUPADA		
1) Alimentació	4	7,5
2) Construcció del paisatge	6	11,3
3) Fruites i hortalisses	5	9,4
4) Ornamentals	4	7,5
5) Postrecol·lecció	0	0
6) Serveis	10	18,9
7) Subministraments	1	1,9
8) Tecnologia hortícola	6	11,3
9) Vivers forestals i ornamentals	5	9,4
10) Altres	12	22,6
PROCEDÈNCIA		
1) Catalunya	6	11,4
2) Fora de Catalunya	39	73,5
3) No contesta	8	15,1

Estadístics

N= valors vàlids

p= valors perduts

m= mitjana aritmètica

w= mediana

s= desviació típica

v= variància

	N	p	m	w	s	v
Edat	52	1	2,98	3,00	,61	,37
Sexe	53	0	1,25	1,00	,43	,19
Estudis superats	53	0	4,51	5,00	1,12	1,25
Activitat agrícola	53	0	6,17	6,00	3,15	9,95
Activitat agrícola Zona	13	40	6,69	7,00	2,56	6,56
2.1 Valoració de la formació professional agrària (1=molt polenta)						
Preparació tècnica	51	2	6,27	7,00	1,51	2,28
Preparació teòrica	51	2	6,37	7,00	1,90	3,60
Valoració social	51	2	5,06	5,00	2,12	4,50
Facilitat per trobar feina	51	2	5,45	6,00	2,46	6,05
Adequació necessitats del sector	50	3	5,70	6,00	1,85	3,44
Influència en la millora tecnològica del sector	48	5	4,98	5,00	2,06	4,23
Influència en el desenvolupament rural	49	4	5,59	6,00	2,15	4,62
2.2. A un jove que tingués pensat dedicar-se a treballar en el sector agrari:						
Li recomanaria fer FP agrària? (1=si / 0=no)	52	1	1,19	1,00	,40	,16
3. Valoració d'àrees de coneixement, des de el punt de vista del professional del sector agrari (1=gens important, 10= molt important)						
Control de qualitat del producte	50	3	7,88	8,00	1,98	3,90
Informàtica i noves tecnologies	51	2	7,57	8,00	2,00	4,01
Llengua estrangera	51	2	6,12	7,00	2,59	6,71
Seguretat en el treball	51	2	7,96	8,00	1,95	3,80
Organització i gestió comercial	51	2	7,45	8,00	2,00	4,01
Organització i gestió de la producció	51	2	7,96	8,00	1,83	3,36
Aplicació de mesures agroambientals	51	2	7,49	8,00	1,86	3,45
Sanitat vegetal i/o animal	51	2	7,84	8,00	1,86	3,45
Mecanització i instal·lacions	51	2	7,80	8,00	1,70	2,88

Annex E6: Qüestionari Delphi experts sector agrari

PRIMERA FASE INVESTIGADORA (anàlisi estadística de dades)

La taula AE6.1 recull l'anàlisi estadística de les dades obtingudes amb el qüestionari Delphi, les dades recollides s'han analitzat amb l'ajut del paquet estadístic SPSS 10.0.

w= mediana

m= mitja aritmètica

s= desviació típica

	ORDENACIÓ	m	w	s
Tendències de canvi en les especialitats (1= molt important)				
Explotacions agràries intensives	1	1,67	2,00	0,71
Explotacions agràries extensives	5	4,67	5,00	2,00
Treballs forestals i de conservació del medi natural	6	4,78	5,00	1,39
Explotacions ramaderes	7	5,67	6,00	1,12
Jardineria	2	3,11	2,00	2,26
G. i O. d'empreses agropecuàries	3	3,22	3,00	1,64
G. i O. de recursos naturals i paisatgístics	4	4,11	4,00	1,96
Valoració àrees de coneixement (1= molt important)				
Control de qualitat del producte	3	3,89	3,00	2,37
Informàtica i noves tecnologies	4	5,00	4,00	2,06
Seguretat en el treball	8	6,22	6,00	2,33
Organització i gestió empresarial	5	4,56	5,00	3,13
Organització i gestió de la producció	1	3,11	2,00	2,03
Aplicació de mesures ambientals	7	5,78	6,00	1,99
Sanitat vegetal	9	6,33	7,00	2,24
Sanitat animal	10	8,56	9,00	1,33
Mecanització i instal·lacions	2	3,44	2,00	3,57
Hivernacles	6	6,00	5,00	3,71
Valoració indicadors centres de formació professional agrària (1= molt important)				
Recursos materials	9	5,80	7,00	2,30
Recursos humans	4	5,60	4,00	3,06
Recursos funcionals	8	6,20	6,50	2,94
Lideratge directiu	2	3,90	3,00	2,96
Resultats acadèmics / impacte social	3	4,10	4,00	3,00
Qualitat del treball del professorat	1	4,60	2,50	3,41
Relacions amb el sector productiu	5	5,30	5,00	2,58
Satisfacció dels alumnes	6	5,50	5,50	2,42
Pràctiques en el propi centre d'FP	10	7,22	7,50	3,09
Pràctiques en empreses o explotacions	7	5,30	6,00	1,83
Valoració d'indicadors centres d'FP agrària i la seva relació amb el sector productiu				
Demandes de qualificació del sector productiu	2	4,75	4,00	3,06
Inserció laboral dels joves	4	4,22	5,00	1,92
Innovació tecnològica	8	6,11	7,00	2,71
Formació permanent	3	5,00	4,50	2,83
Valoració titulats	7	5,67	6,00	1,58
Desenvolupament rural	6	4,78	5,00	1,56

Influència en el sector agrari	1	4,56	4,00	1,74
Prestigi social	5	4,44	5,00	0,73
Valoració d'indicadors referents a la formació dels treballadors del sector agrari				
Control qualitat del producte	7	4,78	5,00	2,22
Informàtica i noves tecnologies	4	4,67	5,00	1,50
Seguretat en el treball	2	3,78	4,00	1,64
Organització i gestió empresarial	5	4,67	5,00	1,66
Organització i gestió producció	8	5,56	5,00	1,59
Aplicació mesures agroambientals	1	4,00	3,00	1,66
Sanitat vegetal	6	4,78	5,00	2,11
Sanitat animal	3	4,38	5,00	2,26
Mecanització i instal·lacions	10	6,56	7,00	1,13
Hivernacles	9	5,00	5,00	1,87
Valoració de les capacitats/habilitats dels nous treballadors del sector agrari				
Treball abstracte	6	4,63	5,50	1,85
Treball en concret	4	3,29	3,00	1,50
Treball autònom	1	2,25	2,00	1,49
Treball dirigit	2	2,63	3,00	0,92
Treball individual	3	3,00	3,00	1,83
Treball en grup	5	4,14	5,00	1,57

Taula AE6.1. Anàlisi estadística de les dades obtingudes amb el qüestionari Delphi, contestat pels experts en el sector agrari del Camp de Tarragona, en la primera fase investigadora.

Amb les dades obtingudes en l'anàlisi estadística anterior es va omplir el qüestionari Delphi (DEX v3) i es va procedir a efectuar la segona fase investigadora.

PRIMERA FASE INVESTIGADORA (qüestionari obtingut)

PART 1: Tendències de canvi en les especialitats

De les següents especialitats que actualment ofereix l'FP (família professional agrària) jerarquitzau (de l'1 al 7), les que considereu més importants per a un professional del sector agrari del Camp de Tarragona:

1: Molt important

7: Poc important

Especialitats	Lloc que atorgueu
Explotacions agràries intensives	1
Jardineria	2
Gestió i organització d'empreses agropecuàries	3
Gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics	4
Explotacions agràries extensives	5
Treballs forestals i de conservació del medi natural	6
Explotacions ramaderes	7

PART 2: Anàlisi d'àrees de coneixement

De les següents àrees de coneixement, jerarquitzeu (de l'1 al 10), les que considereu més importants per a un professional del sector agrari:

1: Molt important

10: Poc important

Àrees de coneixement	Lloc que atorgueu
Organització i gestió de la producció	1
Mecanització i instal·lacions	2
Control de qualitat del producte	3
Informàtica i noves tecnologies	4
Organització i gestió empresarial	5
Hivernacles	6
Aplicació de mesures ambientals	7
Seguretat en el treball	8
Sanitat vegetal	9
Sanitat animal	10

PART 3: Valoració centres de formació professional agrària

Dels següents indicadors d'un centre docent d'FP, **ordeneu** (d'1 al 10), segons la importància que doneu a cadascú d'ells:

1= Molt important

10= Poc important

Indicador	Lloc que atorgueu
Qualitat de treball del professorat (competència, formació...)	1
Liderat directiu (capacitat de decisió, imatge projectada...)	2
Resultats acadèmics / impacte social (resultats, sortides laborals...)	3
Recursos humans (professors, alumnes, personal administratiu...)	4
Relacions amb el sector productiu	5
Satisfacció dels alumnes	6
Pràctiques en empreses o explotacions	7
Recursos funcionals (horaris, projectes, nivells impartits...)	8
Recursos materials (infraestructures, equipaments, situació...)	9
Pràctiques en el propi centre formatiu	10

Valoreu a continuació els següents indicadors referents als centres de FP AGRÀRIA i la seva relació amb el sector agrari

1= baix/a

10= Alt/a

Indicador	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Capacitat d'atendre demandes de qualificació del sector agrari	4,00									
Capacitat d'inserció laboral dels joves	5,00									
Capacitat d'innovació tecnològica	7,00									
Contribució a la formació permanent	4,50									
Valoració dels titulats d'FP agrària	6,00									
Influència en el desenvolupament rural	5,00									
Influència en el sector agrari	4,00									
Prestigi social	5,00									

PART 4: Formació dels treballadors del sector agrari

Valori, d'1 a 10, els següents indicadors referents a la formació dels treballadors del sector agrari

1= coneixements nuls o molt deficients

10= coneixements molt bons

Indicador	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Control de qualitat del producte	5,00									
Informàtica i noves tecnologies	5,00									
Seguretat en el treball	4,00									
Organització i gestió empresarial	5,00									
Organització i gestió producció	5,00									
Aplicació mesures agroambientals	3,00									
Sanitat vegetal	5,00									
Sanitat animal	5,00									
Mecanització i instal·lacions	7,00									
Hivernacles	5,00									

PART 5: Capacitats/habilitats dels nous treballadors del sector agrari

De les següents capacitats/habilitats, jerarquitzeu (de l'1 al 6), les que considereu més importants per a un professional que s'ha d'incorporar al sector agrari:

1: Molt important

6: Poc important

Capacitats/habilitats	Lloc que atorgueu
Capacitat de treball autònom	1
Capacitat de treball dirigit (capacitat de rebre coneixements-procediments-aptituds, i continuar-los i reproduir-los)	2
Capacitat de treballar individualment (amb cert nivell d'aïllament respecte als seus companys)	3
Capacitat de treball en concret (capacitat d'acció, de realització de treball amb resultats tangibles)	4
Capacitat de treballar en grup (capacitat d'interacció, de confrontació, d'acceptació i intercanvi d'opinions)	5
Capacitat de treball en abstracte (capacitats de comprensió, reflexió, conceptualització i modelització: capacitat de generalització)	6

SEGONA FASE INVESTIGADORA (anàlisi estadística de dades)

w= mediana

m= mitja aritmètica

s= desviació típica

	ORDENACIÓ	m	w	s
Tendències de canvi en les especialitats (1= molt important)				
Explotacions agràries intensives	1	1,80	1,50	1,03
Explotacions agràries extensives	6 (abans 5)	5,00	5,50	2,00
Treballs forestals i de conservació del medi natural	5 (abans 6)	5,10	5,00	1,20
Explotacions ramaderes	7	5,70	6,00	1,06
Jardineria	2	2,50	2,00	1,43
G. i O. d'empreses agropecuàries	3	3,20	3,00	1,55
G. i O. de recursos naturals i paisatgístics	4	3,80	3,50	1,93
Valoració àrees de coneixement (1= molt important)				
Control de qualitat del producte	3	3,30	3,00	1,77
Informàtica i noves tecnologies	5 (abans 4)	5,40	5,00	2,32
Seguretat en el treball	9 (abans 8)	5,40	6,00	2,72
Organització i gestió empresarial	6 (abans 5)	5,10	5,50	3,41
Organització i gestió de la producció	1	2,50	2,00	1,65
Aplicació de mesures ambientals	7	5,50	5,50	2,07
Sanitat vegetal	10 (abans 9)	6,40	7,00	2,07
Sanitat animal	11 (abans 10)	8,50	9,00	1,58
Mecanització i instal·lacions	2	3,20	2,00	2,90
Hivernacles	8 (abans 6)	5,50	5,50	2,99
Comercialització i màrqueting	4 (ítem nou)	4,57	4,00	1,40
Valoració indicadors centres de formació professional agrària (1= molt important)				
Recursos materials	6 (abans 9)	5,50	6,00	2,32
Recursos humans	4	4,70	4,00	2,87
Recursos funcionals	8	6,30	6,50	2,50
Lideratge directiu	1 (abans 2)	3,60	2,00	3,31
Resultats acadèmics / impacte social	3	3,20	3,00	2,30
Qualitat del treball del professorat	2 (abans 1)	3,90	2,00	3,11
Relacions amb el sector productiu	5	4,70	5,00	1,95
Satisfacció dels alumnes	7 (abans 6)	5,60	6,00	2,41
Pràctiques en el propi centre d'FP	10	8,20	9,50	2,49
Pràctiques en empreses o explotacions	9 (abans 7)	6,80	7,00	2,15
Valoració d'indicadors centres d'FP agrària i la seva relació amb el sector productiu				
Demandes de qualificació del sector productiu	1 (abans 2)	4,60	4,00	2,07
Inserció laboral dels joves	3 (abans 4)	4,80	5,00	1,93
Innovació tecnològica	8	6,00	6,50	1,63
Formació permanent	2 (abans 3)	4,75	4,75	1,75
Valoració titulats	7	6,00	6,00	1,05
Desenvolupament rural	5 (abans 6)	5,10	5,00	1,37
Influència en el sector agrari	6 (abans 1)	5,30	5,00	1,49
Prestigi social	4 (abans 5)	4,90	5,00	1,37
Valoració d'indicadors referents a la formació dels treballadors del sector agrari				
Control qualitat del producte	4 (abans 7)	4,60	4,50	2,17
Informàtica i noves tecnologies	7 (abans 4)	4,70	5,00	1,42
Seguretat en el treball	2	3,70	4,00	1,49
Organització i gestió empresarial	3 (abans 5)	4,40	4,00	1,84
Organització i gestió producció	9 (abans 8)	5,00	5,00	1,89
Aplicació mesures agroambientals	1	4,10	3,50	1,60

Sanitat vegetal	6	4,60	5,00	2,07
Sanitat animal	5 (abans 3)	4,22	5,00	2,17
Mecanització i instal·lacions	10	6,50	6,50	1,08
Hivernacles	8 (abans 9)	4,90	5,00	1,79
Valoració de les capacitats/habilitats dels nous treballadors del sector agrari				
Treball abstracte	6	5,33	6,00	1,12
Treball en concret	3 (abans 4)	3,20	3,00	1,32
Treball autònom	1	1,70	1,00	1,25
Treball dirigit	2	2,40	2,00	0,84
Treball individual	4 (abans 3)	3,44	3,00	1,67
Treball en grup	5	4,22	5,00	1,09

Taula AE6.2. Anàlisi estadística de les dades obtingudes amb el qüestionari Delphi, contestat pels experts en el sector agrari del Camp de Tarragona, en la segona fase investigadora.

SEGONA FASE INVESTIGADORA (qüestionari obtingut)

PART 1: Tendències de canvi en les especialitats

De les següents especialitats que actualment ofereix l'FP (família professional agrària) jerarquitzau (de l'1 al 7), les que considereu més importants per a un professional del sector agrari del Camp de Tarragona:

1: Molt important 7: Poc important

Especialitats	Lloc que atorgueu
Explotacions agràries intensives	1
Jardineria	2
Gestió i organització d'empreses agropecuàries	3
Gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics	4
Treballs forestals i de conservació del medi natural	5
Explotacions agràries extensives	6
Explotacions ramaderes	7

PART 2: Anàlisi d'àrees de coneixement

De les següents àrees de coneixement, jerarquitzau (de l'1 al 10), les que considereu més importants per a un professional del sector agrari:

1: Molt important 10: Poc important

Àrees de coneixement	Lloc que atorgueu
Organització i gestió de la producció	1
Mecanització i instal·lacions	2
Control de qualitat del producte	3
Comercialització i màrqueting	4
Informàtica i noves tecnologies	5
Organització i gestió empresarial	6
Aplicació de mesures ambientals	7
Hivernacles	8
Seguretat en el treball	9
Sanitat vegetal	10
Sanitat animal	11

PART 3: Valoració centres de formació professional agrària

Dels següents indicadors d'un centre docent d'FP, **ordeneu** (d'1 al 10), segons la importància que doneu a cadascú d'ells:

1= Molt important

10= Poc important

Indicador	Lloc que atorgueu
Liderat directiu (capacitat de decisió, imatge projectada...)	1
Qualitat de treball del professorat (competència, formació...)	2
Resultats acadèmics / impacte social (resultats, sortides laborals...)	3
Recursos humans (professors, alumnes, personal administratiu...)	4
Relacions amb el sector productiu	5
Recursos materials (infraestructures, equipaments, situació...)	6
Satisfacció dels alumnes	7
Recursos funcionals (horaris, projectes, nivells impartits...)	8
Pràctiques en empreses o explotacions	9
Pràctiques en el propi centre formatiu	10

Valoreu a continuació els següents indicadors referents als centres de FP AGRÀRIA i la seva relació amb el sector agrari

1= baix/a

10= Alt/a

Indicador	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Capacitat d'atendre demandes de qualificació del sector agrari	4,00									
Capacitat d'inserció laboral dels joves	5,00									
Capacitat d'innovació tecnològica	6,50									
Contribució a la formació permanent	4,75									
Valoració dels titulats d'FP agrària	6,00									
Influència en el desenvolupament rural	5,00									
Influència en el sector agrari	5,00									
Prestigi social	5,00									

PART 4: Formació dels treballadors del sector agrari

Valori, d'1 a 10, els següents indicadors referents a la formació dels treballadors del sector agrari

1= coneixements nuls o molt deficients

10= coneixements molt bons

Indicador	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Control de qualitat del producte	4,50									
Informàtica i noves tecnologies	5,00									
Seguretat en el treball	4,00									
Organització i gestió empresarial	4,00									
Organització i gestió producció	5,00									
Aplicació mesures agroambientals	3,50									
Sanitat vegetal	5,00									
Sanitat animal	5,00									
Mecanització i instal·lacions	6,50									
Hivernacles	5,00									

PART 5: Capacitats/habilitats dels nous treballadors del sector agrari

De les següents capacitats/habilitats, jerarquitzeu (de l'1 al 6), les que considereu més importants per a un professional que s'ha d'incorporar al sector agrari:

1: Molt important

6: Poc important

Capacitats/habilitats	Lloc que atorgueu
Capacitat de treball autònom	1
Capacitat de treball dirigit (capacitat de rebre coneixements-procediments-aptituds, i continuar-los i reproduir-los)	2
Capacitat de treball en concret (capacitat d'acció, de realització de treball amb resultats tangibles)	3
Capacitat de treballar individualment (amb cert nivell d'aïllament respecte als seus companys)	4
Capacitat de treballar en grup (capacitat d'interacció, de confrontació, d'acceptació i intercanvi d'opinions)	5
Capacitat de treball en abstracte (capacitats de comprensió, reflexió, conceptualització i modelització: capacitat de generalització)	6

COMPARACIÓ DE DESVIACIONS TÍPIQUES ENTRE FASE 1 I FASE 2

	Desviació típica	
	s (fase 1)	s (fase 2)
Tendències de canvi en les especialitats (1= molt important)		
Explotacions agràries intensives	0,71	1,03
Explotacions agràries extensives	2,00	2,00
Treballs forestals i de conservació del medi natural	1,39	1,20
Explotacions ramaderes	1,12	1,06
Jardineria	2,26	1,43
G. i O. d'empreses agropecuàries	1,64	1,55
G. i O. de recursos naturals i paisatgístics	1,96	1,93
Valoració àrees de coneixement (1= molt important)		
Control de qualitat del producte	2,37	1,77
Informàtica i noves tecnologies	2,06	2,32
Seguretat en el treball	2,33	2,72
Organització i gestió empresarial	3,13	3,41
Organització i gestió de la producció	2,03	1,65
Aplicació de mesures ambientals	1,99	2,07
Sanitat vegetal	2,24	2,07
Sanitat animal	1,33	1,58
Mecanització i instal·lacions	3,57	2,90
Hivernacles	3,71	2,99
Comercialització i màrqueting		1,40
Valoració indicadors centres de formació professional agrària (1= molt important)		
Recursos materials	2,30	2,32
Recursos humans	3,06	2,87
Recursos funcionals	2,94	2,50
Lideratge directiu	2,96	3,31

Resultats acadèmics / impacte social	3,00	2,30
Qualitat del treball del professorat	3,41	3,11
Relacions amb el sector productiu	2,58	1,95
Satisfacció dels alumnes	2,42	2,41
Pràctiques en el propi centre d'FP	3,09	2,49
Pràctiques en empreses o explotacions	1,83	2,15
Valoració d'indicadors centres d'FP agrària i la seva relació amb el sector productiu		
Demandes de qualificació del sector productiu	3,06	2,07
Inserció laboral dels joves	1,92	1,93
Innovació tecnològica	2,71	1,63
Formació permanent	2,83	1,75
Valoració titulats	1,58	1,05
Desenvolupament rural	1,56	1,37
Influència en el sector agrari	1,74	1,49
Prestigi social	0,73	1,37
Valoració d'indicadors referents a la formació dels treballadors del sector agrari		
Control qualitat del producte	2,22	2,17
Informàtica i noves tecnologies	1,50	1,42
Seguretat en el treball	1,64	1,49
Organització i gestió empresarial	1,66	1,84
Organització i gestió producció	1,59	1,89
Aplicació mesures agroambientals	1,66	1,60
Sanitat vegetal	2,11	2,07
Sanitat animal	2,26	2,17
Mecanització i instal·lacions	1,13	1,08
Hivernacles	1,87	1,79
Valoració de les capacitats/habilitats dels nous treballadors del sector agrari		
Treball abstracte	1,85	1,12
Treball en concret	1,50	1,32
Treball autònom	1,49	1,25
Treball dirigit	0,92	0,84
Treball individual	1,83	1,67
Treball en grup	1,57	1,09

Taula AE6.3. Comparació de les desviacions típiques obtingudes en la fase 1 i en la fase 2 del qüestionari Delphi, contestat pels experts en el sector agrari del Camp de Tarragona.

Annex E7: Qüestionari Delphi experts formació agrària

PRIMERA FASE INVESTIGADORA (anàlisi estadística de dades)

La taula AE7.1 recull l'anàlisi estadística de les dades obtingudes amb el qüestionari Delphi, les dades recollides s'han analitzat amb l'ajut del paquet estadístic SPSS 10.0.

m= mitja aritmètica

w= mediana

s= desviació típica

	ORDENACIÓ	m	w	s
Anàlisi d'àrees de coneixement (1= poc important)				
Control de qualitat del producte	8	7,11	7,00	2,15
Informàtica i noves tecnologies	3	4,33	4,00	2,69
Seguretat en el treball	5	5,44	5,00	3,00
O. i G. empresarial	9	7,78	9,00	2,77
O. i G. producció	10	9,22	10,00	1,30
Aplicació mesures agroambientals	7	6,67	7,00	1,87
Sanitat vegetal	4	5,44	5,00	1,59
Sanitat animal	2	4,00	4,00	2,45
Mecanització i instal·lacions	6	6,00	6,00	2,12
Hivernacles	1	3,89	4,00	1,54
Valoració indicadors centres FP agrària (1= poc important)				
Recursos materials (infraestructura, equipaments...)	5	5,89	7,00	2,76
Recursos humans (professors, alumnes...)	10	9,00	10,00	3,00
Recursos funcionals (horaris, projectes, ...)	6	6,11	7,00	1,62
Lideratge directiu (capacitat de decisió, imatge...)	2	5,67	6,00	2,74
Resultats acadèmics / impacte social	4	7,00	6,00	2,00
Qualitat treball professors (competència, formació)	8	7,00	7,00	2,35
Relacions amb el sector productiu	9	7,11	7,00	1,90
Satisfacció dels alumnes	7	6,44	7,00	2,35
Pràctiques en el propi centre formatiu	1	4,56	6,00	2,83
Pràctiques en empreses o explotacions	3	5,89	6,00	2,57
Valoració d'indicadors centres d'FP agrària i la seva relació amb el sector productiu				
Demandes de qualificació del sector productiu	5	6,22	7,00	2,54
Inserció laboral dels joves	7	8,00	7,00	1,50
Innovació tecnològica	6	7,00	7,00	1,22
Formació permanent	8	8,11	9,00	1,76
Valoració titulats	2	6,00	6,00	1,80
Desenvolupament rural	4	6,56	6,00	2,35
Influència en el sector agrari	3	6,22	6,00	1,72
Prestigi social	1	5,44	5,00	1,94
Valoració preparació prèvia alumnes que s'incorporen al CFGM (1= gens)				
GM: preparació inicial tecnologia	1	4,63	4,50	1,77
GM: preparació inicial instrumentals	2	5,00	5,50	2,07
GM: coneixement sector	3	5,81	5,75	1,92
GM: motivació	4	7,38	7,50	1,41

Valoració preparació prèvia alumnes que s'incorporen al CFGS (1= gens)				
GS: preparació inicial tecnologia	1	4,86	4,00	1,86
GS: preparació inicial instrumentals	3	6,86	7,00	1,07
GS: coneixement sector	2	5,78	6,00	0,81
GS: motivació	4	7,43	7,00	1,27
Valoració titulats en l'actual sistema (LOGSE) respecte l'anterior (LGE) (1= molt millor)				
Consideració social	3	2,56	3,00	0,73
Valoració empresarial	2	2,56	2,00	1,01
Valoració famílies alumnes	1	2,33	2,00	1,00
Valoració relació entre el món empresarial i els Cicles Formatius (1 = gens)				
Adequació realitat sector	2	6,67	7,00	1,87
Adequació coneixements teòrics	5	7,11	7,00	1,17
Adequació coneixements pràctics	4	7,00	7,00	1,12
Ús eines/màquines específiques	3	6,89	7,00	1,54
Coneixements empresarials dels alumnes	1	6,33	6,00	1,66
Valoració necessitat d'àrees de coneixement/capacitats en currículum alumnes (1= gens)				
Llengua estrangera	1	6,22	7,00	2,44
Informàtica usuari	3	7,44	7,00	1,42
Aplicacions professionals NNTT	7	7,89	8,00	1,27
Economia, comerç...	2	7,22	7,00	1,64
Capacitat de comunicar idees	4	7,56	7,00	1,74
Capacitat de treball en grup	9	8,00	8,00	1,58
Creativitat, originalitat	5	7,22	8,00	1,72
Autonomia en el treball	8	7,89	8,00	2,03
Iniciativa i capacitat de lideratge	6	7,78	8,00	1,72
Valoració pràctiques en empreses (FCT) (1= totalment, 4= gens)				
Serveixen per completar formació rebuda en centre	1	1,22	1,00	0,44
Serveixen per adquirir nous coneixements	3	1,78	2,00	0,44
Serveixen per trobar la primera feina	2	1,67	2,00	0,71
Futur FPA 1				
1= augmentarà; 5= disminuirà molt	1	3,50	3,50	0,93
Valoració Formació del professorat d'FP agrària (1= gens/molt malament)				
Formació inicial	1	6,33	6,00	1,50
Coneixements de la família professional	3	7,00	8,00	1,80
Coneixements de metodologia didàctica	4	7,78	8,00	0,83
Experiència professional en el sector	2	6,50	6,50	1,66

Taula AE7.1. Anàlisi estadística de les dades obtingudes amb el qüestionari Delphi, contestat pels experts en el sector agrari del Camp de Tarragona, en la primera fase investigadora.

Amb les dades obtingudes en l'anàlisi estadística anterior es va omplir el qüestionari Delphi (DFP v2) i es va procedir a efectuar la segona fase investigadora.

PRIMERA FASE INVESTIGADORA (qüestionari obtingut)**PART 1: Anàlisi d'àrees de coneixement**

De les següents àrees de coneixement, **ordeneu** (de l'1 al 10), segons la importància per al futur professional d'un alumne d'FP agrària:

1: Poc important 10: Molt important

Àrees de coneixement	Lloc que atorgueu
Organització i gestió de la producció	10
Organització i gestió empresarial	9
Control de qualitat del producte	8
Aplicació de mesures agroambientals	7
Mecanització i instal·lacions	6
Seguretat en el treball	5
Sanitat vegetal	4
Informàtica i noves tecnologies	3
Sanitat animal	2
Hivernacles	1

PART 2: Valoració centres de formació professional agrària

Dels següents indicadors d'un centre docent d'FP, **ordeneu** (de l'1 al 10), segons la importància que doneu a cadascú d'ells:

1= poca importància 10= molta importància

Indicador	Lloc que atorgueu
Recursos humans (professors, alumnes, personal administratiu...)	10
Relacions amb el sector productiu	9
Qualitat de treball del professorat (competència, formació...)	8
Satisfacció dels alumnes	7
Recursos funcionals (horaris, projectes, nivells impartits...)	6
Recursos materials (infraestructura, equipaments, situació...)	5
Resultats acadèmics / impacte social (resultats, sortides laborals...)	4
Pràctiques en empreses o explotacions	3
Lideratge directiu (capacitat de decisió, imatge projectada...)	2
Pràctiques en el propi centre formatiu	1

Valoreu a continuació els següents indicadors referents als centres de FP AGRÀRIA i la seva relació amb el sector agrari

Puntueu de **1= baix/a** a **10= alt/a**

Indicador	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Capacitat d'atendre demandes de qualificació del sector agrari	7,00									
Capacitat d'inserció laboral dels joves	7,00									
Capacitat d'innovació tecnològica	7,00									
Contribució a la formació permanent	9,00									
Valoració dels titulats d'FP agrària	6,00									
Influència en el desenvolupament rural	6,00									
Influència en el sector agrari	6,00									
Prestigi social	5,00									

Valoreu la PREPARACIÓ PRÈVIA dels alumnes que s'incorporen a l'FP agrària

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt/a** els següents ítems:

ALUMNES CFGM	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Preparació inicial en tecnologia	4,50									
Preparació inicial àrees instrumentals	5,50									
Coneixement del sector professional	5,75									
Motivació	7,50									

ALUMNES CFGS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Preparació inicial en tecnologia	4,00									
Preparació inicial àrees instrumentals	7,00									
Coneixement del sector professional	6,00									
Motivació	7,00									

Valoreu l'acceptació dels titulats en L'ACTUAL formació professional (LOGSE), respecte l'ANTERIOR sistema

	Molt millor que abans	Millor que abans	Igual	Pitjor que abans	Molt pitjor que abans
Consideració social	x				
Valoració empresarial	x				
Valoració famílies alumnes	x				

Valoreu la relació entre el món empresarial i els cicles formatius

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt/a** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Adequació dels actuals estudis d'FP a la realitat del sector professional	7,00									
Adequació coneixements teòrics	7,00									
Adequació coneixements pràctics	7,00									
Ús eines/màquines específiques	7,00									
Coneixements empresarials dels alumnes	6,00									

Valoreu la necessitat de les següents àrees de coneixement i capacitats en el currículum que cursen els alumnes

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Llengua estrangera	7,00									
Informàtica com a usuari	7,00									
Aplicacions informàtiques professionals	8,00									
Economia, comerç, vendes, màrqueting	7,00									
Capacitat de comunicar idees	7,00									
Capacitat per treballar en grup	8,00									
Creativitat, originalitat	8,00									
Autonomia en el treball	8,00									
Iniciativa i capacitat de lideratge	8,00									

Valoreu les PRÀCTIQUES EN L'ÀMBIT DE L'EMPRESA que realitzen els alumnes:

Serveixen per completar la formació rebuda en el centre docent:

x	Totalment
	Bastant
	Poc
	Gens

Serveixen per adquirir nous coneixements i habilitats:

x	Totalment
	Bastant
	Poc
	Gens

Serviran a l'alumne per trobar la primera feina, per incorporar-se al món laboral

x	Totalment
	Bastant
	Poc
	Gens

En quan al futur, creieu que en els pròxims anys la demanda d'estudis d'FP agrària:

	Augmentarà molt	Augmentarà	Igual	Disminuirà	Disminuirà molt
Evolució demanda estudis FPA	x				

PART 3: Formació del professorat que treballa a l'FP agrària

Valoreu els següents aspectes referents a la FORMACIÓ del professorat

Puntueu de **1= gens/molt malament** a **10 = molt bé** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Formació inicial	6,00									
Coneixement de la família professional	8,00									
Coneixement de metodologia didàctica	8,00									
Experiència professional en el sector	6,50									

SEGONA FASE INVESTIGADORA (anàlisi estadística de dades)

L'anàlisi estadística realitzada a partir de les dades obtingudes en la segona fase d'aplicació del qüestionari Delphi, efectuada amb l'ajut del paquet estadístic SPSS 10.0, es recull a la taula AE7.2.

m= mitja aritmètica

w= mediana

s= desviació típica

	ORDENACIÓ	m	w	s
Anàlisi d'àrees de coneixement (1= poc important)				
Control de qualitat del producte	8	7,11	7,00	2,15
Informàtica i noves tecnologies	3	4,11	4,00	2,52
Seguretat en el treball	5	5,78	5,00	2,73
O. i G. empresarial	9	7,78	9,00	2,77
O. i G. producció	10	9,22	10,00	1,30
Aplicació mesures agroambientals	7	7,00	7,00	1,58
Sanitat vegetal	4	5,44	5,00	1,59
Sanitat animal	2	3,78	4,00	2,33
Mecanització i instal·lacions	6	6,00	6,00	2,12
Hivernacles	1	3,67	4,00	1,32
Valoració indicadors centres FP agrària (1= poc important)				
Recursos materials (infraestructura, equipaments...)	5	5,89	7,00	2,76
Recursos humans (professors, alumnes...)	10	10,00	10,00	,00
Recursos funcionals (horaris, projectes, ...)	6	6,11	7,00	1,62
Lideratge directiu (capacitat de decisió, imatge...)	1 (abans 2)	5,22	5,00	2,54
Resultats acadèmics / impacte social	3 (abans 4)	6,44	6,00	1,51
Qualitat treball professors (competència, formació)	8	7,33	8,00	2,24
Relacions amb el sector productiu	9	7,89	8,00	1,45
Satisfacció dels alumnes	7	7,00	7,00	1,66
Pràctiques en el propi centre formatiu	2 (abans 1)	4,56	6,00	2,83
Pràctiques en empreses o explotacions	4 (abans 3)	5,67	6,00	2,55
Valoració d'indicadors centres d'FP agrària i la seva relació amb el sector productiu				
Demandes de qualificació del sector productiu	5	7,22	7,00	1,99
Inserció laboral dels joves	6 (abans 7)	7,67	7,00	1,32
Innovació tecnològica	7 (abans 6)	7,00	7,00	1,22
Formació permanent	8	8,11	9,00	1,76
Valoració titulats	2	5,89	6,00	1,05
Desenvolupament rural	4	6,44	6,00	1,94
Influència en el sector agrari	3	6,22	6,00	1,72
Prestigi social	1	5,44	5,00	1,33
Valoració preparació prèvia alumnes que s'incorporen al CFGM (1= gens)				
GM: preparació inicial tecnologia	1	4,63	4,50	1,77
GM: preparació inicial instrumentals	2	5,25	5,50	1,91
GM: coneixement sector	3	5,81	5,75	1,92
GM: motivació	4	7,50	7,50	1,31
Valoració preparació prèvia alumnes que s'incorporen al CFGS (1= gens)				
GS: preparació inicial tecnologia	1	4,29	4,00	1,25
GS: preparació inicial instrumentals	3	6,86	7,00	1,07
GS: coneixement sector	2	5,92	6,00	0,73
GS: motivació	4	7,43	7,00	1,27

Valoració titulats en l'actual sistema (LOGSE) respecte l'anterior (LGE) (1= molt millor)				
Consideració social	3	2,56	3,00	0,73
Valoració empresarial	2	2,56	2,00	1,01
Valoració famílies alumnes	1	2,22	2,00	0,83
Valoració relació entre el món empresarial i els Cicles Formatius (1 = gens)				
Adequació realitat sector	2	6,78	7,00	1,72
Adequació coneixements teòrics	5	7,11	7,00	1,17
Adequació coneixements pràctics	4	7,00	7,00	1,12
Ús eines/màquines específiques	3	6,89	7,00	1,54
Coneixements empresarials dels alumnes	1	6,33	6,00	1,66
Valoració necessitat d'àrees de coneixement/capacitats en currículum alumnes (1= gens)				
Llengua estrangera	1	6,22	7,00	2,44
Informàtica usuari	3	7,44	7,00	1,42
Aplicacions professionals NNTT	6 (abans 7)	7,89	8,00	1,27
Economia, comerç...	2	7,22	7,00	1,64
Capacitat de comunicar idees	4	7,56	7,00	1,51
Capacitat de treball en grup	7-8 (abans 9)	8,22	8,00	1,20
Creativitat, originalitat	5	7,78	8,00	1,39
Autonomia en el treball	9 (abans 8)	8,56	8,00	1,24
Iniciativa i capacitat de lideratge	7-8 (abans 6)	8,22	8,00	1,20
Valoració pràctiques en empreses (FCT) (1= totalment, 4= gens)				
Serveixen per completar formació rebuda en centre	1	1,22	1,00	0,44
Serveixen per adquirir nous coneixements	3	1,78	2,00	0,44
Serveixen per trobar la primera feina	2	1,67	2,00	0,71
Futur FPA 1				
1= augmentarà; 5= disminuirà molt	1	3,38	3,50	0,74
Valoració Formació del professorat d'FP agrària (1= gens/molt malament)				
Formació inicial	1	6,33	6,00	1,50
Coneixements de la família professional	3	7,00	8,00	1,80
Coneixements de metodologia didàctica	4	7,78	8,00	0,83
Experiència professional en el sector	2	6,39	6,50	1,57

Taula AE7.2. Anàlisi estadística de les dades obtingudes amb el qüestionari Delphi, contestat pels experts en el sector agrari del Camp de Tarragona, en la segona fase investigadora.

SEGONA FASE INVESTIGADORA (qüestionari obtingut)**PART 1: Anàlisi d'àrees de coneixement**

De les següents àrees de coneixement, **ordeneu** (de l'1 al 10), segons la importància per al futur professional d'un alumne d'FP agrària:

1: Poc important 10: Molt important

Àrees de coneixement	Lloc que atorgueu
Organització i gestió de la producció	10
Organització i gestió empresarial	9
Control de qualitat del producte	8
Aplicació de mesures agroambientals	7
Mecanització i instal·lacions	6
Seguretat en el treball	5
Sanitat vegetal	4
Informàtica i noves tecnologies	3
Sanitat animal	2
Hivernacles	1

PART 2: Valoració centres de formació professional agrària

Dels següents indicadors d'un centre docent d'FP, **ordeneu** (de l'1 al 10), segons la importància que doneu a cadascú d'ells:

1= poca importància 10= molta importància

Indicador	Lloc que atorgueu
Recursos humans (professors, alumnes, personal administratiu...)	10
Relacions amb el sector productiu	9
Qualitat de treball del professorat (competència, formació...)	8
Satisfacció dels alumnes	7
Recursos funcionals (horaris, projectes, nivells impartits...)	6
Recursos materials (infraestructura, equipaments, situació...)	5
Pràctiques en empreses o explotacions	4
Resultats acadèmics / impacte social (resultats, sortides laborals...)	3
Pràctiques en el propi centre formatiu	2
Lideratge directiu (capacitat de decisió, imatge projectada...)	1

Valoreu a continuació els següents indicadors referents als centres de FP AGRÀRIA i la seva relació amb el sector agrari

Puntueu de **1= baix/a** a **10= alt/a**

Indicador	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Capacitat d'atendre demandes de qualificació del sector agrari	7,00									
Capacitat d'inserció laboral dels joves	7,00									
Capacitat d'innovació tecnològica	7,00									
Contribució a la formació permanent	9,00									
Valoració dels titulats d'FP agrària	6,00									
Influència en el desenvolupament rural	6,00									
Influència en el sector agrari	6,00									
Prestigi social	5,00									

Valoreu la PREPARACIÓ PRÈVIA dels alumnes que s'incorporen a l'FP agrària

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt/a** els següents ítems:

ALUMNES CFGM	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Preparació inicial en tecnologia	4,50									
Preparació inicial àrees instrumentals	5,50									
Coneixement del sector professional	5,75									
Motivació	7,50									

ALUMNES CFGS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Preparació inicial en tecnologia	4,00									
Preparació inicial àrees instrumentals	7,00									
Coneixement del sector professional	6,00									
Motivació	7,00									

Valoreu l'acceptació dels titulats en L'ACTUAL formació professional (LOGSE), respecte l'ANTERIOR sistema

	Molt millor que abans	Millor que abans	Igual	Pitjor que abans	Molt pitjor que abans
Consideració social	x				
Valoració empresarial	x				
Valoració famílies alumnes	x				

Valoreu la relació entre el món empresarial i els cicles formatius

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt/a** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Adequació dels actuals estudis d'FP a la realitat del sector professional	7,00									
Adequació coneixements teòrics	7,00									
Adequació coneixements pràctics	7,00									
Ús eines/màquines específiques	7,00									
Coneixements empresarials dels alumnes	6,00									

Valoreu la necessitat de les següents àrees de coneixement i capacitats en el currículum que cursen els alumnes

Puntueu de **1= gens** a **10 = molt** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Llengua estrangera	7,00									
Informàtica com a usuari	7,00									
Aplicacions informàtiques professionals	8,00									
Economia, comerç, vendes, màrqueting	7,00									
Capacitat de comunicar idees	7,00									
Capacitat per treballar en grup	8,00									
Creativitat, originalitat	8,00									
Autonomia en el treball	8,00									
Iniciativa i capacitat de lideratge	8,00									

Valoreu les PRÀCTIQUES EN L'ÀMBIT DE L'EMPRESA que realitzen els alumnes:

Serveixen per completar la formació rebuda en el centre docent:

x	Totalment
	Bastant
	Poc
	Gens

Serveixen per adquirir nous coneixements i habilitats:

x	Totalment
	Bastant
	Poc
	Gens

Serviran a l'alumne per trobar la primera feina, per incorporar-se al món laboral

x	Totalment
	Bastant
	Poc
	Gens

En quan al futur, creieu que en els pròxims anys la demanda d'estudis d'FP agrària:

	Augmentarà molt	Augmentarà	Igual	Disminuirà	Disminuirà molt
Evolució demanda estudis FPA	x				

PART 3: Formació del professorat que treballa a l'FP agrària

Valoreu els següents aspectes referents a la FORMACIÓ del professorat

Puntueu de **1= gens/molt malament** a **10 = molt bé** els següents ítems:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Formació inicial	6,00									
Coneixement de la família professional	8,00									
Coneixement de metodologia didàctica	8,00									
Experiència professional en el sector	6,50									

COMPARACIÓ DE DESVIACIONS TÍPIQUES ENTRE FASE 1 I FASE 2

	Desviació típica	
	s (fase 1)	s (fase 2)
Anàlisi d'àrees de coneixement (1= poc important)		
Control de qualitat del producte	2,15	2,15
Informàtica i noves tecnologies	2,69	2,52
Seguretat en el treball	3,00	2,73
O. i G. empresarial	2,77	2,77
O. i G. producció	1,30	1,30
Aplicació mesures agroambientals	1,87	1,58
Sanitat vegetal	1,59	1,59
Sanitat animal	2,45	2,33
Mecanització i instal·lacions	2,12	2,12
Hivernacles	1,54	1,32
Valoració indicadors centres FP agrària (1= poc important)		
Recursos materials (infraestructura, equipaments...)	2,76	2,76
Recursos humans (professors, alumnes...)	3,00	,00
Recursos funcionals (horaris, projectes, ...)	1,62	1,62
Lideratge directiu (capacitat de decisió, imatge...)	2,74	2,54
Resultats acadèmics / impacte social	2,00	1,51
Qualitat treball professors (competència, formació)	2,35	2,24
Relacions amb el sector productiu	1,90	1,45
Satisfacció dels alumnes	2,35	1,66
Pràctiques en el propi centre formatiu	2,83	2,83
Pràctiques en empreses o explotacions	2,57	2,55
Valoració d'indicadors centres d'FP agrària i la seva relació amb el sector productiu		
Demandes de qualificació del sector productiu	2,54	1,99
Inserció laboral dels joves	1,50	1,32
Innovació tecnològica	1,22	1,22
Formació permanent	1,76	1,76
Valoració titulats	1,80	1,05
Desenvolupament rural	2,35	1,94
Influència en el sector agrari	1,72	1,72
Prestigi social	1,94	1,33
Valoració preparació prèvia alumnes que s'incorporen al CFGM (1= gens)		
GM: preparació inicial tecnologia	1,77	1,77
GM: preparació inicial instrumentals	2,07	1,91
GM: coneixement sector	1,92	1,92
GM: motivació	1,41	1,31
Valoració preparació prèvia alumnes que s'incorporen al CFGS (1= gens)		
GS: preparació inicial tecnologia	1,86	1,25
GS: preparació inicial instrumentals	1,07	1,07
GS: coneixement sector	0,81	0,73
GS: motivació	1,27	1,27
Valoració titulats en l'actual sistema (LOGSE) respecte l'anterior (LGE) (1= molt millor)		
Consideració social	0,73	0,73
Valoració empresarial	1,01	1,01
Valoració famílies alumnes	1,00	0,83
Valoració relació entre el món empresarial i els Cicles Formatius (1 = gens)		
Adequació realitat sector	1,87	1,72
Adequació coneixements teòrics	1,17	1,17
Adequació coneixements pràctics	1,12	1,12
Ús eines/màquines específiques	1,54	1,54
Coneixements empresarials dels alumnes	1,66	1,66
Valoració necessitat d'àrees de coneixement/capacitats en currículum alumnes (1= gens)		

Llengua estrangera	2,44	2,44
Informàtica usuari	1,42	1,42
Aplicacions professionals NNTT	1,27	1,27
Economia, comerç...	1,64	1,64
Capacitat de comunicar idees	1,74	1,51
Capacitat de treball en grup	1,58	1,20
Creativitat, originalitat	1,72	1,39
Autonomia en el treball	2,03	1,24
Iniciativa i capacitat de lideratge	1,72	1,20
Valoració pràctiques en empreses (FCT) (1= totalment, 4= gens)		
Serveixen per completar formació rebuda centre	0,44	0,44
Serveixen per adquirir nous coneixements	0,44	0,44
Serveixen per trobar la primera feina	0,71	0,71
Futur FPA 1		
1= augmentarà; 5= disminuirà molt	0,93	0,74
Valoració Formació del professorat d'FP agrària (1= gens/molt malament)		
Formació inicial	1,50	1,50
Coneixements de la família professional	1,80	1,80
Coneixements de metodologia didàctica	0,83	0,83
Experiència professional en el sector	1,66	1,57

Taula AE7.3. Comparació de les desviacions típiques obtingudes en la fase 1 i en la fase 2 del qüestionari Delphi, contestat pels experts en el sector agrari del Camp de Tarragona.

Annex F: Transcripcions

Annex F1: Entrevista exalumnes FPA

Annex F2: Entrevista alumnes FPA

Annex F3: Entrevista professionals sector agrari

Annex F4: Entrevista professionals formació agrària

Annex F1: Entrevistes exalumnes FPA

Núm. d'entrevista: 1

EXALUMNE QUE CURSA ESTUDIS UNIVERSITARIS

Data: 25 de juliol de 2003

Lloc: Centre formació professional

0.1 Hora: 10:20 (durada total 30 minuts)

0.2. Sexe: Home

0.3. Edat: 22-30 anys

0.4. Formació: FP 2 agrària, especialitat: jardineria

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Estudiant d'enginyeria forestal

0.6. Altres dades: Abans de fer FP2 havia fet BUP i COU, va entrar directament en FP2, ha treballat en el sector 4 anys i després va anar a Lleida a fer enginyeria forestal.

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Quin record guarda de la seva estada a l'FP?

Els records que tinc són molt bons, perquè vaig aprendre molt i de forma molt aplicada a la pràctica. I la forma de treballar, aquí pots fer moltes coses a banda d'escoltar-te el professor com s'acostuma a fer en els instituts, podies anar als hivernacles o al camp i veure en la pràctica el que t'estaven explicant, o parlar amb algú que estava treballant per fora i preguntar-li coses.

1.2. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí. Té un resultat d'aplicació ràpida del que estàs aprenent.

1.3. Que en pensa de les instal·lacions del centre on va cursar FP agrària, ¿eren adequades?

Sí. Eren el millor, sens dubta.

1.4. ¿Que milloraria?

Tot el de fora perfecte: hivernacles, camps de conreu..., de dins potser en aquell moment faltava alguna aula, però en general tot bé. Fins i tot la biblioteca.

[Com veus el tema del transport públic?]

Ara crec que hi ha un autobús, però quan jo venia no, a mi em portava un company de classe.

1.5. Què opina dels professors que teníeu?

Hi havia de tot. De bons i de dolents. Comparant amb els que tenia a BUP els d'aquí em van semblar millors. Crec que un 80 % eren molt bons.

[Els professors dolents, perquè ho eren?]

Els bons ho eren perquè el que feien es notava que els hi agradava, els dolents feien la feina per la comoditat de ser professor, però no tenien massa interès.

1.6. Considera que els titulats d'FP agrària tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

Sí. Jo abans d'acabar ja tenia feina, feia de monitor en un taller de discapacitats..

1.7. Per què?

Hi ha molta feina en el sector en aquest moments, en viviers, jardineria, hivernacles... el que passa és que comences de peó, però pots anar pujant.

1.8. ¿A que es dediquen el seus excompanyes de classe?

En empreses del sector, o han muntat empreses pel seu compte. Alguns també van continuar estudiant, a Lleida hi ha alguns companys que van estudiar aquí, no estem massa en contacte perquè jo vaig estar un mica desconnectat perquè vaig estar treballant.

1.9. Socialment, els titulats en FP agrària creu que estan ben considerats?

No. Està més ben considerat fer una carrera universitària, i més malament està fer aquesta banca, els amics em deien el pagès... De totes formes no crec que fer una carrera serveixi, moltes vegades, per a res.

[Per què?]

Si vols trobar feina segur que és millor fer un CF.

1.10. Els estudis d'FP agrària, eren el que esperava?

Jo fins i tot tenia una idea bastant dolenta del que es feia aquí, el nivell de les classes em pensava que seria més difícil i va resultar que no, ho vaig trobar molt fàcil.

[Perquè vas estudiar FP agrària?]

Vaig fer COU i no tenia gens clar que volia fer, potser anar a Lleida a fer agrònoms o alguna cosa semblant, però em feia mandra anar tant lluny sense tenir les idees clares, llavors vaig decidir venir aquí.

1.11. Si pogués anar en rera en el temps, tornaria a estudiar FP?

Sí. Però no faria BUP i COU, vindria directament aquí. M'ha servit molt el pas per l'FP, especialment a nivell pràctic.

[¿Creu que l'FPA li ha servit per als estudis que està seguint ara?, ¿Si no hagués fet BUP i COU, ho tindria més difícil en forestal?]

La practica m'ha anat de meravelles, per exemple la botànica, la vaig aprovar a Lleida sense cap problema, crec que el nivell que teníem aquí era més o menys com el que donen allí. En canvi el tema de las mates, la física... si no hagués fet BUP m'hauria costat moltíssim.

1.12. Li recomanaria a un amic que fes FP agrària?

Sí. Si tens clar el que t'agrada, l'FPA és perfecta tal i com està muntada ara. Després crec que sempre estàs a temps de continuar estudiant, perquè són uns estudis relativament curts.

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. La relació teoria/pràctica era l'adequada?

Sí. Fèiem força pràctica, que és el correcte. .

2.2. Què canviaria?

Era el primer any que es feia el CF i faltava rodatge. Crec que la part de com muntar una empresa era molt fluixa, realment no aprenien pràcticament res.

2.3. Què àrees de coneixement creu que li hauria anat bé estudiar a l'FP?

Informàtica, ús d'internet... Ara a la universitat tot es fa telemàticament: la matrícula, les consultes... i molta de la informació que vols està en internet. Suposo que ara donaran més importància a aquests temes.

2.4. Que eliminaria del pla d'estudis?

El que et deia d'organització d'empreses, no em va servir per a res...

2.5. Que pensa de les pràctiques en empreses?

Jo em vaig quedar 4 anys a l'empresa on vaig fer la FCT, això ja t'ho diu tot. Alguns companys no van tenir tanta sort, perquè feien coses que no servien per a res, o eren només per entretenir-los.

Part 4. Formació permanent

4.2. Li agradaria tornar al seu excentre d'FP a fer algun curs de reciclatge?

He fet alguna cosa: planta autòctona, agricultura ecològica....

[En quines condicions els faria]

Pot ser en cap de setmana, dissabte al matí.

4.3. Que opina de la formació permanent que rep?

4.4. En quins cursos està interessada la gent que treballa en el seu camp?

Jo personalment en gespes i fitopatologia, perquè les plagues més usuals ja les conec, però hauria d'aprofundir una mica.

Part 5. Inserció laboral

5.1. Esta d'acord amb la frase: "L'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral / vida activa" (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí, totalment.

5.2. Li va servir per trobar feina, el fet de cursar FP agrària?

Sí.

5.3. Que li agradaria fer, professionalment en el futur?

Jo voldria acabar la carrera i treballar de forestal. Però no descarto el fet de muntar una empresa de jardineria, o treballar-ne en una.

ANOTACIONS COMPLEMENTÀRIES:

L'entrevista es realitza en un despatx del centre educatiu, on som interromputs en diferents ocasions.

Núm. d'entrevista: 2

EXALUMNE QUE HA FINALITZAT ESTUDIS UNIVERSITARIS DE 1r I 2n CICLE

Data: 25 d'octubre de 2002 (dimecres)

Lloc: Delegació Territorial del DARP a Tarragona

0.1. Hora: 10:15 (durada total 50 minuts)

0.2. Sexe: Home

0.3. Grup d'edat: 31-50

0.4. Formació: Enginyer agrònom

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Cap de secció en el DARP

0.6. Altres dades: Va estudiar FP agrària (1982-1987), després va continuar estudis d'enginyer tècnic agrícola i posteriorment va cursar estudis de segon cicle (enginyer agrònom)

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Quin record guarda de la seva estada a l'FP?

Tinc molt bon record.

[D'alguna cosa en especial?]

Tot en conjunt: professors, companys...

1.2. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí. Es tracta d'uns estudis molt centrats en el dia a dia, en la realitat de les explotacions. Basat molt en les pràctiques i en el contacte amb el que passa en els conreus.

1.3. Que en pensa de les instal·lacions del centre on va cursar FP agrària, ¿eren adequades?

Sí, jo penso que sí, sempre es poden millorar coses...

1.4. ¿Que milloraria?

Les aules eren suficients, i també els tallers. Jo la principal mancança que trobo és que faltava una finca gran on poder fer les pràctiques, l'ECA està molt ben situada, a tocar d'Amposta, i al no tenir una finca gran havíem de fer les pràctiques en finques dels voltants, petites, o anar finques particulars.

1.5. Què opina dels professors que teníeu?

La relació personal era molt bona, també pel fet de què no eren molts alumnes.

[I la seva preparació tècnica]

Sí, bona qualificació. De tot, en general bé. A vegades, per exemple, el professor de motors de primer era bo i el de quart no, o al contrari, llavors uns compensaven els altres.

1.6. Considera que els titulats d'FP agrària tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

Sí.

1.7. Per què?

L'ensenyament està molt vinculat al medi rural més proper, és també molt pràctic.

1.8. ¿A què es dediquen els seus excompans de classe?

Molts dels meus companys de classe es dediquen al sector comercial, venda de productes per l'agricultura. Però alguns estan portant explotacions importants. Algú va entrar en l'IRTA com a capatàs. Crec de feina no faltava quan vam terminar, cap a l'any 1987. De fet, quan vaig acabar agrònoms em vaig trobar que moltes de les feines que em van sortir eren més o menys les mateixes que van trobar els meus companys de l'FP, i això va ser un poc frustrant. Trobava que en aquells anys els meus companys havien entrat en empreses i eren els meus caps.

[suposo que el servei d'extensió agrària és una sortida natural per als enginyers agrònoms i per las enginyers tècnics agrícoles, no?]

El servei d'extensió agrària a anat, gradualment, a menys. Ara els enginyers ens dediquem, dins del DARP, a tramitar subvencions. En tot cas hi ha les ADV, però les porten gent jove, mal pagada i que marxen de seguida que poden.

1.9. Socialment, els titulats en FP agrària creu que estan ben considerats?

Sí al món rural. Però hi ha l'etiqueta d'alumnes que fan FP perquè no poden fer el batxillerat.

1.10. Els estudis d'FP agrària, eren el que esperava?

Sí. Però quan tens 13 anys tampoc saps massa bé el que vols ni el que es peres.

1.11. Si pogués anar en rera en el temps, tornaria ha estudiar FP?

Sí. Però també penso que després vaig fer agrònoms i crec que m'hauria anat bé fer BUP. Especialment les assignatures comuns: mates, física, química... en aquestes assignatures els professors eren molt fluixos. De fet abans era molt estrany que un alumne d'FP anés a la universitat. Més o menys un cada dos o tres anys. Ara cada any hi ha algú que hi va, això fa que els professors apretin una mica més que abans.

1.12. Li recomanaria a un amic que fes FP agrària?

T'ha d'agradar molt. Si t'agrada té les seves sortides professionals, o les pots trobar si t'espaviles una mica. Clar que moltes seran en el sector de vendes.

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. La relació teoria/pràctica era l'adequada?

Sí. Fèiem molta pràctica, però això no em dol. Fins i tot en faria més, la pràctica és bàsica, a mi personalment m'ha estat d'una gran utilitat.

2.2. Què canviaria?

No t'ho se dir, això depèn molt de cada professor, més que de la mateixa matèria, ja ho saps prou tu.

2.3. Què àrees de coneixement creu que li hauria anat bé estudiar a l'FP?

Les que et comentava abans: àrees instrumentals.

Part 4. Formació permanent

4.1. Esta d'acord amb la frase: "L'FP Contribueix a la formació permanent dels ciutadans" (art. 89.7 LGE; art 30.5 LOGSE)

No, l'FP no. Les ECAs sí, se'n fan força cursos per als pagesos.

4.2. Li agradaria tornar al seu excentre d'FP a fer algun curset de reciclatge?

Bé, per les meves circumstàncies laborals no.

4.3. Que opina de la formació permanent que rep?

Estic molt content, la veritat. El DARP té un centre de formació a Reus, el Centre de Formació i Estudis Agrorurals, és un centre molt polivalent, on podem fer propostes de cursos de formació, que generalment són acceptades.

4.4. En quins cursos està interessada la gent que treballa en el seu camp?

PAC, tot el que està relacionat amb l'administració, relacions laborals... com pots veure tot poc tècnic.

Part 5. Inserció laboral

5.1. Esta d'acord amb la frase: "L'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral / vida activa" (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí, de fet no en surten tants, i es van col·locant.

5.2. Li va servir per trobar feina, el fet de cursar FP agrària?

No, perquè per accedir al lloc que ocupo calia tenir una titulació superior.

5.3. Que li agradaria fer, professionalment en el futur?

[riu] *Continuar com ara a l'administració.*

[Com veu el futur del sector?]

En els anys 80 i 90 es va produir una reconversió que demanava únicament produir més i més, però els preus no han acompanyat. Això ens ha portat a que ara tinguem dos menes d'explotacions, d'una banda aquelles molt competitives i eficients són les que se'n sortiran i podran tirar en davant, després estan les explotacions més petites però amb una producció molt diferenciada, per exemple un formatge artesà, aquests també tenen possibilitats. El problema és fer-se un forat en el mercat, perquè hi ha de tot i moltes vegades s'ha competir també en preu. Tens el cas del préssec de qualitat, per exemple, però es que hi ha producció enorme d'aquesta mena de préssec i només els que puguin oferir un preu competitiu sobreviuran.

ANOTACIONS COMPLEMENTÀRIES: L'entrevista es realitza en el despatx en què la persona entrevistada treballa a la Delegació del DARP a Tarragona.

Núm. d'entrevista: 3

EXALUMNE QUE TREBALLA PER COMPTE D'ALTRE

Data: 14 de maig de 2003

Lloc: Centre formació professional

0.1 Hora: 11:10 (durada total 35 minuts)

0.2. Sexe: Home

0.3. Edat: 22-30 anys

0.4. Formació: FP 2 agrària, especialitat: explotacions agropecuàries

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Monitor de jardineria en una casa d'oficis

0.6. Altres dades: Abans de fer FP2 havia fet BUP i COU, va entrar directament en FP2

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Quin record guarda de la seva estada a l'FP?

Molt bo. Em va agradar tot en general.

1.2. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí. Et dona una bona base, però he après molt treballant.

1.3. Que en pensa de les instal·lacions del centre on va cursar FP agrària, ¿eren adequades?

Sí. Un 10. És el millor de tot, fins i tot camp d'esports amb gespa.

1.4. ¿Que milloraria?

Jo ho veig tot bé tal i com està ara. Per dir alguna cosa, potser ampliar els jardins...

1.5. Què opina dels professors que teníeu?

Teníem de tot, bons i dolents.

[Els professors dolents, per què ho eren?]

Per falta d'autoritat, els preniem el pèl. No explicaven prou bé. Però teníem professors molt bons, que en sabien molt.

1.6. Considera que els titulats d'FP agrària tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

Sí, troben feina molt ràpid, però fent de peó.

1.7. Per què?

Doncs per exemple, ara tothom s'està fent jardins, i es valora molt tot el tema del medi ambient.

1.8. ¿A què es dediquen els seus excompans de classe?

La majoria en empreses del sector agrari: jardins, vivers...

1.9. Socialment, els titulats en FP agrària creu que estan ben considerats?

No, els pares per exemple no ho valoren. Però en general això està canviant.

1.10. Els estudis d'FP agrària, eren el que espera?

Sí, perquè jo havia fet batxillerat i només feia les assignatures específiques. Vaig fer COU i vaig veure que això d'estudiar no era el que jo meu. El nivell a l'FP era més baix, i estudiant molt menys m'ho vaig treure.

[Perquè vas estudiar FP agrària?]

Vaig fer això perquè m'agradava l'aire lliure, la muntanya... Fa un temps vaig començar el CFGS però em vaig cansar perquè era massa teòric. Crec que el CS és massa teòric i li falta més pràctica, jo potser faria el CF per tenir el títol, però crec que no et preparen prou bé.

1.11. Si pogués anar en rera en el temps, tornaria a estudiar FP?

Sí, però començaria des de FP1, i potser continuaria fent agrònoms.

[Perquè diu que hauria començat fent FP1?]

M'hauria anat bé... els meus companys de classe que venien d'FP1 sabien més de plantes...

1.12. Li recomanaria a un amic que fes FP agrària?

Sí, en aquesta escola.

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. La relació teoria/pràctica era l'adequada?

No. Faltava pràctica aplicada a l'empresa. Quan vaig sortir i vaig començar a treballar en una empresa de jardineria anava una mica perdut.

2.2. Què canviaria?

Més pràctiques. De fet la gent que ve a fer això vol fer pràctiques, més que teoria.

2.3. Què àrees de coneixement creu que li hauria anat bé estudiar a l'FP?

Recs, botànica. Identificar plantes i arbres, que és una cosa molt important de cara a la feina.

2.4. Que eliminaria del pla d'estudis?

No sé.

2.5. Que pensa de les pràctiques en empreses?

Crec que no serveixen massa, jo no les vaig fer, però sé el que m'expliquen els que les han fet. Et fan treure herbes... fer la feina que els de l'empresa no volen fer.

Part 4. Formació permanent

4.2. Li agradaria tornar al seu excentre d'FP a fer algun curs de reciclatge?

Sí, ja he fet alguns cursos.

[En quines condicions els faria]

S'haurien de fer a última hora de la tarda.

4.3. Que opina de la formació permanent que rep?

La veritat és que podria fer més coses.

[Són interessants, els cursos que ha fet?]

En general sí que ho són.

4.4. En quins cursos està interessada la gent que treballa en el seu camp?

Esporga és molt important, gespa, recs, plagues.

Part 5. Inserció laboral

5.1. Esta d'acord amb la frase: "L'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral / vida activa" (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí.

[I per persones amb més edat, no sé, de per exemple 35 anys?]

Sí, també per ells, de fet hi ha gent gran que fa FP agrària i després es col·loquen.

5.2. Li va servir per trobar feina, el fet de cursar FP agrària?

Sí, per un professor que em va dir que necessitaven una persona.

5.3. Que li agradaria fer, professionalment en el futur?

M'agradaria ser professor, però ara em fa mandra posar-me a estudiar altre cop, si em quedo sense feina ho faré.

[També hi ha l'opció de fer estudis a l'UOC a distància]
 Per internet no, d'informàtica no en sé res.

ANOTACIONS COMPLEMENTÀRIES:

L'entrevista es realitza en un despatx del centre educatiu sense interrupcions.

Núm. d'entrevista: 4

EXALUMNE QUE TREBALLA PER COMPTE PROPI (EMPRESA FAMILIAR AGRÀRIA)

Data: 14 de maig de 2003

Lloc: Centre formació professional

0.1 Hora: 10:20 (durada total 30 minuts)

0.2. Sexe: Home

0.3. Edat: 22-30 anys

0.4. Formació: FP1 i FP 2 agrària, especialitat: explotacions agropecuàries

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Treballa com a pagès a l'explotació familiar agrària situada al Baix Camp (ametlla, horta, fruiters, hivernacles)

0.6. Altres dades: En l'actualitat col·labora amb un centre de formació com a monitor de jardineria i estudia enginyeria tècnica agrícola (URV), especialitat en indústries agràries i alimentàries.

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Quin record guarda de la seva estada a l'FP?

Va estar molt bé, perquè fèiem teoria i pràctica. Abans es feia molta pràctica, ara crec que el CF és més teòric, i crec que la gent que vol fer FP el que busca és més pràctica.

1.2. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí, però en el món laboral et foten patades per tot arreu . Quan treballes no tens experiència i l'has d'agafar amb paciència.

1.3. Que en pensa de les instal·lacions del centre on va cursar FP agrària, ¿eren adequades?

Sí. Per mi són les millors: tenen hidropònic, un capçal de recs, diferents tipus d'hivernacles. I molt de terreny, no estàs condicionat per manca de sòl.

1.4. ¿Que milloraria?

Potser res.

[que li sembla la biblioteca?]

Crec que ha tingut una mala gestió i un mal control, perquè ha tingut molts encarregats diferents, fins i tot un dia de la setmana un i un altre dia un altre encarregat. Cal comprar més llibres.

1.5. Què opina dels professors que teníeu?

D'alguns en tinc molt bon record, d'altres no massa, jo que encara estic estudiant, crec que com alguns dels professors que vaig tenir llavors no els he tingut després. Alguns, però, eren molt dolents.

1.6. Considera que els titulats d'FP agrària tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

Sí. De jardiners, en viviers... hi ha bastants sortides.

1.8. ¿A què es dediquen els seus excompanys de classe?

2 o 3 van anar a Lleida a estudiar [a l'escola d'agricultura de la UdLL] 2 estudien a Tarragona, a la URV, 2 o 3 estan en un garden, 2 o 3 estan associats al gremi de jardiners i fan de jardiners, quasi tothom està treballant en el sector, en aquesta branca

o fent de pagès. De Riudoms veníem 4, i de molts altres pobles també, això ajudava, per que fèiem colla, els de ciutat sembla que van més a la seva.

1.9. Socialment, els titulats en FP agrària creu que estan ben considerats?

No. Cada vegada la gent té coses més bèsties: màsters, doctorats [em mira i riu] ara una FP no és res, ara és un no parar d'estudiar...

1.10. Els estudis d'FP agrària, eren el que espera?

Hi havia assignatures que em van agradar molt: les pràctiques... altres no tant. Globalment estava força bé.

1.11. Si pogués anar en rera en el temps, tornaria ha estudiar FP?

Sí. Però el problema és que no t'ensenyen a estudiar, i després vas de cul a la universitat, sobre tot en les coses més teòriques. El nivell teòric és més fluix que el batxillerat.

1.12. Li recomanaria a un amic que fes FP agrària?

Sí, descaradament, que vinguis, no ho dubtaria. I que vinguis aquí a l'IES, si li interessa la jardineria.

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. La relació teoria/pràctica era l'adequada?

No, faltaven pràctiques.

2.2. Què canviaria?

Més pràctiques, però amb una teoria forta, algunes assignatures eren molt fluixes i es donaven sense aprofundir gens.

2.3. Quines àrees de coneixement creu que li hauria anat bé estudiar a l'FP?

Pels meus estudis d'ara, física i química.

2.4. Què eliminaria del pla d'estudis?

Assignatures potser no, en tot cas parts d'assignatures que eren molt repetitives.

2.5. Què pensa de les pràctiques en empreses?

Ens van donar molta canya, i va valer la pena, tothom ho hauria de fer, i crec que des de primer curs, fer les pràctiques és la millor manera de saber si aquests estudis t'agraden o no. I et serveixen per conèixer bastant com funciona tot en la realitat.

Part 4. Formació permanent

4.2. Li agradaria tornar al seu excentre d'FP a fer algun curset de reciclatge?

Sí. De fet he vingut a diferents cursos: rec, esporga, disseny, carnet d'aplicador de fitosanitaris, CAD. Veus coses noves, xerres amb la gent i aprens maneres de fer que poden ser interessants.

4.3. Què opina de la formació permanent que rep?

S'haurien de fer més coses.

4.4. En quins cursos està interessada la gent que treballa en el seu camp?

Agricultura ecològica i producció integrada podrien ser temes interessants per fer un curs. El problema és que la gent del camp és gran i no estan per cursos, i després que és gent que no està acostumada a fer massa canvis en el han fet sempre.

Part 5. Inserció laboral

5.1. Esta d'acord amb la frase: "L'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral / vida activa" (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí, sens dubte.

5.2. Li va servir per trobar feina, el fet de cursar FP agrària?

Sí.

5.3. Que li agradaria fer, professionalment en el futur?

M'agradaria treballar de forma contínua en un centre de formació, ara tinc contractes temporals... i jo ara no puc deixar de treballar, estudiar ho faig de més a més.

ANOTACIONS COMPLEMENTÀRIES:

L'entrevista es realitza en un despatx del centre educatiu sense interrupcions.

Núm. d'entrevista: 5

EXALUMNE QUE TREBALLA PER COMPTE PROPI (EMPRESA JARDINERIA)

Data: 12 de gener de 2003 (dissabte)

Lloc: Domicili particular

0.1. Hora: 17:30 (durada total 45 minuts)

0.2. Sexe: Home

0.3. Grup d'edat: 22-30

0.4. Formació: Estudis d'FPA, Tècnic d'explotació agropecuària (1991-1996)

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Paisatgisme i manteniment de jardins

0.6. Altres dades: Propietari d'una finca de 12 Ha al Tarragonès. Ha treballat 6 anys per a una empresa de jardineria del Baix Camp, fa dos anys i mig va muntar amb un amic la seva pròpia empresa de jardineria.

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Quin record guarda de la seva estada a l'FP?

Positiu.

[Per alguna raó en especial?]

Perquè m'agradava fer-ho. Sempre que fas una cosa que t'agrada tens un bon record.

[Per qui na raó va decidir fer els estudis d'FPA?]

El pare tenia una finca en El Catllar i a mi em tirava molt. La veritat és que per entrar no tenia cap raó massa especial, i després quan em vaig inscriure vaig tenir alguns problemes perquè tenien preferència els que venien de fora i es quedaven a la residència com interns, després estaven els que eren d'aquí i eren fills de pagès, però jo no era exactament fill de pagès, però per sort vaig poder entrar. Els companys de classe em preguntaven per què estudiava això si no era pagès, però la veritat és que m'agradava molt el que feia.

1.2. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

No. No exactament. No fèiem coses específiques... no sé. Fèiem 21 matèries tècniques diferents...

1.3. Què en pensa de les instal·lacions del centre on va cursar FP agrària, ¿eren adequades?

Sí. Teníem de tot, no havíem de sortir d'allí per res. Teníem maquinària bona, fins i tot recordo que vam estrenar algun tractor, i també una ensulfadora. Esporgàvem allí mateix a la finca de Mas Bové. Teníem oliveres, presseguers, hivernacles, flor, porcs, gallines... No ens desplaçàvem gaire per fer les pràctiques, només per fer visites a explotacions, cooperatives, indústries...

1.4. ¿Què milloraria?

Les infraestructures a nivell d'edifici. És com una presó, molt fred. Recordo que quan feia 5è d'EGB ens van portar allí de visita i tinc aquell record d'edifici fred.

1.5. Què opina dels professors que teníeu?

Eren bons tècnics. Ben preparats. Nosaltres no els fèiem massa cas, em sembla.

[A què es refereix?]

Doncs a què potser no estàvem massa motivats amb el que fèiem.

[Per què?]

Per les coses típiques de l'edat. Quan tens 14 ò 15 anys tampoc estàs massa motivat pels estudis, t'interessen més altres coses de la canalla. Segur que si ho fes ara estaria més pel que em dèiem.

[La mitja dels professors era bona...]

Sí, la mitja era correcta. Hi havia de molt bons, per exemple el professor de porcícultura era un crac.

1.6. Considera que els titulats d'FP agrària tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

No.

[1 minut de silenci]

1.7. Per què?

He sigut molt directe. Però allí estava clar que el que t'explicaven t'havia de servir per portar la teva finca. De fet, per entrar al centre calia tenir una explotació a la família. No crec que això passi en altres sectors. No crec que per ser electricista et calgui tenir un negoci d'electricitat.

1.8. ¿A què es dediquen els seus excompans de classe?

Ara em venen al cap 3 ò 4 companys amb els que tenim força contacte, mira un fa de pagès, un es dedica a vendre productes fitosanitaris i l'altre està a la cooperativa de Gandesa.

[Sembla que estan vinculats al sector]

Sí, la veritat és que sí.

1.9. Socialment, els titulats en FP agrària creu que estan ben considerats?

El tema del prestigi social no em preocupa gens. Passo molt d'això. Suposo que si vols demanar feina en una empresa d'informàtica i dius que has fet FPA, doncs no et donen la feina... i si vols prestigi social suposo que val més que et dediquis a estudiar altres coses...

[Hi havia moltes noies a classe?]

Els primers anys cap ni una, fins el tercer any no van començar a venir noies, dos o tres.

1.10. Els estudis d'FP agrària, eren el que esperava?

Sí. Fins i tot més coneixements dels que esperava... però molts no els he fet servir més. Per exemple gestió o legislació.

1.11. Si pogués anar enrere en el temps, tornaria ha estudiar FP?

Sí, ja crec que sí.

[La mateixa especialitat?]

Jardineria. I sobre tot forestal.

1.12. Li recomanaria a un amic que fes FP agrària?

Sí, em va agradar, i si coneix una mica de que va això i s'informa li pot agradar molt.

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. La relació teoria/pràctica era l'adequada?

Sí. Per exemple 4t i 5è eren molt tècnics i et servien per especialitzar-te més.

2.3. Quines àrees de coneixement creu que li hauria anat bé estudiar a l'FP?

Botànica sí. I també informàtica, el que vam estudiar llavors ara ja no serveix per a res... i em trobo que no tinc ni idea. I com es munta una empresa, que és bàsic avui dia.

2.4. Què eliminaria del pla d'estudis?

Crec que era correcte. Potser hi havia coses que no m'agradaven però que sempre són útils.

[Per exemple?]

No t'ho sé concretar, però les coses més teòriques en general no m'agradaven tant com les més pràctiques. Clar que em diràs que totes són importants, i crec que tens raó.

2.5. Que pensa de les pràctiques en empreses?

Depèn d'on et toqui anar, de quina empresa sigui i de quin lloc ocupis. Quan treballava a l'empresa de jardineria feia d'encarregat, i a vegades havíem tingut 5 ò 6 nois fent pràctiques amb nosaltres, i el "Jefe" em deia que els fes treballar com si fos un més... o sigui posar-los a treure males herbes cada dia, si calia. I així em sembla que així no s'aprèn massa.

Part 4. Formació permanent

4.1. Esta d'acord amb la frase: "L'FP Contribueix a la formació permanent dels ciutadans" (art. 89.7 LGE; art 30.5 LOGSE)

No.

4.2. Li agradaria tornar al seu excentre d'FP a fer algun curset de reciclatge?

No tinc temps d'anar. Si tingués temps hi aniria. Sobre tot per estar en contacte amb gent que es dedica a això i veure cap a on tiren les coses.

4.3. Que opina de la formació permanent que rep?

No rebo cap formació. M'agradaria, i de fet, amb el meu soci, hem dit que l'any que ve ens hem de posar a fer algun curs o alguna cosa.

4.4. En quins cursos està interessada la gent que treballa en el seu camp?

Depèn de cadascú. A mi m'interessaria fer un curs d'esporga en altura, i d'esporga de palmeres que és un tema que porto ara. I potser conreus experimentals... per introduir coses noves. Informàtica també.

[Altres persones m'han comentat també el tema de l'esporga]

Ara mateix no crec que a tot el Tarragonès puguis trobar a ningú que t'esporgui una olivera. Jo fa 4 anys que vaig amb un senyor que m'ha ensenyat a fer-ho, a vegades em diu: "noi, deixem la feina i ens dediquem a fer d'esporgadors, que feina no ens faltarà", té raó. Ahir vaig estar esporgant 25 oliveres en casa d'un amic, i una estona després tenia 4 pageses que em demanaven que anés a esporgar les seves oliveres... El que m'interessaria és anar a Elx i fer un curs i tenir un títol oficial i aprendre algunes coses que encara no sé.

Part 5. Inserció laboral

5.1. Esta d'acord amb la frase: "L'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral / vida activa" (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

No crec que en el sector agrari això sigui del tot cert, és un sector en retrocés.

5.2. Li va servir per trobar feina, el fet de cursar FP agrària?

No. Vaig començar una mica per casualitat, perquè una persona em coneixia i em va fer entrar en l'empresa... de totes maneres crec que avui dia no fa falta cap títol per treballar en el sector, no et demanen res.

5.3. Que li agradaria fer, professionalment en el futur?

En el futur?

[suposem que ens trobem d'aquí 10 anys]

Potenciar l'empresa que vaig muntar fa 2 anys i fer algunes inversions en la finca per treure més rendiment que el que trec ara. A l'empresa m'agradaria tenir dos o tres persones treballant i jo fent més feines de coordinació i disseny de jardins, fent projectes i tal...

ANOTACIONS COMPLEMENTÀRIES: L'entrevista té lloc en el domicili particular de l'entrevistador, amb un ambient molt distès, sense interrupcions.

Núm. d'entrevista: 6

EXALUMNE QUE TREBALLA PER COMPTE PROPI (EMPRESA FAMILIAR AGRÀRIA)

Data: 6 de març de 2003

Lloc: Domicili particular de la persona entrevistada

0.1 Hora: 14:00 (durada total: 35 minuts)

0.2. Sexe: Home

0.3. Grup d'edat: 31-50

0.4. Formació: Titulat FPA, capatàs agrícola

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Agricultor a temps complet a l'explotació familiar a l'Alt Camp.

0.6. Altres dades: A l'explotació conreen horta, en un poble on majoritàriament hi ha avellaners.

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Quin record guarda de la seva estada a l'FP?

Els records són bons, però abans es feia, a Mas Bové, només fins a 4rt, per fer 5è calia anar a altre centre.

1.2. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí, bastant.

1.3. Què en pensa de les instal·lacions del centre on va cursar FP agrària, ¿eren adequades?

Home, d'aquella manera. Ara estan millor. Quan vaig estar jo hi havia pocs hivernacles, conreus hidropònics, control electrònic de les instal·lacions... però ara això ha canviat.

1.5. Què opina dels professors que teníeu?

Els professors estaven bé, potser hi havia algú que no tant, que ara ja no hi deu ser perquè s'ha jubilat, però en general crec que bé.

1.6. Considera que els titulats d'FP agrària tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

Sí.

1.7. Per què?

Perquè la majoria treballa a casa, i a casa no et falta feina, no teníem que buscar la feina fora.

1.8. ¿A què es dediquen els seus excompanys de classe?

La majoria s'està a casa seva, fent de pagès. Un crec que està fent revisions en una OPA de fruits secs. Dos van continuar estudiant, un està de professor i l'altre porta la finca de casa.

1.9. Socialment, els titulats en FP agrària creu que estan ben considerats?

Jo no li explico a ningú... Si ets bo ets bo. Els d'FPA sempre ho hem de demostrar.

[En general, creu que una finca portada per un exalumne d'FPA creu que està millor portada que una d'una persona que no ha fet aquests estudis?]

Depèn més de la persona que dels estudis, la base sempre hi és.

1.10. Els estudis d'FP agrària, eren el que esperava?

Sí, eren el que m'esperava.

1.11. Si pogués anar enrere en el temps, tornaria ha estudiar FP?

No ho sé... vaig entrar en l'FPA després de fer 2n de BUP, ara potser faria una altra especialitat, per treballar en altre lloc. Ho potser aniria a una escola on es fes més horta, perquè allí d'horta poc...

1.12. Li recomanaria a un amic que fes FP agrària?

Sí, a Mas Bové o a altra escola, en funció dels cultius que tingui.

Part 2. Valoració àrees de coneixement
--

2.1. La relació teoria/pràctica era l'adequada?

Sí. Hi havia més teoria que pràctica, però deien que la pràctica ja l'aprendries quan treballassis.

[Els llibres de text estaven bé?]

No en teníem, donaven fotocòpies i dossiers que estaven prou bé.

2.2. Què canviaria?

Estava tot prou bé.

2.3. Quines àrees de coneixement creu que li hauria anat bé estudiar a l'FP?

El problema era que eren especialistes en arbres, pomeres, pereres... i nosaltres vam treure els avellaners fa 18 o 20 anys, més o menys quan jo vaig sortir de l'escola. Nosaltres fem horta, i llavors allí d'horta se'n feia molt poca.

2.5. Que pensa de les pràctiques en empreses?

Estan molt bé. Nosaltres ja fèiem alguna cosa, però no massa. Jo vaig estar en un garden, i em vaig passar el temps fent estagues per a planters. Ara està millor, nosaltres hem tingut un noi aquí un dia a la setmana, 4 mesos. Això està bé perquè

pots anar veien com evolucionen els conreus al llarg de l'any, que és el realment interessant.

Part 4. Formació permanent

4.1. Esta d'acord amb la frase: "L'FP contribueix a la formació permanent dels ciutadans" (art. 89.7 LGE; art 30.5 LOGSE)

Sí, crec que sí. Jo de fet he fet algun curs.

4.2. Li agradaria tornar al seu excentre d'FP a fer algun curset de reciclatge?

Sí, clar, com t'he dit he anat a fer alguna cosa.

[quin és el condicionant més important, per fer un curs en un centre d'FPA?]

Segons l'època de l'any i l'horari. Hauria de ser entre 6 i 10 de la nit, i a l'hivern, quan el dia allarga és més difícil, perquè hem de treballar, a vegades fins i tot quan es fa fosc encara treballem...

4.3. Que opina de la formació permanent que rep?

[Qui creu que l'hauria d'organitzar?]

Ara ho fa el DARP a les escoles de capacitació agrària, i estan prou bé.

4.4. En quins cursos està interessada la gent que treballa en el seu camp?

He fet un curs de fertirrigació d'hidropònics. A mi en principi m'interessa tot el que sigui relacionat amb l'horticultura. Cadascú està més o menys interessat en el que fa.

[I temes de subvencions, gestió econòmica... ?]

No. Això ho porten a Unió.

Part 5. Inserció laboral

5.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral / vida activa" (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí, en jardineria i finques grans. Si no tenen terra ho tenen més difícil per treballar.

5.2. Li va servir per trobar feina, el fet de cursar FP agrària?

Sí, però jo em vaig quedar a casa.

[Si tingués que contractar a deus persones, en igualtat de condicions, agafaria a un titulat d'FPA?]

Si demana més sou no. Els únics sous que podem pagar és el dels immigrants.

5.3. Que li agradaria fer, professionalment en el futur?

Continuar amb el que fem ara, perquè no ens va massa malament. Però tot està molt apretat. Els preus que et paguen són els mateixos de fa 30 anys i en canvi tot està el doble de car. El gasoil està pels núvols, els fitosanitaris, adobs... si fas un tractament demés ja no et quadren els diners.

ANOTACIONS COMPLEMENTÀRIES: L'entrevista es realitza en el domicili de la persona entrevistada, al final de la conversa s'afegeix el germà gran (un any més) i el pare, amb tots tres es manté una conversa distesa sobre la situació del món rural. Al poble, on hi ha uns 50 ò 60 agricultors, ells són pràcticament els únics que viuen en exclusiva de la seva finca, la resta de gent, en general gran, té avellaners, en finques petites, menors d'una hectàrea. La mida petita de les finques facilita que vinguin per construir segones residències per gent de ciutat, cosa que encareix molt el preu del sòl. Els agricultors no volen arrencar els avellaners i la reconversió del sector és molt difícil.

Annex F2: Entrevistes alumnes FPA

Num. d'entrevista: 7

ALUMNE MEMBRE DEL CONSELL ESCOLAR

Data: 14 de maig de 2003

Lloc: Centre de formació professional

0.1 Hora: 9:40

0.2. Sexe: Home

0.3. Edat: 22-30 anys

0.4. Formació: Ha fet algun curs de formació ocupacional no relacionat amb el sector.

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Estudiant 2n curs CFGS Gestió i Organització dels recursos naturals i paisatgístics.

0.6. Altres dades: Membre del consell escolar del centre, prové del món rural, ha treballat 3 anys en jardineria.

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Està content d'estar en aquest centre?

Sí, perquè he madurat com a persona i pels coneixements que he adquirit, jo vaig venir a aquest centre perquè m'interessava i estic content.

1.2. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE), és a dir: pensa que el que aprèn és el que necessita el sector?

Sí, el que passa és que en CF és complicat, per què toques producció, medi ambient, disseny... i has de ser una mica autodidacta i anar triant el que més t'interessa i motiva. Però moltes de les sortides són de peó...

1.3. Què en pensa de les instal·lacions del centre on cursa FP agrària, ¿són les adequades?

Sí, crec que les instal·lacions són molt bones.

1.4. ¿Què milloraria?

Potser el tema del transport públic per poder venir a classe.

1.5. Què opina dels professors que té?

Hi ha de tot. Molts agafen la postura: ja està bé tot, i són un poc passius.

1.6. Considera que els titulats d'FP agrària, tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

Sí. Més en jardineria. És el camp amb més demanda. En temes forestals no hi ha tanta demanda. També molts treballen com autònoms.

1.7. Per què?

Fa un temps que la jardineria té molta tirada, pels ajuntaments, hotels, comunitats de veïns, que volen tenir l'entorn cuidat.

1.8. ¿A què es dediquen els alumnes que van acabar l'any passat?

Treballar en empreses de jardineria, vivers, altres estan estudiant enginyeria, alguns preparen oposicions d'agent rural o bomber...

1.9. Socialment, estan ben considerats?

No. És una feina molt hippie. S'hauria de canviar el nom del centre: Escola de Paisatgisme. A la gent, quan els expliques que fas, els hi agrada molt, pel tema del contacte amb la natura i tot això... però se li hauria de donar més importància als estudis.

1.10. Els estudis d'FP agrària, eren el que espera?

Sí. Algun tema no el toques tan profundament com esperava, donen només pinzellades, crec que s'hauria d'aprofundir en moltes coses, però en un any és molt difícil. Falten hores per fer més coses, s'hauria d'allargar un any el CF.

1.11. Si pogués canviar de branca d'FP (anar a electrònica o administració d'empreses, per exemple), ho faria?

Sí, potser a belles arts.

1.12. A un amic què volgués fer aquest cicle formatiu d'FP, l'animaria a fer-ho?

Sí, de fet ja li he dit a algú. El problema és que a Catalunya hi ha tres escoles, per exemple, la de Santa Coloma és més de forestal, aquesta nostra és més de jardineria.

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. La relació teoria/pràctica es l'adequada?

Molta gent que ve a fer el CFGS no ha fet abans el GM, i llavors els hi falta pràctica, el GM és molt més pràctic.

2.2. Què canviaria?

En el GS s'haurien d'introduir més pràctiques, però això és impossible sense allargar un any el CF.

2.3. Què àrees de coneixement creu que li aniria bé estudiar a l'FP?

Aprofundir molt més en temes de recs i disseny de jardins.

2.4. Què eliminaria del pla d'estudis?

Res, tot és bo saber-ho.

2.5. Què pensa de les pràctiques en empreses?

Bé, molt positives, el granet que et falta per acabar de completar coses.

Part 3. Formació i motivació prèvia

3.1. La majoria d'alumnes provenen del medi rural?

70 % de ciutat i el 30 % restant de món rural. Crec que es nota molt la diferència, en coses de sentit comú: orientació respecte el sol, tipus de conreus... coneixements generals del medi rural que tu tens i ells no.

3.3. Els alumnes tenen coneixements previs (bon nivell en general)?

N'hi ha que no, són excursionistes, escaladors, gent de cap de setmana, i tenen això idealitzat.

3.5. Els alumnes estan motivats pel que fan?

El 60 % no, perquè això no és el que pensaven. És el que et deia, són de ciutat, urbans, i això de la natura, l'agricultura, els boscos, doncs ho tenen idealitzat.

3.6. Per què pensa que la gent vol fer aquest cicle d'FP?

Pels paisatges, els boscos, la fauna, per ser guies de muntanya, per estar en cases de colònies...

Part 5. Inserció laboral

5.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral / vida activa" (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

A la llarga sí, però ara la figura del CF no existeix en les empreses, no hi ha un punt intermedi entre el peó i el enginyer. A Canàries, on vam estar fa poc de visita, els temes tècnics els porten els tècnics titulats en FP.

5.2. Creu que li servirà per trobar feina, el fet de cursar FP agrària?

Sí, sóc optimista, però no sé si serà una feina exactament de tècnic.

5.3. Que li agradaria fer, professionalment en el futur?

Continuar estudiant i ampliar coneixements, pel gust d'estudiar. Em plantejo anar a Lleida a fer enginyeria forestal o agrònoms, no sé, però jo vull fer paisatgisme i a Lleida com a molt fas un quadrimestre en tota la carrera.

5.4. En quin lloc li agradaria treballar?

Tipus de feina: tècnica, relacionat amb el que he estudiat.

Comarca/província: A prop de casa meva, al Pla d'Urgell, al Pallars Jussà...

5.5. Estaria disposat a treballar fora de Tarragona / Catalunya?

Sí, perquè no?

ANOTACIONS COMPLEMENTÀRIES:

L'entrevista es realitza en un despatx del centre educatiu sense interrupcions, s'estableix una relació franca entre la persona entrevistada i l'entrevistador.

Núm. d'entrevista: 8**ALUMNE CFGM VIA D'ACCÉS ESO**

Data: 21 de maig de 2003

Lloc: Centre formació professional

- 0.1. Hora: 10:25 (20 minuts de durada)
 0.2. Sexe: Home
 0.3. Grup d'edat: 18-21 anys
 0.4. Formació: Alumne procedent de l'ESO
 0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Estudiant CFGM jardineria
 0.6. Altres dades:

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Està content d'estar en aquest centre?

Todo me gusta: el ambiente, los profes... somos poca gente en clase y se está muy bien.

1.2. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE), és a dir: pensa que el que aprèn és el que necessita el sector?

Sí, pero creo que hace falta un poquillo más de práctica, en dos años no da para mucho.

1.3. Què en pensa de les instal·lacions del centre on cursa FP agrària, ¿són les adequades?

Sí, están muy bien.

1.4. ¿Què milloraria?

Mejoraría el transporte. Yo vengo de fuera, y el transporte está muy mal.

1.5. Què opina dels professors que té?

Bien. El 90 % me gusta mucho. Alguno no tanto.

1.6. Considera que els titulats d'FP agrària, tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

Sí.

1.7. Per què?

Por ahora falta gente para trabajar en jardinería.

1.8. ¿A què es dediquen els alumnes que van acabar l'any passat?

Alguno en su propia empresa, muchos se colocaron con la bolsa de trabajo de la escuela. Hay más demanda de gente, que gente que salga.

1.9. Socialment, estan ben considerats?

No. Están mejor vistos los que hacen bachillerato y también los del CFGS.

[A què creu que es deu això?]

Porque los de bachillerato van luego a la universidad y los de CFGM no podemos.

1.10. Els estudis d'FP agrària, eren el que esperava?

Sí.

1.11. Si pogués canviar de branca d'FP (anar a electrònica o administració d'empreses, per exemple), ho faria?

No.

1.12. A un amic què volgués fer aquest cicle formatiu d'FP, l'animaria a fer-ho?

*Sí. Que viniera aquí, en Cataluña solo hay dos colegios como este, y este aparte está muy bien.***Part 2. Valoració àrees de coneixement**

2.1. La relació teoria/pràctica es l'adequada?

Sí.

2.2. Què canviaria?

Quizás aplicar la teoría a la práctica un poco más. Por ejemplo en topografía hacemos mucha teoría y poca práctica.

2.3. Què àrees de coneixement creu que li aniria bé estudiar a l'FP?

Inglés y un poco de latín, por el nombre de las plantas y los términos científicos de botánica.

[Que opina de la informàtica, creu que hauria de tenir més hores?]

La informática ahora está muy bien.

2.4. Què eliminaria del pla d'estudis?

Creo que todo me va a venir bien.

[Que li sembla FOL?]

FOL está bien, aprendes cosas interesantes.

2.5. Què pensa de les pràctiques en empreses?

Muy bien. Yo estuve muy bien.

[Perquè creu que li van servir?]

Para mejorar en todo. El hombre que estaba conmigo me ayudo mucho, y me enseñó muchas cosas. También para encontrar trabajo, creo que en la misma empresa.

Part 3. Formació i motivació prèvia

3.1. La majoria d'alumnes provenen del medi rural?

De mi clase casi todos de Reus.

[Creu que si un alumne ve del medi rural o de ciutat, es nota alguna diferència?]

No, no creo que haya diferencias.

3.3. Els alumnes tenen coneixements previs (bon nivell en general)?

Sí. Los que vienen de trabajar en empresas de jardinería ya saben cosas, los que vienen de ESO o bachillerato no.

3.5. Els alumnes estan motivats pel que fan?

Sí. La clase exige bastante a los profesores, y hablamos bastante con ellos de las cosas que más nos interesan o si hay algo que no has entendido bien.

3.6. Per què pensa que la gent vol fer aquest cicle d'FP?

Por que les gusta, o por que ven salidas para trabajar.

[I vostè en concret?]

A mi por que me encantan las plantas.

Part 5. Inserció laboral

5.2. Creu que li servirà per trobar feina, el fet de cursar FP agrària?

Puede que sí o que no, pero espero que sí.

5.3. Que li agradaria fer, professionalment en el futur?

El año que viene el CFGM de intensivos, hacer el GS me gustaría pero es muy duro. Mi objetivo sería hacer una carrera i trabajar como monitor en una casa de colonias o una cosa parecida, hacer el módulo de actividades físico-deportivas del medio natural.

5.4. En quin lloc li agradaria treballar?

Tipus de feina: *Monitor en un centre de lleure, o parc natural...*

Comarca/província: *Donde sea*

5.5. Estaria disposat a treballar fora de Tarragona / Catalunya?

Sí.

ANOTACIONES COMPLEMENTÀRIES:

Núm. d'entrevista: 9

ALUMNE CFGS

Data: 21 de maig de 2003

Lloc: Centre formació professional

0.1. Hora: 9:50 (35 minuts de durada)

0.2. Sexe: Home

0.3. Grup d'edat: 22-30 anys

0.4. Formació: Alumne procedent FP agrària (pla antic)

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Estudiant CFGS

0.6. Altres dades:

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Està content d'estar en aquest centre?

Ni sí, ni no, un punto medio. Creo que se podría aprender más.

[A es refereix?]

Se debería mejorar la organización y la estructura de las clases. Profes que no se organizan las clases, y no están preparados. Dicen que les ha tocado dar la asignatura y que hacen lo que pueden, ya ves que este va ser el tono de mis respuestas.

1.2. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE), és a dir: pensa que el què aprèn és el que necessita el sector?

Creo que en una empresa te pueden coger tanto si has hecho el CF como si no. No sales bien preparado.

1.3. Què en pensa de les instal·lacions del centre on cursa FP agrària, ¿són les adequades?

Sí, están bastante bien. Hay invernaderos, y suficiente espacio para hacer prácticas

1.4. ¿Què milloraria?

Pondría un gimnasio. La biblioteca es un poco escasa, y el tema del transporte, que no está bien solucionado.

1.5. Què opina dels professors que té?

Mira, el 20 ò 25 % son buenos, el resto, 80 % son menos buenos...

1.6. Considera que els titulats d'FP agrària, tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

Sí.

1.7. Per què?

De jardinero sí, pero de peón para currar. De forestal no, tienes que hacer opos o que te coja un ayuntamiento o así.

1.8. ¿A què es dediquen els alumnes que van acabar l'any passat?

No conozco demasiados. Alguno está de bombero, un par fueron a la universidad...

1.9. Socialment, estan ben considerats?

Cuando les explico a mis amigos que tengo un examen se ríen, porque se lo toman a cachondeo, como si fuese muy fácil aprobar, como si no hiciese falta estudiar. Para la gente son unos estudios de FP y ya está.

[La seva família més directa, que en pensa?]

Mis padres lo ven bien.

1.10. Els estudis d'FP agrària, eren el que esperava?

No. Me los esperaba mejores a nivel de aprendizaje, a nivel práctico solo hacemos jardinería. Hay muy pocas salidas al monte, a empresas...

1.11. Si pogués canviar de branca d'FP (anar a electrònica o administració d'empreses, per exemple), ho faria?

Yo aprobaría el COU y me iría a la universidad, o quizás me lo pensaría.

[Per què va decidir venir aquí?]

Un amigo me lió un poco, sin tener yo las ideas muy claras. Me llevé in chasco...

1.12. A un amic què volgués fer aquest cicle formatiu d'FP, l'animaria a fer-ho?

Que aquí no viniera. Aquí aprendes más que en la calle, pero te cogen en cualquier empresa i puedes aprender más...

Part 2. Valoració àrees de coneixement
--

2.1. La relació teoria/pràctica es l'adequada?

No, hay demasiada teoría.

2.2. Què canviaria?

Más salidas al campo, ver lo que estás estudiando.

2.3. Què àrees de coneixement creu que li aniria bé estudiar a l'FP?

Selvicultura tendría que ser más fuerte. Introducir riego, porque las prácticas que hacemos son de jardinería y no nos enseñan a instalar un riego. Quizás inglés... informática es básico.

2.4. Què eliminaria del pla d'estudis?

Cinegética. FOL.

2.5. Què pensa de les pràctiques en empreses?

Las tenía convalidadas. Pero creo que hay de todo... en algunos sitios aprovechas mucho el tiempo y aprendes cosas.

Part 3. Formació i motivació prèvia

3.1. La majoria d'alumnes provenen del medi rural?

Hay gente de todo.

3.2. No: d'on provenen?

50 % de cada.

3.3. Els alumnes tenen coneixements previs (bon nivell en general)? [Es nota alguna diferència segons la seva procedència, és a dir, si viuen en una ciutat o no?]

Se nota un poco. Los de pueblo tienen el tema un poco tocado. Pero en general la materia previa todos la llevamos más o menos igual. También hay gente que tiene mucho interés por el tema y ha leído libros, o ha hecho algún cursillo...

3.5. Els alumnes estan motivats pel que fan?

No, por el desengaño del tipo de estudios, creo que mi clase está muy desmotivada, los profesores tendrían que motivarnos más haciendo los temas más interesantes y organizándolos mejor.

3.6. Per què pensa que la gent vol fer aquest cicle d'FP?

Quizás por el tema forestal, es gente que le gusta mucho la montaña, los árboles... y luego ven que los profes no están todo lo preparados que deberían estar...

Part 5. Inserció laboral

5.2. Creu que li servirà per trobar feina, el fet de cursar FP agrària?

No. Yo a esto no me quiero dedicar. Yo quiero ser bombero. Pero supongo que trabajo si encuentras, quiero pensar que si.

5.3. Què li agradaria fer, professionalment en el futur?

Si no me saco las opos de bombero, pues a lo mejor entro de bombero en Repsol.

5.4. En quin lloc li agradaria treballar?

Tipus de feina: *Bombero*

Comarca/província: *Reus*

5.5. Estaria disposat a treballar fora de Tarragona / Catalunya?

No.

ANOTACIONS COMPLEMENTÀRIES: L'entrevista té lloc en un despatx del centre educatiu, on no som interromputs en cap moment, s'estableix un clima de confiança i cordialitat amb la persona entrevistada.

Núm. d'entrevista: 10

ALUMNE CFGS

Data: 21 de maig de 2003

Lloc: Centre formació professional

0.1. Hora: 10:45 (30 minuts de durada)

0.2. Sexe: Home

0.3. Grup d'edat: 22-30 anys

0.4. Formació: Alumne procedent de FP (pla antic) d'altra família professional

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Estudiant CFGS

0.6. Altres dades: Treball eventual com educador mediambiental

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Està content d'estar en aquest centre?

Sí. M'agrada l'ambient i el professorat.

1.2. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE), és a dir: pensa que el què aprèn és el que necessita el sector?

Sí. En teoria sí. Però el CS està partit en dos: una part més de jardineria i una part més forestal.

1.3. Què en pensa de les instal·lacions del centre on cursa FP agrària, ¿són les adequades?

Sí. Molt bé. Molt d'espai. Llàstima que no tinguem bosc.

1.4. ¿Què milloraria?

El tema del transport.

1.5. Què opina dels professors que té?

Estic molt content. També perquè som pocs alumnes a classe i tenim força confiança amb els professors. Crec que el 70 % són molt bons.

1.6. Considera que els titulats d'FP agrària, tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

En quan al CS, és més fàcil trobar feina en una empresa de jardineria o en un ajuntament que en el tema forestal.

1.7. Per què?

Perquè aquí pràcticament no hi ha bosc. Però crec que cal saber de tot i agafar el xapo si cal. Però moltes vegades no et valoren els estudis que tens i el sou és bastant baix.

1.8. ¿A què es dediquen els alumnes que van acabar l'any passat?

L'any passat vaig fer el GM i la majoria està treballant en empreses del sector.

1.9. Socialment, estan ben considerats?

Jo em vaig donar compte de la necessitat de tenir estudis quan estava treballant, i clar jo m'ho valoro molt el fet d'estudiar perquè vinc del món laboral. No és fàcil posar-se a estudiar de gran.

1.10. Els estudis d'FP agrària, eren el que esperava?

Sí, però hi ha molt de canvi entre el CM i el CS, que és més elevat.

1.11. Si pogués canviar de branca d'FP (anar a electrònica o administració d'empreses, per exemple), ho faria?

No, jo tinc molt clar que faig el que vull, el que més m'agrada. M'agradava fer això o alguna cosa de mediambient, però de mediambient no hi ha CF.

1.12. A un amic què volgués fer aquest cicle formatiu d'FP, l'animaria a fer-ho?

Sí, però que tingués clar si vol fer jardineria o forestal. Crec que està prou bé fer mig i mig.

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. La relació teoria/pràctica es l'adequada?

Sí. Per ara sí, jo faig el primer any, i primer és més de formació.

2.2. Què canviaria?

Per ara res.

2.3. Què àrees de coneixement creu que li aniria bé estudiar a l'FP?

Impacte ambiental, contaminació d'aigües. També estaria fer informàtica, però fora d'horari escolar, perquè hi ha gent que sap molt i altres que no tenen ni idea. Llavors haurien de ser cursos voluntaris amb diferents nivells.

2.4. Què eliminaria del pla d'estudis?

Tot està bé. FOL també.

2.5. Què pensa de les pràctiques en empreses?

Estan molt bé, perquè veus l'aplicació pràctica de les coses teòriques, o coses que en la teoria es fan d'una manera, doncs a l'hora de la pràctica és molt diferent...

Part 3. Formació i motivació prèvia

3.1. La majoria d'alumnes provenen del medi rural?

Hi ha de tot.

3.3. Els alumnes tenen coneixements previs (bon nivell en general)?

No, a la meua classe a vegades sembla 4t d'ESO, amb alumnes que no escolten al professor, parlen...

[Veü alguna diferència amb els alumnes que provenen del medi rural?]

Hi ha una mica de diferència, en quant a agafar les eines, conèixer més plantes...

3.5. Els alumnes estan motivats pel que fan?

Sí, però crec que es dediquen poc a estudiar...

3.6. Per què pensa que la gent vol fer aquest cicle d'FP?

A la gent li atrau el medi ambient, perquè els hi agrada, perquè no saben que fer... Jo en particular perquè m'agrada el medi ambient, la jardineria, el tema forestal...

Part 5. Inserció laboral

5.2. Creu que li servirà per trobar feina, el fet de cursar FP agrària?

Sense estudis també trobaries feina, però amb titulació tens les portes obertes, per exemple si vols entrar en l'administració és un requisit.

5.3. Que li agradaria fer, professionalment en el futur?

M'agradaria treballar del que estic estudiant, també fer oposicions d'agent forestal o mosso d'esquadra (per treballar en temes de contaminació i defensa del medi ambient). Crec que està força bé ser funcionari.

5.4. En quin lloc li agradaria treballar?

Comarca/província: Ribera d'Ebre

5.5. Estaria disposat a treballar fora de Tarragona / Catalunya?

Sí.

ANOTACIONS COMPLEMENTÀRIES:

Núm. d'entrevista: 11

ALUMNE MAJOR DE 30 ANYS, ATURAT QUE PROVÉ DEL SECTOR

Data 9 de maig de 2003 (divendres)

Lloc: Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia

0.1 Hora: 9:30 (durada total 30 minuts)

0.2. Sexe: Dona

0.3. Edat: 31-50 anys

0.4. Formació: Estudis previs, no formals, de jardineria

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Aturada, amb feines temporals en la branca de la jardineria

0.6. Altres dades: La persona entrevista ha treballat durant 10 anys en empreses de jardineria, en creació i manteniment de jardins

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Està content d'estar en aquest centre?

Sí, por que he ampliado conocimientos.

1.2. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE), és a dir: pensa que el què aprèn és el que necessita el sector?

Sí, pero... tampoco te valoran como técnico. También depende de lo que hacías antes, esto es como hacer un master para ampliar conocimientos, aquí hay gente que proviene de otros estudios muy dispares, creo que si no tienes experiencia previa vas un poco perdida, i lo tienes más bien idealizado, también en función de la edad, yo voy al grupo de tarde-noche, los que vienen por la mañana son más jóvenes.

1.3. Què en pensa de les instal·lacions del centre on cursa FP agrària, ¿són les adequades?

Sí.

1.4. ¿Què milloraria?

Las instalaciones están bastante bien, incluso muy bien, y el lugar es muy agradable. La biblioteca es muy simple, pequeña y mal dotada.

1.5. Què opina dels professors que té?

Algunos muy bien y otros mal. Dos o tres bastante mal, porque no saben, o no saben explicar.

1.6. Considera que els titulats d'FP agrària, tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

No lo sé. La gente que está estudiando este CF está muy desorientada.

1.7. Per què?

No queremos trabajar de peones de jardinería. Supongo que es utópico querer trabajar en el diseño de jardines, es difícil obtener un buen trabajo, sobretodo si tienes expectativas altas, sino, creo que es fácil. Mucha gente va al mundo forestal: planes de gestión forestal, agentes rurales, bomberos...

1.8. ¿A què es dediquen els alumnes que van acabar l'any passat?

Un chico y una chica que conozco trabajan en Els Ports de Besseit, en el parque natural, como técnicos.

1.9. Socialment, estan ben considerats?

Sí, sobre todo el grado superior, en muchos sitios prefieren a un técnico que haya hecho un CFGS que a uno que provenga de la universidad, por que nosotros tenemos un componente de conocimientos prácticos mayor, y a nivel teórico estamos más o menos como los ingenieros técnicos forestales, pero también pagan menos.

1.10. Els estudis d'FP agrària, eren el que espera?

Sí. Bueno, más o menos. Pero me tenía que decidir entre ingeniería y esto. Yo quería hacer paisajismo, pero no se puede hacer en Tarragona, y de hecho no son unos estudios homologados, y este CF es lo que más se le parece.

1.11. Si pogués canviar de branca d'FP (anar a electrònica o administració d'empreses, per exemple), ho faria?

No.

1.12. A un amic què volgués fer aquest cicle formatiu d'FP, l'animaria a fer-ho?

Sí. Creo que si estás en el sector de la jardinería, paisajismo, ordenación del territorio, etc. es necesario hacer un CF de estas características.

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. La relació teoria/pràctica és l'adequada?

Sí, para mi desde luego, por que yo ya tenía mucha práctica, y me faltaba la parte teórica, pero los de mi clase prefieren las prácticas.

2.2. Què canviaria?

Creo que ya está bien.

2.3. Què àrees de coneixement creu que li aniria bé estudiar a l'FP?

Paisajismo encuentro que queda vacío, se en foca globalmente, pero habría que hacerlo de forma más concreta y sistemática

2.4. Què eliminaria del pla d'estudis?

Formación laboral, con dos meses bastaría. Es muy teórica, y no me sirve para nada, sobre todo si eres adulto y más o menos conoces el mundillo laboral.

2.5. Què pensa de les pràctiques en empreses?

Yo las tengo convalidadas. Pero por lo que sé depende de donde las hagas. Creo que el principal problema es que deberían pagarte como mínimo los gastos que te originan, como el transporte, la estancia, la comida...

Part 3. Formació i motivació prèvia

3.1. La majoria d'alumnes provenen del medi rural?

No.

3.2. No: d'on provenen?

Vienen de muchos sitios. Algunos han hecho historia del arte (bastante críticos con la escuela), algunos joyería, o han empezado otras carreras y han cambiado a este CF, por ejemplo un chico que había empezado ingeniería.

3.3. Els alumnes tenen coneixements previs (bon nivell en general)?

El nivel de los alumnos más jóvenes, que no provienen del sector, o no han trabajado en el, tienen un nivel muy flojo, los otros algo mejor.

3.5. Els alumnes estan motivats pel que fan?

Depende, en mi clase los alumnos están muy motivados, y los profesores creo que lo notan y también se motivan para profundizar o ampliar temas.

3.6. Per què pensa que la gent vol fer aquest cicle d'FP?

Por diferentes razones: lo encuentran interesante, por tener un título, algunos un poco por que tienen todo esto del campo muy idealizado, sobretodo si no conocen el sector directamente.

Part 5. Inserció laboral

5.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral / vida activa" (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Yo creo que sí, seguro.

5.2. Creu que li servirà per trobar feina, el fet de cursar FP agrària?

Espero que sí. [riu i després es posa seriosa] Pero me gustaría tener un trabajo técnico. [¿Mejor que el que tenía antes de empezar el CF?] Sí, claro, mi trabajo anterior era muy simple.

5.3. Què li agradaria fer, professionalment en el futur?

Paisajismo, o quizás docencia relacionada con este tema, talleres educativos, escuelas de natura...

5.4. En quin lloc li agradaria treballar?

Tipus de feina: *Un trabajo técnico, no necesariamente en un despacho.*

Comarca/província: *Tarragonès o Baix Camp.*

5.5. Estaria disposat a treballar fora de Tarragona / Catalunya?

No. Tengo dos niñas pequeñas y me sería muy difícil marcharme lejos.

ANOTACIONES COMPLEMENTÀRIES: S'estableix una relació de confiança i cordialitat.

Annex F3: Entrevistes professionals del sector agrari

Núm. d'entrevista: 12

ENGINYER TÈCNIC AGRÍCOLA, DARP (OFICINA COMARCAL DEL BAIX CAMP)

Data: 10 d'octubre de 2002 (dijous)

Lloc: Departament d'Agricultura Ramaderia Pesca (Oficina Comarcal del Baix Camp)

0.1 Hora: 17:40 (durada total 40 minuts)

0.2. Sexe: Home

0.3. Grup d'edat: 31-50

0.4. Formació: Enginyer tècnic agrícola

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Tècnic del Departament d'Agricultura i Pesca

0.6. Altres dades: 13 anys treballant al DARP, va portar fa uns anys els cursos d'incorporació de joves agricultors al sector agrari.

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí. Però el problema és que hi ha poca gent fent el segon cicle, que és el més tècnic.

1.2. Creu que els titulats d'FP agrària tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

Sí, especialment en el sector terciari i com a molt en jardineria.

1.3. Socialment, estan ben considerats?

Independentment de la formació estan poc considerats. Avui dia el sector agrari, en general, ha perdut molta consideració social. Realment no l'ha tingut mai.

1.4. Quines especialitats creu que seran més demandades en el futur, i per què? (explotacions agràries intensives, e. a. extensives, treballs forestals i de conservació del medi natural, explotacions ramaderes, jardineria, gestió i organització d'empreses agropecuàries, gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics)

Jardineria i gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics. Per què són dos sectors molt lligats als nivells de vida, i quan en un país augmenta el nivell de vida això fa que aquests sectors siguin més demandats. Diferents pagesos amb els que he parlat recentment es dediquen a portar jardins en comunitats de veïns i hotels, són els pagesos reciclats, o si vols, reconvertits. Especialment per Cambrils i la zona de la costa. Perquè moltes explotacions no són rendibles, i ara se sent dir que s'haurien de treure els incentius als productors que ho són a temps parcial, si això es fes així no quedava cap pagès per aquí.

1.5. S'hauria de crear alguna especialitat nova?

Fa falta alguna especialitat dedicada al comerç i l'àrea de gestió, per exemple en les cooperatives falten tècnics dedicats a la gestió.

1.6. Quins són els aspectes que vostè valora més d'un centre d'FP agrària (Recursos materials, recursos humans, recursos funcionals, liderat directiu, resultats acadèmics, qualitat dels professors, relacions amb el sector, satisfacció dels alumnes, pràctiques...)

El prestigi és molt important, és vital. Després situaria les pràctiques. I també els recursos materials.

1.7. Creu que els centres d'FP agrària són prou coneguts?

Crec que entre la gent del sector són força coneguts, fora no gaire.

1.8. Com valora la feina que fan els titulats d'FP agrària, si en coneix algú, i en aquest cas a què es dediquen aquests titulats?

Els titulats d'FPA que conec es dediquen a la seva explotació. Crec que això repercuteix positivament en les seves explotacions. És molt important la formació de base i l'experiència per portar bé una explotació..

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. Creu que els alumnes que han cursat FP agrària estan ben preparats?

Sí, sens dubte.

2.2. Quines àrees de coneixement creu que s'haurien d'estudiar a l'FP agrària?

Jo diferenciaria dos blocs de coneixements: d'una banda em semblen molt importants tots els coneixements de tipus comercials, de gestió empresarial, comptabilitat, fiscalitat, etc. I un segon bloc que podrien anomenar com a bloc tècnic amb coneixements de fitotècnia, fitosanitaris, maquinària, etc.

2.3. Creu que actualment l'FP agrària contribueix a la millora tecnològica del sector agrari?

Sí, però és el que et comentava abans, els alumnes que cada any acaben titulats són pocs, i la seva incidència no és important.

Part 4. Formació permanent

4.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP Contribueix a la formació permanent dels ciutadans" (art. 89.7 LGE; art 30.5 LOGSE)

Sí, amb limitacions.

4.2. Què opina de la formació permanent que reben els professionals del sector?

En aquests moments podem fer com a tres blocs diferents, la formació que es dona en les cooperatives (mitjançant les agrupacions de cooperatives), els sindicats (Unió i ASAJA), i els centres de capacitació agrària.

4.3. Els treballadors del sector, estarien disposats a anar a un centre d'FP a fer algun curs de reciclatge, en quines condicions ho farien? (horari, acreditació, cost econòmic...)

De fet se'n fan. Hi ha els cursos de 150 hores de joves agricultors que s'incorporen al sector agrari, cursos per dones pageses, etc.

4.4. En quins cursos està interessada la gent que treballa en el sector?

La comptabilitat i els temes de gestió. Tot el que està relacionat amb els conreus.

Part 5. Inserció laboral

5.1. A una persona que es volgués dedicar a treballar en el sector agrari, què li recomanaria, a nivell formatiu?

El curs d'incorporació per joves del que et parlava abans, i en el que vaig participar fa alguns anys. És força correcte, hi ha una part de gestió i una part tècnica bastant adaptada a les necessitats específiques de cada zona. Aquesta mena de cursos es demanen per poder accedir als ajuts estructurals, que són més importants que els ajuts a la terra o a la producció (que són dels que més es parla, de fet), és un dels tràmits que es demanen, també cal portar la inscripció en hisenda, l'alta en la seguretat social agrària, etc. Aquests ajuts estructurals serveixen per comprar maquinària, fer instal·lacions de recs o construir una nau. Per poder tenir aquest ajuts és necessari disposar d'alguna titulació d'FP, cursos, etc.

ANOTACIONS COMPLEMENTÀRIES: L'entrevista es realitza en el despatx en què la persona entrevistada treballa, espai que comparteix amb un company. Donat que l'entrevista comença quan l'oficina ha tancat (tanquen a les 17:30), ningú ens interromp. El telèfon no sona cap vegada. Quan marxem no hi ha ningú més en les oficines. S'estableix una relació distesa i de confiança.

Núm. d'entrevista: 13

ENGINYERA AGRÒNOMA, DELEGACIÓ DEL DARP A TARRAGONA

Data: 17 d'octubre de 2002 (dijous)

Lloc: Delegació Territorial del DARP a Tarragona

0.1. Hora: 13:10 (durada 35 minuts)

0.2. Sexe: Dona

0.3. Grup d'edat: 31-50

0.4. Formació: Enginyera agrònoma, estudis de tercer cicle.

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Tècnica del DARP. Gestió de subvencions a productors del Camp de Tarragona, en el tràmit de la subvenció és visiten les finques.

0.6. Altres dades: Estudis en el camp del desenvolupament rural a França. La persona entrevista confessa desconèixer la realitat actual de la formació professional agrària, les seves opinions es basaran en la seva experiència en la tramitació de subvencions, així com en els coneixements adquirits al llarg dels darrers 15 anys de vinculació al sector.

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

No. No estan massa qualificats. Els estudiants no es prenen massa seriosament els estudis.

1.2. Creu que els titulats d'FP agrària tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

Sí. El sector va a menys i no els pot absorbir. La sortida es quedar-se a la seva pròpia explotació, no hi ha empreses potents que puguin pagar sous bons.

1.3. Socialment, estan ben considerats?

No. Penso que no. Socialment estan poc considerats, ho fan [seguir aquest estudis], perquè no tenen altra sortida. En aquest sentit ho veig bastant negre.

1.4. Quines especialitats creu que seran més demandades en el futur, i perquè? (explotacions agràries intensives, e. a. extensives, treballs forestals i de conservació del medi natural, explotacions ramaderes, jardineria, gestió i organització d'empreses agropecuàries, gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics)

La jardineria en general sí, per la proliferació de xaletets. En canvi és difícil que algú contracti un capatàs. És més normal que algú treballi a la seva finca. També penso que té futur l'especialitat de "gestió i organització d'empreses agropecuàries", perquè avui dia el món agrari està molt burocratitzat en quant a la gestió, la fiscalitat, les subvencions [riu assenyalant el despatx on estem, a la secció de subvencions], en fi... no es troba gent preparada en tots aquests temes.

1.5. S'hauria de crear alguna especialitat nova?

Els temes d'agricultura ecològica crec que són vitals i tenen molta sortida. També ramaderia ecològica. I també temes de comercialització... és important saber vendre el producte i també produir en funció del mercat.

1.6. Quins són els aspectes que vostè valora més d'un centre d'FP agrària (Recursos materials, recursos humans, recursos funcionals, liderat directiu, resultats acadèmics, qualitat dels professors, relacions amb el sector, satisfacció dels alumnes, pràctiques...)

Relacions amb el sector, això és bàsic per les sortides laborals. La qualificació del professorat i la direcció del centre. Un centre ben portat es important. La direcció del centre té cura de les relacions amb l'entorn, del nivell dels professors... de totes les altres coses que deies.

1.7. Creu que els centres d'FP agrària són prou coneguts?

En el sector sí, però en general no.

1.8. Com valora la feina que fan els titulats d'FP agrària, si en coneix algú, i en aquest cas a què es dediquen aquests titulats?

Els que conec treballen aquí [la delegació del DARP], és gent que ha continuat estudiant i ara són enginyers tècnics agrícoles.

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.2. Què àrees de coneixement creu que s'haurien d'estudiar a l'FP agrària?

Informàtica. Política agrària, fiscalitat. [Li preguntem que pensa dels estudis de l'àrea tècnica]. Sí, tens raó, no es poden descuidar els coneixements tècnics: fitotècnia, mecànica, instal·lacions... Però el que és important és que estiguin molt adaptats a les necessitats del sector, a les necessitats locals dels pagesos.

2.3. Creu que actualment l'FP agrària contribueix a la millora tecnològica del sector agrari?

No. Ells són consumidors finals de la innovació. Una bona formació implica una major interacció amb els productes més actuals, amb el funcionament per exemple de màquines o instal·lacions de les quals són receptors finals. Això és important.

Part 4. Formació permanent

4.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP Contribueix a la formació permanent dels ciutadans" (art. 89.7 LGE; art 30.5 LOGSE)

No, l'FP agrària, ara per ara, no.

4.2. Què opina de la formació permanent que reben els professionals del sector?

Hi ha moltes mancances. No tenen massa interès per la formació permanent. Tenen en general finques petites i no s'ho prenen com una empresa. La majoria de finques grans són d'inversors i aquests contracten tècnics qualificats, enginyers tècnics o directament agrònoms.

4.4. En quins cursos està interessada la gent que treballa en el sector?

S'haurien d'interessar en temes com les noves varietats, i tot el que és innovació. Falta molta reconversió en el sector, i la reconversió comença aprenent coses noves per poder-les aplicar.

Part 5. Inserció laboral

5.1. A una persona que es volgués dedicar a treballar en el sector agrari, què li recomanaria, a nivell formatiu?

Penso que els que no estan directament lligats al medi ho tenen negre, tots aquests "neorurals" de Barcelona que ho tenen molt idealitzat això del camp i després s'estrellen. En canvi els que provenen del medi, els joves especialment, crec que pot ser positiu que estudiïn FP agrària, i pot ser si volen ampliar coneixements poden continuar amb estudis d'enginyer tècnic agrícola. Però jo en general no sóc massa optimista. [Es refereix als estudis d'FP agrària?] En general, amb el sector: no li veig massa futur. S'està convertint en una feina de cap de setmana o vacances, i com a molt són les dones les que porten les explotacions.

ANOTACIONS COMPLEMENTÀRIES: L'entrevista es realitza en el despatx en què la persona entrevistada treballa, estem sols. Abans d'acabar l'entrevista (abans de començar la pregunta 5.1.) una visita ens interromp durant uns 5 minuts. El telèfon sona una vegada. S'estableix una relació distesa i de confiança. La persona entrevistada proposa altres persones de la mateixa delegació del DARP amb les quals contactar.

Núm. d'entrevista: 14

GERENT EXPLOTACIÓ AGRÀRIA

Data: 23 d'octubre de 2002 (dimecres)

Lloc: Explotació agrària

0.1. Hora: 18:30 (durada 60 minuts)

0.2. Sexe: Home

0.3. Grup d'edat: 31-50

0.4. Formació: Estudis FP agrària.

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Vinculació professional amb el sector agrari.

0.6. Altres dades: L'empresa de la que és gerent ocupa a 7 persones.

Part 1. Valoració de l'FP

1.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

En absolut. Veig que molts alumnes es posen a fer coses molt maques però on no hi ha massa feina... Això sí, és on es guanya més, podríem dir que estan enlluernats.

1.2. Creu que els titulats d'FP agrària tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

No. Actualment el món rural passa per una crisi absoluta i total, això implicarà uns canvis en el sector tal i com ara el coneixem, deixant-se en part l'aspecte productiu de banda i centrant-se més en la comercialització i la gestió del territori. Coses tan simples com mantenir nets i transitables els camins que passen pels trossos...

1.3. Socialment, estan ben considerats?

Que vols que es digui? Doncs no. No. I em sap greu. De fet, qui es dedica avui dia a l'agricultura? Els immigrants. La gent d'aquí prefereix dedicar-se a qualsevol altra cosa, per exemple a fer de cambres o a la construcció, on es paguen sous molt més elevats que en l'agricultura. I de fet, els immigrants, que és gent molt treballadora, de seguida que poden i tenen papers es passen a la construcció.

Fa uns anys, potser 20 o 30, com a màxim, la major part de la població d'aquest país estava lligada a l'agricultura, i les passaven molt magres, hi havia molta gana, la gent va poder fugir d'això, i ara ha quedat associat el fet agrari a la pobresa i la misèria...

Si una persona es pogués guanyar bé la vida treballant la terra segur que estaria millor considerat del que ara ho està. I llavors el sector i la professió en general pujaria socialment.

1.4. Quines especialitats creu que seran més demandades en el futur, i perquè? (explotacions agràries intensives, e. a. extensives, treballs forestals i de conservació del medi natural, explotacions ramaderes, jardineria, gestió i organització d'empreses agropecuàries, gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics)

Penso que intensius. I segurament també la part de jardins.

1.5. S'hauria de crear alguna especialitat nova?

Ara hi ha molta burocràcia i és vital el tema comercial, i en això ens falten experts, també per gestionar les cooperatives, que crec que són el darrer puntal de l'agricultura d'aquest país.

1.6. Quins són els aspectes que vostè valora més d'un centre d'FP agrària (Recursos materials, recursos humans, recursos funcionals, liderat directiu, resultats acadèmics, qualitat dels professors, relacions amb el sector, satisfacció dels alumnes, pràctiques...)

Sense les persones i el factor humà no hi ha res a fer. L'equip directiu és bàsic, que estigui implicat en la gestió i que tingui les idees clares. Cal que els professors dels centres, coneguin bé el sector, que siguin els millors en el que fan. Si un professor explica com gestionar una empresa ha de ser capaç d'agafar una empresa i gestionar-la amb els ulls tancats. Però que passa? Doncs que són funcionaris... i quan el professor comença està dalt de tot, en par per les expectatives de començar en un lloc nou, de tenir una feina nova, uns coneixements actualitzats... però després, a mesura

que passen els anys va baixant, fins que es torna totalment incompetent pel que està fent, i això repercuteix molt en el nivell explicat en el centres.

1.8. Com valora la feina que fan els titulats d'FP agrària, si en coneix algú, i en aquest cas a què es dediquen aquests titulats?

Dels que van estudiar amb mi pocs treballen realment en una explotació. Dels meus companys de curs (érem uns 20) ara només hi ha 5 vinculats a explotacions agràries...

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. Creu que els alumnes que han cursat FP agrària estan ben preparats?

És impossible que es puguin preparar en condicions..

[Perquè]

Per la mateixa qualitat dels alumnes que arriben als centres, almenys els que jo veig i que conec per les seves famílies o per que els veig treballant, tot i que pots trobar alguna excepció minoritària, són alumnes amb un nivell de coneixements molt baix, em sembla que els que són una mica bons, si poden, es dediquen a fer altres coses.

2.2. Què àrees de coneixement creu que s'haurien d'estudiar a l'FP agrària?

És un tema molt complex, i que caldria estudiar, amb estudis com aquest que fas tu, i que no crec que puguin interessar massa a la gent que pot prendre decisions i millorar el sector. Per dir una cosa que em sembla bàsica, diria que l'organització i gestió empresarial és molt important.

2.3. Creu que actualment l'FP agrària contribueix a la millora tecnològica del sector agrari?

Ni molt menys. Això és l'assignatura pendent.

Part 5. Inserció laboral

5.1. A una persona que es volgués dedicar a treballar en el sector agrari, què li recomanaria, a nivell formatiu?

La pràctica em sembla bàsica, i crec que no se'n fa la suficient. Després hem de ser clars: el sector està totalment de baixa, en algun cas si tens a casa una finca es podria plantejar que el fill es dediqués a portar-la... contant amb que tingui una producció mínima interessant per començar, però t'haiq de dir que és impossible que algú de fora del sector faci FP agrària i després es posi com a productor, si es decideix a posar-se en aquest negoci i demana un crèdit, com per exemple faria si volgués dedicar-se a qualsevol altra activitat, segur que en poc temps la finca que ha comprat és del banc, i després està el fet que treballar per compte d'altre és pràcticament impossible perquè el que avui dia es pot pagar a la mà d'obra és molt poc i segur que una persona pot guanyar molt més dedicant-se a qualsevol altra cosa, i contant amb que a la costa hi ha molta feina, jo a l'empresa em molt mantenir els treballadors, en general sé que quan poden marxen, llavors prefereixo agafar a vegades immigrants i anar fent amb ells, sense aspirar a que es mantinguin massa temps amb mi. Crec que en altres indrets (Andalusia o així, on és més difícil trobar feina) això no està passant... però aquí no.

ANOTACIONS COMPLEMENTÀRIES: L'entrevista té lloc a l'explotació agrària, que s'ha modernitzat fa poc. No som interromputs en cap moment. S'estableix una relació distesa i agradable. La persona entrevistada proposa altres persones del sector amb les quals establir contacte.

Núm. d'entrevista: 15

EMPRESARI AGRARI

Data: 12 de novembre de 2002

Lloc: Institut d'educació secundari de Tarragona

0.1 Hora: 12:30 (durada total 40 minuts)

0.2. Sexe: Home

0.3. Grup d'edat: 31-50

0.4. Formació: Enginyer tècnic agrícola

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Professor de tecnologia en un centre de secundària.

0.6. Altres dades: 27 anys vinculat al món del disseny de jardins, 19'5 anys com empresari agrari, instal·lant jardins, dirigint un centre de jardineria, etc. A l'empresa comptava amb 4 empleats. Durant els darrers 3 anys ha anat deixant l'activitat empresarial per dedicar-se al món de l'ensenyament.

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Parcialment. Perquè el sistema productiu va pel davant del sistema educatiu. Hi ha moltes tecnologies que actualment es fan servir en indústries punteres, que són les que més persones contracten, que no s'expliquen a les escoles. Per exemple les tècniques de conreu de meristems que es fan servir en hivernacles intensius, es coneixen a les escoles, però no s'expliquen.

1.2. Creu que els titulats d'FP agrària tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

No massa. L'agricultura tradicional va enrere, al menys per aquestes contrades. Potser en altres llocs sigui diferent. Si pot tenir més futur la jardineria o temes de medi ambient. I si vols també qüestions molt puntuals de conreus intensius.

1.3. Socialment, estan ben considerats?

Sí. La mà d'obra en general no està qualificada. Ara els treballadors del camp ja saps com venen, sense estudis. Llavors els que tenen qualificació són demanats per les empreses.

[¿I socialment?]

Al carrer els titulats d'FP estan ben considerats, però en concret en el sector agrari no n'hi ha gaires que ho estiguin.

1.4. Quines especialitats creu que seran més demandades en el futur, i perquè? (EXPLOTACIONS AGRÀRIES INTENSIVES, E.A. EXTENSIVES, TREBALLS FORESTALS I DE CONSERVACIÓ DEL MEDI NATURAL, EXPLOTACIONS RAMADERES, JARDINERIA, GESTIÓ I ORGANITZACIÓ D'EMPRESSES AGROPECUÀRIES, G. i O. DE RECURSOS NATURALS I PAISATGÍSTICS)

Treballs forestals i de Conservació del Medi Natural, Jardineria, i també Gestió i Organització de Recursos Naturals i Paisatgístics. O sigui, tot el que estigui relacionat amb el medi ambient i la naturalesa, i amb la jardineria. Parlem, però, del nostre entorn. En altres llocs seria diferent.

1.5. S'hauria de crear alguna especialitat nova?

Crec que amb aquestes ja n'hi hauria prou, però amb més noves tecnologies, amb molta capacitat per moure's.

1.6. Quins són els aspectes que vostè valora més d'un centre d'FP agrària (Recursos materials, recursos humans, recursos funcionals, liderat directiu, resultats acadèmics, qualitat dels professors, relacions amb el sector, satisfacció dels alumnes, pràctiques...)

Que estigui ben dotat, ben equipat em sembla bàsic. Si volem que els alumnes aprenguin el màxim de coses, cal que aquestes coses es puguin trobar en el centre. Que no calgui veure una fotografia o un esquema dibuixat, que es puguin tocar les coses i treballar amb elles en condicions semblants a com ho faries en la realitat. Si no, malament...

1.7. Creu que els centres d'FP agrària són prou coneguts?

No es coneixen en general, potser si en el món rural, però no fora d'aquest àmbit. Crec que caldria que els centres facin més propaganda per anar a buscar els alumnes. Hi ha centres que ho fan, com per exemple la laboral, que va als instituts i dona xerrades, amb això capten molts alumnes nous.

1.8. Com valora la feina que fan els titulats d'FP agrària, si en coneix algú, i en aquest cas a què es dediquen aquests titulats?

Puc parlar del que conec professionalment, i la majoria estaven en vivers o muntant jardins. Per exemple, a l'àrea de Mataró n'hi ha un bon grapat d'alumnes d'escoles de capacitat agrícola treballant en vivers, hivernacles... tenen més possibilitats laborals que per exemple els enginyers tècnics agrícoles. També estan força ben valorats els alumnes que surten de l'escola de capacitat agrícola de Santa Coloma de Farners, Es col·loquen sense problemes.

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. Creu que els alumnes que han cursat FP agrària estan ben preparats?

Sí, en saben i estan ben preparats.

2.2. Quines àrees de coneixement creu que s'haurien d'estudiar a l'FP agrària?

Fa falta, primer una formació tècnica, ningú ho dubta. I després tècniques de relació amb la gent.

[¿En concret, a què es refereix?]

Doncs mira, a jardineria és molt important poder oferir al client una mica de projecte del que volem oferir, presentar un esquema acurat, i quatre fulls fets amb ordinador. També hi ha el tema de l'idioma, perquè avui dia, es fan bastants jardins per estrangers, que no dominen massa el nostre idioma (alemanys, holandesos, anglesos...) amb tots ells et pots entendre en anglès, o almenys els noms de les varietats més comuns saber-los en anglès...

[¿Com empresari, com voldria que fossin els seus treballadors?]

Que tinguin autonomia i que puguis confiar en ells. Si no vas venut. Per exemple, si a un noi li dius que faci determinada tasca a l'hivernacle vols que te la faci en un temps raonable, i que si té alguna dificultat que s'espavili per resoldre-la. Perquè tu dones unes instruccions i confies en què s'acompliran. També perquè en una feina com la nostra fas moltes coses alhora i en llocs diferents, pots estar instal·lant un jardí en una urbanització, esporgant arbres en l'avinguda d'un poble i preparant l'hivernacle per rebre una partida de flor de temporada. Llavors confies en la gent que tens, no pots anar darrere de cadascú vigilant com fan les coses, això ho pots fer quan arriben i estan aprenent... però després ja no pots fer-ho. Si ho tens que fer, malament.

2.3. Creu que actualment l'FP agrària contribueix a la millora tecnològica del sector agrari?

Sí, diguem-ne que sí. Tenen una bona formació tècnica i científica. Però em sembla que no tots troben feina en allò que volien.

Part 4. Formació permanent

4.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP Contribueix a la formació permanent dels ciutadans" (art. 89.7 LGE; art 30.5 LOGSE)

No, l'FP agrària no.

4.2. Què opina de la formació permanent que reben els professionals del sector?

Es fan cursets, però més des de l'administració (agricultura o treball). No crec que un pagès es planteji fer FP per millorar els seus coneixements.

4.3. Els treballadors del sector, estarien disposats a anar a un centre d'FP a fer algun curs de reciclatge, en quines condicions ho farien? (horari, acreditació, cost econòmic...)

[En quines condicions estarien disposats a anar els treballadors d'un garden o d'una empresa de jardineria a fer un curs a un centre d'FP?]

Hi ha gent que va treballar a la meua empresa fa 15 o 20 anys, i ara, quan me'ls trobo em diuen que tot el que saben ho van aprendre de mi, això vol dir que a l'hora de la veritat et dediques a formar els treballadors, el problema és que els més espavilats, els més bons, de seguida que poden se'n van i es posen pel seu compte.

[¿En quines condicions estaria disposat l'empresari a fer que aquesta formació que fa ell, la fessin altres, com per exemple un centre d'FP, o qualsevol altre lloc?]

Sens dubte fora d'hores de treball, mira l'empresari cada mes paga la seguretat social dels seus treballadors, i el que vol és veure'ls treballant. Ara, s'hauria de fer algun tipus de conveni, de forma que el Departament de Treball donés incentius als empresaris...sinó ho veig difícil.

[I el tema de disposar de personal acreditat o amb titulacions?]

Llavors voldrien cobrar més, suposo... L'empresari, si l'empleat treballa no necessita res més. Els sous que s'estan pagant són baixos, pensa també que en general són feines molt estacionals.

4.4. En quins cursos està interessada la gent que treballa en el sector?

Es necessita de tot. En general els treballadors que arriben al sector, els que per exemple t'envia l'INEM, fan riure. No saben absolutament de res. Podrien parlar de moltes coses, per exemple de l'esporga... Vaig esporgar els til·lers de la Rambla de Catalunya, a Barcelona l'any 75, quan ningú gosava fer-ho. Necessites conèixer el tipus d'arbre i la forma natural que té, la classe de fulla, que es vol aconseguir amb cada exemplar... avui dia l'esporga que fan a tot arreu fa pena, no és una esporga ornamental.

Part 5. Inserció laboral

5.1. A una persona que es volgués dedicar a treballar en el sector agrari, què li recomanaria, a nivell formatiu?

Dependria de les capacitats, però em sembla que estaria bé començar per una FP agrària i després, potser anar pujant i fer una enginyeria tècnica agrícola. Em consta que els alumnes de les escoles de capacitació agrícola surten ben preparats, i el títol d'enginyer tècnic et dona una visió més general.

ANOTACIONS COMPLEMENTÀRIES: Realitzem l'entrevista en un despatx del centre educatiu de Tarragona on l'entrevistador treballa. S'estableix una relació molt cordial.

Núm. d'entrevista: 16

GERENT COOPERATIVA AGRÀRIA

Data: 3 de gener de 2003 (divendres)

Lloc: Oficines Cooperativa Agrícola

0.1. Hora: 13:00 (durada 35 minuts)

0.2. Sexe: Home

0.3. Grup d'edat: 31-50 anys

0.4. Formació: Llicenciat en Ciències Empresarials

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Gerent Cooperativa Agrícola

0.6. Altres dades: Bon coneixedor de l'FP agrària perquè un germà va cursar estudis d'FPA a Mas Bové en el període 1977-1982.

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí.

1.2. Creu que els titulats d'FP agrària tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

Sí. De fet tots els que han estudiat això estan portant les seves pròpies finques.

[Creu que el fet d'haver cursat estudis d'FPA fa que les finques d'aquestes persones estiguin millor portades?]

Sí, sens dubte.

1.3. Socialment, estan ben considerats?

No. Gens. Fins i tot, quan el meu germà va començar a estudiar-ho se'n reien d'ell, els pagesos de tota la vida deien que la manera d'aprendre a portar una finca era treballant cada dia al tros.

1.4. Quines especialitats creu que seran més demandades en el futur, i perquè? (EXPLOTACIONS AGRÀRIES INTENSIVES, E.A. EXTENSIVES, TREBALLS FORESTALS I DE CONSERVACIÓ DEL MEDI NATURAL, EXPLOTACIONS RAMADERES, JARDINERIA, GESTIÓ I ORGANITZACIÓ D'EMPRESSES AGROPECUÀRIES, G. i O. DE RECURSOS NATURALS I PAISATGÍSTICS)

Jardineria i medi ambient són molt importants. Els ajuntaments estan dedicant molts recursos aquests apartats.

1.5. S'hauria de crear alguna especialitat nova?

S'hauria de reforçar el tema de la gestió, i també falten tècnics independents.

[A què es refereix?]

L'administració està afavorint la concentració de cooperatives, i fa falta gent preparada per portar-les. També falta gent preparada per assessorar el pagès, perquè ara els distribuïdors de productes fitosanitaris, que treballen per cases comercials, assessoren sobre els seus productes. Abans hi havia el Servei d'extensió agrària, que es dedicava a fer d'assessor dels pagesos, ara això està de baixa. Abans ens enviaven els "Butlletins d'avisos sanitaris", per tal de començar a fer els tractaments que tocaven, però a vegades arribaven massa tard, ara es fa per internet. I per aquí, en refereixo als socis de la cooperativa, doncs la seva mitja d'edat és uns 60 anys, i no estan connectats a internet.

1.6. Quins són els aspectes que vostè valora més d'un centre d'FP agrària (Recursos materials, recursos humans, recursos funcionals, lideratge directiu, resultats acadèmics, qualitat dels professors, relacions amb el sector, satisfacció dels alumnes, pràctiques...)

Proximitat al lloc on es viu. Qualitat dels professors, després recursos materials.

1.7. Creu que els centres d'FP agrària són prou coneguts?

Puc parlar del cas de Mas Bové, que és el que més conec. El problema és que la gent no té massa clar que es fa allí, no saben massa bé si és una escola de capacitació agrària, un centre d'investigació (l'IRTA), no està massa definit el tema.

1.8. Com valora la feina que fan els titulats d'FP agrària, si en coneix algú, i en aquest cas a què es dediquen aquests titulats?

Els que jo conec es dediquen a portar finques pròpies. Aquí al poble ho fan prou bé.

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. Creu que els alumnes que han cursat FP agrària estan ben preparats?

Sí. Crec que sí. Però també parlo de gent que va estudiar FPA fa anys, ara en concret no hi ha massa gent que ho estigui fent.

2.2. Què àrees de coneixement creu que s'haurien d'estudiar a l'FP agrària?

Temes de mercat, què pot tenir sortida en el mercat. Perquè s'estan plantant moltes coses que després no es poden vendre.

[Informàtica, anglès]

Anglès no. Informàtica potser sí, però suposo que ja ho fan ara.

2.3. Creu que actualment l'FP agrària contribueix a la millora tecnològica del sector agrari?

Sí. El cost de mà d'obra és important, i la rendibilitat de les explotacions passa per la mecanització i la tecnificació.

[Pot citar algun cas concret?]

Mira, aquí la tendència és al conreu de l'olivera, perquè molta gent es dedica només de forma esporàdica a l'agricultura, i l'olivera ho permet. Després estan els que s'hi dediquen en exclusiva, i aquest acostumen a tenir una part d'horta. En concret et podria parlar de l'avellana, que té tendència a desaparèixer.

[A que es refereix?]

La indústria compradora, els pastissers, i la indústria alimentària, està comprant avellana d'altres països, a preus més bons que la nostra, això fa disminuir els marges aquí i per tant es fan poques o cap inversió, la falta d'inversions està repercutint negativament en la qualitat del producte, cosa que fa que el marcat es vagi reduint encara més. Abans s'havien donat subvencions per fer inversions, però s'han gastat en altres coses...

Part 4. Formació permanent

4.2. Què opina de la formació permanent que reben els professionals del sector?

Se'n fan cursos. A Mas Bové, a Mas Carandell, les que fa la federació de cooperatives. Però la participació és molt baixa. No sé per què.

4.3. Els treballadors del sector, estarien disposats a anar a un centre d'FP a fer algun curs de reciclatge, en quines condicions ho farien? (horari, acreditació, cost econòmic...)

El cost econòmic és nul o molt baix pel pagès. El problema és que no hi ha interès en fer cursos ni en formar-se, els que més assisteixen són els que estan fora del sector... i suposo que volen aprendre coses, gent que es dedica només esporàdicament perquè tenen les terres d'algun familiar... El pagès de tota la vida creu que ja ho sap tot...

[Hem constatat que els accidents laborals en el sector són, comparativament, més nombrosos que en altres sectors, creu que la formació pot tenir alguna relació?]

Sí, clar. És gent gran. Després també està el tema dels tractors. Nosaltres col·laborem amb l'ITV, facilitant que una unitat mòbil de l'ITV vingui a la cooperativa i els tractors puguin passar-la aquí. Doncs només vénen a passar-la uns pocs tractors, justament els més nous. La majoria no vénen, i tampoc la passarien. Calculo que el 80 % dels tractors del terme no tenen barres antibolcada.

4.4. En quins cursos està interessada la gent que treballa en el sector?

Temes relacionats amb l'olivera, també esporga d'oliveres.

[Informàtica?]

No, no, informàtica no. No acostumen a tenir ordinador, potser els fills adolescents sí, però no els dediquen a l'explotació.

Part 5. Inserció laboral

5.1. A una persona que es volgués dedicar a treballar en el sector agrari, què li recomanaria, a nivell formatiu?

No li recomanaria que es dediqués a l'agricultura. Tenim moltes finques, petites, poc productives. En les finques grans es remun bastants diners, però el rendiment final és baix. Si et cal fer una inversió és millor fer-la en qualsevol altre sector. Després tenim que els municipis de la franja costanera estan perdent sòl agrícola, o bé es dediquen al sector de l'oci i el turisme o bé les infraestructures (trens d'alta velocitat, autopistes...) s'ho mengen tot.

ANOTACIONS COMPLEMENTÀRIES:

L'entrevista té lloc en un despatx de la cooperativa.

Annex F4: Entrevistes professionals formació agrària

Núm. d'entrevista: 17

RESPONSABLE DIRECCIÓ GENERAL DE FORMACIÓ PROFESSIONAL DEL DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT

Data: 28 de març de 2003

Lloc: Entrevista tramesa per correu electrònic.

0.1 Hora:

0.2. Sexe: Home

0.3. Grup d'edat: 31-50

0.4. Formació: Enginyer

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Responsable Direcció General d'FP del Departament d'Ensenyament.

0.6. Altres dades: Les opinions són a nivell personal, de coneixement de la família per les visites als centres, en cap cas responen a opinions expressades des de la Direcció General de Formació Professional.

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí

1.2. Què en pensa de les instal·lacions dels centres d'FP agrària que coneix ¿són les adequades?

Sí

1.3. ¿Què milloraria?

Zona de taller agrari, més equipada per les tasques de mecànica i manteniment d'equips agraris.

1.4. Considera que els titulats d'FP agrària, tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

Sí, segons el cicle en explotacions pròpies o familiar i si no per compte d'altri. Determinats cicles molt atractius (el CFGM de Tècnic en Treballs forestals i de conservació del medi natural o el CFGS de Tècnic superior en Gestió i Organització de recursos naturals i paisatgístics) tenen molts alumnes però els llocs de treball estan força limitats, sobretot aquells atractius pels alumnes (agent forestal, agents de medi ambient, etc.).

1.5. Per què?

Són un cicles que esta dedicats a una tipologia d'alumnes molt determinada, que fa que, a excepció dels cicles indicats i del de jardineria, la majoria d'ells treballin en explotacions familiars o pròpies.

1.6. Socialment, estan ben considerats?

Sí

Depèn del cicle i del que vulgui dir socialment. Si treballen per compte d'altri (jardiner, etc.) els sous són baixos, mentre que si ho fan per compte propi en explotacions hi ha un cert rebuig social de "ruralisme", encara que els sous són més importants. Per altra banda, les activitats en la natura estan adquirint un prestigi social dins de l'entorn urbà que els prestigien.

1.7. Quin futur li espera a l'FP agrària?

Un futur constant però no triomfalista. Serà difícil augmentar els alumnes, donat el % de la població dedicada a tasques del camp. Per un altra banda no crec correcte saturar l'oferta en els cicles esmentats més amunt (CFGM d'explotacions forestals o de

jardineria i el CFGS de recursos naturals i paisatgístics), ja que la finalitat de l'ensenyament és la capacitació professional i l'oferta de llocs de treball és limitada. Perdrien prestigi a la llarga.

Cal tenir en compte que el nombre d'alumnes per grup/professor a la família agrària hauria de ser inferior a la d'altres famílies professionals. Això es deu a el reduït nombre d'alumnes i a que la docència pràctica al camp requereix més professors donada l'important àrea que abasta.

Es possible que el nombre de centres que ofereixen cicles d'aquesta família sigui massa elevat, en molts casos en poblacions properes, i que seria adequada una concentració per millorar la gestió econòmica.

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. Quines àrees de coneixement creu que s'haurien d'estudiar a l'FP agrària?

Crec que la forma de formular les qüestions no és l'adequada. Aquesta forma d'expressar-se esta poc relacionada amb la FP i més amb la universitat. S'hauria de parlar d'unitats de competència professional i dels estudis necessaris (mòduls professionals i crèdits) per assolir-les.

En referència als possibles cicles, crec que estan ben definits i responen a les necessitats dels perfils professionals detectats.

2.2. Què eliminaria del pla d'estudis?

No en trauria cap, però si intentaria facilitar la adaptació a l'entorn del centre (on no hi ha boscos, reduir al mínim el crèdit corresponent)

2.3. Què pensa de les pràctiques en empreses?

Són adequades, perquè sempre permeten conèixer diferents formes de treball i acaben de formar l'alumne en la vessant més professionalitzadora.

Part 3. Formació i motivació prèvia (alumnes i professors)

3.1. La majoria d'alumnes provenen del medi rural?

Depèn del cicle. Jo diria que percentualment no, ja que hi ha molta demanda de cicles relacionats amb el medi ambient (recursos naturals, forestals i jardineria) i que es cobreixen amb alumnes que procedeixen de zones urbanes. Ara bé, aquells relacionats amb explotacions agràries i ramaderes sí que estan coberts per alumnes del medi rural.

3.3. Els alumnes tenen bons coneixements previs (nivell que tenen)?

CFGM: No CFGS: No

3.4. Estan vinculats al sector?

Sí

3.5. Els alumnes estan motivats pel que fan?

Els de grau mitjà poc. Els de grau superior molt més.

3.6. Per què pensa que la gent vol fer aquesta família professional?

Dues raons:

a) gent que ve del medi rural i ja hi viu: és un sistema de formar a la gent per treballar; els pagesos tenen les escoles agràries (sobretot les del DARP, com un punt de referència tecnològic i d'avançada).

b) Gent que es relaciona amb cicles de jardineria i de recursos naturals que hi veuen una sortida ecològica.

Sempre, en tot cas, amb intencions de treballar-hi.

3.7. Creu que els professors estan ben preparats?

(pot diferenciar coneixements tècnics i didàctics)

Sí

3.8. Creu que els professors haurien d'estar vinculats al sector productiu?

Sí

3.9. Quines accions podrien afavorir la qualitat docent?

Reciclatge del professorat amb sortides a l'estranger i estades en grans empreses agropecuàries per millorar tècnicament

Part 4. Formació permanent

4.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP Contribueix a la formació permanent dels ciutadans" (art. 89.7 LGE; art 30.5 LOGSE)

Sí

4.2. Creu que els centres d'FP haurien de participar en la formació permanent dels professionals del sector? En cas afirmatiu, quines estructures s'haurien de canviar? (horaris, espais, acreditacions, possibilitat d'oferir cursos en centres de treball, cooperatives...)

Sí

En general ho fan, d'acord amb el departament de treball i el DARP.

4.3. Què opina de la formació permanent dels professors que treballen en els centres d'FP?

Com sempre i en totes les famílies, s'ha d'afavorir el contacte amb el món productiu real.

4.4. Quines accions s'haurien d'emprendre per millora-la?

Estades en empreses nacionals i estrangeres (França, Holanda, etc.).

Part 5. Inserció laboral

5.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral / vida activa" (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí

5.2. Creu que els empresaris que han de contractar els treballadors del sector i els alumnes que han de cursar estudis específics d'FP, coneixen les diferents titulacions?

No

5.3. Què caldria fer per millorar la situació?

Que l'administració i el servei català de col·locació treballin més amb les noves titulacions. Millorar el coneixement dels empresaris, presentant els títols i les competències professionals associades.

Núm. d'entrevista: 18

RESPONSABLE SERVEI DE FORMACIÓ AGRÀRIA, SUBDIRECCIÓ GENERAL D'INNOVACIÓ RURAL DEL DARP (BARCELONA)

Data: 10 de febrer de 2003

Lloc: Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca

0.1. Hora: 16.20 (durada total 90 minuts)

0.2. Sexe: Home

0.3. Grup d'edat: 50-65

0.4. Formació: Enginyer

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Responsable capacitació agrària DARP.

0.6. Altres dades: Vinculació a centres de capacitació agrària des de final dels anys 60.

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí, en general sí, però amb certs matisos referents a l'ajust de l'oferta formativa i a la distribució territorial de la mateixa. Hi ha currículums que no responen a aquesta filosofia.

[Pot posar algun exemple?]

Sí. Fa uns anys vam posar en marxa un CF d'elaboració d'olis i sucs a Tarragona, perquè semblava que allí hi havia moltes indústries d'elaboració d'olis, per exemple a nivell de cooperatives, que podrien estar interessades en aquest perfil professional. Però el tema no va funcionar, bàsicament per una qüestió de valoració del sector. Es tracta d'indústries de mida petita o mitjana, i amb la problemàtica de l'estacionalitat, com a molt l'extracció d'oli pot durar, a molt estirar uns cinc o sis mesos.

[Probablement això es podria solucionar si es contractés un tècnic que treballés per diferents empreses...]

Sí, però això és molt complicat, per la mateixa dinàmica del sector que tendeix a la dispersió en lloc d'anar cap a la concentració.

1.2. Què en pensa de les instal·lacions dels centres d'FP agrària que coneix ¿són les adequades?

No. El pas als CF ha significat una gran especialització, hem passat d'una única FP1 a 5 CFGM, dotar a cinc especialitzats diferents de grau mitjà, més les de grau superior, ha estat un gran esforç.

[Quina valoració fa d'aquest esforç]

S'han aconseguit moltes coses, i les coses estan a gran trets bé, però encara cal fer molt, a més a més és un esforç que per definició ha de ser constant, sempre caldrà renovar instal·lacions, materials...

1.3. ¿Què milloraria? [On creu que caldria fer les inversions més importants?]

Sens dubte la prioritat són els recursos humans, cal sobretot un augment de l'especialització del professorat, i això només es pot aconseguir millorant la seva formació.

1.4. Considera que els titulats d'FP agrària, tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

Sí.

1.5. Per què?

En general hi ha una demanda superior a l'oferta. A banda, clar, dels alumnes que tornen a les seves explotacions. Les bosses de treball estan buides, ara mateix hi ha moltes dificultats per trobar personal especialitzat.

1.6. Socialment, estan ben considerats?

En general no. Això és degut a les característiques pròpies del sector agrari: les explotacions, lògicament, estan allunyades dels centres urbans, i en molts casos lluny dels pobles, i sovint els treballadors del sector tenen que treballar també els caps de setmana, per què els animals, per exemple, tenen la mala costum de menjar cada dia... Avui en dia tot això està canviant poc a poc, amb la mecanització i automatització les explotacions.

1.7. Quin futur li espera a l'FP? (puntualitzi també per al Camp de TGN)

Anirà a més en qualitat, segurament no en quantitat, perquè els efectius es van reduint... si la tendència es que cada vegada hi ha menys gent que es dedica a la producció agrària i cada vegada es produeix més, això vol dir que aquestes persones han d'estar més preparades.

[Però veiem que la tendència és a contractar gent poc o gens formada, cobrant molt poc, per exemple immigrants.]

A mesura que el sector es vagi tecnificant això canviarà. L'any 1994 vam posar en marxa la formació per als "mossos de quadra", prèviament havíem fet reunions i trobades amb la gent que es dedica a aquest subsector, ens deien que això era una bestiesa, perquè per netejar les quadres no calia tenir un títol, ara el "mosso de quadra" s'ha transformat en un tècnic que rep una formació de 2000 hores, un especialista que coneix perfectament els animals, les seves reaccions, i necessitats tant alimentàries, higièniques... llavors si tens una quadra de cavalls de competició confiarà en algú que sigui un expert. Amb els ferradors passava el mateix, a Anglaterra necessitaven 3 anys per formar a un ferrador, aquí hem aconseguit que la formació dels ferradors s'acosti a aquesta durada, de forma que és més que un ferrador, és ben bé un podòleg.

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. Quines àrees de coneixement creu que s'haurien d'estudiar a l'FP agrària?

Informàtica, temes de gestió i anglès. L'anglès i la informàtica són molt importants per a què es produeixin canvis i innovacions en el sector.

2.3. Què pensa de les pràctiques en empreses?

És un dels factors que ha permès millorar més la qualitat de la formació, i l'alumne l'ha valorat molt.

Part 3. Formació i motivació prèvia (alumnes i professors)

3.1. La majoria d'alumnes provenen del medi rural? [Hem constatat que un 60% dels alumnes prové del món rural i un 40% del món urbà, que opina?]

Aquesta dada concorda amb les xifres que tenim nosaltres i ratifica la tendència actual en l'agricultura. Abans tota la formació era adreçada a la producció, ara s'ha passat a la transformació i els serveis. Està clar que el la clau és la diversificació.

3.3. Els alumnes tenen bons coneixements previs (nivell que tenen)?

Els alumnes que cursen CFGS venen millor preparats, s'ha notat molt el canvi introduït en l'FP amb el tema del batxillerat. En quant als CFGM, crec que hi ha de tot, en general van fluïdos en àrees instruments, però no crec que sigui massa greu, ni pitjor que abans.

3.5. Els alumnes estan motivats pel que fan?

Estan tan motivats com en la resta de CF. En tot cas estan més motivats que els pares.

3.6. Per què pensa que la gent vol fer aquesta família professional? [Hem comprovat que aproximadament un 40% dels alumnes no estan vinculats, ni professional ni familiarment, al sector]

Per criteris bucòlics, ecològics... que són molt respectables. Però crec que hi ha gent que no té massa clar de què va el CF, per exemple els forestals, el treball es dur i venen amb idees equivocades, després surten les dificultats.

3.7. Creu que els professors estan ben preparats?

(pot diferenciar coneixements tècnics i didàctics)

En general, tècnicament sí, pedagògicament hi ha moltes mancances. Crec que el factor humà, el professorat, és bàsic, s'ha de cuidar molt, és la clau.

3.8. Creu que els professors haurien d'estar vinculats al sector productiu?

Sí, em sembla bàsic tenir experiència en el sector, en l'empresa. Hi ha l'exemple dels CF d'hoteleria, els professors estan molt vinculats al sector, a l'estiu treballen en empreses fent el que aplicaran després a les classes.

3.9. Quines accions podrien afavorir la qualitat docent?

La immersió en l'empresa.

[Quina fórmula podria ser interessant? 2 anys a l'escola i 1 a l'empresa?]

Hi ha moltes opcions interessants, aplicant una certa flexibilitat. Hi ha tres vies per millorar la qualitat docent:

- assistència a cursos i seminaris,
- autoaprenentatge: internet, revistes especialitzades...
- pràctiques en empreses.

Part 4. Formació permanent

4.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP Contribueix a la formació permanent dels ciutadans" (art. 89.7 LGE; art 30.5 LOGSE)

Sí, totalment d'acord. Cal reforçar la relació de dualitat entre ensenyament reglat i continuat.

4.2. Creu que els centres d'FP haurien de participar en la formació permanent dels professionals del sector? En cas afirmatiu, quines estructures s'haurien de canviar? (horaris, espais, acreditacions, possibilitat d'oferir cursos en centres de treball, cooperatives...)

El més important es la qualitat de la formació rebuda. La gent que treballa i, ja té una edat, no està per perdre el temps, volen millorar la practica professional, sinó no repeteixen.

En tot cas estic en contra de fer formació per la nit, no hi crec que en el sector agrari es pugui formar a la gent per la nit. A les sis, set o vuit de la nit no està en disposició de rebre formació, per més que es digui que a l'hivern, quan es fa fosc, es pot aprofitar

per formar-se, potser sí per escoltar una xerrada informativa amb un actitud passiva, però per participar activament en un procés d'aprenentatge.

Cal també dignificar les condicions en què es fa la formació. S'està fent formació amb pocs mitjans, amb nocturnitat, amb locals mal il·luminats... Cal canviar tot això que t'he dit, segurament sacrificant hores i augmentant la qualitat de les que es facin.

[En general la participació, segons la nostra informació, es baixa]

No estic d'acord, pensa que al llarg de l'any 2002 entre 8 i 10.000 persones han participat en cursos de formació continuada.

[Molts d'aquests cursos han estat els d'aplicador de fitosanitaris, perquè ara és preceptiu tenir el carnet d'aplicador]

Sí, es cert, però s'ha fet formació també en camps diferents, per exemple el tema de la incorporació de joves agricultors.

També vull remarcar el tema de la formació a distància, que ara hem posat en marxa des de el DARP, i que pot ser molt interessant.

[El problema de la formació a distància és que es perd el contacte entre els productors, que per a mi és molt important en un sector com l'agrari, on pràcticament cadascú va a la seva, la formació pot ser un dels factors que facilitin aquest intercanvi d'experiències, d'altra banda ens consta que en quant a noves tecnologies encara hi ha molt camí a fer]

Estic d'acord amb tu. Es podrien crear unitats amb ordinadors on la formació fos mixta, en municipis a nivell d'ajuntaments, cooperatives, sindicats agraris...

Part 5. Inserció laboral

5.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral / vida activa" (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí, en el nostre sector sí. Falta gent preparada per portar les finques, i la gent que surt es col·loca sense problemes.

5.2. Creu que els empresaris que han de contractar els treballadors del sector i els alumnes que han de cursar estudis específics d'FP, coneixen les diferents titulacions?

No suficientment, no es coneix el perfil. Però això està millorant poc a poc.

5.3. Què caldria fer per millorar la situació?

Augmentar la informació. En aquest sentit les pràctiques han estat una eina molt important per la difusió de les diferents titulacions, i per augmentar el contacte entre el món acadèmic i el món empresarial, també per la inserció laboral.

ANOTACIONS COMPLEMENTÀRIES: L'entrevista té lloc a la seu del DARP, a Barcelona, en el despatx on treballa la persona entrevistada. No es produeix cap interrupció, s'estableix una relació distesa.

Núm. d'entrevista: 19

INSPECTOR DEL DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT

Data: 15 de gener de 2003

Lloc: Facultat de Ciències de l'Educació i Pedagogia

0.1. Hora: 20.30 (durada total 40 minuts)

0.2. Sexe: Home

0.3. Grup d'edat: 50-65

0.4. Formació: Enginyer químic, llicenciat en pedagogia, estudis de tercer cicle.

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Inspector del Departament d'Ensenyament, àrea de formació professional. Inspector centres FPA.

0.6. Altres dades: 17 anys d'experiència com inspector d'FP, 1972-1985 com a professor d'FP.

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Teòricament sí, però l'aplicació ha fet que en la pràctica no sigui així.

[Per quina raó?]

Per errors en els centres docents, i de recursos humans

1.2. Què en pensa de les instal·lacions dels centres d'FP agrària que coneix ¿són les adequades?

Sí.

1.3. ¿Què milloraria?

Jo faria tres blocs, que per ordre d'importància serien: primer la formació del professorat, segon millorar la capacitat d'innovació dels professors i tercer els recursos físics i materials amb què es compta en els centres.

1.4. Considera que els titulats d'FP agrària, tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

Sí, sens dubte.

1.5. Per què?

Fa falta mà d'obra qualificada en tots els sectors, inclòs l'agrari. En els darrers anys s'ha passat d'una agricultura extensiva a un sistema productiu intensiu, i això implica una mà d'obra ben formada perquè l'agricultura intensiva està molt tecnificada.

1.6. Socialment, estan ben considerats?

Sí, cada vegada més.

1.7. Quin futur li espera a l'FP? (puntualitzi també per al Camp de TGN)

Anirà a més, pels mateixos centres, que estan fent la feina molt bé, i per la mateixa dinàmica del mercat laboral, que demandarà cada vegada amb més insistència treballadors qualificats, això malgrat l'escàs reconeixement per part de l'administració, que no està recolzant l'FP.

[Hem passat una enquesta a uns 260 alumnes d'FP del Camp de Tarragona, i els que cursen CFGM, i quan els hi demanem la seva opinió, molts diuen que s'hauria de permetre el pas de CFGM a CFGS, que opina vostè?]

Estic totalment d'acord amb ells, jo faria el pas de grau mig a superior. Naturalment caldria establir alguns mecanismes, especialment mecanismes d'orientació dels alumnes, perquè potser molts anirien enganyats i s'estrellarien. El pas ha de ser possible, però amb alumnes madurs i ben preparats. Un sistema educatiu ha de permetre que els seus estudiants puguin continuar dins del sistema educatiu, de forma que a mesura que superen etapes puguin continuar amb etapes noves. No pots expulsar del sistema els alumnes. De fet el pas entre CFGM i CFGS és pot fer en tots els països d'Europa, excepte Espanya i Hongria...

Part 2. Valoració àrees de coneixement
--

2.1. Quines àrees de coneixement creu que s'haurien d'estudiar a l'FP agrària?

Falten matèries instrumentals aplicades a cada cicle formatiu concret. Sembla lògic que els CF de comerç estudiïn llengua com a expressió oral, en canvi, en altres CF, la llengua pot tenir més relació amb l'estudi del lèxic propi de cada professió.

[Els professors d'FP agrària estan preocupats amb els escassos coneixements de terminologia botànica dels seus estudiants]

Tens raó, és un exemple molt vàlid, que es pot extrapolar a altres CF.

2.2. Què eliminaria del pla d'estudis?

[L'entrevistat somriu]

Potser caldria afegir, no continguts, sinó temps.

[Realment els professors em comenten sovint que els temaris són excessius i no tenen temps per donar tota la matèria]

És cert. Els CFGM haurien de ser de 2 anys i els CFGS de tres. Bé, caldria estudiar cada família professional cas a cas...

[I per què no es fa?]

I una qüestió de màrqueting molt clara: l'FP s'està venent com una formació ràpida, i en alguns casos pot ser un error.

2.3. Què pensa de les pràctiques en empreses?

Són la gran millora respecte l'FP de la LGE, el benefici sobre l'alumne és indubtable, però fan una acció molt positiva sobre els empresaris, doncs els centres entren en contacte amb ells i els empresaris descobreixen tot un món, del què potser desconfiaven una mica.

Part 3. Formació i motivació prèvia (alumnes i professors)

3.1. La majoria d'alumnes provenen del medi rural?

[Tradicionalment l'FP agrària s'enfocava als agricultors i ramaders]

Sí, tens raó, pot ser en el món rural és més lògic. Però l'endogàmia sempre és negativa. Cal que l'alumne estigui correctament orientat. En aquests moments tenim un problema greu d'orientació entre els alumnes.

3.3. Els alumnes tenen bons coneixements previs (nivell que tenen)?

Respecte els alumnes dels CFGS diria que sí, en quan els alumnes de GM ja et dic no. Sobretot hi ha una mancança generalitzada d'habilitats instrumentals.

3.5. Els alumnes estan motivats pel que fan?

No saben el que fan. Insisteixo en el tema de l'orientació, que és fonamental. Cal tenir ganes d'aprofundir en el que es fa. Si et fixes en la xocolata, avui dia el que triomfa són els ous Kinder, que porten un regalet dins... potser amb l'FP hem de fer el mateix, donant una orientació molt més procedimental, especialment en els CFGM.

3.7. Creu que els professors estan ben preparats?

(pot diferenciar coneixements tècnics i didàctics)

No. Probablement el 30% sí, però la resta, la gran majoria, no. Sobretot en qüestions didàctiques... i segons com també en qüestions tècniques.

3.8. Creu que els professors haurien d'estar vinculats al sector productiu?

Sí, d'una forma més qualitativa que quantitativa. La vinculació em sembla molt important, per la mateixa definició de professor d'FP, si no hi ha aquesta vinculació és impossible transmetre coneixements actuals i útils.

3.9. Quines accions podrien afavorir la qualitat docent?

Caldria que l'administració tingués en compte el professorat, amb més incidència en la formació. S'ha aplicat la LOGSE sense formació. La formació s'hauria d'incentivar...

Part 4. Formació permanent

4.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP Contribueix a la formació permanent dels ciutadans" (art. 89.7 LGE; art 30.5 LOGSE)

No. L'administració s'hauria d'involucrar més i fer que les empreses s'involucressin de forma activa.

4.2. Creu que els centres d'FP haurien de participar en la formació permanent dels professionals del sector? En cas afirmatiu, quines estructures s'haurien de canviar? (horaris, espais, acreditacions, possibilitat d'oferir cursos en centres de treball, cooperatives...)

Primer s'hauria de canviar la mentalitat de les empreses, després cal que l'administració ho faciliti amb compensacions (deduccions d'impostos...) i afavorint que els centres educatius ho facin.

[Què opina de la formació a distància? Per exemple el model UOC, etc...]

A nivell d'FP és molt difícil que pugui quallar, pel tema dels procediments, que són bàsics en l'FP i necessiten de la interacció amb el professor, i del treball amb maquinària molt específica i en molts casos complexa... és possible que en CF molt concrets sigui possible fer-ho, però no m'imagino un cicle formatiu d'automoció a distància.

4.3. Què opina de la formació permanent dels professors que treballen en els centres d'FP?

És el que et comentava abans, està mal enfocada.

4.4. Quines accions s'haurien d'emprendre per millora-la?

Fa falta un pla de detecció real de necessitats de formació, i després cal que la formació s'imparteixi en les empreses.

Part 5. Inserció laboral

5.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral / vida activa" (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí. Això està clar, només cal mirar les estadístiques d'ocupació per nivell d'estudis.

[Però malgrat això molts alumnes dels CFGS decideixen anar a la universitat en lloc d'entrar en el món productiu...]

Això es deu a què s'han motivat per l'estudi, no crec que sigui dolent.

5.2. Creu que els empresaris que han de contractar els treballadors del sector i els alumnes que han de cursar estudis específics d'FP, coneixen les diferents titulacions?

No, caldria fer campanyes i accions via administració. Els centres estan fent moltes coses, però no crec que sigui responsabilitat seva. És una errada de l'administració.

5.3. Què caldria fer per millorar la situació?

L'administració s'ho ha de prendre de forma més seriosa.

ANOTACIONS COMPLEMENTÀRIES: L'entrevista té lloc en una de les aules de la Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia de la URV, sense cap interrupció i en un ambient distès i de molta confiança.

Núm. d'entrevista: 20

FORMADORA PROFESSORAT D'FP

Data: 9 d'octubre de 2002 (dimecres)

Lloc: Centre d'Educació Secundària de Tarragona

0.1 Hora: 19:20 (durada total: 1 hora amb 20 minuts)

0.2. Sexe: Dona

0.3. Grup d'edat: 31-50

0.4. Formació: Llicenciada en pedagogia

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Cap d'estudis de formació professional

0.6. Altres dades: Formadora professorat d'FP. Durant 10 anys ha estat tutora de les pràctiques d'empresa.

Part 1. Valoració de l'FP

1.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí, estic plenament d'acord amb el model però la realitat és diferent, especialment per algunes famílies professionals, que són més demandades que d'altres que tenen més sortides professionals, per exemple obra civil, agrària o mecànica: és un tema d'expectatives socials. La gent vol estar en un despatx. El treball manual està poc valorat en el nostre país, és una qüestió de valoració social. Hi ha una identificació entre professió i nivell cultural que és errònia.

1.2. Què en pensa de les instal·lacions dels centres d'FP que coneix ¿són les adequades?

Les famílies professionals de tipus més industrial força bé, les de serveis són més pobres, estan més malament dotades.

1.3. ¿Què milloraria?

A les famílies professionals de serveis, com ara administració, milloria la dotació d'aules, especialment l'aula d'informàtica i tot el material relacionat amb les noves tecnologies, monitors de TV a les aules, canons per projeccions de PowerPoint, etc.

1.4. Considera que els titulats d'FP, tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

Sí, rotundament.

1.5. Per què?

El crèdit de formació en centres de treball em sembla molt important, i també la xarxa de contactes i relacions amb el món laboral que tenen molts centres

1.6. Socialment, estan ben considerats?

Sí, especialment les famílies professionals de quant blanc.

1.7. Quin futur li espera a l'FP? (puntualitzi també per al Camp de TGN)

Sinèrgies i col·laboracions amb la universitat. També serà cada dia més necessària la integració dels tres subsistemes (formació reglada, ocupacional i contínua) en un de sol. Cada dia més gent accedirà a la universitat després de cursar un CF, no vull dir que sigui una via de segona per accedir (a la universitat), sinó que la gent completarà allí els seus estudis, això en part es deu al prestigi social que té, de fet hi ha gent que estudia i treballa. La gent es seguirà formant, i molts ho faran en centres universitaris. També, de fet ja ens ho trobem ara, hi haurà gent que després de passar per la universitat i llicenciar-se o diplomar-se, faran un CF per entrar en el món laboral.

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. Quines àrees de coneixement creu que s'haurien d'estudiar a l'FP?

Informàtica aplicada, es a dir, ús de programes bàsics (word, etc) i els específics de cada família professional. Es molt important el crèdit de formació en organització laboral, que per exemple inclou la seguretat laboral, un tema molt candent. També hi ha les competències clau, que són transversals, i s'han de treballar a cada crèdit de forma activa. Si volem treballar l'autonomia haurem de donar autonomia en el treball, etc.

2.2. Què eliminaria del pla d'estudis?

Depèn de cada CF. Disposem de l'ordre de 120-130 hores (en alguns CF fins 170) de lliure disposició del centre. Llavors entenc que per exemple la família professional Serveis Socioculturals i a la Comunitat dediqui aquestes hores a Tarragona a un crèdit d'atenció a la tercera edat i en canvi a Lleida les dediquin a disseny d'activitats esportives d'aventura. Es a dir, s'han de programar en funció del context laboral, adaptant el CF a la realitat del sector.

2.3. Què pensa de les pràctiques en empreses?

L'alumne s'acaba de formar i aprèn moltíssim. És una via molt clara d'inserció laboral. El tutor de pràctiques és la peça clau per què això funcioni, en dues vessants: com orientació acadèmica i laboral, fent un seguiment de cada lloc de pràctiques. És important que el tutor disposi d'un bon número de llocs on fer les pràctiques (cosa que requereix dedicació per part d'aquesta persona i està lligat al prestigi del centre educatiu), de forma que pugui fer casar les expectatives de cada alumne (completar formació, posar-se a treballar...) i la realitat de cada empresa.

Part 3. Formació i motivació prèvia (alumnes i professors)

3.1. D'on provenen els alumnes?

Hi ha de tot, el que conec més és la família professional Serveis Socioculturals i a la Comunitat:

- *En un % alt funciona molt el boca-orella.*
- *Un % no arriba a la nota de tall per anar a la universitat i aquesta és una porta d'accés.*
- *Un % no tenen no té massa clar que vol fer, però després s'engresca.*
- *Un % és gent que treballa en el sector professional i vol (o necessita) qualificar-se.*

Creu que es pot generalitzar a altres famílies?

Probablement sí.

3.3. Els alumnes tenen bons coneixements previs (nivell que tenen)?

Uix! (es fica les mans al cap) Els alumnes del CFGM tenen un nivell baixet, cosa que en part és previsible trobar i no t'espantes massa, però resulta que en CFGS estem tenint uns nivells d'arribada bastant baix i això és molt preocupant. No parlo tant d'àrees instrumentals, perquè no tenen ni expressió ni comprensió lectora, ni capacitat crítica alguna. Resulta que per exemple d'història venen molt malament. Són incapaços de fer valoracions socials o històriques... També els hi falten coneixements

mínims, per exemple de sociologia, i parlo d'alumnes que han fet un batxillerat de ciències socials. El problema dels apunts també és una batalla diària: els alumnes no estan acostumats a processar informació i valorar-la, volen un dossier o un manual per memoritzar, però resulta que en la majoria de crèdits els manuals no existeixen ni tenen el més mínim sentit.

3.7. Creu que els professors estan ben preparats?

(pot diferenciar coneixements tècnics i didàctics)

Didàcticament no. I en molts casos tècnicament tampoc. Ens CF més punters hi ha desastres absoluts, per exemple en informàtica. Aquest any el Departament d'Ensenyament ens va enviar dos professors que no sabien pràcticament res de llenguatges específics de programació, els vam fer tornar a la Delegació per que han de passar 8 hores amb alumnes que saben programar molt bé i el professor està per orientar i resoldre dubtes. També està el cas, per exemple, de la branca administrativa, amb professorat que no coneix programes d'informàtica per portar la comptabilitat.

3.8. Creu que els professors haurien d'estar vinculats al sector productiu?

Sí, però en general no ho estan.

3.9. Que accions podrien afavorir la qualitat docent?

Cal que la formació permanent dels professors es faci en hores de treball, fins i tot afavorint les llicències de formació, amb estades en empreses. Ara això està previst a la normativa, però s'hauria d'incentivar. Actualment tenim problemes grossos amb la didàctica. Simplement no existeix formació didàctica. El CAP no serveix per a res, durant l'any de pràctiques s'hauria de formar al professor en el camp de la didàctica, amb un professor que actués com a veritable tutor, que l'assessorés en el dia a dia. Falta formació en temes com ara resolució de conflictes, dinàmica de grups, capacitats de comunicació, etc.

Part 4. Formació permanent

4.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP Contribueix a la formació permanent dels ciutadans" (art. 89.7 LGE; art 30.5 LOGSE)

Sí, però l'educació reglada no pot contribuir. Estem altre cop en el que et deia abans de la integració dels tres sistemes, si te n'adones la formació ocupacional i la continua estan en mans de acadèmies, sindicats, etc... i no la deixen anar perquè es remenen molts diners.

4.2. Creu que els centres d'FP haurien de participar en la formació permanent dels professionals del sector? En cas afirmatiu, quines estructures s'haurien de canviar? (horaris, espais, acreditacions, possibilitat d'oferir cursos en centres de treball, cooperatives...)

Sí, per descomptat. Però la normativa és molt rígida. La normativa no permet que els alumnes es matriculin de crèdits solts, com per exemple es fa a la universitat, això permetria que molta gent vingués a classe en funció dels seus interessos i adaptant-se a l'horari. També s'hauria de poder fer un CF a partir de les sis de la tarda i que durés en comptes de 2 anys, 3 o 4. Els alumnes anirien cursant crèdits i un cop fet un mínim obtindrien la titulació.

4.3. Què opina de la formació permanent dels professors que treballen en els centres d'FP?

Va per famílies. Comerç, animació o informàtica són molt dinàmics. Administració no tant. Cal dir que el Departament d'Ensenyament facilita en tot moment la formació del professorat, concedint cursos i portant especialistes per als mateixos, però depèn de les demandes que fan el propi professorat.

4.4. Quines accions s'haurien d'emprendre per millora-la?

El que dèiem abans, el model és bo, et permet fer formació a la carta, fins i tot pots fer estades a les empreses... en qualsevol cas la formació s'hauria de fer en hores de treball.

Part 5. Inserció laboral

5.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral / vida activa" (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí. Ho tinc molt clar.

5.2. Creu que els empresaris que han de contractar els treballadors del sector i els alumnes que han de cursar estudis específics d'FP, coneixen les diferents titulacions?

No. En absolut.

5.3. Què caldria fer per millorar la situació?

Per començar hi ha poca comunicació entre els mateixos departaments de l'administració, que en molts casos no incorporen al catàleg de llocs de treball les noves titulacions, així es convoquen a l'Ajuntament de Tarragona places de monitor, quan hi ha una titulació específica, hem impugnat aquesta convocatòria i d'altres en Torredembarra i Cambrils, i els tribunals ens han donat la raó. Després s'hauria de fer una campanya específica en cambres de comerç, sindicats, empreses... però de forma específica, en empreses constructores s'ha d'incidir més en les titulacions de la família professional d'edificació i obra civil. Clar que tot això ho ha de fer l'administració de forma conjunta.

ANOTACIONS COMPLEMENTÀRIES: L'entrevista es realitza la primera mitja hora en la sala de professors, on no hi ha ningú més. Després ens traslladem al despatx que ocupen els caps d'estudis, on també estem sols. Durant la segona part de l'entrevista el telèfon sona quatre o cinc vegades. S'estableix una relació distesa.

Núm. d'entrevista: 21

RESPONSABLE DE FORMACIÓ DE LA COMISSIÓ PERMANENT DE "DONES DE LA UNIÓ DE PAGESOS"

Data: 29 de novembre de 2002 (divendres)

Lloc: Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia (URV)

0.1. Hora: 17:35 (durada total 50 minuts)

0.2. Sexe: Dona

0.3. Grup d'edat: 31 - 50 anys

0.4. Formació: Llicenciada en psicologia

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Professora d'ensenyament primari

0.6. Altres dades: Des de fa dos anys és Coordinadora de formació de "Dones de la Unió de Pagesos". Vinculada al sector agrari porta, amb el seu germà, l'explotació familiar situada al Baix Camp.

Part 1. Valoració de l'FP agrària

[Com veu les eleccions a les cambres agràries que s'han de celebrar aquest cap de setmana?]

Sembla que pot anar bé, fa 4 anys vam obtenir més del 70 per cent dels vots, i sembla que ara pot anar més o menys igual.

[Les enquestes apunten en aquesta línia]

Ara el problema serà la participació, fa 4 anys va ratllar el 50 per cent. Ens agradaria superar aquest número, però ja veurem, hi ha una gran desmobilització entre la gent del camp.

[Això probablement passa en tots els àmbits de participació ciutadana, l'abstenció sembla el gran repte]

Sí, tens raó. Però el sector agrari està totalment oblidat. S'han perdut molts diners procedents d'Europa per deixadesa.

[A què es refereix?]

Al tema del cofinançament. La unió europea posa la meitat dels diners per fer els projectes, però si aquí l'administració no afegeix l'altre cinquanta per cent... doncs no

hi ha projecte. Si en els darrers 10 anys s'haguessin tirat en davant tots els projectes ara estaríem molt millor. Pensa que això no es podrà fer sempre perquè la unió europea va retallant any rera any...

1.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

No, no totalment. Hi ha agut períodes de tot. Actualment es fan pocs estudis per saber que es necessita. Hi ha una llacuna molt important.

1.2. Què en pensa de les instal·lacions dels centres d'FP agrària que coneix ¿són les adequades?

Les conec només parcialment, per algun curs que he anat a fer a Mas Bové o a l'Escola d'Horticultura. Les instal·lacions estan, en principi bé, ara, s'hauria de veure com estan dotades i cada quan es van actualitzant.

1.3. ¿Què milloraria?

El pressupost és just, no van sobrats.

1.4. Considera que els titulats d'FP agrària, tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

Mira, el que compta és la tradició familiar, i després l'experiència que es pugui tenir. Perquè es poden tenir idees però costa introduir canvis, perquè parlem de gent gran que fa el que ha fet sempre i no estan per masses novetats. El territori del Camp de Tarragona l'han trinxat amb autovies, autopistes, trens d'alta velocitat... i el pagès el que vol ara és parar la mà i que li paguin quatre duros i no té ganes de lluitar. Perquè parlem d'explotacions de secà, que no són massa grans... això no dona per gaires alegries. Qualsevol novetat costa una calerada i després no està clar que es pugui recuperar el que s'ha invertit, i ningú et dona un cop de mà. El meu germà i jo, per exemple, sempre que volem fer alguna cosa nova a l'explotació, xoquem amb el criteri del pare...

1.6. Socialment, estan ben considerats?

Hi ha un sentiment molt arrelat que tracta el pagès com un ignorant. L'altre dia, en una botiga, un home, que no entenia el que li estaven explicant va dir: "és que jo sóc un pagès", ho va dir d'una forma absolutament despectiva. I això tant arrelat a casa nostra, serà difícil de canviar.

[I en concret, una persona amb titulació d'FP agrària, que assegura un coneixement, està millor considerada?]

S'ha de fer valer, perquè d'entrada estan menys tinguts. Els professionals ho han de demostrar. Em sembla que si ets metge o advocat, o mecànic, no tens que demostrar que ets un bon professional, d'entrada se suposa que ho seràs, en canvi, en el nostre sector, és tot el contrari.

1.7. Quin futur li espera a l'FP? (puntualitzi també per al Camp de TGN)

Ho tenen difícil. Tens dades sobre l'evolució de la matrícula?

[Ha anat minvant any rera any, fa 15 o 20 anys s'havia arribat a fer selecció, actualment falten alumnes]

Amb això m'ho dius tot. La gent prefereix dedicar-se a altres coses més productives.

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. Quines àrees de coneixement creu que s'haurien d'estudiar a l'FP agrària?

No t'ho se dir. Crec que caldria fer més estudis, conèixer millor les necessitats del sector, del pagès. Hi ha una distància molt gran entre la universitat i el carrer.

[Creu que la universitat s'hauria d'ocupar més del sector agrari, investigar les seves necessitats]

Sí, és evident. La universitat viu d'esquena al camp, ignorant-lo totalment.

2.3. Què pensa de les pràctiques en empreses?

La gent és molt individualista en el nostre sector, tomba poc. Crec que falten intercanvis, moure's i falta també formació. En aquest sentit les pràctiques en empreses em semblen molt bé. Necessàries.

Part 3. Formació i motivació prèvia (alumnes i professors)
--

3.5. Els alumnes estan motivats pel que fan?

Alguns potser sí, però moltes vegades hi ha el que no té res millor per fer i s'apunta a fer l'FP agrària, que alguna cosa li ensenyaran. Fins i tot et podria comentar alguns casos concrets.

3.7. Creu que els professors estan ben preparats?

(pot diferenciar coneixements tècnics i didàctics)

Els professors que conec sí, és gent molt preparada, amb molt de món, amb dinàmiques de grup molt motivadores. No et puc dir res de la generalitat dels professors perquè no els conec.

[Em pot explicar una mica com fa el seu sindicat per organitzar els cursos que ofereix?]

Nosaltres ens encarreguem de fer les demandes que creiem més necessàries al DARP, ells les estudien i a proven el finançament, llavors busquem els professors, que moltes vegades són professors d'FP agrària i contactem amb els alumnes.

[Com es fa el contacte amb els alumnes?]

De moltes maneres: per correu, amb les cooperatives, en trobades i reunions, amb els delegats de poble, tenim delegats a tots els pobles...

[Per correu electrònic o amb una pàgina web?]

Es comença a fer, però no massa...

[Hem vist que es fan molts cursos de fitosanitaris, no?]

Sí, perquè per llei, el pagès necessita el "Carnet d'Aplicador de Fitosanitaris", i per tant és el que ens demanen més.

3.8. Creu que els professors haurien d'estar vinculats al sector productiu?

Sí, clar, sembla lògic.

Part 4. Formació permanent

4.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP Contribueix a la formació permanent dels ciutadans" (art. 89.7 LGE; art 30.5 LOGSE)

No sé que dir-te. De fet, com té dit abans, els professors dels cursos que organitzem nosaltres solen ser professors de les escoles d'FP.

4.2. Creu que els centres d'FP haurien de participar en la formació permanent dels professionals del sector? En cas afirmatiu, quines estructures s'haurien de canviar? (horaris, espais, acreditacions, possibilitat d'oferir cursos en centres de treball, cooperatives...)

Sí, però es difícil motivar la gent.

[Creu que les dones, en particular, tenen un dèficit de formació. De fet hem constatat que en els centres d'FPA, la major part de l'alumnat és de sexe masculí]

Viure en un poble té avantatges, molts, i també inconvenients. Costa fer que la dona participi en accions formatives. I en molts casos estan treballant de valent a les explotacions, fent feines com esporgar, adobar, etc. També llaurant, jo no llauro, però hi dones que ho fan. També és veritat que hi ha cada dia més noies joves que s'estan incorporant al sector, i són tant actives com els nois.

En molts casos les dones cotitzen a la seguretat social com a pageses, com a titulars de l'explotació, perquè sovint el marit té una altra feina. Per cotitzar a la seguretat social agrària cal que la teva font principal d'ingressos sigui l'agricultura. Després estem les dones com jo, que tenim altra feina principal, però col·laborem a l'explotació familiar, fins i tot amb un munt de diners, després a final d'any hisenda et dona la clatellada perquè figura que ets rica i el que passa és que estàs perdent diners any rera any.

[Hem constatat, en un qüestionari que vam fer a un grup d'expert del sector agrari, que al tema de la seguretat en el treball no se li donava la importància que pot ser té]

Quin perfil tenien aquest experts?

[gent molt vinculada al sector, gerents i presidents de cooperatives, algun empresari, gent que contracta a gent del sector...]

Parlem del món laboral...

[Sí, sí, suposo que es pot qualificar d'aquesta forma]

Potser la seguretat en el treball és més important entre els pagesos... però realment no se li dona la importància que té. Personalment tinc ara mateix al cap vàries persones que van morir en accidents al camp.

[Quina mena d'accidents?]

Tractors bolcats... ja saps, sempre es diu: això a mi no em pot passar perquè tota la vida que vaig pels camins amb el tractor i m'ho conec bé...

[Els experts consultats opinen que per al treballador del sector, l'organització i control de la producció, la mecanització i instal·lacions i el control de la qualitat del producte, són les àrees de coneixement més importants, que pensa vostè?]

Sí, estic d'acord.

[Tanmateix, opinen que els coneixements que tenen en les àrees de seguretat en el treball i aplicació de mesures agroambientals, són molt deficientes]

Sí, sí, estic d'acord.

[Seguint amb els mateix grup d'experts, creuen que en un centre de FPA els recursos humans i la qualitat del treball del professorat són molt importants.]

La capacitat dels alumnes i la seva motivació també em sembla molt important.

Part 5. Inserció laboral

5.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral / vida activa" (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí, crec que sí. Perquè els dona una visió més oberta.

5.2. Creu que els empresaris que han de contractar els treballadors del sector i els alumnes que han de cursar estudis específics d'FP, coneixen les diferents titulacions?

Hem de diferenciar entre els alumnes d'aquí i els que venen de fóra. Els que són d'aquí i tenen qualsevol titulació s'ho fan valer, i els que venen de fora, per exemple els immigrants, tenen prou feina amb el tema dels papers de residència, els contractes... L'empresari mira l'economia, el rendiment dels diners, i no es fixa en titulacions ni en coses així, en general, crec. Es mira més que el treballador sigui complidor.

ANOTACIONS COMPLEMENTÀRIES: El lloc triat per fer l'entrevista, l'aula d'estudi de la Facultat de Ciències l'Educació i Psicologia, resulta ser un lloc poc adequat, les interrupcions són constants i finalment es decideix acabar la xerrada a la cafeteria.

Núm. d'entrevista: 22

CAP DE STUDIS CENTRE FP AGRÀRIA (Centre A)

Data: 5 de juliol de 2003

Lloc: Centre formació professional

0.1. Hora: 13:30 (55 minuts de durada)

0.2. Sexe: Home

0.3. Grup d'edat: 31-50 anys

0.4. Formació: Enginyer forestal

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Cap d'estudis d'un centre que imparteix CF de la família professional d'activitats agràries

0.6. Altres dades:

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

No. Aquest "no" és amb matisos. No crec que el que ensenyem en els centres de formació professional, o fins i tot a la universitat, s'adeqüi a les demandes del sistema productiu, perquè l'experiència és molt important, i només es pot adquirir un cop estàs

treballant. Després hi ha un segon problema molt greu en alguns CF: el currículum que hem de donar és molt extens, i el temps de què disposem per fer-ho molt limitat.

1.2. Què en pensa de les instal·lacions dels centres d'FP agrària que coneix ¿són les adequades?

Sí. Dins del sistema educatiu crec que en aquests moments som uns privilegiats. Això no vol dir que no calgui millorar algunes coses, però en general estem força bé.

1.3. ¿Què milloraria? [Els alumnes ens han comentat que es podrien fer algunes instal·lacions esportives, i que la biblioteca és petita i no està massa ben dotada. Què milloraria si disposes d'una quantitat de diners per fer millores, per exemple 1 milió d'euros?]

En la finca hi ha un mas que es podria restaurar i instal·lar una biblioteca gran i un centre de documentació. Anem una mica justos d'espais dedicats a aules... i també ens aniria bé disposar de materials específics per als diferents CF.

1.4. Considera que els titulats d'FP agrària, tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

Sí. Hi ha molta feina en temes de jardineria i producció vegetal.

[Creu que els alumnes del grau superior estan subempleats?, és a dir que treballen en alguns casos com si fossin titulats del GM?]

El problema radica en què formar a un alumne del GS en dos anys és molt difícil, no tenim temps. Segurament començarà a treballar en una categoria inferior a la que li correspon, però si és espavilat ha de tenir oportunitats per pujar aviat, sobre tot a mesura que completi la seva formació a la mateixa empresa.

1.6. Socialment, estan ben considerats?

No. S'ha donat una imatge molt dolenta, especialment dels treballs més tradicionals, com la jardineria, algú que no sàpiga massa del tema s'imagina algú amb la talla gespa o el xapo, en canvi els tècnics de medi natural estan molt millor considerats.

[a nivell de les famílies, que en pensa?]

Els pares que porten els fills a fer el GM ho fan, generalment, perquè els fills no poden fer batxillerat, això és una cosa que hem de tenir clara. Després, quan comencen a veure les instal·lacions, les matèries que treballem a classe, les sortides professionals... doncs ho comencen a veure molt millor.

1.7. Quin futur li espera a l'FP [en el seu centre]?

Hem de diferenciar el GM del GS. En el GM conservem la matrícula amb molt d'esforç, fent tota la publicitat que podem, amb jornades de portes obertes en què anem a buscar els alumnes als instituts i els hi ensenyem tot el que fem aquí... no podem perdre pistonada si volem mantenir el nivell de matrícula que tenim ara, ens hem de moure molt. En el CFGS la dinàmica és molt diferent, perquè accedeix gent de molts llocs...

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. Quines àrees de coneixement creu que s'haurien d'estudiar a l'FP agrària? [pot respondre segons el CF]

En els CFGM crec que estan prou equilibrades. En el GS les àrees són molt àmplies. Hi tenim poc temps. S'hauria de fer en tres anys, o d'una forma més especialitzada, d'una banda jardineria, i d'altra medi natural.

[Què pensa de les àrees instrumentals, idiomes, matemàtiques...?]

És molt complex. Sovint els falten coneixements, però no tenim temps per donar-los. Implicaria canviar de sistema i això no sé si fora bo. Segurament caldria millorar el tema de la ESO, els alumnes ens arriben molt mal preparats. Després estan els alumnes que fan la prova d'accés que tenen moltes mancances.

2.2. Què eliminaria del pla d'estudis?

Res, crec que ja està bé.

2.3. Què pensa de les pràctiques en empreses?

Són molt correctes. Si el centre s'implica, fent el seguiment adequat, poden funcionar molt bé i ser molt profitoses. Per al GS ens movem a nivell de Catalunya, per al GM hi moltes empreses a la comarca.

Part 3. Formació i motivació prèvia (alumnes i professors)
--

3.1. La majoria d'alumnes provenen del medi rural?

Jo diria que tenim un 30% del medi rural i un 70% del medi urbà.

3.4. Estan vinculats al sector?

Potser un 10% ho està, especialment els del GM, on molts són del medi rural. En el GS la procedència és molt més diversa.

3.5. Els alumnes estan motivats pel que fan?

Jo crec que l'alumne ja ve motivat. En tot cas, el que ha de motivar, i mantenir la motivació és el professor. Però hi ha professors que no saben motivar, crec que el professor és la clau.

3.6. Per què pensa que la gent vol fer aquesta família professional?

GS: perquè els agrada, per les sortides, els impacta...

GM: moltes vegades no ho tenen massa clar, però tampoc poden fer batxillerat...

3.7. Creu que els professors estan ben preparats?

(pot diferenciar coneixements tècnics i didàctics)

A nivell tècnic estan molt ben preparats. Sens dubte. A nivell didàctic ja tinc els meus dubtes, per mi el més important és que el professor s'ho cregui, el que està fent. És el que dèiem abans, si no s'ho creu tampoc motivarà els alumnes. Podríem parlar d'entre un 15% i un 20% de professors que no s'ho creuen.

3.8. Creu que els professors haurien d'estar vinculats al sector productiu?

Sí, de forma general, però pot passar que sigui propietari d'un garden o una empresa agrícola, i tingui molts coneixements tècnics, però poca capacitat per explicar-los a classe. Els professors ens hauríem de moure a nivell didàctic entre les empreses del sector, demanant informació, materials, fent moltes visites... però clar, això no deixa de ser una cosa voluntària.

3.9. Quines accions podrien afavorir la qualitat docent?

El problema és que moltes vegades els professors, que estan molt ben preparats tècnicament, no actuen com tutors dels alumnes. Suposo que això és una feina que hauríem de fer des de els equips directius, però és un assumpte que també et crema molt. Els professors a vegades actuen com funcionaris, en el sentit de buròcrates, i això en el món de l'ensenyament no funciona. Llavors des dels equips directius hauríem de poder actuar d'una manera o altra sobre ells.

Part 4. Formació permanent

4.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP Contribueix a la formació permanent dels ciutadans" (art. 89.7 LGE; art 30.5 LOGSE)

Sí. Fem força cursos de formació permanent. Més en jardineria, en medi natural no tant.

4.2. Creu que els centres d'FP haurien de participar en la formació permanent dels professionals del sector? En cas afirmatiu, quines estructures s'haurien de canviar? (horaris, espais, acreditacions, possibilitat d'oferir cursos en centres de treball, cooperatives...)

Haurien de ser per la tarda, això està clar. Però el més important són els continguts: que siguin útils. Adaptats al nivell formatiu de les persones que els han de rebre. La programació em sembla bàsica, i és el que més temps requereix, perquè no es pot improvisar. Per això cal comptar amb els professionals de l'ensenyament, que estan en els centres d'FP.

4.3. Què opina de la formació permanent dels professors que treballen en els centres d'FP?

En el Pla de Formació de Zona, del Departament d'Ensenyament, es programen pocs cursos específics per al professorat d'FP de dels diferents CF, suposo que el problema és que no hi tants professors.

4.4. Quines accions s'haurien d'emprendre per millora-la?

Per exemple, hi ha la formació per a professors de les escoles de capacitació agrària que programa el Departament d'Agricultura, dels quals ens arriba molt poca

informació, i que s'haurien de programar per a què nosaltres també hi poguéssim assistir.

Part 5. Inserció laboral

5.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral / vida activa" (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Penso que sí. Una persona ben preparada per fer d'electricista o lampista, si és bo, no crec que avui dia tingui problemes per col·locar-se. Si penses en la jardineria, ¿quanta gent hi ha amb títol?: pràcticament ningú.

5.2. Creu que els empresaris que han de contractar els treballadors del sector i els alumnes que han de cursar estudis específics d'FP, coneixen les diferents titulacions? *S'ha de canviar el xip. Molts encara parlen de "capatàs", i no tenen clara la diferència entre tècnic de GM i tècnic de GS.*

5.3. Què caldria fer per millorar la situació?

S'ha de millorar el contacte entre els centres i les empreses, d'una forma més permeable, els professors han de poder accedir a les empreses proveïdores sense dificultats, per obtenir materials, màquines... perquè després formaren els treballadors en aquelles màquines. I també han de comptar amb nosaltres, per exemple per fer proves d'adobat, de noves varietats vegetals,... per fer demostracions o posar a prova materials... Em sembla bàsic que els empresaris que contracten treballadors ens diguin quin és el perfil que hi necessiten, perquè els perfils van canviant i nosaltres ens hem d'adaptar a aquests canvis. El problema és que moltes empreses són pràcticament familiars, i estan molt atomitzades, llavors volen que els treballadors en sàpiguen de tot una mica, perquè a la feina faran de tot.

Nosaltres hauríem d'estar al capdamunt del sector en quan a innovació i tecnologia, i això és molt difícil si no sabem les tendències del sector, per exemple ara estem mirant com evoluciona el tema dels conreus ecològics per que creiem que poden tenir molt de futur, i nosaltres hem de formar els nostres alumnes en aquesta línia, però vés a saber si en un futur s'acompliran les expectatives que ara hi ha, i nosaltres hem d'apostar per coses que siguin segures...

Anotacions complementàries:

Núm. d'entrevista: 23

CAP DE STUDIS CENTRE FP AGRÀRIA (Centre B)

Data: 25 d'agost de 2003

Lloc: Centre formació professional

0.1. Hora: 12:00 (50 minuts de durada)

0.2. Sexe: Dona

0.3. Grup d'edat: 31-50 anys

0.4. Formació: Llicenciada

0.5. Activitat principal / àmbit de treball: Cap d'estudis d'un centre que imparteix CF de la família professional d'activitats agràries

0.6. Altres dades:

Part 1. Valoració de l'FP agrària

1.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP atén les demandes de qualificació del sistema productiu" (art. 40.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Sí. Si més no, aquí ho intentem.

1.2. Què en pensa de les instal·lacions dels centres d'FP agrària que coneix ¿són les adequades?

Sí, en les especialitats més agrícoles (en el CFGM d'explotacions agràries intensives i el CFGS de gestió i organització de l'empresa agropecuària). En l'especialitat de forestal no.

1.3. ¿Què milloraria?

Caldria reforçar molt les instal·lacions de la branca forestal: maquinària, vivers... També anem justos d'ordinadors. La biblioteca està força bé, potser hem de millorar el tema de l'horari perquè els alumnes hi puguin accedir amb més comoditat. En quan al transport crec que no està malament del tot, de fet és un tema que no depèn de nosaltres...

1.4. Considera que els titulats d'FP agrària, tenen facilitats per trobar feina en allò que han estudiat?

Sí, els de les especialitats agrícoles no tenen cap problema. Ara, els de forestals ho tenen molt més difícil.

1.5. Per què?

Simplement perquè no hi ha feina en el sector forestal, les places que poden ocupar depenen de les administracions públiques, no hi ha gestió privada dels boscos... es col·loquen vivers de plantes, en jardineria...i l'accés a les places públiques acostuma a ser per oposició.

1.6. Socialment, estan ben considerats?

No. En absolut. És un problema de la mateixa societat, que projecta una imatge molt dolenta sobre els agricultors i ramaders, ara penso en un anunci que han fet aquest estiu d'una cadena de restaurants que fa entrepans, donava una imatge molt negativa del sector. Els mateixos alumnes s'avergonyeixen, moltes vegades, del CF que fan, per exemple, quan anem d'excursió i es troben alumnes d'altres llocs prefereixen no dir el que fan...

1.7. Quin futur li espera a l'FP agrària?

El bon agricultor no tindrà mai problemes per sobreviure.

[A què es refereix?]

Doncs que cal diversificar la producció i especialitzar-se, buscar sortides com la producció ecològica, l'elaboració de productes artesans, l'agroturisme... Després estan el grans agricultors, que mouen volums molt grans i ho tenen més fàcil.

[Quin futur li veu als centres d'FP?]

No té sentit que el DARP tingui 14 escoles. Això no va enlloc. Amb tres escoles n'hi hauria més que suficient, una al sud, una cap a Lleida i una més en la zona pirinenca... Cada centre molt especialitzat, i que els alumnes hi vagin en funció dels seus interessos a l'escola que oferta una formació en funció del seu territori.

Part 2. Valoració àrees de coneixement

2.1. Quines àrees de coneixement creu que s'haurien d'estudiar a l'FP agrària?

Hi ha una manca total d'hàbits: d'estudi, de recerca d'informació... d'altra banda el temari és molt extens, no sé si a un enginyer agrònom se li exigeixen tants coneixements.

[Què pensa de les àrees instrumentals, idiomes, matemàtiques...?]

Detectem deficiències en escriptura i lectura, que es noten quan fan el crèdit de síntesi o quan tenen que fer un projecte. Després hi ha la química, la física, les matemàtiques... Quan el professor ha d'explicar un adob ha de començar de zero. També falla la comunicació oral i escrita.

[Que s'hauria d'introduir, a nivell més tècnic?]

Més temes de comerç i cooperativisme, ara tenen al voltant de 120 hores, i això és poc. És important inculcar una filosofia basada en l'associacionisme, de forma que siguin menys individualistes, que cooperin entre ells, que siguin més oberts...

2.2. Què eliminaria del pla d'estudis?

Cal reduir continguts, que sovint són redundants. Segons el currículum hem de formar caps i gestors, però la realitat laboral és molt diferent, i molts trobaran feines de peó...

2.3. Què pensa de les pràctiques en empreses?

No funciona perquè les empreses, parlo en general, no responen. Ho tenen com a mà d'obra barata, i no es preocupen. Després també resulta que hi ha molts centres d'FP i IES (quasi cada poble en té un) i tots volen fer pràctiques en les empreses, i les empreses estan saturades. Abans, quan nosaltres ho fèiem amb els alumnes d'FP2, sense que fos obligatori, ens anava de meravelles, teníem les empreses que volíem, però ara és molt difícil. De fet les que millor responen són aquelles en què tenim exalumnes... i la Generalitat no es preocupa gens del tema, això és molt més greu en el CF de forestals, perquè les empreses (parcs naturals, etc.) estan gestionades per la Generalitat, i resulta que se'ns fa molt difícil que els alumnes facin allí les pràctiques. Si les empreses no s'impliquen és impossible que les pràctiques funcionen, i això perjudica molt a l'FP en general.

Part 3. Formació i motivació prèvia (alumnes i professors)

3.1. La majoria d'alumnes provenen del medi rural?

Els alumnes del CFGM (intensius) majoritàriament procedeixen del món rural. Els del GS no.

3.3. Els alumnes tenen bons coneixements previs (nivell que tenen)?

En absolut. El nivell és molt baix.

[Es detecten diferències entre els alumnes del CFGM i els del CFGS?]

Pràcticament tenen el mateix nivell, una base prèvia molt dolenta. Pensa que els alumnes del GS han aprovat just el batxillerat i no han fet o han suspès la selectivitat. Els alumnes bons del batxillerat van a la universitat.

3.4. Estan vinculats al sector?

Com et comentava abans, els d'intensius sí, els del cicle superior no.

3.5. Els alumnes estan motivats pel que fan?

Els alumnes d'intensius sí, fins i tot les seves famílies es preocupen i estan pendents.

3.6. Per què pensa que la gent vol fer aquesta família professional?

Crec que els alumnes que fan forestal no saben on es fiquen, pensen que sortiran d'aquí amb un jeep i aniran al bosc a fer de guardes, molts també ho tenen idealitzat, en pla ecologia i vida natural, i clar després troben que és una cosa bastant diferent. Després veus que molts alumnes no saben ni per què fan això, ni què faran en el futur.

3.7. Creu que els professors estan ben preparats?

(pot diferenciar coneixements tècnics i didàctics)

A nivell tècnic sí, és més, són especialistes en les matèries que donen. A nivell didàctic crec que el professorat està desmotivats, més que res perquè l'alumnat acompanya poc. L'alumnat ha anat canviant amb els anys, ara no estudien i no es preocupen de res, llavors si ells no t'exigeixen res i tu tens que anar baixant el nivell, doncs acabes bastant desmotivats, especialment les matèries més d'aula, en les pràctiques encara es pot fer.

3.8. Creu que els professors haurien d'estar vinculats al sector productiu?

Sí, és important que tinguin contacte. Aquí, per sort, es dona aquest fet.

3.9. Que accions podrien afavorir la qualitat docent?

És un tema molt difícil. Més que un canvi d'infraestructures cal un canvi de mentalitat, i això costa molt. El món de l'ensenyament està molt devaluat, caldria canviar la relació professor alumne, i millorar la formació inicial dels alumnes, perquè si tens un grup molt dolent es fa difícil treballar bé.

Part 4. Formació permanent

4.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP Contribueix a la formació permanent dels ciutadans" (art. 89.7 LGE; art 30.5 LOGSE)

Sí. Serveixen per especialitzar els productors. També ens trobem amb molts exalumnes que venen a fer cursos.

4.2. Creu que els centres d'FP haurien de participar en la formació permanent dels professionals del sector? En cas afirmatiu, quines estructures s'haurien de canviar? (horaris, espais, acreditacions, possibilitat d'oferir cursos en centres de treball, cooperatives...)

Sí, estic d'acord. Però la qualitat dels cursos s'hauria de millorar molt, més especialitzats, amb tecnologies molt actuals. Em sembla que ara es prima molt la quantitat en detriment de la qualitat.

*[Que opina en general de la formació que rep el pagès i que caldria fer per millorar-la?]
No tenen una bona formació. Només s'omplen els cursos d'aplicador de fitosanitaris i els d'incorporació a l'activitat agrària, perquè són obligatoris. Crec que caldria augmentar les exigències a nivell d'ajuts, de forma que per poder accedir hi calgués tenir una formació mínima i realitzar una formació continua. Després també caldria augmentar la qualitat dels cursos, perquè això fa que l'èxit estigui garantit.*

4.3. Què opina de la formació permanent dels professors que treballen en els centres d'FP?

En quan a cursos tenim una gran sort, es fan tots els que calen sense restriccions i són d'una qualitat molt bona.

Part 5. Inserció laboral

5.1. Està d'acord amb la frase: "L'FP facilita la incorporació dels joves al món laboral / vida activa" (art. 41.1 LGE; art. 30.5 LOGSE)

Crec que sí. Jo no tinc cap alumne bo sense treballar. És més, tinc moltes ofertes de treball sense cobrir, em refereixo a les especialitats agrícoles. En forestals el tema és diferent, perquè per aquí no hi ha boscos importants.

5.2. Creu que els empresaris que han de contractar els treballadors del sector i els alumnes que han de cursar estudis específics d'FP, coneixen les diferents titulacions?

No. No tenen ni idea de les titulacions amb que surten els alumnes que fan actualment els CF.

5.3. Què caldria fer per millorar la situació?

És molt important millorar la relació centres de formació i empreses. Amb campanyes d'informació a nivell institucional, en cambres de comerç... Ara ens trobem que tothom fa formació: els sindicats, les cooperatives... i moltes vegades amb una qualitat mínima. Però clar és un tema que mou molts diners a nivell de subvencions europees, estatals, de la generalitat... i ningú vol deixar escapar aquests diners. Crec que la solució passaria perquè nosaltres ens encarreguéssim de donar els cursos: posar els professors, fer els programes, els materials... i les cooperatives i sindicats gestionés l'assistència dels alumnes, el lloc...

Segur que coneixes l'experiència del País Basc, on vaig tenir la sort d'estar fa un parell d'anys assistint a un congrés de centres de formació professional [es tracta del "1er Congrés Internacional de Centres Integrals de Formació Professional" (Mujika, 2001)], allí el plantejament és molt diferent, perquè la formació pràcticament la fa l'empresa, que ho té molt clar i s'implica molt.